

การพัฒนารูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บควอร์สท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลัก
ของการรู้เท่าทันสื่อสังคมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
และการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2563

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

DEVELOPMENT OF AN INSTRUCTIONAL MODEL INTEGRATING WEBQUEST
AND FIVE KEY QUESTIONS OF SOCIAL MEDIA LITERACY TO ENHANCE
SECONDARY SCHOOL STUDENTS' CRITICAL READING
AND REASONING WRITING ABILITIES

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Educational Technology and
Communications

Department of Educational Technology and Communications

FACULTY OF EDUCATION

Chulalongkorn University

Academic Year 2020

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การพัฒนารูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลัก ของการรู้เท่าทันสื่อสังคมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

โดย

น.ส.ภาชิตา ชัยศิลป์

สาขาวิชา

เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

รองศาสตราจารย์ ดร.ปราวีณา สุวรรณรัฐโชติ

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

..... คณะบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุขชีวะ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.เนาวนิตย์ สงคราม)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปราวีณา สุวรรณรัฐโชติ)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริรัตน์ เพ็ชรแสงศรี)

ภาชิตา ชัยศิลป์ : การพัฒนารูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลัก ของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา. (

DEVELOPMENT OF AN INSTRUCTIONAL MODEL INTEGRATING WEBQUEST AND FIVE KEY QUESTIONS OF SOCIAL MEDIA LITERACY TO ENHANCE SECONDARY SCHOOL STUDENTS' CRITICAL READING AND REASONING WRITING ABILITIES) อ.ที่ปรึกษาหลัก : รศ. ดร.ปราวีณา สุวรรณณัฐโชติ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา 2) เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมฯ ใน 2 ประเด็น คือ 2.1) เพื่อเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น และ 2.2) เพื่อศึกษาพัฒนาการด้านการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ที่เรียนด้วยรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น ตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบ คือ 1) ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยจำนวน 10 คน 2) นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 404 คน และ 3) ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 39 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แบบประเมินรูปแบบการสอนฯ 2) เว็บเควสต์ตามรูปแบบการสอนฯ และ 3) แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ 1) แบบสัมภาษณ์ฯ ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย 2) แบบสอบถามฯ ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และ 3) แบบทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย ค่าที (t-test) การวัดความเปลี่ยนแปลงสัมพัทธ์และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. รูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) กิจกรรมการเรียนรู้ 2) แหล่งเรียนรู้และสื่อสังคม 3) กระบวนการฝึกแสวงหาความรู้ด้วยเว็บเควสต์ 4) กระบวนการกลุ่ม และ 5) การประเมินผล มีขั้นตอนการสอน 6 ขั้น ได้แก่ 1) สงสัยใ้รู้ 2) สำรวจดูภารกิจ 3) พิชิตด้วยการอ่าน 4) เชี่ยวชาญการค้นหา 5) ประเมินค่าผลงานตน และ 6) เปลี่ยนเป็นคนมีวิจารณญาณ

2. ผลการใช้รูปแบบการสอนฯ ที่พัฒนาขึ้นนั้น พบว่า 2.1) นักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการสอนฯ มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2.2) ผลพัฒนาการด้านการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สรุปได้ว่า (1) มีนักเรียนที่มีพัฒนาการด้านการเขียนให้เหตุผลเพิ่มขึ้น จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 92.31 ของตัวอย่าง และพัฒนาการด้านการเขียนให้เหตุผลคงที่ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 7.69 ของตัวอย่าง (2) นักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการสอนฯ มีค่าเฉลี่ยของคะแนนการเขียนให้เหตุผลหลังเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนให้เหตุผลในแต่ละช่วงเวลาการทดสอบมีคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นการทดสอบครั้งที่ 2 กับครั้งที่ 3 ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

สาขาวิชา เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
ปีการศึกษา 2563

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

6083835027 : MAJOR EDUCATIONAL TECHNOLOGY AND COMMUNICATIONS

KEYWORD: WebQuest, Five-Key Questions of Social Media Literacy, Critical Reading, Reasoning Writing

Phasita Chaisinlapin : DEVELOPMENT OF AN INSTRUCTIONAL MODEL INTEGRATING WEBQUEST AND FIVE KEY QUESTIONS OF SOCIAL MEDIA LITERACY TO ENHANCE SECONDARY SCHOOL STUDENTS' CRITICAL READING AND REASONING WRITING ABILITIES. Advisor: Assoc. Prof. PRAWEEENYA SUWANNATTHACHOTE, Ph.D.

The purposes of this research were 1) to develop an instructional model integrating WebQuest and five-key questions of social media literacy to enhance secondary school students' critical reading and reasoning writing abilities and 2) to investigate the effects of an instructional model integrating WebQuest and five-key questions of social media literacy divided into two points: 2.1) to compare the level of critical reading ability before and after learning with the development model and 2.2) to explore the development of reasoning writing abilities of secondary school students. The participants used in the development of the model were 1) 10 Thai language teachers, 2) 404 lower secondary school students, and 3) 5 educator experts. The participants used in the experiment were 39 ninth-grade students of the academic year 2020. The research instruments were 1) the model evaluation form, 2) WebQuest based on the development model, and 3) six lesson plans. The data collection instruments were 1) a semi-structured interview form for Thai language teachers, 2) a questionnaire for lower secondary school students, and 3) a critical reading and reasoning writing abilities measurements. The data were analyzed using descriptive statistics, t-test, relative change score, and a repeated measures ANOVA test.

The results of this study were as follows:

1. An instructional model integrating WebQuest and five-key questions of social media literacy to enhance secondary school students' critical reading and reasoning writing abilities consisted of five components including 1) learning activities, 2) learning resources and social media, 3) knowledge-seeking process with WebQuest, 4) group process, and 5) evaluation. There were six steps including 1) curiosity, 2) exploration, 3) reading, 4) searching, 5) self-evaluation, and 6) changing to critical thinkers.

2. The results of using the development model found that 2.1) the students had the post-test mean score of critical reading ability higher than pre-test score after learning with an instructional model integrating WebQuest and five-key questions of social media literacy at .05 level of significance. 2.2) The results of studying the reasoning writing abilities of secondary school students were concluded that (1) there were 36 students (92.31%) had higher scores and three students (7.69%) had the same scores. (2) the students had posttest mean score of reasoning writing ability higher than pre-test core at the significant level of .05, and (3) the results of the comparison of the difference of the mean score of reasoning writing abilities among the experiment time found that there was a difference on the mean score at the significant level of .05 except the comparison between the second time and the third time, there was no difference at the significant level of .05.

Field of Study: Educational Technology and
Communications

Student's Signature

Academic Year: 2020

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาและเอาใจใส่เป็นอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ปราวีณา สุวรรณรัฐโชติ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ซึ่งให้คำปรึกษา คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ กำลังใจ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ตลอดมา จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.เนาวนิตย์ สงคราม ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริรัตน์ เพ็ชรแสงศรี กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำแก่ผู้วิจัย ตลอดจนตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์และสำเร็จด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาสละเวลาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ให้ข้อเสนอแนะและตรวจแก้ไขเครื่องมือในการทำวิจัยต่าง ๆ ทำให้ได้ข้อมูลและเครื่องมือที่เป็นประโยชน์มีประสิทธิภาพ

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ ประสบการณ์ ให้คำปรึกษา โอกาสและให้กำลังใจ ซึ่งเป็นสิ่งที่มีค่าแก่ผู้วิจัยมาก

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ ชาวเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาทุกคน ที่คอยให้กำลังใจ และคอยให้ความช่วยเหลือในการทำวิจัยในครั้งนี้ อีกทั้งขอขอบคุณ คุณครูชุตีวรรณ บุญศรี ที่คอยช่วยเหลือให้คำแนะนำในด้านการคำนวณและค่าสถิติทางการวิจัย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งใจในความปรารถนาดีเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบคุณคณะผู้บริหารและคณะครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโรงเรียนแม่สายประสิทธิ์ศาสตร์ ที่อนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกในการวิจัย ขอขอบคุณนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/10 ปีการศึกษา 2563 สำหรับความร่วมมือในการทดลองเป็นอย่างดี

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณครอบครัวของข้าพเจ้า รวมถึงครอบครัวของแม่ोजิน ที่คอยเป็นกำลังใจให้การสนับสนุน อีกทั้งคอยดูแลเอาใจใส่ และเป็นแรงบันดาลใจในการเรียนในครั้งนี้

ภาษิตา ชัยศิลป์

สารบัญ

	หน้า
.....	ค
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญรูปภาพ.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	7
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	7
สมมติฐานการวิจัย.....	8
ขอบเขตการวิจัย.....	8
1. ประชากรและตัวอย่าง.....	8
2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	9
3. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง.....	9
4. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย.....	9
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	10
คำอธิบายกรอบแนวคิด.....	10
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	14

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	16
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	17
ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับเว็บเควสต์ (WebQuest).....	18
1.1 ความหมายของเว็บเควสต์	18
1.2 ประเภทของเว็บเควสต์	20
1.3 องค์ประกอบของเว็บเควสต์.....	20
1.4 ลักษณะสำคัญของกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเว็บเควสต์.....	27
1.5 หลักในการออกแบบเว็บเควสต์.....	31
ตอนที่ 2 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อ (5 Key Questions of Media Literacy).....	41
2.1 ความหมายของการรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy).....	44
2.2 ความสำคัญของการรู้เท่าทันสื่อ	46
2.3 แนวคิดหลักของการรู้เท่าทันสื่อ	49
ตอนที่ 3 สื่อสังคม (Social Media).....	60
3.1 ความหมายของสื่อสังคม	60
3.2 ประเภทของสื่อสังคม.....	63
ตอนที่ 4 ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Reading Ability).....	71
4.1 ความหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	71
4.2 ความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ.....	73
4.3 องค์ประกอบของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ.....	75
4.4 การวัดและประเมินผลของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ.....	83
ตอนที่ 5 ความสามารถในการเขียนให้เหตุผล (Reasoning Writing Ability).....	90
5.1 ความหมายของการเขียนให้เหตุผล	91
5.2 โครงสร้างของการแสดงเหตุผล	93
5.3 ภาษาที่ใช้ในการแสดงเหตุผล.....	93

5.4 ประเภทของแบบทดสอบทักษะการเขียน	96
5.5 โครงสร้างของการแสดงพรรณนา	97
5.6 ความแตกต่างระหว่างพรรณนาของบุคคล	97
5.6.1 ความรู้และประสบการณ์	98
5.6.2 ความเชื่อ	98
5.6.3 ค่านิยม	98
5.7 ประเภทของพรรณนา	99
5.7.1 พรรณนาเชิงข้อเท็จจริง	99
5.7.2 พรรณนาเชิงคุณค่า	99
5.7.3 พรรณนาเชิงนโยบาย	99
5.8 ลักษณะของภาษาที่ใช้ในการแสดงพรรณนา	100
5.9 ปัจจัยที่ส่งเสริมการแสดงพรรณนา	101
5.10 การประเมินค่าพรรณนา	102
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	104
การวิจัยระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถาม หลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและ การเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา	110
ขั้นที่ 1.1 ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	110
ขั้นที่ 1.2 สัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย	111
ขั้นที่ 1.3 วิเคราะห์ผู้เรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สื่อสังคม	113
ขั้นที่ 1.4 ออกแบบรูปแบบการสอนฯ และตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการสอนโดยบูรณา การเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมฯ	115
การวิจัยระยะที่ 2 การศึกษาผลการใช้รูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมี วิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา	119

ชั้นที่ 2.1 ทดลองใช้และศึกษาผลการใช้รูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา.....	120
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	129
ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาารูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา	129
1. ผลการศึกษาสภาพ ปัญหา ในการเรียนการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น.....	129
2. ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา.....	151
ตอนที่ 2 ผลการใช้รูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา	159
1. ข้อมูลสถานภาพของตัวอย่าง	159
2. ผลการดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม	160
บทที่ 5 ผลการวิจัย	167
ตอนที่ 1 หลักการของแนวคิดที่เกี่ยวข้องและวัตถุประสงค์ของรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา	167
ตอนที่ 2 รูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา	172

ตอนที่ 3 แนวทางในการนำรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลัก ของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการ เขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาไปใช้.....	183
บทที่ 6 สรุปลผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ	186
สรุปลผลการวิจัย.....	187
ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลัก ของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและ การเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา	187
ระยะที่ 2 การศึกษาผลการใช้รูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมี วิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา.....	189
อภิปรายผลการวิจัย.....	189
ข้อเสนอแนะ.....	198
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	198
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	198
บรรณานุกรม.....	199
ภาคผนวก.....	194
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ.....	195
ภาคผนวก ข เครื่องมือการวิจัย	200
ภาคผนวก ค ตัวอย่างเว็บแควสต์ตามรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลัก ของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมี วิจารณญาณ และการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา.....	305
ภาคผนวก ง ตัวอย่างผลงานการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนแบบออนไลน์ โดยใช้ th.padlet.com.....	315
ประวัติผู้เขียน.....	319

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 วิวัฒนาการขององค์ประกอบเว็บแควสต์ของ Dodge.....	22
ตารางที่ 2 ขั้นตอนการเรียนรู้ด้วยเว็บแควสต์ตามแนวคิดของ Abruscato (2004 อ้างถึงใน ปราวีณยา สุวรรณรัฐโชติ, 2551) เชื่อมโยงกับองค์ประกอบของเว็บแควสต์	25
ตารางที่ 3 ตัวอย่างการรายงานผลเกณฑ์การพิจารณา ของ Dodge (2001)	41
ตารางที่ 4 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อและแนวคิดหลัก 5 ประการ	50
ตารางที่ 5 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อและแนวคิดหลัก 5 ประการ ข้อที่ 1	51
ตารางที่ 6 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อและแนวคิดหลัก 5 ประการ ข้อที่ 2	53
ตารางที่ 7 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อและแนวคิดหลัก 5 ประการ ข้อที่ 3	54
ตารางที่ 8 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อและแนวคิดหลัก 5 ประการ ข้อที่ 4	56
ตารางที่ 9 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อและแนวคิดหลัก 5 ประการ ข้อที่ 5	58
ตารางที่ 10 ร้อยละของประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไปที่ใช้อินเทอร์เน็ตตามกลุ่มอายุ พ.ศ. 2557 - 2561 69	
ตารางที่ 11 ตารางสังเคราะห์องค์ประกอบของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	81
ตารางที่ 12 ตัวอย่างแบบสังเกต	86
ตารางที่ 13 ภาษาที่ใช้ในการแสดงเหตุผล	94
ตารางที่ 14 ขั้นตอนและผลลัพธ์ในการดำเนินการวิจัยระยะที่ 1	105
ตารางที่ 15 ขั้นตอนและผลลัพธ์ในการดำเนินการวิจัยระยะที่ 2	107
ตารางที่ 16 การออกแบบการวิจัยตัวแปรการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	120
ตารางที่ 17 การออกแบบการวิจัยตัวแปรการเขียนให้เหตุผล	121
ตารางที่ 18 ผลการหาค่าเฉลี่ยการให้คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ	126
ตารางที่ 19 ผลการหาความเที่ยงของผู้เชี่ยวชาญ (Inter-rater reliability)	126
ตารางที่ 20 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม	139

ตารางที่ 21 ผลการสำรวจความคิดเห็นโดยใช้แบบสอบถามพฤติกรรมการใช้สื่อสังคม	141
ตารางที่ 22 ผลการสำรวจความคิดเห็นโดยใช้แบบสอบถามการเรียนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลในชั้นเรียน	145
ตารางที่ 23 ผลการสำรวจความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลในชั้นเรียน.....	147
ตารางที่ 24 สรุปความคิดเห็นแบบปลายเปิด เกี่ยวกับการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในชั้นเรียนจากผู้ตอบแบบสอบถาม 402 คน	148
ตารางที่ 25 สรุปความคิดเห็นแบบปลายเปิด เกี่ยวกับการสอนการเขียนให้เหตุผลในชั้นเรียน จากผู้ตอบแบบสอบถาม 402 คน.....	149
ตารางที่ 26 ผลการประเมินความเหมาะสมของต้นแบบของรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา.....	153
ตารางที่ 27 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของตัวอย่าง.....	160
ตารางที่ 28 เปรียบเทียบคะแนนพัฒนาการด้านการเขียนให้เหตุผลของตัวอย่าง.....	161
ตารางที่ 29 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสามารถในการเขียนให้เหตุผลของตัวอย่าง.....	164
ตารางที่ 30 วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบตัวอย่างกลุ่มเดียว.....	165
ตารางที่ 31 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของคะแนนการเขียนให้เหตุผล ครั้งที่ 1 (ก่อนเรียนสัปดาห์ที่ 1) ครั้งที่ 2 (สัปดาห์ที่ 4) ครั้งที่ 3 (สัปดาห์ที่ 7) และหลังเรียน (สัปดาห์ที่ 8) ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ (Repeated Measures Designs).....	165
ตารางที่ 32 ขั้นตอนของเว็บแควสต์ เทียบกับ ขั้นตอนของรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม	169
ตารางที่ 33 สรุปขั้นตอนการสอนและการเรียนของรูปแบบการสอน.....	181

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย	10
ภาพที่ 2 ร้อยละของประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไปที่ใช้คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ตโทรศัพท์มือถือ พ.ศ. 2557 - 2561	68
ภาพที่ 3 ร้อยละของประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไปใช้อินเทอร์เน็ตตามเพศ พ.ศ. 2557 - 2561	69
ภาพที่ 4 ตัวอย่างภาพวาดดิจิทัลที่ออกแบบจากแผนการจัดการเรียนรู้	122
ภาพที่ 5 ตัวอย่างหน้าต่างเว็บแควสต์ตามรูปแบบการสอนฯ	123
ภาพที่ 6 ผลการศึกษาแนวคิดการเรียนโดยใช้เว็บแควสต์	131
ภาพที่ 7 ผลการศึกษาแนวคิด 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม	132
ภาพที่ 8 ผลการสังเคราะห์การบูรณาการหลักการของแนวคิดการเรียนโดยใช้เว็บแควสต์และ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม สำหรับพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการ อ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล	134
ภาพที่ 9 รูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อ สังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และการเขียนให้เหตุผลของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษา	158
ภาพที่ 10 แผนภูมิแสดงคะแนนการเปลี่ยนแปลงสัมพัทธ์ (S)	163
ภาพที่ 11 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนพัฒนาการ ของ ความสามารถในการเขียนให้เหตุผล จากการวัดระหว่างเรียน	163
ภาพที่ 12 รูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อ สังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และการเขียนให้เหตุผลของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษา	172
ภาพที่ 13 ตัวอย่างการเรียนรู้ขั้นตอนที่ 1 สงสัยใฝ่รู้	176
ภาพที่ 14 ตัวอย่างการเรียนรู้ขั้นตอนที่ 2 สำรวจดูภารกิจ	177
ภาพที่ 15 ตัวอย่างการเรียนรู้ขั้นตอนที่ 3 พิชิตด้วยการอ่าน	178

ภาพที่ 16 ตัวอย่างการเรียนรู้ขั้นตอนที่ 4 เชี่ยวชาญการค้นหา.....	179
ภาพที่ 17 ตัวอย่างการเรียนรู้ขั้นตอนที่ 5 ประเมินค่าผลงานตน	180
ภาพที่ 18 ตัวอย่างการเรียนรู้ขั้นตอนที่ 6 เปลี่ยนเป็นคนมีวิจารณ์ญาณ	181

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกในยุคปัจจุบันเป็นโลกที่เทคโนโลยีก้าวกระโดดและพัฒนาไปอย่างก้าวไกล ทำให้การติดต่อสื่อสาร การทำธุรกิจการค้า การทำธุรกรรมทางการเงิน การคมนาคม การแพทย์ ตลอดจนการศึกษาเป็นเรื่องสะดวกสบาย ผู้คนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างง่ายดายเพียงปลายนิ้ว เทคโนโลยีช่วยลดช่องว่างทางความเหลื่อมล้ำในสังคม สร้างโอกาสและความเท่าเทียมในการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศ และใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลในชีวิตประจำวัน (สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ONDE) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2562)

ตามที่คณะรัฐมนตรีภายใต้การบริหารราชการแผ่นดินของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้แถลงนโยบายต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2557 ด้านการเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ ว่าด้วยเรื่องความต้องการให้มีการส่งเสริมภาคเศรษฐกิจดิจิทัลและวางรากฐานของเศรษฐกิจดิจิทัลให้เริ่มขับเคลื่อนได้อย่างจริงจัง ซึ่งจะทำให้ทุกภาคเศรษฐกิจก้าวหน้าไปได้ทันโลก และสามารถแข่งขันในโลกสมัยใหม่ได้ ส่งผลให้พฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยปี 2561 เพิ่มขึ้น จากการสำรวจพบว่า คนไทยใช้อินเทอร์เน็ตนานขึ้นเฉลี่ยวันละ 10 ชั่วโมง 5 นาที เพิ่มขึ้นจากปี 2560 3 ชั่วโมง 30 นาที โดยในวันทำงาน/วันเรียนหนังสือ ใช้อินเทอร์เน็ตเฉลี่ยสูงถึงวันละ 9 ชั่วโมง 48 นาที และในวันหยุด ใช้อินเทอร์เน็ตเฉลี่ยวันละ 10 ชั่วโมง 54 นาที นอกจากนี้คนไทยยังใช้เวลาในการเล่นสื่อสังคมออนไลน์สูงถึงวันละ 3 ชั่วโมง 30 นาที โดยกรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวงที่ใช้ Facebook มากเป็นอันดับ 1 ของโลก ผลการสำรวจยังพบว่า ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (2555 – 2560) มีจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเติบโตอย่างก้าวกระโดด กล่าวคือ ในปี 2555 มีจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตทั้งสิ้น 23,056,712 คน ต่อมาในปี 2560 จำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเพิ่มสูงขึ้นเป็น 45,189,944 คน หรือคิดเป็นอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้นร้อยละ 96.0 ในขณะที่จำนวนประชากรไทยในปี 2560 มีจำนวนทั้งสิ้น 66,188,503 คน และในจำนวนดังกล่าวมีผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตสูงถึง 45,189,944 คน หรืออาจกล่าวได้ว่า ปัจจุบันนี้ประเทศไทยมีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมากกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนประชากรทั้งประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ONDE) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2562) ในขณะที่สถิติต่าง ๆ ข้างต้นได้เพิ่มสูงขึ้น สถิติทางด้านภัยออนไลน์ก็มีมากขึ้นเช่นเดียวกัน ซึ่งจากสถิติภัยคุกคามที่แจ้งเข้ามายังศูนย์ประสานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบคอมพิวเตอร์ประเทศไทย หรือ “ไทยเซิร์ต” ปี 2561 มีภัยคุกคามจำนวน 2520 ราย และปี 2562 ช่วงมกราคม ถึง กุมภาพันธ์ มีภัยคุกคามแจ้งเข้ามาแล้ว

ถึง 390 รายด้วยกัน โดยส่วนใหญ่จะเป็นภัยด้านความพยายามในการบุกรุก รองลงมาเป็นการหลอกลวง และการเจาะระบบ

นอกจากภัยที่มากับการใช้อินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์แล้ว การลดความเหลื่อมล้ำและขยายโอกาสในการเข้าถึงเทคโนโลยีเพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกัน ทำให้เกิดปัญหาที่สำคัญอย่างหนึ่งของผู้เรียนในปัจจุบัน คือ ความล้มเหลวในการพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในการใช้เทคโนโลยีเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างลึกซึ้ง เนื่องจากผู้เรียนสามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างสะดวกแต่ไม่สามารถใช้ได้อย่างมีวิจารณญาณ จากผลการสำรวจด้านมิติสังคม พบว่า สัดส่วนเด็กนักเรียนไทยมีการใช้อินเทอร์เน็ตอยู่ที่ร้อยละ 90 แต่กลับพบว่า การประเมินทักษะการอ่าน การคิดคำนวณทางคณิตศาสตร์และเชิงวิทยาศาสตร์ (PISA Test) เด็กนักเรียนไทยส่วนใหญ่ในช่วงอายุ 15 – 16 ปี ยังมีระดับทักษะด้านดังกล่าวระดับ ปานกลางถึงต่ำ แม้ว่าจะมีการใช้งานอินเทอร์เน็ตในสัดส่วนที่สูงก็ตาม (สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ONDE) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2563) อีกทั้ง การรับรู้ข้อมูลที่มากเกินไปทำให้ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ ตลอดจนการนำเสนอเรื่องราวหรือกระแสสังคมใหม่บนสื่อสังคมเพื่อให้เกิดความสนใจ ทำให้เกิดการรับข้อมูลโดยขาดการกลั่นกรองแหล่งที่มาและข้อเท็จจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแบ่งปันเนื้อหาที่เป็นข่าวลือ ประเด็นที่เป็นกระแส ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำได้ง่ายในยุคดิจิทัล ก่อให้เกิดความเสียหายในวงกว้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งข่าวลือที่นำมาซึ่งความเกลียดชังและสร้างความแตกแยกในสังคม โดยขาดจิตสำนึกรับผิดชอบ (สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ONDE) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2562; สิริวิจนา แก้วพนิช, 2560) ดังนั้น การเรียนการสอนในปัจจุบันจำเป็นอย่างมาก ที่ต้องเร่งพัฒนาให้ผู้เรียนรู้จักคิดและมีวิจารณญาณในการดำเนินชีวิต

การคิดอย่างมีวิจารณญาณเป็นวิธีการที่มีมานาน รากเหง้าทางปัญญานี้บ่งย้อนไปได้กว่า 2500 ปี ในยุคสมัยของนักปราชญ์กรีกโบราณอย่าง “โสเครตีส” ที่นับได้ว่าเป็นผู้ริเริ่มการค้นหาเรื่องของการมีเหตุผลด้วยวิธีการตั้งคำถามที่เรียกกันว่า “การตั้งคำถามแบบโสเครตีส” (Socratic Questioning) เขาได้วางรากฐานสำคัญของการเสาะหาหลักฐานการพิจารณาให้เหตุผลและข้อสมมติฐาน คำถามที่เขากำหนดชี้นำไปสู่การถามเพื่อให้สะท้อนความคิด ความเชื่อและพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ว่ามีตรรกะเพียงใด มีลูกศิษย์ของเขาอย่าง เพลโต (Plato) อริสโตเติล (Aristotle) และนักปรัชญากรีกในยุคอื่นอีกจำนวนหนึ่ง ที่ได้ฝึกปฏิบัติตามแนวทางของโสเครตีสในเรื่องการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และวิธีการเหล่านี้ก็ถูกสืบทอดต่อ ๆ กันมาจากรุ่นสู่รุ่น สร้างความท้าทายทางความคิดให้กับเหล่านักวิทยาศาสตร์รุ่นเก่า รวมไปถึงสร้างความตื่นตัวในเรื่องของการเมืองจากการคิดอย่างมีวิจารณญาณอีกด้วย (บรรจง อมรชีวิน, 2556)

การคิดอย่างมีวิจารณญาณสามารถประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนด้านต่าง ๆ อาทิ ในการสอนวิชาสังคมศึกษา ในการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ ในการเรียนภาษา และอุปสรรคที่ส่งผลต่อการคิด

อย่างมีวิจารณญาณประกอบไปด้วย ประสบการณ์ การตีความ และการวิเคราะห์ (บรรจง อมรชีวิน, 2556) ดังนั้น การเริ่มต้นให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ ได้ฝึกตีความและฝึกวิเคราะห์เบื้องต้น ควรเริ่มต้นจากการเรียนภาษาในเรื่องของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เนื่องจากการอ่านเป็นพื้นฐานสำคัญที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต นอกจากนี้ยังเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ความคิด ความเพลิดเพลิน และความเจริญงอกงามของสมองและสติปัญญา อาจกล่าวได้ว่า การอ่านเป็นจุดเริ่มต้นของความสำเร็จ (สมจิต บุญคงเสน, 2549; ชาญชัย หมั่นประสงค์, 2556)

ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา การสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในประเทศไทยไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร จากการที่ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมและศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้อง พบว่า ผลคะแนนเฉลี่ยการทดสอบระดับนานาชาติอย่าง PISA ลดลงในช่วง 6 ปีที่ผ่านมา (2555 – 2561) คือ 441, 409, และ 393 ตามลำดับ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) โดยนักเรียนไทย 40% มีความสามารถด้านการอ่านตั้งแต่ระดับ 2 ขึ้นไป แต่ในทางตรงกันข้าม มีนักเรียนไทยเพียง 0.2% ที่มีความสามารถด้านการอ่านในระดับสูง เนื่องจาก PISA ต้องการวัดความรู้และทักษะที่จะเข้าใจเรื่องราวและสาระของสิ่งที่ได้อ่านสามารถตีความหรือแปลความหมายของข้อความที่ได้อ่าน และประเมิน คติวิเคราะห์ ย้อนกลับไปถึงจุดมุ่งหมายของการเขียนได้ว่า ต้องการส่งสารอะไรให้ผู้อ่าน ซึ่งสอดคล้องกับองค์ประกอบหรือตัวบ่งชี้ของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จากผลการทดสอบทำให้ประเมินได้ว่า ผู้เรียนสามารถอ่านได้เพียงเบื้องต้นเท่านั้น เช่น อ่านออก อ่านได้คล่อง แบ่งวรรคตอนถูก ฯลฯ แต่เมื่อเป็นการอ่านระดับสูงอย่างการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ผู้เรียนจะเกิดปัญหา (โครงการ PISA ประเทศไทย สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2555) กอปรกับผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลายทั่วประเทศจำนวน 10 คน เกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาและการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในชั้นเรียน พบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นในการเรียนการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ คือ 1) ในส่วนของหลักสูตรสถานศึกษาและการตีความมาตรฐานและตัวชี้วัดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของผู้สอนแต่ละคนแตกต่างกัน จึงทำให้การเรียนการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณนั้นขาดตอน ไม่ต่อเนื่อง ผู้เรียนได้ฝึกในบางระดับชั้น และถูกไล่เลยไปในอีกระดับชั้น เป็นแบบนี้ต่อเนื่องกันในหลายโรงเรียนในประเทศไทย จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้การเรียนการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไม่ต่อเนื่อง ไม่ครบกระบวนการ ทำให้ทั้งผู้สอนและผู้เรียนไม่ได้ตระหนักว่าเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง เมื่อไม่ได้ถูกฝึกให้อ่านอย่างมีวิจารณญาณซ้ำ ๆ จึงทำให้การเรียนการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณนั้นไม่ประสบความสำเร็จในวงกว้างเท่าที่ควร 2) ผู้สอนไม่ได้สอนตามองค์ประกอบของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เพียงสอนตามตัวชี้วัดหรือตามหนังสือ ซึ่งทำให้องค์ประกอบบางส่วนขาดหายไป ทำให้สิ่งที่นักเรียนจำเป็นต้องมีในการอ่าน

อย่างมีวิจารณ์ญาณไม่ครบถ้วน 3) จากการทบทวนวรรณกรรมในประเทศไทยพบว่า การวัดและประเมินผลการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ ค่อนข้างเน้นหนักไปที่การวัดแบบปรนัย โดยเป็นปรนัยที่ไม่ได้อ้างอิงจากองค์ประกอบของการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ แต่คล้ายคลึงกับข้อสอบในชั้นเรียน ซึ่งยังไม่ครอบคลุมตามองค์ประกอบของการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณมากนัก กอปรกับปัจจุบันพฤติกรรมกรรมการอ่านหนังสือของคนไทยเปลี่ยนไป เมื่อดิจิทัลเข้ามามีบทบาทมากขึ้น ทำให้คนไทยซื้อหนังสือน้อยลงหันไปอ่านใน Smart Phone, Tablet เพิ่มขึ้น รวมถึงการอ่านผ่าน Social Network (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2558) ดังนั้น เพื่อให้ครอบคลุมและตอบสนองต่อพฤติกรรมของผู้คนที่เปลี่ยนไป การเลือกเนื้อหา บทความ หรือตัวอย่างในการเรียนรู้ในชั้นเรียน จากหนังสือ วารสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ จึงไม่เพียงพอต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ครอบคลุมและตอบสนองแนวทางการเรียนรู้มากที่สุด ผู้วิจัยจึงเลือกใช้เนื้อหาจากสื่อสังคมและเลือกใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อ เพื่อให้สอดคล้องกับทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 โดยบูรณาการเว็บเควสต์มาเป็นเทคโนโลยีที่ช่วยทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

การเรียนรู้โดยใช้เว็บเควสต์ (WebQuest) เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่ประยุกต์วิธีการทางวิทยาศาสตร์และเน้นกระบวนการสืบสอบ หรือการแสวงหาความรู้ผ่านแหล่งความรู้จากอินเทอร์เน็ต ซึ่งผู้สอนเป็นผู้ออกแบบกิจกรรม ลำดับขั้นการเรียนรู้และคัดสรรแหล่งเรียนรู้มาให้ผู้เรียน โดยเน้นแนวความคิดช่วยเหลือผู้เรียนในการใช้เวลาในการสืบค้นอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าไปสืบค้นจากแหล่งการเรียนรู้โดยตรง แทนที่จะเสียเวลาในการสืบค้นจากแหล่งอื่น ๆ ซึ่งอาจไม่มีข้อมูลหรือสารสนเทศที่ต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Renau & Pesudo (2016) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์การใช้งานเว็บเควสต์สำหรับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมในสเปน ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการใช้เทคโนโลยีใหม่ทำให้นักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ การพัฒนาความสามารถด้านดิจิทัลรวมถึงความสามารถทางวัฒนธรรม นอกจากนี้การเรียนรู้โดยเว็บเควสต์ยังส่งผลให้เกิดทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ ดังงานวิจัยของ จันทรฉายา ชุก (2560) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการบทเรียนแสวงความรู้บนเว็บกับการสะท้อนคิดเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณ์ญาณของนักศึกษาปริญญาบัณฑิตในประเทศกัมพูชา ผลการวิจัยพบว่า ตัวอย่างที่เรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนโดยบูรณาการบทเรียนแสวงความรู้บนเว็บกับการสะท้อนคิดมีพัฒนาการของความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กระบวนการเรียนรู้โดยใช้เว็บเควสต์ เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นการสืบสอบ (Inquiry-oriented) (Dodge, 1997) ซึ่งกระบวนการสืบสอบ (Inquiry) เป็นแนวคิดสำคัญของทักษะการแสวงหาความรู้ เป็นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่ตอบสนองต่อการให้เหตุผล หรือการหาคำตอบอย่างมี

วิจารณ์ญาณ ซึ่งเป็นรูปแบบการเรียนการสอนตามหลักการทฤษฎีการสร้างเสริมความรู้ (Constructivism) ที่เชื่อว่าผู้เรียนทุกคนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบางสิ่งบางอย่างมาแล้วไม่มากนักน้อย ดังนั้น ประสบการณ์เดิมของนักเรียนจึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเรียนรู้เป็นอย่างยิ่ง นอกจากนี้ยังสามารถประยุกต์ใช้ในการออกแบบรูปแบบการเรียนการสอนร่วมกับ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อ (Five Key Questions of Media Literacy) เนื่องจากมีความสอดคล้องเชื่อมโยงในด้านการค้นหาคำตอบและมีวิจารณ์ญาณก่อนตัดสินใจ

การรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy) เป็นทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 (21st Century Skills) เนื่องจากชีวิตมนุษย์ในปัจจุบันได้เชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับอินเทอร์เน็ตและฟังก์ชันเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นอย่างมาก ทำให้ผู้คนต้องอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยการใช้สื่ออย่างไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ "การรู้เท่าทันสื่อ" จึงเป็นแนวคิดที่สำคัญในยุคนี้ เมื่อเรามีการรู้เท่าทัน โอกาสที่เราจะตกเป็นเหยื่อของสื่อก็ย่อมจะน้อยลงหรือแม้กระทั่งตกเป็นเหยื่อหลงตาม "สิ่งที่สื่อนำเสนอ" ก็ย่อมน้อยลงเช่นเดียวกัน (พรทิพย์ เย็นจะบก, 2546) ซึ่งสอดคล้องกับ เทอดศักดิ์ ไม้เท้าทอง (2557) ที่ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญในการรู้เท่าทันสื่อหรือการศึกษาสื่อว่า มีความสำคัญในการให้อำนาจแก่พลเมืองในการสร้างและพัฒนาสมรรถนะ ทักษะคิด และทักษะที่จำเป็นต่อความเข้าใจหน้าที่ของสื่อ เพื่อให้เป็นผู้ที่มีทักษะและความสามารถในการวิเคราะห์ ประเมิน และใช้สื่อในการประกอบอาชีพและดำเนินชีวิต ซึ่งจะทำให้บุคคลมีประสิทธิภาพ รับผิดชอบต่อการใช้สื่อมากขึ้น โดยสื่อในที่นี้หมายถึงสื่อสังคม (Social Media) ซึ่งเป็นที่นิยมในปัจจุบัน

สื่อสังคม (Social Media) ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก เนื่องจากมีความรวดเร็ว สะดวกสบาย ทำให้การติดต่อสื่อสารหรือการส่งข้อมูลข่าวสารกระชับฉับไว แต่กระนั้น ก็ยังเป็นสื่อที่ต้องได้รับการกลั่นกรอง เนื่องจากการเข้าถึงการสร้างข้อมูลและการเผยแพร่เป็นสิทธิ์ของทุกคน การบริโภคสื่อผ่านทางสื่อสังคม หากไม่มีวิจารณ์ญาณก็จะทำให้เกิดปัญหาตามมา เช่น การกลั่นแกล้งผ่านสื่อออนไลน์ การโฆษณาหลอกลวง หรือการหลอกลวงเกี่ยวกับเรื่องเพศ เป็นต้น (เอชรา วสุพันธ์จิต, 2557; สิริวิจนา แก้วพนิก, 2560; สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ONDE) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2562) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภิษา มีนิต (2558) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความรู้เท่าทันสื่อและพฤติกรรมการรู้เท่าทันสื่อเฟซบุ๊ก ผลการวิจัยพบว่า หลังการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการรู้เท่าทันสื่อ ผู้เข้าร่วมการทดลองส่วนใหญ่มีคะแนนความรู้เท่าทันสื่อมากกว่าก่อนการอบรม แสดงว่าการให้ความรู้เรื่องความรู้เท่าทันสื่อนั้นทำให้บุคคลมีความรู้เท่าทันสื่อเพิ่มขึ้น เช่นเดียวกับ ณัชชา ปกิจเพ็องฟู (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้โดยใช้การคิดเป็นฐานด้วยสื่อเครือข่ายสังคมเพื่อส่งเสริมการรู้เท่าทันสื่อของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยของการรู้เท่าทันสื่อของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีของกลุ่มตัวอย่างสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากนี้ การสื่อสารในสื่อสังคมออนไลน์มีความหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการอ่านข่าว อ่านบทความ การฟังดูสิ่งบันเทิง การพูดโดยบันทึกผ่านวิดีโอหรือการถ่ายทอดสด การเขียนแสดงความคิดเห็น การเขียนเรื่องราว เป็นต้น ผู้เรียนจึงจำเป็นต้องมีการสื่อสารที่ดี มีคุณธรรม มีวิจารณญาณ และมารยาทในการสื่อสาร อีกทักษะหนึ่งที่สำคัญ นั่นคือ การเขียน

จากผลการวิจัยที่ตนเองทั่วโลกโดยบริษัท แมคแคน เวิลด์กรุ๊ป (ประเทศไทย) เปิดเผยว่า ผลสำรวจพฤติกรรมและความคิดของกลุ่มวัยรุ่นยุคใหม่อายุ 16-20 ปี จำนวน 3 หมื่นคน ใน 18 ประเทศ หัวข้อ Truth About Youth ภายใต้ธีม Kaleidoscope kid พบว่า พฤติกรรมของวัยรุ่นไทยชอบเข้าไปเขียนแสดงความคิดเห็นในสื่อสังคมเชิงลบมากเป็นอันดับ 1 ของโลก หรือคิดเป็นสัดส่วนถึงร้อยละ 67 ของวัยรุ่นทั้งหมดที่ทำการสำรวจ ซึ่งจำนวนดังกล่าวสูงกว่าภาพรวมวัยรุ่นทั่วโลกที่ชอบเข้าไปเขียนแสดงความคิดเห็นในสื่อสังคมเชิงลบ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเพียงร้อยละ 16 เท่านั้น (โพสท์ทูเดย์, 2560) ดังนั้น การเขียนแสดงความคิดเห็นบนสื่อสังคม จึงนับได้ว่าเป็นปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน โดยในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการศึกษากระบวนการเขียนให้เหตุผล

การเขียนให้เหตุผล คือ การเขียนที่ประยุกต์ใช้โครงสร้างของการแสดงทรรศนะ ซึ่งประกอบด้วยที่มาของเรื่องราว ข้อเสนอแนะ (เหตุ) และข้อสรุป (ผล) เมื่อผู้เรียนรู้จักใช้เหตุผล ก็จะสามารถตัดสินใจหรือให้ข้อสรุปเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ในสังคมที่เจริญแล้วจึงเห็นความสำคัญของการใช้เหตุผลและถือว่าการพัฒนาสมรรถภาพการใช้เหตุผลเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในระบบการศึกษาทุกระดับ ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิลลาสินี ขวาโยธา (2551) ที่ทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการอ่าน การคิด และการเขียน ด้วยการใช้นิยามหมวดความคิด 6 สีและการเขียนแผนภาพความคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการเขียนจากการวิเคราะห์ชิ้นงานการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน นักเรียนสามารถใช้ผลของการคิดมาสู่งานเขียนใช้ภาษาสื่อสารได้สอดคล้องกับความคิด ซึ่งงานเขียนแสดงเอกลักษณ์ความคิดของผู้เขียนได้ชัดเจน

จากการศึกษาปัญหาและความสำคัญดังกล่าว ในงานวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล โดยบูรณาการเว็บควสต์ ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถรู้เท่าทันสื่อสามารถวิเคราะห์ เข้าถึง ประเมินความน่าเชื่อถือของสื่อ ไม่ตกเป็นเหยื่อของการนำเสนอโดยง่าย ซึ่งผู้วิจัยเห็นความเป็นไปได้ในการพัฒนารูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม ในการส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา มีทักษะที่เป็นประโยชน์ นำเอาเทคโนโลยีมาปรับใช้กับการเรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งยังสามารถนำเอาทักษะที่

ได้รับการฝึกฝน มาปรับประยุกต์ใช้ให้เข้ากับโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

คำถามการวิจัย

1. รูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีหลักการ วัตถุประสงค์ องค์ประกอบและขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอนอย่างไร

2. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาที่เรียนด้วยรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม มีคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

3. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาที่เรียนด้วยรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม มีพัฒนาการด้านการเขียนให้เหตุผลเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

2. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ใน 2 ประเด็น คือ

2.1 เพื่อเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม

2.2 เพื่อศึกษาพัฒนาการด้านการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่เรียนด้วยรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้เรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ผู้เรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม มีพัฒนาการด้านการเขียนให้เหตุผลหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรและตัวอย่างแบ่งออกเป็น 2 ระยะ

ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

1.1.1 ประชากรที่ใช้ในระยะที่ 1 สำหรับการสัมภาษณ์ความคิดเห็นและประเมินรูปแบบฯ ได้แก่ ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

1.1.2 ตัวอย่างที่ใช้ในระยะที่ 1 ได้แก่ ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย จำนวน 10 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล และผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน จำนวน 5 คน และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 404 คน

ระยะที่ 2 การศึกษาผลการใช้รูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

1.2.1 ประชากรที่ใช้ในการทดลองในระยะที่ 2 ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2563 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

1.2.2 ตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนแม่สายประสิทธิ์ศาสตร์ จังหวัดเชียงราย จำนวน 39 คน ด้วยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ด้วยเกณฑ์ดังนี้ มีความพร้อมในด้านอุปกรณ์อำนวยความสะดวก ในการเรียนการสอนและบุคลากร

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ รูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่

- ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
- การเขียนให้เหตุผล

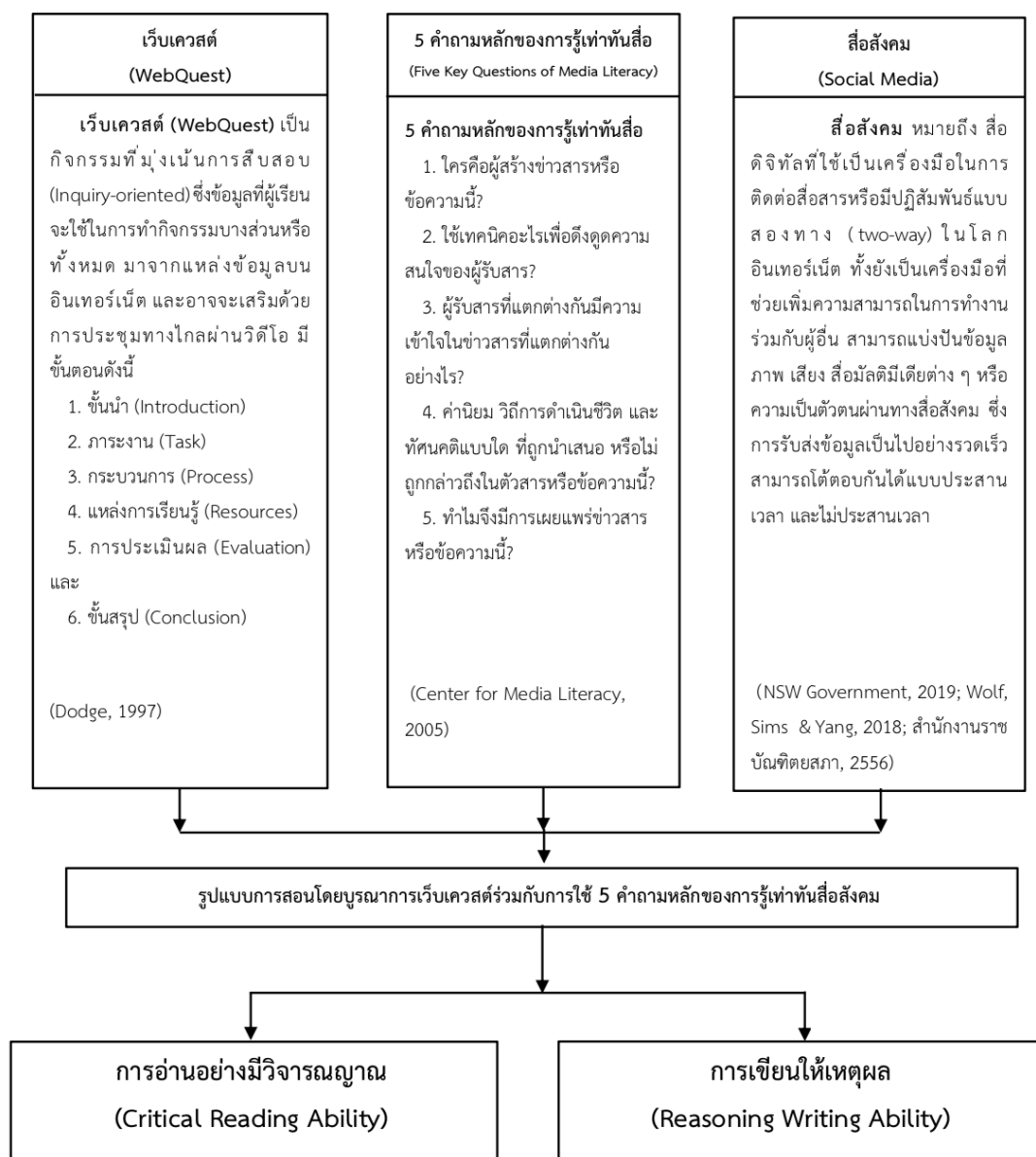
3. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ใช้ระยะเวลา 8 สัปดาห์

4. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นทักษะสำคัญที่จะช่วยคัดกรองข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศและส่งผลให้บุคคลมีการตัดสินใจและดำเนินชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังสามารถแสดงเหตุผลโดยการเขียนเพื่อสื่อสารและแสดงความคิดเห็นได้อย่างมีคุณภาพ โดยผ่านกระบวนการการใช้รูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้อ่านงานเขียนที่หลากหลาย ทัศนยุคสมัย และตอบสนองต่อพฤติกรรมกรรมการอ่านที่เปลี่ยนแปลงไปในสังคมปัจจุบัน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2561) ซึ่งจะช่วยสนับสนุนผู้เรียนให้เป็นคนที่มีเหตุผล ตรรกะ สามารถรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และสามารถพิจารณาตัดสินใจความเป็นไปได้ของข้อมูลเหล่านั้นได้อย่างชาญฉลาด

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

คำอธิบายกรอบแนวคิด

ในการวิจัยพัฒนารูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บควีสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีกรอบแนวคิดที่นำมาใช้ในการวิจัย ได้แก่ เว็บควีสต์

5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อ สื่อสังคม การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และการเขียนให้เหตุผล ซึ่งมีรายละเอียดของกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

1. เว็บเควสต์ (WebQuest)

เว็บเควสต์ เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการสืบสอบ หรือการแสวงหาความรู้ผ่านแหล่งความรู้จากอินเทอร์เน็ต ซึ่งครูผู้สอนเป็นผู้ออกแบบกิจกรรม ลำดับชั้นการเรียนรู้ และคัดสรรเลือกแหล่งเรียนรู้มาให้ผู้เรียน โดยเน้นแนวคิดการช่วยเหลือผู้เรียนในการใช้เวลาในการสืบค้นอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าไปสืบค้นจากแหล่งการเรียนรู้โดยตรง แทนที่จะเสียเวลาในการสืบค้นจากแหล่งอื่น ๆ ซึ่งอาจไม่มีข้อมูลหรือสารสนเทศที่ต้องการ นอกจากนี้ ผู้เรียนจะมีส่วนร่วมในการค้นหา วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินข้อมูลจากแหล่งที่ครูได้จัดเตรียมไว้ให้ ทั้งยังต้องบูรณาการความรู้ใหม่จากข้อมูลที่ได้รับ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท (Dodge, 1997; Mitsikopoulou, 2014) คือ เว็บเควสต์ระยะสั้น (Short Term WebQuest) และเว็บเควสต์ระยะยาว (Longer Term WebQuest) โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้

1) ชี้นำ (Introduction) เป็นส่วนที่กำหนดขั้นตอนและให้ความรู้พื้นฐานทั่วไปของสารสนเทศ เป็นขั้นเตรียมผู้เรียนในการเข้าสู่กิจกรรมการเรียนการสอน โดยทั่วไปมักเป็นการให้สถานการณ์ที่ผู้เรียนต้องแก้ปัญหา อาจเรียกได้ว่าเป็นขั้นสร้างความสนใจ

2) ภาระงาน (Task) เป็นส่วนที่กำหนดภาระงานว่าผู้เรียนต้องทำอะไร โดยภาระงานที่กำหนดให้ นั้น เป็นสิ่งผู้เรียนสามารถทำได้และเป็นประเด็นที่น่าสนใจหรือต้องการหาคำตอบ

3) กระบวนการ (Process) เป็นส่วนของการบอกขั้นตอนการทำงาน ที่ผู้เรียนต้องทำเพื่อให้งานสำเร็จลุล่วง ซึ่งเป็นลำดับขั้นตอนที่มีการอธิบายไว้อย่างชัดเจน เสมือนเป็นคู่มือในการทำภารกิจหรือแก้ปัญหาที่ได้รับ

4) แหล่งการเรียนรู้ (Resources) เป็นส่วนของแหล่งข้อมูลที่เป็นสำหรั้บการทำภาระงานให้เสร็จสมบูรณ์ แหล่งข้อมูลจำนวนมากจะถูกฝังอยู่ในเว็บเควสต์ ซึ่งจะเชื่อมโยงไปยังข้อมูลอื่น ๆ ในโลกอินเทอร์เน็ต (World Wide Web) แหล่งการเรียนรู้เหล่านี้อาจจะรวมไปถึงเอกสารทางเว็บ การประชุมแบบเรียลไทม์ ข้อมูลทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) ของผู้เชี่ยวชาญ การค้นหาข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ต การค้นหาหนังสือหรือข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ที่มีอยู่ในแหล่งที่ผู้สอนได้จัดเตรียมไว้ และจากการมีแหล่งข้อมูลเตรียมไว้ให้ จะทำให้ผู้เรียนค้นข้อมูลหรือท่องอินเทอร์เน็ตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5) การประเมินผล (Evaluation) เป็นการประเมินผลสำหรับผู้เรียนในการวัดประสิทธิภาพของพวกเขาในการทำกิจกรรม

6) **ขั้นสรุป (Conclusion)** เป็นส่วนที่ทำให้ผู้เรียนตระหนักว่าได้เรียนรู้เกี่ยวกับอะไร และอาจส่งเสริมให้ผู้เรียนนำประสบการณ์ที่ได้รับ ไปปรับใช้ในอนาคต

2. 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อ (Five Key Questions of Media Literacy)

การรู้เท่าทันสื่อมีแนวคิดมุ่งให้ความสำคัญกับผู้ผลิตสาร ผู้รับสาร และเนื้อหาของสาร ซึ่งนับเป็นส่วนสำคัญในการเข้าถึง การวิเคราะห์ การประเมินและการสร้างสื่อของบุคคล ซึ่งศูนย์การรู้เท่าทันสื่อ หรือ Center for Media Literacy (2005) ได้กำหนด 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อ (Five Key Questions of Media Literacy) และแนวคิดหลัก 5 ประการ (Five Core Concepts) ดังต่อไปนี้

ห้าคำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อ (Five Key Questions of Media Literacy)

- 1) ใครคือผู้สร้างข่าวสารหรือข้อความนี้?
- 2) ใช้เทคนิคอะไรเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้รับสาร?
- 3) ผู้รับสารที่แตกต่างกันมีความเข้าใจในข่าวสารที่แตกต่างกันอย่างไร?
- 4) ค่านิยม วิธีการดำเนินชีวิต และทัศนคติแบบใด ที่ถูกนำเสนอ หรือไม่ถูกกล่าวถึงในข่าวสารหรือข้อความนี้?
- 5) ทำไมจึงมีการเผยแพร่ข่าวสารหรือข้อความนี้?

แนวคิดหลักห้าประการ (Five Core Concepts)

- 1) สื่อและข้อมูลทั้งหมดนั้นถูก ‘สร้างขึ้น’
- 2) สื่อและข้อมูลถูกสร้างโดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาและกฎของภาษา
- 3) ผู้รับสารที่แตกต่างกันมีประสบการณ์ต่อเนื้อหาของสื่อเดียวกันที่แตกต่างกัน
- 4) สื่อมีค่านิยมและทัศนคติแฝงอยู่
- 5) สื่อและข้อมูลส่วนใหญ่ถูกสร้างขึ้นเพื่อผลประโยชน์ และ/หรือ อำนาจ

3. สื่อสังคม (Social Media)

สื่อสังคม หมายถึง สื่อดิจิทัลที่ใช้เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารหรือมีปฏิสัมพันธ์แบบสองทาง (two-way communication) ในโลกอินเทอร์เน็ต ทั้งยังเป็นเครื่องมือที่ช่วยเพิ่มความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น สามารถแบ่งปันข้อมูล ภาพ เสียง สื่อมัลติมีเดียต่าง ๆ หรือความเป็นตัวตนผ่านทางสื่อสังคม ซึ่งการรับส่งข้อมูลเป็นไปอย่างรวดเร็ว สามารถโต้ตอบกันได้แบบประสานเวลาและไม่ประสานเวลา สามารถแบ่งประเภทสื่อสังคมได้อย่างหลากหลาย โดยขึ้นอยู่กับลักษณะตามการใช้งานหรือความนิยมในปัจจุบัน จึงทำให้สามารถแบ่งประเภทของสื่อสังคมได้อย่างมากมาย ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปการแบ่งประเภทสื่อสังคม 4 ประเภท ได้แก่ บล็อก (Bloggging), ทวิตเตอร์

และไมโครบล็อก (Twitter and Microblogging), เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Networking), และการแบ่งปันสื่อทางสังคมออนไลน์ (Media Sharing) (NSW Government, 2019; Wolf, Sims & Yang, 2018; สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, 2556)

4. การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Reading)

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง การอ่านขั้นสูง ที่ต้องใช้สติปัญญาในการอ่านประกอบ เพื่อแยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นออกจากกัน รวมถึงต้องใช้ทักษะการอ่านจับใจความ ตีความ และแปลความร่วมกันในการอ่าน ทั้งยังต้องใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า เพื่อบอกวัตถุประสงค์และน้ำเสียงของผู้เขียน นอกจากนี้ยังต้องใช้อารมณ์ในการสรุป เพื่อให้ได้มาซึ่งการสรุปผลเชิงตรรกะ โดยใช้ความรู้และประสบการณ์เดิมของตนเองเป็นพื้นฐานในการอ่าน (Mckee, 1966 (อ้างถึงใน สุริรัตน์ ไชยสุริยา, 2543); Spache & Spache, 1969 (อ้างถึงใน สุริรัตน์ ไชยสุริยา, 2543); Gunning, 1992 (อ้างถึงใน สุริรัตน์ ไชยสุริยา, 2543); Burns, 1998 (อ้างถึงในสุนันท์ ประสานสอน, 2544 : 26); Harris, 2000 (อ้างถึงใน ขวัญชนก นัยเจริญ, 2551); ศุภวรรณ เล็กวิสัย, 2539; บันลือ พฤกษ์วัน, 2543 (อ้างถึงใน ขวัญชนก นัยเจริญ, 2551); สุริรัตน์ ไชยสุริยา, 2543; ประเสริฐศักดิ์ เหนียวไส, 2547; ขวัญชนก นัยเจริญ, 2551; ชาญชัย หมั่นประสงค์, 2557; ณิชาพัฒน์ ไชยเสนบดินทร์, 2557; สุกัญญา สันติเจริญเลิศ, 2561) มีองค์ประกอบของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ดังนี้

- 1) การสรุปสาระสำคัญของเรื่อง ผู้เรียนสามารถอ่านจับใจความสำคัญ ลำดับเรื่องราว ตีความ แปลความ เข้าใจสิ่งที่อ่านอย่างชัดเจน หรือเข้าใจสาระสำคัญของเรื่อง
- 2) การจำแนกข้อเท็จจริงและความคิดเห็น ผู้เรียนสามารถแยกข้อเท็จจริงออกจากข้อคิดเห็น โดยสามารถระบุค่าบ่งชี้ความคิดเห็นและค่าบ่งชี้ข้อเท็จจริง
- 3) การตระหนักถึงจุดมุ่งหมายของผู้เขียน ผู้เรียนสามารถบอกได้ว่าผู้เขียนมีน้ำเสียงอคติ จุดประสงค์ ทักษะใดอย่างไรในการเขียนแต่ละครั้ง
- 4) การรู้เท่าทันเทคนิคโฆษณา ผู้เรียนสามารถพิจารณาเหตุผลที่ชวนให้เชื่อ ล่วงรู้ถึงกลอุบายในการโฆษณา หรือ จุดประสงค์ในการโฆษณา
- 5) การประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูล และการตัดสินข้อมูล ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์เรื่องราวที่อ่าน คุณค่า พิจารณาภูมิหลังของผู้เขียน ความน่าเชื่อถือของผู้เขียน เทคนิคการเขียน การใช้ภาษา ความเหมาะสมของการนำเสนองานเขียน ความน่าเชื่อถือของข้อมูล หลักฐานหรือแหล่งที่มาของข้อมูล การนำเสนอข้อมูลได้อย่างสมเหตุสมผล จนถึงประโยชน์ แง่คิด ว่าให้ประโยชน์ใดแก่ผู้อ่าน และสามารถตัดสินงานที่อ่านได้ว่าน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด ซึ่งสามารถสรุปการประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูล และการตัดสินข้อมูลออกเป็น 4 ด้าน คือ

- 5.1) วิเคราะห์เรื่องราวที่อ่าน
- 5.2) วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของผู้เขียน
- 5.3) วิเคราะห์เนื้อหา การใช้ภาษา เทคนิคการเขียน ความเหมาะสมในการนำเสนอ

5.4) วิเคราะห์แหล่งที่มาของข้อมูล

6) การอนุมานความ ผู้เรียนสามารถทำนายเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นล่วงหน้าได้ คาดการณ์ความเป็นไปได้จากเรื่องที่อ่าน หรือสามารถสรุปอิงความได้

7) การแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดของตนต่อสิ่งที่อ่าน ผู้เรียนสามารถสังเคราะห์ ข้อความที่อ่าน แล้วเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็นหรือแนะนำในการนำเสนอความคิดเห็น โดยมี หลักฐาน ข้อมูล เหตุผลประกอบเป็นที่ยอมรับ เชื่อถือ และเชื่อมโยงเหตุการณ์กับสถานการณ์ใหม่ หรือวิพากษ์วิจารณ์เรื่องที่อ่านได้อย่างสมเหตุสมผล

5. การเขียนให้เหตุผล (Reasoning Writing)

การเขียนให้เหตุผล คือ การเขียนที่ประยุกต์ใช้โครงสร้างของการแสดงทรรศนะร่วมกับ โครงสร้างของการแสดงเหตุผล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) ซึ่งประกอบด้วยที่มาของเรื่องราว ข้อสนับสนุน (เหตุ) และข้อสรุป (ผล) มีองค์ประกอบในการเขียน ดังนี้

1. ที่มา
2. ข้อสนับสนุน
3. ข้อสรุป

ผู้เรียนสามารถแสดงเหตุผลได้โดยใช้โครงสร้างของการแสดงเหตุผลหรือแสดงเหตุผลในแนว ข้อเท็จจริง เชิงคุณค่า หรือเชิงนโยบาย โดยยึดโครงสร้างของการแสดงทรรศนะเป็นหลัก มีเกณฑ์ในการประเมินค่า โดยดูจาก 1) ความเป็นประโยชน์และสร้างสรรค์ 2) ความน่าเชื่อถือและความสมเหตุสมผล 3) ความเหมาะสมกับผู้รับสารและกาลเทศะ และ 4) การใช้ภาษา

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

เว็บควิสต์ หมายถึง กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการสืบสอบ ผู้สอนเป็นผู้ออกแบบกิจกรรมการเรียน ลำดับขั้นตอน ตั้งคำถาม คัดเลือกแหล่งข้อมูลแบบออนไลน์และแบบออฟไลน์มาให้ผู้เรียนสืบค้น ผู้เรียนต้องทำกิจกรรมทั้งแบบออนไลน์และออฟไลน์ในการค้นหาคำตอบ โดยผ่านการทำกิจกรรมบนเว็บไซต์ และประมวลความรู้ใหม่ที่ได้รับจากแหล่งข้อมูลที่ผู้สอนได้จัดเตรียมไว้ให้ โดยในการวิจัยครั้งนี้เป็น เว็บควิสต์ระยะยาว เนื่องจากทดลองเป็นเวลาทั้งสิ้น 8 สัปดาห์

5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อ หมายถึง คำถามสำคัญจำนวน 5 ข้อ ที่เป็นส่วนหนึ่งในขั้นตอนที่ 4 “เชี่ยวชาญการค้นหา” ในรูปแบบการสอน ซึ่งจะเป็นคำถามนำสำหรับผู้เรียนในการค้นหาคำตอบ หรือค้นหาข้อมูลเพื่อตอบคำถาม จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าถึง วิเคราะห์ และประเมินสื่อที่ได้รับ ก่อนจะนำไปสู่ทักษะการรู้เท่าทันสื่อ ซึ่งประกอบไปด้วย 5 คำถาม ดังนี้ 1) ใครคือผู้สร้างข่าวสารหรือข้อความนี้? 2) ใช้เทคนิคอะไรเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้รับสาร? 3) ผู้รับสารที่แตกต่างกันมีความเข้าใจในข่าวสารที่แตกต่างกันอย่างไร? 4) ค่านิยม วิธีการดำเนินชีวิต และทัศนคติแบบใดที่ถูกนำเสนอ หรือไม่ถูกกล่าวถึงในข่าวสารหรือข้อความนี้? และ 5) ทำไมจึงมีการเผยแพร่ข่าวสารหรือข้อความนี้?

สื่อสังคม หมายถึง สื่อดิจิทัลที่ใช้เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารหรือมีปฏิสัมพันธ์แบบสองทาง (two-way communication) โดยเน้นให้ผู้ใช้เป็นทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสาร ผ่านทางเว็บไซต์และโปรแกรมประยุกต์บนสื่อใด ๆ ที่มีการเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ต ทั้งยังเป็นเครื่องมือที่ช่วยเพิ่มความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น สามารถแบ่งปันข้อมูล ภาพ เสียง สื่อมัลติมีเดียต่าง ๆ หรือความเป็นตัวตนผ่านทางสื่อสังคม ซึ่งการรับส่งข้อมูลเป็นไปอย่างรวดเร็ว สามารถโต้ตอบกันได้แบบประสานเวลาและไม่ประสานเวลา เช่น Facebook, Instagram, Twitter, Line เป็นต้น

บูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม หมายถึง การบูรณาการหลักการของเว็บแควสต์ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อและสื่อสังคมเพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบรูปแบบการสอน

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง การอ่านขั้นสูงที่ต้องใช้สติปัญญาในการอ่านประกอบเพื่อแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นออกจากกัน เป็นการอ่านที่ต้องใช้ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณร่วมด้วยในการอ่าน รวมถึงต้องใช้ทักษะการอ่านจับใจความ ตีความ และแปลความร่วมกันในการอ่าน ทั้งยังต้องใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า เพื่อบอกวัตถุประสงค์และน้ำเสียงของผู้เขียน นอกจากนี้ยังต้องใช้การอนุมานในการสรุป เพื่อให้ได้มาซึ่งการสรุปผลเชิงตรรกะ โดยใช้ความรู้และประสบการณ์เดิมของตนเองเป็นพื้นฐานในการอ่าน ประเมินความสามารถผู้เรียนโดยใช้แบบทดสอบแบบปรนัย จำนวน 4 ตัวเลือก ที่ครอบคลุมองค์ประกอบของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ 7 องค์ประกอบ คือ 1) การสรุปสาระสำคัญของเรื่อง 2) การจำแนกข้อเท็จจริงและความคิดเห็น 3) การตระหนักถึงจุดมุ่งหมายของผู้เขียน 4) การรู้เท่าทันเทคนิคโฆษณา 5) การประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลและการตัดสินข้อมูล 6) การอนุมานความ และ 7) การแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดของตนต่อสิ่งที่อ่าน

การเขียนให้เหตุผล หมายถึง การเขียนที่ประยุกต์ใช้โครงสร้างของการแสดงทรรศนะร่วมกับโครงสร้างของการแสดงเหตุผล ซึ่งประกอบด้วย 1) ที่มา ซึ่งเป็นต้นเหตุของเรื่องราวหรือที่มาของเรื่องราวที่ทำให้ต้องเขียนให้เหตุผล 2) ข้อสนับสนุน ก็คือสาเหตุ และ 3) ข้อสรุป คือ ผล หรือการ

เขียนสรุปในการเขียน โดยผู้เรียนสามารถแสดงผลโดยการใช้โครงสร้างของการแสดงผลหรือแสดงผลในแนวข้อเท็จจริง เชิงคุณค่า หรือเชิงนโยบาย โดยยึดโครงสร้างของการแสดงทรรศนะเป็นหลัก ประเมินความสามารถของผู้เรียนโดยใช้ภาระงานด้านการเขียนให้เหตุผลแบบอัตนัย โดยพิจารณาตามโครงสร้างของการประเมินทรรศนะ คือ 1) ความเป็นประโยชน์และสร้างสรรค์ 2) ความน่าเชื่อถือและความสมเหตุสมผล 3) ความเหมาะสมกับผู้รับสารและกาลเทศะ และ 4) การใช้ภาษา ซึ่งจะทดสอบผู้เรียนในด้านการเขียนให้เหตุผลผ่านภารกิจ จำนวน 6 ครั้ง โดยจะนำมาคำนวณหาค่าสถิติตามสมมติฐานจำนวน 2 ครั้ง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการเว็บเควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
2. เพื่อเป็นแนวทางให้ครูผู้สอนภาษาไทยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นได้อย่างเหมาะสม
3. ผู้เรียนตระหนักและเล็งเห็นความสำคัญในการใช้วิจารณญาณในการดำเนินชีวิตในยุคของข้อมูลข่าวสารที่หลากหลายและเข้าถึงได้ง่าย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถแบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับเว็บแควสต์ (WebQuest)

- 1.1 ความหมายของเว็บแควสต์
- 1.2 ประเภทของเว็บแควสต์
- 1.3 องค์ประกอบของเว็บแควสต์
- 1.4 ลักษณะสำคัญของกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเว็บแควสต์
- 1.5 หลักในการออกแบบเว็บแควสต์

ตอนที่ 2 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อ (5 Key Questions of Media Literacy)

- 2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการรู้เท่าทันสื่อ
- 2.2 ความหมายของการรู้เท่าทันสื่อ
- 2.3 ความสำคัญของการรู้เท่าทันสื่อ
- 2.4 แนวคิดหลักของการรู้เท่าทันสื่อ

ตอนที่ 3 สื่อสังคม (Social Media)

- 3.1 ความหมายของสื่อสังคม
- 3.2 ประเภทของสื่อสังคม

ตอนที่ 4 ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Reading Ability)

- 4.1 ความหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
- 4.2 ความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
- 4.3 องค์ประกอบของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
- 4.4 การวัดและประเมินผล การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ตอนที่ 5 ความสามารถในการเขียนให้เหตุผล (Reasoning Writing Ability)

- 5.1 ความหมายของการเขียนให้เหตุผล
- 5.2 โครงสร้างของการแสดงเหตุผล
- 5.3 ภาษาที่ใช้ในการแสดงเหตุผล

- 5.4 ประเภทของแบบทดสอบทักษะการเขียน
- 5.5 โครงสร้างของการแสดงทรรศนะ
- 5.6 ความแตกต่างระหว่างทรรศนะของบุคคล
 - 5.6.1 ความรู้และประสบการณ์
 - 5.6.2 ความเชื่อ
 - 5.6.3 ค่านิยม
- 5.7 ประเภทของทรรศนะ
 - 5.7.1 ทรรศนะเชิงข้อเท็จจริง
 - 5.7.2 ทรรศนะเชิงคุณค่า
 - 5.7.3 ทรรศนะเชิงนโยบาย
- 5.8 ลักษณะของภาษาที่ใช้ในการแสดงทรรศนะ
- 5.9 ปัจจัยที่ส่งเสริมการแสดงทรรศนะ
- 5.10 การประเมินค่าทรรศนะ

ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับเว็บเควสต์ (WebQuest)

ปัจจุบันอินเทอร์เน็ตเป็นเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่มีข้อมูลสารสนเทศอยู่จำนวนมาก ทำให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้จากอินเทอร์เน็ตได้ตามความสนใจ แต่บางครั้งผู้เรียนก็เสียเวลาไปกับการค้นหาสารสนเทศที่ต้องการ

ในปี 1995 นั้น Bernie Dodge ร่วมกับ Tom March แห่งมหาวิทยาลัยซานดิเอโก ได้พัฒนา “เว็บเควสต์” ขึ้น ซึ่งเป็นนวัตกรรมการเรียนรู้การจัดการเรียนการสอนบนเว็บที่ตอบโจทย์การแสวงหาความรู้จากอินเทอร์เน็ต ซึ่งประยุกต์กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบสอบเข้าไว้ด้วยกัน นับว่าเป็นนวัตกรรมทางการศึกษา ที่ดึงเอาประโยชน์ของเครือข่าย World Wide Web มาใช้ในการเรียนการสอนในโรงเรียน ซึ่งได้รับความนิยมแพร่หลายในอเมริกาในเวลาต่อมา (Orlish and Others, 2004; Costello and Maibroda, 2002 อ้างถึงใน ชนิชดา ชนะกิจจานุกิจ, 2550; ปราวีณยา สุวรรณณัฐโชติ, 2551)

1.1 ความหมายของเว็บเควสต์

เว็บเควสต์ เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นกระบวนการสืบสอบ แสวงหาความรู้ผ่านแหล่งข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตที่ผู้สอนได้จัดเตรียมไว้ให้ ทั้งนี้ นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของเว็บเควสต์ไว้ดังนี้

Dodge (1997) ได้ให้ความหมายของ “เว็บควเอสต์” ไว้ว่า เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นการสืบสอบ (Inquiry-oriented) ซึ่งข้อมูลที่ผู้เรียนจะใช้ในการทำกิจกรรมบางส่วนหรือทั้งหมด มาจากแหล่งข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต และอาจจะเสริมด้วยการประชุมทางไกลผ่านวิดีโอ โดยจะแบ่งเว็บควเอสต์ออกเป็น 2 ระดับ คือ เว็บควเอสต์ระยะสั้น และเว็บควเอสต์ระยะยาว

British Council (2004) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับ เว็บควเอสต์ โดยอ้างถึง Philip Benz ที่อธิบายเกี่ยวกับเว็บควเอสต์ไว้ว่า เว็บควเอสต์เป็นวิธีการเรียนรู้เชิงคอนสตรัคติวิสต์ นักเรียนไม่เพียงแต่รวบรวมและจัดระเบียบข้อมูลที่พวกเขาค้นพบบนเว็บ พวกเขาจึงดำเนินกิจกรรมไปสู่เป้าหมายเฉพาะที่พวกเขาได้รับ ซึ่งมักจะเกี่ยวข้องกับบทบาทที่ถูกจำลองที่เกี่ยวข้องกับอาชีพในอนาคต โดยพื้นฐานแล้วเว็บควเอสต์ เป็นโครงการขนาดเล็กที่มีการป้อนข้อมูลและเนื้อหาจำนวนมากผ่านอินเทอร์เน็ต สามารถออกแบบโดยผู้สอนหรือผู้เรียน ขึ้นอยู่กับกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูตัดสินใจ

Mitsikopoulou (2014) ได้นิยามความหมายของเว็บควเอสต์ไว้ว่า “เว็บควเอสต์” เป็นชื่อที่กำหนดให้กับรูปแบบการเรียนการสอนที่ใช้การเรียนรู้โดยใช้เว็บเป็นฐาน ซึ่งใช้ทรัพยากรสารสนเทศและการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ต ซึ่งการออกแบบการเรียนการสอนเว็บควเอสต์ ขึ้นอยู่กับหลักการคอนสตรัคติวิสต์และบางครั้งเรียกว่า การเรียนรู้แบบสืบสอบ วิธีการคอนสตรัคติวิสต์เน้นบทบาทของนักเรียนในฐานะตัวแทนของการเรียนรู้ ผู้เรียนจะมีส่วนร่วมในการค้นหา วิเคราะห์ จำแนก สังเคราะห์ และประเมินข้อมูลที่มาจากอินเทอร์เน็ต และได้บูรณาการแนวคิดใหม่ในโครงสร้างความรู้ที่ได้จัดตั้งขึ้น

Irafahmi (2016) ได้ศึกษาและสรุปความหมายของเว็บควเอสต์ไว้ว่า เป็นกิจกรรมการสืบค้นที่ข้อมูลส่วนใหญ่หรือข้อมูลทั้งหมดที่ใช้ในการเรียนมาจากเว็บ รวมไปถึงแหล่งข้อมูลในการทำกิจกรรมก็มาจากเว็บ นอกจากนี้เว็บควเอสต์สามารถจัดเป็น “การเรียนรู้โดยใช้เว็บเป็นฐาน” ที่สามารถใช้เพื่อสนับสนุนการได้รับความรู้ เป็นเสมือน “แผนการสอน” ที่สร้างขึ้นโดยผู้สอนที่ต้องการให้ผู้เรียนทำกิจกรรมทางปัญญา เช่น การแก้ปัญหา และการเรียนรู้ร่วมกันขณะใช้งานเว็บ

ปราวีณยา สุวรรณณัฐโชติ (2551) ได้ให้ความหมายของเว็บควเอสต์ไว้ว่า เป็นกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบสอบที่นำทาง (guided inquiry activities) ให้แก่ผู้เรียน กิจกรรมการสืบสอบจะมุ่งไปยังสารสนเทศที่ได้มีการนำเสนอไว้แล้วเพื่อเสาะแสวงหาคำตอบจากแหล่งสารสนเทศ ซึ่งนำประโยชน์ของอินเทอร์เน็ตในการเชื่อมโยงไปยังแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ซึ่งอาจอยู่ในรูปแบบเป็นเว็บไซต์ หรือไฟล์การนำเสนองาน (PowerPoint) ซึ่งอาศัยเทคโนโลยีการเชื่อมโยงแบบข้อความหลายมิติ (hypertext)

และจุดเชื่อมโยงหลายมิติ (hyperlink) การทำกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านเว็บแควสต์นี้ จะช่วยให้ผู้เรียนได้สืบสอบจากสารสนเทศที่คัดสรรแล้วมากกว่าการใช้เวลาไปกับการค้นหาสารสนเทศจากอินเทอร์เน็ต

จากการศึกษาความหมายของเว็บแควสต์ สามารถสรุปได้ว่า เว็บแควสต์ เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการสืบสอบ หรือการแสวงหาความรู้ผ่านแหล่งความรู้จากอินเทอร์เน็ต ซึ่งครูผู้สอนเป็นผู้ออกแบบกิจกรรม ลำดับขั้นการเรียนรู้ และคัดสรรเลือกแหล่งเรียนรู้ มาให้ผู้เรียน โดยเน้นแนวความคิดการช่วยเหลือผู้เรียนในการใช้เวลาในการสืบค้นอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าไปสืบค้นจากแหล่งการเรียนรู้โดยตรง แทนที่จะเสียเวลาในการสืบค้นจากแหล่งอื่น ๆ ซึ่งอาจไม่มีข้อมูลหรือสารสนเทศที่ต้องการ นอกจากนี้ ผู้เรียนจะมีส่วนร่วมในการค้นหา วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินข้อมูลจากแหล่งที่ครูได้จัดเตรียมไว้ให้ ทั้งยังต้องบูรณาการความรู้ใหม่จากข้อมูลที่ได้รับ

1.2 ประเภทของเว็บแควสต์

Dodge (1997) ได้แบ่งประเภทของเว็บแควสต์ออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. เว็บแควสต์ระยะสั้น (Short Term WebQuest) มีเป้าหมายในการเรียนการสอน คือ การได้มาซึ่งความรู้และการบูรณาการของผู้เรียน ตามแนวคิดมิติที่ 2 ของ Marzano (1992) ในตอนท้ายของเว็บแควสต์ ระยะสั้น ผู้เรียนจะต้องเผชิญกับข้อมูลใหม่ที่มีเป็นจำนวนมาก ทั้งยังต้องสร้างความหมายและทำความเข้าใจกับข้อมูลเหล่านั้น ซึ่งเว็บแควสต์ระยะสั้นออกแบบมาให้แล้วเสร็จใน 1 หรือ 3 คาบเรียน

2. เว็บแควสต์ระยะยาว (Longer Term WebQuest) มีเป้าหมายในการเรียนการสอนตามมิติที่ 3 ของ Marzano คือ การขยายและถ่วงถ่วงความรู้ หลังจากเสร็จสิ้นการเรียนรู้ด้วยเว็บแควสต์ระยะยาว ผู้เรียนจะต้องวิเคราะห์เนื้อหาของความรู้อย่างลึกซึ้ง แล้วถ่ายโอนไปใช้ในแบบใดแบบหนึ่ง และแสดงให้เห็นถึงความเข้าใจในเนื้อหาโดยการสร้างสรรค์ชิ้นงานออกมาทางออนไลน์หรือออฟไลน์ ซึ่งเว็บแควสต์ระยะยาวโดยทั่วไปจะใช้เวลาระหว่าง 1 สัปดาห์ถึง 1 เดือน

1.3 องค์ประกอบของเว็บแควสต์

เว็บแควสต์ระยะสั้นหรือเว็บแควสต์ระยะยาว ได้รับการออกแบบโดยมุ่งหวังเพื่อให้ผู้เรียนใช้เวลาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ช่วยให้ผู้เรียนท่องโลกอินเทอร์เน็ตอย่างมีความหมาย มีความยืดหยุ่นสำหรับผู้เรียนในการมีปฏิสัมพันธ์กับแหล่งความรู้ที่เป็นประโยชน์ เพื่อให้บรรลุประสิทธิภาพและความชัดเจนของวัตถุประสงค์ เว็บแควสต์ควรมีองค์ประกอบอย่างน้อย 6 องค์ประกอบ ดังต่อไปนี้ (Dodge, 1997)

1. **ขั้นนำ (Introduction)** เป็นส่วนที่กำหนดขั้นตอนและให้ความรู้พื้นฐานทั่วไปของสารสนเทศ เป็นขั้นเตรียมผู้เรียนในการเข้าสู่กิจกรรมการเรียนการสอน โดยทั่วไปมักเป็นการให้สถานการณ์ที่ผู้เรียนต้องแก้ปัญหา อาจเรียกได้ว่าเป็นขั้นสร้างความสนใจ
2. **ภาระงาน (Task)** เป็นส่วนที่กำหนดภาระงานว่าผู้เรียนต้องทำอะไร โดยภาระงานที่กำหนดให้ นั้น เป็นสิ่งผู้เรียนสามารถทำได้ และเป็นประเด็นที่น่าสนใจหรือต้องการหาคำตอบ
3. **แหล่งการเรียนรู้ (Information Sources)** เป็นส่วนของแหล่งข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการทำภาระงานให้เสร็จสมบูรณ์ แหล่งข้อมูลจำนวนมากจะถูกฝังอยู่ในเว็บเพจ ซึ่งจะเชื่อมโยงไปยังข้อมูลอื่น ๆ ในโลกอินเทอร์เน็ต (World Wide Web) แหล่งการเรียนรู้เหล่านี้อาจจะรวมไปถึงเอกสารทางเว็บ การประชุมแบบเรียลไทม์ ข้อมูลทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) ของผู้เชี่ยวชาญ การค้นหาข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ต การค้นหาหนังสือหรือข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ที่มีอยู่ในแหล่งที่ผู้สอนได้จัดเตรียมไว้ และจากการมีแหล่งข้อมูลเตรียมไว้ให้ จะทำให้ผู้เรียนค้นข้อมูลหรือท่องอินเทอร์เน็ตได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. **กระบวนการ (Process)** เป็นส่วนของการบอกขั้นตอนการทำงาน ที่ผู้เรียนต้องทำเพื่อให้งานสำเร็จลุล่วง ซึ่งเป็นลำดับขั้นตอนที่มีการอธิบายไว้อย่างชัดเจน เสมือนเป็นคู่มือในการทำภารกิจหรือแก้ปัญหาที่ได้รับ
5. **การแนะนำ (Guidance)** เป็นส่วนของการแนะนำเกี่ยวกับวิธีการจัดการข้อมูลหรือสารสนเทศที่ได้รับหรือเป็นตัวช่วยในการจัดลำดับความคิดของผู้เรียน ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปของคำถามนำ แนวทางการทำภาระงาน ผังมโนทัศน์ หรือแผนภาพสาเหตุและผลกระทบ เพื่อเป็นกรอบในการทำภาระงานที่ได้รับให้เสร็จสมบูรณ์และสามารถเข้าถึงองค์ความรู้ด้วยตัวของผู้เรียนเอง ตามที่ Marzano (1998, 1992) และ Clarke (1990) ได้อธิบายไว้
6. **ขั้นสรุป (Conclusion)** เป็นส่วนที่ทำให้ผู้เรียนตระหนักว่าได้เรียนรู้เกี่ยวกับอะไร และอาจส่งเสริมให้ผู้เรียนนำประสบการณ์ที่ได้รับ ไปปรับใช้ในอนาคต

Mitsikopoulou (2014) ได้ศึกษาวิวัฒนาการของเว็บเพจและกล่าวว่า เดิมทีเว็บเพจได้รับการพัฒนาเพื่อช่วยเหลือครูในโรงเรียนให้ผสมผสานเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เข้ากับหลักสูตรสถานศึกษา แต่ขณะนี้ เว็บเพจถูกใช้อย่างกว้างขวางในภาคการศึกษาและหลักสูตรที่หลากหลาย โดยมีเป้าหมายหลัก เพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ตในการทำภารกิจ และสามารถจัดการกับข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับ เพื่อสร้างสรรค์งานที่มีคุณค่าออกมา นอกจากนี้ Mitsikopoulou (2014) ยังสรุปวิวัฒนาการขององค์ประกอบของเว็บเพจ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 วิวัฒนาการขององค์ประกอบเว็บเควสต์ของ Dodge

ระยะที่ 1 : Dodge (1995)	ระยะที่ 2 : Dodge (1997,1998)	ระยะที่ 3 : Dodge (1999)
ชั้นนำ (Introduction)	ชั้นนำ (Introduction)	ชั้นนำ (Introduction)
ภาระงาน (Task)	ภาระงาน (Task)	ภาระงาน (Task)
แหล่งการเรียนรู้ (Information Sources)	กระบวนการ (Process)	กระบวนการ (Process)
กระบวนการ (Process)	แหล่งการเรียนรู้ (Resources)	การประเมินผล (Evaluation)
การแนะนำ (Guidance)	การประเมินผล (Evaluation)	ข้อสรุป (Conclusion)
ข้อสรุป (Conclusion)	ข้อสรุป (Conclusion)	ส่วนของครูผู้สอน (Teacher Page)

ที่มา : Mitsikopoulou (2014)

Mitsikopoulou (2014) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของเว็บเควสต์ ว่าควรมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. ขั้นนำ (Introduction) เป็นการแนะนำบริบทหรือให้ข้อมูลพื้นฐาน และจับความสนใจของผู้เรียน
2. ภาระงาน (Task) เป็นการอธิบายถึงชิ้นงานสุดท้ายที่ต้องทำให้เสร็จสิ้นภายในกระบวนการของการเรียนด้วยกิจกรรมเว็บเควสต์
3. กระบวนการ (Process) เป็นการอธิบายกระบวนการซึ่งเป็นสิ่งที่เฉพาะเจาะจงขั้นตอนที่ควรปฏิบัติตาม เพื่อให้งานที่ได้รับมอบหมายเสร็จสมบูรณ์
4. แหล่งการเรียนรู้ (Resources) คือ รายการทรัพยากรส่วนใหญ่ที่มาจากอินเทอร์เน็ต มีไว้เพื่อให้ผู้เรียนค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานที่ได้รับมอบหมาย
5. การประเมินผล (Evaluation) เป็นการประเมินผลสำหรับผู้เรียนในการวัดประสิทธิภาพของพวกเขาในการทำกิจกรรม

6. **ขั้นสรุป (Conclusion)** เป็นการสรุปและกระตุ้นผู้เรียนให้ตระหนักว่าได้เรียนรู้อะไร นอกจากนี้ ยังควรสนับสนุนพวกเขาให้ขยายประสบการณ์หรือองค์ความรู้ไปใช้ในอนาคตหรือหลักการอื่น ๆ ต่อไป

วสันต์ อดิศักดิ์ (2546 อ้างถึงใน สถาพร รุ่งสว่าง, 2556) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับเว็บเควสต์ว่า เว็บเควสต์ที่ดีต้องออกแบบเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง โดยมีผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน มีช่องทางยืดหยุ่นให้ผู้เรียนได้แสดงออก รวมทั้งเชื่อมต่อกับแหล่งความรู้ได้หลากหลายรูปแบบ โดยสรุปองค์ประกอบของเว็บเควสต์ไว้ 6 ประการ ดังนี้

1. **ขั้นนำ (Introduction)** เป็นขั้นเตรียมตัวผู้เรียน ก่อนจะนำเข้าสู่กิจกรรมการเรียนการสอน โดยทั่วไปมักจะเป็นการให้สถานการณ์ที่จะให้ผู้เรียนร่วมแก้ปัญหา หรือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ที่ออกแบบไว้

2. **ขั้นภารกิจ (Task)** เป็นปัญหาหรือประเด็นสำคัญที่ผู้เรียนจะต้องดำเนินการหาคำตอบ

3. **ขั้นกระบวนการ (Process)** เป็นการชี้แจงว่าผู้เรียนจะต้องประกอบกิจกรรมใดบ้าง เพื่อให้บรรลุภารกิจที่วางไว้ โดยมีความยืดหยุ่นให้ผู้เรียนได้สร้างสรรค์ด้วย ซึ่งจะต้องมีกิจกรรมที่นำผู้เรียนไปสู่ขั้นการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประเมินค่า กิจกรรมนั้นจะช่วยเน้นการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองและกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ

4. **ขั้นชี้แหล่งเรียนรู้ (Resources)** เป็นการให้แหล่งสารสนเทศที่มีบน World Wide Web เพื่อว่าผู้เรียน จะสามารถนำสาระความรู้เหล่านั้นมาแก้ปัญหาที่ได้รับมอบหมาย โดยเน้นแหล่งความรู้หลายแหล่งและมีความหลากหลาย

5. **ขั้นประเมินผล (Evaluation)** เป็นขั้นติดตามว่าผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เพียงใด จะเน้นการวัดผลในสภาพที่เป็นจริง (Authentic assessment) ซึ่งออกมาในรูปแบบการประเมินเชิงมิติ (Rubrics) การจัดทำแฟ้มข้อมูล (Portfolio) เป็นต้น

6. **ขั้นสรุป (Conclusion)** เพื่อให้ผู้เรียนได้ความคิดรวบยอดที่พวกเขาช่วยกันแสวงหาและสร้างขึ้นมาเอง

ปราวีณยา สุวรรณณัฐโชติ (2551) ได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเว็บเควสต์ และมองเห็นว่า เว็บเควสต์เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก มีผู้พัฒนาและปรับปรุงเว็บเควสต์ให้จัดทำได้ง่ายขึ้นผ่านการใช้แม่แบบ (Template) ซึ่งสามารถหาได้จากเว็บไซต์มากมายที่จัดทำแม่แบบไว้ให้ ผู้พัฒนาเพียงกรอกข้อมูลลงไปเท่านั้น บ้างก็ปรับปรุงองค์ประกอบของเว็บเควสต์ให้สมบูรณ์ขึ้นโดยการเพิ่มส่วนของการอ้างอิง (reference) ในกรณีที่มีการใช้แหล่งสารสนเทศอื่น ๆ

เข้ามาประกอบเนื้อหาในเว็บเควสต์ เช่น รูปภาพ เสียงดนตรี ภาพเคลื่อนไหว ฯลฯ และเพิ่มส่วนของคำแนะนำการใช้เว็บเควสต์ของครู (Teacher Note) ในกรณีที่จะมีครูท่านอื่น ๆ สนใจจะนำเอาเว็บเควสต์ดังกล่าวไปใช้ประกอบการเรียนการสอน ส่วนนี้จึงทำหน้าที่คล้ายคู่มือการใช้ ซึ่งประกอบด้วย

1. บทนำ เป็นส่วนระบุว่าเว็บเควสต์นี้มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับเนื้อหาอะไร
2. ส่วนของนักเรียน จะให้ข้อมูลว่าเว็บเควสต์ดังกล่าวออกแบบมาตามความเหมาะสมกับผู้เรียนใด ชั้นเรียนใด ผู้เรียนจำเป็นต้องมีพื้นฐานความรู้ใดมาก่อนหรือไม่
3. กระบวนการ เป็นการระบุการนำเว็บเควสต์ไปใช้ว่าต้องใช้เวลาในการเรียนเท่าใด เป็นการเรียนรู้เฉพาะวิชาเดียว หรือเป็นเนื้อหาที่บูรณาการหลายวิชา
4. ทรัพยากร หมายถึง สื่อเสริมต่าง ๆ ที่จะเข้ามาช่วยการจัดกิจกรรม เช่น หนังสือ วารสาร ซอฟต์แวร์ เป็นต้น
5. การประเมินผล ประเมินผลอย่างไรหลังการเรียนรู้ด้วยเว็บเควสต์แล้ว เช่น การประเมินงานด้วยรูบริกส์

นอกจากการปรับปรุงดังกล่าวข้างต้นแล้ว Abruscato (2004 อ้างถึงใน ปราวีณยา สุวรรณณัฐโชติ, 2551) ได้ประยุกต์และปรับเปลี่ยนส่วนต่าง ๆ ของเว็บเควสต์ให้เป็น 3 ขั้นตอน เพื่อให้ง่ายกับการจดจำและความเข้าใจหลักการของเว็บเควสต์ ประกอบด้วย 1) ชั้นพบโจทย์ท้าทาย (Challenge) 2) ชั้นท่องเว็บหาคำตอบ (Journey) และ 3) ชั้นรายงานผล (Report) ซึ่งเมื่อนำมาเชื่อมโยงกับองค์ประกอบของเว็บเควสต์ จะมีลักษณะดังนี้

ตารางที่ 2 ขั้นตอนการเรียนรู้ด้วยเว็บควีสตามแนวคิดของ Abruscato (2004 อ้างถึงใน ปราวีณยา สุวรรณรัฐโชติ, 2551) เชื่อมโยงกับองค์ประกอบของเว็บควีส

ขั้นพบโจทย์ท้าทาย (challenge)	บทนำ	เป็นคำอธิบายสั้น ๆ เพื่ออธิบายให้ผู้เรียนทราบถึงเหตุผลของการเข้ามาทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเว็บควีส หรือการเกริ่นนำเกี่ยวกับเนื้อหาเพื่อสร้างความสนใจ
	งาน	ปัญหาในการศึกษาเป็นสิ่งที่ท้าทายให้ผู้เรียนค้นหาคำตอบ (อาจผนวกการรายงานผลเป็นงานหนึ่งด้วย เช่น การจัดทำโปสเตอร์ แผ่นพับ หรือการนำเสนอแผนผังความคิดการเขียนเรียงความ)
ขั้นท่องเว็บหาคำตอบ (journey)	กระบวนการ	การอธิบายขั้นตอนการทำงานที่จะช่วยให้ทำ “งาน” สำเร็จ กระบวนการนี้อาจเป็นการอธิบายเป็นขั้นเป็นตอน หรือนำทางให้ผู้เรียนเห็นว่าผู้เรียนต้องการข้อมูลใดบ้างที่จะทำให้ “งาน” สำเร็จ
	แหล่งสารสนเทศ	สารสนเทศที่คัดสรรแล้ว ซึ่งอาจอยู่ในลักษณะออนไลน์หรือออฟไลน์ เป็นไฟล์ประเภทต่าง ๆ ที่มีเนื้อหาสารสนเทศสอดคล้องกับกิจกรรมการสืบสอบ
ขั้นรายงานผล (report)	รายงานผลและการประเมินผล	<ul style="list-style-type: none"> - การกำหนดวิธีการรายงานผล อาจเป็นส่วนหนึ่งของงาน - การบอกวิธีการประเมินผล (อาจเป็นรูบริกส์) เพื่อให้ผู้เรียนทราบวิธีการวัดผล และสามารถเปรียบเทียบและปรับปรุงงานตามศักยภาพ
	สรุป	ส่วนทิ้งท้ายเพื่อย้ำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปแล้ว อาจอยู่ในรูปคำถามหรือการทวนประเด็นสำคัญ

ที่มา : ปราวีณยา สุวรรณรัฐโชติ, 2551

ประกาศ ทิพย์สงเคราะห์ (2555) ได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของเว็บเควสต์ และ
สรุปล่องค์ประกอบไว้ 6 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ชี้นำ (Introduction) เป็นส่วนที่กำหนดขั้นตอนและให้ความรู้พื้นฐาน เตรียมตัว
ผู้เรียนในการเข้าสู่กิจกรรมการเรียนการสอน โดยทั่วไปมักจะเป็นการให้สถานการณ์ ที่จะให้ผู้เรียน
ร่วมแก้ปัญหาหรือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ที่ออกแบบไว้ ลักษณะของคำแนะนำ มีดังนี้

1. เป็นขั้นแรกในการสร้างความสนใจและนำผู้เรียนเข้าสู่เว็บเควสต์
2. จัดทำเป็นคำอธิบายสั้น ๆ เพื่ออธิบายให้ผู้เรียนทราบถึงเหตุผลของการ
เข้ามาทำกิจกรรมการเรียนด้วยเว็บเควสต์

3. เป็นการชี้แจงให้ผู้เรียนทราบถึงวัตถุประสงค์รวมถึงเป็นการให้ความรู้
หรือสารสนเทศอันเป็นพื้นฐานความรู้เดิมอย่างย่อด้วย

2. ชี้นำภารกิจ (Task) เป็นส่วนที่กำหนดให้ผู้เรียนทำอะไร หรือเป็นปัญหา หรือ
ประเด็นที่สำคัญที่ผู้เรียนจะต้องดำเนินการเพื่อหาคำตอบ ควรชัดเจน และเป็นเรื่องที่น่าสนใจ
ลักษณะของงาน มีดังนี้

1. เป็นขั้นของการเสนอปัญหา
2. เป็นการจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้เผชิญปัญหาที่ท้าทาย ให้ผู้เรียนค้นหา
คำตอบหรือหาข้อโต้แย้ง

3. กำหนดให้ทำเป็นผลิตภัณฑ์หรืองานประเภทอื่น ๆ เช่น การนำเสนอด้วย
ปากเปล่า การเล่าเรื่อง การสืบค้น นักหนังสือพิมพ์ นักออกแบบสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ การยอมรับ
ความคิดเห็นของผู้อื่น การจูงใจ การเรียนรู้ด้วยตนเอง นักวิเคราะห์ ผู้ตัดสิน นักวิทยาศาสตร์ งานแปล
 เป็นต้น

3. ชี้นำกระบวนการ (Process) เป็นส่วนที่กำหนดให้ผู้เรียนกระทำตามขั้นตอนที่
กำหนดเพื่อเข้าสู่วัตถุประสงค์ของงานหนึ่ง โดยปกติอยู่ในรูปแบบของกระบวนการที่มีคำอธิบายเป็น
ขั้น ๆ และเป็นลำดับ เป็นการชี้แจงว่าผู้เรียนจะต้องประกอบกิจกรรมใดบ้างเพื่อให้งานบรรลุ โดยมี
ความยืดหยุ่นให้ผู้เรียนสร้างสรรค์ด้วย จะต้องจัดกิจกรรมที่นำไปสู่ขั้นวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการ
ประเมินค่า กิจกรรมนั้นควรที่จะเน้นสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และกระบวนการเรียนแบบร่วมมือ
ลักษณะของกระบวนการมีดังนี้

1. อธิบายขั้นตอนการทำการกิจกรรมให้ผู้เรียนทราบและปฏิบัติตาม
2. จัดเตรียมอุปกรณ์การเรียนรู้
3. เสมือนกับคู่มือการเรียนรู้ของผู้เรียนที่จะนำทางให้ผู้เรียนทำการกิจหรือ
แก้ปัญหาที่ได้รับให้เสร็จสิ้น

4. ชั้นชี้แหล่งข้อมูล (Resources) เป็นส่วนที่ช่วยให้ผู้เรียนทำงานที่กำหนดสำเร็จสมบูรณ์ ซึ่งแหล่งข้อมูลส่วนใหญ่ (อาจไม่ทั้งหมด) อยู่ในเอกสารเดียวกัน ซึ่งแหล่งข้อมูลดังกล่าวอาจหมายถึงเอกสารบนเว็บต่าง ๆ หรือ URL ที่เกี่ยวข้อง e-mail ของผู้ชำนาญการในเรื่องนั้น ๆ ฐานข้อมูลที่สามารถเข้าถึงได้บนเว็บตลอดจนหนังสือวิชาการที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น ลักษณะของแหล่งข้อมูล มีดังนี้

1. รายชื่อเว็บเพจซึ่งผู้สอนได้จัดไว้เพื่อช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในชิ้นงาน (Task) อาจรวมถึงแหล่งข้อมูลที่นอกเหนือจากบนเว็บ

2. แหล่งข้อมูลอาจไม่ถูกใช้ทั้งหมด

5. ชั้นประเมินผล (Evaluation) เป็นส่วนที่กำหนดขึ้นเพื่อประเมินคุณภาพและติดตามว่าผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เพียงใด จะเน้นการวัดผลในสภาพที่เป็นจริง ซึ่งอาจมาในรูปแบบของการประเมินเชิงมิติ การจัดทำแฟ้มข้อมูล ลักษณะของการประเมิน มีดังนี้

1. สร้างการประเมินโดยใช้รูบริกส์ (Rubric) ที่ออกแบบโดยครู และเป็น การประเมินตามสภาพจริง

2. ประเมินด้วยรูบริกส์ (Rubric) ที่มีรูปแบบที่แตกต่างกันออกไป

6. ชั้นสรุป (Conclusion) เป็นส่วนที่ทำให้ภาพของคำถามกระจ่างชัด ทำให้ผู้เรียนรู้ว่าตนได้รับรู้อะไร และสามารถช่วยทำให้ผู้เรียนขยายผลการเรียนรู้ของตนเองออกไป ลักษณะของการสรุป มีดังนี้

1. ปิดการอภิปรายในสิ่งที่ค้นหา

2. ช่วยเตือนความทรงจำผู้เรียนในสิ่งที่เรียนรู้

3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถนำประสบการณ์ไปใช้กับหลักการอื่น ๆ ได้

CHULALONGKORN UNIVERSITY

จากการทบทวนวรรณกรรมและแนวคิดของนักวิชาการหลากหลายท่าน สามารถสรุปได้ว่าเว็บเคสควอร์มมีองค์ประกอบอย่างน้อย 6 ประการ คือ 1. ชั้นนำ (Introduction) 2. ภาระงาน (Task) 3. กระบวนการ (Process) 4. แหล่งการเรียนรู้ (Resources) 5. การประเมินผล (Evaluation) และ 6. ชั้นสรุป (Conclusion)

1.4 ลักษณะสำคัญของกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเว็บเคสควอร์ม

Dodge (1997) ได้กล่าวถึงลักษณะของกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเว็บเคสควอร์มไว้ว่า เว็บเคสควอร์มมักจะเป็นกิจกรรมกลุ่ม แม้ว่าใคร ๆ จะนึกถึงการทำกิจกรรมแบบเดี่ยวที่อาจจะใช้ในการศึกษาทางไกลหรือในการใช้ห้องสมุด นอกจากนี้เว็บเคสควอร์มอาจได้รับการกระตุ้นด้วยการโอบล้อมโครงสร้างพื้นฐานด้วยแรงจูงใจ โดยให้ผู้เรียนได้สวมบทบาทสมมติ (เช่น เป็นนักวิทยาศาสตร์, นักสืบ,

นักข่าว, บุคคลจำลองสำหรับการโต้ตอบทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์, และเจ้าหน้าที่ภายใน เช่น คุณได้รับการร้องขอจากเลขาธิการสหประชาชาติให้สรุปเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นในซาดาร์ว แอฟริกา ในสัปดาห์นี้ เป็นต้น) นอกจากนี้ เว็บไซต์สามารถออกแบบให้เป็นเนื้อหาเดียวหรือออกแบบให้เป็นแบบสหวิทยาการ เนื่องจากการออกแบบการเรียนการสอนแบบสหวิทยาการมีประสิทธิภาพ เป็นความท้าทายมากกว่าการออกแบบสำหรับเนื้อหาเดียว

เว็บไซต์ระยะยาว สามารถออกแบบการคิดได้อย่างน้อย 2 วิธี คือ 1) กระบวนการคิดได้ที่จำเป็นในการสร้าง และ 2) รูปแบบใดที่พวกเขาสร้างเพียงครั้งเดียว ทักษะการคิดในกิจกรรมเว็บไซต์ระยะยาว อาจจะต้องมีสิ่งเหล่านี้ (Marzano, 1992 อ้างถึงใน Dodge, 1997)

1. การเปรียบเทียบ (Comparing) : เป็นการระบุและถ่ายทอดความคล้ายคลึง ความแตกต่างระหว่างสิ่งต่าง ๆ
2. การจำแนก (Classifying) : เป็นการจัดกลุ่มสิ่งต่าง ๆ ให้เป็นหมวดหมู่ที่กำหนดได้อย่างชัดเจนบนพื้นฐานของคุณลักษณะของพวกเขา
3. การชักนำ (Inducing) : เป็นการอนุมานลักษณะทั่วไปหรือหลักการที่ไม่รู้จัก จากการสังเกตหรือการวิเคราะห์
4. การลดความเสี่ยง (Deducing) : เป็นการอนุมานถึงผลที่ตามมาและเงื่อนไขจากหลักการและข้อสรุปทั่วไป
5. การวิเคราะห์ข้อผิดพลาด (Analyzing errors) : เป็นการระบุและถ่ายทอดข้อผิดพลาดในความคิดของตนเองหรือของผู้อื่น
6. การสร้างการสนับสนุน (Constructing support) : เป็นการสร้างระบบการสนับสนุนหรือหลักฐานการยืนยัน
7. สิ่งที่เป็นนามธรรม (Abstraction) : เป็นการระบุและการสื่อสารชุดรูปแบบพื้นฐานหรือรูปแบบทั่วไปของข้อมูล
8. การวิเคราะห์มุมมอง (Analyzing perspectives) : เป็นการระบุและถ่ายทอดมุมมองส่วนบุคคลเกี่ยวกับปัญหา

March (2003, อ้างถึงใน Mitsikopoulou, 2014) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับเว็บไซต์ที่ดีว่า ควรจะต้องสร้างแรงบันดาลใจ ทำให้ผู้เรียนเห็นความสัมพันธ์ระหว่างสำรวจแหล่งข้อมูลบนเว็บ และเว็บไซต์เองก็ควรอำนวยความสะดวกให้กับโลกแห่งการเรียนรู้ที่แท้จริง ทำให้ผู้เรียนสามารถสะท้อนกระบวนการทางอภิปรายของพวกเขาได้

Kundu and Bain (2006, อ้างถึงใน Mitsikopoulou, 2014) ได้กล่าวถึงลักษณะของกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเว็บแควสต์ที่แท้จริงว่า ต้องสามารถสร้างโลกใบเล็กที่ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำความเข้าใจและสำรวจปัญหาจริงอย่างอิสระ และสามารถร่วมมือกันโดยใช้บทบาทสมมติในชีวิตจริง แบ่งปันความเชื่อ ความคิดเห็น และค่านิยมในการแก้ปัญหา ด้วยวิธีนี้ จึงจะถือว่าผู้เรียนเป็นเจ้าของการเรียนรู้ของพวกเขาเอง

Yoder (2006 อ้างถึงใน ชนิชดา ชนะกิจจานุกิจ, 2550) กล่าวว่า ลักษณะของเว็บแควสต์ที่ดีควรมีลักษณะที่สำคัญ ได้แก่

1. มีการกระตุ้นและการตั้งคำถาม (Motivation and Questioning)
2. แหล่งข้อมูลมีความหลากหลายและเชื่อถือได้ (Authentic and Dynamic Resource)
3. การสร้างและการแสดงความรู้ใหม่ (Creating and Demonstrating New Knowledge)

Mitsikopoulou (2014) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยเว็บแควสต์ ไว้ว่า เว็บแควสต์คือกระบวนการสอนแบบเอื้ออาทรหรือการเสริมต่อการเรียนรู้ (Scaffolding) ที่ใช้โครงข่ายเชื่อมโยงไปยังแหล่งข้อมูลสำคัญบนเว็บ เป็นการกระตุ้นผู้เรียนให้ตรวจสอบคำถาม ใช้คำถามปลายเปิด เป็นการพัฒนาความเชี่ยวชาญส่วนบุคคล และการมีส่วนร่วมในกระบวนการต่าง ๆ ในการเปลี่ยนความรู้ใหม่ที่ได้รับมาให้เป็นความเข้าใจที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ Mitsikopoulou (2014) ยังได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยเว็บแควสต์ว่า เว็บแควสต์ เป็นการรวมคุณลักษณะที่สำคัญทั้งหมดของการเรียนรู้แบบร่วมมือ ซึ่งได้แก่

1. การพึ่งพากันในเชิงบวก ในการทำภาระงาน ค้นหาแหล่งข้อมูล การแสดงบทบาทสมมติและรางวัลที่ได้รับ
2. ปฏิสัมพันธ์แบบตัวต่อตัว โดยผู้สอนสามารถให้ความช่วยเหลือผู้เรียนในการทำภาระงานให้เสร็จสมบูรณ์
3. ความรับผิดชอบรายบุคคลในการทำภาระงาน ที่ทำให้ผู้เรียนตระหนักว่างานแต่ละขั้นมีผลโดยตรงต่อคุณภาพของภาระงานสุดท้าย
4. ทักษะกลุ่มเล็กและมนุษยสัมพันธ์ ที่พัฒนาผ่านกระบวนการทำงานร่วมกัน
5. การประเมินกลุ่มตนเอง ช่วยให้ผู้เรียนและผู้สอน สามารถติดตามความคืบหน้าและประสบความสำเร็จได้ในที่สุด

จุลลดา จุลเสวก (2549) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะการจัดการเรียนรู้ด้วยเว็บเวสต์ เป็นข้อ ๆ ดังนี้

1. เลือกหัวเรื่องที่มีความสำคัญกับผู้เรียนและเป็นสิ่งที่ผู้เรียนสนใจ เหมาะสมกับผู้เรียน ใช้คำถามสำคัญที่จำเป็นต้องได้คำตอบจริง ๆ ซึ่งผู้สอนต้องให้ผู้เรียนเข้าใจปัญหาก่อน หลังจากนั้นที่ตั้งสมมติฐานและหาแนวทางแก้ไขปัญหา ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนรู้สึกที่กำลังเผชิญกับสภาพปัญหาจริง ไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นเพียงในห้องเรียนเท่านั้น

2. ใช้แหล่งข้อมูลที่เป็นจริง เช่น ฐานข้อมูลระดับโลก รายงานสถานการณ์ปัจจุบัน และผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ

3. กำหนดบทบาทหน้าที่ให้ผู้เรียนรับผิดชอบในกลุ่มของตนเอง การรับผิดชอบเฉพาะหน้าที่ ทำให้ผู้เรียนเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่อง และมีส่วนร่วมในการเรียนเรื่องนั้น ๆ อย่างกระฉับกระฉ่ง

4. การนำคำตอบและแนวทางในการแก้ปัญหาของผู้เรียนขึ้นเผยแพร่บนเว็บที่คนทั่วโลกสามารถให้ข้อมูลย้อนกลับได้ ถือเป็นการประเมินผลที่กระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เต็มความสามารถ เพื่อให้งานออกมาดีที่สุด

5. หัวใจสำคัญของเว็บเวสต์ คือ การให้ผู้เรียนได้เผชิญกับปัญหาที่ต้องการทักษะการคิดขั้นสูงในการตอบปัญหา ผู้เรียนจะต้องเปลี่ยนข้อมูลที่ได้รับเป็นรูปแบบอื่น เช่น แผนผังความคิด (Concept Map) แผนการจัดการจัดกลุ่ม (Cluster Map) หรือนำข้อมูลไปใช้ในการเปรียบเทียบ ตั้งสมมติฐาน หรือแก้ปัญหาอื่น ๆ นอกจากนี้ เว็บเวสต์ยังใช้หลักการจัดโครงสร้างเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ (Scaffolding) ที่ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิดที่ดีขึ้น โดยการแบ่งงานออกเป็นงานย่อย ๆ เป็นลำดับขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติตาม

6. การแบ่งงานเป็นกลุ่มย่อยและมอบหมายงานเป็นกลุ่ม ให้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นงานที่ผู้เรียนไม่สามารถแก้ไขได้โดยลำพัง จะทำให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น รวมทั้งเรียนรู้ที่จะรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ

7. เนื้อหาวิชาในเว็บเวสต์ ต้องเป็นการบูรณาการความรู้หลากหลายสาขาวิชา ในการแก้ปัญหาและตอบคำถาม การใช้เนื้อหาวิชาใดวิชาหนึ่งอาจไม่สามารถแก้ปัญหาได้ทั้งหมด ยกเว้นเว็บเวสต์นั้นออกแบบมาเพื่อสอนวิชานั้น ๆ โดยตรง

ชนิซดา ชนะกิจจานุกิจ (2550) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเว็บเวสต์ ว่า กระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เว็บเวสต์นี้ เป็นกระบวนการเรียนอย่างหนึ่งตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ ที่เกี่ยวพันกับการคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล การร่วมมือร่วมใจ การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การปฏิบัติตามกฎกติกาที่ระหว่งกัน และการใช้ทักษะทางสังคม เช่น การลง

ประขามติ การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น หรือการอยู่ท่ามกลางความหลากหลายทางวัฒนธรรม ซึ่งผู้เรียนจะสนับสนุนซึ่งกันและกัน ผ่านการทำงานร่วมกัน กิจกรรมการเรียนจะทำให้ผู้เรียนมีการคิดวิเคราะห์ โดยการประยุกต์ทักษะต่าง ๆ ของตนในการสร้างผลงาน กระบวนการเรียนจะมีลักษณะแบบ Scaffolding ซึ่งถือเป็นหัวใจหลักของรูปแบบเว็บเควสต์ ที่มีการแบ่งงานออกเป็นงานย่อย ๆ ตามลำดับความยากง่าย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเอง และขยายความรู้ได้มากกว่าข้อมูลที่ได้รับ

จากแนวคิดของนักวิชาการทั้งไทยและเทศ เกี่ยวกับลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนด้วยเว็บเควสต์ จะเห็นได้ว่า นอกจากจะเป็นการจัดกิจกรรมที่เน้นการสืบสอบ (Inquiry) แล้ว ยังเป็นการจัดกิจกรรมที่ผสมผสานการเรียนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning) การใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) และการเรียนการสอนแบบ Scaffolding ซึ่งถือว่าเป็นหลักการสำคัญของการจัดกิจกรรมด้วยเว็บเควสต์ นอกจากนี้ เว็บเควสต์ควรมีความท้าทาย (Challenges) สร้างแรงจูงใจ (Motivation) สร้างแรงบันดาลใจ (Inspiration) ให้ผู้เรียนสามารถสวมบทบาทและมีอิสระในการแก้ปัญหา แหล่งข้อมูลเองก็ต้องมีความน่าเชื่อถือ สามารถทำให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการใช้อินเทอร์เน็ตหรือการค้นคว้าแหล่งข้อมูลบนเว็บ และท้ายที่สุด คือช่วยให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ได้ด้วยตนเอง

1.5 หลักในการออกแบบเว็บเควสต์

Dodge (1997) กล่าวถึงกระบวนการในการออกแบบเว็บเควสต์ว่า เป็นกระบวนการที่ควรเริ่มจากความเรียบง่ายและคุ้นเคย ก่อนจะนำไปสู่ความยาก ความซับซ้อน และความใหม่ นั้นหมายถึงการเริ่มต้นจากเว็บเควสต์ระยะสั้น แล้วย้ายเปลี่ยนไปเป็นกิจกรรมมหาวิทยาลัยที่ยากและมากขึ้น โดยมีขั้นตอน คือ 1) ขั้นตอนแรกสำหรับผู้สอนในการเรียนรู้ที่จะเป็นนักออกแบบเว็บเควสต์ คือ การทำความเข้าใจความคุ้นเคยกับแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับวิชาของตนเองที่มีอยู่ในออนไลน์ 2) ขั้นตอนต่อไป คือ การจัดระเบียบความรู้ของสิ่งที่มีอยู่ โดยการใช้เวลาสองถึงสามชั่วโมงกับ Non – WebQuest 3) ซึ่งจะช่วยแนะนำผู้สอนในการจัดระเบียบแหล่งข้อมูลในสาขาวิชาของตนให้เป็นหมวดหมู่ เช่น ฐานข้อมูลที่ค้นหาได้ เอกสารอ้างอิง แนวคิดโครงการ ฯลฯ 3) ต่อจากนั้น ผู้สอนควรระบุหัวข้อที่เหมาะสมกับหลักสูตร และมีเนื้อหาออนไลน์ที่เหมาะสม และ 4) มีเทมเพลตที่ช่วยแนะนำผู้สอนตลอดกระบวนการสร้างเว็บเควสต์ในระยะสั้น อย่างเป็นทางการ นอกจากนี้ Dodge (1997 อ้างถึงใน ชนิชดา ชนะกิจจานุกิจ, 2550) ยังกล่าวถึงขั้นตอนในการออกแบบเว็บเควสต์ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. เลือกเรื่องที่เหมาะสมกับการสร้างเว็บเควสต์ (Select a Topic Appropriate for WebQuest) โดยเลือกหัวข้อที่สร้างความเข้าใจของผู้เรียน การใช้เว็บไซต์ที่ดี เหมาะสมกับมาตรฐานหลักสูตร และเป็นหัวข้อที่ซับซ้อนพอที่จะสอนได้ดี

2. เลือกการออกแบบ (Select a Design) เลือกการออกแบบให้เหมาะสมกับเรื่องที่จะนำเสนอซึ่งผู้สอนสามารถเลือกรูปแบบที่มีนักพัฒนาสร้างไว้อยู่แล้ว หรืออาจจะสร้างหน้าเว็บขึ้นมาเองจากโปรแกรมต่าง ๆ

3. อธิบายผู้เรียนในเรื่องการทำงานและการประเมิน (Describe How Learners Will Be Evaluated) ผู้สอนจะเขียนอธิบายงาน (Task) ที่ผู้เรียนจะต้องทำ และการประเมินผล (Evaluation) ที่ผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนทำได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

4. ออกแบบกระบวนการ (Design the Process) ให้รายละเอียดในส่วนของกระบวนการโดยการกำหนดแหล่งการเรียนรู้ที่จะให้ข้อมูลที่จำเป็นแก่ผู้เรียน และกระบวนการของการทำงานจะมีลักษณะแบบแบ่งเป็นส่วนย่อย ตามลำดับความง่ายไปสู่ความยาก เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองจนทำงานได้สำเร็จ (Scaffolding)

5. ปรับปรุงเว็บเพจให้สมบูรณ์ (Polish & Prettify) กำหนดส่วนของบทนำ (Introduction) บทสรุป (Conclusion) และรายชื่อผู้เกี่ยวข้อง (Credits) ให้สมบูรณ์ รวมไปถึงส่วนต่าง ๆ ของเว็บเพจ และเพิ่มรูปประกอบต่าง ๆ ที่ปรากฏให้เหมาะสม และอาจประเมินเว็บเพจที่สร้างจากแบบประเมินเว็บเพจโดยผู้เชี่ยวชาญอีกครั้ง

Lamp (2004 อ้างถึงใน สถาพร รุ่งสว่าง, 2556) ได้เสนอขั้นตอนการสร้างเว็บเพจไว้ 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. เลือกหัวข้อ การเลือกหัวข้อเรื่องให้ได้ผลดีต้องตั้งบนพื้นฐานของคำถาม 5 ข้อ ได้แก่ ผู้สอนต้องการสอนอะไร ต้องการข้อมูลภายนอกอะไรบ้าง ต้องการแบ่งปันอะไร ต้องการความคิดอะไร และความยากคืออะไร สิ่งสำคัญในการออกแบบหัวข้อ คือ ควรเป็นหัวข้อที่มีความเข้าใจเป็นอย่างดีและสามารถสร้างและใช้เว็บไซต์ได้ เนื่องจากการสร้างบทเรียนแบบเว็บเพจเป็นสิ่งใหม่และน่าท้าทาย จึงมีแนวทางในการเลือกหัวข้อดังนี้

1.1 หลักสูตร หลักสูตรนี้เป็นหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและเป็นหลักสูตรที่มีความน่าสนใจ เป็นหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการ สิ่งสำคัญคือ หลักสูตรควรมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนว่า เมื่อผู้เรียนศึกษาแล้วจะได้ผลอะไร

1.2 สร้างหลักสูตรที่ใคร ๆ ไม่ต้องการให้ดีขึ้น หลักสูตรที่ว่านี้อาจเป็นเนื้อหาที่ผู้สอนเคยสอนมาก่อนแล้ว แต่ก็ยังไม่ประสบผลเป็นที่น่าพอใจ การออกแบบเว็บเพจจะเป็นการทดแทนสิ่งที่ขาดหายไปให้กลับมามีชีวิตชีวา เว็บเพจจะทำให้การสอนของผู้สอนมีพลังและน่ารื่นรมย์อย่างไม่เคยประสบมาก่อน

1.3 ใช้เว็บได้ดี การนำเว็บเข้ามามีบทบาทในการเรียนการสอน โดยถือเป็นแหล่งค้นคว้าเบื้องต้น ซึ่งก็ไม่ธรรมดาเลยที่จะใช้ในโรงเรียนทั่วไป ข้อมูลข่าวสารในเว็บ รวดเร็วฉับไว

มาก มีสีส้มมากทั้งภาพและเสียง โดยโครงสร้างพื้นฐานของเว็บควสต์แล้วมีลักษณะคล้ายกับหนังสือหรือนิตยสาร ซึ่งหลักสูตรออกแบบนี้ ควรหลีกเลี่ยงการพิมพ์ออกมาให้สิ้นเปลืองวัสดุต่าง ๆ ถ้าจำเป็นทางที่ดีควรพิมพ์ออกมาใช้ร่วมกัน

1.4 ความเข้าใจ ไม่ทุกครั้งไปที่จะสอนให้เข้าใจอย่างลึกซึ้งได้ เนื้อหาบางอย่างเหมาะสมกับการสอนทางตรง เป็นเนื้อหาที่ไม่ต้องการการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า เนื้อหาที่เหมาะสมกับเว็บควสต์เป็นเนื้อหาที่ต้องใช้การสร้างสรรค์ ต้องการให้ผู้เรียนใช้ทักษะการแก้ปัญหาในสถานการณ์จริงที่แตกต่างกันออกไป

2. เลือกรูปแบบ เมื่อได้หัวข้อเนื้อหา หลักสูตร ที่ต้องการสอนแล้ว ก็เข้าสู่การเลือกยุทธวิธีที่จะใช้ในการสอนทั้งทักษะและหลักการ ผู้ออกแบบสามารถใช้ WebQuest Taxonomy ในการออกแบบงานต่าง ๆ ให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลและความรู้ งานต่าง ๆ นี้ สามารถแบ่งได้เป็น 12 งานคือ

2.1 งานนำเสนอทั่วไป (Retelling Task) เมื่อผู้เรียนท่องไปในแหล่งค้นคว้าข้อมูลหรือเว็บไซต์ต่าง ๆ ย่อมสามารถสรุป จับใจความเนื้อหาสาระได้บ้าง ผู้เรียนสามารถนำเสนอข้อสรุปต่าง ๆ ผ่าน PowerPoint หรือข้อสรุปสั้น ๆ กิจกรรมแบบนี้ไม่มีถูกผิด แต่ขึ้นอยู่กับว่าจะสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์มากน้อยแค่ไหน

2.2 งานจัดการ (Compilation Task) เป็นงานง่าย ๆ อีกงานหนึ่งที่ผู้เรียนสามารถนำข้อมูล ความรู้ต่าง ๆ มาเรียบเรียงจัดการใหม่ งานนี้เป็นงานที่นำความรู้ที่ได้ไปใช้จริง เป็นประสบการณ์เฉพาะของผู้เรียนเอง แล้วจึงเผยแพร่ความรู้ที่ได้ออกไป

2.3 งานลึกลับ (Mystery Task) เป็นเรื่องที่หลาย ๆ คนชอบ มีลักษณะคล้ายกับนักสืบ ที่สืบประเด็นเรื่องราวหรือไขความลับต่าง ๆ การออกแบบงานลึกลับเป็นการสังเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ปัญหาที่ต้องการจะรู้ไม่ควรง่ายจนเกินไป งานแบบนี้เหมาะกับผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่หรือเด็กโต

2.4 งานสื่อข่าว (Journalistic Task) เป็นงานที่ค้นหาเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นข้อเท็จจริง งานนี้ต้องการความรวดเร็วและความแม่นยำเชิงลึก เขียนหรือนำเสนอรายงานออกมา เพื่อเผยแพร่อย่างกว้างขวาง

2.5 งานออกแบบ (Design Task) เป็นงานวางแผนหรือออกแบบ เพื่อให้เกิดผลงานอย่างใดอย่างหนึ่ง

2.6 งานสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ (Creative product Task) เป็นงานที่มีความชัดเจนในตัว ผู้เรียนอยู่ในฐานะผู้สร้างสรรค์ผลงานต่าง ๆ โดยใช้ฐานความรู้จากแหล่งต่าง ๆ เป็นพื้นฐาน

2.7 งานจัดระเบียบสิ่งก่อสร้าง (Consensus building) เป็นงานที่จัดระเบียบใหม่ ๆ ให้กับระบบหน่วยงาน หรือสิ่งที่ผู้เรียนคุ้นเคย ปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น เป็นการศึกษา ค้นคว้าแง่มุมต่าง ๆ เพื่อนำมาปรับปรุงงานของตน

2.8 งานยืดยัน (Persuasion Task) เป็นงานที่ต้องการบุคคลซึ่งได้ค้นคว้าหาข้อมูลมาอย่างดี เพื่อบอกหรือยืดยันความคิด ความรู้ที่มีอยู่ว่าถูกต้อง ใช้ได้ หรือผิด ใช้ไม่ได้ อย่างไร

2.9 งานหยั่งรู้ด้วยตนเอง (Self-Knowledge Task) บางครั้งเป้าหมายของเว็บเคสท์ก็มุ่งไปที่ความเข้าใจส่วนบุคคล ไม่ได้มุ่งให้ผู้เรียนนำเสนอเท่าใดนัก ประเด็นที่ศึกษาอาจเป็นประเด็นเชิงศีลธรรมหรือจริยธรรม ซึ่งอาจตั้งเป้าหมายในระยะยาว

2.10 งานวิเคราะห์ (Analytical Task) เป็นงานที่แยกย่อยหาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ในเนื้อหาสาระ ค้นหาความหมายหรือสังเกตผลของปัจจัยต่าง ๆ

2.11 งานประเมินค่า (Judgment Task) เป็นงานที่ต้องใช้เกณฑ์และมาตรฐาน มาใช้ในการตัดสิน จำเป็นต้องฝึกผู้เรียนให้สร้างเกณฑ์เหล่านี้

2.12 งานเชิงวิทยาศาสตร์ (Scientific Task) วิธีการทางวิทยาศาสตร์เป็นวิธีที่ได้รับความนิยมในปัจจุบัน มีการตั้งสมมติฐาน มีการทดสอบสมมติฐานที่ตั้งขึ้น หาเหตุผลอภิปราย

3. ออกแบบการประเมิน (Creative assessment) การออกแบบการประเมินจะต้องให้เข้ากับวัตถุประสงค์ของเนื้อหา (Standards) กิจกรรม (Activities) และการประเมิน (Assessments) กล่าวอีกนัยหนึ่ง กิจกรรมช่วยให้ผู้เรียนเข้าถึงวัตถุประสงค์ของเนื้อหาและการประเมินผลนั่นเอง การออกแบบนี้ จะใช้กลุ่มรายการบทเรียนบนเว็บ (Rubrics for web lesson) กลุ่มรายการนี้ก็คือ รายการแสดงการประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic assessment) ซึ่งได้ระบุลักษณะที่พึงจะมีในผู้เรียนอย่างเป็นขั้น ๆ ไปตามลำดับในการศึกษาเนื้อหานั้น ๆ การประเมินผลแบบนี้ ผู้สอนจะต้องติดตามสังเกตผู้เรียนอย่างใกล้ชิดในทุก ๆ ช่วงของการเรียนการสอน ลำดับขั้นนี้ ได้แก่

3.1 ขั้นเริ่มต้น (Beginning) หมายถึง ผู้เรียนพึงแสดงออกอย่างไรในขั้นเริ่มต้นของบทเรียน

3.2 ขั้นกำลังพัฒนา (Developing) หมายถึง ผู้เรียนพึงแสดงออกอย่างไรอันจะนำไปสู่ความชำนาญ ในขณะที่กำลังศึกษาบทเรียน

3.3 ขั้นบรรลุผล (Accomplished) หมายถึง ผู้เรียนพึงแสดงออกถึงความชำนาญอย่างไรเมื่อบรรลุผลของบทเรียนแล้ว และ

3.4 ขั้นเป็นแบบอย่าง (Exemplary) หมายถึง ผู้เรียนพึงแสดงออกในขั้นสูงสุดอย่างไร

4. พัฒนากระบวนการ (Develop the process) ขั้นต่อมาเป็นการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนแบบทเรียนเว็บแควสต์ ซึ่งเว็บแควสต์จะสมบูรณ์ได้ก็ต่อเมื่อมีการออกแบบที่ดี ผู้เรียนเข้าถึงเนื้อหาได้โดยตรงและขึ้นำเป็นกรอบโครงสร้างเนื้อหา (Scaffolding) การออกแบบนั้นจำเป็นต้องพิจารณาสองส่วน คือ การเตรียมแหล่งข้อมูลและตัวนำทางแก่ผู้เรียน

5. รวบรวมนำเสนอ (Put it all together) ขั้นตอนนี้เป็นขั้นสุดท้ายก่อนที่จะนำเว็บแควสต์เผยแพร่ออกไป ผู้สอนหรือผู้ออกแบบจะต้องรวบรวมและเรียบเรียงองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีอยู่เข้าด้วยกัน โดยพิจารณาถึงหลักในการออกแบบเว็บ 14 ด้าน ได้แก่

- 5.1 ความยาวของคำในแต่ละบรรทัด
- 5.2 ความยาวของย่อหน้า
- 5.3 เลือกใช้ตัวอักษรที่อ่านง่าย
- 5.4 เลือกตัวอักษรที่ใช้กันทั่วไป
- 5.5 ใช้คำหรือประโยคที่เหมาะสมกับผู้อ่าน
- 5.6 เลือกใช้ตัวอักษรแบบมีเส้นใต้เมื่อต้องการเชื่อมโยง (Link)
- 5.7 กำหนดหัวข้อที่สื่อความหมาย
- 5.8 ใช้ภาพโปร่งใสให้เหมาะสม
- 5.9 เว้นช่องว่างระหว่างภาพกับตัวอักษรให้เหมาะสม
- 5.10 เลือกสีของพื้นหลังให้เหมาะสม
- 5.11 เลือกกรอบของตารางให้เหมาะสม
- 5.12 จัดภาพและตัวอักษรกลุ่มเดียวกันให้เข้ากลุ่มกัน
- 5.13 จัดพื้นหลังของภาพให้ตรงกับการใช้งาน
- 5.14 ตรวจสอบการเชื่อมโยงว่าใช้ได้ถูกต้อง

6. ประเมินผลเว็บแควสต์บนเว็บที่สร้าง (Evaluate your WebQuest) ก่อนจะนำเว็บแควสต์ไปใช้ในการเรียนการสอนจริง ผู้ออกแบบควรมำเว็บแควสต์ที่สร้างไปทดสอบ เพื่อประเมินผลเบื้องต้น

Glunt (2005 อ้างถึงใน ชนิชดา ชนะกิจจานุกิจ, 2550) ได้เสนอแนวคิดในการออกแบบเว็บแควสต์ว่าควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ครงงานที่ให้นักเรียนทำต้องไม่ใช่เพียงแต่การค้นหาข้อมูลจากหัวข้อที่กำหนด แต่ต้องมีคุณค่าของเว็บแควสต์ที่จะต้องให้ผู้เรียนเกิดการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลเหล่านั้น
2. การแข่งขันที่ท้าทายเกิดจากการใช้จินตนาการเป็นกุญแจสำคัญ ที่ทำให้การเรียนประสบความสำเร็จ ทั้งรายบุคคลและกลุ่มต้องมีความคิดที่สร้างสรรค์

3. การเชื่อมโยงที่เพิ่มในการเรียนการสอนควรจะถูกตรวจสอบเพื่อความถูกต้องและไม่ให้เสียเวลา

4. ผู้เรียนต้องเรียนรู้ที่จะประยุกต์ข้อมูลเพื่อแก้ปัญหา ระบุข้อโต้แย้งของข้อมูล หรือสร้างสรรค์ผลงานของตนเอง

วสันต์ อดิศัพท์ (2546 อ้างถึงใน จุลลดา จุลเสวก, 2549) ได้กล่าวถึงหลักการออกแบบเว็บแควสต์ไว้ดังนี้

1. จัดหาหัวเรื่องที่เหมาะสมกับการสร้างเว็บแควสต์ การพัฒนาเว็บแควสต์เป็นงานสร้างสรรค์ที่ให้ผู้เรียน เรียนรู้ในสภาพแวดล้อมใหม่ ด้วยการประกอบกิจกรรมเองเป็นหลัก นักพัฒนาบทเรียนจึงต้องเลือกหัวเรื่องที่เหมาะสม จูงใจผู้เรียน

2. จัดหาแหล่งสนับสนุนแหล่งการเรียนรู้ เว็บไซต์ต่าง ๆ เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่สำคัญที่จะต้องได้รับการจัดหา คัดสรร และจัดหมวดหมู่เป็นอย่างดี ผ่านการกลั่นกรองว่ามีเนื้อหาที่สอดคล้องกับหลักสูตรและวัตถุประสงค์ของบทเรียน

3. ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน การสร้างสรรค์กิจกรรมในเว็บแควสต์ ซึ่ง Dodge ได้กล่าวถึงสิ่งที่ควรคำนึงดังต่อไปนี้

3.1 เน้นการใช้กิจกรรมกลุ่มที่ให้ผู้เรียนร่วมกันประกอบกิจกรรม ร่วมกันคิด ร่วมประสบการณ์ และร่วมกันสร้างสรรค์ผลงานออกมา ทั้งในชั้นเรียน ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ หรือแม้แต่ที่บ้าน

3.2 การจูงใจผู้เรียนด้วยการให้ผู้เรียนเข้าไปมีบทบาทในบทเรียนในรูปแบบของบทบาทสมมติให้มากที่สุด ไม่ว่าในฐานะนักวิทยาศาสตร์ ผู้สื่อข่าว ฯลฯ สร้างสถานการณ์ที่น่าสนใจ ใ้ใจให้ผู้เรียนร่วมกิจกรรม

3.3 การพัฒนาในรูปแบบวิชาเดี่ยวหรือแบบสหวิทยาการ ในรูปแบบแรกอาจดูง่ายในการพัฒนา แต่อาจจำกัดการเรียนรู้ การสร้างประสบการณ์ชีวิตในบริบทจริง ขณะที่แบบสหวิทยาการจะส่งเสริมในประเด็นนี้ได้ดีกว่า และสร้างประสบการณ์ในเชิงลึกแก่ผู้เรียน

4. พัฒนาโปรแกรม สามารถทำได้ด้วยการเขียนโปรแกรมเพื่อสร้างเว็บเพจด้วยตนเอง ด้วยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เช่น FrontPage, Dreamweaver เป็นต้น หรือการจัดหาต้นแบบ (Template) ที่มีอยู่แล้ว ซึ่งทำให้ง่าย เพราะเพียงแต่ออกแบบกิจกรรมแล้วเอาเนื้อหาใส่เข้าไป ซึ่งจะลดปัญหาด้านความจำกัดเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ลงไป

5. ทดลองใช้และปรับปรุงด้วยการหากกลุ่มเป้าหมายมาทดลองใช้บทเรียน ศึกษาข้อดีข้อด้อย ของบทเรียนและปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพ

ปราวีณยา สุวรรณณัฐโชติ (2551) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับหลักในการออกแบบเว็บแควสต์ว่า จะดีหรือไม่ดี จะส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างที่ต้องการหรือไม่นั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับความสวยงามน่าดึงดูดใจของการออกแบบเว็บเท่านั้น แต่จำเป็นต้องพิจารณา 4 ประการสำคัญด้วยกัน คือ

1. การกำหนดงาน
2. กระบวนการทำงาน
3. การจัดหาและคัดสรรสารสนเทศ
4. การรายงานผลและการประเมินผล

โดยแต่ละประเด็นมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดงาน

งานหรือภารกิจถือได้ว่าเป็นหัวใจหลักที่ผู้สอนหรือผู้พัฒนาเว็บแควสต์จะต้องให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้การเรียนรู้แบบสืบสอบด้วยเว็บแควสต์สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีการคิดในระดับสูงได้ การกำหนดงานที่จะให้เกิดกิจกรรมที่ทำให้เกิดกระบวนการคิดนั้น ควรพิจารณาไว้ในขั้นการขยายและปรับความรู้ให้สมบูรณ์ ซึ่งการออกแบบงานต้องเน้นกิจกรรมดังต่อไปนี้

1.1 การเปรียบเทียบ (comparing) เป็นการให้ผู้เรียนได้ระบุชี้ชัดถึงความคล้ายคลึงความแตกต่างระหว่างสิ่งต่าง ๆ ว่ามีอะไรบ้าง

1.2 การจำแนก (classifying) หมายถึง ความสามารถในการจัดกลุ่มตามคุณสมบัติของสิ่งของนั้น ๆ ให้เข้ากลุ่มได้

1.3 การอุปมาน (inductive) เป็นการให้ผู้เรียนได้พิจารณาจากหลักฐานที่พบ หรือผลการวิเคราะห์เป็นราย ๆ เป็นเหตุผลที่จะสนับสนุนไปยังผลในภาพรวม (จากเหตุย่อย ๆ แล้วสามารถอธิบายในภาพรวมได้)

1.4 การอนุมาน (deductive) เป็นการให้ผู้เรียนได้พิจารณาจากผลรวมหรือหลักการใหญ่เพื่ออธิบายหรือสนับสนุนสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นรายกรณี (จากผลรวมที่อาจจะมีหลักการอยู่แล้วมาอธิบายเหตุผล ย่อย ๆ ได้)

1.5 การวิเคราะห์ในข้อผิดพลาด (analyzing) หมายถึง ผู้เรียนสามารถบ่งชี้ข้อผิดพลาดของตนเอง หรือของผู้อื่นได้ว่าเกิดจากเหตุใด

1.6 การให้เหตุผลสนับสนุน (constructing supports) เป็นการให้ผู้เรียนสามารถสร้างระบบเพื่อสนับสนุน หรือยืนยันในการกระทำต่าง ๆ ได้

1.7 การสรุปสาระโดยสังเขป (abstraction)

1.8 การวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นที่มีต่อเนื้อหาสาระ (analyzing perspective) ซึ่งเป็นการแสดงความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อเนื้อหาสาระนั้น

2. กระบวนการ (Process)

กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบสอบที่นำทางให้กับผู้เรียน นอกจากการนำทางด้วยงานหรือคำถามที่จะนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวังแล้ว การนำทางด้วยกระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนว่า หากต้องการทำงานหรือภารกิจดังกล่าวให้สำเร็จจะต้องดำเนินการอย่างไร มีขั้นตอนอะไรที่ต้องเริ่มต้นก่อนและหลัง จะช่วยให้ผู้เรียนใช้เวลาในการหาวิธีการแบบลองผิดลองถูกน้อยลง โดยมุ่งเน้นเวลาไปกับการสืบสอบและการคิดเพื่อแก้ปัญหาตามงานที่ได้รับมอบหมาย กระบวนการในส่วนนี้อาจหมายถึงคำแนะนำที่ให้ผู้เรียน เช่น กระบวนการทำงานกลุ่ม ข้อพึงพิจารณาประกอบทำกิจกรรม วิธีการสังเกต รูปแบบและวิธีการรายงานผลที่หลากหลาย เป็นต้น หากเทียบว่าเมื่อครูจะสอนหนังสือ ครูต้องมีแผนการสอนว่าจะเริ่มต้นอะไรก่อนหลัง ผู้เรียนก็เช่นกัน เมื่อนักเรียนจะได้เรียนรู้จากกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้เรียนก็ควรต้องทราบว่าจะมีอะไรเกิดขึ้นก่อนและหลัง อะไรที่จำเป็นต้องทราบและกำหนดไว้แล้ว งานย่อย ๆ ที่ผู้เรียนต้องทำคืออะไรบ้าง และงานย่อย ๆ เหล่านั้นประกอบเป็นงานใหญ่ที่ตอบโจทย์ได้อย่างไร ซึ่งสอดคล้องกับหลักการทำงานของสมองที่ระบุว่าสมองมีกระบวนการทำงานทั้งที่เป็นส่วนย่อย ๆ และแบบที่เป็นองค์รวมทั้งหมดไปพร้อม ๆ กัน ดังนั้น การส่งสารสนเทศให้ผู้เรียนต้องพิจารณาทั้งแบบแยกส่วน หรือทีละส่วน และแบบที่เชื่อมโยงถึงกันไปด้วย เพื่อให้เข้าใจภาพรวมทั้งหมด

เว็บเคสต์ เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่สามารถนำไปใช้กับการเรียนการสอนได้ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และเป็นกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบสอบที่เป็นได้ทั้งการทำงานรายบุคคลและเป็นกลุ่ม ทั้งนี้การทำกิจกรรมกลุ่มจะช่วยให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมกลุ่ม เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน อย่างไรก็ตามการจัดกลุ่มผู้เรียนควรต้องพิจารณาลักษณะของผู้เรียนด้วยไม่ควรให้ผู้เรียนที่พื้นฐานอ่อนมาอยู่ร่วมกัน (จุลลดา จุลเสวก และปราวีณา สุวรรณัฐโชติ, 2549) และควรพิจารณารูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative learning) เข้ามาช่วยในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบด้วย เนื่องจากการเรียนแบบร่วมมือกำหนดบทบาทผู้เรียนที่ชัดเจนภายในกลุ่มและยังมีเทคนิควิธีการเรียนแบบร่วมมือที่หลากหลาย เช่น เทคนิคการแข่งขันระหว่างกลุ่มด้วยเกม (Team-Games-Tournament, IGT) เทคนิคการต่อบทเรียน 1 และ 2 (Jigsaw I & Jigsaw II) เทคนิคกลุ่มสืบค้น (Group Investigation) เป็นต้น ซึ่งหากมีการนำเทคนิควิธีการเรียนแบบร่วมมือแบบใดไปใช้ ในขั้นกระบวนการนี้ต้องระบุขั้นตอนการทำงานตามเทคนิควิธีดังกล่าวให้ชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติตามอย่างถูกต้อง

3. การจัดหาและคัดสรรสารสนเทศ

แหล่งสารสนเทศที่รวบรวมไว้ในเว็บเคสต์ มีความสำคัญยิ่งต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบสอบ เนื่องจากผู้เรียนจำเป็นต้องใช้สารสนเทศเป็นฐานในการทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย

การที่เว็บควสต์มีแหล่งสารสนเทศที่ได้รับการคัดสรรจากผู้สอนมารวบรวมไว้ให้แล้วนั้น ทำให้ผู้เรียนไม่เสียเวลากับการค้นหาสารสนเทศจากอินเทอร์เน็ต ซึ่งมีข้อมูลและสารสนเทศอยู่มากมาย ซึ่งในกรณีของผู้เรียนที่ไม่มีทักษะการค้นหาสารสนเทศจากเว็บช่วยค้น (Search engine) อาจต้องใช้เวลาค่อนข้างมากในการค้นหาและคัดสรรสารสนเทศ ในส่วนนี้ผู้สอนจึงต้องคำนึงถึงการจัดหาและคัดสรรสารสนเทศที่สอดคล้องกับงานที่ได้กำหนดให้ผู้เรียนได้ทำด้วย กล่าวคือผู้สอนจะต้องจัดหาและคัดสรรแหล่งสารสนเทศและคัดสรรแหล่งสารสนเทศที่สอดคล้องและสนับสนุนให้ผู้เรียนทำงานได้สำเร็จ ตัวอย่างเช่น

งานที่ 1 ให้ผู้เรียนวิเคราะห์การเกิดฤดูกาลที่แตกต่างกันของแต่ละทวีปและความแตกต่างของผลไม้ประจำท้องถิ่น ผู้สอนจัดเตรียมแหล่งสารสนเทศไว้ ได้แก่

สารสนเทศที่ 1 เป็นเว็บไซต์ที่อธิบายปรากฏการณ์ธรรมชาติที่อธิบายว่าโลกโคจรรอบดวงอาทิตย์และหมุนรอบตัวเอง

สารสนเทศที่ 2 เป็นเว็บไซต์ที่แสดงสื่อมัลติมีเดีย แสดงการเคลื่อนตัวของโลกรอบดวงอาทิตย์และหมุนรอบตัวเอง

สารสนเทศที่ 3 เป็นเว็บไซต์การท่องเที่ยวประเทศญี่ปุ่น แสดงข้อมูลฤดูกาลและผลไม้ประจำท้องถิ่นและผลไม้ตามฤดูกาล

สารสนเทศที่ 4 เป็นเว็บไซต์การท่องเที่ยวประเทศสหรัฐอเมริกา แสดงข้อมูลฤดูกาลและผลไม้ประจำท้องถิ่นและผลไม้ตามฤดูกาล

สารสนเทศที่ 5 เป็นเว็บไซต์การท่องเที่ยวประเทศอียิปต์ แสดงข้อมูลฤดูกาล และผลไม้ประจำท้องถิ่นและผลไม้ตามฤดูกาล

สารสนเทศที่ 6 เป็นเว็บไซต์การท่องเที่ยวประเทศออสเตรเลีย แสดงข้อมูลฤดูกาล และผลไม้ประจำท้องถิ่นและผลไม้ตามฤดูกาล

จะเห็นได้ว่าผู้เรียนจะต้องใช้สารสนเทศหลัก 6 แหล่งที่ผู้สอนได้จัดเตรียมไว้ เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์และตอบคำถามงานที่กำหนด ดังนั้นการจัดหาสารสนเทศจึงต้องคำนึงถึงความสอดคล้องและเกี่ยวเนื่องของสารสนเทศแต่ละแหล่งที่ประกอบกัน ให้ผู้เรียนได้ใช้เป็นฐานความรู้ และเนื่องจากสารสนเทศที่มีในอินเทอร์เน็ตนั้นมีมากมาย อีกทั้งการเผยแพร่สารสนเทศยังกระทำได้อย่างง่ายดายเมื่อเปรียบเทียบกับหนังสือ ตำรา หรือวารสาร ลักษณะของสารสนเทศบนเว็บไซต์นั้นไม่มีกำหนดการเผยแพร่ที่แน่นอน วันหนึ่งมีอยู่วันถัดไปอาจไม่มีแล้ว ดังนั้นจึงต้องพิจารณาความน่าเชื่อถือได้ของสารสนเทศที่มีเป็นอย่างมาก การคัดเลือกแหล่งสารสนเทศจากอินเทอร์เน็ตจึงต้องพิจารณา ดังนี้

3.1 ความน่าเชื่อถือของผู้เขียน หรือผู้เผยแพร่สารสนเทศ ในปัจจุบันจะพบเว็บไซต์ที่จัดทำโดยผู้เรียนในระดับต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก เนื่องจากเป็นการพัฒนาเว็บไซต์เพื่อส่งงาน

ในรายวิชาต่าง ๆ สารสนเทศที่ปรากฏจึงมีการคัดลอกจากหนังสือ ตำรา วารสาร หรือหนังสือพิมพ์ ซึ่งอาจมีการอ้างอิง หรือไม่ปรากฏการอ้างอิง บางครั้งมีการระบุชื่อผู้จัดทำเว็บไซต์ชัดเจน ก็พอจะทำให้คัดออกได้ว่าเป็นผลงานนักเรียน โดยพิจารณาจากโดเมนเนมของเว็บไซต์ (URL)

3.2 เว็บไซต์ที่เผยแพร่ โดเมนเนมเป็นการบ่งบอกถึงวัตถุประสงค์ในการใช้เว็บไซต์ว่าเป็นเว็บไซต์ทางการพาณิชย์ ได้แก่ .com หรือเว็บไซต์ทางการศึกษา ได้แก่ .edu, .ac.th, เว็บไซต์ของหน่วยงานรัฐบาล ได้แก่ .gov, .go.th เว็บไซต์ขององค์กรต่าง ๆ ได้แก่ .org, .or.th

3.3 ความถูกต้องของเนื้อหาสาระที่ตรงและครอบคลุมหัวข้อเรื่องที่กำหนดให้ศึกษา ความถูกต้องในเนื้อหาสาระ อ่านแล้วเข้าใจง่าย เหมาะสมกับกลุ่มนักเรียน สารสนเทศมีความน่าสนใจ ให้ความรู้ที่ทันสมัยแตกต่างไปจากหนังสือ

3.4 การออกแบบเว็บไซต์ มีการออกแบบเว็บไซต์ให้ผู้ใช้เข้าถึงได้ง่าย ไม่หลงทางไปกับสัญลักษณ์ และการเชื่อมโยงที่ซับซ้อน มีการออกแบบสารให้เข้าใจง่าย

แหล่งสารสนเทศที่รวบรวมไว้ในเว็บเคสต์อาจมีหลากหลายรูปแบบ เช่น ในรูปของเว็บไซต์ ไฟล์การนำเสนอ (PowerPoint) ไฟล์เอกสารประกอบการสอนของผู้สอน (Document) ไฟล์มัลติมีเดียที่แสดงภาพเคลื่อนไหวและเสียง แต่ทั้งนี้ต้องไม่ลืมว่าสารสนเทศดังกล่าวต้องเป็นส่วนที่สอดคล้องกับความรู้พื้นฐานที่ผู้เรียนต้องทราบและใช้ในการแก้ปัญหาที่กำหนดไว้

4. การรายงานและการประเมินผล

เมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้จากการทำงานที่กำหนดไว้ดังได้กล่าวแล้วนั้น ผู้สอนควรต้องพิจารณาถึงการรายงานผลควบคู่ไปด้วย เนื่องจากจะส่งผลต่อการออกแบบการประเมินผลด้วย

งาน —————> การรายงานผล —————> การประเมินผล

ที่มา : ปราวีณยา สุวรรณณัฐโชติ, 2551

การรายงานผลอาจเป็นเพียงการรายงานด้วยวาจาต่อหน้าชั้นเรียน หรือเป็นลักษณะของชิ้นงานในรูปของการเขียนรายงานเชิงบรรยาย การแต่งเป็นเรื่องราว การแต่งเป็นโคลงกลอน การส่งเป็นชิ้นงานศิลปะ ภาพวาด รูปปั้น การวาดเป็นแผนภาพ แผนภูมิ การแต่งเป็นเพลง การจัดเป็นงานมัลติมีเดีย การประเมินอาจใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริกส์ (Rubrics) ซึ่งจะออกแบบได้ 2 ประเภท คือเกณฑ์การประเมินแบบแยกองค์ประกอบ (Analytic scoring rubrics) ซึ่งมีการกำหนดระดับค่าคะแนนของแต่ละช่วง เพื่อเปรียบเทียบให้ผู้เรียนเห็นและพัฒนาผลงานให้ดีขึ้น Dodge (2001) ได้แนะนำการรายงานผลและเกณฑ์การพิจารณาไว้ ดังตัวอย่างเช่น

ตารางที่ 3 ตัวอย่างการรายงานผลเกณฑ์การพิจารณา ของ Dodge (2001)

รูปแบบการรายงานผล	เกณฑ์การพิจารณา
การรายงานด้วยวาจา	- การเปล่งเสียง - การใช้ภาษาร่างกายประกอบ - การออกเสียงและการใช้ภาษาถูกต้องตาม ไวยากรณ์
สื่อนำเสนอด้วย PowerPoint	- ความสวยงาม - การสะกดคำและการใช้ภาษาถูกต้องตาม ไวยากรณ์ - คุณภาพของการนำเสนอเชิงเทคนิค
งานเขียนในรูปแบบต่าง ๆ	- การสะกดคำและการใช้ภาษาถูกต้องตาม ไวยากรณ์ - การเรียบเรียงจัดตามลำดับความ - รูปแบบน่าสนใจ

ที่มา : Dodge (2001 อ้างถึงใน ปรวิณยา สุวรรณรัฐโชติ, 2551)

จากการศึกษาหลักในการออกแบบเว็บเวสต์ของนักวิชาการทั้งไทยและต่างประเทศ สามารถสรุปได้ว่าหลักในการออกแบบเว็บเวสต์ ควรมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. เลือกหัวข้อที่สนใจ เหมาะสม หรือเป็นเรื่องที่ผู้เรียนประสบปัญหา
2. หาแหล่งข้อมูลในการเรียนรู้ที่น่าเชื่อถือ
3. ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน
4. พัฒนาการโปรแกรม
5. อธิบายกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรับทราบ
6. ทดลองใช้และปรับปรุงเว็บเวสต์

ตอนที่ 2 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อ (5 Key Questions of Media Literacy)

องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือ ยูเนสโก (UNESCO) เป็นองค์กรหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการรู้เท่าทันสื่อ ซึ่งบทบาทดังกล่าวปรากฏในปฏิญญา Grunwald ค.ศ.1982 โดยมีจุดมุ่งหมายในการส่งเสริมความเข้าใจเชิงวิเคราะห์ของพลเมืองในการสื่อสารที่เกี่ยวข้องกับการเมือง และสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ที่เป็นการแนะนำเกี่ยวกับการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชน โดยในช่วงทศวรรษ

1990 การรู้เท่าทันสื่อเกิดขึ้นในสหรัฐอเมริกา เป็นการขับเคลื่อนการศึกษาการรู้เท่าทันสื่อ (media literacy education) ที่เกิดข้อคำถามและความคิดเห็นต่าง ๆ จำนวนมากเกี่ยวกับการรู้เท่าทันสื่อว่าเกี่ยวข้องกับอะไรบ้าง แต่การศึกษาเกี่ยวกับสื่อในขณะนั้นยังคงเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นอย่างจำกัด สำหรับเหตุการณ์สำคัญที่แสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับการรู้เท่าทันสื่อ นั้น เกิดขึ้นในเดือน ธันวาคม ค.ศ.1992 มีการจัดประชุมผู้นำจำนวน 30 คน ที่เป็นสมาชิกของสถาบัน Aspen Media Literacy Leadership โดยการประชุมมีกำหนดจัดขึ้นเป็นเวลา 3 วัน ใช้สถานที่ภายในสถาบันคือ Wye Conference Center ซึ่งการประชุมในครั้งนั้นช่วยให้ผู้นำในสาขาวิชาต่าง ๆ ได้มีโอกาสพบปะ พูดคุย แบ่งปันประสบการณ์ สร้างความสัมพันธ์ระหว่างกัน กำหนดนิยามของการรู้เท่าทันสื่อ ดำเนินการวางแผนกลยุทธ์และประสานแผนการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการรู้เท่าทันสื่อ (เทอดศักดิ์ ไม้เท้าทอง, 2557)

อย่างไรก็ตาม ยูเนสโก (UNESCO, 2010 อ้างถึงใน เทอดศักดิ์ ไม้เท้าทอง, 2557) ได้ขับเคลื่อนการรู้เท่าทันสื่อให้เกิดประโยชน์ในวงกว้างโดยในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 2008 กำหนดให้ผู้เชี่ยวชาญจากภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วโลกดำเนินการเกี่ยวกับการแนะนำองค์ประกอบการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศในหลักสูตรการฝึกอบรมครูทั่วโลก และในเวลาต่อมา ก็ได้กำหนดเป็นพันธกิจที่มุ่งเน้นสังคมแห่งการรู้สื่อและสารสนเทศ โดยให้การสนับสนุนการพัฒนาสารสนเทศแห่งชาติ นโยบายการรู้เท่าทันสื่อ และการศึกษาการรู้สื่อและสารสนเทศ ซึ่งมุ่งจัดกิจกรรมการฝึกอบรมครูผู้สอนเพื่อให้ครูตระหนักถึงความสำคัญของการรู้สื่อและสารสนเทศในกระบวนการเรียนการสอน และสามารถบูรณาการในการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม โดยมีการดำเนินการเกี่ยวกับการเตรียมความรู้เชิงวิเคราะห์และเครื่องมือการวิเคราะห์สื่อและสารสนเทศการให้อำนาจผู้บริโภคสื่อในฐานะผู้ที่มีความเป็นอิสระและการเป็นพลเมือง ตลอดจนการใช้สื่ออย่างมีวิจารณญาณ

ในปัจจุบันทั่วโลกต่างตื่นตัวกับการเรียนรู้ในยุคใหม่หรือทักษะแห่งอนาคตใหม่อย่างที่เราเรียกกันว่า ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (21st Century Skills) ที่ถูกพัฒนาขึ้นโดยเครือข่ายองค์กรความร่วมมือเพื่อทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Partnership for 21st Century Skills) หรือมีชื่อย่อว่า เครือข่าย P21 ได้พัฒนาวิสัยทัศน์เพื่อความสำเร็จของนักเรียนในระบบเศรษฐกิจโลกใหม่ ซึ่งเป็นทักษะ ความรู้และความเชี่ยวชาญที่นักเรียนในยุคใหม่ต้องมี (Battelle for Kids, 2019) เพื่อความสำเร็จในการทำงานและชีวิต โดยเป็นการผสมผสานระหว่างความรู้ด้านเนื้อหา ทักษะเฉพาะ ความเชี่ยวชาญ และความรู้หนังสือเข้าไว้ด้วยกัน ในบริบทของการเรียนการสอน นักเรียนต้องเรียนรู้ทักษะที่จำเป็นเพื่อให้ประสบความสำเร็จในโลกทุกวันนี้ เช่น การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การแก้ปัญหา การคิดสร้างสรรค์ การสื่อสารและการร่วมมือกัน ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนมีทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 (วิจารณ์ พานิช, 2556; Battelle for Kids, 2019) ได้แก่ สารวิชาหลัก และทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21, ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม, ทักษะด้าน

สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี และทักษะชีวิตและอาชีพ และเมื่อพิจารณาจะพบว่า ในระบบการศึกษาของศตวรรษที่ 21 กระบวนการเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญกว่าความรู้ และ กระบวนการหาคำตอบสำคัญกว่าคำตอบที่ได้มา

ทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่สอดคล้องกับการรู้เท่าทันสื่อ ซึ่งองค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือ ยูเนสโก (UNESCO) ส่งเสริม คือ ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี (Information, Media & Technology Skills) หรือที่ Chu, Reynolds, Tavares, Notari, & Lee (2017) เรียกว่า ชุดทักษะที่ 2 ความรู้ดิจิทัล (Skill Set 2 : Digital Literacies)

ความรู้ทางดิจิทัลประกอบด้วยองค์ประกอบหลักสามประการ ได้แก่ ทักษะการรู้สารสนเทศ (IL : Information Literacy) ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT : Information and communication technology skills) และความรู้ด้านสื่อ (ML : Media Literacy)

ทักษะการรู้สารสนเทศ คือความสามารถในการเลือกประเมินและใช้ข้อมูลเพื่อให้ได้ผล ประยุกต์และแบ่งปันความรู้ของพวกเขา

ทักษะ ICT หรือ ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ตามที่กำหนดโดย International ICT Literacy Panel (2002, อ้างถึงใน Chu, et al., 2017) หมายถึงความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เครื่องมือสื่อสารและ/หรือเครือข่ายเพื่อเข้าถึงการจัดการบูรณาการ การประเมินและสร้างแหล่งข้อมูล

องค์ประกอบที่สามคือ ความรู้ด้านสื่อ (Media Literacy) ซึ่งเป็นสหวิทยาการในธรรมชาติมีความเกี่ยวข้องกับความสามารถในการเข้าถึง วิเคราะห์ ประเมินผล และสื่อสารข้อความในรูปแบบที่หลากหลาย

ในศตวรรษที่ 21 ข้อมูลออนไลน์พร้อมใช้งาน ชีวิตมนุษย์ได้เชื่อมโยงกันอย่างใกล้ชิดกับอินเทอร์เน็ตและพึ่งพาเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นอย่างมาก รวมไปถึงกิจกรรมในห้องเรียนที่ใช้เทคโนโลยีมากตามไปด้วย ขณะนี้ผู้คนใช้คอมพิวเตอร์และใช้ประโยชน์จากความสะดวกสบายที่เกิดขึ้นจาก World Wide Web มันจึงกลายเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้เรียนที่จะได้รับความรู้ และทักษะในการควบคุมพลังของเทคโนโลยีดิจิทัล ในการเพิ่มโอกาสในการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงานร่วมกัน และการสร้างความรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อผู้เรียนได้รับโอกาสในการเรียนรู้แบบสืบหา ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญสำหรับพวกเขาที่จะต้องมีความสามารถในการรวบรวมข้อมูลที่พวกเขาต้องการ สำหรับการปฏิบัติการวิจัยเพิ่มเติมซึ่งจะส่งผลให้พวกเขาประสบความสำเร็จและสร้างความรู้ ในงานวิจัยนี้จะกล่าวถึงการรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy) เป็นหลัก

2.1 ความหมายของการรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy)

การรู้เท่าทันสื่อนับได้ว่าเป็นทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากเทคโนโลยีสารสนเทศใกล้ชิดกับมนุษย์เรามากขึ้น บางครั้งเป็นข้อมูลจริง บางครั้งเป็นข้อมูลที่สร้างขึ้นมา ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 จึงจำเป็นต้องอย่างมากที่จะต้องรู้เท่าทันสื่อ ทั้งนี้ มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายเกี่ยวกับความหมายของการรู้เท่าทันสื่อ ดังนี้

Aspen Media Literacy Leadership (1992 อ้างถึงใน เทอดศักดิ์ ไม้เท้าทอง, 2557) ได้กำหนดนิยามไว้ว่า การรู้เท่าทันสื่อ คือความสามารถในการเข้าถึง การวิเคราะห์ การประเมิน และการสร้างสื่อในรูปแบบที่หลากหลาย

Potter (2001 อ้างถึงใน พรทิพย์ เย็นจะบก, 2546) ความหมายของการรู้เท่าทันสื่อที่เป็นที่ยอมรับกันทั่วไป คือ การที่เราสามารถวิเคราะห์ วิจัย และประเมินค่าสื่อได้ สามารถอ่านสื่อออก ไม่ตกเป็นเหยื่อของสิ่งที่สื่อนำเสนออย่าง ง่าย ๆ มีภูมิคุ้มกันทางปัญญาที่สามารถแยกแยะ และสังเคราะห์โลกความเป็นจริงและโลกที่สื่อสร้างขึ้นมาได้ ยิ่งไปกว่านั้น คือ การที่เราสามารถใช้สื่อเพื่อการสื่อสารได้หลากหลายรูปแบบเพื่อจุดประสงค์ของตนเองได้

Pacific Policy Research Center (2010) ได้ให้นิยามเกี่ยวกับการรู้เท่าทันสื่อว่า เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับบุคคลที่จะสามารถเข้าถึง เข้าใจ วิเคราะห์สื่อและข้อความสื่อ ชุดทักษะนี้รวมถึงความสามารถในการเข้าใจคติของสื่อและวิธีการที่สื่อมีอิทธิพลต่อความเชื่อและพฤติกรรม บุคคลที่มีความรู้ด้านสื่อจะสามารถเข้าใจประเด็นทางจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและการใช้รูปแบบสื่อต่าง ๆ และสามารถแยกได้ว่าสิ่งใดคือข้อเท็จจริงสิ่งใดคือความคิดเห็นในการรายงานของสื่อ ทักษะสื่อในศตวรรษที่ 21 ยังหมายถึงความสามารถของบุคคลในการสร้างและส่งมอบผลิตภัณฑ์สื่ออย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนต้องการทักษะในการประเมินผลอย่างสร้างสรรค์และสร้างสรรค์สิ่งที่เป็นตัวแทนในสื่อต่าง ๆ

UNESCO (2010, อ้างถึงใน เทอดศักดิ์ ไม้เท้าทอง, 2557) ได้นิยามการรู้เท่าทันสื่อ และการรู้สารสนเทศ (Media and information literacy) ครอบคลุมถึงความสามารถของบุคคลในการตีความและการตัดสินใจในฐานะผู้ใช้สารสนเทศและสื่อ ตลอดจนเป็นผู้ที่มีความชำนาญในการสร้างและการผลิตสารสนเทศและเนื้อหาของสื่อตามสิทธิของตนเอง ซึ่งการกำหนดขอบเขตของคำว่า “การรู้เท่าทันสื่อ” และ “การรู้สารสนเทศ” มีขอบเขตที่มุ่งเน้นแตกต่างกัน กล่าวคือ การรู้เท่าทันสื่อ

มุ่งเน้นให้บุคคลมีความเข้าใจในการทำหน้าที่ของสื่อและการใช้สื่ออย่างมีวิจารณญาณ ขณะที่การรู้สารสนเทศมุ่งเน้นให้บุคคลมีความสามารถในการเข้าถึง การประเมินและการใช้สารสนเทศ

Chu et al. (2017) ได้เสนอแนวคิดของการรู้เท่าทันสื่อว่า เป็นความสามารถในการถอดรหัส ประเมิน วิเคราะห์ ผลิตสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

Battelle for Kids (2019) ได้ให้นิยามเกี่ยวกับความหมายของการรู้เท่าทันสื่อ ไว้ 3 ประเด็น คือ ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์สื่อ, สร้างสื่อ, และใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โดยการวิเคราะห์สื่อ จะครอบคลุมเกี่ยวกับการเข้าใจทั้งวิธีการ เหตุผล ที่สร้างสารในการสื่อสาร และสร้างขึ้นเพื่อจุดประสงค์ใด สามารถตรวจสอบว่าบุคคลตีความข้อความแตกต่างกันอย่างไร ให้คุณค่าหรือมุมมองในลักษณะไหน รวมไปถึงวิเคราะห์วิธีการที่สื่อมีอิทธิพลต่อความเชื่อและพฤติกรรม นอกจากนี้ผู้เรียนยังสามารถใช้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับประเด็นด้านจริยธรรมหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงและการใช้สื่อ

ในการสร้างสื่อ ผู้เรียนจะต้องทำความเข้าใจและใช้เครื่องมือในการสร้างสื่อ ที่มีคุณสมบัติและแบบแผนที่เหมาะสม ทำความเข้าใจและใช้ประโยชน์จากสำนวนและการตีความที่เหมาะสมที่สุดในสภาพแวดล้อมที่หลากหลายทางวัฒนธรรม และต้องรู้เท่าทัน ICT (ข้อมูลการสื่อสารและเทคโนโลยี)

การใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนต้องใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการวิจัย จัดระเบียบประเมินผล และสื่อสารข้อมูล ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (คอมพิวเตอร์ พีดีเอ เครื่องเล่นมีเดีย จีพีเอส ฯลฯ) เครื่องมือสื่อสาร เครือข่าย และเครือข่ายสังคมที่เหมาะสม ในการเข้าถึง และการจัดการบูรณาการ การประเมินและสร้างข้อมูล เพื่อให้สามารถทำงานในฐานความรู้เศรษฐกิจได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ผู้เรียนยังสามารถใช้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับประเด็นด้านจริยธรรม/กฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อีกด้วย

วิจารณ์ พานิช (2556) ได้ให้ความหมายของคำว่า รู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy) แปลว่า รู้เท่าทันสื่อ รู้ว่าข้อความในสื่อเชื่อได้แค่ไหน รู้ว่าข้อความในสื่อซ่อนอะไรไว้เบื้องหลัง

จากการศึกษาแนวคิด นิยาม และความหมายของการรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy) สามารถสรุปได้ว่า การรู้เท่าทันสื่อ หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์ เข้าถึง ประเมินความน่าเชื่อถือของสื่อ ไม่ตกเป็นเหยื่อของการนำเสนอโดยง่าย สามารถสร้างสื่อได้อย่างหลากหลาย เป็นสื่อที่มีความเหมาะสม และสามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ความสำคัญของการรู้เท่าทันสื่อ

โลกในยุคปัจจุบัน สื่อมีอิทธิพลต่อการรับรู้และการดำเนินชีวิตของเราเป็นอย่างมาก ตั้งแต่เข้าจรดเย็นตั้งแต่ตื่นจนถึงหลับ เราได้ใช้ ได้เห็น ได้ยิน ได้สัมผัสสื่ออย่างหลากหลาย ข้อมูลข่าวสารที่สื่อเหล่านั้นนำเสนอก็มีหลากหลายเช่นกัน มีทั้งที่เป็นสาระ ไม่เป็นสาระ มีเนื้อหาจูงใจให้ผู้ชมคล้อยตาม หรือมีเนื้อหาเกินจริงจนถึงขั้นหลอกลวงผู้รับสื่อ เมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว ผู้รับสื่อจึงควรต้องมีการเรียนรู้เกี่ยวกับสื่อ เพื่อสร้างความเข้าใจพื้นฐานให้ได้ว่า จริง ๆ แล้ว สื่อคืออะไร และสิ่งที่สื่อแนะนำเสนอนั้นคืออะไร แล้วจึงนำสิ่งที่สื่อแนะนำเสนอมาวิเคราะห์หว่า มีความเหมาะสม ดิงาม ควรหรือไม่ควรอย่างไรที่เราจะเชื่อตามหรือรับข้อมูลข่าวสารที่สื่อแนะนำเสนอนั้นมา มีอิทธิพลต่อชีวิตของเรา (พรทิพย์ เย็นจะบก, 2546) คำตอบของคำถามที่ว่า ทำไมสื่อจึงมีอิทธิพลต่อผู้คนอย่างมากมาย คือ

1. สื่อทั้งหมดคือสิ่งที่ถูกสร้างขึ้น

เราต้องเข้าใจว่าสื่อไม่ใช่กระจกที่สะท้อนความจริงของโลก แม้ว่าพวกมันจะถูกสร้างขึ้นมาอย่างพิถีพิถันเพื่อถ่ายทอดทุกอย่างให้เหมือนจริงก็ตาม และเนื้อความจากสื่อ บ่อยครั้งนำเสนอให้รู้สึกถึงความเป็น "ธรรมชาติ" และ "ความจริง" แต่ความจริงแท้คือ สื่อเลือกนำเสนอบางส่วน แล้วทำให้ดูเป็นธรรมชาติมาก ๆ มีกระบวนการผลิตที่พิถีพิถันในการสร้างมาเป็นอย่างดี ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความรู้สึกนึกคิดของผู้ชมได้หลากหลายรูปแบบ

2. สื่อสร้างภาพ "ความจริง"

สิ่งที่เราคิดและรู้สึกเกี่ยวกับโลก ส่วนมากมักมาจากที่เราเรียนรู้ผ่านสื่อ เนื้อความในสื่อโดยปกติจะเป็นส่วนผสมของข้อมูลค่านิยม และทัศนคติ ที่ซึ่งถูกจัดลำดับกำหนดความสำคัญก่อนหลัง และเน้นย้ำในขั้นตอนผลิตของสื่อ นั้น ๆ เช่น ภาพยนตร์ หรือละครที่ปลูกฝังค่านิยมในเรื่องการกดขี่ทางเพศ หรือ ความเชื่อ ไซยศาสตร์ ทำให้ผู้ชมยอมรับว่า มันคือสิ่งที่ เป็นธรรมชาติ ดังนั้น สื่อจึงมีอิทธิพลอย่างกว้างขวางต่อการกล่อมเกลารูสึกเกี่ยวกับความจริงและค่านิยมทางสังคมของเรา การรู้เท่าทันสื่อจึงเป็นตัวกระตุ้นให้เราอยากจะทำคำถามกับความ "สมจริง" เหล่านี้

3. สื่อทำให้ผู้ชมเกิดการตีความและคล้อยตาม

ความ "สมจริง" ที่สื่อสร้างขึ้นไม่ได้มีเพียงหนึ่งเดียว และมันก็ไม่ได้ถูกจำกัดความจากกระบวนการผลิตสื่อเพียงอย่างเดียว แต่ความเข้าใจในเนื้อหาของสื่อ จะเกิดขึ้นที่ผู้รับสื่อตีความออกมาได้หลายความหมาย เทียบเท่ากับจำนวนผู้ชมเลยทีเดียวน ไม่มีคำว่า "ถูกต้องที่สุด" ในการอ่านเนื้อความจากสื่อ ไม่ได้หมายความว่าผู้ชมต้องค้นหาเนื้อความจากสื่อไปตามบุญตามกรรม แต่ละคนค้นหาหรือ "ตีความ" ความหมายจากสื่อโดยขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของแต่ละคน แต่ละกลุ่ม เช่น เพศ, อายุ, เชื้อชาติ, ชนชั้น, ภูมิหลังทางวัฒนธรรม, ความต้องการส่วนบุคคลและเงื่อนไขในชีวิตประจำวัน, พื้นฐานครอบครัว, ความสุขสบายทางกาย เป็นต้น

4. สื่อมักจะสร้างความหมายและใช้เนื้อหาในเชิงการค้า การตลาด หรือในเชิงธุรกิจ

สื่อมวลชนเกือบทั้งหมดถูกผลิตขึ้นมาเพื่อสร้างผลกำไร ผู้ชมจะถูกกำหนดให้เป็น "กลุ่มเป้าหมาย" เป็นกลุ่มผู้บริโภคที่มีศักยภาพต่อสินค้าด้านสื่อ, สินค้าอุตสาหกรรมและสินค้าบริการ ในบางครั้งผู้ชมเองก็สามารถเป็นสินค้าที่ถูกขายด้วยการโฆษณาก็ได้ เจื่อนไขทางธุรกิจจะเป็นตัวกำหนดเนื้อหา, เทคนิคการนำเสนอ และช่องทางการเผยแพร่ โดยสรุปก็คือคนทำสื่อจะพิจารณาว่า ข้อมูลข่าวสารชนิดไหนที่ควรจะนำมาสร้างและสร้างอย่างไร การรู้เท่าทันสื่อจึงทำให้เราได้คิดพิจารณาถึงประเด็นเรื่องกระบวนการผลิตและอุตสาหกรรมสื่อด้วย ไม่ใช่สนใจเพียงแค่เนื้อหาของสื่อเท่านั้น

5. สื่อทุกชนิดบรรจุข่าวสารเชิงอุดมคติและชี้นำค่านิยม

สื่อทุกชนิดนำเสนอข่าวสารเชิงโฆษณาให้เห็นถึงค่านิยมและวิถีชีวิต ที่ถูกกำหนดโดยภาพของผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่ถูกนำเสนอผ่านสื่อ สื่อจะชี้นำ และมีการแสดงออกอย่างชัดเจน หรือแสดงโดยนัยถึงข่าวสารเชิงอุดมคติเกี่ยวกับประเด็นที่ต้องการ เช่น ธรรมชาติของการมีชีวิตที่ดี ชีวิตที่ทันสมัย สะดวกสบาย มีสิทธิพิเศษเหนือผู้อื่น มีคุณค่าต่อตัวเองและต่อสังคม เป็นต้น

6. สื่อสามารถแสดงนัยทางสังคมและการเมือง

สื่อมีอิทธิพลอย่างใหญ่หลวงในการเมืองและการก่อรูปการเปลี่ยนแปลงทางสังคม โทรททัศน์สามารถส่งอิทธิพลต่อการเลือกตั้งและผู้นำทางการเมืองของแต่ละประเทศ โดยการนำเสนอภาพลักษณ์ที่ตึงาม ชื่อสัตย์ กระตือรือร้น มุ่งมั่นจริงจัง หรือเฉลียวฉลาดของผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งให้ปรากฏแก่สายตาประชาชนได้ สื่อยังให้ความรู้สึกที่ลึกซึ้งในประเด็นเกี่ยวกับชาติและความหวังใต้อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เป็นความรู้สึกร่วมกัน จนกระทั่งผู้ชมเห็นดีเห็นงามและกลายเป็นกลุ่มคนที่มีความคิดเดียวกันไปในที่สุด

7. สื่อแต่ละสื่อมีรูปแบบ แบบแผน และสุนทรียภาพเป็นของตัวเอง

สื่อ คือข่าวสาร เพราะ สื่อแต่ละสื่อมีวิธีการเฉพาะตัวในการสร้างความเป็นจริง สื่อชนิดแตกต่างกันสามารถรายงานเหตุการณ์ในเรื่องเดียวกันได้ แต่มันจะสร้างความประทับใจและข่าวสารที่แตกต่างกันซึ่งเกี่ยวข้องกับบุคลิกทางด้านเทคนิคที่แตกต่างกันของสื่อเหล่านั้น ตัวอย่างเช่น นวนิยายสร้างสรรค์ความเป็นจริงด้วยตัวอักษรล้วน ๆ ภาพยนตร์มีเสียงและภาพเคลื่อนไหว เป็นต้น

จากคำตอบของคำถามที่ว่า ทำไมสื่อจึงมีอิทธิพลต่อผู้คนอย่างมากมายทั้ง 7 ประการตามที่ได้ นำมากล่าวไว้นี้ ช่วยทำให้เราเห็นภาพที่ชัดเจนขึ้นว่าสื่อเหล่านั้นสามารถมีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดของเราได้อย่างไร เราจะต้องอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยการใช้สื่ออย่างไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ต่อให้เราไม่สนใจสื่อ สื่อก็ยังพยายามที่จะเข้ามามีบทบาทกับชีวิตประจำวันของเราอยู่ดี เพราะสื่อคือธุรกิจ และสื่อจะค่อยๆ หล่อหลอมความคิดของเราให้เป็นอย่างข้อมูลที่สื่อนำเสนอออกมา ซึ่งถ้าเป็นข้อมูลที่ถูกต้อง สมควร และมีประโยชน์ ก็ไม่น่าจะมีปัญหาอะไร แต่ถ้าเป็นไปในทางตรงกันข้าม

ร่างกาย จิตใจ สังคมหรือจิตวิญญาณของเรา จะเป็นอย่างไรในอนาคต หรือจะเป็นไปตามสิ่งที่สื่ออยากให้เป็นไปทั้งหมด

กล่าวได้ว่า "การรู้เท่าทันสื่อ" เป็นแนวคิดที่สำคัญยิ่ง โดยเฉพาะในยุค "ข้อมูลข่าวสาร" ซึ่งเป็นยุคที่มีการใช้สื่อและการบริโภคสื่ออย่างมาก เมื่อเรามีการรู้เท่าทัน โอกาสที่เราจะตกเป็นเหยื่อของสื่อ ก็ย่อมจะน้อยลง หรือแม้กระทั่งตกเป็นเหยื่อหลงตาม "สิ่งที่สื่อนำเสนอ" ก็ย่อมจะน้อยลงเช่นเดียวกัน (พรทิพย์ เย็นจະบก, 2546) ซึ่งสอดคล้องกับ เทอดศักดิ์ ไม้เท้าทอง (2557) ที่ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญในการรู้เท่าทันสื่อหรือการศึกษาสื่อว่า การรู้เท่าทันสื่อหรือการศึกษาสื่อมีความสำคัญที่เป็นการให้อำนาจแก่พลเมืองในการสร้างและพัฒนาสมรรถนะ ทักษะและทักษะที่จำเป็นต่อความเข้าใจหน้าที่ของสื่อ เพื่อให้เป็นผู้ที่มีทักษะและความสามารถในการวิเคราะห์ การประเมินและการใช้สื่อในการประกอบวิชาชีพและการดำเนินชีวิตของบุคคล (UNESCO, 2010 อ้างถึงใน เทอดศักดิ์ ไม้เท้าทอง, 2557) ซึ่งการที่บุคคลจะเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ เป็นแรงงานที่มีประสิทธิภาพ เป็นนักศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียน หรือเป็นผู้บริโภคที่มีความรอบรู้ ความเข้าใจและความรอบคอบได้นั้น บุคคลจำเป็นต้องพัฒนาทักษะที่เกี่ยวข้องกับสื่อและสารสนเทศซึ่งมีความซับซ้อนมากขึ้น ตลอดจนมีความพร้อมในระดับของการรับรู้ที่หลากหลายทั้งในด้านความคิด ความรู้สึก และความประพฤติที่จะช่วยให้เข้าใจสารที่ได้รับและใช้ประโยชน์ข่าวสารที่เผยแพร่ผ่านเทคโนโลยีในรูปแบบที่หลากหลายได้ (National Association for Media Activate Literacy Education, 2014 อ้างถึงใน เทอดศักดิ์ ไม้เท้าทอง, 2557) อย่างไรก็ตาม Masterman (1985 อ้างถึงใน เทอดศักดิ์ ไม้เท้าทอง, 2557) ได้อธิบายถึงความสำคัญของการรู้เท่าทันสื่อไว้ 5 ประการดังนี้

1. อิทธิพลของสื่อในกระบวนการประชาธิปไตย ประชาชนจำเป็นต้องมีทักษะ 3 อย่างในวัฒนธรรมสื่อสากล เพื่อเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ การแสดงออกในแบบของตนเอง และการมีส่วนร่วม ซึ่งทักษะเหล่านี้เกิดขึ้นจากการรู้เท่าทันสื่อ ช่วยให้พลเมืองในอนาคตมีความเข้าใจวาทกรรมทางการเมืองและสามารถตัดสินใจในการลงคะแนนเสียงได้

2. ผู้บริโภคสื่อมีจำนวนมากและมีการครอบงำสังคมโดยสื่อ การเผยแพร่ข่าวสารผ่านสื่อต่าง ๆ ในแต่ละวัน เช่น โทรศัพท์มือถือ เครือข่ายสังคมออนไลน์ เกมออนไลน์ โทรทัศน์ เพลง วิทยุ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร ป้ายโฆษณา และอินเทอร์เน็ต เป็นต้น ซึ่งการมีทักษะการรู้เท่าทันสื่อจะช่วยให้ประชาชนมีความปลอดภัยจากรูปภาพและสารที่นำเสนอผ่านสื่อดังกล่าว

3. อิทธิพลของสื่อเป็นตัวกำหนดการรับรู้ ความเชื่อและทัศนคติ โดยประสบการณ์สื่อของบุคคลมีผลกระทบต่อความเข้าใจ การตีความและการกระทำของบุคคล ซึ่งการรู้เท่าทันสื่อช่วยให้บุคคลสามารถเข้าใจอิทธิพลของสื่อและช่วยแยกบุคคลออกจากอิทธิพลของสื่อได้

4. ความสำคัญที่เพิ่มขึ้นของการสื่อสารที่เห็นได้และสารสนเทศ การดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนมักได้รับอิทธิพลจากรูปภาพที่เห็นได้ เช่น ตราสัญลักษณ์ของหน่วยงาน

ป้ายประกาศขนาดใหญ่ โทรศัพท์มือถือ และเว็บไซต์บนอินเทอร์เน็ต การเรียนรู้วิธีการอ่านสิ่งที่ต้องการสื่อสารด้วยภาพเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการดำเนินชีวิตในโลกของสื่อที่มีความหลากหลาย

5. ความสำคัญของสารสนเทศในสังคมและความจำเป็นสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต การประมวลผลสารสนเทศและการบริการสารสนเทศเป็นส่วนสำคัญหลักของผลิตภาพของประเทศ แต่ความเติบโตของอุตสาหกรรมสื่อทั่วโลกกำลังเผชิญความท้าทายกับความคิดเห็นที่อิสระและมุมมองที่หลากหลาย การรู้เท่าทันสื่อจะช่วยให้ครูและนักเรียนสามารถเข้าใจว่าสารสนเทศมาจากไหน และจะค้นหามุมมองที่เป็นทางเลือกอย่างไร

วิจารณ์ พานิช (2556) กล่าวว่าทักษะการรู้เท่าทันสื่อและทักษะอื่น ๆ ที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 ผู้เรียนจำเป็นต้องได้รับการปลูกฝัง ต้องไม่ใช่แค่รู้ แต่ต้องรู้จักนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และต้องรู้เท่าทันด้วย เพราะในบางกรณีจะมีการแอบแฝงผลประโยชน์หรือมายา มีการซ่อนพิษอยู่ภายใน

นอกจากนี้ อุติชชา ครุฑะเสน (2556) ยังได้นำเสนอความสำคัญของการรู้เท่าทันสื่อ ว่า การรู้เท่าทันสื่อเป็นแนวคิดที่มองผู้รับสื่อเป็นผู้ที่มีพลังอำนาจและมีความกระตือรือร้น (Empower as Active) เป็นผู้บริโภคสื่อที่ไม่ยอมรับอิทธิพลของสื่อ สามารถวิเคราะห์ วิพากษ์ ประเมินสิ่งที่สื่อนำเสนอได้ และสามารถเลือกรับและใช้ประโยชน์จากเนื้อหาสื่อได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การรู้เท่าทันสื่อทำให้เด็กและเยาวชนมีทักษะในการใช้สื่ออย่างชาญฉลาด สามารถถ่วงถ่วงสิ่งที่พบที่ไม่เหมาะสมออกไป การรู้เท่าทันสื่อจึงเปรียบเสมือนภูมิคุ้มกันต่อพลังอำนาจทางด้านลบของสื่อที่มีผลกับเด็กและเยาวชน

จากการศึกษาความสำคัญของการรู้เท่าทันสื่อ พบว่า การรู้เท่าทันสื่อเป็นทักษะที่สำคัญอย่างยิ่งในปัจจุบัน เนื่องจากชีวิตของผู้คนผูกติดอยู่กับข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ หรือ สื่อ ที่ล้นแล้วแต่ถูกปรุงแต่ง บิดเบือน และทำให้น่าสนใจ ทักษะการรู้เท่าทันสื่อ จึงเปรียบเสมือนตัวกรองข้อมูลข่าวสารเหล่านั้น และทำให้ผู้รับสารมีวิจารณญาณในการใช้ชีวิตมากยิ่งขึ้น ดังนั้น จึงปฏิเสธไม่ได้เลยว่า ทักษะการรู้เท่าทันสื่อ มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในปัจจุบัน

2.3 แนวคิดหลักของการรู้เท่าทันสื่อ

การรู้เท่าทันสื่อมีแนวคิดมุ่งให้ความสำคัญกับผู้ผลิตสาร ผู้รับสาร และเนื้อหาของสาร ซึ่งนับเป็นส่วนสำคัญในการเข้าถึง การวิเคราะห์ การประเมินและการสร้างสื่อของบุคคล ซึ่งศูนย์การรู้เท่าทันสื่อ หรือ Center for Media Literacy (2005) ได้กำหนด 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อ

(Five Key Questions of Media Literacy) และแนวคิดหลัก 5 ประการ (Five Core Concepts) ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อและแนวคิดหลัก 5 ประการ

คำสำคัญ (Keyword)	ห้าคำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อ (Five Key Questions of Media Literacy)	แนวคิดหลักห้าประการ (Five Core Concepts)
#1 ความเป็นเจ้าของ ผลงาน (Authorship)	1. ใครคือผู้สร้างข่าวสารหรือข้อความนี้? (Who created this message?)	1. สื่อและข้อมูลทั้งหมดนั้นถูก “สร้างขึ้น” (All media messages are ‘constructed’.)
#2 รูปแบบ (Format)	2. ใช้เทคนิคอะไรเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้รับสาร? (What creative techniques are used to attract my attention?)	2. สื่อและข้อมูลถูกสร้างโดยใช้ความสร้างสรรค์ทางภาษาและกฎของภาษา (Media messages are constructed using a creative language with its own rules.)
#3 ผู้รับสาร (Audience)	3. ผู้รับสารที่ต่างกันอย่างใดในข่าวสารที่ต่างกันอย่างใด? (How might different people understand this message differently than me?)	3. ผู้รับสารที่ต่างกันอย่างใดประสบการณ์ต่อเนื้อหาของสื่อเดียวกันที่ต่างกันอย่างใด? (Different people experience the same media message differently.)
#4 เนื้อหา (Content)	4. ค่านิยม วิธีการดำเนินชีวิต และทัศนคติแบบใด ที่ถูกนำเสนอ หรือไม่ถูกกล่าวถึงในข่าวสารหรือข้อความนี้? (What values, lifestyles and points of view are represented)	4. สื่อมีค่านิยมและทัศนคติแฝงอยู่ (Media have embedded values and points of view.)

คำสำคัญ (Keyword)	ห้าคำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อ (Five Key Questions of Media Literacy)	แนวคิดหลักห้าประการ (Five Core Concepts)
#5 วัตถุประสงค์ (Purpose)	5. ทำไมจึงมีการเผยแพร่ข่าวสารหรือข้อความนี้? (Why is this message being sent?)	5. สื่อและข้อมูลส่วนใหญ่ถูกสร้างขึ้นเพื่อผลประโยชน์และ/หรือ อำนาจ (Most media messages are organized to gain profit and/or power.)

ที่มา : Center for Media Literacy (2005)

จากตารางข้างต้น มีรายละเอียดที่สามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์สื่อดังนี้

ตารางที่ 5 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อและแนวคิดหลัก 5 ประการ ข้อที่ 1

คำสำคัญ (Keyword)	ห้าคำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อ (Five Key Questions of Media Literacy)	แนวคิดหลักห้าประการ (Five Core Concepts)
#1 ความเป็นเจ้าของ ผลงาน (Authorship)	1. ใครคือผู้สร้างข่าวสารหรือข้อความนี้? (Who created this message?)	1. สื่อและข้อมูลทั้งหมดนั้นถูก “สร้างขึ้น” (All media messages are ‘constructed’.)

ที่มา : Center for Media Literacy (2005)

1. คำสำคัญ : ความเป็นเจ้าของผลงาน (Authorship)

5 คำถามหลัก (Five Key Questions) : ใครคือผู้สร้างข้อมูลนี้ขึ้นมา

5 แนวคิดหลัก (Five Core Concepts) : สื่อและข้อมูลทั้งหมดนั้นถูก “สร้างขึ้น”

คำถามชี้แนะ :

- 1) เป็นข้อมูลประเภทใด
- 2) องค์ประกอบต่าง ๆ ของทั้งหมดคืออะไร
- 3) มีความเหมือนหรือแตกต่างอย่างไรเมื่อเปรียบเทียบกับงานเขียน

ประเภทเดียวกัน

- 4) ใช้เทคโนโลยีใดในการสร้างข้อมูลขึ้นมา
- 5) อะไรที่ทำให้ข้อมูลชุดนี้ต่างจากข้อมูลชุดอื่น ๆ
- 6) คนที่สร้างข้อมูลนี้ขึ้นมา มีจำนวนกี่คนและพวกเขาประกอบอาชีพอะไร

การวิเคราะห์ ‘ความเป็นเจ้าของผลงาน’ ของการรู้เท่าทันสื่อ นั้น จะวิเคราะห์มากกว่าการดูเพียงแค่ว่าชื่อของใครอยู่บนปกหนังสือ หรืออาชีพที่ถูกใส่ไว้ในเครดิตของภาพยนตร์ คำถามหลักที่ 1 ทำให้เห็นถึงสองพื้นฐานสำคัญที่เกี่ยวกับสื่อทั้งหมด นั่นก็คือ ‘การประกอบสร้าง (constructedness)’ และ ‘ตัวเลือก (choice)’

อย่างแรกก็คือความธรรมดาที่ต้องการการเข้าใจอย่างลึกซึ้ง สื่อข้อมูลไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ ถึงแม้ว่ามันจะดูเหมือน ‘จริง’ แต่สื่อข้อมูลนั้นล้วนถูกสร้างขึ้นโดยใช้หลักการประกอบสร้างเข้าด้วยกันจึงทำให้เกิดแบบแผนขึ้น และเมื่อส่วนประกอบต่าง ๆ (building blocks) รวมเข้าด้วยกันจึงทำให้เกิดการว่าจ้างเพื่อสร้างสื่อ

ไม่ว่าเรากำลังดูข่าวภาคค่ำ ผ่านป้ายโฆษณาบนท้องถนน หรือกำลังอ่านใบปลิวเกี่ยวกับการรณรงค์ทางการเมือง สื่อข้อมูลที่เราได้รับนั้นถูกสร้างขึ้นโดยใครสักคน (หรือหลายคน) ภาพลักษณ์ของสื่อถูกควบคุมและปรับแต่งและรวบรวมสื่อข้อมูลเข้าด้วยกันโดยทีมงานที่มีความสามารถ

อย่างที่สองก็คือกระบวนการกระบวนการสร้างสรรค์ที่สร้าง ‘ตัวเลือก (choice)’ ขึ้นมา เช่นเมื่อค่าบางค่าถูกเลือก ค่าที่เหลือก็จะไม่ถูกกล่าวถึง เมื่อรูปภาพรูปหนึ่งถูกเลือก รูปภาพที่เหลือก็จะถูกปฏิเสธ หรือ เมื่อตอนจบถูกเลือกกว่าจะให้มันเป็นแบบไหน ตอนจบแบบที่เหลือก็จะไม่ปรากฏ อย่างไรก็ตามในฐานะของผู้รับสาร เราจะไม่สามารถเห็นหรือได้ยินค่า รูปภาพ หรือตอนจบที่ไม่ถูกเลือกมานำเสนอ เราจะสามารถได้ยิน เห็น หรืออ่านแต่ในสิ่งที่ถูกเลือกมานำเสนอ ไม่ว่าใครก็ไม่สามารถอธิบายได้ว่าเป็นเพราะเหตุใด

ผลลัพธ์ก็คือไม่ว่าอะไรก็ตามที่ถูกสร้างขึ้นโดยคนไม่กี่คน กลายมาเป็นสิ่งปกติธรรมดาสำหรับเราทุกคนเหมือนกับอากาศที่เราหายใจ สื่อได้รับการยอมรับโดยไม่ถูกตั้งคำถาม ถึงแม้ว่าสื่อจะเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นแต่ก็ส่งผลกระทบต่อผู้คนในชีวิตจริง เพราะว่าเรายอมรับและให้ความหมายกับอะไรก็ตามที่ตัวเราได้รับมาจากกลุ่มคนเหล่านั้นที่เป็นคนสร้างสื่อหรือข้อมูลขึ้นมา

การที่สื่อและข้อมูลต่าง ๆ จะประสบความสำเร็จได้นั้นขึ้นอยู่กับความเป็นธรรมชาติของสื่อ เรามักจะไม่ดูรายการโทรทัศน์ที่เราารู้สึกว่ามันไม่สมจริง แต่ในความเป็นจริงแล้วสิ่งเหล่านั้นล้วนเป็นสิ่งที่ไม่จริงแม้กระทั่งข่าว แต่นั่นก็ไม่ได้หมายความว่า เราจะไม่สามารถเพลิดเพลินกับภาพยนตร์โปรด ร้องเพลงโปรด หรือการอ่านพาดหัวข่าวเป้าหมายของคำถามหลักที่ 1 ก็คือ เพียงเพื่อช่วยให้เข้าใจความซับซ้อนของการประกอบสร้างของสื่อ และยังช่วยสร้างโอกาสให้เราได้คิดและตั้งคำถามถึงข้อมูลสำคัญอื่น ๆ

ตารางที่ 6 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อและแนวคิดหลัก 5 ประการ ข้อที่ 2

	คำสำคัญ (Keyword)	ห้าคำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อ (Five Key Questions of Media Literacy)	แนวคิดหลักห้าประการ (Five Core Concepts)
#2	รูปแบบ (Format)	2. ใช้เทคนิคอะไรเพื่อดึงดูด ความสนใจของผู้รับสาร? (What creative techniques are used to attract my attention?)	2. สื่อและข้อมูลถูกสร้างโดยใช้ ความสร้างสรรค์ทางภาษาและกฎ ของภาษา (Media messages are constructed using a creative language with its own rules.)

ที่มา : Center for Media Literacy (2005)

2. คำสำคัญ : รูปแบบ (Format)

5 คำถามหลัก (Five Key Questions) : เทคนิคอะไรที่ถูกใช้เพื่อดึงดูดความสนใจ
ของเรา

5 แนวคิดหลัก (Five Core Concepts) : สื่อและข้อมูลถูกสร้างโดยใช้ความ
สร้างสรรค์ทางภาษาและกฎของภาษา

คำถามชี้นำ :

1) คุณสังเกตเห็นอะไร (เกี่ยวกับวิธีที่ใช้ข้อมูล)

- สี รูปร่าง ขนาด?
- เสียง คำ ความเจ็บ?
- อุปกรณ์ประกอบฉาก ฉาก เสื้อผ้า?
- การเคลื่อนไหว?
- การจัดวางองค์ประกอบ แสง?

2) กล้องอยู่ที่ไหนและมุมมองคืออะไร

3) เรื่องราวถูกบอกเล่าอย่างไรและผู้คนกำลังทำอะไร

4) มีสัญลักษณ์หรือการใช้การเปรียบเทียบให้เห็นภาพหรือไม่

5) อะไรที่ทำให้รู้สึกสมจริง

คำถามหลักที่ 2 เป็นแนวคิดเกี่ยวกับการสำรวจรูปแบบเนื้อหาของสื่อและวิธีการประกอบ
สร้างข้อมูล มีองค์ประกอบคือ คำ ดนตรี สี การเคลื่อนไหว มุมกล้องและอื่น ๆ เป้าหมายของคำถาม

หลักที่ 2 คือ การช่วยให้นักเรียนสร้างกระบวนการรู้เท่าทันความคิด (Internal checklist) ที่พวกเขาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับสื่อทุกประเภทได้ตลอดเวลา

เพื่อสร้างกระบวนการนี้ สิ่งแรกที่ต้องทำคือการเริ่มสังเกตว่าข้อมูลถูกสร้างขึ้นอย่างไร เมื่อผ่านกระบวนการนี้ นักเรียนก็จะเริ่มเกิดความเข้าใจว่ารูปแบบของการสื่อสารทั้งหมดเป็นอย่างไร ไม่ว่าจะเป็นบนหน้าปกนิตยสาร โฆษณา หรือภาพยนตร์สยองขวัญก็มีการใช้ “ภาษาเชิงสร้างสรรค์” เช่นการใช้สีเพื่อสื่ออารมณ์และความรู้สึกที่แตกต่างกัน การใช้มุมกล้องระยะใกล้เพื่อสื่อถึงความใกล้ชิดหรือการใช้ดนตรีนำกลัวเพื่อเพิ่มความกลัว

คุณสังเกตเห็นอะไร? นี่เป็นคำถามที่ถูกถามมากที่สุดในชั้นเรียนการรู้เท่าทันสื่อและแน่นอนว่า ทุก ๆ คำตอบนั้นล้วนถูกต้อง เพราะว่ามีผู้รับสารต่างกัน ย่อมสังเกตในสิ่งที่เห็นแตกต่างกัน

เพราะการสื่อสารที่มากขึ้นในทุกวันนี้ ไม่ว่าจะเป็นข่าวสารที่ถูกส่งมาหรือว่าเป็นสิ่งที่ประสบมาด้วยตนเอง นี่จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักเรียนจะต้องเรียนรู้พื้นฐานของการสื่อสารด้วยภาพ ไม่ว่าจะเป็น แสง องค์ประกอบ มุมกล้อง การตัดต่อ การใช้อุปกรณ์ประกอบ ภาษากาย สัญลักษณ์และอื่น ๆ อีกทั้งยังต้องเรียนรู้ว่าการใช้เทคนิคเหล่านี้มีอิทธิพลต่อความหมายของสารที่เราได้รับจากสื่ออย่างไร

การเขียนไม่เพียงช่วยพัฒนาทักษะการอ่านแต่ยังช่วยเพิ่มคำชื่นชมสำหรับงานเขียนที่ดี วิธีที่ดีที่สุดสำหรับการทำความเข้าใจวิธีการประกอบสร้างสื่อก็คือการลงมือทำ ยกตัวอย่างเช่น การทำประกาศเกี่ยวกับการให้บริการสาธารณะ การทำเว็บไซต์ สร้างการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกิจกรรมของโรงเรียน ยิ่งได้ลงมือทำมากเท่าไรก็ยิ่งดี ยิ่งไปกว่านั้นกล้องดิจิทัลและโปรแกรมในคอมพิวเตอร์ยังช่วยให้การสร้างสรรค์สื่อในห้องเรียนนั้นเป็นเรื่องที่ง่ายมากขึ้น ตั้งแต่การเขียนและการนำเสนอในชั้นอนุบาล ไปจนถึงการทำวิดีโอประวัติส่วนตัวในระดับที่สูงขึ้นไป

สื่อสาขาหลักๆ ของศิลปะนั้นมี ดนตรี การเต้น การละครและทัศนศิลป์ สามารถช่วยพัฒนาทักษะการวิเคราะห์และการตีความผ่านตัวบริบทควบคู่ไปกับการฝึกฝนการแสดงออกและความคิดสร้างสรรค์

ตารางที่ 7 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อและแนวคิดหลัก 5 ประการ ข้อที่ 3

คำสำคัญ (Keyword)	ห้าคำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อ (Five Key Questions of Media Literacy)	แนวคิดหลักห้าประการ (Five Core Concepts)
#3 ผู้รับสาร (Audience)	3. ผู้รับสารที่แตกต่างกันมี ความเข้าใจในข่าวสารที่ แตกต่างกันอย่างไร?	3. ผู้รับสารที่แตกต่างกันมี ประสบการณ์ต่อเนื้อหาของสื่อ เดียวกันที่แตกต่างกัน

คำสำคัญ (Keyword)	ห้าคำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อ (Five Key Questions of Media Literacy)	แนวคิดหลักห้าประการ (Five Core Concepts)
	(How might different people understand this message differently than me?)	(Different people experience the same media message differently.)

ที่มา : Center for Media Literacy (2005)

3. คำสำคัญ : ผู้รับสาร (Audience)

5 คำถามหลัก (Five Key Questions) : ผู้รับสารที่แตกต่างกัน มีความเข้าใจในข่าวสารที่แตกต่างกันอย่างไร

5 แนวคิดหลัก (Five Core Concepts) : ผู้รับสารที่แตกต่างกันมีประสบการณ์ต่อเนื้อหาของสื่อเดียวกันที่แตกต่างกัน

คำถามชี้แนะ :

- 1) คุณเคยประสบเหตุการณ์คล้ายๆกันไหม
- 2) การพรรณานี้ใกล้เคียงกับประสบการณ์ของคุณมากน้อยเพียงใด
- 3) คุณเรียนรู้อะไรจากข้อมูลชุดนี้
- 4) คุณได้เรียนรู้อะไรเกี่ยวกับตัวคุณหลังจากพบเห็นสื่อข้อมูล
- 5) คุณเรียนรู้อะไรจากทัศนคติของผู้อื่นที่มีเกี่ยวกับตัวสื่อ
- 6) สื่อนี้สามารถตีความได้กี่แบบแล้วเราจะสามารถรู้ได้อย่างไร
- 7) ทัศนคติของผู้อื่นมีเหตุผลเพียงพอหรือไม่
- 8) คุณจะอธิบายมุมมองที่แตกต่างกันได้อย่างไร

ผู้รับสารมีปฏิสัมพันธ์ต่อสื่อในการดำเนินชีวิตอย่างไร? ถึงแม้ว่าร่างกายของเราจะไม่มีการตอบสนองแต่ก็ยังเกิดปฏิสัมพันธ์ขึ้นภายในสมองของเรา เรามักจะพยายามเชื่อมโยงสิ่งที่เราได้ยิน ได้เห็นหรือได้อ่านกับสิ่งอื่นที่เราารู้จักเสมอ คำถามและแนวคิดหลักที่ 3 นี้ รวมเอาสองแนวคิดสำคัญไว้ด้วยกัน ประการแรกคือความแตกต่างของมนุษย์มีอิทธิพลต่อการตีความสื่อ ประการที่สองคือความคล้ายกันของมนุษย์ก็ก่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน

คุณลองนึกดู ไม่ใช่ทุกคนที่จะดูภาพยนตร์เรื่องเดียวกันหรือฟังเพลงจากศิลปินวิทยุเดียวกัน แม้กระทั่งผู้ปกครองและเด็กก็ยังไม่ชอบดูรายการโทรทัศน์แบบเดียวกัน ผู้รับสารแต่ละคนก็มีประสบการณ์ที่แตกต่างกันออกไปตามอายุ เพศ การศึกษา วัฒนธรรมและอื่น ๆ ที่เมื่อนำมา

ประยุกต์ใช้กับการตีความสื่อแล้วจึงก่อให้เกิดการตีความที่หลากหลาย ยกตัวอย่างเช่น ทหารผ่านศึกสงครามโลกครั้งที่สอง ในภาพยนตร์เรื่อง Saving Private Ryan ที่มีความคิดเห็นต่อการทำภารกิจที่แตกต่างกัน จึงก่อให้เกิดปฏิกิริยาที่แตกต่างกัน

คำถามหลักที่ 3 นี้ มีแนวคิดที่ว่าผู้ชมรายการโทรทัศน์เป็นเพียง passive ‘couch potatoes’ (ผู้รับสารที่ขี้เกียจ) เราอาจจะไม่รู้สึกรู้สึกรู้สึกตัวว่าเราแต่ละคน แม้กระทั่งเด็กที่เพิ่งเริ่มหัดเดินนั้น มักจะพยายามทำในสิ่งที่เราเห็น ได้ยินหรือได้อ่านนั้นดูสมเหตุสมผลเสมอ และยิ่งเราสามารถตั้งคำถามกับสิ่งรอบ ๆ ตัวที่เราหรือผู้อื่นได้ประสบพบเจอก็ยิ่งช่วยให้เราประสบความสำเร็จในการประเมินคุณค่าของสื่อและข้อมูล ยิ่งไปกว่านั้นการรับฟังทัศนคติของผู้อื่นยังสามารถช่วยก่อให้เกิดความเคารพในความแตกต่างทางวัฒนธรรมและเกิดการยอมรับในความคิดเห็นของเสียงข้างน้อยที่เป็นทักษะที่สำคัญในโลกที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม

ส่วนความคล้ายกันของมนุษย์เรานั้น ก็มีความสำคัญต่อการทำความเข้าใจว่าผู้ผลิตสื่อทำการกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่มีความแตกต่างกันอย่างไร เพื่อที่จะชักจูงผู้รับสารให้เกิดคล้อยตามเพื่อการค้า

สุดท้ายนี้ การวิเคราะห์ทำให้พบว่าผู้สอนไม่เพียงจะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แบ่งปันทัศนคติในหมู่ผู้เรียนด้วยตนเอง แต่ยังต้องให้โอกาสผู้เรียนได้แบ่งปันทัศนคติกับผู้สอนเองด้วย เพราะทั้งผู้สอนและผู้เรียนต่างก็มีมุมมองต่อสื่อที่แตกต่างกัน เป้าหมายของการรู้เท่าทันสื่อไม่ใช่การตีความได้ตรงกับคำตอบของผู้สอน แต่เป็นการช่วยให้ผู้เรียน สามารถคิดได้ด้วยกระบวนการประกอบสร้างสื่อแล้วสนับสนุนความคิดของตนเองด้วยข้อหลักฐาน

ตารางที่ 8 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อและแนวคิดหลัก 5 ประการ ข้อที่ 4

คำสำคัญ (Keyword)	ห้าคำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อ (Five Key Questions of Media Literacy)	แนวคิดหลักห้าประการ (Five Core Concepts)
#4 เนื้อหา (Content)	4. ค่านิยม วิธีการดำเนินชีวิต และทัศนคติแบบใด ที่ถูกนำเสนอ หรือไม่ถูกกล่าวถึงในตัวสารหรือข้อความนี้? (What values, lifestyles and points of view are represented in, or omitted from, this message?)	4. สื่อมีค่านิยมและทัศนคติแฝงอยู่ (Media have embedded values and points of view.)

ที่มา : Center for Media Literacy (2005)

4. คำสำคัญ : เนื้อหา (Content)

ข้อความนี้

5 คำถามหลัก (Five Key Questions) : ทำไมจึงมีการเผยแพร่ข่าวสารหรือ

5 แนวคิดหลัก (Five Core Concepts) : สื่อมีค่านิยมและทัศนคติแฝงอยู่

คำถามชี้แนะ :

- 1) พฤติกรรมและผลที่ตามมาแบบใดที่ถูกกล่าวถึง
- 2) กลุ่มผู้อ่าน ผู้ชม ผู้ฟังใดที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย
- 3) เกิดคำถามอะไรขึ้นในใจเมื่อได้ดู อ่านหรือฟังข้อมูล
- 4) แนวคิดและค่านิยมแบบใดที่แฝงอยู่ในสื่อ
- 5) ทัศนคติที่เกี่ยวกับการเมือง ที่แฝงอยู่ในสื่อคืออะไร เช่นทัศนคติเกี่ยวกับเศรษฐกิจ
- 6) วิจัยรณญาณหรือคำพูดใดที่แสดงให้เห็นถึงวิธีการที่ปฏิบัติต่อผู้อื่น
- 7) โลกทัศน์โดยรวมของข้อมูลนี้คืออะไร
- 8) แนวคิดหรือมุมมองใดที่ไม่มีในสื่อ แล้วจะสามารถรู้ได้อย่างไร

ในการวิเคราะห์เนื้อหาของสื่อ สิ่งที่สำคัญก็คือนำเข้าใจว่าไม่มีสื่อใด ๆ ที่ไม่มีการแฝงค่านิยมเอาไว้ สื่อทั้งหมดมีข้อความที่ละเอียดอ่อนเกี่ยวกับบุคคลและสิ่งที่สำคัญเสมอ

เนื่องจากสื่อทั้งหมดถูกสร้างขึ้นจึงทำให้เกิดตัวเลือก (choices) ตามมา และแน่นอนว่าตัวเลือกเหล่านั้นย่อมสะท้อนให้เห็นถึงค่านิยม ทัศนคติ และมุมมองของตัวผู้สร้างสื่อ ในรายการโทรทัศน์ ภาพยนตร์ หรือโฆษณาล้วนมีการใช้เทคนิคเพื่อแฝงค่านิยมเอาไว้ ยกตัวอย่างเช่นการเลือกอายุ เพศ หรือเชื้อชาติ การบรรยายวิถีชีวิต ทัศนคติ และพฤติกรรมของตัวละคร การเลือกฉากและสภาพแวดล้อม (ตัวเมือง ชนบท ความมั่งคั่ง ความยากจน) ไปจนถึงการกระทำและการตอบโต้ในเรื่อง แม้กระทั่งในข่าวก็มีการแฝงค่านิยมเอาไว้ โดยการตัดสินใจว่าจะรายงานข่าวใดก่อนหลัง การใช้ระยะเวลา การเลือกภาพประกอบ ฯลฯ

เหมือนกับคนปกติทั่ว ๆ ไป ที่บางครั้งผู้สร้างสื่อเองก็ประมาทและทำให้สิ่งทั่ว ๆ ไปกลายเป็นที่ตายตัว อย่างไรก็ตาม ผู้รับสารควรจะคาดหวังให้ผู้สร้างสื่อมุ่งมั่นที่จะทำให้สื่อมีความเป็นกลางและมีความสมดุลระหว่างความคิดและมุมมอง และผู้รับสารจำเป็นต้องทราบแหล่งที่เป็นทางเลือกของข่าวสารหรือความบันเทิง เพื่อที่จะสามารถประเมินคุณค่าของค่านิยมที่ถูกแฝงไว้

สิ่งสำคัญของคำถามและแนวคิดหลักที่ 4 นั้น ไม่ใช่แค่ค่านิยมที่ถูกแฝงไว้ในสื่อ แต่ค่านิยมของสังคมเองก็มีอิทธิพลต่อสื่อกระแสหลักเช่นกัน และสิ่งนี้ก็เป็นข้อที่อธิบายถึงข้อวิจารณ์ที่หลาย ๆ คน มีเกี่ยวกับสื่อสองประการ ประการที่หนึ่งคือความนิยมน้อย หรือความคิดใหม่ ๆ อาจจะไม่มีความเป็นไปได้น้อยที่จะได้รับเวลาออกอากาศ โดยเฉพาะรายการที่ใช้ระยะเวลานานหรือรายการที่เกี่ยวข้องกับ

ความเชื่อทั่ว ๆ ไป ที่เป็นที่ยอมรับ ประการที่สองคือนอกเหนือจากความท้าทายแล้วรายการเดิมที่มีอยู่แล้วก็สามารถทำต่อไปได้ ดังนั้นนี่จึงเป็นการจำกัดความเข้าใจและการเล็งเห็นคุณค่าของโลกและความเป็นไปได้อีกมากมายของมนุษย์

ถ้าหากผู้รับสาร มีทักษะในการตั้งคำถามและวิเคราะห์ที่ทั้งคำนึงที่ถูกต้องอย่างโจ่งแจ้ง และที่ถูกต้องเอาไว้ในสื่อกลางที่ถูกนำเสนออย่างมีเห็นผล ไม่ว่าจะเป็นอย่าง ขาว ความบันเทิงหรือ โดยเฉพาะอินเทอร์เน็ต ผู้รับสารก็จะยังมีความซาบซึ้งในการตัดสินใจที่จะยอมรับหรือปฏิเสธสื่อนี้เป็นสิ่งสำคัญสำหรับการเป็นพลเมืองที่มีประสิทธิภาพในสังคมประชาธิปไตย

ความสามารถในการจำแนกและบอกได้ถึงทัศนคติที่ขาดหายไป เป็นทักษะที่จำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินชีวิตในโลกที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม

ตารางที่ 9 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อและแนวคิดหลัก 5 ประการ ข้อที่ 5

คำสำคัญ (Keyword)	ห้าคำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อ (Five Key Questions of Media Literacy)	แนวคิดหลักห้าประการ (Five Core Concepts)
#5 วัตถุประสงค์ (Purpose)	5. ทำไมจึงมีการเผยแพร่ ข่าวสารหรือข้อความนี้? (Why is this message being sent?)	5. สื่อและข้อมูลส่วนใหญ่ถูกสร้างขึ้นเพื่อผลประโยชน์ และ/หรือ อำนาจ (Most media messages are organized to gain profit and/or power.)

ที่มา : Center for Media Literacy (2005)

CHULALONGKORN UNIVERSITY

5. คำสำคัญ : วัตถุประสงค์ (Purpose)

5 คำถามหลัก (Five Key Questions) : คำนึง วิธีการดำเนินชีวิต และทัศนคติแบบใด ที่ถูกนำเสนอ หรือไม่ถูกกล่าวถึงในตัวสารหรือข้อความนี้

5 แนวคิดหลัก (Five Core Concepts) : สื่อและข้อมูลส่วนใหญ่ถูกสร้างขึ้นเพื่อผลประโยชน์ และ/หรือ อำนาจ

คำถามชี้แนะ :

- 1) ใครคือผู้ควบคุมและเผยแพร่ข้อมูลนี้
- 2) ทำไมจึงมีการเผยแพร่ข้อมูลนี้แล้วรู้ได้อย่างไร
- 3) ผู้ที่เผยแพร่คือใครแล้วรู้ได้อย่างไร

- 4) ข้อมูลกำลังชักจูงหรือบอกเล่าถึงอะไร
- 5) ใครคือผู้ได้กำไรและใครคือผู้เสียเงินให้กับข้อมูลนี้
- 6) ใครคือผู้ที่ได้รับผลประโยชน์
 - ภาครัฐ
 - ภาคเอกชน
 - บุคคล
 - สถาบัน

7) การตัดสินใจของคน (economic decisions) มีอิทธิพลต่อการสร้างหรือเผยแพร่สื่อหรือไม่

คำถามหลักที่ 5 นั้น จะกล่าวถึงเหตุจูงใจและวัตถุประสงค์ของสื่อ หรือสื่อได้รับอิทธิพลจากเงิน ความเป็นตัวเอง หรืออุดมการณ์อย่างไร ผู้รับสารจะต้องสามารถพิจารณาเนื้อหาของสื่อได้ว่าเป็นลักษณะแจ้งให้ทราบ การโน้มน้าว หรือความบันเทิง เพื่อที่จะได้ตอบสนองต่อสื่อได้อย่างเหมาะสม

สื่อจำนวนมากในโลกของเรานั้นมักถูกสร้างขึ้นเพื่อธุรกิจ เห็นได้ชัดจากหนังสือพิมพ์หรือนิตยสารที่ให้ความสำคัญกับการโฆษณาเป็นอันดับแรก เช่นเดียวกันกับรายการโทรทัศน์ที่มีส่วนหนึ่งเป็นการโฆษณา สิ่งที่น่าสนใจไม่ทราบก็คือ ไม่เพียงแค่อผลิตภัณท์ที่ถูกโฆษณาให้แก่ผู้ชม แต่รวมไปถึงตัวผู้สร้างโฆษณาด้วย

วัตถุประสงค์ที่แท้จริงของรายการโทรทัศน์หรือบทความในนิตยสารคือ ทำให้ผู้รับสารอยู่ในสภาวะที่เปิดกว้าง (receptive mood) เพื่อให้สถานีหรือผู้จัดพิมพ์ สามารถขยายเวลาหรือพื้นที่โฆษณาให้กับสปอนเซอร์เพื่อโฆษณาผลิตภัณท์ เรียกว่าการ 'renting eyeballs' สปอนเซอร์จะจ่ายเงินเพื่อซื้อเวลาโฆษณาตามจำนวนผู้ชมที่ทางสถานีคาดเดาและจะได้รับเงินคืนถ้าหากจำนวนผู้ชมน้อยกว่าที่คาดการณ์เอาไว้ ไม่ว่าจะเป็นรายการโทรทัศน์ นิตยสาร หรือเว็บไซต์ ล้วนทำให้ผู้ชมทุกช่วงวัยตกอยู่ในสภาวะที่เปิดกว้าง และผู้สร้างโฆษณายังได้สร้างโอกาสให้เราในการเรียนรู้เกี่ยวกับการรู้เท่าทันสื่อ

การตรวจสอบวัตถุประสงค์ของสื่อ ยังทำให้เห็นถึงความเป็นเจ้าของ โครงสร้างและอิทธิพลของสถาบันสื่อในสังคม การบอกว่าโฆษณาเป็นความบันเทิงรูปแบบหนึ่งของความบันเทิง อาจจะเป็นที่ยอมรับมากกว่าการบอกว่าโฆษณาที่มีอิทธิพลมากกว่าข่าว ด้วยระบอบประชาธิปไตยที่มีอยู่เกือบทั่วโลกนั้น ทำให้ประชาชนมีบทบาทในการกำหนดการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและอุดมการณ์

สาเหตุของแรงจูงใจในการเผยแพร่สื่อ นั้น มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ตั้งแต่ที่อินเทอร์เน็ตเริ่มเข้ามามีบทบาทมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นระหว่างกลุ่มองค์กร แม้กระทั่งตัวบุคคลเอง ก็สามารถที่จะเข้าถึงและใช้เครื่องมืออันทรงพลังนี้ในการโน้มน้าวผู้อื่นให้คล้อยตาม ทั้งในทางที่ดีและไม่ดี เหตุผลที่ทำให้อินเทอร์เน็ตได้รับความนิยมเพราะว่าผู้ใช้สามารถแยกแยะได้ว่าข้อมูลใดเป็นโฆษณา

ชวนเชื่อ ข้อมูลได้มีการใช้คำเพื่อโน้มน้าว (rhetorical devices) อีกทั้งสามารถตรวจสอบแหล่งที่มา และคัดกรองเว็บไซต์ที่ถูกกฎหมาย เว็บไซต์ปลอม เว็บไซต์ที่ไม่ชอบหรือเว็บไซต์หลอกลวง

จากการศึกษาแนวคิดหลักของการรู้เท่าทันสื่อของ Center for Media Literacy (2005) สามารถสรุปได้ว่า 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อ (Five Key Questions of Media Literacy) ประกอบไปด้วย 1) ใครคือผู้สร้างข่าวสารหรือข้อความนี้? 2) ใช้เทคนิคอะไรเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้รับสาร? 3) ผู้รับสารที่แตกต่างกันมีความเข้าใจในข่าวสารที่แตกต่างกันอย่างไร? 4) ค่านิยม วิธีการดำเนินชีวิต และทัศนคติแบบใด ที่ถูกนำเสนอ หรือไม่ถูกกล่าวถึงในข่าวสารหรือข้อความนี้? และ 5) ทำไมจึงมีการเผยแพร่ข่าวสารหรือข้อความนี้? แนวคิดหลัก 5 ประการ (Five Core Concepts) ประกอบไปด้วย 1) สื่อและข้อมูลทั้งหมดนั้นถูก ‘สร้างขึ้น’ 2) สื่อและข้อมูลถูกสร้างโดยใช้ความสร้างสรรค์ทางภาษาและกฎของภาษา 3) ผู้รับสารที่แตกต่างกันมีประสบการณ์ต่อเนื้อหาของสื่อเดียวกันที่แตกต่างกัน 4) สื่อมีค่านิยมและทัศนคติแฝงอยู่ และ 5) สื่อและข้อมูลส่วนใหญ่ถูกสร้างขึ้นเพื่อผลประโยชน์ และ/หรือ อำนาจ

ตอนที่ 3 สื่อสังคม (Social Media)

3.1 ความหมายของสื่อสังคม

สื่อสังคมออนไลน์ เป็นสื่อดิจิทัลที่เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติการทางสังคม (Social Tool) เพื่อใช้สื่อสารระหว่างกันเครือข่ายทางสังคม (Social Network) ผ่านทางเว็บไซต์และโปรแกรมประยุกต์บนสื่อใด ๆ ที่มีการเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ต โดยเน้นให้ผู้ใช้ทั้งที่เป็นผู้ส่งสารและผู้รับสารมีส่วนร่วม (Collaborative) อย่างสร้างสรรค์ ในการผลิตเนื้อหาขึ้นเอง (User – Generate content: UGC) ในรูปของข้อมูล ภาพ และเสียง ซึ่งได้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของสื่อสังคมไว้อย่างหลากหลาย ดังนี้

Shirky (2008 อ้างถึงใน สุภิษา มีนิจ, 2558) กล่าวว่า สื่อสังคม คือ เครื่องมือที่ช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแชร์ประสานงาน ร่วมมือกับผู้อื่น ตลอดจนการทำงานขับเคลื่อนร่วมกันเป็นหมู่คณะ ภายนอกกรอบแนวคิดแบบดั้งเดิมของสถาบันและองค์กร ซึ่ง Mandi Berg มีความเห็นเพิ่มเติมว่าแนวคิดเรื่องสื่อสังคมนั้นมีความสัมพันธ์กับอีกหลายแนวคิด เช่น แนวคิดเรื่อง User – Generated Content, Convergence Culture, Participatory Media, Peer-Production และ Web 2.0

Wolf, Sims, & Yang (2018) ได้ให้นิยามเกี่ยวกับ สื่อสังคมว่า เป็นเว็บไซต์ที่อนุญาตให้สร้างโปรไฟล์และเปิดเผยความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้ แอปพลิเคชันบนเว็บมีฟังก์ชันสำหรับการแบ่งปัน

ความสัมพันธ์ กลุ่ม และการสนทนา โดยสื่อสังคม ถูกเรียกว่า “โซเชียลมีเดีย” หรือชุดของเทคโนโลยีสารสนเทศที่อำนวยความสะดวก ในการโต้ตอบ และการสร้างเครือข่าย อย่างไรก็ตามดูเหมือนว่าจะมีข้อตกลงในวงกว้างเกี่ยวกับเทคโนโลยี Web 2.0 ที่ทำให้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนา และการยอมรับสื่อสังคม สื่อสังคม ในความหมายอื่น ๆ หมายถึง แอปพลิเคชันบนอินเทอร์เน็ตที่สร้างขึ้นบน Web 2.0 ตัวอย่างสื่อสังคม เช่น Facebook, Twitter และ LinkedIn เป็นต้น

Tufts University (2019) ได้ให้ความหมายของสื่อสังคมไว้ว่า หมายถึง วิธีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้คนที่พวกเขาสร้าง แบ่งปัน และ/หรือแลกเปลี่ยนข้อมูล ในแนวคิดชุมชนเสมือนและเครือข่าย ตัวอย่างเช่น Facebook, Twitter, Instagram, Snapchat, YouTube และ Vimeo

NSW Government (2019) กล่าวว่า สื่อสังคมออนไลน์เป็นสิ่งที่แตกต่างไปจากอินเทอร์เน็ตทั่วไป เนื่องจากสื่อสังคมออนไลน์เป็นการสื่อสารสองทาง เป็นการสื่อสารกับผู้อื่น สามารถเป็นเพื่อนกับครอบครัว เป็นเพื่อนกับเพื่อนของตนเอง หรือคนที่มีความสนใจแบบเดียวกัน ซึ่งจะไม่เกี่ยวข้องกับ การดาวน์โหลดข้อมูล แต่เน้นการแบ่งปันและการสื่อสาร บริการของสื่อสังคมออนไลน์ช่วยให้การแบ่งปันภาพถ่าย วิดีโอกับเพื่อนและครอบครัวเป็นเรื่องง่าย นอกจากนี้ยังสามารถสื่อสารบอกกับผู้อื่นให้รู้ว่ากำลังทำอะไร และสามารถดูว่าผู้อื่นกำลังทำอะไร โดยสามารถสื่อสารกับผู้ที่ออนไลน์ได้ทันทีผ่านเสียง วิดีโอ หรือข้อความ ทั้งยังสามารถเล่นเกมออนไลน์กับเพื่อนและคนแปลกหน้าได้

ศานติ ภักดีคำ, พิมพาภรณ์ บุญประเสริฐ และพอล สุกใส (2551) ได้ให้ความหมายของ สื่อสังคมออนไลน์ หมายถึง สื่อดิจิทัลที่เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติการทางสังคมเพื่อใช้สื่อสารระหว่างกัน ในเครือข่ายทางสังคม ผ่านทางเว็บไซต์ และโปรแกรมประยุกต์บนสื่อต่าง ๆ ที่มีการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต โดยเน้นให้ผู้ใช้ทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสารมีส่วนร่วมสร้างสรรค์ผลิตเนื้อหาขึ้นเองในรูปแบบของข้อมูล ภาพ และเสียง

สภาการหนังสือพิมพ์ (2553 อ้างถึงใน ณัชชา ปกิจเพ็องฟู, 2559) ให้ความหมายว่าสื่อสังคมออนไลน์ คือ สื่อดิจิทัลที่เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติการทางสังคม (Social Tool) เพื่อใช้สื่อสารระหว่างกันเครือข่ายทางสังคม (Social Network) ผ่านทางเว็บไซต์และโปรแกรมประยุกต์บนสื่อใด ๆ ที่มีการเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ต โดยเน้นให้ผู้ใช้ทั้งที่เป็นผู้ส่งสารและผู้รับสารมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ ในการผลิตเนื้อหาขึ้นเอง (User-Generate Content : UGC) ในรูปของข้อมูล ภาพ และเสียง

พิชิต วิจิตรบุญรักษ์ (2554) ได้ให้ความหมายของสื่อสังคมออนไลน์ไว้ว่า เป็นสื่อที่ผู้ส่งสาร แบ่งปันสาร ซึ่งอยู่ในรูปแบบต่าง ๆ ไปยังผู้รับสารผ่านเครือข่ายออนไลน์ โดยสามารถโต้ตอบกัน ระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร หรือผู้รับสารด้วยกันเอง ซึ่งสามารถแบ่งสื่อสังคมออนไลน์ออกเป็น ประเภทต่าง ๆ ที่ใช้กันบ่อย ๆ คือ บล็อก (Blogging) ทวิตเตอร์และไมโครบล็อก (Twitter and Microblogging) เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Networking) และการแบ่งปันสื่อทางออนไลน์ (Media Sharing)

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา (2556) ได้กล่าวถึงการบัญญัติศัพท์คำว่า Social Media ไว้ว่า ปัจจุบันการสื่อสารของมนุษย์ได้รับการพัฒนาให้สื่อสารถึงกันอย่างรวดเร็ว อันเป็นผลมาจาก ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่ได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของมนุษย์มากขึ้น สื่อ ชนิดหนึ่งที่ใช้สามารถมีส่วนร่วม สร้าง และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่าง ๆ ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ได้ คือ social media คำนี้คณะกรรมการจัดทำพจนานุกรมศัพท์คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี สารสนเทศ ราชบัณฑิตยสถาน บัญญัติศัพท์ว่า สื่อสังคม หรือที่คนทั่วไปเรียกว่า สื่อออนไลน์ หรือ สื่อสังคมออนไลน์ ในทางเทคนิค สื่อสังคม จะหมายถึง โปรแกรมกลุ่มหนึ่งทำงานโดยใช้พื้นฐานและ เทคโนโลยีของเว็บตั้งแต่รุ่น 2.0 เช่น บีโอบี มาสเปซ เฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ วิกิพีเดีย ไฮไฟฟ์ และบล็อก ต่าง ๆ ในทางธุรกิจเรียกสื่อสังคมว่า สื่อที่ ผู้บริโภคสร้างขึ้น (consumer-generated media หรือ CGM) สำหรับกลุ่มบุคคลผู้ติดต่อสื่อสารกันโดยผ่านสื่อสังคม ซึ่งนอกจากจะส่งข่าวสาร ข้อมูลแลกเปลี่ยนกันแล้ว ยังอาจทำกิจกรรมที่สนใจร่วมกันด้วย กลุ่มบุคคลที่ติดต่อสื่อสารกันโดยผ่าน สื่อสังคมดังกล่าว คือ social network ซึ่งคณะกรรมการจัดทำพจนานุกรมศัพท์คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ บัญญัติศัพท์ social network ว่า เครือข่ายสังคม ในเครือข่ายสังคม กลุ่ม “เพื่อน” หรือ “ผู้ติดต่อกัน” จะต้องแนะนำตนเองอย่างสั้น ๆ โดยทั่วไปซอฟต์แวร์ที่ให้บริการ เครือข่ายสังคมจะเปิดโอกาสให้กลุ่มเพื่อน ๆ วิชาทวิการณ์กันเองได้ ส่งข้อความส่วนตัว และเข้าไป อ่านข้อความของเพื่อน ๆ ในกลุ่มได้ ซอฟต์แวร์บางประเภทจะสามารถให้เพื่อน ๆ เพิ่มเสียงและ ภาพเคลื่อนไหวลงในประวัติของตนได้ด้วย นอกจากนี้ เพื่อนบางคนก็อาจจะสร้างโปรแกรมย่อย ๆ ขึ้นมาให้ใช้ร่วมกันได้ เช่น เล่นเกม ถามปัญหา หรือปรับแต่งรูปภาพ ทำให้บางคนมีผู้สมัครเข้ามาเป็น เพื่อนด้วยมากมาย

เอชรา วสุพันธ์จิต (2557) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับสื่อสังคมไว้ว่า สื่อสังคมออนไลน์ หมายถึง สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นสื่อกลางให้บุคคลทั่วไปมีส่วนร่วมในการสร้างและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ต่าง ๆ ผ่านอินเทอร์เน็ต โดยลักษณะเด่นของสื่อสังคมออนไลน์นั้น อยู่ที่การอนุญาตให้ผู้ใช้มี ปฏิสัมพันธ์โต้ตอบการสื่อสาร (types of interaction) และมีส่วนร่วมในเครือข่ายชุมชนออนไลน์

(social network) โดยผู้ใช้สามารถแสดงความเป็นตัวตนของตนเองผ่านการโพสต์ข้อความ รูปภาพ หรือวิดีโอผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ทั้งยังสามารถใช้เป็นเครื่องมือติดต่อสื่อสารแทนการสื่อสารแบบดั้งเดิม เช่น การส่งจดหมาย หรือโทรศัพท์ ได้อีกด้วย

จากการศึกษาความหมายของสื่อสังคม (Social Media) สามารถสรุปได้ว่า สื่อสังคม หมายถึง สื่อดิจิทัลที่ใช้เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารหรือมีปฏิสัมพันธ์แบบสองทาง (two-way) ในโลกอินเทอร์เน็ต ทั้งยังเป็นเครื่องมือที่ช่วยเพิ่มความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น สามารถแบ่งปันข้อมูล ภาพ เสียง สื่อมัลติมีเดียต่าง ๆ หรือความเป็นตัวตนผ่านทางสื่อสังคม ซึ่งการรับส่งข้อมูลเป็นไปอย่างรวดเร็ว สามารถโต้ตอบกันได้แบบประสานเวลา และไม่ประสานเวลา

3.2 ประเภทของสื่อสังคม

ประเภทของสื่อสังคมใช้เกณฑ์ในการแบ่งได้หลายชนิด ตามลักษณะการใช้งานหรือความนิยมในการใช้ โดยมีนักวิชาการได้แบ่งประเภทของสื่อสังคมเอาไว้ดังนี้

Tufts University (2019) ได้จัดประเภทสื่อสังคมยอดนิยมที่ใช้กันในปัจจุบันเอาไว้ดังนี้

1. Blogs แพลตฟอร์มสำหรับการสนทนาอย่างไม่เป็นทางการและการอภิปรายในหัวข้อหรือความคิดเห็นที่เฉพาะเจาะจง
2. Facebook เครือข่ายสื่อสังคมที่ใหญ่ที่สุดในโลกโดยมีผู้ใช้งานรายเดือนมากกว่า 1.55 พันล้านราย (ณ ไตรมาสที่สามของปี 2558) ผู้ใช้สร้างโปรไฟล์ส่วนบุคคลเพิ่มผู้ใช้รายอื่นเป็นเพื่อนและแลกเปลี่ยนข้อความรวมถึงการอัปเดตสถานะ แบรินด์ และผู้ใช้ Facebook สามารถ "ถูกใจ" หน้าแบรินด์
3. Twitter แพลตฟอร์มเครือข่ายสื่อสังคม / ไมโครบล็อกที่อนุญาตให้กลุ่มและบุคคลต่าง ๆ สามารถติดต่อกันได้ผ่านการแลกเปลี่ยนข้อความสถานะสั้น (ความยาวสูงสุด 140 อักขระ)
4. YouTube & Vimeo โฮสต์วิดีโอและดูเว็บไซต์
5. Flickr เว็บไซต์โฮสต์รูปภาพและวิดีโอและชุมชนออนไลน์ สามารถแชร์รูปภาพบน Facebook และ Twitter และไซต์เครือข่ายสังคมอื่น ๆ
6. Instagram แอปแชร์รูปภาพและวิดีโอฟรีที่ให้ผู้ใช้งานสามารถใช้ฟิลเตอร์ดิจิทัล, เฟรมและเอฟเฟกต์พิเศษกับรูปภาพของพวกเขา จากนั้นแชร์บนเว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่หลากหลาย

7. Snapchat แอปมือถือที่ให้ผู้ใช้ส่งภาพถ่ายและวิดีโอไปยังเพื่อนหรือไปที่ “เรื่องราว” ของพวกเขา ซึ่งจะหายไปหลังจากดูหรือหลังจาก 24 ชั่วโมง

8. LinkedIn Groups สถานที่ที่กลุ่มมืออาชีพที่มีสาขาที่สนใจสามารถแบ่งปันข้อมูล และมีส่วนร่วมในการสนทนา

สื่อสังคมออนไลน์ได้มีการพัฒนาเทคโนโลยีให้ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ จนมีการผสมผสานรูปแบบต่าง ๆ เข้าด้วยกัน (ภัทรา เรื่องสวัสดี, 2553; สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์, 2550 อ่างถึงใน เอชรา วสุพันธ์จิต, 2557) สามารถแบ่งประเภทของสื่อสังคมออนไลน์ออกเป็น 6 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. สื่อสิ่งพิมพ์ (Publish) เช่น Wikipedia เป็นต้น
2. บริการสื่อแลกเปลี่ยน (Media Sharing Service) ผู้ใช้งานสามารถนำเสนอสื่อทั้งรูปภาพ วิดีโอ หรือ ไฟล์ต่าง ๆ มาแลกเปลี่ยนผ่านสื่อสังคมออนไลน์ลักษณะนี้ เช่น YouTube, Flick, SlideShare เป็นต้น
3. ชุมชนออนไลน์ (Social network) มีลักษณะเป็นเครือข่ายสังคมที่ผู้ใช้งานสามารถนำเสนอความเป็นตัวตนของตนเอง ผ่านการแสดงความคิดเห็นหรือแลกเปลี่ยนความสนใจซึ่งกันและกัน เช่น Facebook, MySpace, Hi5 เป็นต้น
4. บริการรับส่งข้อความขนาดสั้น (SMS/Voice, Instant Messaging) เช่น Line, WhatsApp, Skype, ICQ เป็นต้น
5. บล็อก (Blog) เป็นพื้นที่บนสื่อสังคมออนไลน์สำหรับผู้ใช้งานได้จัดแต่ง เพิ่มเติม และแก้ไขเนื้อหาตามความสนใจของตนเอง เช่น Exteen, Wordpress เป็นต้น
6. ไมโครมีเดีย (Micro Media) มีลักษณะคล้ายบล็อก แต่จะจำกัดตัวอักษรสำหรับการโพสต์แต่ละครั้ง เช่น Twitter, Bleeper เป็นต้น

พิชิต วิจิตรบุญรักษ์ (2554) ได้แบ่งสื่อสังคมออนไลน์ออกเป็นประเภทต่าง ๆ ตามการใช้งานบ่อย ๆ ได้ 4 ประเภท คือ บล็อก (Bloggng) ทวิตเตอร์และไมโครบล็อก (Twitter and Microblogging) เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Networking) และการแบ่งปันสื่อทางออนไลน์ (Media Sharing) ซึ่งแต่ละประเภทยังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. บล็อก (Bloggng) บล็อกมาจาก Web + Log แล้วย่อเหลือ Blog คือ ประเภทของระบบการจัดการเนื้อหา ที่อำนวยความสะดวกให้ผู้เขียนบล็อกเผยแพร่และแบ่งปันบทความของตนเอง โดยบทความที่ โพสต์ลงบล็อก เป็นการแสดงความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียนบล็อก ซึ่งจุดเด่นของบล็อก คือ การสื่อสารถึงกันอย่างเป็นกันเองระหว่างผู้เขียนและผู้อ่านบล็อกผ่านการแสดงความ

ความคิดเห็น (Comment) ซึ่ง Blogger และWordPress เป็นสองเว็บไซต์ที่ผู้คนนิยมเข้าไปสร้างบล็อกของตนเอง

2. ทวิตเตอร์และไมโครบล็อก (Twitter and Microblogging) ไมโครบล็อก คือรูปแบบหนึ่งของบล็อกที่มีการจำกัดขนาดของการโพสต์ในแต่ละครั้ง ซึ่งทวิตเตอร์เป็นไมโครบล็อกที่จำกัดการโพสต์แต่ละครั้งพิมพ์ได้ไม่เกิน 140 ตัวอักษร ในปัจจุบันทวิตเตอร์เป็นที่นิยมใช้งานของผู้คนเพราะใช้งานง่าย และใช้เวลาไม่มากนัก รวมทั้งเป็นที่นิยมขององค์กรต่าง ๆ ที่ใช้ทวิตเตอร์ในการแจ้งกิจกรรมต่าง ๆ และความเคลื่อนไหวของธุรกิจ เพื่อไม่ให้ขาดการติดต่อกับสังคม สามารถสมัครใช้ได้ที่ Twitter (<http://twitter.com>)

3. เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Networking) เครือข่ายสังคมออนไลน์ คือเว็บไซต์ที่ผู้คนสามารถติดต่อสื่อสารกับเพื่อนทั้งที่รู้จักมาก่อน หรือรู้จักภายหลังทางออนไลน์ ซึ่งเว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์แต่ละแห่ง มีคุณลักษณะแตกต่างกันออกไป แต่ส่วนประกอบหลักที่มีเหมือนกัน คือ โปรไฟล์ (Profiles - เพื่อแสดงข้อมูลส่วนตัวของเจ้าของบัญชี) การเชื่อมต่อ (Connecting - เพื่อสร้างเพื่อนกับคนที่รู้จักและไม่รู้จักทางออนไลน์) และการส่งข้อความ (Messaging - อาจเป็นข้อความส่วนตัวหรือข้อความสาธารณะ) เป็นต้น โดยมี Facebook เป็นเว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ได้รับความนิยมสูงสุดในปัจจุบัน

4. การแบ่งปันสื่อทางออนไลน์ (Media Sharing) เว็บไซต์ที่เกี่ยวกับการแบ่งปันสื่อทางออนไลน์ เป็นเว็บไซต์ที่ให้ผู้ใช้งานสามารถทำการอัปโหลด (Upload) ไฟล์สื่อผสม (Multimedia) ขึ้นสู่เว็บไซต์ เพื่อแบ่งปันข้อมูลแก่ผู้ใช้ทั่วไป ซึ่งในปัจจุบันได้รับความนิยมมาก เพราะด้วยความที่เป็นสื่อผสมเอง ไม่ว่าจะเป็น รูป สไลด์ หรือวิดีโอ รวมทั้งการใช้งานง่ายขึ้นของกล้องดิจิทัล และกล้องวิดีโอ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่นำมาสู่การได้ไฟล์สื่อผสมแบบต่าง ๆ ออกมา เว็บไซต์ประเภทนี้ที่ได้รับความนิยมคือ YouTube (สำหรับแบ่งปันไฟล์วิดีโอ), Flickr (สำหรับแบ่งปันไฟล์รูป) และ SlideShare (สำหรับแบ่งปันไฟล์การนำเสนอ)

ณัชชา ปกิจเฟื่องฟู (2559) ได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับประเภทของสื่อสังคมออนไลน์ โดยสรุปแบ่งออกเป็น 10 ประเภท ได้แก่

1. Weblogs หรือ Blogs คือ สื่อส่วนบุคคลบนอินเทอร์เน็ตที่ใช้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ ข้อคิดเห็น บันทึกส่วนตัว ซึ่งสามารถแบ่งปันให้บุคคลอื่น ๆ อีกทั้งผู้รับสารสามารถเข้าไปอ่าน หรือแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมได้ นอกจากนี้การแสดงเนื้อหาของบล็อกนั้นจะมีการเรียงลำดับจากเนื้อหาใหม่ไปสู่นี้อาเก่า โดยผู้เขียนและผู้อ่านสามารถค้นหาเนื้อหาย้อนหลัง เพื่อนำมาอ่านและแก้ไขเพิ่มเติมได้ตลอดเวลา เช่น Exteen, Blog gang, WordPress, Blogger, Okanation เป็นต้น

2. Social Networking หรือเครือข่ายทางสังคมในอินเทอร์เน็ต เป็นเครือข่ายทางสังคมที่ใช้สำหรับเชื่อมต่อระหว่างบุคคลกับบุคคล หรือกับกลุ่มบุคคล จนทำให้เกิดเป็นกลุ่มสังคม (Social Community) เพื่อร่วมแลกเปลี่ยนและแบ่งปันข้อมูลระหว่างกัน ทั้งด้านสังคม การเมือง ธุรกิจ และการศึกษา เช่น Facebook, Hi5, Ning, LinkedIn, Myspace, Youmeo, Friendster เป็นต้น

3. Micro Blogging และ Micro Sharing หรือที่เรียนกันว่า “บล็อกจิ๋ว” ซึ่งเป็นเว็บไซต์หรือเว็บไซต์ที่ให้บริการแก่บุคคลทั่วไป สำหรับให้ผู้ให้บริการเขียนข้อความสั้น ๆ ประมาณ 140 ตัวอักษร ที่เรียกว่า “Status” หรือ “Notice” เพื่อแสดงสถานะของตัวเองที่กำลังทำอะไรอยู่ หรือแจ้งข่าวสารต่าง ๆ แก่กลุ่มเพื่อนในสังคมออนไลน์ โดย Micro Blogging ที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายคือ Twitter

4. Online Video เป็นเว็บไซต์ที่ให้บริการอัปโหลดวิดีโอออนไลน์โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ซึ่งปัจจุบันได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายและขยายตัวอย่างรวดเร็ว เนื่องจากเนื้อหาที่นำเสนอในวิดีโอออนไลน์ไม่ถูกจำกัดโดยผังรายการที่แน่นอนและตายตัว มีความหลากหลาย ทำให้ผู้ให้บริการสามารถติดตามชมได้อย่างต่อเนื่อง เลือกชมเนื้อหาได้ตามความต้องการ และยังสามารถเชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้จำนวนมากอีกด้วย เว็บไซต์วิดีโอออนไลน์ที่เป็นที่รู้จักและได้รับความนิยมมาก คือ YouTube

5. Photo Sharing เป็นเว็บไซต์ที่ให้บริการฝากรูปภาพ โดยผู้ให้บริการสามารถอัปโหลดและดาวน์โหลดรูปภาพ เพื่อนำมาใช้งานต่อได้ ที่สำคัญนอกเหนือจากผู้ให้บริการจะมีโอกาสแบ่งปันรูปภาพแล้ว ยังสามารถซื้อรูปภาพจากผู้ใช้อื่น และใช้เป็นพื้นที่ในการเสนอขายภาพที่ตนเองนำเข้าไปฝากได้อีกด้วย เช่น Flickr, Photo bucket, Photoshop, Express, Zoomr เป็นต้น

6. Wikis เป็นเว็บไซต์ที่ใช้สำหรับเป็นแหล่งข้อมูลหรือความรู้ (Data/Knowledge) โดยผู้เขียนส่วนใหญ่อาจจะเป็นนักวิชาการ นักวิชาชีพหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านต่าง ๆ ทั้งการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และอื่น ๆ นอกจากนี้ผู้ใช้สามารถเขียนหรือแก้ไขปรับปรุงข้อมูลได้อย่างอิสระ เช่น Wikipedia, Google Earth, diggZy Favorites Online เป็นต้น

7. Virtual Worlds คือ การสร้างโลกจินตนาการ โดยได้จำลองส่วนหนึ่งของชีวิตลงไปในโลกเสมือนนั้น ๆ จึงจัดเป็นสื่อสังคมออนไลน์ที่บรรดาผู้ท่องโลกไซเบอร์ใช้ เพื่อสื่อสารระหว่างกันบนอินเทอร์เน็ตในลักษณะโลกเสมือนจริง (Virtual Reality) โดยผู้ที่เข้าไปใช้บริการอาจจะเป็นบริษัทหรือองค์กรด้านธุรกิจด้านการศึกษา รวมถึงองค์การด้านสื่อ เช่น สำนักข่าวรอยเตอร์ สำนักข่าวซีเอ็นเอ็น จะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการซื้อพื้นที่เพื่อให้บุคคลในบริษัทหรือองค์กรได้มีช่องทางในการนำเสนอเรื่องราวต่าง ๆ ไปยังกลุ่มเครือข่ายผู้ใช้สื่อออนไลน์ ซึ่งอาจจะเป็นกลุ่มลูกค้าทั้งหลักและรอง

หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของบริษัทหรือองค์กรก็ได้ ปัจจุบันเว็บไซต์ที่ใช้หลักการของ Virtual Worlds ที่ประสบผลสำเร็จคือ Second life

8. Crowd Sourcing มาจากการรวมของคำสองคำ คือ Crowd และ Outsourcing โดยใช้หลักการขอความร่วมมือจากบุคคลในเครือข่ายสังคมออนไลน์ ซึ่งสามารถจัดทำในรูปแบบของเว็บไซต์ที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อค้นหาคำตอบและวิธีการแก้ปัญหาต่าง ๆ ทั้งทางธุรกิจ การศึกษารวมทั้งการสื่อสาร โดยอาจจะเป็นการดึงความร่วมมือจากเครือข่ายทางสังคมมาช่วยตรวจสอบข้อมูลเสนอความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะ กลุ่มคนที่เข้ามาให้ข้อมูลอาจจะเป็นประชาชนทั่วไป หรือมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่อยู่ในภาคธุรกิจหรือแม้แต่ในสังคมนักข่าว ข้อดีของการใช้หลัก Crowd Sourcing คือ ทำให้เกิดความหลากหลายทางความคิดเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนช่วยตรวจสอบหรือคัดกรองข้อมูล ซึ่งเป็นปัญหาสาธารณะร่วมกันได้ เช่น Idea storm, Mystarbucks Idea เป็นต้น

9. Podcasting หรือ Podcast มาจากการรวมตัวของสองคำ คือ “Pod” กับ “Broadcasting” ซึ่ง “POD” หรือ Personal On – Demand คือ อุปสงค์หรือความต้องการส่วนบุคคล ส่วน “Broadcasting” เป็นการนำสื่อต่าง ๆ มารวมกันในรูปของภาพและเสียง หรืออาจกล่าวง่าย ๆ คือ Podcast คือ การบันทึกภาพและเสียงแล้วนำมาไว้ในเว็บเพจ (Web Page) เพื่อเผยแพร่ให้บุคคลภายนอก (The public in general) ที่สนใจดาวน์โหลดเพื่อนำไปใช้งาน เช่น Dual Geek Podcast, Wiggly Podcast เป็นต้น

10. Discuss/ Review/ Opinion เป็นเว็บบอร์ดที่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตสามารถแสดงความคิดเห็น โดยอาจจะเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการ ประเด็นสาธารณะทางการเมือง เศรษฐกิจสังคมที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เช่น Epinions, Moutshut, Yahoo, Answer, Pantip, Yelp เป็นต้น

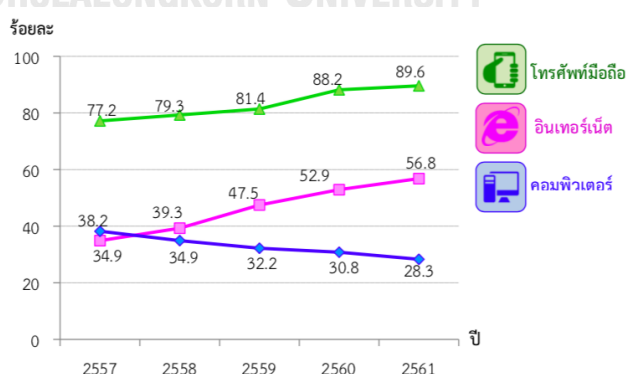
จากการศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับประเภทของสื่อสังคม พบว่ามีการแบ่งประเภทสื่อสังคมอย่างหลากหลาย โดยขึ้นอยู่กับลักษณะตามการใช้งานหรือความนิยมในปัจจุบัน จึงทำให้สามารถแบ่งประเภทของสื่อสังคมได้อย่างมากมาย ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปการแบ่งประเภทสื่อสังคม 4 ประเภท ได้แก่ บล็อก (Blogging), ทวิตเตอร์และไมโครบล็อก (Twitter and Microblogging), เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Networking), และการแบ่งปันสื่อทางสังคมออนไลน์ (Media Sharing) โดยใช้แนวคิดของ พิเชิต วิจิตรบุญยรักษ์ (2554) เป็นหลักในการแบ่งประเภท เนื่องจากมีความครอบคลุมและครบถ้วนเป็นกลุ่มใหญ่ และจากการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า สื่อสังคมออนไลน์มีพัฒนาการและเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ในปัจจุบันพบว่า 10 สื่อสังคมออนไลน์ยอดนิยมในไทย (Marketeer, 2564) ได้แก่ อันดับ 1 YouTube อันดับ 2 Facebook อันดับ 3 LINE อันดับ 4

Facebook Messenger อันดับ 5 Instagram อันดับ 6 Twitter อันดับ 7 TIKTOK อันดับ 8 Pinterest อันดับ 9 We Chat และอันดับ 10 Twitch

จากความสามารถในการตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งานได้อย่างหลากหลาย สื่อสังคมออนไลน์จึงนับเป็นช่องทางหนึ่งของการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ สะดวก และรวดเร็ว ทั้งยังตอบสนองความต้องการเชื่อมต่อระหว่างบุคคลได้ทุกที่และทุกเวลา ด้วยเหตุนี้ความนิยมในการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ทั่วโลกมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นตามการพัฒนาของเทคโนโลยี โดยเฉพาะในกลุ่มนักเรียนและวัยรุ่น (เอชรา วสุพันธ์จิต, 2557) จากการสำรวจในสหรัฐอเมริกา พบว่าร้อยละ 90 ของเด็กอายุระหว่าง 13-17 ปีมีการเข้าใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ โดยพบว่า เหตุผลที่ทำให้นักศึกษาส่วนใหญ่เลือกใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นเรื่องของการสร้างและรักษาสัมพันธภาพเป็นสำคัญ โดยใช้เพื่อสร้างเพื่อนใหม่และคงการติดต่อกับเพื่อนเก่าเอาไว้

สำหรับประเทศไทยมีการสำรวจประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไป ประมาณ 63.3 ล้านคน พบว่า มีผู้ใช้คอมพิวเตอร์ 17.9 ล้านคน (ร้อยละ 28.3) ผู้ใช้อินเทอร์เน็ต 36.0 ล้านคน (ร้อยละ 56.8) และผู้ใช้โทรศัพท์มือถือ 56.7 ล้านคน (ร้อยละ 89.6) เมื่อพิจารณาแนวโน้มการใช้คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และโทรศัพท์มือถือของประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไปในช่วงระยะเวลา 5 ปี ระหว่างปี 2557 – 2561 พบว่าผู้ใช้คอมพิวเตอร์ลดลงจากร้อยละ 38.2 (จำนวน 23.8 ล้านคน) เป็นร้อยละ 28.3 (จำนวน 17.9 ล้านคน) ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 34.9 (จำนวน 21.8 ล้านคน) เป็นร้อยละ 56.8 (จำนวน 36.0 ล้านคน) ผู้ใช้โทรศัพท์มือถือเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 77.2 (จำนวน 43.1 ล้านคน) เป็นร้อยละ 89.6 (จำนวน 56.7 ล้านคน) (สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2561)

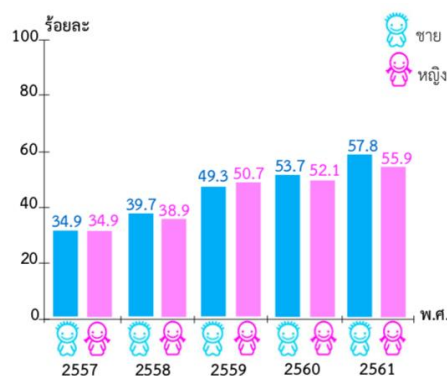
ภาพที่ 2 ร้อยละของประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไปที่ใช้คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ตโทรศัพท์มือถือ พ.ศ. 2557 - 2561

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2561

เมื่อเปรียบเทียบการใช้อินเทอร์เน็ตระหว่างเพศชายและหญิง พบว่าการใช้อินเทอร์เน็ตเพศชายใช้ร้อยละ 57.8 เพศหญิงใช้ ร้อยละ 55.9

ภาพที่ 3 ร้อยละของประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไปที่ใช้อินเทอร์เน็ตตามเพศ พ.ศ. 2557 - 2561

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2561

เมื่อพิจารณาการใช้อินเทอร์เน็ตตามกลุ่มอายุต่าง ๆ พบว่า กลุ่มอายุ 15 – 24 ปี มีการใช้อินเทอร์เน็ตสูงที่สุด ร้อยละ 91.4 รองลงมาคือ กลุ่มอายุ 25 – 34 ปี ร้อยละ 84.4 กลุ่มอายุ 6 – 14 ปี ร้อยละ 69.6 กลุ่มอายุ 35 – 49 ปี ร้อยละ 62.1 และในกลุ่มอายุ 50 ปีขึ้นไป มีเพียงร้อยละ 21.2 ดังตารางที่ 2.8

ตารางที่ 10 ร้อยละของประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไปที่ใช้อินเทอร์เน็ตตามกลุ่มอายุ พ.ศ. 2557 - 2561

ปี	กลุ่มอายุ (ปี)				
	6-14	15-24	25-34	35-49	50ปีขึ้นไป
2557	58.2	69.7	48.5	25.9	8.4
2558	58.0	76.8	60.1	31.8	9.6
2559	61.4	85.9	73.6	44.9	13.8
2560	63.4	89.8	80.3	54.9	18.2
2561	69.6	91.4	84.4	62.1	21.2

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2561

สำหรับสถานที่ใช้อินเทอร์เน็ตพบว่า ส่วนใหญ่ใช้ตามสถานที่ต่าง ๆ ผ่านโทรศัพท์มือถือ ร้อยละ 89.9 รองลงมาคือ ใช้ที่บ้าน/ที่พักอาศัย ร้อยละ 67.5 ใช้ที่ทำงาน ร้อยละ 31.2 และใช้ในสถานศึกษาร้อยละ 23.0

ส่วนกิจกรรมที่ใช้ส่วนใหญ่ คือ การใช้ Social Network ร้อยละ 94.1 รองลงมาคือ ใช้ในการดาวน์โหลด รูปภาพ/หนังสือ/วิดีโอ/เพลง/เกม เล่นเกม ดูหนัง ฟังเพลง วิทยู ร้อยละ 89.3 ใช้ในการ

อัปโหลดข้อมูล รูปภาพ/ภาพถ่าย วีดิโอ เพลง Software ฯลฯ เพื่อการแบ่งปัน (share) บนเว็บไซต์ ร้อยละ 57.0 และค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าและบริการ ร้อยละ 45.2

ในขณะที่ความถี่ในการใช้อินเทอร์เน็ตพบว่า ผู้ใช้อินเทอร์เน็ต 5 – 7 วันใน 1 สัปดาห์ ร้อยละ 84.6 รองลงมาใช้ 1 – 4 วันใน 1 สัปดาห์ ร้อยละ 14.3

ส่วนอุปกรณ์ในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตพบว่า ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตใช้โทรศัพท์มือถือแบบ Smart Phone ในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตค่อนข้างสูง คือ ร้อยละ 94.7 ใช้ PC ร้อยละ 38.8 ใช้ Notebook ร้อยละ 16.6 และ Tablet ร้อยละ 6.9 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2561)

จากข้อมูลดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า ประชากรในประเทศไทยมีการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตสูงมากขึ้นในทุก ๆ ปี และนิยมใช้โทรศัพท์มือถือแบบ Smart Phone ในการเข้าถึงเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ยังนิยม การดาวน์โหลด, การค้นคว้า และการแบ่งปันข้อมูลต่าง ๆ ในสื่อสังคมอีกด้วย

ในขณะที่สถิติต่าง ๆ ข้างต้นได้เพิ่มสูงขึ้น สถิติทางด้านภัยออนไลน์ก็มีมากขึ้นเช่นเดียวกัน ซึ่งจากสถิติภัยคุกคามที่แจ้งเข้ามายังศูนย์ประสานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบคอมพิวเตอร์ประเทศไทย หรือ “ไทยเซิร์ต” ปี 2561 มีภัยคุกคามจำนวน 2520 ราย และปี 2562 ช่วงมกราคม ถึง กุมภาพันธ์ มีภัยคุกคามแจ้งเข้ามาแล้ว ถึง 390 รายด้วยกัน โดยส่วนใหญ่จะเป็นภัยด้านความพยายามในการบุกรุก รองลงมาเป็นการหลอกลวง และการเจาะระบบ

แม้การใช้สื่อสังคมออนไลน์จะเป็นที่นิยม และก่อให้เกิดประโยชน์หลายด้าน แต่การใช้งานโดยขาดวิจาร์ณญาณและความระมัดระวัง ย่อมจะนำมาซึ่งปัญหา เช่น การกลั่นแกล้งผ่านสื่อออนไลน์ (cyberbullying) การส่งต่อข้อความหรือรูปภาพเกี่ยวกับเรื่องเพศ (Sexting) การหลงเชื่อโฆษณาหรือถูกล่อลวง การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลบางอย่าง รวมถึงการติดสื่อสังคมออนไลน์ เป็นต้น นอกจากนี้ภัยที่มากับการใช้อินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์แล้ว การลดความเหลื่อมล้ำและขยายโอกาสในการเข้าถึงเทคโนโลยีเพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกัน ทำให้เกิดปัญหาที่สำคัญอย่างหนึ่งของผู้เรียนในปัจจุบัน คือ ความล้มเหลวในการพัฒนาความสามารถผู้เรียนในการใช้เทคโนโลยีเพื่อทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างลึกซึ้ง ไม่สามารถใช้ได้อย่างมีวิจาร์ณญาณ อีกทั้ง การรับรู้ข้อมูลที่มากเกินไปทำให้ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ ดังนั้น การเรียนการสอนในปัจจุบันจำเป็นอย่างมาก ที่ต้องเร่งพัฒนาให้ผู้เรียนรู้จักคิด และมีวิจาร์ณญาณในการดำเนินชีวิต (เอชรา วสุพันธ์จิต, 2557; สิริวิจนา แก้วพนิก, 2560; สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ONDE) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2561)

ตอนที่ 4 ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Reading Ability)

4.1 ความหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นการอ่านขั้นสูงที่ต้องใช้การคิดอย่างมีวิจารณญาณร่วมด้วย โดยจะเป็นกระบวนการของการใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์ การตีความ และการประเมินค่าร่วมกันในการอ่านครั้งหนึ่ง ๆ จะทำให้ได้ผลลัพธ์ทางการคิดที่สมเหตุสมผล น่าเชื่อถือ นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการและนักการศึกษาทั้งไทยและต่างประเทศ ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ ดังนี้

Miller, L. L. (1977) (อ้างถึงใน ขวัญชนก นัยเจริญ, 2551) กล่าวว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นการประเมิน หรือตัดสินความเป็นจริงและความถูกต้องของสิ่งที่อ่านจากเกณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งผู้อ่านสร้างขึ้นเองโดยอาศัยประสบการณ์ด้านการอ่านและประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน

Durr, W. K. (1977) (อ้างถึงใน สมจิต บุญคงเสน, 2549) กล่าวว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ คือ การคิดอย่างมีวิจารณญาณนั่นเอง (Critical Thinking) จะต่างกันเพียง การอ่านต้องมีสิ่งพิมพ์เข้ามาเกี่ยวข้อง การอ่านในลักษณะนี้จะต้องใช้ความสามารถในการตัดสินเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้เขียน แทนที่จะเป็นเพียงการเข้าใจความคิดเห็นนั้น ๆ เพียงอย่างเดียว

Pirozzi, R., Starks-Martin, G., & Dziewisz, J. (2008) ได้ให้ความหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ว่า เป็นความเข้าใจในเนื้อหาระดับสูงที่ต้องอาศัยทักษะการตีความและทักษะการประเมินที่ทำให้ผู้อ่านสามารถแยกข้อมูลที่สำคัญออกจากข้อมูลที่ไม่สำคัญได้ แยกความแตกต่างระหว่างข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น ทั้งยังสามารถบอกจุดประสงค์และน้ำเสียงของผู้เขียนได้ นอกจากนี้ยังต้องใช้การอนุมานในการสรุป เติมเต็มข้อมูลในส่วนที่หายไป และการได้มาซึ่งการสรุปผลเชิงตรรกะทักษะต่าง ๆ เหล่านี้จำเป็นต้องใช้ความคิดอย่างมาก และนั่นคือเหตุผลที่การอ่านอย่างมีวิจารณญาณขึ้นอยู่กับความคิดอย่างมีวิจารณญาณด้วย

The University of MELBOURNE (2012) ได้ให้คำนิยามของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณว่า หมายถึง การใช้การคิดอย่างมีวิจารณญาณกับข้อความที่อ่าน โดยการวิเคราะห์และประเมินสิ่งที่อ่าน ซึ่งจะเป็นรากฐานสำคัญสำหรับการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการทำความเข้าใจแนวคิดและข้อโต้แย้งซึ่งยากต่อการประเมินของผู้เขียน ซึ่งผู้อ่านจะต้องค้นหาจุดแข็งและข้อจำกัดในงานของผู้เขียน และตั้งคำถามสำหรับสิ่งที่ผู้เขียนได้ทำ

ศุภวรรณ์ เล็กวิสัย (2539) ได้ให้ความหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณว่า เป็นการอ่านโดยใช้ความคิด พิจารณาสິงที่อ่านอย่างมีเหตุผล สามารถเข้าใจความคิดของผู้เขียน แยกแยะข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น สรุปเรื่องราวที่อ่านได้ ตลอดจนลงความเห็นประเมิน ตัดสินสิ่งทีอ่านได้โดยใช้ความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน

กองทัพ เคลือบพนิชกุล (2542) ได้ให้ความหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ว่า คือ การอ่านแล้วคิดหาเหตุผลเพื่อให้เกิดความเข้าใจ ด้วยการพินิจพิจารณา วิเคราะห์ ตีความและประเมินค่าจากข้อความที่ได้อ่าน การอ่านอย่างใช้วิจารณญาณเป็นการอ่านอันลึกซึ้งกว่าการอ่านเพื่อรับรู้ข้อความแต่อย่างเดียวน จึงกล่าวได้ว่า “การอ่านอย่างใช้วิจารณญาณนั้นถือว่าเป็นยอดของการอ่านทั้งปวง”

สมบัติ จำปาเงิน และสำเนียง มณีกาญจน์ (2548) อธิบายความหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ว่า เป็นการอ่านที่ใช้ปัญญาที่สามารถรู้หรือให้เหตุผลได้อย่างถูกต้อง หรือกล่าวโดยรวบรัดว่า เป็นการอ่านอย่างระมัดระวัง มีการตรวจตราหาเหตุผล ที่นอกจากจะทำให้เกิดความรู้แล้ว ยังทำให้เกิดปัญญาในที่สุดด้วย นอกจากนี้ยังเป็นการอ่านแล้วคิดหาเหตุผล เพื่อให้เกิดความเข้าใจด้วยการพินิจพิจารณาดังกล่าว ซึ่งสามารถทำได้ในการอ่านระดับแรกจนไปถึงการอ่านระดับลึกซึ้งสูงสุด จนมีบางคนกล่าวว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นการอ่านระดับพื้นฐานที่สำคัญจนถึงระดับยอดของการอ่านทั้งปวง

สมจิต บุญคงเสน (2549) กล่าวว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นการอ่านขั้นสูงของการอ่านอย่างมีความหมาย ผู้อ่านต้องใช้สติปัญญา ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ในการพิจารณา วิเคราะห์ วิจาร์ณ ประเมินค่าเรื่องทีอ่านอย่างละเอียดถี่ถ้วน แยกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นและเข้าใจความคิดของผู้เขียนได้

ศุภิสรา ทองโพธิ์ (2550) ได้ให้นิยามของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ว่า หมายถึง การอ่านเพื่อความเข้าใจ ซึ่งผู้อ่านวิเคราะห์บทอ่าน ด้วยความรอบคอบไตร่ตรอง เพื่อแยกแยะข้อเท็จจริงออกจากข้อคิดเห็น และระบุแนวคิดที่อยู่เบื้องหลังบทอ่าน โดยการใช้ทักษะการแปลความ การตีความ และการหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผล

ขวัญชนก นัยเจริญ (2551) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ว่า เป็นการอ่านขั้นสูงสุดของการอ่าน ซึ่งเป็นการอ่านที่ผู้อ่านจะต้องพิจารณาไตร่ตรองให้รอบคอบ วิเคราะห์

สังเคราะห์ ตัดสินประเมินค่าความถูกต้องและความเป็นจริงของสิ่งที่อ่าน นอกจากนี้ยังต้องทำความเข้าใจกับความคิดและวัตถุประสงค์ของผู้เขียน โดยอาศัยความรู้ ความคิดและประสบการณ์เดิมของผู้อ่านในการตัดสินและประเมินค่าเรื่องที่อ่าน

มาร์ศรี เมืองโคตร (2554) ได้อธิบายความหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณว่า เป็นการอ่านที่ผู้อ่านนำเอาวิธีคิดอย่างมีวิจารณญาณมาใช้ในการรับสารจากการอ่าน ทั้งนี้เพื่อประเมินสิ่งที่อ่านและตัดสินใจว่าสิ่งที่ผู้เขียนนำเสนอมีเหตุผล น่าเชื่อถือหรือไม่ เพียงใด การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นทักษะการอ่านขั้นสูงที่ผู้อ่านจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน เพื่อเป็นพื้นฐานในการคิดวิเคราะห์ วิจัยในขั้นสูงต่อไป ทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโลกของข้อมูลข่าวสาร เช่นในปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะจะช่วยให้ผู้อ่านรู้จักวิเคราะห์ ตรวจสอบ และเลือกรับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ได้อย่างมีเหตุผล

จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ (2556) ได้ให้ความหมายของ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ว่า คือการอ่านโดยใช้สติปัญญาพิจารณาตอบคำถาม สรุปสาระสำคัญ ดีความ และประเมินค่าข้อความหรือเรื่องราวที่อ่านได้เป็นอย่างดี โดยเข้าใจความหมายโดยนัยของถ้อยคำ อารมณ์ และความรู้สึกของผู้เขียน การพิจารณาแยกแยะข้อเท็จจริงข้อคิดเห็น ทั้งนี้ผู้อ่านจะนำความรู้และประสบการณ์เดิมของตนเองมาช่วยในการอ่าน

โดยสรุป การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง การอ่านขั้นสูง ที่ต้องใช้สติปัญญาในการอ่าน ประกอบเพื่อแยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นออกจากกัน รวมถึงต้องใช้ทักษะการอ่านจับใจความ ดีความ และแปลความร่วมกันในการอ่าน ทั้งยังต้องใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า เพื่อบอกวัตถุประสงค์และน้ำเสียงของผู้เขียน นอกจากนี้ยังต้องใช้การอนุมานในการสรุป เพื่อให้ได้มาซึ่งการสรุปผลเชิงตรรกะ โดยใช้ความรู้และประสบการณ์เดิมของตนเองเป็นพื้นฐานในการอ่าน

4.2 ความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นทักษะการอ่านที่จำเป็นในยุคปัจจุบัน เนื่องจากข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศมีความหลากหลายและจำนวนมาก ข้อมูลเหล่านี้สามารถส่งถึงผู้รับสารได้โดยไม่มี การกั้นกรง ทำให้ผู้รับสารที่เข้าถึงแหล่งข้อมูลได้อย่างง่ายดาย เข้าถึงข้อมูลที่อาจบิดเบือน ไม่เป็น ประโยชน์และไม่เป็นจริงได้ ดังนั้นการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจึงเป็นทักษะที่สำคัญที่ผู้รับสารควรมี เป็นทักษะพื้นฐานในการอ่านและในการใช้ชีวิตประจำวัน

Sosothikul, R. (1992) (อ้างถึงใน สุรรัตน์ ไชยสุริยา, 2543) ได้อธิบายถึงความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณว่า สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ถูกผลิตขึ้นมาเพื่อเป็นการเน้นย้ำเรื่องราว หรือข้อมูลข่าวสารนั้น ๆ จึงทำให้สิ่งพิมพ์บางประเภทมักนำเสนอเรื่องราวที่บิดเบือนไปจากความจริง หรือเป็นไปในลักษณะของการส่งสารแบบโน้มน้าวใจให้เชื่อตาม ดังนั้นผู้ที่อ่านหรือผู้รับสารที่มีวิจารณญาณ จึงจะสามารถวินิจฉัยได้ว่าเรื่องราวที่อ่านหรือที่รับมานั้น น่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด

Forest, B. (1993) (อ้างถึงใน สุรรัตน์ ไชยสุริยา, 2543) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณว่า เป็นทักษะการอ่านที่ช่วยให้ผู้เรียนรู้จักวิเคราะห์ ประเมินข้อมูลหรือเรื่องที่มีอยู่ ว่ามีความน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด

สร้อยสน สกลรักษ์ (2542) (อ้างถึงใน สมจิต บุญคงเสน, 2549) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณว่า ทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณนั้น มีส่วนสำคัญต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่มีมากมายในโลกยุคข้อมูลข่าวสาร และมีส่วนสำคัญต่อการเรียนสรรวิชาต่าง ๆ ทั้งในห้องเรียนและในชีวิตการทำงาน

บันลือ พุกกะวัน (2543) (อ้างถึงใน กมลพัทธ์ โพธิ์ทอง, 2554) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลายประการ ดังนี้

1. วัสดุการอ่านมีหลายอย่างที่แอบแฝงไว้ทั้งที่มีประโยชน์และอาจมีโทษหรือมีพิษภัยต่อเด็กและเยาวชน เช่น เรื่องผีสาง โขคลาง อาชญากรรม ศิลปะ อนาจาร ฯลฯ เด็กและเยาวชนจึงต้องรู้จักใช้ดุลยพินิจในการอ่าน เลือก ชั่งใจ นำเอาแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์มาใช้หรือปฏิบัติ
2. การโฆษณาสินค้าเป็นไปอย่างกว้างขวาง ในยุคปัจจุบันมีการส่งเสริมการขาย (Promotion) และการชิงรางวัล จำเป็นต้องฝึกเด็กและเยาวชนให้รู้จักตัดสินใจเลือกเท่าที่จำเป็น เพราะคนที่มุ่งซื้อเพื่อหวังจะได้รางวัล หรือหลงเชื่อคำโฆษณาย่อมได้รับความเดือดร้อน
3. ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ส่งเสริมให้พลเมืองใช้สิทธิในการเลือกตั้ง ถ้าพลเมืองมีคุณภาพ สามารถคิดหาเหตุผล เลือกตัดสินใจโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม ก็จะผดุงการปกครองแบบประชาธิปไตยให้ก้าวหน้าได้ และส่งผลถึงการดำรงชีวิตโดยภาพรวมของประชาชนด้วย
4. บางยุคบางสมัยที่มีสงครามช่วงชิงประชาชนระหว่าง 2 ค่าย การโฆษณาชวนเชื่อทางการเมืองจากฝ่ายตรงกันข้ามมีอยู่อย่างแพร่หลาย การอ่าน การฟังอย่างพิถีพิถัน ทำให้ไม่เป็นเหยื่อของการโฆษณา ส่งเสริมการปกครองแบบประชาธิปไตยแบบผิด ๆ และสามารถธำรงไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ

สนิท ตั้งทวี (2545) (อ้างถึงใน มาร์ศรี เมืองโคตร, 2554) ได้อธิบายถึงความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณว่า มีความสำคัญต่อความเป็นอยู่ในสังคม เพราะจะช่วยให้สังคมอยู่ได้อย่างสงบสุข และรู้เท่าทันสังคมโลก การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นขึ้น

จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ (2556) ได้ระบุความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้เป็นข้อ ๆ ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้่านสามารถวิเคราะห์เรื่องที่อ่าน ตลอดจนรู้จักจุดประสงค์ของผู้เขียน
2. ช่วยให้ผู้่านสามารถวิเคราะห์ข้อเท็จจริง และความคิดเห็นจากข้อความที่อ่านได้
3. ช่วยให้ผู้่านสามารถคิดไตร่ตรองอย่างมีเหตุผลว่า สิ่งใดควรเชื่อ สิ่งใดไม่ควรเชื่อ
4. ช่วยให้ผู้่านสามารถใช้ความรู้และประสบการณ์มาช่วยในการคิดและวินิจฉัยเรื่องที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. ช่วยให้ผู้่านสามารถแสวงหาความรู้ โดยใช้การอ่านเป็นเครื่องมือส่งเสริมความคิดและความฉลาดรอบรู้

การศึกษาความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ คือ ทักษะการอ่านที่ช่วยให้ผู้อ่านหรือผู้รับสารสามารถวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารที่มีอย่างหลากหลายในชีวิตประจำวันได้อย่างชาญฉลาด สามารถพิจารณาว่าข้อมูลข่าวสารเหล่านั้นมีความน่าเชื่อถืออยู่ในระดับใด เป็นข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงหรือเป็นข้อมูลที่เป็นเพียงข้อคิดเห็นจากผู้เขียน อีกทั้งเข้าใจและตีความจุดประสงค์ในการสื่อสารครั้งนั้น ๆ ได้ ไม่ว่าจะป็นสารจากการโฆษณาชวนเชื่อ สารจากการหาเสียงในระบอบประชาธิปไตย เป็นต้น

4.3 องค์ประกอบของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

นักวิชาการและนักการศึกษาทั้งไทยและต่างประเทศ ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ดังนี้

Mckee (1966 อ้างถึงใน สุริรัตน์ ไชยสุริยา, 2543) ได้จำแนกองค์ประกอบทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ดังนี้

1. การจำแนกข้อเท็จจริงออกจากความคิดเห็น (distinguishing fact and opinion)
2. การล่วงรู้ว่าเป็นการโฆษณาชวนเชื่อ (recognizing propaganda)
3. การสรุปเรื่องราวที่อ่านได้ (concluding)

4. การวิเคราะห์เรื่องราวที่อ่านได้ (analyzing)
5. การทำนายผลที่จะเกิดขึ้นได้ (anticipating outcome)
6. การรู้จุดมุ่งหมายของผู้เขียน (recognizing the author's purpose)
7. การตัดสินเรื่องที่อ่านโดยพิจารณาถึงภูมิหลังของผู้เขียน (judging the story by analyzing from the author's background)
8. การจับความคิดสำคัญของผู้เขียนได้ (getting the author's main point)

Spache & Spache (1969) (อ้างถึงใน สุริรัตน์ ไชยสุริยา, 2543) ได้จำแนกองค์ประกอบของการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณไว้ดังนี้

1. การสืบหาแหล่งที่มาของข้อมูล (investing sources) ได้แก่ การสำรวจ ประเมิน และรวบรวมความคิดเห็นของผู้เขียนจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อเปรียบเทียบและวิเคราะห์ว่าเรื่องใดเป็นข้อเท็จจริงและเรื่องใดเป็นการแสดงความคิดเห็น
2. การตระหนักถึงจุดมุ่งหมายของผู้เขียน (recognizing author's purpose) ได้แก่ การทราบถึงอคติ พื้นฐานประสบการณ์ ความคิดเห็นของผู้เขียน ตลอดจนความเชื่อถือได้ และจุดมุ่งหมายในการแสดงความคิดเห็นนั้น ๆ ออกมา
3. การแยกข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริง (distinguishing opinion and fact) เป็นการทราบว่า ข้อมูลใดผิดพลาดจากข้อเท็จจริง ข้อมูลใดสรุปไม่ถูกต้องและข้อความใดที่ยังไม่ได้รับการพิสูจน์ว่าเป็นจริง
4. การอนุมานความ (making inferences) ได้แก่ความสามารถในการตีความเรื่องที่อ่าน การรู้ว่าผู้แต่งต้องการแสดงความคิดเห็นไปในแนวใด โดยการสังเกตจากการใช้คำและน้ำเสียงของเรื่อง (tone)
5. การสร้างเกณฑ์ในการตัดสิน (forming judgments) ได้แก่การตัดสินได้ว่าจุดมุ่งหมายในการเขียนและความเชื่อของผู้เขียนเป็นอย่างไร สามารถสรุปความจากข้อเท็จจริง จากการตีความ และรู้จักหลีกเลี่ยงที่จะตัดสินเรื่องที่อ่านในกรณีที่มีข้อมูลไม่เพียงพอ หรือไม่ตัดสินด้วยอารมณ์
6. การล่วงรู้ถึงกลอุบายในการโฆษณาชวนเชื่อ (detecting propaganda devices) ได้แก่การล่วงรู้ถึงวิธีการที่ชักจูงให้ผู้อ่านหลงเชื่อหรือมีความเห็นคล้อยตามเรื่องที่อ่าน ซึ่งผู้เขียนใช้ภาษาที่แฝงด้วยอารมณ์และการให้ข้อมูลที่ผิดพลาด

Gunning (1992 อ้างถึงใน สุรรัตน์ ไชยสุริยา, 2543) ได้จำแนกองค์ประกอบในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ดังนี้

1. การแยกแยะความจริงออกจากความคิดเห็น (distinguishing fact and opinion)
2. การระบุคำบ่งชี้ถึงการแสดงความคิดเห็น (identifying the indicator of opinion)
3. การระบุข้อความที่เป็นจริง (identifying factual paragraph)
4. การระบุการใช้คำ เช่น คำอธิบาย การตัดสิน (identifying words that show explanation judgment)
5. การพิจารณาทั้งทางตรงและทางอ้อม (considering directly and indirectly)
6. การระบุภาษาที่เหมาะสม (identifying appropriate meaning)
7. การสรุปอย่างมีเหตุผล (drawing reasonable conclusion)
8. การสนับสนุนข้อสรุป (supporting conclusion)
9. การตัดสินข้อมูลข่าวสาร (judging information)
10. การบอกรอคติของผู้เขียน (recognizing the author's bias)
11. การชี้บ่งเทคนิคการเขียน (identify writing style)
12. การพิจารณาข้อสรุป (examining conclusion)

Burns (1998 อ้างถึงในสุนันท์ ประสานสอน, 2544: 26) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ มีดังนี้

1. สรุปวินิจฉัย ตัดสิน เมื่อมีข้อมูลที่เหมาะสมเพียงพอ
2. เข้าใจสิ่งที่อ่านอย่างชัดเจน
3. ทราบจุดมุ่งหมายของผู้เขียน
4. ประเมินความน่าเชื่อถือของตัวผู้เขียน
5. ประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูล
6. รู้เท่าทันเทคนิคโฆษณา
7. ประเมินความสมเหตุสมผลของการเขียน และ
8. ประเมินการใช้ภาษาของผู้เขียน

Harris (2000 อ้างถึงใน ขวัญชนก นัยจรรย์, 2551) ได้สรุปองค์ประกอบของการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณไว้ดังนี้

1. เข้าใจสาระสำคัญของเรื่อง
2. เข้าใจความคิดและจุดประสงค์ของผู้เขียน
3. วิเคราะห์แยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น
4. สามารถประเมินหลักฐาน ข้อมูล เหตุผลที่ผู้เขียนใช้
5. ให้ข้อมูลได้อย่างสมเหตุสมผล

ศุภวรรณ์ เล็กวิสัย (2539) ได้เสนอองค์ประกอบในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ ดังนี้

1. เข้าใจจุดมุ่งหมาย ความคิดเห็นของผู้เขียน
2. การแยกข้อเท็จจริง จากข้อคิดเห็น
3. การวิเคราะห์เรื่องราวที่อ่าน
4. การพิจารณาเทคนิคโฆษณา
5. การวินิจฉัย ตัดสินสิ่งที่อ่าน

บันลือ พุกกะวัน (2543 อ้างถึงใน ขวัญชนก นัยจรรย์, 2551) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณว่า

1. แยกข้อเท็จจริงออกจากความคิดเห็น
2. แยกเรื่องที่เป็นความจริงกับเรื่องเพื่อฝันจินตนาการ
3. หาเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้องกัน
4. พิจารณาและรู้เท่าทันการโฆษณาชวนเชื่อ
5. พิจารณาหาเหตุผลที่ชวนให้เชื่อ
6. พิจารณาคคุณค่าและความคิดต่าง ๆ ในงานเขียน
7. บ่งชี้ถึงวัตถุประสงค์ของผู้แต่ง
8. แสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดของตนต่อสิ่งที่อ่าน

สุรรัตน์ ไชยสุริยา (2543) ได้สรุปองค์ประกอบของการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณไว้ดังนี้

1. การเข้าใจจุดมุ่งหมาย ทศนคติของผู้เขียน และน้ำเสียงของเรื่อง
2. การแยกแยะข้อเท็จจริงออกจากความคิดเห็น
3. การระบุเทคนิคการเขียน
4. การระบุแหล่งที่มาของข้อมูล

5. การสรุปข้อความ

ประเสริฐศักดิ์ เทินโฮสง (2547) ได้สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านอย่างมี
 วิจารณ์ญาณสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยได้จำแนกองค์ประกอบของการอ่านอย่างมี
 วิจารณ์ญาณไว้ ดังนี้

1. การจำแนกข้อเท็จจริงและความคิดเห็น
2. การลำดับเรื่อง
3. การจับใจความสำคัญของเรื่อง
4. การทำนายสิ่งที่จะเกิดขึ้นล่วงหน้าจากการอ่าน
5. การสรุปความ
6. การเข้าใจจุดมุ่งหมาย ทศนคติและลีลาการนำเสนอของผู้เขียน
7. การประเมินเรื่อง

ขวัญชนก นัยจรรย์ (2551) ได้สรุปองค์ประกอบของการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณไว้ดังนี้

1. มีความเข้าใจในเนื้อหาและสามารถแยกแยะข้อเท็จจริงออกจากความคิดเห็นได้
2. สามารถตีความเนื้อหาและความโน้มเอียงของผู้เขียนได้
3. สามารถประเมินคุณค่างานเขียนว่าน่าเชื่อถือหรือไม่อย่างไร และประเมินคุณค่า
 ด้านอื่นจากงานเขียนได้
4. บอกจุดประสงค์ของผู้แต่งได้
5. สามารถวิพากษ์วิจารณ์งานเขียนได้อย่างมีเหตุผล

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ชาญชัย หมั่นประสงค์ (2557) ได้สรุปองค์ประกอบของการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณไว้ว่า

1. สรุปสาระสำคัญของเรื่องได้
2. แยกประเด็นวิเคราะห์ข้อเท็จจริงออกจากข้อคิดเห็น
3. วิเคราะห์จุดมุ่งหมาย ทศนคติของผู้แต่งได้
4. สังเคราะห์ข้อความที่อ่าน เขียนเพื่อแสดงความคิดเห็นหรือนำเสนอ
 ความคิดเห็นโดยมีหลักฐาน ข้อมูลเหตุผลประกอบเป็นที่ยอมรับเชื่อถือและเชื่อมโยงเหตุการณ์กับ
 สถานการณ์ใหม่
5. ทำนาย คาดการณ์เหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นได้

6. มีทักษะการประเมินค่า สามารถตัดสินคุณค่าจากการอ่านพิจารณาตัดสินความเหมาะสมของการนำเสนองานเขียน ความน่าเชื่อถือของข้อมูล ตัดสินคุณค่าของเนื้อหาสาระที่ได้จากการอ่าน ประโยชน์ ข้อคิดที่ได้จากการอ่าน

ฉันทวัฒน์ ไชยเสนบดินทร์ (2557) ได้สรุปองค์ประกอบของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ดังนี้

1. วิเคราะห์สาระสำคัญของเรื่อง
2. เรียงลำดับเรื่อง
3. แยกข้อเท็จจริงหรือข้อคิดเห็น
4. บอกวัตถุประสงค์และทัศนคติของผู้เขียน
5. ตัดสินและประเมินคุณค่าของเรื่องที่ได้

สุกัญญา สันติเจริญเลิศ (2561) ได้เสนอองค์ประกอบในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ดังนี้

1. เข้าใจจุดมุ่งหมายของการเขียนในแต่ละครั้ง
2. คาดการณ์ความเป็นไปได้จากเรื่องที่อ่าน
3. วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของข้อมูลจากเรื่องที่อ่าน
4. พิจารณาถึงสารประโยชน์ แง่คิด ความคิดสร้างสรรค์ จากเรื่องที่อ่าน ว่าก่อให้เกิดความเจริญงอกงามสร้างสรรค์อย่างไรบ้าง
5. วิเคราะห์การถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียนจากเรื่องที่อ่าน

จากแนวคิดของนักวิชาการและนักการศึกษาทั้งไทยและต่างประเทศ ที่ได้เสนอเกี่ยวกับองค์ประกอบของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สามารถสรุปเป็นตารางสังเคราะห์องค์ประกอบได้ดังนี้

ตารางที่ 11 ตารางสังเคราะห์องค์ประกอบของการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ

องค์ประกอบ	นักวิชาการ	การจำแนกข้อเท็จจริงและความคิดเห็น	ผู้เท่าทันเทคนิคโฆษณา	สรุปสาระสำคัญของเรื่องได้	สามารถตีความเนื้อหา	การลำดับเรื่อง	การจับใจความสำคัญของเรื่อง	การวิเคราะห์เรื่องราวที่อ่าน	การอนุมานความ	การตระหนักถึงจุดมุ่งหมายของผู้เขียน	การวินิจฉัย ดัดแปลงสิ่งที่อ่าน	การระบุแหล่งที่มาของข้อมูล	การระบุเทคนิคการเขียน	การสนับสนุนข้อสรุป	แสดงออกซึ่งความรู้สึกรับรู้ถึงทัศนคติของตนต่อสิ่งที่อ่าน	ประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูล
Paul Mckee	✓	✓	✓	✓					✓	✓	✓					
George D. Spache and Evelyn B. Spache	✓	✓							✓	✓	✓	✓				
Thomas G. Gunning	✓		✓				✓	✓	✓	✓			✓	✓		
Burns		✓	✓						✓	✓						✓
Jenette Harris	✓		✓						✓	✓					✓	✓
ศุภวรรณี เล็กวิสัย	✓	✓		✓					✓	✓						
บันลือ พฤษะวัน	✓	✓							✓	✓					✓	✓
สุวีร์รัตน์ ไชยสุรียา	✓								✓	✓		✓	✓			
ประเสริฐศักดิ์ เหมินโรสง	✓		✓		✓	✓			✓	✓						✓
ขวัญชนก นัยจรรย์	✓									✓					✓	✓
ชาญชัย หมั่นประสงค์	✓		✓						✓	✓	✓				✓	✓
นิชาพัฒน์ ไชยเสน บดินทร์	✓		✓		✓					✓	✓					✓
สุกัญญา สันติเจริญเลิศ								✓	✓	✓						✓
รวม	11	5	7	2	2	1	3	6	13	7	2	2	1	4	8	

จากตารางที่ 11 พบว่าองค์ประกอบที่มีในแนวคิดของทั้งนักวิชาการไทยและต่างประเทศ คือ 1) การตระหนักถึงจุดมุ่งหมายของผู้เขียน 2) การจำแนกข้อเท็จจริงและความคิดเห็น 3) การประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูล 4) การสรุปสาระสำคัญของเรื่องได้ 5) การวินิจฉัยและตัดสินสื่อ 6) การอนุมานความ 7) การรู้เท่าทันเทคนิคโฆษณา 8) การแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดของตนต่อสิ่งที่อ่าน 9) การวิเคราะห์เรื่องราวที่อ่าน 10) การตีความเนื้อหา 11) การระบุแหล่งที่มาของข้อมูล และ 12) การระบุเทคนิคการเขียน และเมื่อพิจารณาอีกครั้ง ทำให้รวมกลุ่มองค์ประกอบ และจัดลำดับได้ใหม่ ดังนี้

1) การสรุปสาระสำคัญของเรื่อง

ผู้เรียนสามารถอ่านจับใจความสำคัญ ลำดับเรื่องราว ดีความ แปลความ เข้าใจสิ่งที่อ่านอย่างชัดเจน หรือเข้าใจสาระสำคัญของเรื่อง

2) การจำแนกข้อเท็จจริงและความคิดเห็น

ผู้เรียนสามารถแยกข้อเท็จจริงออกจากข้อคิดเห็น โดยสามารถระบุค้ำบ่งชี้ความคิดเห็นและค้ำบ่งชี้ข้อเท็จจริง

3) การตระหนักถึงจุดมุ่งหมายของผู้เขียน

ผู้เรียนสามารถบอกได้ว่า ผู้เขียนมีน้ำเสียง อคติ จุดประสงค์ ทศนคติอย่างไร ในการเขียนแต่ละครั้ง

4) การรู้เท่าทันเทคนิคโฆษณา

ผู้เรียนสามารถพิจารณาเหตุผลที่ชวนให้เชื่อ ล่วงรู้ถึงกลอุบายในการโฆษณา หรือ จุดประสงค์ในการโฆษณา

5) การประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูล และการตัดสินข้อมูล

ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์เรื่องราวที่อ่าน คุณค่า พิจารณาภูมิหลังของผู้เขียน ความน่าเชื่อถือของผู้เขียน เทคนิคการเขียน การใช้ภาษา ความเหมาะสมของการนำเสนองานเขียน ความน่าเชื่อถือของข้อมูล หลักฐานหรือแหล่งที่มาของข้อมูล การนำเสนอข้อมูลได้อย่างสมเหตุสมผล จนถึงประโยชน์ แง่คิด ว่าให้ประโยชน์ใดแก่ผู้อ่าน และสามารถตัดสินงานที่อ่านได้ว่าน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด ซึ่งสามารถสรุปการประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูล และการตัดสินข้อมูลออกเป็น 4 ด้าน คือ

5.1) วิเคราะห์เรื่องราวที่อ่าน

5.2) วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของผู้เขียน

5.3) วิเคราะห์เนื้อหา การใช้ภาษา เทคนิคการเขียน ความ

เหมาะสมในการนำเสนอ

5.4) วิเคราะห์แหล่งที่มาของข้อมูล

6) การอนุมานความ

ผู้เรียนสามารถทำนายเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นล่วงหน้าได้ คาดการณ์ความเป็นไปได้จากเรื่องี่อ่าน หรือสามารถสรุปป้องกันได้

7) การแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดของตนต่อสิ่งี่อ่าน

ผู้เรียนสามารถสังเคราะห์ข้อความที่อ่าน แล้วเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็น หรือแนะนำในการนำเสนอความคิดเห็น โดยมีหลักฐาน ข้อมูล เหตุผลประกอบเป็นที่ยอมรับ เชื่อถือ และเชื่อมโยงเหตุการณ์กับสถานการณ์ใหม่ หรือวิพากษ์วิจารณ์เรื่องี่อ่านได้อย่างสมเหตุสมผล

4.4 การวัดและประเมินผลการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ

การวัดและประเมินความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งในการเรียนการสอน เพราะช่วยทำให้ผู้สอนทราบว่าการจัดการเรียนรู้ นั้น มีประสิทธิภาพ หรือบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งเอาไว้มากน้อยเพียงใด ซึ่งได้มีนักวิชาการทั้งในและนอกประเทศ เสนอแนวทางในการวัดและประเมินผลการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณเอาไว้ ดังนี้

Bloom (1972 อ้างถึงใน สมจิต บุญคงเสน, 2549: 63 - 68) ได้กล่าวถึงเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณไว้ 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) เป็นด้านที่มีจุดประสงค์เกี่ยวกับการเรียนรู้ ด้านปัญญา คือ ความรู้ ความเข้าใจ ความคิด แบ่งออกเป็น 6 ระดับ ได้แก่

1.1 ความรู้ หมายถึง ความสามารถในการจำเนื้อหาความรู้ และระลึกได้ เมื่อต้องการนำมาใช้ สิ่งี่ทำได้ เช่น ความรู้เฉพาะเจาะจง ความรู้เกี่ยวกับวิธีการและความรู้เกี่ยวกับหลักการ

1.2 ความเข้าใจ หมายถึง การเข้าใจเนื้อหาสาระ ไม่ได้จำเพียงอย่างเดียว สามารถแสดงพฤติกรรมความเข้าใจในรูปแบบของการแปลความหมาย ตีความ หรือสรุปความสำคัญได้

1.3 การนำไปใช้ หมายถึง การนำหลักการ เนื้อหาสาระความคิดรวบยอด และทฤษฎีต่าง ๆ ไปใช้ในรูปแบบใหม่และในสถานการณ์ใหม่

1.4 การวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการแยกเนื้อหาให้เป็นส่วนย่อย เพื่อค้นหองค์ประกอบ โครงสร้าง หรือความสัมพันธ์ระหว่างส่วนย่อยนั้น ซึ่งนักเรียนจะสามารถวิเคราะห์ได้ก็ต่อเมื่อเข้าใจเนื้อหาสาระที่เรียนมาแล้ว

1.5 การสังเคราะห์ หมายถึง ความสามารถที่จะนำองค์ประกอบย่อย ๆ เข้ามารวมกัน เพื่อให้เป็นภาพที่สมบูรณ์เกิดความชัดเจนในสิ่งเหล่านั้น

1.6 การประเมินค่า หมายถึง ความสามารถในการพิจารณาตัดสินคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ โดยที่ผู้ตัดสินกำหนดเกณฑ์ขึ้นมาเอง หรือเกณฑ์ที่ผู้อื่นทำขึ้น

ด้านพุทธิพิสัย เป็นด้านที่มีจุดประสงค์การเรียนรู้ในด้านปัญญา ซึ่งจะเรียงลำดับจากขั้นพื้นฐาน คือ ความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้ ไปสู่การพัฒนาขั้นสูงสุด คือ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์และการประเมินค่า ซึ่งนักเรียนจำเป็นต้องมีความรู้ในขั้นพื้นฐานมาก่อนที่จะพัฒนาถึงขั้นสูงสุด

2. ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) เป็นด้านที่มีจุดประสงค์เกี่ยวกับความรู้สึก จิตใจ เจตคติ ค่านิยม และคุณธรรม กระบวนการที่เกิดขึ้นภายในเหล่านี้ จะเกิดขึ้นตามลำดับขั้น ดังนี้

2.1 การรับ คือ การที่นักเรียนได้รับประสบการณ์จากสิ่งแวดล้อม เช่น การยอมรับความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมในสังคม

2.2 การตอบสนอง คือ การมีปฏิกิริยาโต้ตอบกับสิ่งแวดล้อมที่รับเข้ามาด้วยความเต็มใจ เช่น การแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในเรื่องที่ครูบรรยาย

2.3 การเห็นคุณค่า คือ การยอมรับและสามารถนำค่านิยมนั้นไปปฏิบัติ เช่น ศึกษางานที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม

2.4 การจัดรวบรวม คือ การพิจารณาและรวบรวมค่านิยมให้เข้าเป็นระบบ เช่น การจัดโครงสร้างทางวัฒนธรรม

2.5 การพิจารณาคคุณค่า คุณลักษณะจากค่านิยม คือ การพิจารณาค่านิยม ความรู้สึกนึกคิด ที่ปรากฏในแต่ละบุคคล เช่น การสร้างค่านิยมด้านวัฒนธรรม

ด้านจิตพิสัย เป็นด้านที่มีจุดประสงค์การเรียนรู้ เกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิด เจตคติและค่านิยม ซึ่งประกอบไปด้วย การรับและมีปฏิกิริยาโต้ตอบสิ่งแวดล้อม มีการจัดรวบรวมและเห็นคุณค่า ค่านิยม นั้น ๆ

3. ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) เป็นด้านที่มีจุดประสงค์เกี่ยวกับทักษะการเคลื่อนไหว และการใช้อวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย มีการพัฒนาทักษะ ดังนี้

3.1 สามารถเลียนแบบ โดยการทำตามตัวอย่างที่ครูให้ หรือดูแบบจากของจริง เช่น สามารถวาดภาพได้เหมือนกับตัวอย่างที่ครูกำหนด

3.2 สามารถทำตามคำบอก โดยการทำตามคำสั่งของครูโดยไม่มีตัวอย่างให้เห็น เช่น สามารถวาดภาพตามที่ครูกำหนด

3.3 สามารถทำอย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยที่นักเรียนอาศัยความรู้เดิมมาดัดแปลงใหม่ เช่น สามารถออกแบบภาพได้

3.4 สามารถทำได้ถูกต้องหลายรูปแบบ โดยการทำเรื่องที่คล้าย ๆ กันและแยกรูปแบบได้ถูกต้อง เช่น สามารถวาดรูปสิ่งมีชีวิตได้หลายประเภท

3.5 สามารถทำได้อย่างเป็นธรรมชาติ โดยเกิดจากความรู้อย่างดี ความชำนาญ และเสร็จในเวลารวดเร็ว เช่น วาดภาพได้รวดเร็วและถูกวิธี

ด้านทักษะพิสัย เป็นด้านที่มีจุดประสงค์การเรียนรู้เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของ อวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ความคล่องแคล่วว่องไวในการปฏิบัติงาน เช่น การวาดภาพ การทำตามคำสั่ง การอ่านออกเสียง ซึ่งนักเรียนจะต้องปฏิบัติในขณะที่อ่านอย่างมีวิจารณญาณ ครูควรสังเกต และจดบันทึกเพื่อจะได้ประเมินผลนักเรียนได้ถูกต้องตามจุดประสงค์การเรียนรู้

Heaton (1977 อ้างถึงใน สุรรัตน์ ไชยสุริยา, 2543: 25 – 26) ได้แบ่งแบบทดสอบออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. แบบเลือกตอบ 2 ตัวเลือก คือ ให้เลือกตอบระหว่างข้อเท็จจริงหรือความคิดเห็น แบบสอบประเภทนี้ เหมาะสำหรับการวัดองค์ประกอบทางความสามารถในการแยกข้อเท็จจริงและความคิดเห็น ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยให้ผู้รับการทดสอบเขียนคำว่า fact ถ้าข้อความนั้นเป็นจริง และเขียนคำว่า opinion ถ้าข้อความนั้นเป็นการแสดงความคิดเห็น เช่น

1.1 The sun rises in the west. fact

1.2 The sun is very wonderful. opinion

การตรวจให้คะแนน

หากตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดหรือไม่ตอบได้ 0 คะแนน

2. แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก แบบสอบประเภทนี้สามารถใช้วัดองค์ประกอบทางความสามารถได้หลายด้าน โดยมีคำถามเพื่อวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังบทอ่าน เช่น

The writer's purpose is to_____.

- advertise a program
- report a program
- describe three kinds of speakers
- show ways of getting ideas across

การตรวจให้คะแนน

แบบสอบแบบเลือกตอบนี้ ถ้าเลือกได้ถูกต้อง ได้ 1 คะแนน เลือกผิดหรือไม่ตอบได้

0 คะแนน

3. คำถามแบบปลายเปิด เป็นลักษณะแบบสอบที่ไม่พบมากนักในการทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เนื่องจากผู้สอบต้องใช้ความสามารถในการรวบรวมและเรียบเรียงคำพูดในการตอบ ใช้เวลามากในการทำแบบสอบและในการตรวจ จึงไม่เหมาะใช้กับการทดสอบนักเรียนจำนวนมาก ตัวอย่างคำถาม เช่น

What do you think the writer will do next?

การตรวจให้คะแนน

ถ้านักเรียนตอบถูกต้อง 1 คะแนน ถ้านักเรียนสะกดคำผิดไม่ควรหักคะแนน นอกจากการเขียนสะกดคำนั้นแย่มาก เช่น อ่านแล้วไม่สามารถสื่อความหมายให้เข้าใจได้ หักครึ่งคะแนน

4. แบบสังเกต เป็นลักษณะการทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของผู้รับการทดสอบ โดยให้ผู้รับการทดสอบอภิปรายตามหัวข้อที่กำหนดและสังเกตความถี่จากการแสดงความคิดเห็นของผู้รับการทดสอบ

ตารางที่ 12 ตัวอย่างแบบสังเกต

ผู้รับการทดสอบ สามารถ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
1. บอกจุดประสงค์ของผู้เขียน					
2. แยกข้อเท็จจริงและความคิดเห็น					
3. บอกลีลาการเขียน					
4. บอกน้ำเสียงของเรื่อง					

ที่มา : Heaton, J. B. (1977 อ้างถึงใน สุริรัตน์ ไชยสุริยา, 2543 : 25 – 26)

การตรวจให้คะแนนมี 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด	เท่ากับ	4	คะแนน
มาก	เท่ากับ	3	คะแนน
ปานกลาง	เท่ากับ	2	คะแนน
น้อย	เท่ากับ	1	คะแนน
ไม่มี	เท่ากับ	0	คะแนน

จรรยา บุญปล้อง (2539, อ้างถึงใน สมจิต บุญคงเสน, 2549 : 63 - 68) ได้เสนอแนวความคิดการวัดทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณตามขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน และการวัดผลโดยทั่วไปว่า ควรประกอบด้วย

ขั้นที่ 1 กำหนดคุณลักษณะที่ต้องการวัด คือ จะต้องกำหนดว่า ความสามารถในการอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณ ประกอบด้วยความสามารถใดบ้าง เช่น การจับใจความสำคัญ การแยกข้อเท็จจริงจากความคิดเห็น การประเมินคุณค่าของเรื่องที่อ่าน เป็นต้น

ขั้นที่ 2 กำหนดวิธีการที่จะวัดคุณลักษณะนั้น ๆ โดยการกำหนดเครื่องมือหรือแบบทดสอบที่จะวัด เช่น กำหนดว่าจะใช้แบบทดสอบชนิดใดในการวัดคุณลักษณะที่ต้องการได้ครอบคลุม

ขั้นที่ 3 กำหนดมาตรการและเกณฑ์ของคะแนนที่ได้จากการวัดคุณลักษณะ เช่น ข้อสอบที่ถูกควรจะได้คะแนนเท่าใด และเทคนิคทั่วไปที่ใช้วัดทักษะการอ่าน ซึ่งรวมทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ด้วยนั้น ก็คือ การให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องที่ยกมา และวัดความเข้าใจของนักเรียนโดยการถามประเด็นที่สำคัญ ๆ ในเรื่อง และให้นักเรียนเลือกคำตอบ จากตัวเลือกหลาย ๆ ตัว เพื่อทดสอบว่านักเรียนมีความเข้าใจในเรื่องนั้นเพียงใด โดยหลักในการเลือกข้อความเพื่อนำมาทำแบบทดสอบ มีดังนี้

1. ความยาว เนื่องจากว่าแบบทดสอบนั้นจะมีข้อความต่าง ๆ หลายประเภท ฉะนั้นแต่ละเรื่องควรเป็นเรื่องสั้น ๆ ประมาณ 100 - 250 คำโดยให้มีใจความเพียงพอสำหรับตั้งคำถามได้ 6 - 8 ข้อ

2. เนื้อเรื่อง ควรเป็นเรื่องหลายชนิดรวมกัน เช่น ชีวิตประวัติ นวนิยาย และบทความ เนื้อเรื่องที่ยกมา ควรเป็นเรื่องที่มีความสมบูรณ์ในตัว ไม่ต้องอ่านเพิ่มเติมจากที่อื่น และเนื้อเรื่องต้องไม่เป็นเรื่องที่รู้จักกันโดยทั่วไป ซึ่งนักเรียนสามารถจะตอบคำถามได้โดยไม่ต้องอ่านเนื้อเรื่องเลย

3. ภาษาที่ใช้ ถ้าเนื้อเรื่องประกอบด้วยคำศัพท์หรือโครงสร้างที่ยุ่งยากจนเกินไป ผู้ออกแบบทดสอบควรดัดแปลงให้เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้สอบ และควรตั้งคำถามอย่างชัดเจน

การวัดและประเมินผลการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ มีเกณฑ์ที่แตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการวัด ว่าต้องการประเมินในด้านใด ซึ่งสามารถประเมินในส่วนที่ต้องการได้ โดยการออกแบบตามเกณฑ์หรือแนวคิดทฤษฎีที่เหมาะสม

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545, อ้างถึงใน ศิริพร ศรีสุวรรณ, 2557) ได้นำแนวคิดของ Bloom's Taxonomy มาออกแบบเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ 6 ชั้น คือ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า แต่ละชั้นมี

ลำดับการคิดที่แตกต่างกัน โดยขั้นที่ 1-3 เป็นการคิดเบื้องต้น ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายเบื้องต้นของพฤติกรรมการอ่าน ขั้น 4-6 เป็นการคิดขั้นสูงของพฤติกรรมการอ่าน ซึ่งผู้อ่านต้องมีพื้นฐาน 3 ขั้นเบื้องต้นมาก่อนแล้วเป็นอย่างดี ซึ่งเกณฑ์ดังกล่าว มีดังนี้

1. วัดความจำ คือ อธิบายข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง บอกคำจำกัดความต่าง ๆ
2. วัดความเข้าใจ คือ จับใจความสำคัญ สรุปสาระสำคัญของเรื่อง เข้าใจจุดมุ่งหมาย ความคิดเห็นของผู้เขียน
3. วัดการนำไปใช้ คือ การประยุกต์ใช้ความรู้จากการอ่านกับเหตุการณ์ใหม่ การแก้ปัญหา การยกตัวอย่าง หรือการนำตัวอย่างหลักการนั้น ๆ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน
4. วัดการวิเคราะห์ คือ บอกความสัมพันธ์ในเชิงเหตุและผล การลำดับเหตุการณ์ในเรื่อง การวิเคราะห์โวหารในการเขียน การวิเคราะห์วัตถุประสงค์หรือเจตนาของผู้เขียน
5. วัดการสังเคราะห์ คือ สรุปเรื่องราวหรือเหตุการณ์นั้น ๆ เป็นมโนทัศน์ คติ สำนวนสุภาษิต ตลอดจนจินตนาการหรือทำนายผลที่คาดว่าจะเกิดตามมาจากเหตุการณ์หรือการกระทำนั้น บนพื้นฐานข้อมูลที่มีอยู่
6. วัดการประเมินค่า คือ การตัดสินคุณค่าของงานเขียนเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ในด้าน ข้อคิด คุณค่า ทรรศนะของผู้เขียน ความน่าเชื่อถือ ความเป็นไปได้ของเหตุการณ์ การกระทำของบุคคลหรือตัวละคร ตลอดจนการประเมินข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากข้อเขียนนั้น ๆ

สมจิต บุญคงเสน (2549) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณ ไว้ว่า สามารถสร้างแบบสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณได้ตามวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนการสอน หรือขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอน และสำหรับความยากง่ายของแบบสอบขึ้นอยู่กับระดับชั้นของนักเรียนที่ต้องการวัด หรือพฤติกรรมที่ต้องการวัด โดยกำหนดเครื่องมือที่จะวัด จากการศึกษาแนวคิดต่าง ๆ ของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำมากำหนดคุณลักษณะที่ต้องการวัด อัตราส่วนที่ต้องการวัด ระดับชั้นของนักเรียนที่จะวัด เกณฑ์การให้คะแนน เพื่อให้ครอบคลุมคุณลักษณะที่ต้องการวัด

วัชรา เล่าเรียนดี (2555, อ้างถึงใน กิตติกาญจน์ อินทเกตุ, 2557) ได้กล่าวถึงคำถามตามแนวคิดของบลูม (Bloom's Taxonomy) สำหรับนำมาสร้างแบบวัดทักษะการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณ สามารถสรุปได้ ดังนี้

1. คำถามประเภทความรู้ (Knowledge) ความรู้ความสามารถในการจำ การระลึกได้ถึงข้อมูลที่เรียนไปแล้ว คำถามประเภทความรู้จึงมีคำตอบเดียว เพราะเป็นการถามความจำข้อเท็จจริง สาระเนื้อหาที่เป็นความจริง

คำถามที่ใช้ประกอบด้วยคำต่าง ๆ ต่อไปนี้ เช่น ใคร เมื่อไร ที่ไหน มากน้อยเท่าไร ให้ อธิบาย

2. คำถามความเข้าใจ (Comprehension) ความสามารถในการบอก การอธิบาย ความหมาย เรื่องราวต่าง ๆ ด้วยความเข้าใจ

คำที่ใช้ในการถามความเข้าใจ เช่น ให้อธิบาย พรรณนา ระบุ บอกความแตกต่าง ให้ แปลความ ตีความหมาย และขยายความ

3. คำถามการนำไปใช้ (application) ความสามารถในการนำความรู้ความเข้าใจใน เรื่องต่าง ๆ ไปใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ที่ไม่คุ้นเคย

คำที่ใช้ในการถามเกี่ยวกับการนำไปใช้ เช่น ให้สาธิต ให้ประยุกต์ ให้แสดง ให้ ตรวจสอบ ให้ขยายความ ให้จำแนก ให้ทดลอง เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้

4. คำถามการวิเคราะห์ (analysis) ความสามารถในการจำแนกแยกแยะ แยกย่อย การทำให้ นักเรียนได้ใช้ความคิดมากขึ้นในส่วนย่อย และรายละเอียดของข้อมูลความรู้ เช่น การให้ วิเคราะห์ ให้เปรียบเทียบ ให้แยก ให้จัดกลุ่ม ให้บอกความสัมพันธ์

คำถามที่ใช้เกี่ยวกับการให้วิเคราะห์ เช่น อะไรคือความแตกต่าง อะไรคือความ คล้ายคลึงกัน อะไรคือตัวร่วม

5. คำถามสังเคราะห์ (synthesis) ความสามารถในการรวมส่วนย่อยเป็นส่วนใหญ่ หรือเป็นสิ่งใหม่ โดยใช้ความรู้และทักษะที่มีอยู่เดิมเชื่อมโยงส่วนย่อยให้เป็นแบบแผนใหม่ สิ่งใหม่

คำถามที่ใช้ถามในขั้นสังเคราะห์ เช่น ให้เชื่อมโยง ให้จัดใหม่ ให้ใช้แทน สร้างหรือให้ ออกแบบ

6. คำถามการประเมินผล (evaluation) การตัดสินใจให้คุณค่าสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เรื่องใด เรื่องหนึ่ง โดยใช้เกณฑ์ที่กำหนดขึ้น ไม่มีคำตอบใดที่ถูกหรือผิด

คำที่ใช้ในการถามให้ประเมินผล เช่น ให้ประเมิน ตัดสิน วัตถุประสงค์ เลือก สรุป เปรียบเทียบ หรือ สรุปผล

กิตติกาญจน์ อินทเกตุ และ ศิริพร ศรีสุวรรณ (2557) ได้เสนอแนวคิดในการวัดและ ประเมินผลการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้คล้ายคลึงกัน คือ การวัดและประเมินความสามารถในการ อ่านอย่างมีวิจารณญาณนั้น ต้องวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณให้ได้อย่างครอบคลุม ทั้งความรู้ความเข้าใจ การประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินค่า การสรุปความ และการใช้เหตุผลในการตัดสินใจของผู้อ่านจากการอ่านได้อย่างถูกต้อง

จากแนวคิดและทฤษฎีเบื้องต้น สามารถสรุปแนวทางการวัดและประเมินผลการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณได้ ดังนี้

- 1) กำหนดคุณลักษณะที่ต้องการวัด ว่าต้องการวัดผู้เรียนในด้านใด เช่น ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย หรือ ด้านทักษะพิสัย
- 2) กำหนดเครื่องมือหรือแบบทดสอบที่จะใช้ในการวัดตามคุณลักษณะ ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ แบบเลือกตอบ 2 ตัวเลือก, แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก, คำถามแบบปลายเปิด และ แบบสังเกต
- 3) กำหนดเกณฑ์และคะแนนในการวัด เช่น หากตอบถูก ควรจะได้คะแนนเท่าใด ตอบถูกแต่เพียงส่วนหนึ่ง ตอบไม่ถูก หรือไม่ตอบเลย ควรให้คะแนนอย่างไร

จากการศึกษาแนวคิดต่าง ๆ ข้างต้น ผู้วิจัยได้ออกแบบการวัดและประเมินผลการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณจำนวน 2 แบบ นั่นคือ 1) แบบวัดแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก โดยยึดแนวการสร้างคำถามตามองค์ประกอบของการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณที่ผู้วิจัยได้ศึกษาและสรุป และ 2) แบบคำถามปลายเปิด ที่ให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นผ่านการเขียน โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูปรีค

ตอนที่ 5 ความสามารถในการเขียนให้เหตุผล (Reasoning Writing Ability)

ในปัจจุบันมนุษย์มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเรื่องใดเรื่องหนึ่งจากสื่อหลายชนิด ทั้งที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น นิตยสาร บทความ หนังสือพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น คอมพิวเตอร์ ไอโฟน ไอแพด ฯลฯ ผู้รับสารย่อมต้องเกิดความคิดเห็นที่มีต่อเรื่องนั้น ๆ ทั้งที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย ซึ่งในสังคมประชาธิปไตย สิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ คือการมีสิทธิแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ได้ แต่ต้องอยู่ภายใต้กรอบที่ไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคลหรือสร้างความเดือดร้อนเสียหายให้แก่ผู้อื่น ซึ่งในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารนั้น ผู้รับสารก็มีสิทธิ์ที่จะแสดงความรู้ ความคิดเห็นหรือโต้แย้งกับสื่อที่ได้อ่าน ฟัง หรือดูได้ โดยไม่จำเป็นต้องมีความคิดเห็นเหมือนกัน เป็นการมองต่างมุมและเป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคล แต่ต้องให้เหตุผลได้อย่างหนักแน่น น่าเชื่อถือ และเนื่องจากสื่อต่าง ๆ มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตมนุษย์ในปัจจุบันเป็นอย่างยิ่ง ผู้รับสารจึงต้องมีความละเอียดรอบคอบในการพิจารณาสื่อ การเขียนวิเคราะห์ วิจัย การให้เหตุผลจากสื่อต่าง ๆ เป็นการนำเนื้อหาของเรื่องมาพินิจพิจารณาแยกแยะออกเป็นส่วน ๆ เพื่อให้เข้าใจอย่างลึกซึ้ง เช่น รูปแบบการนำเสนอ การใช้ภาษา การดำเนินเรื่อง แนวคิดของเรื่อง เมื่อวิเคราะห์อย่างละเอียดแล้วจึงสามารถแสดงความคิดเห็นโดยการให้เหตุผล หรือการวิจารณ์ผลงานนั้นว่ามีความน่าสนใจ มีคุณค่าหรือข้อบกพร่องอย่างไร ทั้งนี้ในการวิจารณ์ ผู้วิจารณ์ต้องมีความเป็นกลาง ปราศจากอคติ ไม่วิจารณ์โดยใช้ความรู้สึกส่วนตัว แต่ต้องมีเหตุผลและหลักฐาน

อ้างอิงประกอบ เพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือ ที่สำคัญผู้วิจารณ์ต้องมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องนั้นอย่างเพียงพอ เพื่อให้ผลงานการวิจารณ์เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง ซึ่งการวิจารณ์นั้นอาจเป็นไปได้ในเชิงคล้อยตามหรือโต้แย้งก็ได้ (พองจันทร์ สุขยั้ง และคณะ, 2562; จิตต์นิภา ศรีไสย์ และคณะ, 2562)

5.1 ความหมายของการเขียนให้เหตุผล

ทักษะการเขียน เมื่อเทียบกับทักษะภาษาด้านอื่น ๆ พบว่าเป็นทักษะที่ค่อนข้างยาก เนื่องจากการเขียนประกอบด้วยทักษะย่อยหลายอย่างที่ต้องได้รับการฝึกฝนและเรียนรู้ ทั้งจากการเรียน ความคิด และประสบการณ์ การเขียนจึงนับได้ว่าเป็นทักษะที่มีกระบวนการยุ่งยากซับซ้อนและเกี่ยวพันเชื่อมโยงกับกระบวนการคิด กล่าวคือ ผู้เขียนจำเป็นจะต้องมีเป้าหมายที่แน่นอนในการเขียน รู้ว่าจะเขียนเพื่ออะไร จึงมีความจำเป็นอย่างมากที่จะต้องเตรียมระดมความคิด ค้นหาข้อมูล ลงมือเขียน อ่านทบทวนและปรับปรุงแก้ไข กระบวนการเหล่านี้จะเกิดขึ้นตลอดการเขียนเข้าไปเข้ามาและค่อนข้างใช้เวลาในการทำ ที่สำคัญคือ จะไม่มีรูปแบบที่แน่นอนตายตัว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของผู้เขียนแต่ละคนและงานเขียนแต่ละประเภท ในระหว่างการเขียน ผู้เขียนจำเป็นจะต้องแก้ปัญหาและในระหว่างนั้น ผู้เขียนมักจะเกิดความคิดใหม่ ๆ ตลอดเวลาการเขียน ทำให้บางครั้งอาจต้องมีการปรับเปลี่ยนจุดมุ่งหมายในการเขียน (สุภาณี ชินวงศ์, 2543) ทั้งนี้นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการเขียนไว้ดังนี้

สนธิ สัตโยภาส (2526) การเขียนเป็นทักษะอย่างหนึ่ง และเป็นเครื่องมือสำหรับแสดงความคิด และความเข้าใจแล้วถ่ายทอดออกมาเป็นตัวอักษรเพื่อให้ผู้อื่นเกิดความเข้าใจ

นภลัย สุวรรณธาดา และอดุล จันทรศักดิ์ (2552) ให้ความหมายของการเขียนไว้ว่า การเขียน เป็นการสื่อสารอย่างหนึ่งจากผู้ส่งสารถึงผู้รับสาร จุดประสงค์สำคัญคือเพื่อให้เข้าใจถูกต้องตรงกัน และสามารถปฏิบัติได้อย่างรวดเร็ว แต่บางครั้งการสื่อสารด้วยระบบหนังสือก็ประสบปัญหาทั้งผู้เขียนและผู้รับ กล่าวคือผู้เขียนก็เขียนวกวนไม่ชัดเจน หรือเยิ่นเย้อ จับความได้ยาก ผู้อ่านไม่สามารถเข้าใจได้ชัดเจน และไม่สามารถปฏิบัติได้ตามจุดประสงค์ของผู้เขียน

เสนีย์ วิลาวรรณ, สุระ ดามาพงษ์ และทัศนีย์ ล้วนสละ (2558) ได้ให้ความหมายของการเขียนไว้ว่า การเขียน คือ การถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความต้องการ ความรู้สึกต่าง ๆ ออกมาเป็นตัวหนังสือหรือลายลักษณ์อักษรให้ผู้อ่านได้เข้าใจตามที่ตนต้องการ การเขียนเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการสื่อสารของมนุษย์ นอกจากมนุษย์จะใช้ในการถ่ายทอดความรู้สึกรู้สึกนึกคิดและสติปัญญาต่อกันแล้ว ยังใช้ในการถ่ายทอดวัฒนธรรม มรดกด้านภูมิปัญญาและเผยแพร่ความรู้ ข่าวสารต่าง ๆ ได้อีก

ด้วย ดังนั้นในการเขียนผู้เขียนจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมทั้งด้านสำนวนภาษา เนื้อหา และวิธีการเขียน ถ้าผู้เขียนมีความคิดดี มีความคิดสร้างสรรค์ งานเขียนนั้นก็สร้างความรักความเข้าใจระหว่างคนในสังคม ในทางตรงกันข้าม ถ้าผู้เขียนมีความคิดในทางที่ไม่ดีก็จะก่อให้เกิดความขัดแย้ง ทำลายความสามัคคีของคนในสังคมได้

จากความหมายข้างต้น สามารถสรุปความหมายของการเขียนได้ว่า การเขียน เป็น การสื่อสารอย่างหนึ่ง ที่มีจุดมุ่งหมายในการถ่ายทอดความคิด และความเข้าใจผ่านตัวอักษรไปยังผู้รับสาร จำเป็นต้องเขียนให้ชัดเจน ไม่สับสน วกวน จึงจะทำให้ผู้รับสารเข้าใจจุดประสงค์ของผู้เขียนและตอบสนองได้ตรงตามความต้องการ

นอกจากการเขียนเพื่อการสื่อสารและถ่ายทอดความคิดแล้วนั้น ในการเขียนจำเป็นจะต้องมีเหตุผลมารับรอง เพื่อให้งานเขียนนั้น ๆ สมเหตุผลและน่าเชื่อถือ ยิ่งมีการกล่าวอ้างหรืออ้างอิงกลับไปยังบทความ จะทำให้งานเขียนนั้น ๆ สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่า เหตุผล ไว้ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2552) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับ เหตุผล ไว้ว่า การคิดแยกได้เป็น 2 อย่าง คือการคิดอย่างมีเหตุผลกับการคิดอย่างไม่มีเหตุผล คำ เหตุผล ถือว่าเป็นหนึ่งคำ มิได้แยกเป็น เหตุ (สาเหตุ) คำหนึ่ง และ ผล (ผลลัพธ์) อีกคำหนึ่ง แต่หมายถึง หลักทั่วไป พื้นฐาน กฎเกณฑ์ และข้อเท็จจริง ซึ่งทำหน้าที่รองรับข้อสรุป คำว่า ข้อสรุป นี้รวมไปถึงข้อวินิจฉัย ข้อตัดสินใจ หรือข้อยุติเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ข้อสรุปที่มีเหตุผลรองรับจะมีความหนักแน่น และน่าเชื่อถือ แท้ที่จริงคนเราใช้เหตุผลอยู่เป็นนิจ

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน (2556) ให้ความหมายของคำว่า เหตุ ไว้ว่า เป็นสิ่งหรือเรื่องที่ทำให้เกิดผล, เคำมูล เรื่อง ดังนั้นเหตุผล จึงหมายถึง เหตุและผล

มูลนิธิชัยพัฒนา (2560) ได้ให้ความหมายของ ความมีเหตุผล ไว้ในความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

สุชาติ บุชย์ชฎานนท์ (2564) ให้แนวคิดเกี่ยวกับการให้เหตุผล ไว้ว่า เป็นการอ้างหลักฐาน เพื่อยืนยันว่า ข้อสรุป ของเราเป็นความจริง มีส่วนประกอบของการให้เหตุผล คือ ส่วนที่เป็นข้ออ้าง (เหตุ) หมายถึง หลักฐาน และ ส่วนที่เป็นข้อสรุป (ผล) หมายถึง สิ่งที่เราต้องการบอกว่าเป็นจริง

จากความหมายข้างต้น ทำให้สรุปได้ว่า เหตุผล หมายถึง สิ่งที่ทำให้เกิดผล โดยมี 2 องค์ประกอบ คือส่วนที่เป็นข้ออ้าง (เหตุ) และส่วนที่เป็นข้อสรุป (ผล)

ดังนั้นการเขียนให้เหตุผล จึงหมายถึง การเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยใช้เหตุผลอ้างอิงประกอบให้การเขียนนั้นน่าเชื่อถือ สมเหตุสมผล โดยสาเหตุที่เขียน จะเป็นที่มาของเรื่องราวหรือข้อสนับสนุน หรือข้ออ้างในเรื่องนั้น ๆ ส่วนผล คือข้อสรุปที่เราต้องการบอกว่าเป็นจริง หรือสรุปจากสิ่งที่เราเขียน

5.2 โครงสร้างของการแสดงเหตุผล

กระทรวงศึกษาธิการ (2552) ได้กล่าวถึงโครงสร้างในการแสดงเหตุผลไว้ว่า ในการแสดงเหตุผลทั้งการพูดและเขียน ถ้าเราจะแสดงออกแต่เฉพาะเหตุผลอย่างเดียว จะไม่สามารถสื่อความหมายได้ชัด จำเป็นต้องแสดงข้อสรุปที่เหตุผลนั้นรองรับหรือสนับสนุนด้วย จึงจะทำให้เกิดการสื่อสารขึ้นโดยสมบูรณ์ และถ้าแสดงแต่เฉพาะข้อสรุปโดยละเหตุผล ก็เท่ากับเป็นการกล่าวออกไปโดยไม่มีข้อรองรับหรือข้อสนับสนุน ความน่าเชื่อถือก็จะลดน้อยลงมาก หรืออาจไม่ได้รับความเชื่อถือเลยก็ได้ ตัวอย่างเช่น

1. โดยที่ข้าพเจ้าได้ใช้ความพยายามมาหลายครั้งหลายหนแล้วที่จะเอาชนะเลิศครั้งนี้ให้ได้

2. เราจึงตัดสินใจว่าในฤดูร้อนที่จะมาถึงนี้ เราจะพักอยู่กับบ้านเห็นจะดีกว่า
จะรู้สึกทันทีว่า ความในข้อ 1. ยังไม่อาจสื่อความหมายได้โดยสมบูรณ์ น่าจะต้องมีข้อสรุปอะไรสักอย่างหนึ่งตามมา ส่วนในข้อ 2. นั้น จะต้องมื่อข้อความช่วงแรกขาดหายไป

ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า โครงสร้างของการแสดงเหตุผลจะต้องประกอบด้วย (1) เหตุผล หรือจะเรียกว่าข้อรับรอง หรือข้อสนับสนุนก็ได้ และ (2) ข้อสรุป

5.3 ภาษาที่ใช้ในการแสดงเหตุผล

ในการแสดงเหตุผลมักต้องใช้สันธานที่จำเป็นบางคำ เป็นต้นว่า จึง เพราะ ดังนั้น...จึง เพราะว่า เพราะฉะนั้น เพราะ...จึง เพราะว่า... เพราะฉะนั้น ก็เลย (ระดับกันเอง) โดยที่...จึง ก็ เป็นต้น

ตารางที่ 13 ภาษาที่ใช้ในการแสดงเหตุผล

ตัวอย่าง	เหตุผล	ข้อสรุป
1) วัยรุ่นต้องการ ความเข้าใจจากผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่ จึงควรใช้เวลาพูดคุย รับฟัง เรื่องราวของวัยรุ่นบ้าง	วัยรุ่นต้องการความเข้าใจจาก ผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่	ผู้ใหญ่จึงควรใช้เวลาพูดคุยรับ ฟังเรื่องราวของวัยรุ่นบ้าง
2) ฉันทอมทำตาม ข้อเสนอของคุณทุกประการ เพราะเท่าที่ผ่านมาคุณไม่เคย เสนออะไรที่ผิดพลาดมาก่อน เลย	เพราะเท่าที่ผ่านมาคุณไม่เคย เสนออะไรที่ผิดพลาดมาก่อน เลย	ฉันทอมทำตามข้อเสนอของคุณ ทุกประการ
3) ผมไม่ถนัดทั้ง วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ ดังนั้น ผมจึง เลือกแผนการ เรียนที่ 4 ซึ่งไม่ได้เน้นทักษะ ทาง ค นิ ต ศ า ส ต ร์ แ ล ซ วิทยาศาสตร์ แต่เน้นภาษาและ ศิลปวัฒนธรรมกับวิชาอาชีพ	ผมไม่ถนัดวิทยาศาสตร์และ คณิตศาสตร์	ดังนั้น ผมจึงเลือกแผนการ เรียนที่ 4 ซึ่งไม่ได้เน้นทักษะ ทาง ค นิ ต ศ า ส ต ร์ แ ล ซ วิทยาศาสตร์ แต่เน้นภาษาและ ศิลปวัฒนธรรมกับวิชาอาชีพ
4) นักเรียนควร สนใจค้นคว้าหาความรู้ด้วย ตนเองให้มาก เพราะว่าการ เรียนต่อไปในอนาคต ครูจะไม่ ทำหน้าที่เป็นผู้บอกความรู้แก่ นักเรียนแต่อย่างเดียว แต่จะ เป็นผู้ชี้แนะให้นักเรียนไป ค้นหาความรู้และค้นพบความรู้ ด้วยตนเองเป็น สำคัญ	เพราะว่าการเรียนต่อไป ใน อนาคต ครูจะไม่ทำหน้าที่เป็น ผู้บอกความรู้แก่นักเรียนแต่ อย่างเดียว แต่จะเป็นผู้ชี้แนะ ให้นักเรียนไปค้นหาความรู้และ ค้นพบความรู้ด้วยตนเองเป็น สำคัญ	นักเรียนควรสนใจค้นคว้าหา ความรู้ด้วยตนเองให้มาก
5) ภาษาเป็นหัวใจของ การสื่อสาร เพราะฉะนั้น ถ้าเราต้องการสื่อสารให้ได้ผลดี เราต้องระมัดระวังใช้ภาษาให้ดี	ภาษาเป็นหัวใจของการสื่อสาร	เพราะฉะนั้น ถ้าเราต้องการ สื่อสารให้ได้ผลดีเราต้อง ระมัดระวังใช้ภาษาให้ดี

ตัวอย่าง	เหตุผล	ข้อสรุป
6) เพราะเธอไม่เชื่อฉัน เธอจึงได้รู้ว่าอย่างไรที่เห็นอยู่ อยู่ที่นี่	เพราะเธอไม่เชื่อฉัน	เธอจึงได้รู้ว่าอย่างไรที่เห็นอยู่ นี่
7) (เพราะว่า) มุม ก ข ค เป็นมุมที่อยู่ในครึ่งวงกลม (เพราะฉะนั้น) มุม ก ข ค ต้องเท่ากับหนึ่งมุมฉาก	เพราะว่า มุม ก ข ค เป็นมุมที่อยู่ในครึ่งวงกลม	เพราะฉะนั้น มุม ก ข ค ต้องเท่ากับหนึ่งมุมฉาก
8) เห็นคุณไม่สนใจที่ใช้หนังสือเล่มนี้มานานแล้ว ฉันก็เลยให้คนอื่นไป	เห็นคุณไม่สนใจที่จะใช้หนังสือเล่มนี้มานานแล้ว	ฉันเลยให้คนอื่นไป
9) โดยที่คณะกรรมการชมรมได้พิจารณาเห็นว่า งานของชมรมเป็นที่สนใจแก่นักเรียนเป็นอันมาก คณะกรรมการจึงได้ปรับปรุงโครงการนี้ให้ดียิ่งขึ้นไปเพื่อสนองความต้องการของนักเรียนในวงกว้างยิ่งขึ้น	โดยที่คณะกรรมการชมรมได้พิจารณาเห็นว่า งานของชมรมเป็นที่สนใจแก่นักเรียนเป็นอันมาก	คณะกรรมการจึงได้ปรับปรุงโครงการนี้ให้ดียิ่งขึ้นไปอีก เพื่อสนองความต้องการของนักเรียน ในวงกว้างยิ่งขึ้น
10) เมื่อท่านยินดีที่จะรับผิดชอบงานชิ้นนี้ คณะกรรมการก็ขอขอบคุณและอนุมัติให้ดำเนินการต่อไปได้	เมื่อท่านยินดีที่จะรับผิดชอบงานชิ้นนี้	คณะกรรมการก็ขอขอบคุณและอนุมัติให้ดำเนินการต่อไปได้

ที่มา : กระทรวงศึกษาธิการ (2552)

จากตารางที่ 13 พบว่า ที่มาหรือต้นเรื่อง เมื่ออ่านพิจารณาแล้วจะพบว่าเป็นสาเหตุ และส่วนที่เป็นข้อสรุป เมื่อพิจารณาแล้วจะพบว่าเป็นผล และเมื่อสังเกตจะพบว่า สาเหตุจะตามหลังคำเชื่อมคำว่า เพราะ เพราะ ว่า และผล จะตามหลังคำเชื่อม จึง ดังนั้น เป็นต้น

5.4 ประเภทของแบบทดสอบทักษะการเขียน

ในการทดสอบการเขียน ซึ่งเป็นทักษะที่มีความละเอียดและยากกว่าทักษะอื่น ๆ นั้น จำเป็นต้องมีการวัดที่ค่อนข้างเด่นชัด และตรงตามเนื้อหา (สุภาณี ชินวงศ์, 2543) ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ คือ 1) แบบทดสอบการเขียนแบบปรนัย และ 2) แบบทดสอบการเขียนแบบอัตนัยหรือเรียงความ

1) แบบทดสอบการเขียนแบบปรนัย

เป็นการทดสอบความสามารถในการเขียนทางอ้อม สืบเนื่องมาจากแนวคิดที่ว่า ภาษาสามารถแยกเป็นองค์ประกอบต่าง ๆ ได้ เช่น ไวยากรณ์ คำศัพท์ เป็นต้น แม้จะเป็นการทดสอบความสามารถทางอ้อมแต่แบบทดสอบการเขียนแบบปรนัย มีความเที่ยงสูง สามารถวัดได้แน่นอน หรืออาจอีกนัยหนึ่งได้ว่า แบบทดสอบปรนัยเป็นแบบทดสอบความสามารถในการแก้ปัญหาวินิจฉัยแทนนั้น ไม่ใช่แบบทดสอบที่วัดความสามารถในการเขียนได้

2) แบบทดสอบการเขียนแบบอัตนัยหรือเรียงความ

แบบทดสอบอัตนัย เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดความสามารถในการเขียนโดยตรง เนื่องจากเป็นการทดสอบที่ให้ผู้เรียนเขียนและเรียบเรียงเนื้อหาต่อเนื่องกัน โดยใช้กฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์และคำศัพท์ที่ได้เรียนมา ซึ่งเป็นการวัดทักษะย่อยทางภาษาหลายด้านในเวลาเดียวกัน ข้อดีของแบบทดสอบอัตนัย คือ สามารถหาหัวข้อให้นักเรียนเขียนได้ง่ายและเป็นการวัดความสามารถในการเขียนอย่างแท้จริง แต่ข้อจำกัดคือ เป็นแบบทดสอบที่ตรวจยากและมีความเที่ยงน้อยกว่าแบบทดสอบการเขียนแบบปรนัย ทั้งนี้ ปัญหาอาจจะอยู่ที่ผู้ตรวจที่ไม่ได้ใช้มาตรฐานเดียวกัน แม้จะเป็นผู้ตรวจคนเดียวกันก็ตาม

ในงานวิจัยนี้ นอกจากจะประยุกต์การให้เหตุผลมาเป็นโครงสร้างในการเขียนให้เหตุผลแล้วยังจับเอาแนวคิดของการแสดงทรรศนะมาประยุกต์ใช้ในการเขียนอีกด้วย ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ (2552) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับ ทรรศนะ เอาไว้ว่า ในสังคมประชาธิปไตย การแสดงทรรศนะของบุคคลเกี่ยวกับเรื่องหนึ่งเรื่องใดก็ตาม ย่อมเป็นปกติวิสัยที่พึงกระทำ หากทรรศนะนั้นแสดงออกโดยบริสุทธิ์ใจ เพื่อประโยชน์ทางสร้างสรรค์ และด้วยเจตนาอันดีต่อสังคม ทรรศนะต่าง ๆ ดังกล่าว แม้จะแตกต่างกันหรือขัดแย้งกัน ย่อมนับได้ว่ามีประโยชน์ เพราะจะช่วยให้บุคคลอื่น ๆ ได้มีโอกาสใช้ดุลยพินิจตัดสินใจเลือกวิถีทางแก้ปัญหาได้หลายทางด้วยความสุขุมรอบคอบขึ้น ด้วยเหตุนี้ เมื่อมีบุคคลแสดงทรรศนะที่แตกต่างกัน จึงมิได้แสดงว่าเกิดการแตกความสามัคคีในสังคมแต่ประการใด คำ ทรรศนะ โดยรูปศัพท์

จึงหมายถึง ความเห็น การเห็น อาจเขียนว่า ทักษะ ก็ได้ สรุปความหมายตามที่ใช้กันในปัจจุบันได้ว่า ทรรศนะ คือ ความคิดเห็นที่ประกอบด้วยเหตุผล

5.5 โครงสร้างของการแสดงทรรศนะ

เมื่อพิจารณาในแง่โครงสร้าง อาจกล่าวได้ว่า การแสดงทรรศนะประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ ที่มา ข้อเสนอสนับสนุน และข้อสรุป

ที่มา คือ ส่วนที่เป็นเรื่องราวต่าง ๆ อันทำให้เกิดการแสดงทรรศนะ ที่มาของทรรศนะจะชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องแสดงทรรศนะนั้น และจะช่วยให้ผู้รับสารเกิดความเข้าใจและพร้อมที่จะรับฟังทรรศนะนั้นให้ครบถ้วนต่อไป

ข้อเสนอสนับสนุน คือ ข้อเท็จจริง หลักการ รวมทั้งทรรศนะและมติของผู้อื่นที่ผู้แสดงทรรศนะนำมาใช้ เพื่อประกอบกันให้เป็นเหตุผลสนับสนุนข้อสรุปของตน

ข้อสรุป คือ สารที่สำคัญที่สุดของทรรศนะ อาจเป็นข้อเสนอแนะ ข้อวินิจฉัย ข้อเสนอแนะ หรือการประเมินค่า ซึ่งเจ้าของทรรศนะนำเสนอเพื่อให้ผู้อื่นพิจารณา ยอมรับหรือนำไปปฏิบัติ

5.6 ความแตกต่างระหว่างทรรศนะของบุคคล

ทรรศนะของคนในสังคมเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งอาจแตกต่างกันไปได้หลายแนว ความหลากหลายของการแสดงทรรศนะดังกล่าวเนื่องมาจากเหตุสำคัญ 2 ประการ คือ คุณสมบัติตามธรรมชาติของมนุษย์อย่างหนึ่ง และอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมอีกอย่างหนึ่ง

คุณสมบัติตามธรรมชาติของมนุษย์ หมายถึง คุณสมบัติที่ติดตัวมนุษย์มาแต่กำเนิด เช่น ความมีไหวพริบ เขวี้ยง ปฏิภาณ ความถนัด ฯลฯ ส่วนคำว่า สิ่งแวดล้อมนั้นมีความหมายกว้าง หมายรวมถึงทุกสิ่งทุกอย่างทั้งที่เป็นธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างหรือกระทำนั้น อันอยู่แวดล้อมรอบตัวมนุษย์แต่ละคน อาทิ ทุ่งนาป่าเขา บ้านเมือง ชุมชน ระบบการศึกษา สื่อมวลชน และสิ่งอื่น ๆ อีกนานัปการ

คุณสมบัติตามธรรมชาติของมนุษย์เป็นสิ่งที่ต้องอาศัยการส่งเสริมและสนับสนุนจากสิ่งแวดล้อมด้วย จึงจะพัฒนาได้อย่างเต็มที่ ฉะนั้น กล่าวได้ว่า อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมมีความสำคัญเป็นอันมากต่อการแสดงทรรศนะของบุคคล

อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมจะทำให้บุคคลมีความรู้ ประสบการณ์ ความเชื่อ รวมทั้งค่านิยมแตกต่างกันไป ความแตกต่างกันนี้ย่อมมีผลทำให้บุคคลเกิดทรรศนะที่แตกต่างกันไปด้วย ดังจะชี้ให้เห็นต่อไปนี้

5.6.1 ความรู้และประสบการณ์

บุคคลที่มีความรู้มากกับบุคคลที่มีความรู้น้อย เมื่อแสดงทรรศนะในเรื่องเดียวกัน ผู้มีความรู้มากย่อมแสดงทรรศนะได้ลึกซึ้งและกว้างขวางกว่า อย่างไรก็ตาม คนทุกคนสามารถพัฒนาความรู้ของตนให้มากขึ้นได้ ทั้งโดยการเรียนรู้จากโรงเรียนและนอกโรงเรียน

ในทำนองเดียวกัน บุคคลที่มีประสบการณ์มากย่อมมีโอกาสจะแสดงทรรศนะได้กว้างขวางกว่าบุคคลที่มีประสบการณ์น้อย ประสบการณ์เกิดจากการที่ได้อ่าน ได้ฟัง ได้ดูหรือได้สังเกตมาด้วยตนเอง และได้สะสมต่อเนื่องกันมาในช่วงระยะเวลาที่นานพอสมควร สรุปแล้วทรรศนะของบุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์แตกต่างหรือเหลื่อมล้ำกัน ย่อมจะเป็นทรรศนะที่ผิดแผกแตกต่างกันไป แม้ในบุคคลคนเดียวกัน ทรรศนะในช่วงเวลาหนึ่งของอายุก็จะแตกต่างได้อย่างมากกับในอีกช่วงเวลาหนึ่ง บางที่อาจถึงกับตรงกันข้ามก็เป็นได้ ทั้งนี้เพราะบุคคลนั้นได้สะสมความรู้และประสบการณ์เพิ่มขึ้นตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาไป

5.6.2 ความเชื่อ

มนุษย์แต่ละคน แต่ละหมู่ แต่ละเหล่า อาจมีความเชื่อแตกต่างกันไปได้ ทั้งในเรื่องที่เป็นหลักสำคัญของชีวิต เช่น ความเชื่อทางศาสนา เศรษฐกิจ ลัทธิการเมือง เป็นต้น และในเรื่องที่เป็นรายละเอียดอื่น ๆ เมื่อบุคคลมีความเชื่อต่างกัน แนวคิด หรือวิธีมองปัญหา ก็จะแตกต่างกันไปด้วย และเมื่อบุคคลแสดงทรรศนะออกมาจากพื้นฐานความเชื่อที่แตกต่างกัน ทรรศนะนั้นก็ย่อมต้องแตกต่างกันเป็นธรรมดา ตัวอย่าง บุคคลที่มีความเชื่อเรื่องอำนาจไม่คัดค้านพิธีกรรมต่าง ๆ เช่น การสังเวยรุกขเทวดา เป็นต้น บุคคลที่ไม่เชื่อ หรือเชื่อครึ่งไม่เชื่อครึ่ง ทรรศนะก็จะแตกต่างไปอีก พวกเขาไม่เชื่อ ก็อาจจะแสดงทรรศนะไปในทางประนีประนอม เช่น แสดงทรรศนะว่าควรทำแต่พอสัดส่วนประมาณ เพื่อมุ่งผลทางจิตใจ เป็นต้น

ความเชื่อของคนมักเกิดจากการศึกษาอบรมทั้งจากครอบครัวและสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ความเชื่อของคนอาจเปลี่ยนไปได้ตามวัยและประสบการณ์

5.6.3 ค่านิยม

ค่านิยม หมายถึง ความรู้สึกที่มีอยู่ในจิตใจของแต่ละคนหรือแต่ละกลุ่มว่า สิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งมีคุณค่าหรือมีความสำคัญ ค่านิยมเป็นเครื่องกำหนดพฤติกรรมของบุคคลแต่ละคนหรือแต่ละกลุ่ม ค่านิยมมีอิทธิพลต่อการแสดงทรรศนะของบุคคลนั้น ๆ เช่น บุคคลที่มีค่านิยมในเรื่องความประหยัด โดยเล็งเห็นว่าเป็นสิ่งที่ทุกคนพึงปฏิบัติแม้จะมีฐานะดีเพียงใดก็ตาม ก็มักจะแสดงทรรศนะไปในทางที่ส่งเสริมความประหยัด บุคคลที่มีค่านิยมในเรื่องความ

เครื่องครัดในระเบียบวินัย ก็มักจะแสดงทรศนะไปในทางส่งเสริมความมีระเบียบวินัย และตำหนิติฉินความย่อหย่อนในระเบียบวินัยด้วยประการต่าง ๆ

บางครั้ง อิทธิพลของค่านิยมอาจถึงกับกลายเป็นเครื่องหน่วงเหนี่ยวไม่ให้คุณแสดงทรศนะออกมาเลยก็เป็นได้ เช่น บุคคลที่ยึดถือค่านิยมที่ว่า “พูดไปสองไพเบี้ย นิ่งเสียตำลึงทอง” เมื่อพบเห็นกรณีขัดแย้งต่าง ๆ เกิดขึ้น ที่มีกระแสบการแสดงความคิดเห็นใด ๆ ออกไป เพราะเห็นว่าถ้าพูดไปแล้ว มีแต่ทางเสียเปรียบ สู้นิ่งเสียดีกว่า

ดังนั้น ค่านิยมเกิดจากการปลูกฝังอบรม การได้เห็นตัวอย่าง รวมทั้งการใช้ความคิดพิจารณาด้วยตนเอง ค่านิยมของแต่ละคนแต่ละกลุ่มอาจเปลี่ยนไปได้ตามวัย ประสบการณ์ และอิทธิพลแวดล้อมอื่น ๆ

5.7 ประเภทของทรศนะ

แม้ทรศนะจะมีความหลากหลายมากเพียงใดก็ตาม เราพอจะจำแนกทรศนะที่มนุษย์แสดงกันอยู่เป็นปกติในสังคม ออกได้เป็น 3 ประเภทคือ

5.7.1 ทรศนะเชิงข้อเท็จจริง

ส่วนใหญ่จะเป็นทรศนะที่กล่าวถึงเรื่องที่เกิดขึ้นแล้ว แต่ยังเป็นเรื่องที่คุณในสังคมถกเถียงกันอยู่ว่า ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องเป็นอย่างไรแน่ การแสดงทรศนะเชิงข้อเท็จจริงจึงเป็นเพียงการสันนิษฐานเท่านั้น จะน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด แล้วแต่เหตุผลที่ผู้แสดงทรศนะนำมาสนับสนุนเป็นสำคัญ

5.7.2 ทรศนะเชิงคุณค่า

ทรศนะประเภทนี้ เป็นทรศนะที่ประเมินว่า สิ่งใดดี สิ่งใดด้อย สิ่งใดเป็นประโยชน์หรือเป็นโทษ สิ่งใดเหมาะสมหรือไม่เหมาะสม สิ่งเหล่านั้นอาจเป็นวัตถุ บุคคล กิจกรรม โครงการ วิธีการ นโยบายหรือแม้แต่ทรศนะก็ได้ ผู้แสดงทรศนะอาจประเมินค่าสิ่งนั้นโดยลำพังตัวของมันเองหรือประเมินโดยเปรียบเทียบกับสิ่งที่อยู่ในประเภทเดียวกัน หรือมีลักษณะเป็นไปในทำนองเดียวกันตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น

5.7.3 ทรศนะเชิงนโยบาย

ทรศนะเชิงนโยบายเป็นทรศนะที่ชี้บ่งว่าควรทำอะไร อย่างไร ต่อไปในอนาคตหรือควรปรับปรุงแก้ไขสิ่งใดไปในทางใด อย่างไร นโยบายมีได้หลายระดับ ตั้งแต่ระดับบุคคล กลุ่มบุคคล องค์กร สถาบัน ตลอดไปจนถึงระดับประเทศชาติ ทรศนะเชิงนโยบายมักจะต้องบ่งชี้ให้แจ่ม

ชัดด้วยว่า สิ่งที่จะเสนอแนะให้ทำนั้น มีขั้นตอนอย่างไร มีเป้าหมายอะไร เป็นประโยชน์อย่างไร และหากมีอุปสรรคจะแก้ไขอย่างไร อาจรวมไปถึงวิธีปฏิบัติว่าน่าจะกระทำอย่างไรด้วย

อนึ่ง ในการแสดงทรรศนะเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ก็อาจมีทรรศนะเชิงข้อเท็จจริง เชิงคุณค่า และเชิงนโยบายปนกันอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อบุคคลแสดงทรรศนะเชิงนโยบาย มักหลีกเลี่ยงพื้นที่ที่จะต้องเสนอข้อเท็จจริงบางอย่างเพื่อสนับสนุนนโยบายของตน นอกจากนี้ก็ต้องแสดงด้วยว่า สิ่งที่คุณเสนอนั้นมีคุณประโยชน์อย่างไรด้วย สำหรับการแสดงทรรศนะเชิงข้อเท็จจริงหรือเชิงคุณค่านั้น อาจแสดงแต่ข้อเท็จจริงล้วน ๆ หรือคุณค่าล้วน ๆ เท่านั้นได้

5.8 ลักษณะของภาษาที่ใช้ในการแสดงทรรศนะ

การเรียบเรียงถ้อยคำในการแสดงทรรศนะ ถือหลักเช่นเดียวกับการใช้ภาษาโดยทั่วไป กล่าวคือใช้ถ้อยคำกะทัดรัด มีความหมายแจ่มชัด เรียงลำดับเนื้อหาความไม่สับสนวุ่นวาย ใช้ภาษาถูกต้องกับระดับของการสื่อสาร และใช้สำนวนภาษาให้ถูกต้องดังที่นักเรียนได้เคยเรียนมาแล้ว อย่างไรก็ตาม การใช้ภาษาในการแสดงทรรศนะมีลักษณะเฉพาะอยู่บางประการ ซึ่งหากไม่ใช้หรือใช้ผิดพลาด อาจทำให้ผู้รับสารสำคัญผิดว่า สารที่ส่งมานั้นหาใช่เป็นทรรศนะไม่ เป็นแต่เพียงการเสนอข้อเท็จจริง หรือการบอกกล่าวเท่านั้น

ลักษณะเฉพาะของภาษาที่ใช้ในการแสดงทรรศนะที่ควรสังเกต ดังนี้

1. ใช้ คำ หรือ กลุ่มคำ ที่แสดงว่าเป็นเจ้าของทรรศนะ คำหรือกลุ่มคำที่แสดงว่าเป็นเจ้าของทรรศนะอาจเป็นคำนาม คำสรรพนาม ประกอบกับคำกริยา หรือกลุ่มคำกริยา ที่ชี้ชัดว่าเป็นข้อสรุปของการแสดงทรรศนะ

ตัวอย่าง

1) ดิฉันเห็นว่า โรงเรียนมีโครงการส่งเสริมความถนัดของนักเรียนอยู่แล้ว
2) พวกเราเห็นร่วมกันว่า โรงเรียนควรทบทวนระเบียบการแต่งกายของนักเรียนให้เหมาะสมแก่กาลสมัย
3) ข้าพเจ้าเข้าใจว่า เหตุการณ์ไฟไหม้โรงแรมเป็นความประมาทของผู้บริหาร

4) ผมขอสรุปว่า เราควรมอบเรื่องนี้ให้คณะกรรมการเฉพาะกิจพิจารณา
5) ที่ประชุมมีมติว่า ให้ระงับการจัดทัศนศึกษาไปต่างประเทศ
6) เราขอเสนอแนะว่า วิชาเทคโนโลยีสารสนเทศพื้นฐานควรเป็นวิชาบังคับในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย

2. ใช้ คำ หรือ กลุ่มคำกริยาช่วย ในข้อสรุปเพื่อชี้ให้เห็นว่าเป็นการแสดงทรรศนะ เช่น น่า น่าจะ คง ควรจะต้อง

ตัวอย่าง

- 1) เรื่องนี้น่าส่งต่อให้องค์การที่เกี่ยวข้องรับไปดำเนินการ
- 2) รัฐบาลน่าจะทบทวนนโยบายการเงินการคลังของประเทศ
- 3) คณะนักเรียนคงเข้าใจผิดว่าเรื่องนี้เป็นคำสั่งของโรงเรียนแท้จริงเป็นคำเชิญชวน
- 4) โรงเรียนควรจะต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียนเป็นอันดับแรก

3. ใช้คำหรือกลุ่มคำอื่น ๆ ที่สื่อความหมายไปในทางแสดงทรรศนะ อาจเป็นการประเมินค่า แสดงความเชื่อมั่น คาดคะเน ฯลฯ ก็ได้

ตัวอย่าง

- 1) สารวัตรนักเรียนได้สอดส่องความประพฤติของนักเรียนอย่างเต็มความสามารถ (ประเมินค่า)
- 2) นักกีฬาของเรามีทางชนะอย่างไม่ต้องสงสัย (แสดงความเชื่อมั่น)
- 3) เป็นไปได้ยาก ที่จะประสบโชคสองครั้งสองคราเช่นนี้อีก (คาดคะเน)

5.9 ปัจจัยที่ส่งเสริมการแสดงทรรศนะ

เมื่อบุคคลมีโอกาสแสดงทรรศนะแล้ว ยังมีปัจจัยอื่นอีกหลายข้อที่ช่วยส่งเสริมการแสดงทรรศนะนั้น ๆ อาจสรุปปัจจัยเหล่านี้ได้เป็น 2 ประการ คือ ปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน

ปัจจัยภายนอก อาทิ สื่อ ผู้รับสาร บรรยากาศแวดล้อม เวลา สถานที่ บุคคลอื่น

ปัจจัยภายใน อาทิ ความสามารถในการใช้ภาษาทั้งวจนภาษาและอวจนภาษา ความเชื่อมั่นในตนเอง ความรู้และประสบการณ์ ทศนคติ สติปัญญาและความพร้อมทางกาย

ตัวอย่าง ในที่ประชุมแห่งหนึ่ง ขณะที่บุคคลผู้หนึ่งแสดงทรรศนะของตน ปรากฏว่า บุคคลอื่น ๆ ในที่ประชุมนั้นไม่สนใจ โดยพูดคุยกันบ้าง ในทางตรงกันข้าม ถ้าคนในที่ประชุมนั้นตั้งใจฟังก็จะ เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้บุคคลนั้นแสดงทรรศนะได้อย่างเต็มที่ ส่วนปัจจัยภายใน เช่น ถ้าผู้แสดงทรรศนะขาดความสามารถในการใช้ภาษา ก็ย่อมไม่สามารถแสดงทรรศนะให้เป็นที่เข้าใจอย่างแจ่มแจ้งได้ ในทางตรงกันข้าม ถ้าบุคคลมีสมรรถภาพในการใช้ภาษาสูง ก็จะสามารถแสดงทรรศนะของตนให้เป็นที่น่าเชื่อถือได้

5.10 การประเมินค่าทรัพย์สิน

การประเมินค่าทรัพย์สินของบุคคลใดก็ตาม ไม่ควรยึดตัวบุคคลเป็นสำคัญ แม้ผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สินนั้น จะเป็นผู้ทรงคุณวุฒิหรือเป็นผู้ที่มีชื่อเสียงมากเพียงใด เพราะมนุษย์ไม่สามารถเสนอสิ่งที่ถูกต้องเสมอไปในทุกโอกาส แนวทางในการประเมินค่าทรัพย์สินควรเป็นดังนี้

1. ประโยชน์และลักษณะสร้างสรรค์

ทรัพย์สินที่ดีต้องก่อให้เกิดประโยชน์และมีคุณค่าในทางสร้างสรรค์ ประโยชน์ หมายถึง ประโยชน์ทั้งส่วนน้อยและประโยชน์ส่วนใหญ่ ถ้าเป็นประโยชน์เฉพาะตนหรือส่วนน้อยแต่อย่างเดียว ก็เป็นทรัพย์สินที่ไม่สู้จะมีคุณค่านัก ยิ่งเป็นทรัพย์สินที่เป็นประโยชน์เฉพาะตนหรือคนส่วนน้อย แต่กลับเป็นโทษแก่คนส่วนใหญ่หรือส่วนรวม ก็ย่อมจะเป็นทรัพย์สินที่ไม่พึงประสงค์ยิ่งขึ้น สำหรับทรัพย์สินในทางสร้างสรรค์นั้น หมายถึง การเสนอแนะที่ก่อให้เกิดสิ่งแปลกใหม่ อันอาจนำไปใช้ประโยชน์ได้ และชำระสิ่งที่ค้างคามของสังคมไว้ให้คงอยู่ได้ตลอดไป

2. ความน่าเชื่อถือและความสมเหตุสมผล

ทรัพย์สินที่ดีจะต้องมีความน่าเชื่อถือและความสมเหตุสมผล ข้อเสนอสนับสนุนทรัพย์สินจะต้องมีน้ำหนักพอที่จะทำให้ข้อสรุปน่าเชื่อถือ และมีค่าควรแก่การยอมรับ ถ้าเป็นการใช้เหตุผลด้วยวิธีนัย ก็ควรประเมินว่า หลักการที่นำมาเป็นเหตุผลหรือข้อเสนอสนับสนุน มีค่าควรแก่การยอมรับหรือไม่ และกรณีเฉพาะที่ประกอบเป็นข้อเสนอสนับสนุนนั้นถูกต้องตรงตามความเป็นจริงโดยไม่มี การบิดเบือนหรือไม่ และใช้วิธีอนุมานที่ถูกต้องสมเหตุสมผลหรือไม่ อย่างไร

หากทรัพย์สินนั้นใช้เหตุผลด้วยวิธีนัยอย่างย่อโดยไม่ระบุหลักการ หรือกรณีเฉพาะก็ต้องประเมินว่า สิ่งทีละไว้นั้น ผู้รับสารอาจเข้าใจและยอมรับได้หรือไม่ ถ้าทรัพย์สินนั้นใช้เหตุผลด้วยวิธีอุปนัย ก็ต้องประเมินว่า กรณีตัวอย่างที่นำมาอ้างพอเพียงหรือไม่ และเป็นกรณีตัวอย่างซึ่งเป็นตัวแทนของกรณีทั้งหมดได้อย่างแท้จริงหรือไม่เพียงใด ตัวอย่างเหล่านั้นถูกต้องตามความเป็นจริงหรือไม่ ถ้าเป็นการอ้างผู้ทรงคุณวุฒิ ก็ประเมินว่าอ้างได้ถูกต้องโดยไม่คลาดเคลื่อนหรือไม่ อ้างได้เพียงพอแก่กรณีหรือไม่ ถ้าใช้แนวเทียบ ก็ต้องพิจารณากรณีที่นำมาใช้เทียบว่า มีลักษณะที่สอดคล้องกันหรือไม่ ถ้าใช้เหตุผลที่เป็นความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุกับผลลัพธ์ ก็ต้องพิจารณาว่าเป็นจริงและเป็นไปได้เพียงไร มีอิทธิพลจากสาเหตุอื่น ๆ ที่จะทำให้ข้อสรุปคลาดเคลื่อนไปได้หรือไม่

3. ความเหมาะสมกับผู้รับสารและกาลเทศะ

โดยปกติ ทรัพย์สินใดก็ตามจะต้องนำเสนอแก่บุคคลหรือประชุมชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งในโอกาสใดโอกาสหนึ่ง ผ่านสื่อชนิดใดชนิดหนึ่ง บางทรัพย์สินอาจนำเสนอแก่สาธารณชนทั่วไปได้ แต่บาง

พรรณษะก็ไม่สมควร ในการประเมินค่าพรรณษะ จึงต้องพิจารณาว่าพรรณษะนั้น ๆ ได้เสนออย่างเหมาะสมและควรแก่ประชุมชนหรือไม่ นำเสนอถูกต้องกับกาลเทศะหรือไม่และพรรณษะที่นำเสนอ นั้น มีความพอเหมาะพอดี ไม่มากเกินไป เหมาะแก่เนื้อที่หรือเวลาที่มีอยู่ เหมาะแก่สมรรถภาพการรับสารของผู้รับหรือไม่ ตัวอย่างพรรณษะที่ไม่เหมาะแก่การนำเสนอต่อสาธารณชน เช่น พรรณษะเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติซึ่งรายละเอียดบางประการควรสงวนไว้เพื่อเสนอแก่ผู้รับผิดชอบโดยตรงเท่านั้น หากควรเสนอแก่บุคคลทั่วไปไม่ เพราะอาจทำให้ผู้ไม่ประสงค์ดีนำไปใช้ในทางที่เป็นอันตรายต่อประเทศชาติได้

4. การใช้ภาษา

ภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญที่สุดสำหรับการนำเสนอพรรณษะ ฉะนั้นในการประเมินค่าพรรณษะ จำเป็นต้องประเมินการใช้ภาษาด้วยว่า มีความแจ่มแจ้งชัดเจน แม่นตรงตามต้องการและเหมาะสมแก่ระดับการสื่อสารหรือไม่ เพียงใด

การประเมินค่าพรรณษะเป็นเรื่องละเอียดอ่อน จะด่วนสรุปไม่ได้ ต้องอาศัยเวลาและข้อมูลหลายๆด้านประกอบกัน

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการเขียน เหตุผล การเขียนให้เหตุผล และการใช้ภาษาแสดงพรรณษะ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการเขียนให้เหตุผลได้ โดยบูรณาการโครงสร้างของการแสดงพรรณษะร่วมกับการให้เหตุผลด้วยวิธีการอนุมาน ดังนั้น จึงสามารถสรุปหรือให้ความหมายของการเขียนให้เหตุผลได้ว่า เป็นการเขียนที่ประยุกต์ใช้โครงสร้างของการแสดงพรรณษะ ซึ่งประกอบด้วยที่มาของเรื่องราว ข้อสนับสนุน (เหตุ) และข้อสรุป (ผล) สามารถแสดงเหตุผลได้ด้วยวิธีการอนุมานแบบนิรนัยและอุปนัย หรือแสดงเหตุผลในแนวข้อเท็จจริง เชิงคุณค่า หรือเชิงนโยบาย โดยยึดโครงสร้างของการแสดงพรรณษะเป็นหลัก มีเกณฑ์ในการประเมินค่า โดยดูจาก 1) ความเป็นประโยชน์และสร้างสรรค์ 2) ความน่าเชื่อถือและความสมเหตุสมผล 3) ความเหมาะสมกับผู้รับสารและกาลเทศะ และ 4) การใช้ภาษา

เมื่อผู้เรียนรู้จักใช้เหตุผล ก็จะสามารถตัดสินใจ หรือให้ข้อสรุปเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และเห็นลู่ทางในการที่จะระงับข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นให้จบลงได้ด้วยสันติวิธี ในสังคมที่เจริญแล้วจึงเห็นความสำคัญของการใช้เหตุผลและถือว่าการพัฒนาสมรรถภาพการใช้เหตุผลเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในระบบการศึกษาทุกระดับ ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) รูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้แบ่งการดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

ระยะที่ 2 การศึกษาผลการใช้รูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

กระบวนการวิจัยทั้ง 2 ระยะ มีรายละเอียดโดยสรุป ดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

ตารางที่ 14 ขั้นตอนและผลลัพธ์ในการดำเนินการวิจัยระยะที่ 1

ขั้นตอนในการดำเนินงาน	ผลลัพธ์
1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา	ร่างรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
- ข้อมูลเกี่ยวกับการสอนแบบเว็บแควสท์	
- ข้อมูลเกี่ยวกับ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อ	
- ข้อมูลเกี่ยวกับสื่อสังคม	
- ข้อมูลเกี่ยวกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล	
- ข้อมูลเกี่ยวกับ Google Site, padlet	
2. สัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย จำนวน 10 คนทั่วประเทศ เกี่ยวกับการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล	
3. วิเคราะห์ผู้เรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สื่อสังคม โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ จำนวน 404 คน	
4. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษา การสัมภาษณ์และการสำรวจ มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ร่างรูปแบบการสอนฯ	
5. ร่างรูปแบบการสอนฯ ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบแล้วปรับปรุงตามคำแนะนำ	

ขั้นตอนในการดำเนินงาน	ผลลัพธ์
6. นำร่างรูปแบบการสอนฯที่ได้ไปสัมภาษณ์ ความคิดเห็นจากครุผู้สอนวิชาภาษาไทย (กลุ่ม เดิมที่เคยได้สัมภาษณ์) จำนวน 10 คน	รูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเควสต์ ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อ สังคมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่าง
7. ปรับปรุงร่างรูปแบบการสอนฯ ตาม คำแนะนำของครุผู้สอนวิชาภาษาไทย	มีวิจารณ์ญาณและการเขียนให้เหตุผลของ นักเรียนระดับมัธยมศึกษา
8. ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คนประเมินรูปแบบ การสอนฯ	
9. ปรับแก้รูปแบบการสอนฯตามคำแนะนำของ ผู้เชี่ยวชาญ	

ระยะที่ 2 การศึกษาผลการใช้รูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

ตารางที่ 15 ขั้นตอนและผลลัพธ์ในการดำเนินการวิจัยระยะที่ 2

ขั้นตอนในการดำเนินงาน	ผลลัพธ์
<p>1. ออกแบบและพัฒนาเว็บแควสท์ตามรูปแบบการสอนฯ โดยมีขั้นตอนในการสร้างและพัฒนา ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - วิเคราะห์หลักสูตร เนื้อหา วัตถุประสงค์ของการสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล - นำข้อมูลที่ได้วิเคราะห์ในด้านต่าง ๆ มาออกแบบเว็บแควสท์ตามรูปแบบการสอนฯ - สร้างแบบประเมินเว็บแควสท์ ตามแบบประเมินของ ดอดจ์ และคณะ (2544) - ตรวจสอบความเหมาะสมของเว็บแควสท์ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ - ทดสอบประสิทธิภาพของเว็บแควสท์ตามรูปแบบการสอนฯ กับนักเรียนที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับตัวอย่าง - นำผลที่ได้จากการทดสอบมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้จริง 	<p>เว็บแควสท์ตามรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม</p>
<p>2. เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนฯ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ศึกษาและวิเคราะห์รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ - ปรึกษากับอาจารย์ผู้สอนประจำรายวิชาเกี่ยวกับรายละเอียดเนื้อหาและกระบวนการจัดกิจกรรม 	<p>แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม</p>

ขั้นตอนในการดำเนินงาน	ผลลัพธ์
<ul style="list-style-type: none"> - คัดเลือกบทอ่านที่เหมาะสมกับระดับความต้องการและแนวโน้มพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปของผู้คนในปัจจุบัน - นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ด้านการสอนการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณและการเขียนให้เหตุผล จำนวน 3 คน ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม - ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมต่อไป 	
<p>พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 3. แบบทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณและการเขียนให้เหตุผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - ศึกษาเอกสาร หนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณและการเขียนให้เหตุผล - ศึกษาจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนลักษณะของการจัดกิจกรรม - สร้างแบบทดสอบแบบปรนัยและอัตนัย - นำเสนอแบบทดสอบให้ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการสอนการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณและการเขียนให้เหตุผล จำนวน 3 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา - ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ - ทดลองใช้กับนักเรียนที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับตัวอย่าง จำนวน 40 คน - นำผลที่ได้จากการทดลอง มาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้ 	<p>เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 3. แบบทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณและการเขียนให้เหตุผล</p>

ขั้นตอนในการดำเนินงาน	ผลลัพธ์
4. ศึกษาผลการใช้รูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมฯ	<p>ข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้ ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. คะแนนจากการวัดก่อนเรียนและหลังเรียน 2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 3. แบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมฯ

การวิจัยระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บไซต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

การวิจัยในระยะที่ 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการเรียนการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของครูผู้สอนภาษาไทยและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนฯ และตรวจสอบคุณภาพของการพัฒนารูปแบบการสอนฯ ซึ่งขั้นตอนการดำเนินการวิจัยในระยะนี้แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ขั้นที่ 2 สัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ขั้นที่ 3 วิเคราะห์ผู้เรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สื่อสังคม และขั้นที่ 4 สร้างและตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บไซต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา รายละเอียดของแต่ละขั้นตอน มีดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1.1 ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนนี้เป็นการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการดำเนินงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บไซต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แหล่งข้อมูลการวิจัย งานวิจัย บทความ ข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ การเขียนให้เหตุผล รูปแบบการสอน เว็บไซต์ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมทั้งในและต่างประเทศ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ตารางการสังเคราะห์ข้อมูล ซึ่งจะรวบรวมข้อมูลในประเด็นความหมายองค์ประกอบ รูปแบบ หลักการต่าง ๆ โดยมีขั้นตอนในการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตารางการสังเคราะห์ข้อมูล

1.2 ร่างประเด็นที่ต้องการสังเคราะห์ หรือต้องการทราบ

1.3 นำประเด็นและร่างตารางการสังเคราะห์ข้อมูล เสนอต่ออาจารย์ที่

ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาความถูกต้อง ครบถ้วน เหมาะสม และนำคำแนะนำไปปรับปรุงลำดับต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการสอนแบบเว็บเควสต์ ซึ่งประกอบด้วยความหมาย องค์ประกอบ ขั้นตอนในการเรียนการสอน และหลักการสำคัญต่าง ๆ โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดขั้นตอนการเรียนการสอนในรูปแบบ

2. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อ โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อศึกษาหาความหมาย กระบวนการ แล้วนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดขั้นตอนการเรียนการสอนในรูปแบบ

3. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสื่อสังคม เพื่อนำมา เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดเนื้อหาในการวิจัย

4. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านอย่างมี วิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล โดยมุ่งเน้นเกี่ยวกับองค์ประกอบของการอ่านอย่างมี วิจารณญาณ การวัดและประเมินการอ่านอย่างมี วิจารณญาณ แนวทางในการเขียนให้เหตุผล และการวัดและ ประเมินผลการเขียนให้เหตุผล เพื่อนำมา เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดขั้นตอนการเรียนการสอนใน รูปแบบ

5. ศึกษาการใช้ Google Site, padlet เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างเว็บเควสต์ โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการ ข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างเว็บเควสต์ รวมทั้งศึกษาวิธีการออกแบบ กิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเควสต์ร่วมกับการ ใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมี วิจารณญาณ และการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์เชิงคุณภาพแบบอุปนัย โดยศึกษาข้อมูลย่อย ๆ จากการทบทวนวรรณกรรมก่อนจะสรุปหรือสังเคราะห์ออกมาเป็นข้อความรู้

ขั้นที่ 1.2 สัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย

ประชากร ครูผู้สอนในรายวิชาภาษาไทย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน

ตัวอย่าง ครูผู้สอนในรายวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ซึ่ง ได้มาจากวิธีการเลือกแบบเจาะจง ซึ่งเป็นบุคคลที่ให้ความร่วมมือและอยู่ในโรงเรียนที่มีความสามารถ ไม่แตกต่างจากโรงเรียนอื่น และมีคุณสมบัติตามที่กำหนด คือ เป็นผู้มีประสบการณ์ในการสอนใน รายวิชาภาษาไทยและ/หรือมีประสบการณ์ในการสอนการอ่านอย่างมี วิจารณญาณและการเขียนให้ เหตุผล อย่างน้อย 3 ปี จำนวน 10 คน ซึ่งเป็นตัวอย่างจากครูผู้สอนในภาคเหนือจำนวน 4 คน ภาคกลาง

จำนวน 4 คน ภาคอีสานจำนวน 1 คน และภาคใต้จำนวน 1 คน เป็นผู้สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพและความต้องการจำเป็นในการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ซึ่งแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถามและส่วนที่ 2 สภาพและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล โดยมีขั้นตอนในการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล สภาพปัญหาการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ปัญหาการเขียนให้เหตุผล แนวคิดเกี่ยวกับเว็บควอสต์ และแนวคิดเกี่ยวกับสื่อสังคม

1.2 ร่างข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นฯ จำนวน 12 ข้อ ดังนี้ (1) หลักสูตรสถานศึกษาของท่านมีการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหรือไม่ ถ้ามี หลักสูตรสถานศึกษาของท่านกำหนดไว้อย่างไร (2) ท่านมีวิธีการสอนให้เด็กเกิดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณอย่างไร (3) นักเรียนจะเกิดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้ ต้องมีทักษะอะไรเป็นพื้นฐาน (4) ท่านได้มีการใช้สื่อในการช่วยสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณบ้างหรือไม่ อย่างไร (5) ท่านคิดว่าปัญหาใดเป็นอุปสรรคต่อการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (6) ท่านคิดว่าจะแก้ปัญหการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้อย่างไร (7) หลักสูตรสถานศึกษาของท่านมีการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนให้เหตุผลหรือไม่ ถ้ามี หลักสูตรสถานศึกษาของท่านกำหนดไว้อย่างไร (8) ท่านมีวิธีการสอนให้เด็กเกิดความสามารถในการเขียนให้เหตุผลอย่างไร (9) นักเรียนจะเกิดความสามารถในการเขียนให้เหตุผลได้ ต้องมีทักษะอะไรเป็นพื้นฐาน (10) ท่านได้มีการใช้สื่อในการช่วยสอนการเขียนให้เหตุผลบ้างหรือไม่ อย่างไร (11) ท่านคิดว่าปัญหาใดเป็นอุปสรรคต่อการสอนการเขียนให้เหตุผล (12) ท่านคิดว่าจะแก้ปัญหการสอนการเขียนให้เหตุผลได้อย่างไร

1.3 นำข้อคำถามที่ได้ออกแบบเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาความถูกต้องเหมาะสม จากนั้นปรับปรุงตามคำแนะนำ

1.4 จัดทำแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและความต้องการจำเป็นในการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย เพื่อไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการดังนี้

1. ประสานผู้เชี่ยวชาญเพื่อนัดหมายสัมภาษณ์ช่วงปลายเดือนพฤศจิกายน 2561
2. ส่งแบบสัมภาษณ์ล่วงหน้าและนัดหมายการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์
3. แจ้งขออนุญาตบันทึกเสียงขณะที่สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ
4. ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางโทรศัพท์ ระหว่างวันที่ 1 – 5 ธันวาคม 2561

ระยะเวลาดำเนินการสัมภาษณ์จำนวน 5 วัน

5. ถอดเทปที่ได้จากการสัมภาษณ์เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์แบบอุปนัย คือวิเคราะห์และตีความจากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

ขั้นที่ 1.3 วิเคราะห์ผู้เรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สื่อสังคม

ในขั้นนี้เป็นการสำรวจพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมของผู้เรียน โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ ซึ่งเป็นขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลแบบปฐมภูมิ โดยวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล ซึ่งจากการศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้ทราบว่า ผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาของประเทศไทยมีอัตราการใช้สื่อสังคมสูงขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่าผู้เรียนในช่วงอายุ 15 ปี ที่ต้องเข้ารับการทดสอบระดับชาติอย่างการสอบ PISA กำลังประสบปัญหาในด้านของการอ่านขั้นสูง ดังนั้นการรวบรวมสภาพปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมและการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล จะช่วยให้เห็นภาพรวมของปัญหาหรือทิศทาง ในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมในปัจจุบัน

ประชากร นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตัวอย่าง นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ได้มาจากวิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) โดยใช้สูตรของ Krejcie and Morgan (1970) เมื่อไม่ทราบจำนวนประชากร ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มประชากรตามสูตรคำนวณเท่ากับ 384 คน และกำหนดความคลาดเคลื่อนที่ผู้วิจัยยอมรับได้เท่ากับ 5% หรือ .05 ทำให้ได้ขนาดของตัวอย่างจำนวน 404 คน จาก 4 ภูมิภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสอบถามพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์และการสอนการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณและการเขียนให้เหตุผลของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีขั้นตอนในการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือดังนี้

1.1 ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสื่อสังคมและพฤติกรรมการใช้สื่อสังคม

1.2 ร่างแบบสอบถามพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ฯ ซึ่งแบ่งเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบไปด้วย เพศ อายุ และประสบการณ์การใช้สื่อสังคม ส่วนที่ 2 แบบสอบถามพฤติกรรมการใช้สื่อสังคม เช่น การโพสต์ข้อความไปในทิศทางใด การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อแบบไหน สื่อแบบใดที่จะเลือกเข้าไปดูหรือกดถูกใจ สื่อแบบใดที่จะกดแบ่งปันในหน้าบัญชีผู้ใช้เฟซบุ๊กของตนเอง และแบบใดที่จะไม่กดแบ่งปัน และส่วนที่ 3 แบบสอบถามการเรียนการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณและการเขียนให้เหตุผลในชั้นเรียน เช่น ได้รับการฝึกสรุปสาระสำคัญของเรื่องหรือไม่ ได้รับการฝึกการประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลก่อนการตัดสินใจข้อมูลนั้น ๆ หรือไม่ เป็นต้น ซึ่งมีเกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

คะแนนเฉลี่ย 2.26 – 3.00	หมายถึง	ทุกครั้ง
คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.25	หมายถึง	บ่อยครั้ง
คะแนนเฉลี่ย 0.76 – 1.50	หมายถึง	เป็นบางครั้ง
คะแนนเฉลี่ย 0.00 – 0.75	หมายถึง	ไม่เคย

1.3 เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาความถูกต้องเหมาะสมแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

1.4 นำร่างแบบสอบถามพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหา และ/หรือนิยามตัวแปรที่มุ่งวัด (IOC) โดยเมื่อพิจารณาพบว่า แบบสอบถามพฤติกรรมฯ ทั้งฉบับ มีคุณภาพผ่านเกณฑ์ที่กำหนด (ค่า IOC = 0.94) และเมื่อพิจารณารายการประเมินรายข้อ พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จำนวน 42 ข้อ จาก 44 ข้อ อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และมีรายการประเมิน 2 ข้อที่ต้องปรับปรุงแก้ไข ผู้วิจัยจึงได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ โดยได้เพิ่มคำวิเศษณ์เพื่อขยายประโยคให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น เช่นคำว่า มัก, คิดว่า ปัญหา/อุปสรรค เป็นต้น และปรับข้อคำถามเป็นเชิงบวก

1.5 นำแบบสอบถามพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ฯ ไปทดลองใช้กับนักเรียนที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับตัวอย่างที่จะศึกษา จำนวน 41 คน แล้ววิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น

ของแบบสอบถามฯ (Reliability) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .944

1.6 นำแบบสอบถามพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ที่วิเคราะห์คุณภาพแล้วไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการดังนี้

1. เลือกจังหวัดจาก 4 ภูมิภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ ซึ่งได้มาจากวิธีการเลือกแบบเจาะจง โดย 1) ภาคเหนือ 3 จังหวัด คือ จังหวัดเชียงราย จังหวัดพะเยาและจังหวัดเชียงใหม่ 2) ภาคกลาง 1 จังหวัด คือ กรุงเทพมหานคร 3) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4 จังหวัด คือ จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดขอนแก่นและจังหวัดร้อยเอ็ด และ 4) ภาคใต้ 4 จังหวัด คือ จังหวัดตรัง จังหวัดกระบี่ จังหวัดนครศรีธรรมราชและจังหวัดสุราษฎร์ธานี รวมทั้งสิ้น 12 จังหวัด

2. ส่งแบบสอบถามฯ ไปยังครูผู้สอนในรายวิชาภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่อยู่ในจังหวัดที่ได้ทำการเลือก โดยส่งเป็นแบบสอบถามฯ แบบออนไลน์ เนื่องจากการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีนี้ มีความสะดวกและเหมาะกับการรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจำนวนมาก ทั้งยังประหยัดแรงงาน เวลาและค่าใช้จ่าย ผู้ตอบ/ผู้ให้ข้อมูลมีอิสระในการตอบคำถาม นอกจากนี้ตัวคำถามมีความเป็นมาตรฐานเดียวกัน ได้ข้อมูลชั้นปฐมภูมิและสามารถเก็บเป็นความลับได้ (วรณิ แกมเกตุ, 2555)

3. รวบรวมข้อมูลช่วงเดือนมีนาคม – เดือนเมษายน 2562 เพื่อวิเคราะห์ผลและนำข้อมูลไปใช้ในขั้นถัดไป

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ความถี่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละในการบรรยายข้อมูล

ขั้นที่ 1.4 ออกแบบรูปแบบการสอนฯ และตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมฯ

จากการทบทวนวรรณกรรม งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การศึกษาสภาพปัญหาการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของผู้สอนในรายวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาทั่วประเทศ จำนวน 10 คน และการสอบถามพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ฯ ของผู้เรียนระดับ

มัธยมศึกษาตอนต้นทั่วประเทศ จำนวน 404 คน นำมาออกแบบรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บ
 เควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมฯ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประชากร ผู้เชี่ยวชาญในรายวิชาภาษาไทย ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสาร
 การศึกษา และผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

ตัวอย่างในชั้นที่ 1.4 ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ใช้วิธีการเลือกแบบ
 เฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย จำนวน 3
 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการจัดการเรียน
 การสอน จำนวน 2 คน ดังนี้

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย มีคุณสมบัติดังนี้

1) เป็นอาจารย์ผู้สอน หรือผู้มีประสบการณ์อย่างน้อย 5 ปี ในด้านรูปแบบการอ่าน
 อย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล และ/หรือ

2) เป็นผู้มีประสบการณ์ในการเขียนหนังสือ หรือตำรา หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ
 รูปแบบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล

2. ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มีคุณสมบัติดังนี้

1) เป็นอาจารย์ผู้สอน หรือผู้มีประสบการณ์อย่างน้อย 5 ปี ในด้านเทคโนโลยีและ
 สื่อสารการศึกษาและ/หรือ

2) เป็นผู้มีประสบการณ์ในการเขียนหนังสือ หรือตำรา หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้องใน
 ด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

3. ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน มีคุณสมบัติดังนี้

1) เป็นอาจารย์หรือผู้มีประสบการณ์ทางด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
 ซึ่งมีประสบการณ์อย่างน้อย 3 ปีและ/หรือ

2) เป็นผู้มีประสบการณ์ในการเขียนหนังสือ หรือตำรา หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้องใน
 ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. รูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการ
 รู้เท่าทันสื่อสังคมฯ โดยมีขั้นตอนในการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

1.1 นำข้อมูลที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 การศึกษาสภาพปัญหาและการสำรวจพฤติกรรมมาใช้เป็นข้อมูลตั้งต้นในการวิเคราะห์ออกแบบร่าง
 ต้นแบบและกำหนดกรอบแนวคิดของรูปแบบการสอนแบบเว็บเควสท์ร่วมกับ 5 คำถามหลักของการ

รู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

1.2 ร่างต้นแบบของรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตามกรอบแนวคิดและข้อมูลจากการศึกษาสภาพปัญหา ฯลฯ

1.3 นำร่างรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความเหมาะสมและปรับปรุงตามคำแนะนำให้สมบูรณ์

1.4 นำร่างรูปแบบที่ปรับปรุงแล้วไปสอบถามครูผู้สอนภาษาไทยกลุ่มเดียวกันกับขั้นที่ 1.2 สัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย จำนวน 10 คน เนื่องจากครูผู้สอนวิชาภาษาไทยมีความใกล้ชิดกับการสอนนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีความชำนาญและเชี่ยวชาญ สามารถคาดการณ์ความเป็นจริงได้ดี หากนำรูปแบบการสอนฯ ที่ออกแบบไปใช้ จะสามารถใช้ได้จริงหรือไม่ จำเป็นต้องปรับขั้นตอนหรือตัดทอนในส่วนใด ซึ่งจะทำให้ได้รูปแบบที่ตอบสนองตรงต่อความต้องการจำเป็นในการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล จากนั้นจึงนำคำแนะนำไปปรับปรุงรูปแบบการสอนฯ ให้สมบูรณ์

1.5 นำร่างรูปแบบที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินจำนวน 5 คน โดยใช้แบบประเมินรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมฯ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาในด้านความเหมาะสมขององค์ประกอบและขั้นตอน พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยมีขั้นตอนในการสร้างและพัฒนาแบบประเมินรูปแบบฯ ดังนี้

1.5.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมินรูปแบบฯ โดยผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้แนวทางการสร้างแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามลิเคิร์ต (Likert) โดยกำหนดการให้คะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

คะแนน	ความเหมาะสม
ระดับ 5	เหมาะสมมากที่สุด
ระดับ 4	เหมาะสมมาก
ระดับ 3	เหมาะสมปานกลาง
ระดับ 2	เหมาะสมน้อย
ระดับ 1	เหมาะสมน้อยที่สุด

1.5.2 กำหนดประเด็นคำถาม โดยเรียงเรียงเป็นข้อคำถามในแต่ละชั้นตอน เพื่อพัฒนาแบบประเมินรูปแบบฯ โดยผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสตร์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมฯ ซึ่งมีเกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง	เหมาะสมมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง	เหมาะสมน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด

1.5.3 นำแบบประเมินรูปแบบฯ โดยผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสตร์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมฯ ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ

1.5.4 ปรับแก้แบบประเมินรูปแบบฯ โดยผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสตร์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมฯ ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์

1.6 นำคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสตร์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมฯ

การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการดังนี้

1. นำรูปแบบการเรียนการสอนฯ เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน พิจารณาความเหมาะสมในเรื่องขององค์ประกอบของรูปแบบการเรียนฯ และขั้นตอนการเรียนการสอนตามรูปแบบฯ ที่พัฒนาขึ้น และประสาน นัดหมายเพื่อส่งแบบประเมินรูปแบบฯ ไปยังผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน

2. ผู้วิจัยได้นำคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสตร์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมฯ ให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ดังนี้

1. ปรับวัตถุประสงค์ของรูปแบบการสอนฯ ให้ชัดเจน เนื่องจากวัตถุประสงค์ที่เขียนมามีความคล้ายคลึงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2. ปรับองค์ประกอบของรูปแบบฯ ในข้อที่ 1 ให้ชัดเจน ควรระบุกิจกรรม เช่น กิจกรรมสืบสอบ โดยใช้กระบวนการกลุ่ม ปัญหาเป็นฐานและ Scaffolding

3. เพิ่ม 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อลงในรูปแบบการสอนฯ ให้เห็นชัดเจน (ขั้นที่ 4)

4. เพิ่มองค์ประกอบของรูปแบบฯ ในแผนภาพแสดงองค์ประกอบและขั้นตอนของรูปแบบฯ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำผลการพิจารณาจากแบบประเมินรูปแบบฯ โดยผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมฯ มาคำนวณและวิเคราะห์

2. นำข้อสรุปที่ได้จากแบบประเมินรูปแบบฯ โดยผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมฯ ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า รูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมฯ มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.20)

การวิจัยระยะที่ 2 การศึกษาผลการใช้รูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมฯ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

การวิจัยในระยะที่ 2 นี้เป็นการนำรูปแบบการสอนฯ ที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมและผ่านการปรับปรุงตามข้อมูลที่ได้จากการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและความต้องการจำเป็นในการสอน การอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของครูผู้สอนรายวิชาภาษาไทย รวมถึงข้อมูลที่ได้จากการสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมฯ ของผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และข้อมูลที่ได้ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ในระยะนี้จึงเป็นการทดสอบเชิงประจักษ์ซึ่งจะนำรูปแบบการเรียนการสอนฯ ไปทดลองใช้กับผู้เรียน

ในการทดสอบครั้งนี้ดำเนินการวิจัยแบบทดลอง ในรายวิชาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 ใช้เวลาหลังเลิกเรียนเพื่อเก็บข้อมูลการวิจัย 3 คาบ/ต่อสัปดาห์ เป็นระยะเวลา 21 คาบ (8 สัปดาห์) คาบเรียนละ 50 นาที จำแนกเป็นระยะก่อนเรียน 2 คาบเรียน ระยะขณะเรียน 18 คาบเรียน และระยะหลังเรียน 1 คาบเรียนเพื่อเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ คะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและคะแนนพัฒนาการด้านการเขียนให้เหตุผล มีรายละเอียดในการดำเนินการวิจัยดังนี้

ขั้นที่ 2.1 ทดลองใช้และศึกษาผลการใช้รูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับ การใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมี วิจารณ์ญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

รูปแบบวิจัยเป็นวิจัยเชิงทดลอง มีการทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณก่อนเรียนและหลัง เรียน โดยทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 39 คน

ตารางที่ 16 การออกแบบการวิจัยตัวแปรการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ

กลุ่ม	การวัดก่อนการเรียนรู้	ตัวแปรจัดกระทำ	การวัดหลังการเรียนรู้
E	O1	X	O2

เมื่อ	E	หมายถึง	กลุ่มทดลอง
	O1	หมายถึง	มีการทดสอบก่อนเรียน
	X	หมายถึง	ได้รับการทดลองใช้รูปแบบฯ
	O2	หมายถึง	มีการทดสอบหลังเรียน

นอกจากนี้ยังมีการวัดพัฒนาการด้านการเขียนให้เหตุผล ซึ่งผนวกกับการเขียนในภาระงาน โดยจะทดสอบ 3 สัปดาห์ 1 ครั้ง รวมเป็น 4 ครั้ง ซึ่งประกอบด้วย ทดสอบก่อนการเรียน 1 ครั้ง (สัปดาห์ที่ 1) ทดสอบระหว่างเรียน 2 ครั้ง (สัปดาห์ที่ 4, 7) และทดสอบหลังเรียน 1 ครั้ง (สัปดาห์ที่ 8) ซึ่งเป็นแบบแผนการวิจัยแบบ Repeated Measured Design

ตารางที่ 17 การออกแบบการวิจัยตัวแปรการเขียนให้เหตุผล

กลุ่ม	การวัดระหว่างการเรียนรู้						การวัดหลังการเรียนรู้
	การวัดก่อนการเรียนรู้	ตัวแปรจัดกระทำ	ภาระงานที่ 1	ตัวแปรจัดกระทำ	ภาระงานที่ 2	ตัวแปรจัดกระทำ	
E	O1	X	O2	X	O3	X	O4

เมื่อ E	หมายถึง	กลุ่มทดลอง
O1	หมายถึง	มีการทดสอบก่อนเรียน
X	หมายถึง	ได้รับการทดลองใช้รูปแบบฯ
O2, O3	หมายถึง	มีการทดสอบการเขียนให้เหตุผล
O4	หมายถึง	มีการทดสอบหลังเรียน

วิธีดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

ประชากร นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนแม่สายประสิทธิ์ศาสตร์ จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 36 (เชียงราย-พะเยา) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1 ห้อง 39 คน โดยเลือกตัวอย่างในการวิจัยจากการสุ่มอย่างง่าย ดังนี้

1. เลือกเจาะจงโรงเรียนแม่สายประสิทธิ์ศาสตร์จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 36 (เชียงราย-พะเยา) เนื่องจากเป็นโรงเรียนที่ผู้วิจัยเป็นครูผู้สอนสามารถดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ด้วยตนเอง

2. เลือกเจาะจงนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 4 ห้อง จากทั้งหมด 14 ห้อง เนื่องจากผู้วิจัยได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติการสอนในรายวิชาภาษาไทยในห้องดังกล่าว

3. เลือกสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการจับฉลาก 1 ห้อง จากทั้งหมด 4 ห้อง จำนวน 39 คน เพื่อใช้เป็นตัวแทนในการนำมาเป็นตัวอย่างในการทดลอง ซึ่งแต่ละห้องมีนักเรียนที่ความสามารถเหมือนกัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีรายการดังต่อไปนี้

1. เว็บไซต์ตามรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บไซต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา มีขั้นตอนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ดังนี้

1.1 ออกแบบเว็บไซต์ตามแผนการจัดการเรียนรู้ฯ จำนวน 6 แผน โดยวิเคราะห์หลักสูตร เนื้อหา วัตถุประสงค์ของแต่ละแผน และออกแบบภารกิจของแต่ละแผนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหา ซึ่งจะได้บทเรียนแห่งวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลในเว็บไซต์จำนวน 6 เรื่อง

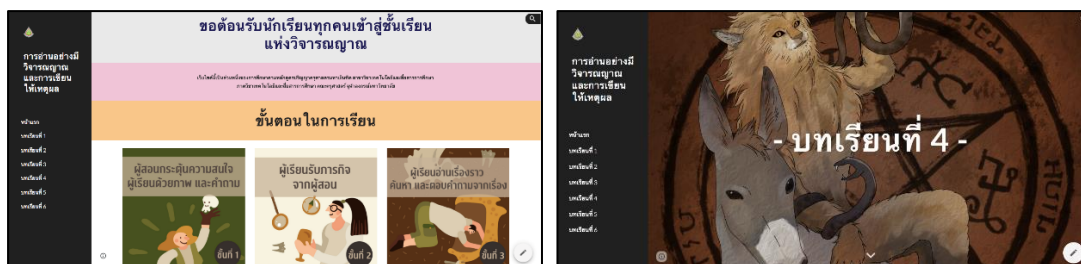
1.2 นำข้อมูลที่ได้มาออกแบบภาพวาดดิจิทัลที่เหมาะสมกับเนื้อเรื่องในแผนการจัดการเรียนรู้และเหมาะสมกับช่วงวัยของผู้เรียน โดยกำหนดให้แต่ละแผนการจัดการเรียนรู้จะมีภาพวาดดิจิทัล จำนวน 5 ภาพเป็นมาตรฐาน สามารถเพิ่มจำนวนภาพได้ตามความเหมาะสม ดังตัวอย่างภาพดิจิทัลที่ออกแบบจากแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องที่ 4 สิ่งลึกลับในหอผู้ป่วย 1 แสดงดังภาพที่ 4

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 4 ตัวอย่างภาพวาดดิจิทัลที่ออกแบบจากแผนการจัดการเรียนรู้

1.3 เมื่อได้ภาพดิจิทัลในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้เรียบร้อยแล้ว จึงนำมาออกแบบ เว็บไซต์ตามรูปแบบการสอนฯ โดยคำนึงถึงการเข้าถึงง่าย ใช้สะดวก ไม่ซับซ้อนจนเกินไป ทำให้ผู้เรียนไม่สับสนและเข้าใจขั้นตอนในการเรียน ซึ่งผู้วิจัยเลือกใช้ Google Site ในการออกแบบตัวอย่างหน้าต่างเว็บไซต์ตามรูปแบบการสอนฯ แสดงดังภาพที่ 5

ภาพที่ 5 ตัวอย่างหน้าต่างเว็บแควสต์ตามรูปแบบการสอนฯ

1.4 นำเสนอเว็บแควสต์ตามรูปแบบการสอนฯ ให้กับอาจารย์ที่ปรึกษาและปรับปรุงตามคำแนะนำ

1.5 สร้างแบบประเมินเว็บแควสต์ตามรูปแบบการสอนฯ โดยเลือกใช้แบบประเมินเว็บแควสต์ที่พัฒนาขึ้นโดยมหาวิทยาลัยชานติเอโก (Dodge et al., 2001) ซึ่งเป็นฉบับแปลจากงานวิทยานิพนธ์ของนางสาวจุลลดา จุลเสวก (2549) คะแนนเต็ม 50 คะแนน

1.6 ตรวจสอบความเหมาะสมและคุณภาพของเว็บแควสต์ฯ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารการศึกษา จำนวน 3 คน เพื่อหาค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของเว็บแควสต์ตามรูปแบบการสอนฯ ในภาพรวม พบว่า ทุกรายการประเมินอยู่ในเกณฑ์สมบูรณ์ ($\bar{X} = 44.67$, S.D. = 1.15) จากนั้นจึงปรับปรุงแก้ไขเว็บแควสต์ฯ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญให้เหมาะสม

1.7 นำเว็บแควสต์การสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมฯ ไปทดสอบประสิทธิภาพกับนักเรียนที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับตัวอย่าง โดยการทดสอบแบบหนึ่งต่อหนึ่ง และทดสอบกลุ่มเล็ก 3 คน (คัดเลือกจากผลการเรียน 3 ระดับ คือ เก่ง กลาง อ่อน อย่างละ 1 คน) และทดสอบกลุ่มเล็ก 9 คน คัดเลือกจากผลการเรียน 3 ระดับ คือ เก่ง กลาง อ่อน อย่างละ 3 คน)

1.8 นำผลที่ได้จากการทดสอบ มาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้จริง

2. แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมฯ มีขั้นตอนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ดังนี้

2.1 ศึกษาและวิเคราะห์รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการเรียนรู้ ตามแนวคิดและหลักการของรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมฯ

2.2 ปรัชญาที่อาจารย์ผู้สอนประจำรายวิชา เกี่ยวกับรายละเอียดของเนื้อหา กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยกำหนดวัตถุประสงค์ บทบาทผู้เรียน กิจกรรมการเรียนรู้ ให้ครอบคลุมเนื้อหาและขั้นตอนต่าง ๆ

2.3 จากการศึกษาข้อมูลการใช้อินเทอร์เน็ตประจำปี 2561 โดยสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ผู้วิจัยได้คัดเลือกบทอ่านที่เหมาะสมกับระดับ ความต้องการและแนวโน้มพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปของผู้คนในปัจจุบัน และออกแบบการจัดการเรียนรู้เป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ 21 คาบ โดยในสัปดาห์แรกเป็นการปฐมนิเทศและทดสอบก่อนเรียน จำนวน 2 คาบ และสัปดาห์สุดท้ายเป็นการทดสอบหลังเรียน จำนวน 1 คาบ (รายละเอียดแผนการจัดการเรียนรู้อยู่ในภาคผนวก ข) รวมทั้งสิ้น จำนวน 6 แผนการจัดการเรียนรู้

2.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ด้านการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเหมาะสม พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.10) สามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้

2.5 ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการทดลองต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีรายการดังต่อไปนี้

1. แบบทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล เป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือกและแบบเขียนตอบ มีขั้นตอนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล

1.2 ศึกษาจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน ลักษณะของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับกรอบแนวคิดการวิจัยเพื่อออกแบบข้อคำถามในแบบทดสอบ

1.3 สร้างแบบทดสอบปรนัย จำนวน 4 ตัวเลือก จำนวน 43 ข้อ ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน โดยวัดความสามารถ 7 ด้าน ที่สอดคล้องกับกรอบแนวคิดของการวิจัย ได้แก่ 1) การสรุปสาระสำคัญของเรื่อง 2) การจำแนกข้อเท็จจริงและความคิดเห็น 3) การตระหนักถึงจุดมุ่งหมายของผู้เขียน 4) การรู้เท่าทันเทคนิคโฆษณา 5) การประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูล และการตัดสินข้อมูล 6) การอนุมานความ และ 7) การแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดของตน ต่อสิ่งที่อ่าน

1.4 สร้างแบบทดสอบอัตนัย จำนวน 3 ข้อ โดยวัดความสามารถ 3 องค์ประกอบที่สอดคล้องกับแนวคิดของการวิจัยและองค์ประกอบของการเขียนให้เหตุผล คือ 1) ที่มา 2) ข้อสนับสนุน และ 3) ข้อสรุป

1.5 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมินแบบทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล โดยใช้การตรวจสอบดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of item Objective Congruence) เพื่อพิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา หรือนิยามตัวแปรที่มุ่งวัด ซึ่งมีวิธีการให้คะแนน ดังนี้ (วรรณิ แกมเกต, 2555)

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงเนื้อหา/นิยาม/จุดประสงค์
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงเนื้อหา/นิยาม/จุดประสงค์
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามวัดไม่ตรงเนื้อหา/นิยาม/จุดประสงค์

โดยมีเกณฑ์การตัดสินความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหา/จุดประสงค์ ดังนี้

ถ้า $IOC > 0.50$ ถือว่าข้อคำถามนั้นวัดได้สอดคล้องกับเนื้อหา/จุดประสงค์

ถ้า $IOC \leq 0.50$ ถือว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา/จุดประสงค์

1.6 นำเสนอแบบทดสอบให้อาจารย์ผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการสอน การอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล จำนวน 3 คน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา หรือนิยามตัวแปรที่มุ่งวัด โดยทำการตรวจสอบดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of item Objective Congruence) ผลการพิจารณาพบว่า แบบทดสอบความสามารถฯ แบบปรนัย มีค่า IOC ระหว่าง 0.67 – 1.00 ซึ่งถือว่าแบบทดสอบความสามารถฯ นั้น วัดได้สอดคล้องกับเนื้อหา/จุดประสงค์ จำนวน 39 ข้อ และมีข้อคำถามที่ไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 4 ข้อ ผู้วิจัยจึงได้ทำการตัดข้อคำถามเหล่านั้นออกและคัดเลือกจากที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 30 ข้อ แบบทดสอบความสามารถฯ แบบอัตนัย มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทั้ง 3 ข้อ ผู้วิจัยจึงได้เลือกข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์ 1 ข้อ จากนั้นนำแบบทดสอบความสามารถฯ ทั้งสองแบบไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ โดยการปรับข้อคำถามและตัวเลือกให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้นก่อนนำไปทดลองใช้

1.7 ทดลองใช้กับนักเรียนที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับตัวอย่าง จำนวน 40 คน แล้วนำมาหาค่าความยาก (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (วรรณิ แกมเกต, 2555) โดยใช้สูตร

$$\alpha = \left(\frac{k}{k-1} \right) \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ k คือ จำนวนข้อสอบ
 S_i^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนรายข้อ
 S_t^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนจากแบบทดสอบทั้งหมด

พบว่า แบบทดสอบความสามารถฯ แบบปรนัย มีค่าความยาก (p) อยู่ใน ช่วง 0.25 – 0.80 มีค่าอำนาจจำแนก (r) เท่ากับ 0.37 และมีค่าความเชื่อมั่น (สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค) เท่ากับ 0.71

แบบทดสอบความสามารถฯ แบบอัตนัย ได้รับการตรวจโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน (รวมผู้วิจัย) โดยใช้รูบริก (Rubric) เป็นเกณฑ์ในการตรวจการเขียนให้เหตุผล ผู้วิจัยได้ ทดสอบหาความเที่ยงของผู้เชี่ยวชาญเปรียบเทียบกับผู้วิจัย (Inter-rater reliability) ซึ่งการทดสอบ สหสัมพันธ์ของคะแนนระหว่างผู้เชี่ยวชาญและผู้วิจัยทั้ง 3 คน แสดงดังตารางที่ 18 และตารางที่ 19

ตารางที่ 18 ผลการหาค่าเฉลี่ยการให้คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญ	ค่าเฉลี่ยการให้ คะแนน (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	จำนวนนักเรียน (คน)
ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1	7.70	1.04	40
ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2	7.90	0.90	
ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3 (ผู้วิจัย)	7.38	0.98	

จากตารางที่ 18 ผลการหาค่าเฉลี่ยการให้คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ พบว่าผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3 (ผู้วิจัย) ให้คะแนนยากที่สุด ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1 และ 2 ให้คะแนนใกล้เคียงกัน ไม่ยากจนเกินไป

ตารางที่ 19 ผลการหาความเที่ยงผู้เชี่ยวชาญ (Inter-rater reliability)

		ผู้เชี่ยวชาญคนที่		
		1	2	3
ผู้เชี่ยวชาญ	Pearson Correlation	1	.732	.816
คนที่ 1	Sig. (2-tailed)		.000	.000

		ผู้เชี่ยวชาญคนที่		
		1	2	3
	N	40	40	40
ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2	Pearson Correlation	.732	1	.829
	Sig. (2-tailed)	.000		.000
	N	40	40	40
ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3 (ผู้วิจัย)	Pearson Correlation	.816	.829	1
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	
	N	40	40	40

จากตารางที่ 19 ผลการหาความเที่ยงของผู้เชี่ยวชาญเปรียบเทียบกับผู้วิจัย (Inter-rater reliability) พบว่า มีค่าความสัมพันธ์กันสูง ค่า r อยู่ระหว่าง .732 - .829 ทำให้ผู้วิจัยสามารถเป็นผู้ตรวจข้อสอบอัตโนมัติได้ จากนั้นวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบความสามารถฯ พบว่า แบบทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลแบบอัตโนมัติ มีค่าความเชื่อมั่น (สัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค) เท่ากับ 0.918

1.8 นำแบบทดสอบความสามารถฯ ที่วิเคราะห์คุณภาพแล้ว ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล มีการดำเนินการดังนี้

1. ส่งหนังสือจากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อขอความร่วมมือในการวิจัยจากผู้อำนวยการโรงเรียนแม่สายประสิทธิ์ศาสตร์ จังหวัดเชียงรายในการดำเนินการทดลอง

2. ทบทวนขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3. ดำเนินการเรียนการสอนตามการออกแบบการวิจัยที่ได้กำหนดไว้ในรายละเอียดของแผนกำกับกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนฯ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

รายวิชาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล ใช้เวลาหลังเลิกเรียน เพื่อเก็บข้อมูลการวิจัย 3 คาบ/ต่อสัปดาห์ แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ 1) ระยะก่อนการเรียน ใช้เวลา 2 คาบ 2) ระยะขณะเรียน ใช้เวลา 3 คาบ/1 ภารกิจ ในรูปแบบการเรียนการสอนฯ นี้ประกอบด้วย 6 ภารกิจ ดังนั้นจึงใช้ระยะเวลาขณะเรียน 18 คาบ และ 3) ระยะหลังเรียน ใช้เวลา 1 คาบ รวมทั้งสิ้น 21 คาบ/ 8 สัปดาห์ ในแต่ละระยะมีรายละเอียดโดยสรุปดังนี้

3.1 ระยะเวลาเรียน มีการแนะนำผู้เรียนเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมฯ และทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลก่อนการเรียน ด้วยรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมฯ ใช้เวลา 2 คาบ

3.2 ระยะเวลาเรียน ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยผู้เรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามขั้นตอนของรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมฯ และมีการมอบหมายภาระงานการเขียนให้เหตุผลเมื่อสิ้นสุดกระบวนการเรียนในรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมฯ ในแต่ละคาบ

3.3 ระยะเวลาหลังเรียน ผู้สอนทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลหลังการเรียน ด้วยรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมฯ ด้วยแบบทดสอบความสามารถฯ จำนวน 31 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไปของเว็บแควสท์ตามรูปแบบฯ และแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับรูปแบบฯ

2. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สถิติ t-test dependent

3. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อดูพัฒนาการด้านการเขียนให้เหตุผล โดยใช้

3.1 สถิติการวัดความเปลี่ยนแปลงสัมพัทธ์ (Relative Change Score) (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2538) เพื่ออธิบายข้อมูล โดยมีการวัดระหว่างเรียนครั้งที่ 1 ระหว่างเรียนครั้งที่ 2 และหลังเรียน โดยใช้ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการเขียนให้เหตุผลจากการวัดก่อนเรียนเป็นฐาน

$$\text{ใช้สูตร } S_i = \left[\frac{Y-X}{F-X} \right] \times 100$$

เมื่อ S_i คือ คะแนนการเปลี่ยนแปลงสัมพัทธ์

Y คือ คะแนนดิบวัดหลังเรียน

X คือ คะแนนดิบวัดก่อนเรียน

F คือ คะแนนสูงสุดที่เป็นไปได้ (คะแนนเต็ม)

3.2 สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ (Repeated Measures Designs) เพื่อวิเคราะห์ตัวอย่างวิจัยแบบหนึ่งกลุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจึงแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนารูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา

ตอนที่ 2 ผลการใช้รูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนารูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนี่ 1 นี้ เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 2 ตอนย่อย ได้แก่

1. ผลการศึกษาสภาพ ปัญหา ในการเรียนการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

2. ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

1. ผลการศึกษาสภาพ ปัญหา ในการเรียนการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

การนำเสนอผลการศึกษาสภาพ ปัญหา การจัดการเรียนการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น แบ่งได้ดังนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการเรียนโดยใช้เว็บแควสท์และ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม สำหรับเป็นกรอบแนวคิดในการ

บูรณาการเพื่อพัฒนาหลักการของแนวคิดของรูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล

1.2 ผลการสัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย จำนวน 10 คนทั่วประเทศ ครั้งที่ 1 เกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล

1.3 ผลการวิเคราะห์ผู้เรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สื่อสังคม โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ จำนวน 404 คนทั่วประเทศ จาก 4 ภูมิภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ รวมทั้งสิ้น 12 จังหวัด

รายละเอียดของผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังต่อไปนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้เว็บควสต์และ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม สำหรับเป็นกรอบแนวคิดในการบูรณาการเพื่อพัฒนาหลักการของแนวคิดของรูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล

จากการศึกษาเอกสาร วิเคราะห์ และสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนโดยใช้เว็บควสต์และ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ผลการศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปได้ดังนี้

แนวคิดการเรียนรู้โดยใช้เว็บเควสต์

การเรียนรู้โดยใช้เว็บเควสต์ (Webquest)

1. เว็บเควสต์ เป็นรูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้เว็บเป็นฐาน ออกแบบโดยใช้หลักการ การเรียนรู้แบบสืบสอบ กระตุ้นให้ผู้เรียนตรวจสอบคำถามเป็นการพัฒนาความเชี่ยวชาญส่วนบุคคล
2. เว็บเควสต์ เป็นกิจกรรมที่ผู้สอนสามารถออกแบบกิจกรรม ลำดับชั้นการเรียนรู้ และคัดสรรแหล่งเรียนรู้มาให้ผู้เรียน โดยเน้นแนวคิดการช่วยเหลือผู้เรียนในการใช้เวลาในการสืบค้นอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าไปสืบค้นจากแหล่งการเรียนรู้โดยตรง แทนที่จะเสียเวลาในการสืบค้นจากแหล่งอื่น ๆ ซึ่งอาจไม่มีข้อมูลหรือสารสนเทศที่ต้องการ
3. กิจกรรมการเรียนรู้แบบเว็บเควสต์ เน้นบทบาทของผู้เรียนในฐานะตัวแทนของการเรียนรู้ ผู้เรียนสามารถมีส่วนร่วมในการค้นหา วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินข้อมูลจากแหล่งที่ผู้สอนได้จัดเตรียมไว้ให้ ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการต่าง ๆ จนนำไปสู่การเปลี่ยนความรู้ใหม่ที่ได้รับมาให้เป็นความเข้าใจที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น
4. เว็บเควสต์ เป็นการรวมคุณลักษณะที่สำคัญของการเรียนรู้แบบร่วมมือ ได้แก่ การพึ่งพากันในเชิงบวก ปฏิสัมพันธ์แบบตัวต่อตัว ความรับผิดชอบรายบุคคลในการทำภาระงาน ทักษะกลุ่มเล็กและมนุษยสัมพันธ์ และการประเมินกลุ่มตนเอง

(Dodge, 1997; Mitsikopoulou, 2014; Irafahmi, 2016; ปราวีณยา สุวรรณณัฐโชติ, 2551)

หลักการ

1. การจัดการเรียนการสอนควรมีกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ ค้นหาคำตอบด้วยตนเองจากแหล่งข้อมูลที่มีคุณภาพ
2. การจัดการเรียนการสอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลร่วมกับผู้เรียนคนอื่น ๆ โดยผ่านกระบวนการกลุ่มหรือการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยผู้เรียนสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการอ่าน การเขียน เป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลมากขึ้น
3. การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ในช่วงของการสืบสอบหรือค้นหาคำตอบ การใช้คำถามจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยนำทางผู้เรียนไปสู่จุดหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล จึงจำเป็นที่จะต้องออกแบบคำถามให้มีคุณภาพ

ภาพที่ 6 ผลการศึกษาแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้เว็บเควสต์

แนวคิด 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม

5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม

(Five Key Questions of Media Literacy)

1. การรู้เท่าทันสื่อสังคม คือ การที่ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ วิจัยและประเมินค่าสื่อที่สามารถอ่านสื่อออก รู้ว่าข้อความในสื่อเชื่อถือได้มากน้อยแค่ไหนหรือซ่อนอะไรไว้เบื้องหลัง แล้วจึงนำสิ่งที่สื่อนำเสนอมาวิเคราะห์ต่อว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ ควรหรือไม่ควรจะนำข้อมูลเหล่านั้นมาใช้อิทธิพลต่อชีวิต ทำให้ไม่ตกเป็นเหยื่อของสิ่งที่สื่อนำเสนอ มีภูมิคุ้มกันทางปัญญาที่สามารถแยกแยะและสังเคราะห์โลกความเป็นจริงและโลกที่สื่อสร้างขึ้นมาได้

2. คำถามหลัก 5 ข้อของการรู้เท่าทันสื่อสังคม ประกอบไปด้วย 1) ใครคือผู้สร้างข่าวสารหรือข้อความนี้ 2) ใช้เทคนิคอะไรเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้รับสาร 3) ผู้รับสารที่แตกต่างกันมีความเข้าใจในข่าวสารที่แตกต่างกันอย่างไร 4) ค่านิยม วิธีการดำเนินชีวิตและทัศนคติแบบใด ที่ถูกนำเสนอหรือไม่ถูกกล่าวถึงในข่าวสารหรือข้อความนี้ และ 5) ทำไมจึงมีการเผยแพร่ข่าวสารหรือข้อความนี้

3. คำถามหลัก 5 ข้อของการรู้เท่าทันสื่อสังคมอยู่บนฐานของแนวคิดหลัก 5 ประการ คือ 1) สื่อและข้อมูลทั้งหมดนั้นถูกสร้างขึ้น 2) สื่อและข้อมูลถูกสร้างโดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาและกฎของภาษา 3) ผู้รับสารที่แตกต่างกันมีประสบการณ์ต่อเนื้อหาของสื่อเดียวกันที่แตกต่างกัน 4) สื่อมีค่านิยมและทัศนคติแฝงอยู่ และ 5) สื่อและข้อมูลส่วนใหญ่ถูกสร้างขึ้นเพื่อผลประโยชน์ และ/หรืออำนาจ

(Potter, 2001 อ้างถึงในพรทิพย์ เย็นจะบก, 2546; พรทิพย์ เย็นจะบก, 2546; Center for Media Literacy, 2005; วิจัยพนิช, 2556)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

หลักการ

1. การจัดการเรียนการสอนควรออกแบบกิจกรรมที่ใช้ข้อมูลข่าวสารในชีวิตประจำวัน จะทำให้จำลองสถานการณ์ของสื่อในชีวิตจริงได้ใกล้เคียงมากที่สุด

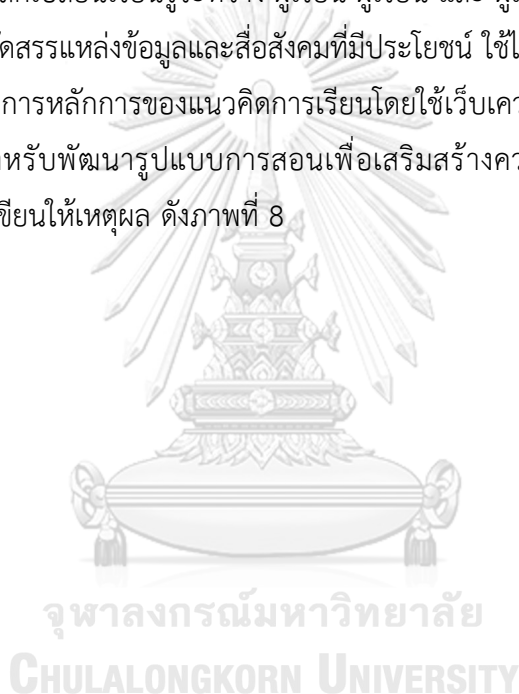
2. การจัดการเรียนการสอน ควรออกแบบให้ใช้คำถามหลัก 5 ข้อที่อยู่บนพื้นฐานของแนวคิดหลัก 5 ประการของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อเน้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้แบบสืบสอบ และค้นหาคำตอบด้วยตนเอง โดยมีคำถามเป็นตัวกระตุ้นการหาคำตอบเพื่อแยกแยะข้อเท็จจริงและความคิดเห็นจากข้อมูลข่าวสารที่ได้รับ จนนำไปสู่การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และการหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้มารองรับในการเขียนให้เหตุผล

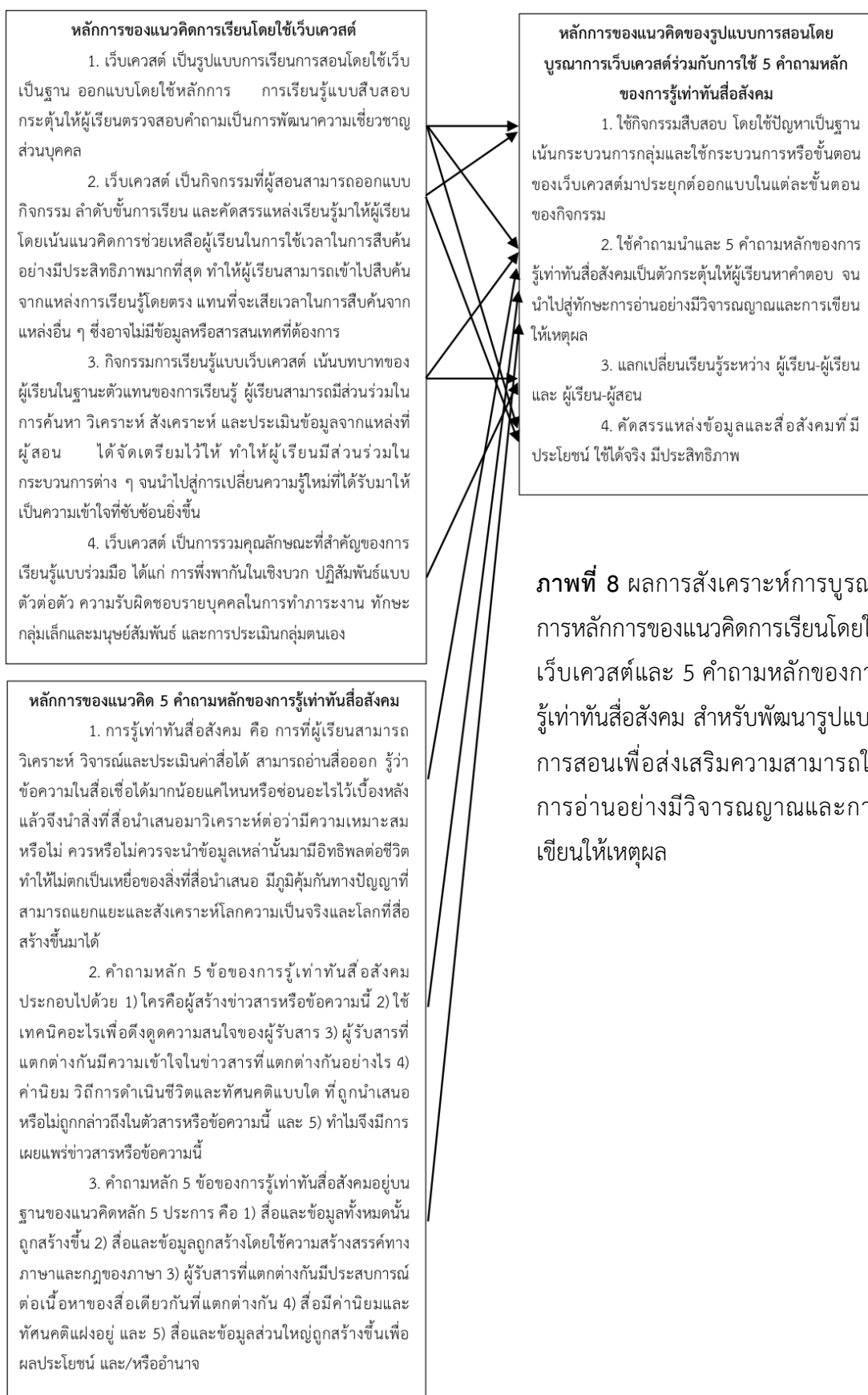
ภาพที่ 7 ผลการศึกษาแนวคิด 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม

จากการศึกษาหลักการของแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้เว็บควอสต์ (ภาพที่ 6) และหลักการของแนวคิด 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม (ภาพที่ 7) ทำให้ได้หลักการของรูปแบบการสอน โดยบูรณาการเว็บควอสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม จำนวน 4 หลักการ ได้แก่

1. ใช้กิจกรรมสืบสอบ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เน้นกระบวนการกลุ่มและใช้กระบวนการหรือขั้นตอนของเว็บควอสต์มาประยุกต์ออกแบบในแต่ละขั้นตอนของกิจกรรม
2. ใช้คำถามนำและ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนหาคำตอบ จนนำไปสู่ทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล
3. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่าง ผู้เรียน-ผู้เรียน และ ผู้เรียน-ผู้สอน
4. คัดสรรแหล่งข้อมูลและสื่อสังคมที่มีประโยชน์ ใช้ได้จริง มีประสิทธิภาพ

ผลการบูรณาการหลักการของแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้เว็บควอสต์และ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม สำหรับพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล ดังภาพที่ 8

ภาพที่ 8 ผลการสังเคราะห์การบูรณาการหลักการของแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้เว็บเคสต์และ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม สำหรับพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล

1.2 ผลการสัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย จำนวน 10 คนทั่วประเทศ ครั้งที่ 1 เกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล

จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย จำนวน 10 คน ครั้งที่ 1 จำแนกเป็น คุณครูศศ.1 จำนวน 5 คน คุณครูศศ.2 จำนวน 4 คน และคุณครูศศ.3 จำนวน 1 คน จาก 10 โรงเรียน แบ่งเป็นโรงเรียนในภาคเหนือจำนวน 4 โรงเรียน ภาคกลางจำนวน 4 โรงเรียน ภาคอีสาน 1 โรงเรียน และภาคใต้ 1 โรงเรียน โดยได้สอบถามเกี่ยวกับการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล สำหรับพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล

ผลการวิเคราะห์เนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 12 ประเด็น จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยจำนวน 10 คน ในแต่ละภาคของประเทศไทย พบว่า ในหลักสูตรสถานศึกษามีการกำหนดเกี่ยวกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 8 โรงเรียน มีเพียง 2 โรงเรียนเท่านั้น ที่ไม่ได้ระบุลงไปอย่างชัดเจนในหลักสูตรสถานศึกษา บางโรงเรียนมีทุกระดับชั้น บางโรงเรียนมีเพียงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หรือไม่มีมีเพียงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเท่านั้น โดยอ้างอิงจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งได้กำหนดสาระและมาตรฐานตัวชี้วัดเกี่ยวกับทักษะการอ่านที่เกี่ยวข้องกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ ดังนี้ คือ

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ท 1.1 ม.1/3	ระบุเหตุและผล และข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
ท 1.1 ม.1/6	ระบุข้อสังเกตและความสมเหตุสมผลของงานเขียนประเภทชักจูงโน้มน้าวใจ
ท 1.1 ม.2/5	วิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริง ข้อมูลสนับสนุน และข้อคิดเห็นจากบทความที่อ่าน
ท 1.1 ม.2/6	ระบุข้อสังเกตการชวนเชื่อ การโน้มน้าว หรือความสมเหตุสมผลของงานเขียน
ท 1.1 ม.3/6	ประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้สนับสนุนในเรื่องที่อ่าน
ท 1.1 ม.3/7	วิจารณ์ความสมเหตุสมผล การลำดับความ และความเป็นไปได้ของเรื่อง
ท 1.1 ม.3/8	วิเคราะห์เพื่อแสดงความคิดเห็นโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน
ท 1.1 ม.4-6/3	วิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่อ่านในทุก ๆ ด้านอย่างมีเหตุผล
ท 1.1 ม.4-6/5	วิเคราะห์ วิจารณ์ แสดงความคิดเห็นโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และเสนอความคิดเห็นใหม่อย่างมีเหตุผล

เมื่อพิจารณาตัวชี้วัดเหล่านี้เพียงผิวเผิน อาจทำให้เกิดความเข้าใจคาดเคลื่อนในการตีความของครูผู้สอนวิชาภาษาไทยหลายท่าน ซึ่งอาจส่งผลให้ละเลยการสอนเกี่ยวกับทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยไม่รู้ตัว แต่จากการสัมภาษณ์พบว่า ไม่ว่าในหลักสูตรสถานศึกษาจะมีระบุตัวชี้วัดเกี่ยวกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้หรือไม่ ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยทุกท่านก็ได้สอดแทรกทักษะการอ่านและการคิดอย่างมีวิจารณญาณไว้ในบทเรียนของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการฝึกให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์จากวรรณกรรมร่วมสมัย อาทิ การวิเคราะห์จากข่าว โฆษณา นิทานสำหรับเด็ก บทเพลง บทความ จากทั้งสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อออนไลน์ รวมไปถึงยังได้หยิบยกเอาเนื้อหาในหนังสือเรียน บทประพันธ์ อินโฟกราฟิกมาเป็นแบบฝึกหัดให้นักเรียนได้ฝึกทำอีกด้วย นอกจากนี้ยังให้นักเรียนได้ฝึกการตั้งคำถาม ประเมินข้อมูล แยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากข้อมูลข่าวสารที่ได้รับ ครูผู้สอนบางท่านได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียน ในคาบโฮมรูม บ้างก็ออกแบบกิจกรรมและเปิดวิชาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยสอนพื้นฐานเกี่ยวกับทักษะต่าง ๆ ที่ต้องใช้ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นขั้นตอน โดยมีรูปแบบในการฝึกแต่ละทักษะแบบเดียวกัน (นิรชา อุ่นทรัพย์, การสื่อสารส่วนบุคคล, 3 ธันวาคม 2561) คือ 1) เริ่มต้นจากการให้คำนิยาม 2) ฝึกทำแบบฝึกหัดตั้งแต่ขั้นการอ่าน การเขียนและการพูดนำเสนอเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และ 3) นักเรียนจะได้รับการประเมินในตอนท้ายจากการเรียน

สำหรับการประเมินนั้นสามารถวัดได้จากการสังเกต การเขียน การทำชิ้นงาน การตอบคำถาม การตั้งคำถาม และการทำแบบทดสอบทั้งแบบอัตนัยและปรนัยที่ผู้สอนได้ออกแบบเองหรือได้เลือกมาใช้จากแบบทดสอบที่ได้มาตรฐานอยู่แล้ว เป็นต้น (จุฑามาศ รักความสุข, ญัฐญา ศรีรินยา, นฤนันท์ สีนผาด, นิรชา อุ่นทรัพย์, บังอร พรพิรุณโรจน์, พารัฐ กันทาสวรรณ์, มนรัตน์ แก้วเกิด, ศุภวัจน์ พรหมตัน, สุขุมาลัย อนุเวช และสุริภรณ์ ผดุงโภชน, การสื่อสารส่วนบุคคล, 1-5 ธันวาคม 2561) และสิ่งที่ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้มากที่สุดนั้น คือ การฝึกอ่านบ่อย ๆ ฝึกคิดบ่อย ๆ โดยผู้เรียนจะต้องได้รับคำชี้แนะจากผู้สอนเป็นระยะ ๆ ด้วย ว่าการคิด การตอบคำถามนั้น ๆ กำลังไปในทิศทางที่ถูกต้องหรือไม่ นอกจากนี้ผู้เรียนยังต้องมีทักษะการอ่านจับใจความ การอ่านแปลความ การอ่านตีความ การอ่านวิเคราะห์ความ เป็นพื้นฐานในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งถือว่าการอ่านขั้นสูง ที่ต้องใช้ทักษะหลายอย่างประกอบกัน ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนเป็นบุคคลที่รู้จักตั้งคำถาม มีเหตุผล สามารถประเมินค่าความน่าเชื่อถือของข้อมูลข่าวสารที่รับมาได้ ก่อนจะตัดสินใจจากข้อมูลที่ได้รับมาเหล่านั้นอย่างชาญฉลาด แต่ปัญหาหลักที่ขวางกั้นการพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณนั้น คือ การไม่ชอบอ่านของผู้เรียน ผู้เรียนส่วนใหญ่มักขาดความสนใจในการอ่าน โดยเฉพาะบทอ่านที่ยืดยาว ผู้เรียนจะนิยมการอ่านข้อความสั้น ๆ เท่านั้น เพราะรู้สึกว่าง่ายต่อการเข้าใจ แต่กระนั้นเวลาในการเรียนการสอนและประสบการณ์ของผู้เรียนเองก็เป็นอีกปัจจัยที่ส่งผลต่อการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยเช่นกัน

เมื่อพิจารณาจากการสัมภาษณ์ ทำให้พบว่าช่องว่างหรือปัญหาที่เกิดขึ้นในการเรียน การสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณนั้น อยู่ในส่วนของหลักสูตรสถานศึกษาและการตีความมาตรฐาน และตัวชี้วัดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของผู้สอนแต่ละท่านแตกต่างกัน จึงทำให้การเรียนการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณนั้นขาดตอน ไม่ต่อเนื่อง ผู้เรียนได้ฝึกในบาง ระดับชั้น และถูกละเลยไปในอีกระดับชั้น เป็นแบบนี้ต่อเนื่องกันในหลายโรงเรียนในประเทศไทย จึง เป็นสาเหตุที่ทำให้การเรียนการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไม่ต่อเนื่อง ไม่ครบกระบวนการ ทำให้ทั้งผู้สอนและผู้เรียนไม่ได้ตระหนักว่าเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง เมื่อไม่ได้ถูกฝึกให้อ่าน อย่างมีวิจารณญาณซ้ำ ๆ จึงทำให้การเรียนการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณนั้นไม่ประสบความสำเร็จในวงกว้างเท่าที่ควร

สำหรับสภาพการจัดการเรียนการสอนการเขียนให้เหตุผลและปัญหาในการสอนการ เขียนให้เหตุผลนั้น สามารถสรุปออกเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

1. สภาพการจัดการเรียนการสอนการเขียนให้เหตุผล

1.1 วิธีการสอนที่ใช้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในการเขียนให้ เหตุผล เริ่มต้นจากการยกตัวอย่างในชีวิตประจำวันในชั้นเรียน ให้ตัวอย่างงานเขียนที่ดีกับผู้เรียนเพื่อ เป็นต้นแบบในการเขียน การใช้ข่าว ข้อมูลหรือบทความจากสื่อสังคม แล้วร่วมกันหาข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น ก่อนจะแสดงความคิดเห็นกับประเด็นข้อเท็จจริงแล้วลงมือถ่ายทอดความคิดผ่านการเขียน ว่าเห็นด้วยหรือไม่เพราะเหตุใดใช้เหตุผลประกอบ

1.2 นักเรียนจะเกิดความสามารถในการเขียนให้เหตุผลได้นั้น จำเป็นต้องมีทักษะการจับใจความสำคัญ ทักษะในการรับสาร เช่นการอ่านตีความ การอ่านแปลความ รวมถึงมีทักษะการฟังที่ดีประกอบกับทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ สามารถแยก ข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นได้ ซึ่งทักษะเหล่านี้จะเป็นทักษะพื้นฐานในการก่อให้เกิดความสามารถในการ เขียนให้เหตุผล

1.3 ในการจัดการเรียนการสอนการเขียนให้เหตุผล ผู้สอนหลาย ๆ คนมีการเลือกใช้สื่ออย่างหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นใบงาน ข่าวที่กำลังเป็นกระแสในชีวิตประจำวัน คลิปวีดิทัศน์จาก YouTube วีดิทัศน์การโต้วาที ตัวอย่างงานเขียนที่ดี การใช้คำถาม สื่อสังคมต่าง ๆ และสไลด์จาก PowerPoint

2. ปัญหาในการสอนการเขียนให้เหตุผล

2.1 หลักสูตรสถานศึกษาจำนวนมากไม่ได้ระบุวิชาการเขียนให้ เหตุผลในหลักสูตร เพียงแต่สอดแทรกในรายวิชาบางเท่านั้น บางโรงเรียนไม่ได้สอนเพิ่มเติมหรือเน้น

ประเด็นการเขียนให้เหตุผล เนื่องจากทักษะหรือความสามารถด้านการเขียนเป็นทักษะที่ค่อนข้างยาก ต้องใช้ความรู้พื้นฐานหลายอย่างประกอบกันจึงจะทำให้สามารถเขียนถ่ายทอดออกมาได้ โรงเรียนที่มีการบรรจุอยู่ในหลักสูตรสถานศึกษา มักจะเปิดเป็นวิชาเพิ่มเติมในมัธยมศึกษาตอนปลาย และบูรณาการในวิชาเพิ่มเติมในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

2.2 ปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลต่อการสอนการเขียนให้เหตุผล มักเริ่มต้นจากการจับใจความสำคัญไม่ได้ จึงส่งผลให้การลำดับเรื่องในการเขียนรวน สับสน งานเขียนไม่ชัดเจน และเมื่อจับใจความสำคัญไม่ได้ ก็ทำให้วิเคราะห์เรื่องในขั้นที่สูงยากขึ้น ผู้เรียนไม่เข้าใจว่าต้องตั้งคำถามอย่างไรจึงจะนำไปสู่คำตอบที่ถูกต้องเหมาะสมได้ เนื่องจากผู้เรียนอ่อนประสบการณ์ มีข้อมูลที่ตกผลึกในตนเองไม่เพียงพอจึงทำให้แสดงความคิดเห็นหรือเขียนให้เหตุผลในประเด็นหนึ่ง ๆ ได้เพียงผิวเผิน ไม่ลุ่มลึก รวมไปถึงผู้เรียนมักจะคิดอยู่ในกรอบไม่กล้าที่จะคิด ไม่กล้าที่จะเขียน จึงทำให้เป็นปัญหาที่ส่งผลต่อการเรียนการสอนการเขียนให้เหตุผล

2.3 การแก้ปัญหาการสอนการเขียนให้เหตุผล ควรเริ่มต้นจากการวางโครงเรื่องในการเขียน ซึ่งสามารถประยุกต์ใช้ผังความคิดในการออกแบบโครงเรื่อง ผู้สอนยกตัวอย่างเรื่องราวใกล้ตัวของผู้เรียนทำให้เข้าถึงหรือเข้าใจได้ง่ายมากขึ้น นอกจากนี้ผู้สอนยังสามารถใช้การเสริมแรงเพื่อให้ผู้เรียนกล้าที่จะคิด กล้าที่จะลงมือเขียน โดยใช้แนวคิดการฝึกซ้ำผนวกกับการขัดเกลาจากผู้สอน จึงจะทำให้งานเขียนพัฒนาขึ้นได้ และสำหรับผู้เรียนที่มีประสบการณ์น้อย จำเป็นต้องเพิ่มเติมข้อมูลให้ผู้เรียน โดยการคัดสรรแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ นำเชื่อถือ เตรียมไว้ให้เพื่อที่ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพมากขึ้น ทั้งยังสามารถใช้คำถามเป็นตัวนำทางให้กับผู้เรียนเดินทางไปสู่จุดหมาย โดยจะสร้างเสริมให้ผู้เรียนมีวิจารณญาณจากการตั้งคำถาม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.3 ผลการวิเคราะห์ผู้เรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สื่อสังคม โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ จำนวน 404 คนทั่วประเทศ จาก 4 ภูมิภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ รวมทั้งสิ้น 12 จังหวัด

1.3.1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการสำรวจพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 404 คนจาก 4 ภูมิภาค ผลการสำรวจมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 20 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตัวแปร	ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	138	34.16
	หญิง	266	65.84
อายุ	12 ปี	3	0.74
	13 ปี	133	32.92
	14 ปี	108	26.73
	15 ปี	119	29.46
	16 ปี	41	10.15
ระดับชั้น	มัธยมศึกษาปีที่ 1	136	33.66
	มัธยมศึกษาปีที่ 2	108	26.73
	มัธยมศึกษาปีที่ 3	160	39.60
ระดับผลการเรียน (เกรดเฉลี่ย)	4.00 – 3.50	190	47.03
	3.49 – 2.50	186	46.04
	ต่ำกว่า 2.50	28	6.93
โรงเรียนอยู่ใน ภูมิภาค	ภาคเหนือ	95	23.51
	ภาคกลาง	104	25.74
	ภาคอีสาน	111	27.47
	ภาคใต้	94	24.26
สื่อสังคมที่ใช้มาก ที่สุดเป็นประจำ	Facebook	209	51.73
	Twitter	31	7.67
	Line	9	2.23
	Instagram	57	14.11
	YouTube	81	20.05
	อื่น ๆ	17	4.21
อุปกรณ์ที่ใช้ในการ เข้าถึงสื่อสังคม	อันดับ 1 โทรศัพท์มือถือ (Smartphone)	404	100
	อันดับ 2 โน้ตบุ๊ก (Notebook)	80	19.80
	อันดับ 3 ไอแพด (iPad) / แท็บเล็ต (Tablet)	71	17.57
	อันดับ 4 คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ (PC)	51	12.62

ตัวแปร	ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระยะเวลาในการใช้ งานสื่อสังคม (ไม่รวมการเล่นเกมส์)	วันธรรมดาเฉลี่ย วันหยุดเฉลี่ย	5 ชั่วโมง / วัน 7 ชั่วโมง / วัน	

นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 65.84 และ 34.16 ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่มีอายุ 13 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.92 กลุ่มตัวอย่างศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 39.60 มีผลการเรียนเฉลี่ยอยู่ในช่วง 4.00 – 3.50 มากถึง 190 คน คิดเป็นร้อยละ 47.03 รองลงมาคือผลการเรียนเฉลี่ยอยู่ในช่วง 3.49 – 2.50 จำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 46.04 โรงเรียนที่เข้ามาตอบแบบสอบถามมากที่สุดคือโรงเรียนธวัชบุรีวิทยาคม จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 7.92 ทั้งนี้โรงเรียนจากภาคอีสานได้ตอบแบบสอบถามเข้ามามากที่สุดจำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 27.47 รองลงมาคือภาคกลาง จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 25.74 ภาคเหนือ 95 คน คิดเป็นร้อยละ 23.51 และภาคใต้จำนวน 94 คนคิดเป็นร้อยละ 24.26

จากการสำรวจยังพบอีกว่า สื่อสังคมที่กลุ่มตัวอย่างใช้มากที่สุดเป็นประจำคือ Facebook มากถึงร้อยละ 51.73 รองลงมาคือ YouTube ร้อยละ 20.05 และ Instagram ร้อยละ 14.11 อุปกรณ์ที่กลุ่มตัวอย่างใช้ในการเข้าถึงสื่อสังคม อันดับ 1 คือ โทรศัพท์มือถือ (Smartphone) ร้อยละ 100 อันดับ 2 โน้ตบุ๊ก (Notebook) ร้อยละ 19.80 อันดับ 3 ไอแพด (iPad) / แท็บเล็ต (Tablet) ร้อยละ 17.57 และอันดับ 4 คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ (PC) ร้อยละ 12.62 นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างยังเข้าใช้งานสื่อสังคม (ไม่รวมการเล่นเกมส์) วันธรรมดาเฉลี่ยอยู่ที่ 5 ชั่วโมง/วัน และวันหยุดเฉลี่ยอยู่ที่ 7 ชั่วโมง/วัน

CHULALONGKORN UNIVERSITY

1.3.2 แบบสอบถามพฤติกรรมการใช้สื่อสังคม

จากการวิเคราะห์ผู้เรียนที่ใช้แบบสอบถามพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมแบบออนไลน์ทั่วประเทศทั้ง 4 ภูมิภาค จำนวน 404 คน ปรากฏผลดังตารางที่ 21

ตารางที่ 21 ผลการสำรวจความคิดเห็นโดยใช้แบบสอบถามพฤติกรรมการใช้สื่อสังคม

คำถาม	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
ด้านที่ 1 การโพสต์ข้อความ (Post)			
1. การโพสต์ข้อความของฉันเป็นไปในทิศทางบวก (สร้างสรรค์, ให้แง่คิด, ชื่นชม, จรรโลงใจ, ผ่อนคลายความเครียด เป็นต้น)	1.98	0.83	บ่อยครั้ง
2. การโพสต์ข้อความของฉันเป็นไปในทิศทางลบ (การวิจารณ์ผู้อื่นในทางเสียหาย, การระบายความเศร้า, ออกหัก, เสียดสีเหน็บแนม, การด่าทอ เป็นต้น)	1.03	0.87	เป็นบางครั้ง
3. เมื่อฉันมีเรื่องในใจหรือพบเจอสิ่งใดในชีวิตประจำวัน ฉันมักจะโพสต์ข้อความลงในสื่อสังคม (เช่น Facebook, Twitter, Instagram ฯลฯ)	1.25	0.91	เป็นบางครั้ง
4. ฉันคิดก่อนจะโพสต์ข้อความลงในหน้าบัญชี (Wall) สื่อสังคมของตนเอง (เช่น Facebook, Twitter, Instagram ฯลฯ)	2.43	0.86	ทุกครั้ง
5. ฉันมีความสุขเมื่อเห็นข้อความของฉันได้รับการตอบสนองจากเพื่อนหรือคนอื่น ๆ ในสื่อสังคม (เช่นการกดLike/Love/Haha/Wow/Sad/Angry, การแสดงความคิดเห็นโดยข้อความ, ภาพ, ภาพเคลื่อนไหว เป็นต้น)	2.14	0.91	บ่อยครั้ง
ด้านที่ 2 เรื่องราวที่สนใจทางสื่อสังคม (Interested)			
6. ข้อความ/เรื่องราวที่ฉันสนใจอ่านทางสื่อสังคมมักเป็นเรื่องราวเชิงบวก สร้างสรรค์ และเพิ่มพูนความรู้	1.95	0.80	บ่อยครั้ง
7. ข้อความ/เรื่องราวที่ฉันสนใจอ่านทางสื่อสังคมมักเป็นเรื่องราวทางด้านลบ การนินทา การ	0.93	0.74	เป็นบางครั้ง

คำถาม	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
วิจารณ์ผู้อื่นในทางที่ไม่เหมาะสม การแฉ ข่าว ฉาวเสียหาย เนื้อหาเต็มไปด้วยการโจมตีและการ กล่าวโทษ			
ด้านที่ 3 การแสดงความคิดเห็น (Comment)			
8. ฉันมักแสดงความคิดเห็นต่อสิ่งที่อ่านผ่านสื่อ สังคมที่ฉันสนใจ	1.50	0.84	เป็นบางครั้ง
9. ฉันมักแสดงความคิดเห็นโดยการเขียน เมื่อ พบข้อความ/เรื่องราวที่ฉันสนใจ	1.46	0.83	เป็นบางครั้ง
10. ฉันเขียนแสดงความคิดเห็นตามความรู้สึกใน ขณะนั้น	1.40	0.90	เป็นบางครั้ง
11. ฉันแสดงความคิดเห็นโดยการเขียนในเชิง โต้แย้งเมื่อพบข้อความ/เรื่องราวที่มีความคิดเห็น ไม่ตรงกัน	0.96	0.92	เป็นบางครั้ง
12. ฉันแสดงความคิดเห็นโดยการเขียนเชิง สนับสนุนข้อความ/เรื่องราวที่ฉันสนใจ	1.52	0.92	บ่อยครั้ง
13. ฉันแสดงความคิดเห็นโดยการถ่ายภาพหรือ ภาพเคลื่อนไหวสั้น ๆ ในข้อความ/เรื่องราวทาง สื่อสังคมที่ฉันสนใจ	1.40	0.89	เป็นบางครั้ง
14. ฉันแสดงความคิดเห็นต่อข้อความ/เรื่องราว ทางสื่อสังคมที่ฉันสนใจ โดยการใช้ Emoticon เช่น การกดLike/Love/Haha/Wow/ Sad/Angry เป็นต้น	1.78	0.91	บ่อยครั้ง
ด้านที่ 4 การแบ่งปันข้อมูลหน้าบัญชีผู้ใช้สื่อสังคม (Share)			
15. เมื่อฉันเจอข้อความ/เรื่องราวที่ถูกใจ ฉันมัก แบ่งปันไว้หน้าบัญชีผู้ใช้สื่อสังคมของตนเอง	1.42	0.85	เป็นบางครั้ง
16. เรื่องราว/ข้อความที่ฉันแบ่งปันหน้าบัญชีผู้ใช้ สื่อสังคมมักเป็นเรื่องราวเชิงบวก สร้างสรรค์	1.72	0.90	บ่อยครั้ง

คำถาม	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
จรรยาโลจ ไม่ทำผู้อื่นเดือดร้อนหรือเสียหาย (เช่น ข้อมูลความรู้, สัตว์โลกน่ารัก, คำคม, การให้กำลังใจ เป็นต้น)			
17. เรื่องราว/ข้อความที่ฉันแบ่งปันหน้าบัญชีผู้ใช้ สื่อสังคมมักเป็นเรื่องราวเชิงลบ การด่าทอ หรือ วิจารณ์ด้านลบ การเหน็บแนมเสียดสี มีการพาดพิงถึงผู้อื่นเมื่อรู้สึกไม่พึงพอใจ ความเศร้าจากการสูญเสีย เป็นต้น	0.74	0.80	ไม่เคย
ด้านที่ 5 การวิเคราะห์สื่อที่อ่านทางสื่อสังคม (Critical)			
18. เมื่อนั้นได้อ่านเรื่องราวที่สนใจทางสื่อสังคม ฉันมักจะเชื่อว่าเป็นเรื่องราวที่เป็นจริงโดยไม่มีข้อสงสัย	1.09	0.78	เป็นบางครั้ง
19. เมื่อนั้นได้อ่านเรื่องราวที่สนใจทางสื่อสังคม ฉันมักจะคิดวิเคราะห์ก่อนจะตัดสินใจว่าข้อมูลที่ได้รับเป็นจริง	1.84	0.83	บ่อยครั้ง
20. เมื่อนั้นได้อ่านเรื่องราวที่สนใจทางสื่อสังคม ฉันมักจะวิเคราะห์ว่าข้อมูลที่ได้รับเป็นจริงหรือไม่ ด้วยการค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งอื่น ๆ เพิ่มเติม เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนในการตัดสินใจ	1.70	0.82	บ่อยครั้ง
รวม	1.51	0.44	บ่อยครั้ง

จากตารางที่ 21 ผลการสำรวจความคิดเห็นโดยใช้แบบสอบถามพฤติกรรมการใช้สื่อสังคม พบว่า ด้านที่ 1 การโพสต์ข้อความ (Post) กลุ่มตัวอย่างคิดก่อนจะโพสต์ข้อความลงในหน้าบัญชี (Wall) สื่อสังคมของตนเองทุกครั้ง ($\bar{X} = 2.43$, S.D. = 0.86) การโพสต์ข้อความของกลุ่มตัวอย่าง เป็นไปในทิศทางบวกบ่อยครั้ง ($\bar{X} = 1.98$, S.D. = 0.83) และมีความสุขเมื่อเห็นข้อความของตนเอง ได้รับการตอบสนองจากเพื่อนหรือคนอื่น ๆ ในสื่อสังคมบ่อยครั้ง ($\bar{X} = 2.14$, S.D. = 0.91) นอกจากนี้ยังมีการโพสต์ข้อความในทิศทางลบเป็นบางครั้ง ($\bar{X} = 1.03$, S.D. = 0.87) และเมื่อมีเรื่อง

ในใจหรือพบเจอสิ่งใดในชีวิตประจำวัน กลุ่มตัวอย่างมักจะโพสต์ข้อความลงในสื่อสังคมเป็นบางครั้ง ($\bar{X} = 1.25$, S.D. = 0.91)

ด้านที่ 2 เรื่องราวที่สนใจทางสื่อสังคม (Interested) ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ข้อความ/เรื่องราวที่กลุ่มตัวอย่างสนใจอ่านทางสื่อสังคม มักเป็นเรื่องราวเชิงบวก สร้างสรรค์และเพิ่มพูนความรู้อยู่บ่อยครั้ง ($\bar{X} = 1.95$, S.D. = 0.80) ส่วนเรื่องราวทางด้านลบ การนินทา การวิจารณ์ผู้อื่นในทางที่ไม่เหมาะสมฯ กลุ่มตัวอย่างสนใจอ่านเป็นบางครั้ง ($\bar{X} = 0.93$, S.D. = 0.74)

ด้านที่ 3 การแสดงความคิดเห็น (Comment) กลุ่มตัวอย่างมักแสดงความคิดเห็นโดยการเขียนเชิงสนับสนุนข้อความ/เรื่องราวที่สนใจอยู่บ่อยครั้ง ($\bar{X} = 1.52$, S.D. = 0.92) เช่นเดียวกับการแสดงความคิดเห็นต่อข้อความ/เรื่องราวทางสื่อสังคมที่กลุ่มตัวอย่างสนใจโดยการใช้ Emoticon บ่อยครั้ง ($\bar{X} = 1.78$, S.D. = 0.91)

ด้านที่ 4 การแบ่งปันข้อมูลหน้าบัญชีผู้ใช้สื่อสังคม (Share) พบว่า เรื่องราว/ข้อความที่กลุ่มตัวอย่างแบ่งปันหน้าบัญชีผู้ใช้สื่อสังคมมักเป็นเรื่องราวเชิงบวก สร้างสรรค์ จรรโลงใจ ไม่ทำผู้อื่นเดือดร้อนเสียหายบ่อยครั้ง ($\bar{X} = 1.72$, S.D. = 0.90) ในทางกลับกัน เรื่องราว/ข้อความที่มักเป็นเรื่องราวเชิงลบ การตำหนิหรือการวิจารณ์ด้านลบ การเหน็บแนมเสียดสี ที่มีการพาดพิงถึงผู้อื่นเมื่อรู้สำไมพียงพอใจ ความเศร้าจากการสูญเสีย กลุ่มตัวอย่างไม่เคยแบ่งปันเรื่องราวเหล่านี้ลงหน้าบัญชีผู้ใช้สื่อสังคมของตนเอง ($\bar{X} = 0.74$, S.D. = 0.80)

ด้านที่ 5 การวิเคราะห์สื่อที่อ่านทางสื่อสังคม (Critical) พบว่า เมื่อกลุ่มตัวอย่างได้อ่านเรื่องราวที่สนใจทางสื่อสังคม มักจะคิดวิเคราะห์ก่อนจะตัดสินใจว่าข้อมูลที่ได้รับเป็นจริงอยู่บ่อยครั้ง ($\bar{X} = 1.84$, S.D. = 0.83) เช่นเดียวกับเมื่อได้อ่านเรื่องราวที่สนใจทางสื่อสังคม กลุ่มตัวอย่างมักจะวิเคราะห์ว่าข้อมูลที่ได้รับนั้นเป็นจริงหรือไม่ ด้วยการค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งอื่น ๆ เพิ่มเติม เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนในการตัดสินใจข้อมูลอยู่บ่อยครั้ง ($\bar{X} = 1.70$, S.D. = 0.82)

1.3.3 ผลการวิเคราะห์ตัวอย่างวิจัยด้านการเรียนการอ่านอย่างมี
 วิจารณ์ญาณและการเขียนให้เหตุผลในชั้นเรียน

จากการวิเคราะห์ผู้เรียนโดยใช้แบบสอบถามการเรียนการอ่านอย่างมี
 วิจารณ์ญาณและการเขียนให้เหตุผลแบบออนไลน์ทั่วประเทศทั้ง 4 ภูมิภาค จำนวน 404 คน
 ปรากฏผลดังตารางที่ 22

ตารางที่ 22 ผลการสำรวจความคิดเห็นโดยใช้แบบสอบถามการเรียนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลในชั้นเรียน

คำถาม	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
ด้านที่ 1 การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ			
21. ฉันได้รับการฝึกการสรุปสาระสำคัญของเรื่อง เช่น จับใจความสำคัญ ลำดับเรื่องราว ตีความ แปล ความ	1.88	0.77	บ่อยครั้ง
22. ฉันได้รับการฝึกการวิเคราะห์ข้อเท็จจริงและ ข้อคิดเห็นจากบทความ หรือจากสื่อต่าง ๆ	1.91	0.78	บ่อยครั้ง
23. ฉันได้รับการฝึกการวิเคราะห์/ตีความ จุดมุ่งหมายของผู้เขียน	1.87	0.80	บ่อยครั้ง
24. ฉันได้รับการฝึกให้เข้าใจกลอุบายในโฆษณา หรือ จุดประสงค์ในการโฆษณา	1.88	0.79	บ่อยครั้ง
25. ฉันได้รับการฝึกการประเมินความน่าเชื่อถือ ของข้อมูล ก่อนการตัดสินใจข้อมูลนั้น ๆ โดย พิจารณาจากเรื่องราว, ความน่าเชื่อถือของผู้เขียน, กลวิธีการเขียน, และแหล่งที่มาของข้อมูล	1.94	0.76	บ่อยครั้ง
26. ฉันได้รับการฝึกการอนุมานความ หรือฝึก ทำนายเหตุการณ์ หรือคาดการณ์ความเป็นไปได้ จากเรื่องที่อ่าน หรือสามารถสรุปอิงความ	1.73	0.80	บ่อยครั้ง
27. ฉันได้รับการฝึกการแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึก คิดของตนต่อสิ่งที่อ่านอย่างมีเหตุผล	1.84	0.81	บ่อยครั้ง
28. ฉันได้รับการฝึกการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้เนื้อหาจากสื่อสังคม (เช่น บทความ/ ข้อความ จาก Facebook, Line, twitter, Instagram ฯลฯ)	1.96	0.79	บ่อยครั้ง

คำถาม	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปลผล
29. ผู้สอนให้คำแนะนำ/ตอบคำถาม/อำนวยความสะดวกให้ฉันเสมอ ระหว่างที่ทำกิจกรรมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	1.82	0.79	บ่อยครั้ง
30. ฉันคิดว่าสามารถอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้ดีขึ้น เมื่อได้รับการฝึกการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	1.98	0.83	บ่อยครั้ง
ด้านที่ 2 การเขียนให้เหตุผล			
31. ฉันได้รับการฝึกการเขียนแสดงความคิดเห็น	1.78	0.89	บ่อยครั้ง
32. ฉันได้รับการฝึกการเขียนแสดงความคิดเห็น โดยให้เหตุผลประกอบ	1.86	0.85	บ่อยครั้ง
33. ฉันได้รับการฝึกการเขียนสนับสนุน	1.71	0.85	บ่อยครั้ง
34. ฉันได้รับการฝึกการเขียนสนับสนุน โดยให้เหตุผลประกอบ	1.80	0.88	บ่อยครั้ง
35. ฉันได้รับการฝึกการเขียนโต้แย้ง	1.41	0.91	เป็นบางครั้ง
36. ฉันได้รับการฝึกการเขียนโต้แย้ง โดยให้เหตุผลประกอบ	1.64	0.89	เป็นบางครั้ง
37. ฉันได้รับการฝึกการเขียนที่อิงข้อสนับสนุน จากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ	1.77	0.86	เป็นบางครั้ง
38. ฉันได้รับการฝึกการเขียนแสดงความคิดเห็น โดยสังเคราะห์จากข้อมูลที่อ่าน ซึ่งมีหลักฐาน เหตุผลประกอบที่เป็นที่ยอมรับ เชื่อถือ	1.79	0.84	เป็นบางครั้ง
39. ผู้สอนให้ผลป้อนกลับ (Feedback) ฉันเสมอ เมื่อส่งงานการเขียนแสดงความคิดเห็น	1.60	0.86	บ่อยครั้ง
40. ฉันคิดว่าสามารถเขียนให้เหตุผลได้ดีขึ้น เมื่อได้รับการฝึกการเขียนให้เหตุผล	1.91	0.84	บ่อยครั้ง
รวม	1.80	0.14	บ่อยครั้ง

จากตารางที่ 22 ผลการสำรวจความคิดเห็นโดยใช้แบบสอบถามการเรียนการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณและการเขียนให้เหตุผลในชั้นเรียน โดยเฉลี่ยมีการสอนการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณและการเขียนให้เหตุผลในชั้นเรียนบ่อยครั้ง ($\bar{X} = 1.80$, S.D. = 0.14) เมื่อพิจารณาทางด้านและรายข้อพบว่า กลุ่มตัวอย่างคิดว่าสามารถอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณได้ดีขึ้น เมื่อได้รับการฝึกการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณบ่อยครั้ง ($\bar{X} = 1.98$, S.D. = 0.83) เช่นเดียวกันกับการได้รับการฝึกการเขียนให้เหตุผลบ่อยครั้ง กลุ่มตัวอย่างคิดว่าสามารถเขียนให้เหตุผลได้ดีขึ้น ($\bar{X} = 1.91$, S.D. = 0.84)

1.3.4 ผลการวิเคราะห์ตัวอย่างวิจัยด้านการแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณและการเขียนให้เหตุผลในชั้นเรียน

จากการวิเคราะห์ผู้เรียนโดยใช้แบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณและการเขียนให้เหตุผลในชั้นเรียนแบบออนไลน์ทั่วประเทศทั้ง 4 ภูมิภาค จำนวน 404 คน ปรากฏผลดังตารางที่ 23

ตารางที่ 23 ผลการสำรวจความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณและการเขียนให้เหตุผลในชั้นเรียน

ตัวแปร	ข้อมูล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ในชั้นเรียนของนักเรียน มีการจัดการเรียนการสอนการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณหรือไม่	มี	332	82.18
	ไม่มี	72	17.82
ในชั้นเรียนของนักเรียน มีการจัดการเรียนการสอนการเขียนให้เหตุผลหรือไม่	มี	305	75.50
	ไม่มี	99	24.50

จากตารางที่ 23 ผลการสำรวจความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณและการเขียนให้เหตุผลในชั้นเรียน พบว่า ในชั้นเรียนของกลุ่มตัวอย่างมีการจัดการเรียนการสอนการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณมากถึง 332 คน คิดเป็นร้อยละ 82.18 มีเพียง 72 คนเท่านั้นที่ในชั้นเรียนไม่มีการจัดการเรียนการสอนการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณ คิดเป็นร้อยละ 17.82 สำหรับการจัดการเรียนการสอนการเขียนให้เหตุผลในชั้นเรียนมีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 305 คน ที่ได้เรียนในชั้นเรียนคิดเป็นร้อยละ 75.50 และมีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 99 คน ที่ไม่ได้เรียนการเขียนให้เหตุผลในชั้นเรียน คิดเป็นร้อยละ 24.50

1.3.5 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นแบบปลายเปิดเกี่ยวกับการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลในชั้นเรียน

จากการวิเคราะห์ผู้เรียนโดยใช้แบบสอบถามแสดงความคิดเห็นแบบปลายเปิดเกี่ยวกับการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลในชั้นเรียนแบบออนไลน์ทั่วประเทศทั้ง 4 ภูมิภาค จำนวน 404 คน ปรากฏผลดังตารางที่ 24 และ ตารางที่ 25

ตารางที่ 24 สรุปความคิดเห็นแบบปลายเปิด เกี่ยวกับการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในชั้นเรียน จากผู้ตอบแบบสอบถาม 402 คน

ข้อคำถาม	นักเรียนคิดว่า ปัญหา/อุปสรรคใดที่ทำให้นักเรียนไม่สามารถอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้	
	ประเด็น	สาระสำคัญ
ปัจจัยภายใน	ด้านความรู้	- ไม่มีพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริงและความคิดเห็น
	ด้านทักษะ	- อ่านไม่ออก อ่านไม่คล่อง อ่านไม่เข้าใจ เนื่องจากข้อความที่ไข้มีความซับซ้อนและใช้คำศัพท์ยากจนเกินไป ยากต่อการทำความเข้าใจของคนทั่วไป ส่งผลให้ตีความสารไม่ออก - ไม่ได้รับการฝึก หรือการเรียนการสอนในชั้นเรียน ทำให้ไม่พบเจอเหตุการณ์ที่ทำให้เราต้องได้คิดอย่างมีวิจารณญาณ และมีการบ้านเยอะทำให้ขาดการฝึกในส่วนนี้ - ผู้เขียนเลือกใช้คำผิด อ่านแล้วไม่ได้ใจความ - ไม่สามารถแยกข้อเท็จจริงออกจากความคิดเห็นได้
	ด้านเจตคติ	- ไม่มีความมั่นใจ / คิดไม่รอบคอบรอบด้าน / ไม่ยอมคิดวิเคราะห์ - ความเชื่อหรือการปลูกฝังทัศนคติตั้งแต่โบราณ ส่งผลต่อค่านิยมหรือความสนใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ทำให้ขาดวิจารณญาณ - ความขี้เกียจ เนื่องจากเนื้อหายาวจนเกินไป และบางครั้งเนื้อหาเหล่านั้นค่อนข้างน่าเบื่อ - ปัญหาด้านอารมณ์ ไม่ว่าจะป็นอาการตื่นเต้น หรือริบร้อน ต้องการอ่านให้เสร็จโดยเร็วส่งผลให้อ่านไม่ครบถ้วน - มีอารมณ์ร่วมกับเรื่องราวเหล่านั้นมากเกินไป จนทำให้อารมณ์อยู่เหนือเหตุผล

ข้อความ	นักเรียนคิดว่า ปัญหา/อุปสรรคใดที่ทำให้นักเรียนไม่สามารถอ่านอย่างมี วิจารณ์ญาณได้
ประเด็น	สาระสำคัญ
	<ul style="list-style-type: none"> - อคติของบุคคลนั้น ๆ ทำให้ข้อคิดเห็นไม่ตรงกัน - เนื้อหาที่มีผลกระทบต่อจิตใจ
ปัจจัยภายนอก	สภาพแวดล้อม <ul style="list-style-type: none"> - เนื่องจากมีเสียงดังรบกวน ทำให้ไม่มีสมาธิในการอ่าน ไม่มีสมาธิในการเรียน/ ไม่มีตั้งใจเรียน - ปัญหาด้านอุปกรณ์ และสัญญาณอินเทอร์เน็ต - ปัญหาด้านสังคม กระแสสังคม ข่าวลือและระบบการศึกษา - แหล่งข้อมูลที่ไม่ได้คุณภาพ ให้ข้อมูลผิด ไม่ชัดเจน ไม่มีแหล่งที่มา ข้อมูลไม่ครบถ้วน ข้อมูลเต็มไปด้วยความคิดเห็นมากจนเกินไป - เวลาในการอ่านจำกัด - ความคิดเห็นจากคนหมู่มาก ทำให้เกิดแรงกดดันจากคนรอบข้าง ส่งผลให้เราต้องเชื่อและบางครั้งเชื่อเพราะคิดเหมือนกัน - ดาราหรือไอดอลที่ชื่นชอบ - ความไม่เป็นกลางของผู้เขียน

ตารางที่ 25 สรุปความคิดเห็นแบบปลายเปิด เกี่ยวกับการสอนการเขียนให้เหตุผลในชั้นเรียน จากผู้ตอบแบบสอบถาม 402 คน

ข้อความ	นักเรียนคิดว่า ปัญหา/อุปสรรคใดที่ทำให้นักเรียนไม่สามารถเขียนให้เหตุ ผลได้
ประเด็น	สาระสำคัญ
ปัจจัยภายใน	ด้านความรู้ <ul style="list-style-type: none"> - ไม่เข้าใจสิ่งที่ตนเองกำลังเขียนอย่างแท้จริง เนื่องจากอ่านไม่เข้าใจ จับใจความสำคัญไม่ได้ ตีความเนื้อเรื่องหรือแปลความไม่ได้ ตีความผิด เนื้อเรื่องสับสน ไม่เข้าใจเนื้อเรื่องอย่างแท้จริง เนื้อหาอ่านยาก - รู้ไม่ทันสื่อ ทำให้แยกข้อเท็จจริงออกจากความคิดเห็นไม่ได้ - ไม่มีความรู้ในด้านนั้น ๆ มาก่อน หรือไม่ได้รับการอธิบายเรื่องราวเหล่านั้นมาก่อน

ข้อคำถาม	นักเรียนคิดว่า ปัญหา/อุปสรรคใดที่ทำให้นักเรียนไม่สามารถเขียนให้เหตุผลได้
ประเด็น	สาระสำคัญ
	<ul style="list-style-type: none"> - ประสบการณ์หรือความรู้รอบตัวไม่เพียงพอ ทำให้เขียนสื่อสารออกมาได้ไม่ดี - การเขียนสะกดคำผิด เขียนไม่คล่อง - ไม่สามารถลำดับความคิดหรือเรียบเรียงสิ่งที่ต้องการเขียนให้ถ่ายทอดออกมาได้ - คิดวิเคราะห์ไม่ละเอียดรอบคอบพอ
	<p>ด้านทักษะ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีความมั่นใจในตนเอง กลัวผู้สอนตำหนิ หวาดกลัวกระแสรังคม - ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น เมื่อพบว่าสามารถตรวจสอบตัวตนจริงได้ - ใช้อารมณ์เหนือเหตุผล อารมณ์ร้อนจนเกินไป - อคติ ความเชื่อ หรือความชอบส่วนบุคคล ที่มีผลต่อการเขียนให้เหตุผลแบบเป็นกลาง
	<p>ด้านเจตคติ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีสมาธิ
ปัจจัยภายนอก	<p>สภาพแวดล้อม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ข้อมูลไม่ชัดเจน ไม่เพียงพอ หรืออาจจะไม่มีข้อมูล จนไปถึงการไม่เปิดรับข้อมูล - เวลาจำกัด ทำให้ไม่มีสมาธิ ส่งผลให้ข้อเขียน - บรรยากาศและสภาพแวดล้อมในชั้นเรียน เช่น ความเครียด - ทัศนคติต่อผู้สอน เสี่ยงรบกวน - ระบบการศึกษาไทยที่เน้นให้ทำการบ้าน จนส่งผลให้ไม่ได้รับการฝึกในชั้นเรียน

ตารางที่ 24 และตารางที่ 25 สรุปความคิดเห็นแบบปลายเปิดเกี่ยวกับการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลในชั้นเรียน พบว่า ปัญหา/อุปสรรคที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างไม่สามารถอ่านอย่างมีวิจารณญาณและเขียนให้เหตุผลได้นั้น แบ่งออกเป็น 2 ประเด็นใหญ่ คือ 1) ปัจจัยภายใน และ 2) ปัจจัยภายนอก โดยปัจจัยภายในสามารถแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านความรู้ 2) ด้านทักษะ และ 3) ด้านเจตคติ ปัจจัยภายนอกเน้นในประเด็นสภาพแวดล้อม

2. ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามวิจัยข้อที่ 1 เกี่ยวกับองค์ประกอบและขั้นตอนการสอนของรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมที่พัฒนาขึ้น สามารถนำเสนอผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการสอนฯ ได้ดังนี้

2.1 ผลการสัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยจำนวน 10 คน ครั้งที่ 2 เกี่ยวกับรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมที่พัฒนาขึ้น

2.2 ผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมที่พัฒนาขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญ

รายละเอียดของผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังต่อไปนี้

2.1 ผลการสัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยจำนวน 10 คน ครั้งที่ 2 เกี่ยวกับรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมที่พัฒนาขึ้น

จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยจำนวน 10 คน ครั้งที่ 2 พบว่ารูปแบบการสอนฯ ที่พัฒนาขึ้นควรปรับปรุงดังต่อไปนี้

1. ควรมีการประเมินอย่างหลากหลาย จากทั้งผู้สอนประเมินผู้เรียน ผู้เรียนประเมินตนเอง ผู้เรียนประเมินกันเอง จะทำให้น่าสนใจมากขึ้น ทำให้ผู้เรียนได้อ่านงานของเพื่อนและทบทวนงานของตนเอง เพื่อนำไปพัฒนาและปรับปรุงงานของตนเองหรือแนะนำงานของเพื่อนให้ดียิ่งขึ้น และจะทำให้ผู้เรียนรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง

2. แนวคิดการเขียนให้เหตุผล เมื่อผู้เรียนได้รับความสำเร็จจากการร่วมมือในชั้นเรียน ผู้สอนอาจจะเสริมแรงด้วยคำชมเชย หรือการให้เพื่อนกตโลศ์งานของผู้เรียน หรือแม้แต่ผู้เรียนได้คำตอบให้กับตนเอง จะทำให้ผู้เรียนรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง นักเรียนมีส่วนร่วม สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน ๆ ได้ เกิดเป็นห้องเรียนเชิงบวก

3. ควรระบุเวลาที่ใช้ใน 6 ชั้นให้ชัดเจน ว่าใช้เวลากี่ชั่วโมง แต่ละชั้นใช้เวลานานเท่าไร 6 ชั้นนี้ต้องใช้เวลาอย่างไร

4. การใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อ มีการตั้งคำถามอย่างไร มีการปรับเปลี่ยนไปตามเนื้อหาที่ใช้สอนหรือไม่ เนื่องจากบูรณาการกับเว็บแควสต์ อธิบายส่วนนี้ไม่ชัดเจนจึงมองภาพไม่ออกว่าแตกต่างจากการสอนอ่านที่สอนอยู่ปัจจุบันอย่างไร

5. ชื่อในชั้นที่สองค่อนข้างไม่สมบูรณ์ควรปรับชื่อเป็น “ภารกิจมอบให้รับผิดชอบ” หรือปรับชื่อทั้งหมดจาก ชั้นที่ 1 เริ่มต้นสร้างความสนใจ ชั้นที่ 2 ภารกิจในรับผิดชอบ ชั้นที่ 3 อ่านที่มอบให้ได้เรื่อง ชั้นที่ 4 ปรารถเรื่องราวเรื่องคุณค่า ชั้นที่ 5 ประเมินค่าผลงานตน และชั้นที่ 6 เปลี่ยนเป็นคนมีวิจารณญาณ เปลี่ยนเป็น ชั้นที่ 1 สงสัยใ้รู้ ชั้นที่ 2 สำรวจดูภารกิจ ชั้นที่ 3 พิชิตด้วยการอ่าน ชั้นที่ 4 เชี่ยวชาญการค้นหา ชั้นที่ 5 ประเมินค่าผลงานตน และชั้นที่ 6 เปลี่ยนเป็นคนมีวิจารณญาณ

2.2 ผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมที่พัฒนาขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญ

ผู้วิจัยนำร่างของรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่ปรับปรุงแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ประเมินคุณภาพความตรงตามเนื้อหา โดยประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและขั้นตอนของรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

ผลการประเมินต้นแบบของรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมฯ มีเกณฑ์ในการวิเคราะห์ดังนี้

4.51 – 5.00	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	เหมาะสมมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	เหมาะสมน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด

ตารางที่ 26 ผลการประเมินความเหมาะสมของต้นแบบของรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมี วิจารณ์ญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ความหมาย
1. หลักการและเหตุผล	4.20	0.84	เหมาะสมมาก
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ	4.60	0.55	เหมาะสมมากที่สุด
3. แผนภาพแสดงองค์ประกอบและขั้นตอน ของรูปแบบฯ	4.80	0.45	เหมาะสมมากที่สุด
4. องค์ประกอบของรูปแบบฯ			
4.1 แนวคิดของรูปแบบฯ	4.60	0.55	เหมาะสมมากที่สุด
4.2 แหล่งเรียนรู้และสื่อสังคม	4.80	0.45	เหมาะสมมากที่สุด
4.3 กระบวนการฝึกแสวงหาความรู้ ด้วยเว็บแควสต์	4.40	0.89	เหมาะสมมาก
4.4 กระบวนการกลุ่ม	4.80	0.45	เหมาะสมมากที่สุด
4.5 การประเมินผล	4.60	0.89	เหมาะสมมากที่สุด
5. ขั้นตอนของรูปแบบฯ			
5.1 สนใจใฝ่รู้	4.80	0.45	เหมาะสมมากที่สุด
5.2 สำรวดดูภารกิจ	4.80	0.45	เหมาะสมมากที่สุด
5.3 พิชิตด้วยการอ่าน	4.80	0.45	เหมาะสมมากที่สุด
5.4 เชี่ยวชาญการค้นหา	5.00	0.00	เหมาะสมมากที่สุด
5.5 ประเมินค่าผลงานตน	4.80	0.45	เหมาะสมมากที่สุด
5.6 เปลี่ยนเป็นคนมีวิจารณ์ญาณ	4.80	0.45	เหมาะสมมากที่สุด
6. รูปแบบการสอนฯ มีความเหมาะสมต่อการ นำไปใช้ส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่าง มีวิจารณ์ญาณและการเขียนให้เหตุผลของ นักเรียนระดับมัธยมศึกษา	4.60	0.55	เหมาะสมมากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.69	0.20	เหมาะสมมากที่สุด

จากตารางที่ 26 ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมี วิจารณ์ญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา พบว่า รูปแบบการสอนฯ ใน ภาพรวม มีคุณภาพอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69, S.D. = 0.20$) และเมื่อพิจารณาราย ข้อ พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด แสดงว่า (ร่าง) รูปแบบการสอน โดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริม ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ทดลองได้ ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นเพิ่มเติม ดังนี้

1. ควรคำนึงถึงระยะเวลาในการฝึกซ้ำ เพื่อให้มั่นใจว่าความสามารถเหล่านั้นจะ เกิดขึ้นจริง
2. ควรคำนึงถึงระยะเวลาในขั้นตอนที่ 3 พิชิตด้วยการอ่านและขั้นที่ 4 เชี่ยวชาญ การค้นหา เนื่องจากเนื้อเรื่องที่อ่านค่อนข้างเยอะ ควรเผื่อเวลาให้นักเรียนด้วย
3. ควรปรับวัตถุประสงค์ของรูปแบบการสอนฯ ให้ชัดเจน เนื่องจากวัตถุประสงค์ที่ เขียนมามีความคล้ายคลึงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย
4. เป็นรูปแบบการสอนที่น่าสนใจ เนื่องจากเป็นการพัฒนาขยายผลสู่ผู้เรียน ผสาน กับการส่งเสริมวิจารณ์ญาณในการอ่าน
5. ควรปรับองค์ประกอบของรูปแบบฯ ในข้อที่ 1 ให้ชัดเจน เปลี่ยนจากแนวคิดของ รูปแบบฯ เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ และควรระบุกิจกรรมในข้อนี้ เช่น กิจกรรมสืบสอบ โดยใช้ กระบวนการกลุ่ม ปัญหาเป็นฐานและ Scaffolding
6. ควรเพิ่ม 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมลงในรูปแบบการสอนฯ ให้เห็น ชัดเจน (ขั้นตอนที่ 4 เชี่ยวชาญการค้นหา) เนื่องจากเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้เกิดความสามารถในการ อ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณและการเขียนให้เหตุผล
7. ควรเพิ่มองค์ประกอบของรูปแบบฯ ในแผนภาพแสดงองค์ประกอบและขั้นตอน ของรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับ มัธยมศึกษา

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินคุณภาพของรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ ร่วมกับ การใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมที่พัฒนาขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญ มาพัฒนารูปแบบ การสอนโดย บูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริม ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียด 2 ส่วน ได้แก่ องค์ประกอบและขั้นตอนของรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมฯ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

องค์ประกอบของรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมฯ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1) กิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสอบ (Inquiry) กระบวนการกลุ่ม (Cooperative Learning) การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem – Based Learning) และการเรียนการสอนแบบ Scaffolding โดยสร้างความท้าทาย จูงใจ สร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้เรียน นอกจากนี้ยังสามารถให้ผู้เรียนได้สวมบทบาทและมีอิสระในการแก้ปัญหาที่ได้รับมอบหมายในแต่ละกิจกรรม ซึ่งในท้ายที่สุด ผู้เรียนจะสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ จากการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

2) แหล่งเรียนรู้และสื่อสังคม หมายถึง แหล่งข้อมูลที่เป็นสำหรับการทำภาระงานให้เสร็จสมบูรณ์ โดยอาจจะเป็นแหล่งข้อมูลแบบออนไลน์หรือแบบออฟไลน์ ซึ่งแหล่งข้อมูลจำนวนมากจะถูกฝังอยู่ในเว็บแควสต์ และเชื่อมโยงไปยังข้อมูลอื่น ๆ ในโลกอินเทอร์เน็ตแบบ Hyperlink และมีการเล่าเรื่องราวหรือดำเนินบทเรียนแห่งวิจารณญาณโดย ใช้ข้อความ ภาพ ในการถ่ายทอดเรื่องราว ซึ่งเนื้อหาหรือเรื่องราวในเว็บแควสต์ได้รับประยุกต์มาจากวรรณกรรมปัจจุบัน รวมไปถึงข้อมูลข่าวสารสารสนเทศของสื่อสังคม ทำให้ผู้เรียนได้ค้นหาข้อมูลและไขปริศนาจากบทเรียนต่าง ๆ ส่งผลให้ผู้เรียนได้ค้นหาข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เสียเวลาท่องอินเทอร์เน็ตและรับข้อมูลที่ไม่เป็นประโยชน์

3) กระบวนการฝึกแสวงหาความรู้ด้วยเว็บแควสต์ หมายถึง ขั้นตอนการเรียนรู้ที่มีการนำทางผู้เรียนด้วยคำถาม ทำให้ผู้เรียนต้องค้นหาคำตอบในแหล่งเรียนรู้ที่ได้จัดเตรียมไว้ให้ เป็นการเรียนรู้จากการค้นคว้าและลงมือปฏิบัติจริงโดยใช้เว็บแควสต์เป็นเครื่องมือ และผู้สอนช่วยดำเนินการอำนวยความสะดวก และร่วมสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ร่วมกับผู้เรียน

4) กระบวนการกลุ่ม หมายถึง กิจกรรมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแบ่งปันข้อมูลข่าวสารที่ได้รับ เพื่อร่วมกันวิเคราะห์หรือสรุปสาระสำคัญ เป็นการฝึกผู้เรียนให้กล้าแสดงออก รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารอย่างรอบด้าน

5) การประเมินผล หมายถึง ขั้นตอนการประเมินผลโดยผู้เรียนประเมินตนเอง และถูกประเมินโดยเพื่อนร่วมชั้นและผู้สอน สามารถสะท้อนคิด ประเมินชิ้นงาน หรือทดสอบด้วยแบบทดสอบ หลังเรียนรู้ด้วยรูปแบบฯ

ขั้นตอนของรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 สงสัยใฝ่รู้ (ออนไลน์) : ผู้สอนจัดกิจกรรมหรือสถานการณ์กระตุ้นหรือท้าทายให้ผู้เรียนสนใจ สงสัยใฝ่รู้ อยากรู้อยากเห็นหรือขัดแย้งเกิดปัญหา ทำให้ผู้เรียนต้องการศึกษาค้นคว้าทดลอง หรือ แก้ปัญหา (สำรวจ ตรวจสอบ) ด้วยตัวของนักเรียนเอง นอกจากนี้ยังสามารถเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นผู้เลือกประเด็นปัญหาที่สนใจ มาเป็นตัวอย่งภารกิจให้กับเพื่อนร่วมชั้นเรียน

ขั้นที่ 2 สำรวจดูภารกิจ (ออนไลน์) : ผู้สอน/ผู้เรียนกำหนดภาระงานและให้ความรู้พื้นฐานทั่วไปของสารสนเทศ ทำให้ผู้เรียน/เพื่อนร่วมชั้นเรียนทราบว่าต้องทำอะไรในการเรียนแต่ละครั้ง และทราบว่าต้องได้ชิ้นงานอะไรเมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรม ทั้งนี้ภาระงาน จะต้องเป็นสิ่งที่ผู้เรียน/เพื่อนร่วมชั้นเรียนสามารถทำได้ น่าสนใจ เป็นประเด็นที่ต้องการหาคำตอบ เป็นต้น

ขั้นที่ 3 พิชิตด้วยการอ่าน (ออนไลน์) : ผู้สอน/ผู้เรียนมอบหมายคู่มือในการทำภารกิจหรือแก้ปัญหาที่ได้รับแก่ผู้เรียน/เพื่อนร่วมชั้นเรียน ซึ่งเป็นลำดับขั้นตอนที่มีการอธิบายไว้อย่างชัดเจน ในขั้นนี้ผู้เรียน/เพื่อนร่วมชั้นเรียนจะได้อ่านสาร จับใจความสำคัญ ลำดับเรื่องราว ตีความแปลความ และเข้าใจสาระสำคัญของเรื่อง

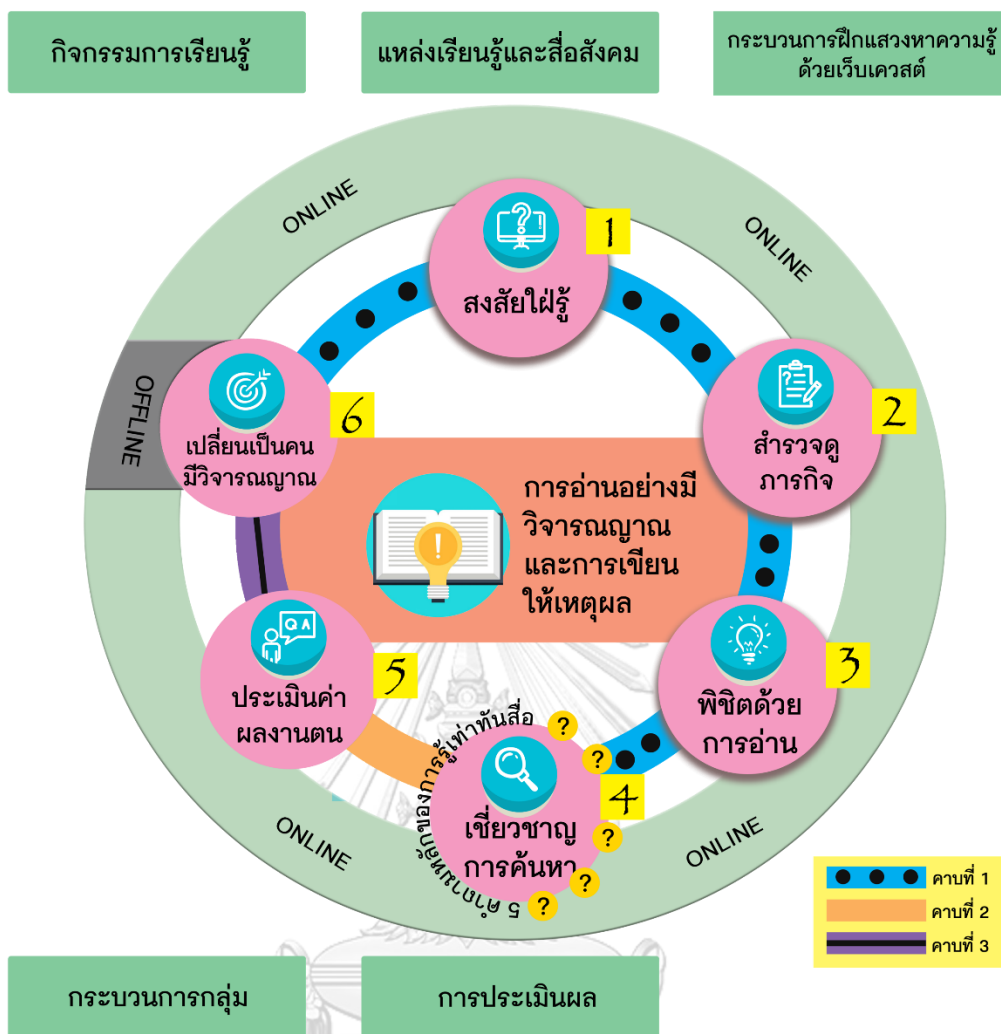
ขั้นที่ 4 เชี่ยวชาญการค้นหา (ออนไลน์) : ผู้เรียนสำรวจ/ค้นหาคำตอบตามคำถามนำ และคำถามหลัก 5 ข้อของการรู้เท่าทันสื่อที่ประยุกต์เข้ามาใช้ ดังนี้ 1. ใครคือผู้สร้างข่าวสารหรือข้อความนี้? 2. ใช้เทคนิคอะไรเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้รับสาร? 3. ผู้รับสารที่แตกต่างกันมีความเข้าใจในข่าวสารที่แตกต่างกันอย่างไร? 4. ค่านิยม วิธีการดำเนินชีวิต และทัศนคติแบบใดที่ถูกนำเสนอหรือไม่ถูกกล่าวถึงในข่าวสารหรือข้อความนี้? และ 5. ทำไมจึงมีการเผยแพร่ข่าวสารหรือข้อความนี้? โดยผู้เรียนค้นหาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่ผู้สอน/ผู้เรียนได้จัดเตรียมไว้ เมื่อค้นหาคำตอบได้แล้ว ผู้เรียนรวมกลุ่มเพื่ออภิปรายและร่วมแบ่งปันข้อมูลที่ได้ ก่อนจะทำชิ้นงาน (เขียนให้เหตุผล) ที่ได้รับมอบหมายในช่วงต้นให้แล้วเสร็จ

ขั้นที่ 5 ประเมินค่าผลงานตน (ออนไลน์) : ผู้เรียนประเมินชิ้นงานตาม Rubric จากนั้นประเมินงานของเพื่อนร่วมชั้น แสดงความคิดเห็นและกลับมาทบทวนชิ้นงานของตนเอง ผู้สอนจะประเมินผลชิ้นงานในขั้นสุดท้ายโดยใช้ Rubric เป็นเกณฑ์ในการตรวจชิ้นงานของผู้เรียน

ขั้นที่ 6 เปลี่ยนเป็นคนมีวิจารณญาณ (ในชั้นเรียน 30 นาที) : ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้ในการทำกิจกรรมแต่ละครั้ง และร่วมกันแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็น ก่อนผู้สอนจะกระตุ้นให้ผู้เรียนตระหนักว่าได้เรียนรู้อะไร พร้อมทั้งสนับสนุนพวกเขาให้ขยายประสบการณ์หรือองค์ความรู้ไปใช้ในอนาคตต่อไป

รูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ที่ได้ผ่านการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ แสดงในภาพที่ 9

องค์ประกอบของรูปแบบฯ	ขั้นตอนของรูปแบบฯ
1. กิจกรรมการเรียนรู้	1. สงสัยใ้รู้
2. แหล่งเรียนรู้และสื่อสังคม	2. สํารวจดูภารกิจ
3. กระบวนการฝึกแสวงหาความรู้ด้วยเว็บเคสต์	3. พิชิตด้วยการอ่าน
4. กระบวนการกลุ่ม	4. เชี่ยวชาญการค้นหา
5. การประเมินผล	5. ประเมินค่าผลงานตน
	6. เปลี่ยนเป็นคนมีวิจาร์ณญาณ

ภาพที่ 9 รูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเคสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

ตอนที่ 2 ผลการใช้รูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ไปทดลองใช้กับตัวอย่างวิจัย ซึ่งเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 39 คน ระยะเวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

1. ข้อมูลสถานภาพของตัวอย่าง
2. ผลการดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมของตัวอย่าง

2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาพัฒนาการด้านการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ที่เรียนด้วยรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมของตัวอย่าง

2.3 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนพัฒนาการความสามารถในการเขียนให้เหตุผล ระหว่างเรียนครั้งที่ 1 ระหว่างเรียนครั้งที่ 2 และหลังเรียน โดยใช้ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการเขียนให้เหตุผลจากการวัดก่อนเรียนเป็นฐาน

2.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการเขียนให้เหตุผล ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมของตัวอย่าง

2.5 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของคะแนนการเขียนให้เหตุผล ครั้งที่ 1 (ก่อนเรียน สัปดาห์ที่ 1) ครั้งที่ 2 (สัปดาห์ที่ 4) ครั้งที่ 3 (สัปดาห์ที่ 7) และหลังเรียน (สัปดาห์ที่ 8) ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ (Repeated Measures Designs)

1. ข้อมูลสถานภาพของตัวอย่าง

ตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนแม่สายประสิทธิ์ศาสตร์ จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 36 (เชียงราย-พะเยา) ภาคเรียนที่

2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 14 ห้อง 504 คน เลือกตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย โดยการจับฉลาก ห้อง 1 ห้อง จำนวน 39 คน เป็นเพศชายจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 30.77 เพศหญิง จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 69.23

2. ผลการดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาที่เรียนด้วยรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม มีคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกัน ดังผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบคะแนนความสามารถ

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมี วิจารณญาณ ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม จำนวน 8 สัปดาห์ ของตัวอย่าง ดังแสดงในตารางที่ 27

ตารางที่ 27 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมี วิจารณญาณของตัวอย่าง

คะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	จำนวน (n)	ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ค่า t	p
ก่อนเรียน	39	17.74	2.44	11.612	.000*
หลังเรียน	39	21.21	1.96		

* $p < .05$

จากตารางที่ 27 พบว่า คะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของ ตัวอย่างก่อนเรียนมี ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 17.74 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 2.44 คะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนของตัวอย่าง มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 21.21 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 1.96 ผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมี วิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้ แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของ

การรู้เท่าทันสื่อสังคม มีคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาที่เรียนด้วยรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม มีพัฒนาการด้านการเขียนให้เหตุผล ดังผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาพัฒนาการด้านการเขียนให้เหตุผล ในตอนที่ 2.2

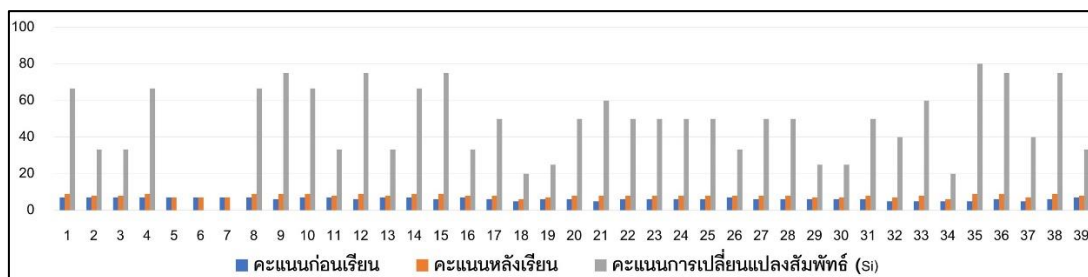
2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาพัฒนาการด้านการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ที่เรียนด้วยรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมของตัวอย่าง โดยใช้การวัดความเปลี่ยนแปลงสัมพัทธ์ (Relative change score) (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2538) ดังแสดงในตารางที่ 28 และภาพที่ 10

ตารางที่ 28 เปรียบเทียบคะแนนพัฒนาการด้านการเขียนให้เหตุผลของตัวอย่าง

คนที่	คะแนนการเขียนให้เหตุผล		คะแนนการเปลี่ยนแปลงสัมพัทธ์ (S_i)	พัฒนาการ
	ก่อนเรียน	หลังเรียน		
1	7	9	66.67	เพิ่มขึ้น
2	7	8	33.33	เพิ่มขึ้น
3	7	8	33.33	เพิ่มขึ้น
4	7	9	66.67	เพิ่มขึ้น
5	7	7	0.00	คงที่
6	7	7	0.00	คงที่
7	7	7	0.00	คงที่
8	7	9	66.67	เพิ่มขึ้น
9	6	9	75.00	เพิ่มขึ้น
10	7	9	66.67	เพิ่มขึ้น
11	7	8	33.33	เพิ่มขึ้น
12	6	9	75.00	เพิ่มขึ้น
13	7	8	33.33	เพิ่มขึ้น
14	7	9	66.67	เพิ่มขึ้น
15	6	9	75.00	เพิ่มขึ้น
16	7	8	33.33	เพิ่มขึ้น
17	6	8	50.00	เพิ่มขึ้น

คนที่	คะแนนการเขียนให้เหตุผล		คะแนนการเปลี่ยนแปลง สัมพัทธ์ (S_i)	พัฒนาการ
	ก่อนเรียน	หลังเรียน		
18	5	6	20.00	เพิ่มขึ้น
19	6	7	25.00	เพิ่มขึ้น
20	6	8	50.00	เพิ่มขึ้น
21	5	8	60.00	เพิ่มขึ้น
22	6	8	50.00	เพิ่มขึ้น
23	6	8	50.00	เพิ่มขึ้น
24	6	8	50.00	เพิ่มขึ้น
25	6	8	50.00	เพิ่มขึ้น
26	7	8	33.33	เพิ่มขึ้น
27	6	8	50.00	เพิ่มขึ้น
28	6	8	50.00	เพิ่มขึ้น
29	6	7	25.00	เพิ่มขึ้น
30	6	7	25.00	เพิ่มขึ้น
31	6	8	50.00	เพิ่มขึ้น
32	5	7	40.00	เพิ่มขึ้น
33	5	8	60.00	เพิ่มขึ้น
34	5	6	20.00	เพิ่มขึ้น
35	5	9	80.00	เพิ่มขึ้น
36	6	9	75.00	เพิ่มขึ้น
37	5	7	40.00	เพิ่มขึ้น
38	6	9	75.00	เพิ่มขึ้น
39	7	8	33.33	เพิ่มขึ้น

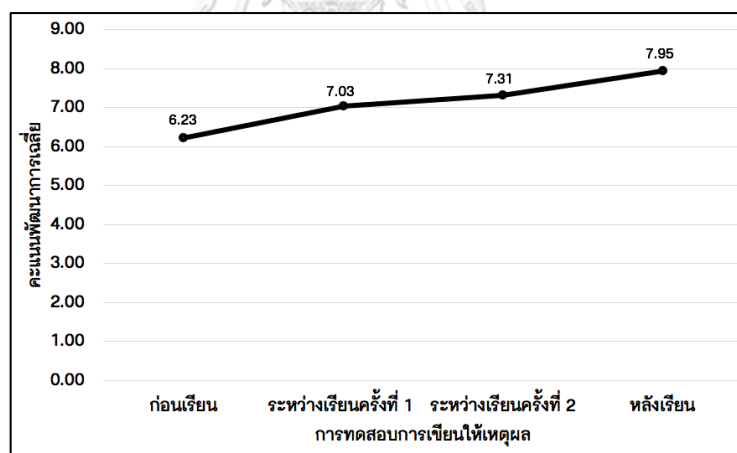
จากตารางที่ 28 ผลพัฒนาการด้านการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้พบว่า มีผู้เรียนที่มีพัฒนาการด้านการเขียนให้เหตุผลเพิ่มขึ้น จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 92.31 ของตัวอย่าง และพัฒนาการด้านการเขียนให้เหตุผลคงที่ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 7.69 ของตัวอย่าง

ภาพที่ 10 แผนภูมิแสดงคะแนนการเปลี่ยนแปลงสัมพัทธ์ (S_i)

2.3 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนพัฒนาการความสามารถในการเขียนให้เหตุผล ระหว่างเรียนครั้งที่ 1 ระหว่างเรียนครั้งที่ 2 และหลังเรียน โดยใช้ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการเขียนให้เหตุผลจากการวัดก่อนเรียนเป็นฐาน

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนพัฒนาการความสามารถในการเขียนให้เหตุผล ระหว่างเรียนครั้งที่ 1 ระหว่างเรียนครั้งที่ 2 และหลังเรียน โดยใช้ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการเขียนให้เหตุผลจากการวัดก่อนเรียนเป็นฐาน แสดงดังภาพที่ 11

ภาพที่ 11 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนพัฒนาการของความสามารถในการเขียนให้เหตุผล จากการวัดระหว่างเรียน

จากภาพที่ 11 แสดงค่าเฉลี่ยของคะแนนพัฒนาการความสามารถในการเขียนให้เหตุผลโดยใช้ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการเขียนให้เหตุผลจากการวัดก่อนเรียนเป็นฐาน (6.23 คะแนน) โดยคะแนนที่ได้จากการวัดระหว่างเรียนครั้งที่ 1 เพิ่มขึ้น 0.8 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 8.1 คะแนนที่ได้จากการวัดระหว่างเรียนครั้งที่ 2 เพิ่มขึ้น 1.08 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 10.8 และคะแนนที่ได้จากการวัดหลังเรียน เพิ่มขึ้น 1.72 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 17.2

2.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการเขียนให้เหตุผล ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมของตัวอย่าง ดังแสดงในตารางที่ 29

ตารางที่ 29 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสามารถในการเขียนให้เหตุผลของตัวอย่าง

คะแนนความสามารถในการเขียนให้เหตุผล	จำนวน (n)	ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ค่า t	p
ก่อนเรียน	39	6.21	0.73	11.870	.000*
หลังเรียน	39	7.97	0.84		

* $p < .05$

จากตารางที่ 29 พบว่า คะแนนความสามารถในการเขียนให้เหตุผลของตัวอย่างก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 6.21 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.73 คะแนนความสามารถในการเขียนให้เหตุผลหลังเรียนของตัวอย่าง มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 7.97 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.84 ผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม มีคะแนนความสามารถในการเขียนให้เหตุผล หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.5 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของคะแนนการเขียนให้เหตุผล ครั้งที่ 1 (ก่อนเรียน สัปดาห์ที่ 1) ครั้งที่ 2 (สัปดาห์ที่ 4) ครั้งที่ 3 (สัปดาห์ที่ 7) และหลังเรียน (สัปดาห์ที่ 8) ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ (Repeated Measures Designs) ดังแสดงในตารางที่ 30 และตารางที่ 31

ตารางที่ 30 วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบตัวอย่างกลุ่มเดียว

แหล่งความแปรปรวน	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	p	Partial Eta Squared
Intercept	7926.564	1	7926.564	6629.327	.000*	.994
Error	45.436	38	1.196			

* $p < .05$

จากตารางที่ 30 วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบตัวอย่างกลุ่มเดียว พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 6629.327, p = .000$) แสดงว่าในแต่ละช่วงเวลาการทดสอบการเขียนให้เหตุผล มีคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 31 ผลการเปรียบเทียบรายคู่ของคะแนนการเขียนให้เหตุผล ครั้งที่ 1 (ก่อนเรียนสัปดาห์ที่ 1) ครั้งที่ 2 (สัปดาห์ที่ 4) ครั้งที่ 3 (สัปดาห์ที่ 7) และหลังเรียน (สัปดาห์ที่ 8) ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ (Repeated Measures Designs)

ทดสอบการเขียนให้เหตุผล	Mean Difference	Std. Error	p	95% Confidence Interval for Difference		
				Lower Bound	Upper Bound	
ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	-.821*	.151	.000*	-1.241	-.401
	ครั้งที่ 3	-1.103*	.175	.000*	-1.591	-.614
	ครั้งที่ 4	-1.769*	.149	.000*	-2.184	-1.354
ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 1	.821*	.151	.000*	.401	1.241
	ครั้งที่ 3	-.282	.110	.086	-.588	.024
	ครั้งที่ 4	-.949*	.164	.000*	-1.405	-.492
ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 1	1.103*	.175	.000*	.614	1.591
	ครั้งที่ 2	.282	.110	.086	-.024	.588
	ครั้งที่ 4	-.667*	.170	.002*	-1.139	-.194
ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 1	1.769*	.149	.000*	1.354	2.184
	ครั้งที่ 2	.949*	.164	.000*	.492	1.405
	ครั้งที่ 3	.667*	.170	.002*	.194	1.139

* $p < .05$

จากตารางที่ 31 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนให้เหตุผลเป็นรายคู่ พบว่า คู่ของการวัดการทดสอบการเขียนให้เหตุผลซ้ำครั้งที่ 2 และ 3 มีค่าเฉลี่ยคะแนนไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้มีค่าเฉลี่ยคะแนนของการเขียนให้เหตุผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีวัตถุประสงค์ทั่วไปเพื่อพัฒนารูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา การนำเสนอผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 หลักการของแนวคิดที่เกี่ยวข้องและวัตถุประสงค์ของรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

ตอนที่ 2 รูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

ตอนที่ 3 แนวทางในการนำรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาไปใช้

รายละเอียดของผลของการวิจัยทั้ง 3 ตอน มีดังต่อไปนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 หลักการของแนวคิดที่เกี่ยวข้องและวัตถุประสงค์ของรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

หลักการของแนวคิดการเรียนโดยใช้เว็บแควสท์

1. การจัดการเรียนการสอนควรมีกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ ค้นหาคำตอบด้วยตนเองจากแหล่งข้อมูลที่มีคุณภาพ

2. การจัดการเรียนการสอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลร่วมกับผู้เรียนคนอื่น ๆ โดยผ่านกระบวนการกลุ่มหรือการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยผู้เรียนสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการอ่าน การเขียน เป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลมากขึ้น

3. การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ในช่วงของการสืบสอบหรือค้นหาคำตอบ การใช้คำถามจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยนำทางผู้เรียนไปสู่จุดหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล จึงจำเป็นที่จะต้องออกแบบคำถามนำให้มีคุณภาพ

หลักการของแนวคิด 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม

1. การจัดการเรียนการสอนควรออกแบบกิจกรรมที่ใช้ข้อมูลข่าวสารในชีวิตประจำวัน จะทำให้จำลองสถานการณ์ของสื่อในชีวิตจริงได้ใกล้เคียงมากที่สุด

2. การจัดการเรียนการสอน ควรออกแบบให้ใช้คำถามหลัก 5 ข้อที่อยู่บนพื้นฐานของแนวคิดหลัก 5 ประการของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อเน้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้แบบสืบสอบ และค้นหาคำตอบด้วยตนเอง โดยมีคำถามเป็นตัวกระตุ้นการหาคำตอบเพื่อแยกแยะข้อเท็จจริงและความคิดเห็นจากข้อมูลข่าวสารที่ได้รับ จนนำไปสู่การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และการหาข้อมูลที่เชื่อถือได้มารองรับในการเขียนให้เหตุผล

คำถามหลัก 5 ข้อของการรู้เท่าทันสื่อสังคม ประกอบด้วย

- 1) ใครคือผู้สร้างข่าวสารหรือข้อความนี้
- 2) ใช้เทคนิคอะไรเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้รับสาร
- 3) ผู้รับสารที่แตกต่างกันมีความเข้าใจในข่าวสารที่แตกต่างกันอย่างไร
- 4) ค่านิยม วิถีการดำเนินชีวิต และทัศนคติแบบใด ที่ถูกนำเสนอหรือไม่ถูกกล่าวถึงในข่าวสารหรือข้อความนี้
- 5) ทำไมจึงมีการเผยแพร่ข่าวสารหรือข้อความนี้

หลักการของแนวคิดของรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บควีสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม

1. ใช้กิจกรรมสืบสอบ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เน้นกระบวนการกลุ่มและใช้กระบวนการหรือขั้นตอนของเว็บควีสต์มาประยุกต์ออกแบบในแต่ละขั้นตอนของกิจกรรม

2. ใช้คำถามนำและ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนหาคำตอบ จนนำไปสู่ทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล

3. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่าง ผู้เรียน-ผู้เรียน และ ผู้เรียน-ผู้สอน

4. คัดสรรแหล่งข้อมูลและสื่อสังคมที่มีประโยชน์ ใช้ได้จริง มีประสิทธิภาพ

สามารถสรุปแนวคิดในส่วนของขั้นตอนของเว็บควีสต์เทียบกับขั้นตอนของรูปแบบการสอน โดย บูรณาการเว็บควีสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม ดังตารางที่ 32

ตารางที่ 32 ขั้นตอนของเว็บแควสต์ เทียบกับ ขั้นตอนของรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม

ขั้นตอนของเว็บแควสต์	ขั้นตอนของรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม
1. ขั้นนำ (Introduction)	ขั้นตอนที่ 1 สงสัยใฝ่รู้ (บูรณาการ WebQuest ขั้นที่ 1)
2. ภาระงาน (Task)	ขั้นตอนที่ 2 สำรวจดูภารกิจ (บูรณาการ WebQuest ขั้นที่ 2, 3)
3. กระบวนการ (Process)	ขั้นตอนที่ 3 พิชิตด้วยการอ่าน + ขั้นตอนที่ 4 เชี่ยวชาญการค้นหา (บูรณาการ WebQuest ขั้นที่ 4 + คำถามหลัก 5 ข้อของการรู้เท่าทันสื่อสังคม)
4. แหล่งการเรียนรู้ (Resources)	
5. การประเมินผล (Evaluation)	ขั้นตอนที่ 5 ประเมินค่าผลงานตน (บูรณาการ WebQuest ขั้นที่ 5)
6. ขั้นสรุป (Conclusion)	ขั้นตอนที่ 6 เปลี่ยนเป็นคนมีวิจารณญาณ (บูรณาการ WebQuest ขั้นที่ 6)

หลักการและเหตุผล

ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา การสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในประเทศไทย ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร โดยอ้างอิงจากผลการทดสอบระดับนานาชาติอย่าง PISA ซึ่งการวัดความรู้ตามแนว PISA สอดคล้องกับองค์ประกอบหรือตัวชี้วัดของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ พบว่าผลคะแนนเฉลี่ยลดลงในช่วงหกปีที่ผ่านมา จากคะแนนเฉลี่ย 441 คะแนนในปี 2555 ลดลงมาเป็น 409 คะแนนในปี 2558 และ 393 คะแนนในปี 2561 (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ, 2561) จากผลการทดสอบทำให้ประเมินได้ว่า ผู้เรียนสามารถอ่านได้เพียงเบื้องต้นเท่านั้น เช่น อ่านออก อ่านได้คล่อง แบ่งวรรคตอนถูก ฯลฯ แต่เมื่อเป็นการอ่านระดับสูงอย่าง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ผู้เรียนจะเกิดปัญหา (โครงการ PISA ประเทศไทย สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2555) กอปรกับปัจจุบันพฤติกรรมการอ่านหนังสือของคนไทย เปลี่ยนไป เมื่อดิจิทัลเข้ามามีบทบาทมากขึ้น ทำให้คนไทยซื้อหนังสือน้อยลง หันไปอ่านใน Smart Phone, Tablet เพิ่มขึ้น รวมถึงการอ่านผ่าน Social Network (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2558) ซึ่งส่งผลให้เกิดการสื่อสารในสื่อสังคมค่อนข้างหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็น การฟังดูสิ่งบันเทิง การพูดโดยทันทีผ่านวิดีโอหรือการถ่ายทอดสด การเขียนแสดงความคิดเห็น การเขียนเรื่องราว เป็นต้น ผู้เรียน

จึงจำเป็นจะต้องมีการสื่อสารที่ดี มีคุณธรรม มีวิจารณญาณและมีมารยาทในการสื่อสาร โดยทักษะหนึ่งที่สำคัญในการสื่อสารในโลกยุคปัจจุบันก็คือ การเขียน

จากผลการวิจัยที่ตนเองทั่วโลก โดยบริษัท แมคแคน แวลด์กรุ๊ป (ประเทศไทย) เปิดเผยว่า ผลสำรวจพฤติกรรมและความคิดของกลุ่มวัยรุ่นยุคใหม่อายุ 16-20 ปี จำนวน 3 หมื่นคน ใน 18 ประเทศ หัวข้อ Truth About Youth ภายใต้ธีม Kaleidoscope kid พบว่า พฤติกรรมของวัยรุ่นไทยชอบเข้าไปเขียนแสดงความคิดเห็นในสื่อสังคมเชิงลบมากเป็นอันดับ 1 ของโลก หรือคิดเป็นสัดส่วนถึงร้อยละ 67 ของวัยรุ่นทั้งหมดที่ทำการสำรวจ ซึ่งจำนวนดังกล่าวสูงกว่าภาพรวมวัยรุ่นทั่วโลกที่ชอบเข้าไปเขียนแสดงความคิดเห็นในสื่อสังคม เชิงลบ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเพียงร้อยละ 16 เท่านั้น (โพสต์ทูเดย์, 2560) ดังนั้น การเขียนแสดงความคิดเห็นบนสื่อสังคม จึงนับได้ว่าเป็นปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน เพื่อให้ครอบคลุมและตอบสนองต่อพฤติกรรมของผู้คนที่เปลี่ยนไป ผู้วิจัยจึงเลือกใช้เนื้อหาจากสื่อสังคม หนังสือ ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ และเลือกใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อ เพื่อให้สอดคล้องกับทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 โดยบูรณาการเว็บควิสต์มาเป็นเทคโนโลยีที่ช่วยให้การเรียนการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลมีประสิทธิภาพมากขึ้น

จากการศึกษาเกี่ยวกับ เว็บควิสต์ (WebQuest) พบว่าเป็นกิจกรรมที่สามารถส่งผลต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เนื่องด้วยเป็นกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบสอบที่นำทาง (guided inquiry activities) ให้แก่ผู้เรียน กิจกรรมการสืบสอบจะมุ่งไปยังสารสนเทศที่ได้มีการนำเสนอไว้แล้วเพื่อเสาะแสวงหาคำตอบจากแหล่งสารสนเทศที่คัดสรรแล้วมากกว่าการใช้เวลาไปกับการค้นหาสารสนเทศจากอินเทอร์เน็ต ซึ่งนำประโยชน์ของอินเทอร์เน็ตในการเชื่อมโยงไปยังแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ มาใช้ประโยชน์ (ปราวีณยา สุวรรณณัฐโชติ, 2551)

การรู้เท่าทันสื่อ เป็นทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 (21st Century Skills) เนื่องจากชีวิตมนุษย์ในปัจจุบันได้เชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับอินเทอร์เน็ตและพึ่งพาเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นอย่างมาก ทำให้ผู้คนต้องอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยการใช้สื่ออย่างไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ "การรู้เท่าทันสื่อ" จึงเป็นแนวคิดที่สำคัญในยุคนี้ เมื่อเรามีการรู้เท่าทัน โอกาสที่เราจะตกเป็นเหยื่อของสื่อก็ย่อมจะน้อยลง หรือแม้กระทั่งตกเป็นเหยื่อหลงตาม "สิ่งที่สื่อนำเสนอ" ก็ย่อมจะน้อยลงเช่นเดียวกัน (พรทิพย์ เย็นจะบก, 2546) ซึ่งศูนย์การรู้เท่าทันสื่อ หรือ Center for Media Literacy (2005) ได้กำหนด 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อ (Five Key Questions of Media Literacy) และแนวคิดหลัก 5 ประการ (Five Core Concepts) ดังต่อไปนี้ 1. ใครคือผู้สร้างข่าวสารหรือข้อความนี้ (แนวคิดหลัก : สื่อและข้อมูลทั้งหมดนั้นถูก "สร้างขึ้น"), 2. ใช้เทคนิคอะไรเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้รับสาร (แนวคิดหลัก : สื่อและข้อมูลถูกสร้างโดยใช้ความสร้างสรรค์ทางภาษาและกฎของภาษา), 3. ผู้รับสารที่แตกต่างกันมีความเข้าใจในข่าวสารที่แตกต่างกันอย่างไร (แนวคิดหลัก : ผู้รับสารที่แตกต่างกันมีประสบการณ์ต่อเนื้อหาของสื่อเดียวกันที่แตกต่างกัน), 4. ค่านิยม วิธีการดำเนินชีวิต และทัศนคติแบบ

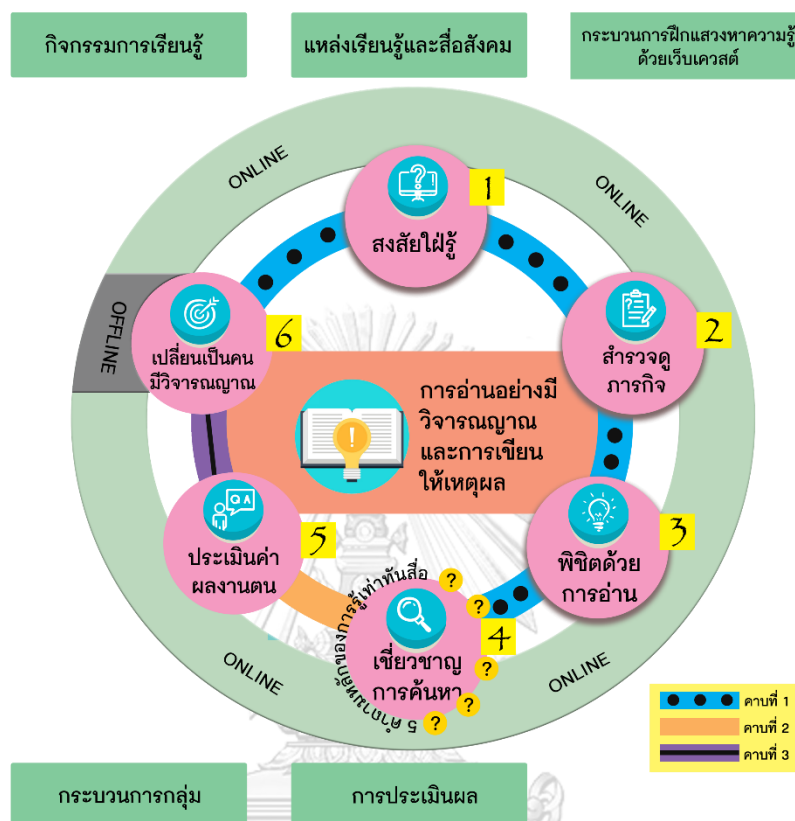
ใด ที่ถูกนำเสนอ หรือไม่ถูกกล่าวถึงในข่าวสารหรือข้อความนี้ (แนวคิดหลัก : สื่อมีค่านิยมและทัศนคติแฝงอยู่), และ 5. ทำไมจึงมีการเผยแพร่ข่าวสารหรือข้อความนี้ (แนวคิดหลัก : สื่อและข้อมูลส่วนใหญ่ถูกสร้างขึ้นเพื่อผลประโยชน์ และ/หรือ อำนาจ)

รูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเคสตร์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้อย่างหลากหลายและตอบโจทย์ความต้องการ ในด้านการพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลได้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากขึ้น เนื่องจากการเป็นการเปลี่ยนการสอนรูปแบบเดิม จากครูผู้สอนเป็นผู้ควบคุมและถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียน เปลี่ยนเป็นนักเรียนต้องค้นคว้า หาความรู้ และค้นหาคำตอบด้วยตนเอง โดยใช้คำถามนำที่ผู้สอนออกแบบไว้ให้เป็นตัวนำทาง และใช้ค้นหาความรู้จากแหล่งข้อมูลที่ผู้สอนได้เตรียมไว้ให้เรียบร้อยแล้ว โดยผ่านการลงมือปฏิบัติและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แสดงความคิดเห็นร่วมกับครูและเพื่อน ซึ่งจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำการสอนโดยบูรณาการเว็บเคสตร์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม มาพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลให้กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ด้วยการนำเอาการเรียนแบบเว็บเคสตร์มาเป็นหลักในการพัฒนารูปแบบการเรียนและใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมมาเป็นตัวนำทางผู้เรียนให้เกิดการค้นคว้าหาคำตอบร่วมในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งจะเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลได้อย่างเป็นระบบ และนำเอาเทคโนโลยีเข้ามาใช้ออกแบบการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเคสตร์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักฯ

เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวางแผนและจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการเว็บเคสตร์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งจะช่วยให้ผู้สอนในระดับมัธยมศึกษาที่มีรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเคสตร์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ในการจัดการเรียนการสอน

ตอนที่ 2 รูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

องค์ประกอบของรูปแบบฯ

ขั้นตอนของรูปแบบฯ

1. กิจกรรมการเรียนรู้
2. แหล่งเรียนรู้และสื่อสังคม
3. กระบวนการฝึกแสวงหาความรู้ด้วยเว็บแควสท์
4. กระบวนการกลุ่ม
5. การประเมินผล

1. สงสัยใฝ่รู้
2. สำรวจดูภารกิจ
3. พิชิตด้วยการอ่าน
4. เชี่ยวชาญการค้นหา
5. ประเมินค่าผลงานตน
6. เปลี่ยนเป็นคนมีวิจารณญาณ

ภาพที่ 12 รูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

รูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ประกอบด้วยรายละเอียด 2 ส่วน ได้แก่ องค์ประกอบและขั้นตอนของรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา

องค์ประกอบของรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา มีทั้งหมด 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. กิจกรรมการเรียนรู้
2. แหล่งเรียนรู้และสื่อสังคม
3. กระบวนการฝึกแสวงหาความรู้ด้วยเว็บแควสท์
4. กระบวนการกลุ่ม
5. การประเมินผล

ขั้นตอนของรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. สงสัยใฝ่รู้
2. สำนวญดูภารกิจ
3. พิชิตด้วยการอ่าน
4. เชี่ยวชาญการค้นหา
5. ประเมินค่าผลงานตน
6. เปลี่ยนเป็นคนมีวิจารณญาณ

รายละเอียดขององค์ประกอบของรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

องค์ประกอบของรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1) กิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสอบ (Inquiry) กระบวนการกลุ่ม (Cooperative Learning) การเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem –

Based Learning) และการเรียนการสอนแบบ Scaffolding โดยสร้างความท้าทาย จูงใจ สร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้เรียน นอกจากนี้ยังสามารถให้ผู้เรียนได้สวมบทบาทและมีอิสระในการแก้ปัญหาที่ได้รับมอบหมายในแต่ละกิจกรรม ซึ่งในท้ายที่สุด ผู้เรียนจะสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ จากการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

2) แหล่งเรียนรู้และสื่อสังคม หมายถึง แหล่งข้อมูลที่เป็นสำหรับการทำภาระงานให้เสร็จสมบูรณ์ โดยอาจจะเป็นแหล่งข้อมูลแบบออนไลน์หรือแบบออฟไลน์ ซึ่งแหล่งข้อมูลจำนวนมากจะถูกฝังอยู่ในเว็บเพจ และเชื่อมโยงไปยังข้อมูลอื่น ๆ ในโลกอินเทอร์เน็ตแบบ Hyperlink และมีการเล่าเรื่องราวหรือดำเนินบทเรียนแห่งวิจารณ์ญาณโดยใช้ข้อความ ภาพ ในการถ่ายทอดเรื่องราว ซึ่งเนื้อหาหรือเรื่องราวในเว็บเพจได้ปรับประยุกต์มาจากวรรณกรรมปัจจุบัน รวมไปถึงข้อมูลข่าวสารสารสนเทศของสื่อสังคม ทำให้ผู้เรียนได้ค้นหาข้อมูลและไขปริศนาจากบทเรียนต่าง ๆ ส่งผลให้ผู้เรียนได้ค้นข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เสียเวลาท่องอินเทอร์เน็ตและรับข้อมูลที่ไม่เป็นประโยชน์

3) กระบวนการฝึกแสวงหาความรู้ด้วยเว็บเพจ หมายถึง ขั้นตอนการเรียนที่มีการนำทางผู้เรียนด้วยคำถาม ทำให้ผู้เรียนต้องค้นหาคำตอบในแหล่งเรียนรู้ที่ได้จัดเตรียมไว้ให้ เป็นการเรียนรู้จากการค้นคว้าและลงมือปฏิบัติจริงโดยใช้เว็บเพจเป็นเครื่องมือ และผู้สอนช่วยดำเนินการอำนวยความสะดวก และร่วมสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ร่วมกับผู้เรียน

4) กระบวนการกลุ่ม หมายถึง กิจกรรมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแบ่งปันข้อมูลข่าวสารที่ได้รับ เพื่อร่วมกันวิเคราะห์หรือสรุปสาระสำคัญ เป็นการฝึกผู้เรียนให้กล้าแสดงออก รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารอย่างรอบด้าน

5) การประเมินผล หมายถึง ขั้นตอนการประเมินผลโดยผู้เรียนประเมินตนเอง และถูกประเมินโดยเพื่อนร่วมชั้นและผู้สอน สามารถสะท้อนคิด ประเมินชิ้นงาน หรือทดสอบด้วยแบบทดสอบ หลังเรียนรู้ด้วยรูปแบบฯ

รายละเอียดของขั้นตอนของรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเพจร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา

ขั้นตอนของรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเพจร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 สงสัยใฝ่รู้ ผู้สอนจัดกิจกรรมหรือสถานการณ์กระตุ้นหรือท้าทายให้ผู้เรียนสนใจ สงสัยใฝ่รู้ อยากรู้ อยากเห็นหรือขัดแย้งเกิดปัญหา ทำให้ผู้เรียนต้องการศึกษาค้นคว้าทดลอง

หรือ แก้ปัญหา (สำรวจ ตรวจสอบ) ด้วยตัวของผู้เรียนเอง นอกจากนี้ยังสามารถเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นผู้เลือกประเด็นปัญหาที่สนใจ มาเป็นตัวอย่างภารกิจให้กับเพื่อนร่วมชั้นเรียน

ขั้นที่ 2 สำรวจดูภารกิจ ผู้สอน/ผู้เรียนกำหนดภาระงานและให้ความรู้พื้นฐานทั่วไปของสารสนเทศ ทำให้ผู้เรียน/เพื่อนร่วมชั้นเรียนทราบว่าต้องทำอะไรในการเรียนแต่ละครั้ง และทราบว่าต้องได้ชิ้นงานอะไรเมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรม ทั้งนี้ภาระงาน จะต้องเป็นสิ่งที่ผู้เรียน/เพื่อนร่วมชั้นเรียนสามารถทำได้ น่าสนใจ เป็นประเด็นที่ต้องการหาคำตอบ เป็นต้น

ขั้นที่ 3 พิชิตด้วยการอ่าน ผู้สอน/ผู้เรียนมอบหมายคู่มือในการทำภารกิจหรือแก้ปัญหาที่ได้รับแก่ผู้เรียน/เพื่อนร่วมชั้นเรียน ซึ่งเป็นลำดับขั้นตอนที่มีการอธิบายไว้อย่างชัดเจน ในขั้นนี้ผู้เรียน/เพื่อนร่วมชั้นเรียนจะได้อ่านสาร จับใจความสำคัญ ลำดับเรื่องราว ดีความ แปลความ และเข้าใจสาระสำคัญของเรื่อง

ขั้นที่ 4 เชี่ยวชาญการค้นหา ผู้เรียนสำรวจ/ค้นหาคำตอบตามคำถามนำ และคำถามหลัก 5 ข้อของการรู้เท่าทันสื่อที่ประยุกต์เข้ามาใช้ ดังนี้ 1. ใครคือผู้สร้างข่าวสารหรือข้อความนี้? 2. ใช้เทคนิคอะไรเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้รับสาร? 3. ผู้รับสารที่แตกต่างกันมีความเข้าใจในข่าวสารที่แตกต่างกันอย่างไร? 4. ค่านิยม วิถีการดำเนินชีวิต และทัศนคติแบบใด ที่ถูกนำเสนอหรือไม่ถูกกล่าวถึงในข่าวสารหรือข้อความนี้? และ 5. ทำไมจึงมีการเผยแพร่ข่าวสารหรือข้อความนี้? โดยผู้เรียนค้นหาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่คุณสอน/ผู้เรียนได้จัดเตรียมไว้ เมื่อค้นหาคำตอบได้แล้ว ผู้เรียนรวมกลุ่มเพื่ออภิปรายและร่วมแบ่งปันข้อมูลที่ได้ ก่อนจะทำชิ้นงาน (เขียนให้เหตุผล) ที่ได้รับมอบหมายในช่วงต้นให้แล้วเสร็จ

ขั้นที่ 5 ประเมินค่าผลงานตน ผู้เรียนประเมินชิ้นงานตาม Rubric จากนั้นประเมินงานของเพื่อนร่วมชั้น แสดงความคิดเห็นและกลับมาทบทวนชิ้นงานของตนเอง ผู้สอนจะประเมินผลชิ้นงานในขั้นสุดท้ายโดยใช้ Rubric เป็นเกณฑ์ในการตรวจชิ้นงานของผู้เรียน

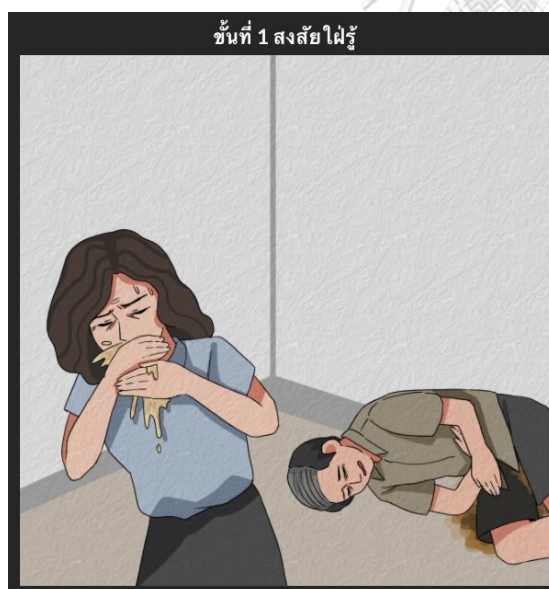
ขั้นที่ 6 เปลี่ยนเป็นคนมีวิจารณญาณ ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้ในการทำกิจกรรมแต่ละครั้ง และร่วมกันแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็น ก่อนผู้สอนจะกระตุ้นให้ผู้เรียนตระหนักว่าได้เรียนรู้อะไร พร้อมทั้งสนับสนุนพวกเขาให้ขยายประสบการณ์หรือองค์ความรู้ไปใช้ในอนาคตต่อไป

คำอธิบายขั้นตอนของรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

ขั้นที่ 1 สงสัยใฝ่รู้

ผู้สอนจัดกิจกรรมหรือสถานการณ์กระตุ้นหรือท้าทายให้ผู้เรียนสนใจสงสัยใคร่รู้ อยากรู้ อยากเห็นหรือขัดแย้งเกิดปัญหา ทำให้ผู้เรียนต้องการศึกษาค้นคว้าทดลองหรือแก้ปัญหา (สำรวจ ตรวจสอบ) ด้วยตัวของผู้เรียนเอง นอกจากนี้ยังสามารถเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นผู้เลือกประเด็นปัญหาที่สนใจมาเป็นตัวอย่างภารกิจให้กับเพื่อนร่วมชั้นเรียน ตัวอย่างการเรียนรู้ขั้นตอนที่ 1 สงสัยใฝ่รู้ ดังภาพ 13

บทบาทครู	บทบาทผู้เรียน
- เปิดภาพ อธิบายเกี่ยวกับภาพนั้น และตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นความสงสัยใคร่รู้ในตัวผู้เรียน	- ดูภาพ ฟังผู้สอนอธิบาย และคิดหาคำตอบจากการตั้งคำถามของผู้สอน

ภาพที่ 13 ตัวอย่างการเรียนรู้ขั้นตอนที่ 1 สงสัยใฝ่รู้

ขั้นที่ 2 สํารวจดูภารกิจ

ผู้สอน/ผู้เรียนกำหนดภาระงานและให้ความรู้พื้นฐานทั่วไปของสารสนเทศ ทำให้ผู้เรียน/เพื่อนร่วมชั้นเรียนทราบว่าต้องทำอะไรในการเรียนแต่ละครั้ง และทราบว่าต้องได้ชิ้นงานอะไรเมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรม ทั้งนี้ภาระงานจะต้องเป็นสิ่งที่ผู้เรียน/เพื่อนร่วมชั้นเรียนสามารถทำได้ น่าสนใจ เป็นประเด็นที่ต้องการหาคำตอบ เป็นต้น ตัวอย่างการเรียนรู้ขั้นตอนที่ 2 สํารวจดูภารกิจ ดังภาพที่ 14

บทบาทครู	บทบาทผู้เรียน
- ชี้แจงและแจ้งภารกิจแก่ผู้เรียน ว่าต้องทำอะไรบ้าง ต้องหาคำตอบอะไร ชิ้นงานท้ายสุดที่ต้องได้คืออะไร	- รับฟังภารกิจ/ภาระงานที่ผู้สอนมอบหมาย

ขั้นที่ 2 สํารวจดูภารกิจ

คุณครูมอบหมายภารกิจให้กับคุณ **3 ภารกิจ** ดังนี้

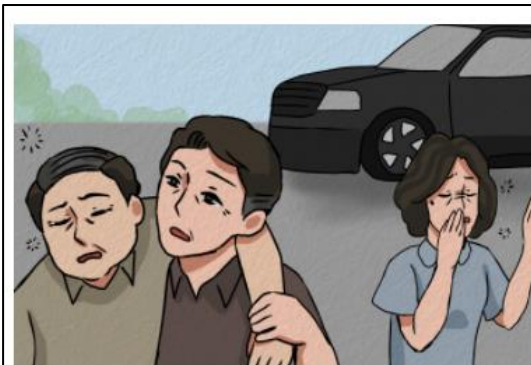
1. คุณต้องหาคำตอบว่าเกิดอะไรขึ้นกันแน่?
2. คุณต้องหยุดยั้งพ่อกับแม่ของคุณไม่ให้ไปสำนักสงฆ์ โดยการโน้มน้าวใจ (เขียนโน้มน้าวใจ) และใช้เหตุผลที่น่าเชื่อถือมาประกอบ เพื่อเปลี่ยนความคิดของพวกเขา
3. เข้าร่วมแลกเปลี่ยนเหตุผลที่ได้เขียนไปกับเพื่อนอย่างน้อย 3 คน สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างหลากหลาย และนำสิ่งที่ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้มาปรับงานเขียนของตนเองก่อนส่งครูผู้สอน

ภาพที่ 14 ตัวอย่างการเรียนรู้ขั้นตอนที่ 2 สํารวจดูภารกิจ

ขั้นที่ 3 พิชิตด้วยการอ่าน

ผู้สอน/ผู้เรียนมอบหมายคู่มือในการทำภารกิจหรือแก้ปัญหาที่ได้รับแก่ผู้เรียน/เพื่อนร่วมชั้นเรียน ซึ่งเป็นลำดับขั้นตอนที่มีการอธิบายไว้อย่างชัดเจน ในขั้นนี้ผู้เรียน/เพื่อนร่วมชั้นเรียนจะได้อ่านสาร จับใจความสำคัญ ลำดับเรื่องราว ตีความ แปลความ และเข้าใจสาระสำคัญของเรื่อง ตัวอย่างการเรียนรู้ขั้นตอนที่ 3 พิชิตด้วยการอ่าน ดังภาพที่ 15

บทบาทครู	บทบาทผู้เรียน
- คอยให้คำแนะนำผู้เรียน หากเกิดปัญหาขณะอ่านเรื่องราว ค้นหาและตอบคำถามจากเรื่อง	- อ่านเรื่องราว ค้นหาและตอบคำถามจากเรื่อง

2. ความผิดปกติ

กระทั่งเมื่อวานนี้ ราวสีโม่งเย็น รถเก๋งคันเดิมขับรถมาส่งทั้ง 2 คนที่หน้าบ้าน ในสภาพที่บิกนายโตมร ซึ่งมีสภาพเหมือนคนเมาและทะเล่เดินเองไม่ได้ ส่วนนางจำเนียร สามารถเดินเข้าไปในบ้านเองได้แต่ค่อนข้างงัวเงียสับสน และเดิน โขเซเหมือนคนเมา

เวลาสว่างเลยมาถึงห้า โมงเย็น คุณซึ่งเป็นลูกสาว (ลูกชาย) กลับมาถึงบ้าน และพบว่าพ่อนอนที่ประตูหน้าบ้าน แต่ไม่ได้มีความผิดปกติใด จึงเดินขึ้นไปบนห้องที่ชั้นสองของตัวเอง ราว ๆ ห้า โมงครึ่ง คุณลงมาชั้นล่างและพบว่าพ่อลุกขึ้นมา นั่ง และอยู่ในสภาพพองจะระเบิด และบัสสภาวะของตัวเอง เหมือน "ฮาตุแตก" และพ่อของคุณก็พยายามกดอกกางเกงอยู่ พร้อมกับบอกว่ารู้สึกร้อน ส่วนแม่ของคุณนั้นอาเจียนเป็นน้ำสุมุนไพรสีน้ำตาลออกสีเหลืองอ่อน มีโบหน้าโทรม แต่ยังไม่คลำมาก คุณตัดสินใจโทรหาภู่ภู่ แต่แม่ของคุณต้องไม่ยอมไปโรงพยาบาล

18.00 น.

พ่อเริ่มนอนแน่นิ่ง ตาลอย ตาโบ หน้าตบ ผิวเริ่มขีดเหลือง ตอนนั้นเอง คุณหันกลับมาเกลี้ยกล่อมแม่ ให้แม่ไปโรงพยาบาลพร้อมทั้งบอกว่า ตอนนี้พ่อแน่นิ่งไปแล้ว ไม่มีลมหายใจ แม่ของคุณจึงค่อย ๆ คลานไปหาพ่อในสภาพหน้าแดงชา ก่อนจะเอื้อมมือไปจับตัวพ่อดูและพบว่าชีพจรไม่เต้นแล้ว

คุณเริ่มเห็นท่าไม่ดี จึงบอกแม่อีกครั้งว่าต้องไปโรงพยาบาลแล้ว แต่แม่ของคุณกลับบอกให้คุณโทรถามเพื่อนของพ่อที่ชื่อ นายเอก คุณรับโทรหานายเอกทันที เมื่อนายเอกรับสายคุณเล่าอาการของพ่อกับแม่ให้ฟัง นายเอกบอกคุณสั้น ๆ ว่า บล๊อยเป็นตามธรรมชาติ และให้ใช้ตัวกับติมน้ำอุ่น และที่สำคัญคือไม่ต้องไปโรงพยาบาล เพราะเดี๋ยวตัวยายงหมองจะมาติดกับสุมุนไพรที่กินเข้าไป เมื่อคุณวางสายจากนายเอก คุณหันไปมองแม่ของคุณและพบว่า แม่ของคุณก็เริ่มไม่ไหว เบ้าตาดำล้า ปากดำซีด รวากับคน โคนของ

19.00 น.

คุณตัดสินใจเรียกให้ภู่ภู่เข้ามาในบ้าน และพบว่าพ่อของคุณเสียชีวิตแล้ว ส่วนแม่นั้นก็ถูกนำตัวส่ง โรงพยาบาล และพบว่าความดันเลือดอยู่ในระดับที่ย่ำแย่ แม่มีสภาวะไตวาย คุณหมอบให้ยาฆ่าเชื้อและได้นำเลือดไปตรวจ จนกระทั่งเช้าวันต่อมา แม่ของคุณจึงเริ่มมีอาการดีขึ้นและเริ่มพูดคุยได้บ้างแล้ว แต่ต้องรอผลตรวจภายในอยู่ว่ามีสารอะไรตกค้างในร่างกายอีก คุณรู้สึกตกใจกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาก งุนงงและสับสนไปหมด พ่อกับแม่ที่ถึงแม่จะมีโรคประจำตัว แต่ก็แข็งแรงสุขภาพดีมาตลอดเพราะได้ไปตรวจร่างกายพบแพทย์อยู่เป็นประจำ เพียงแค่เวลาสองวันที่พ่อกับแม่ไปติมน้ำฝิ่งเดือนห้า ทำให้พ่อต้องมาเสียชีวิตและแม่ต้องมาอยู่ในอาการโคม่า คุณสับสนและอยู่ในอาการช็อก

ภาพที่ 15 ตัวอย่างการเรียนรู้ขั้นตอนที่ 3 พิชิตด้วยการอ่าน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขั้นที่ 4 เชี่ยวชาญการค้นหา

ผู้เรียนสำรวจ/ค้นหาคำตอบตามคำถามนำ และคำถามหลัก 5 ข้อของการรู้เท่าทันสื่อที่ประยุกต์เข้ามาใช้ ดังนี้ 1. ใครคือผู้สร้างข่าวสารหรือข้อความนี้? 2. ใช้เทคนิคอะไรเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้รับสาร? 3. ผู้รับสารที่แตกต่างกันมีความเข้าใจในข่าวสารที่แตกต่างกันอย่างไร? 4. ค่านิยมวิธีการดำเนินชีวิต และทัศนคติแบบใด ที่ถูกนำเสนอหรือไม่ถูกกล่าวถึงในตัวสารหรือข้อความนี้? และ 5. ทำไมจึงมีการเผยแพร่ข่าวสารหรือข้อความนี้? โดยผู้เรียนค้นหาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่คุณสอน/ผู้เรียนได้จัดเตรียมไว้ เมื่อค้นหาคำตอบได้แล้ว ผู้เรียนรวมกลุ่มเพื่ออภิปรายและร่วมแบ่งปันข้อมูลที่ได้ก่อนจะทำชิ้นงาน (เขียนให้เหตุผล) ที่ได้รับมอบหมายในช่วงต้นให้แล้วเสร็จ ตัวอย่างการเรียนรู้ขั้นตอนที่ 4 เชี่ยวชาญการค้นหา ดังภาพที่ 16

บทบาทครู	บทบาทผู้เรียน
- คอยให้คำแนะนำผู้เรียน หากเกิดปัญหาขณะอ่านเรื่องราว ค้นหา และตอบคำถามจากเรื่อง	- อ่านเรื่องราว ค้นหาและตอบคำถามจากเรื่อง

ตอบคำถามข้อที่ 3 ในแบบฝึกหัด

ข้อใดไม่อาจอนุมานได้หากพอกับแม่ไปตมน้ำผึ้งเดือนห้าที่สำนักสงฆ์ โดยอ้างอิงจากบทความ

ค้นเพิ่มเติมประสบการณ์

ภาพที่ 16 ตัวอย่างการเรียนรู้ขั้นตอนที่ 4 เชี่ยวชาญการค้นหา

ขั้นที่ 5 ประเมินค่าผลงานตน

ผู้เรียนประเมินชิ้นงานตาม Rubric จากนั้นประเมินงานของเพื่อนร่วมชั้น แสดงความคิดเห็น และกลับมาทบทวนชิ้นงานของตนเอง ผู้สอนจะประเมินผลชิ้นงานในขั้นสุดท้ายโดยใช้ Rubric เป็นเกณฑ์ในการตรวจชิ้นงานของผู้เรียน ตัวอย่างการเรียนรู้ขั้นตอนที่ 5 ประเมินค่าผลงานตน ดังภาพที่ 17

บทบาทครู	บทบาทผู้เรียน
- ผู้สอนตั้งคำถามและนำผู้เรียนในการวางโครงเรื่อง ช่วยสรุปโครงเรื่องในการเขียนให้เหตุผล	- ระดมความคิดกับเพื่อน ครู เพื่อวางโครงเรื่องในการเขียนให้เหตุผล
- คอยให้คำแนะนำผู้เรียน ระหว่างเขียนให้เหตุผลในโปรแกรม padlet	- เขียนให้เหตุผล โดยใช้โปรแกรม padlet
- คอยให้คำแนะนำผู้เรียน ระหว่างเขียนให้เหตุผลในโปรแกรม padlet	- หลังเขียนให้เหตุผลเสร็จเรียบร้อย ผู้เรียนเข้าไปอ่านงานเขียนของเพื่อน กดดาว และแสดงความคิดเห็น

บทบาทครู	บทบาทผู้เรียน
- คอยให้คำแนะนำผู้เรียน ระหว่างกลับมาปรับงานเขียนของตนเองใน padlet	- ผู้เรียนกลับมาปรับงานเขียนของตนเองใน padlet ก่อนส่งครูผู้สอนครั้งสุดท้าย

ชั้นที่ 5 ประเมินค่าผลงานตน

คุณ เพื่อนร่วมชั้น และคุณครูร่วมกันวางโครงเรื่อง ในการเขียนให้เหตุผล

ตอบคำถามข้อที่ 5 ในแบบฝึกหัด

บทเรียนที่ 3 : ยาหม้อและการย้อมเวลา
 ภาษิตา ชัยศิลป์ + 39
 5 months ago

คำชี้แจง

หลังจากคุณเขียนให้เหตุผล เพื่อโน้มน้าวเปลี่ยนความคิดของพ่อ กับแม่ไม่ให้ไปตีมน้ำผึ้งเดือนห้าที่สำนักสงฆ์เรียบร้อยแล้ว คุณต้องเข้าร่วมแลกเปลี่ยนเหตุผลที่ได้เขียนไปกับเพื่อนอย่างน้อย 3 คน สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างหลากหลาย และนำสิ่งที่ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้มาปรับงานเขียนของตนเองก่อนส่งครูผู้สอน โดย

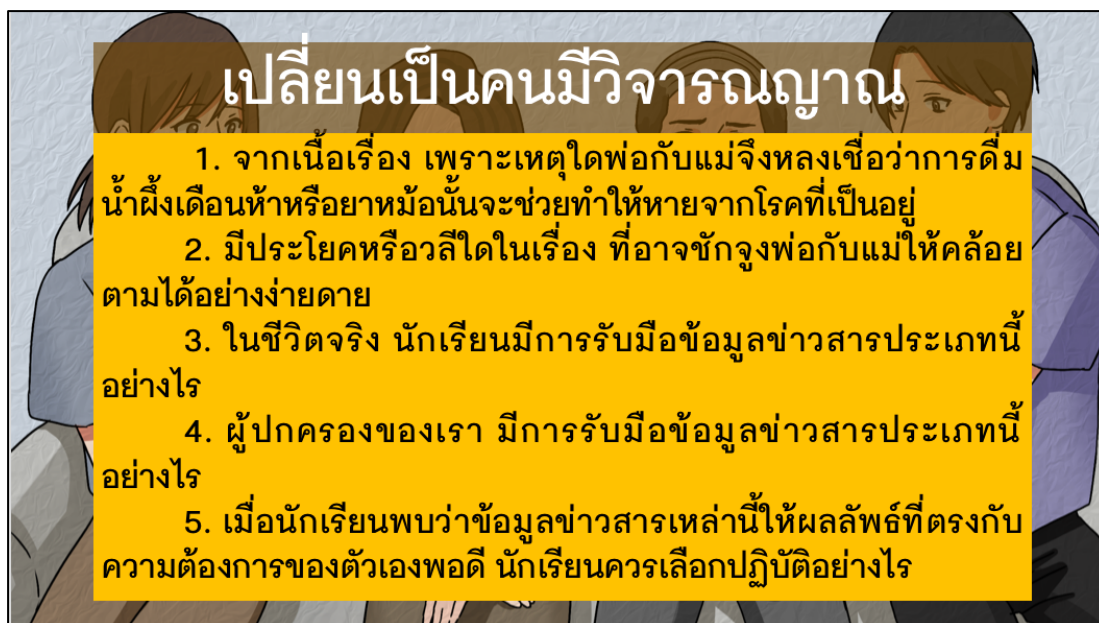
- เข้าไปอ่านงานเขียนของเพื่อน ๆ ในโปรแกรม padlet อย่างน้อย 3 คน
- ให้คะแนนงานเขียนเพื่อน โดยการกุดดาว และเขียนแสดงความคิดเห็น (Comment) ในงานของเพื่อนทั้ง 3 คน
- กลับมาอ่านงานเขียนของตนเองใน padlet และปรับปรุงตามความต้องการ ก่อนส่งครูผู้สอน

ภาพที่ 17 ตัวอย่างการเรียนรู้ชั้นตอนที่ 5 ประเมินค่าผลงานตน

ชั้นที่ 6 เปลี่ยนเป็นคนมีวิจารณญาณ

ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้ในการทำกิจกรรมแต่ละครั้ง และร่วมกันแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นก่อนผู้สอนจะกระตุ้นให้ผู้เรียนตระหนักว่าได้เรียนรู้อะไร พร้อมทั้งสนับสนุนพวกเขาให้ขยายประสบการณ์หรือองค์ความรู้ไปใช้ในอนาคตต่อไป ตัวอย่างการเรียนรู้ชั้นตอนที่ 6 เปลี่ยนเป็นคนมีวิจารณญาณ ดังภาพที่ 18

บทบาทครู	บทบาทผู้เรียน
- ตั้งคำถามสร้างพลังคิด ให้ผู้เรียนตอบคำถาม เพื่อสร้างเสริมวิจารณญาณ	- ร่วมกันคิด ตอบและถามคำถามไปกับผู้สอน และเพื่อนร่วมชั้นเรียน

ภาพที่ 18 ตัวอย่างการเรียนรู้ขั้นตอนที่ 6 เปลี่ยนเป็นคนมีวิจารณญาณ

จากคำอธิบายขั้นตอนของรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียน ให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สามารถสรุปขั้นตอนการสอนและการเรียนของรูปแบบการ สอนฯ ดังตารางที่ 33

ตารางที่ 33 สรุปขั้นตอนการสอนและการเรียนของรูปแบบการสอนฯ

สรุปขั้นตอนการสอน (ผู้สอน)	สรุปขั้นตอนการเรียน (ผู้เรียน)
1. กระตุ้นผู้เรียนด้วยภาพและคำถาม	1. ตั้งคำถามและคิดตามผู้สอน
2. มอบหมายภารกิจให้ผู้เรียน	2. รับมอบหมายภารกิจจากผู้สอน
3. คอยอำนวยความสะดวกและตอบคำถามช่วง ที่ผู้เรียนอ่าน ค้นหา และตอบคำถาม	3. อ่าน ค้นหา และตอบคำถามจากแหล่งที่ ผู้สอนกำหนดให้
4. เฉลยแบบฝึกหัด	4. เฉลยแบบฝึกหัด
5. นำผู้เรียนวางโครงเรื่องในการเขียนให้เหตุผล	5. ร่วมวางโครงเรื่องในการเขียนให้เหตุผล กับ เพื่อนและผู้สอน
6. คอยอำนวยความสะดวกและตอบคำถาม ระหว่างที่ผู้เรียนเขียนให้เหตุผล	6. เขียนให้เหตุผล

สรุปขั้นตอนการสอน (ผู้สอน)	สรุปขั้นตอนการเรียนรู้ (ผู้เรียน)
7. คอยอำนวยความสะดวกและตอบคำถามระหว่างที่ผู้เรียนอ่านงานเขียนเพื่อนและปรับงานของตนเอง	7. อ่านงานเขียนเพื่อน ให้คะแนน แสดงความคิดเห็น แล้วกลับมาปรับงานของตนเอง
8. นำผู้เรียนสะท้อนสิ่งที่ได้จากบทเรียน มุ่งสู่การอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล	8. สะท้อนสิ่งที่ได้จากบทเรียนร่วมกับผู้สอน เพื่อน เพื่อมุ่งสู่การอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล

คำอธิบายแนวทางการตอบ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม

คำถามหลัก 5 ข้อของการรู้เท่าทันสื่อสังคมที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) ใครเป็นผู้ให้ข้อมูลนี้แก่เรา แล้วเขามีอาชีพอะไร 2) เรื่องราวจากผู้เล่าที่ให้ข้อมูลนี้ ถูกบอกเล่าอย่างไร 3) แล้วเราได้เรียนรู้อะไรจากข้อมูลชุดนี้ 4) เมื่อได้ฟังข้อมูลที่ผู้ให้ข้อมูลบอก เรามีคำถามอะไรเกิดขึ้นในใจบ้างหรือไม่ และ 5) ข้อมูลที่ได้รับมา กำลังชักจูงหรือไม่

แนวทางการตอบ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม

1. ใครเป็นผู้ให้ข้อมูลนี้แก่เรา แล้วเขามีอาชีพอะไร

ให้นักเรียนยึดข้อมูลี่อ่านเป็นหลัก โดยดูว่าคนที่ให้ข้อมูลคือใคร ประกอบอาชีพใด โดยนักเรียนต้องพิจารณาว่าอาชีพนั้นเป็นอาชีพที่น่าเชื่อถือหรือสอดคล้องกับข้อมูลที่ให้มาน้อยเพียงใด

2. เรื่องราวจากผู้เล่าที่ให้ข้อมูลนี้ ถูกบอกเล่าอย่างไร

ให้นักเรียนอธิบายวิธีการถ่ายทอดข้อมูลของแหล่งข้อมูล เช่น เป็นการเล่าปากต่อปาก, ผ่านการรีวิว, ผ่านช่องของตนเอง, เป็นการบอกเล่าอย่างเป็นทางการหรือเป็นการอธิบายแบบมีหลักฐานประกอบ เป็นต้น

3. แล้วเราได้เรียนรู้อะไรจากข้อมูลชุดนี้

ให้นักเรียนอธิบายสิ่งที่ได้เรียนรู้/สิ่งที่ได้รู้เมื่อฟังข้อมูลแล้ว เช่น พบว่าข้อมูลนั้นทำให้ทราบข้อเท็จจริงบางประการ, พบว่าใครเป็นฆาตกร, ข้อมูลที่ได้รู้ทำให้พุ่งเป้าไปที่นาย ก, ข้อมูลที่ได้ทำให้น่าสนใจ เพราะตอบสนองต่อความต้องการ เป็นต้น

4. เมื่อได้ฟังข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลบอก เรามีคำถามอะไรเกิดขึ้นในใจบ้างหรือไม่

ให้นักเรียนเขียนอธิบายเกี่ยวกับคำถามที่เกิดขึ้นในความคิด เมื่อได้รับข้อมูลจากแหล่งข้อมูล

5. ข้อมูลที่ได้รับมา กำลังชักจูงหรือไม่

ให้นักเรียนเขียนตอบว่าข้อมูลที่ได้รับนั้น กำลังชักจูง/โน้มน้าวนักเรียนหรือไม่ จากนั้นให้เขียนเหตุผลประกอบว่าเพราะเหตุใดข้อมูลนั้นจึงชักจูง

ตอนที่ 3 แนวทางการนำรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาไปใช้

แนวทางการนำรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาไปใช้ ผู้สอนควรพิจารณาประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. วิธีการนำรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาไปใช้ ควรปฏิบัติดังนี้

1.1 ควรมีการเตรียมพร้อมก่อนการทดลองใช้รูปแบบในหลายด้าน ได้แก่ ออกแบบการเรียนการสอน เช่น จัดทำเว็บแควสท์ตามรูปแบบการสอนฯ ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ (สามารถดูตัวอย่างที่ได้ภาคผนวก) ให้เหมาะสมสอดคล้องกับรูปแบบการสอนฯ ซึ่งควรออกแบบไม่ต่ำกว่า 6 แผนการจัดการเรียนรู้ เพราะจะทำให้เห็นการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลชัดเจนขึ้น หากออกแบบ 6 แผนการจัดการเรียนรู้ จำเป็นต้องใช้ 21 คาบ 8 สัปดาห์ และควรจัดทำแบบทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล นอกจากนี้ควรตรวจสอบสภาพแวดล้อมและอุปกรณ์ เช่น ระบบอินเทอร์เน็ต ห้องคอมพิวเตอร์ และความรู้พื้นฐานในการใช้งานคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตของผู้เรียน

1.2 ควรตรวจสอบความพร้อมของนักเรียนในด้านการสืบค้นข้อมูลในอินเทอร์เน็ต การเลือกใช้คำค้น รวมไปถึงความรู้พื้นฐานในการอ่านจับใจความสำคัญและการเขียนให้เหตุผลเบื้องต้น

1.3 ควรมีการปฐมนิเทศเพื่อชี้แจงแนวทางการเรียน ชั้นตอนต่าง ๆ และกิจกรรมของรูปแบบการสอนให้กับผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครูผู้สอน นักเรียน เป็นต้น โดยชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมฯ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดจากการเรียนโดยใช้รูปแบบ

1.4 ควรมีการเก็บข้อมูลและตรวจสอบการมีส่วนร่วมของผู้เรียน และผลที่ได้จากการเรียน เป็นระยะ ตลอดการใช้รูปแบบฯ เพื่อให้แน่ใจว่าผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริงจากรูปแบบ และหากมีปัญหาเกิดขึ้นครูผู้สอนสามารถแก้ไขได้ทันที่

1.5 ต้องดำเนินกิจกรรมตามขั้นตอนของรูปแบบการเรียนตามลำดับ เพื่อให้เกิดการจัดการเรียนการสอนที่ได้ประสิทธิภาพสูงสุด แต่สามารถปรับระยะเวลาในกิจกรรมหรือในขั้นตอนได้ตามความเหมาะสม

2. เจาะใจของการนำรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาไปใช้

2.1 รูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) กิจกรรมการเรียนรู้ 2) แหล่งเรียนรู้และสื่อสังคม 3) กระบวนการฝึกแสวงหาความรู้ด้วยเว็บแควสท์ 4) กระบวนการกลุ่ม และ 5) การประเมินผล และมีขั้นตอนทั้งหมดประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) สงสัยไม่รู้ 2) สำรวจดูภารกิจ 3) พิชิตด้วยการอ่าน 4) เชี่ยวชาญการค้นหา 5) ประเมินค่าผลงานตน และ 6) เปลี่ยนเป็นคนมีวิจารณญาณ ดังนั้น หากนำรูปแบบการเรียนฯไปใช้ ผู้สอนควรดำเนินกิจกรรมให้ครอบคลุมทั้งองค์ประกอบและขั้นตอน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2.2 ในการนำรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จะเน้นการใช้ทักษะการสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตเพื่อหาคำตอบ การติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนผ่านงานเขียนออนไลน์ ผู้เรียนกับผู้สอน ดังนั้น ควรมีการเตรียมความพร้อมในด้านที่จำเป็น เช่น ระบบอินเทอร์เน็ต คอมพิวเตอร์ ทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ตลอดจนทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นและการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นบนโลกออนไลน์

2.3 ในการนำรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมไปใช้ ผู้สอนควรมีการเตรียมเนื้อหาที่เหมาะสม หลากหลายและทันสมัยเหมาะสมกับผู้เรียน และสามารถออกแบบกิจกรรม ใช้คำถามนำที่สามารถส่งเสริมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลได้

2.4 ผู้สอนที่นำรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมฯ ไปใช้ ควรมีการแจ้งผู้ปกครองเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนฯ เนื่องจากจะต้องใช้เวลาในการเรียนนอกชั้นเรียน ผู้ปกครองจึงควรเข้าใจและมีส่วนในการดูแลผู้เรียน

2.5 การนำรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมฯ ไปใช้ ผู้สอนควรสังเกตพฤติกรรมและคอยให้คำแนะนำผู้เรียนในการทำกิจกรรมตามขั้นตอนต่าง ๆ เพื่อคอยช่วยเหลือผู้เรียนและดำเนินการให้กิจกรรมดำเนินไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพจนเกิดเป็นความรู้อย่างแท้จริง

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสตร์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสตร์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

2. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสตร์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ใน 2 ประเด็น คือ

2.1 เพื่อเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสตร์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม

2.2 เพื่อศึกษาพัฒนาการด้านการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ที่เรียนด้วยรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสตร์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบ คือ 1) ครูผู้สอนในรายวิชาภาษาไทยจำนวน 10 คน 2) นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 404 คน และ 3) ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 39 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แบบประเมินรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสตร์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมฯ 2) เว็บแควสตร์ตามรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสตร์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม และ 3) แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสตร์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ 1) แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและความต้องการจำเป็นในการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย 2) แบบสอบถามพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์และการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของผู้เรียนระดับชั้น

มัธยมศึกษาตอนต้น และ 3) แบบทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล

สรุปผลการวิจัย

ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

1. จากผลการการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้เว็บเควสต์และ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม พร้อมทั้งสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูผู้สอนวิชาภาษาไทยจำนวน 10 คนเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล รวมถึงสำรวจความคิดเห็นของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 404 คน เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์และการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล พบว่า รูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีหลักการ วัตถุประสงค์ประกอบและขั้นตอน ดังนี้

หลักการของรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 4 หลักการ ได้แก่

1. ใช้กิจกรรมสืบสอบ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เน้นกระบวนการกลุ่มและใช้กระบวนการหรือขั้นตอนของเว็บเควสต์มาประยุกต์ออกแบบในแต่ละขั้นตอนของกิจกรรม
2. ใช้คำถามนำและ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนหาคำตอบ จนนำไปสู่ทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล
3. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่าง ผู้เรียน-ผู้เรียน และ ผู้เรียน-ผู้สอน
4. คัดสรรแหล่งข้อมูลและสื่อสังคมที่มีประโยชน์ ใช้ได้จริง มีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ในการพัฒนารูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมฯ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวางแผนและจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการเว็บเควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งจะช่วยให้ผู้สอนในระดับมัศึกษามีรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลัก

ของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้
เหตุผลของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ในการจัดการเรียนการสอน

องค์ประกอบของรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการ
การรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้
เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่

1. กิจกรรมการเรียนรู้
2. แหล่งเรียนรู้และสื่อสังคม
3. กระบวนการฝึกแสวงหาความรู้ด้วยเว็บแควสท์
4. กระบวนการกลุ่ม
5. การประเมินผล

ขั้นตอนของรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการ
รู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มี 6 ขั้นตอน ดังนี้

- ขั้นที่ 1 สงสัยไม่รู้
- ขั้นที่ 2 สำรวจดูภารกิจ
- ขั้นที่ 3 พิชิตด้วยการอ่าน
- ขั้นที่ 4 เชี่ยวชาญการค้นหา
- ขั้นที่ 5 ประเมินค่าผลงานตน
- ขั้นที่ 6 เปลี่ยนเป็นคนมีวิจารณญาณ

คำอธิบายขั้นตอนตามรูปแบบการสอนฯ โดยสรุป

ในชั้นเรียน ใช้เวลาคาบเรียนละ 50 นาที จำนวน 3 คาบเรียนต่อ 1 รูปแบบการสอนฯ
กล่าวคือ คาบเรียนที่ 1 รับภารกิจ อ่านเนื้อหาและหาคำตอบตามคำถามนำ คาบเรียนที่ 2 เขียนให้
เหตุผลและเข้าไปศึกษางานของเพื่อน กตดาว แสดงความคิดเห็นและกลับมาพัฒนางานเขียนของ
ตนเอง คาบที่ 3 แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้เรียน - ผู้เรียน และ ผู้เรียน - ผู้สอน ในแต่ละคาบ
เรียนดำเนินการเรียนรู้ตามขั้นตอนดังนี้ ดำเนินขั้นตอนที่ 1 สงสัยไม่รู้ ขั้นตอนที่ 2 สำรวจดูภารกิจ
ขั้นตอนที่ 3 พิชิตด้วยการอ่านและขั้นตอนที่ 4 เชี่ยวชาญการค้นหา ในคาบเรียนที่ 1 ดำเนินขั้นตอนที่
5 ประเมินค่าผลงานตน ในคาบเรียนที่ 2 และดำเนินขั้นตอนที่ 6 เปลี่ยนเป็นคนมีวิจารณญาณ ใน
คาบเรียนที่ 3

ระยะที่ 2 การศึกษาผลการใช้รูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

1. ผลการประเมินความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

1) ผลการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการประเมินการเขียนให้เหตุผล

1) ผลพัฒนาการด้านการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้พบว่า มีผู้เรียนที่มีพัฒนาการด้านการเขียนให้เหตุผลเพิ่มขึ้น จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 92.31 ของตัวอย่าง และพัฒนาการด้านการเขียนให้เหตุผลคงที่ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 7.69 ของตัวอย่าง

2) ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนพัฒนาการความสามารถในการเขียนให้เหตุผล ระหว่างเรียนครั้งที่ 1 ระหว่างเรียนครั้งที่ 2 และหลังเรียน โดยใช้ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการเขียนให้เหตุผลจากการวัดก่อนเรียนเป็นฐาน (6.23 คะแนน) พบว่า คะแนนที่ได้จากการวัดระหว่างเรียนครั้งที่ 1 เพิ่มขึ้น 0.8 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 8.1 คะแนนที่ได้จากการวัดระหว่างเรียนครั้งที่ 2 เพิ่มขึ้น 1.08 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 10.8 และคะแนนที่ได้จากการวัดหลังเรียน เพิ่มขึ้น 1.72 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 17.2

3) ผลการเปรียบเทียบคะแนนในการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการเขียนให้เหตุผลหลังเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4) ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนให้เหตุผลเป็นรายคู่ พบว่า คู่ของการวัดการทดสอบการเขียนให้เหตุผลซ้ำครั้งที่ 2 และ 3 มีค่าเฉลี่ยคะแนนไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้มีค่าเฉลี่ยคะแนนของการเขียนให้เหตุผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยสามารถนำเสนอได้เป็น 3 ประเด็น ได้แก่ 1) ภาพรวมของรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

2) ผลของรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของตัวอย่าง และ 3) ผลของรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมที่มีต่อการเขียนให้เหตุผลของตัวอย่าง

1) ภาพรวมของรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

รูปแบบการสอนฯ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสอบ (Inquiry) กระบวนการกลุ่ม (Cooperative Learning) การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem – Based Learning) และการเรียนการสอนแบบ Scaffolding ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบการสอนฯ ที่เน้นการสืบสอบนั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ สรคม ดิสสะมาน (2557) ที่พบว่า นิสิตปริญญาบัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่เรียนตามรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้แบบสืบสอบเสมือนที่พัฒนาขึ้น มีระดับคะแนนการทำแบบทดสอบในเรื่องวิชาการอ่านเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีระดับคะแนนค่าเฉลี่ยการประเมินความสามารถด้านการอ่านเพิ่มขึ้นทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Hebrank (2000 cited in Llewellyn, 2005) ที่กล่าวไว้ว่า การเรียนการสอนแบบสืบสอบเป็นวิธีการที่ได้มาซึ่งความรู้ โดยนักเรียนเป็นผู้ถามคำถาม ตั้งปัญหา หรือครูผู้สอนอาจจะตั้งปัญหาให้ โดยคำถามต้องสนับสนุนหรือเกี่ยวข้องกับหัวข้อที่นักเรียนประสงค์จะเรียนรู้ และคำถามนั้นต้องสนับสนุนหัวข้อที่ครูผู้สอนประสงค์จะให้นักเรียนเรียนรู้

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังออกแบบให้ “กระบวนการกลุ่ม” เป็นองค์ประกอบหนึ่งของรูปแบบการสอนฯ เพราะ กระบวนการกลุ่มช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนมีความพยายามที่จะบรรลุเป้าหมายมากขึ้น มีความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนดีขึ้น มีสุขภาพจิตดีขึ้น (ทิตนา แคมมณี, 2557) สอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้เรียนหลังจากเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนฯ ที่ว่า “กระบวนการกลุ่มทำให้ได้แสดงความคิดเห็นในแบบของตนเอง พร้อมทั้งได้เห็นมุมมองของเพื่อน และสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันได้” (นักเรียนเลขที่ 8, และ 18) ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากระบวนการกลุ่มนั้น ส่งเสริมทัศนคติด้านบวกของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาปัญหาและสภาพความต้องการจำเป็นในการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล จากครูผู้สอนวิชาภาษาไทย พบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นในการเรียนการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลนั้น เกิดจากการตีความมาตรฐานและตัวชี้วัดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของผู้สอนแต่ละท่านแตกต่างกัน จึงทำให้การเรียนการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณนั้นขาดตอน ไม่ต่อเนื่อง ผู้วิจัยจึงได้ออกแบบขั้นตอนของรูปแบบการสอนฯ โดยอ้างอิงขั้นตอนของเว็บแควสท์ ตัวชี้วัดของการอ่านอย่างมี

วิจารณ์ญาณและการเขียนให้เหตุผลที่ได้จากการสังเคราะห์ รวมไปถึงการประยุกต์ใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม โดยเริ่มต้นด้วยกิจกรรมที่ไม่สลับซับซ้อนมากนัก จนไปสู่เนื้อหาที่มีความซับซ้อน ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวมุ่งเน้นพัฒนาทักษะการคิดขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ความจำ ความเข้าใจ และพัฒนาไปเป็นทักษะการคิดขั้นสูง ได้แก่ การวิเคราะห์ การประเมินค่าและการสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Bloom (1956) Anderson และ Krathwohl (2001) อ้างถึงใน สุรกิจ ปรางสร และอุรพงศ์ แพทย์ชชา (2556) ที่ได้ให้แนวทางไว้ว่า สมรรถภาพทางความคิดสามารถแยกย่อยและเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก โดยอาศัยพฤติกรรมทางความคิดจากพื้นฐานที่ง่ายไปสู่ความคิดที่ยากและสลับซับซ้อน ส่งผลให้ได้ขั้นตอนของรูปแบบการสอนฯ ทั้งหมด 6 ขั้นตอนด้วยกัน ได้แก่ 1) สงสัย ใฝ่รู้ 2) สำรวจดูภารกิจ 3) พิชิตด้วยการอ่าน 4) เชี่ยวชาญการค้นหา 5) ประเมินค่าผลงานตน และ 6) เปลี่ยนเป็นคนมีวิจารณ์ญาณ ซึ่งขั้นที่ 1 สงสัยใฝ่รู้ และ ขั้นที่ 2 สำรวจดูภารกิจ ในรูปแบบการสอนฯ ที่พัฒนาขึ้นนั้น สร้างขึ้นมาเพื่อเป็นการสร้างความท้าทาย จูงใจ สร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้เรียน สอดคล้องกับขั้นตอนของเว็บเคสตีในส่วนของขั้นนำและขั้นภาระงาน (Dodge, 1995) ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้สวมบทบาทและมีอิสระในการแก้ปัญหาที่ได้รับมอบหมายในแต่ละกิจกรรม ท้ายที่สุด ผู้เรียนจะสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ จากการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้เรียนหลังจากเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนฯ ที่ว่า “ชื่นชอบเรื่องที่ 4 สิ่งสลับในหอผู้ป่วย 1 เพราะเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริง เรื่องราวของตัวละครเอกของนำค้นหา ทั้งยังได้สวมบทบาทเป็นนักศึกษาแพทย์ ในการอธิบายเหตุผลของสิ่งที่ตัวละครทำ ส่งผลให้ลุ้นต่อเรื่อย ๆ ว่าจะเกิดอะไรขึ้นอีก” (นักเรียน เลขที่ 32) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุลลดา จุลเสวก (2549) ที่พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยการเรียนแบบสืบสอบร่วมกับการใช้เว็บเคสตีที่มีความสามารถในการเรียนทางวิทยาศาสตร์ต่างกัน มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน

อีกทั้งคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญที่ให้คำนึงถึงระยะเวลาการฝึกซ้ำ เพื่อให้มั่นใจว่าความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณและการเขียนให้เหตุผลนั้นเกิดขึ้นจริง ผู้วิจัยจึงได้ทำการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเคสตีร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม จำนวน 6 แผน โดยได้ออกแบบให้ 1 แผนการจัดการเรียนรู้มี 6 ขั้นตอนของรูปแบบการสอนฯ ซึ่งพบว่า เมื่อผู้เรียนได้รับการฝึกซ้ำ ทำให้มีแนวโน้มในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณและการเขียนให้เหตุผลดีขึ้น สอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้เรียนที่สะท้อนออกมาว่า “ในช่วงต้นรู้สึกเสียเวลาและค่อนข้างมีความสับสนใจการเรียน แต่ในช่วงหลังเริ่มสนุก เนื่องจากเนื้อเรื่องที่น่าสนใจ น่าสนใจ ทำให้เข้าใจวิธีเรียนมากขึ้น เขียนได้ดีขึ้น อีกทั้งก่อนจะแสดงความคิดเห็นก็คิดอย่างรอบคอบมากขึ้น” (นักเรียน เลขที่ 23, และ 24) นอกจากนี้หลังจากเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนฯ ที่พัฒนาขึ้น ช่วยให้หม่อมมองและวิธีคิดเกี่ยวกับการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณและการเขียนให้เหตุผลของผู้เรียนเปลี่ยนไป ดังความคิดเห็นของผู้เรียนที่สะท้อนออกมาว่า “ผมชอบเรื่องที่ 1 ลิวตัว

ร้ายกับยัยยูทูบเบอร์ เพราะช่วงอายุประมาณผมมักจะมีปัญหาเรื่องสิวกันเยอะ ทำให้ต้องศึกษาหาผลิตภัณฑ์ที่จะช่วยแก้ปัญหาระยะยาว จากบทเรียนก็เลยทำให้เราได้วิเคราะห์มากขึ้นก่อนตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ” (นักเรียน เลขที่ 4) เช่นเดียวกับนักเรียนเลขที่ 16 ที่แสดงความคิดเห็นไว้ว่า “ชื่นชอบบทเรียนเรื่อง สิวกัวยัยยูทูบเบอร์มากที่สุด เพราะเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวมาก และง่ายต่อการหลงเชื่อในผลิตภัณฑ์ที่ไม่ปลอดภัย หลังจากที่ได้เรียนบทเรียนนี้ไปแล้ว ทำให้หนูมีความรอบคอบ และใช้วิจารณญาณมากขึ้นในการสั่งซื้อสินค้าแต่ละครั้ง”

จากการอภิปรายข้างต้น ทำให้พบว่า รูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเคสส์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมที่พัฒนาขึ้นนั้น ช่วยให้ผู้เรียนมีมุมมองและทัศนคติเกี่ยวกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลเพิ่มสูงขึ้น

2) ผลของรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเคสส์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของตัวอย่าง

จากการวิจัย พบว่า ผลคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเคสส์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นนั้นสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ส่วนหนึ่งมาจากการใช้รูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเคสส์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เนื่องจากกระบวนการการเรียนรู้ที่ได้ประยุกต์ใช้จากเว็บเคสส์มีขั้นตอนของการสร้างความสนใจ ทำให้ผู้เรียนกระตือรือร้นที่จะทำกิจกรรม ขึ้นมอภหมายภารกิจซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนต้องท่องเว็บหาคำตอบผ่านแหล่งข้อมูลและผู้สอนได้จัดเตรียมไว้ อีกทั้งผู้เรียนจะต้องเดินทางไปจนครบกระบวนการเรียนรู้แล้วรายงานผลผ่านงานเขียน (Abruscato, 2004 อ้างถึงใน ปราวีณยา สุวรรณณัฐโชติ, 2551) ทำให้ผู้เรียนได้ใช้เวลาในการค้นหาคำตอบจากแหล่งข้อมูลและผู้สอนได้จัดเตรียมไว้ให้เพิ่มเติมที่ ทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่ปลูกฝังการค้นหาคำตอบเชิงสืบเสาะมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนิชดา ชนะกิจจานุกิจ (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลของการเรียนแบบสืบสอบบนเว็บด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือที่แตกต่างกัน ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่าผู้เรียนมีความคิดเห็นว่า เว็บเคสส์ช่วยจุดประเด็นความสนใจ ช่วยให้ศึกษาหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตโดยไม่เสียเวลา ช่วยให้รู้จักการคิดแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ อีกทั้งส่งเสริมให้เกิดความรู้ร่วมกัน และยังช่วยให้การปฏิบัติงานเกิดผลสูงสุดอีกด้วย รูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเคสส์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมนี้ ออกแบบให้มีการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม

และคำถามนำเป็นหลักในกระบวนการจัดการเรียนรู้ อีกทั้งได้ผนวกขั้นตอนการอ่านอย่างมี
 วิจารณ์ญาณและการเขียนให้เหตุผล ทำให้มีขั้นตอนในการเรียน 6 ขั้นตอน คือ สงสัยใฝ่รู้ สำนวญ
 ภารกิจ พิชิตด้วยการอ่าน เชี่ยวชาญการค้นหา ประเมินค่าผลงานตน และเปลี่ยนเป็นคนมี
 วิจารณ์ญาณ ซึ่งมีการใช้คำถามในการดำเนินกิจกรรม จึงทำให้ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการตั้งคำถาม หา
 คำตอบ อ่านวิเคราะห์ และคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมจิต
 บุญคงเสน (2549) ที่ได้ศึกษาผลของการสอนภาษาไทยด้วยกลวิธีสืบสอบที่มีต่อความสามารถในการ
 คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณและความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปี
 ที่ 6 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยกลวิธีสืบสอบมีความสามารถในการอ่านอย่าง
 มีวิจารณ์ญาณสูงกว่าก่อนการทดลองและมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณสูงกว่า
 นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งสอดคล้องกับ
 ผลการวิจัยของ จันทรฉายา ชุก (2560) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน
 โดยบูรณาการบทเรียนแสงความรู้บนเว็บกับการสะท้อนคิดเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่าน
 ภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณ์ญาณของนักศึกษาปริญญาบัณฑิตในประเทศกัมพูชา พบว่า กลุ่มตัวอย่าง
 ที่เรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการบทเรียนแสงความรู้บนเว็บกับการสะท้อนคิดมี
 ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
 ระดับ .05

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้และเว็บแควสต์ตามรูปแบบการสอนโดย
 บูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม โดยเลือกใช้เนื้อหาจาก
 วรรณกรรมปัจจุบันและเนื้อหาจากสื่อสังคม ทำให้มีความหลากหลาย ทันสมัย และน่าสนใจ อาทิ
 บทเรียนที่ 2 เรื่อง ขอบเขตแห่งการรับรู้ และบทเรียนที่ 4 เรื่อง สิ่งลึกลับในห่อผู้ป่วย 1 ซึ่งทั้งสอง
 เรื่องนี้เป็นเนื้อหาที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากวรรณกรรมปัจจุบัน เนื้อเรื่องอ่านง่าย ใช้ภาษากระชับ
 มีความลึกลับและจุดชนวนความสงสัยในตอนเริ่มต้น ดำเนินเรื่อง ราวกับทำนายความคิดของผู้อ่าน
 แต่พอถึงตอนสุดท้ายก็พลิกผัน จนนำไปสู่ตอนจบแบบหักมุมพลิกความคาดหมาย ในแต่ละบทเรียน
 นั้น ผู้วิจัยจะให้ผู้เรียนได้สวมบทบาทเป็นนักศึกษาแพทย์ หัวหน้าทีมสืบสวน ฯลฯ ทำให้ผู้เรียนเกิด
 ความสนใจ ทำทนาย สร้างแรงบันดาลใจในการสวมบทบาทและมีอิสระในการแก้ปัญหา ซึ่งส่งผลให้
 ผู้เรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการสอนฯ มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมี
 วิจารณ์ญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนการเรียน โดยคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ
 ก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) = 17.74 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 2.44 คะแนน
 ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) = 21.21 และส่วนเบี่ยงเบน
 มาตรฐาน (S.D.) = 1.96 เมื่อพิจารณาแล้ว พบว่าคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ
 มีคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) เพิ่มขึ้น 3.47 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 34.7 ซึ่งสอดคล้องกับ Dodge (1997) ที่

ได้กล่าวไว้ว่า เว็บเควสต์สามารถสร้างแรงจูงใจ โดยให้ผู้เรียนได้สวมบทบาทสมมติ จึงทำให้เกิดความน่าสนใจในกิจกรรมการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้เรียนที่แสดงความคิดเห็นไว้ว่า “ชื่นชอบเรื่องที่ 2 ขอบเขตแห่งการเรียนรู้ เพราะเป็นแนวสืบสวนสอบสวน ทำให้น่าสนใจ อีกทั้งมีปมปริศนาต่าง ๆ มากมายที่ให้เราสวมบทบาทเป็นหัวหน้าชุดสืบสวน แล้วต้องรับข้อมูลเพื่อไขปริศนาว่าใครเป็นฆาตกร เพราะจากเนื้อเรื่องในครั้งแรกนั้น ข้อมูลที่ได้รับมาทำให้หลงเชื่อว่าสามีเป็นคนร้าย แต่พอหาข้อมูลหลักฐานไปเรื่อย ๆ ทำให้ทราบว่าเพื่อนบ้านมีเหตุจูงใจและเป็นคนลงมือ บทเรียนนี้จึงทำให้ได้ข้อคิดว่า อย่าด่วนตัดสินใจก่อนที่จะรู้ความจริงแน่ชัด เพราะอาจทำให้เกิดความเสียหาย และได้รับข้อมูลที่ผิด อีกด้วย” (นักเรียนเลขที่ 1, 9, และ 16) ผู้เรียนบางส่วนก็ชื่นชอบบทเรียนที่ 4 สิ่งลึกลับในหอผู้ป่วย 1 เนื่องจากเป็นเรื่องที่เคยเกิดขึ้นจริงในประวัติศาสตร์และมีความลึกลับน่าค้นหา ทั้งยังได้สวมบทบาทเป็นนักศึกษาแพทย์ ต้องคอยแก้ปริศนาและคอยช่วยเหลืออาจารย์แพทย์ที่เป็นตัวละครเอก ทำให้บทเรียนน่าสนใจคาดเดาไม่ได้ (นักเรียนเลขที่ 8, 32, และ 35) นอกจากนี้บทเรียนอื่น ๆ ก็ได้รับความสนใจไม่ต่างกัน โดยสามารถสรุปจากการแสดงความคิดเห็นของผู้เรียนได้ว่า “เป็นเรื่องที่ใกล้ตัว เกิดขึ้นจริง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ทำให้ต้องคิดวิเคราะห์มากขึ้นก่อนตัดสินใจเลือกใช้บริการหรือเลือกผลิตภัณฑ์สินค้า นอกจากนี้บทเรียนยังสะท้อนให้เห็นปัญหาทางความเชื่อและค่านิยมในสังคมที่เกิดขึ้นจริง ทำให้เข้าใจในความแตกต่างทางความคิดมากขึ้น” (นักเรียนเลขที่ 4, 6, 10, 11, 16, 26, 27 และ 37)

Mitsikopoulou (2014) ได้กล่าวไว้ว่า เว็บเควสต์คือกระบวนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ (Scaffolding) ที่ใช้โครงข่ายเชื่อมโยงไปยังแหล่งข้อมูลสำคัญบนเว็บ เป็นการกระตุ้นผู้เรียนให้ตรวจสอบคำถาม ใช้คำถามปลายเปิด เป็นการพัฒนาความเชี่ยวชาญส่วนบุคคล และการมีส่วนร่วมในกระบวนการต่าง ๆ ในการเปลี่ยนความรู้ใหม่ที่ได้รับมาให้เป็นความเข้าใจที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น จึงทำให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองและสร้างความรู้ใหม่ขึ้นมา ซึ่งสอดคล้องกับขั้นตอนการแนะนำ (Guidance) ของเว็บเควสต์ ขั้นการแนะนำนี้ เป็นส่วนของการแนะนำเกี่ยวกับวิธีการจัดการข้อมูลหรือเป็นตัวช่วยในการจัดลำดับความคิดของผู้เรียน ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปของคำถามนำ เพื่อเป็นกรอบในการทำภาระงานที่ได้รับให้เสร็จสมบูรณ์และสามารถเข้าถึงองค์ความรู้ด้วยตัวของผู้เรียนเอง (Marzano, Brandt, Hughes, Jones, Presseisen, Rankin & Suhor, 1998; Clarke, 1990) ซึ่งรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมนี้ มีการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมและคำถามนำเป็นหลักในกระบวนการจัดการเรียนรู้ (เนื้อหา) จึงทำให้ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการตั้งคำถาม หาคำตอบ อ่านและคิดอย่างมีวิจารณญาณมากยิ่งขึ้น จะเห็นได้ว่า เว็บเควสต์เป็นการจัดกิจกรรมที่เน้นการสืบสอบ (Inquiry) การใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) และการเรียนการสอนแบบ Scaffolding ซึ่งถือว่าเป็นหลักการสำคัญของการจัดกิจกรรมด้วยเว็บเควสต์ สอดคล้องกับสรุปกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเว็บเควสต์กับทักษะการ

คิดขั้นสูงของ สุรกิจ ปรามสร และอรุพงศ์ แพทย์คชา (2556) ที่ได้กล่าวไว้ว่า กิจกรรมการเรียนด้วยเว็บเควสท์ถือว่าเป็นนวัตกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะขั้นสูงในการสืบค้นข้อมูลต่าง ๆ และพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล แหล่งข้อมูลที่มีอยู่บนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยอาศัยกิจกรรมการเรียนเป็นตัวเร้าความสนใจให้ผู้เรียนเกิดความใฝ่รู้และต้องการสืบหาข้อมูล ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวจะจัดขึ้นในรูปแบบการตั้งสมมติฐาน โดยการเชื่อมโยงไปยังแหล่งข้อมูล ความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกันเนื้อหา เพื่อให้ผู้เรียนสามารถค้นคว้าต่อเนื่องไปได้ไม่รู้จักจบตามความสนใจของผู้เรียนแต่ละคน และสอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมว่า “ชื่นชอบการเรียนแบบนี้ เพราะเพิ่มความสามารถและพัฒนากระบวนการคิดต่าง ๆ ให้มีวิจารณญาณมากขึ้น สามารถเขียนวิจารณ์ได้อย่างมีเหตุผล เนื่องจากการเรียนค่อนข้างเป็นระบบทำให้ย้อนกลับไปถึงแหล่งข้อมูลและตรวจสอบแหล่งข้อมูลเหล่านั้นว่าน่าเชื่อถือมากน้อยแค่ไหน ส่งผลให้รู้จักการประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูล และเขียนแสดงเหตุผลได้ดีขึ้น นอกจากนี้ยังทำให้คาดเดาเหตุการณ์ได้และหลีกเลี่ยงอิทธิพลของสื่อได้อีกด้วย” (นักเรียน เลขที่ 5, 6, 11, 14, 15, 26, 29, 32, และ 37)

จากการอภิปรายผลการศึกษารูปแบบการสอนฯ ข้างต้น พบว่า รูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมที่ได้พัฒนาขึ้นนั้น ช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเพิ่มสูงขึ้น

3) ผลของรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมที่มีต่อการเขียนให้เหตุผลของตัวอย่าง

จากผลการวิจัยพบว่า ผลพัฒนาการด้านการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้พบว่าผู้เรียนที่มีพัฒนาการด้านการเขียนให้เหตุผลเพิ่มขึ้น จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 92.31 ของตัวอย่าง และพัฒนาการด้านการเขียนให้เหตุผลคงที่ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 7.69 ของตัวอย่าง ซึ่งสอดคล้องกับผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนพัฒนาการความสามารถในการเขียนให้เหตุผล ระหว่างเรียนครั้งที่ 1 ระหว่างเรียนครั้งที่ 2 และหลังเรียน โดยใช้ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการเขียนให้เหตุผลจากการวัดก่อนเรียนเป็นฐาน (6.23 คะแนน) พบว่า คะแนนที่ได้จากการวัดระหว่างเรียนครั้งที่ 1 เพิ่มขึ้น 0.8 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 8.1 คะแนนที่ได้จากการวัดระหว่างเรียนครั้งที่ 2 เพิ่มขึ้น 1.08 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 10.8 และคะแนนที่ได้จากการวัดหลังเรียน เพิ่มขึ้น 1.72 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 17.2 สอดคล้องกับผลการเปรียบเทียบคะแนนในการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการเขียนให้เหตุผลหลังเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการเปรียบเทียบความแตกต่าง

ของค่าเฉลี่ยคะแนนการเขียนให้เหตุผลเป็นรายคู่ พบว่า คู่ของการวัดการทดสอบการเขียนให้เหตุผลซ้ำครั้งที่ 2 และ 3 มีค่าเฉลี่ยคะแนนไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้มีค่าเฉลี่ยคะแนนของการเขียนให้เหตุผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องมาจากชั้นที่ 5 ประเมินค่าผลงานตน และชั้นที่ 6 เปลี่ยนเป็นคณามีวิจารณ์ญาณของรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม ผู้วิจัยได้ออกแบบให้เกิดกระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มและการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบออนไลน์ผ่าน padlet ซึ่งเป็นเว็บไซต์ที่ให้บริการกระดานแสดงความคิดเห็นออนไลน์ที่ผู้ใช้สามารถเข้ามาอภิปรายแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร เขียนคำถาม คำตอบ หรือสรุปเนื้อหาในการเรียนการสอน เป็นต้น ผู้เรียนจะต้องอภิปรายหรือแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ผู้สอนกำหนดให้ในแต่ละสัปดาห์ ผ่านการเขียนในกระดานออนไลน์ padlet และให้ผู้เรียนคนอื่น ๆ เข้ามาแสดงความคิดเห็นต่องานเขียน โดยแบ่งออกเป็นกลุ่มย่อย 3 - 4 คน ผู้เรียนจะได้อ่านงานเขียนของเพื่อน แสดงความคิดเห็น พร้อมทั้งกดให้คะแนน จากนั้นกลับมาอ่านงานเขียนของตนเองและปรับปรุงแก้ไขก่อนส่งผู้สอน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในด้านการเขียนให้เหตุผล และพัฒนาทักษะการเขียนจากการเรียนรู้จากตัวอย่างของเพื่อนร่วมชั้น จากกระบวนการดังกล่าว ส่งผลให้ผู้เรียน มีคะแนนเฉลี่ยของคะแนนพัฒนาการความสามารถในการเขียนให้เหตุผลเพิ่มสูงขึ้น เช่น นักเรียน เลขที่ 32 ได้ 5 คะแนน ในการเขียนให้เหตุผลในบทเรียนที่ 1 เรื่อง สิวตัวร้ายกับยัยยูทูเบอร์ไว้ว่า “ไม่ซื้อเนื่องจาก ฐานะทางการเงินของทางบ้านสำคัญมากกว่าการซื้อเซรั่ม อีกทั้งในคำโฆษณาที่มีแต่ข้อดีของผลิตภัณฑ์ รวมถึงมีการย้ำว่าไม่มีคำโฆษณา” ซึ่งการตอบคำถามลักษณะนี้ ขาดการกล่าวถึงที่มาและให้เหตุผลที่เหมาะสมในการสนับสนุน อีกทั้งไม่มีการสรุป ทำให้ไม่ครบองค์ประกอบของการเขียน เมื่ออ่านจะพบว่า เป็นการแสดงเหตุผลที่ยังมีน้ำหนักไม่เพียงพอ แต่หลังจากที่ผู้เรียนได้รับการฝึกซ้ำ ๆ ทำให้การเขียนพัฒนาขึ้น จากได้ 5 คะแนน ในบทเรียนที่ 1 พัฒนามาเป็น 8 คะแนนในบทเรียนที่ 4 เรื่อง สิ่งลึกลับในหอผู้ป่วย 1 ซึ่งผู้เรียนแสดงความคิดเห็นไว้ว่า “ควรใช้วิธีการของหมอแซมเมลไวส์ เพราะ เขาใช้วิธีการผสมคลอรีนลงในน้ำ ซึ่งสมบัติของคลอรีนคือสามารถคงทนในน้ำได้นาน มีสารตกค้างน้อย และมีราคาถูก อีกทั้งประโยชน์ของคลอรีนคือการทำลาย เชื้อโรคและจุลินทรีย์ เนื่องจากคลอรีนจะไปทำปฏิกิริยาทำลายเอนไซม์และผนังของเซลล์จุลินทรีย์ ทำให้จุลินทรีย์หยุดการเจริญเติบโตและตายอย่างรวดเร็ว ดังนั้นการล้างมือด้วยน้ำผสมคลอรีนจะทำให้ผู้ติดเชื้อและเสียชีวิตจากโรคไข้หลังคลอดลดน้อยลง” จากข้อความข้างต้นจะเห็นได้ว่า ผู้เรียนมีการให้เหตุผลเหมาะสมมากขึ้นและมีการสรุปอ้างอิงไปถึงโจทย์ ทำให้ครบองค์ประกอบในการเขียนให้เหตุผล ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้เรียนหลังจากเรียนโดยกระบวนการที่ผู้วิจัยออกแบบ เช่น “หลังจากเรียนแล้วกล่าวแสดงออกทางความคิดเห็นผ่านการเขียนมากขึ้น สามารถอธิบายหรือเขียนบรรยายได้ดีขึ้น เนื่องจากตอนเขียนมีการใช้วิจารณ์ญาณร่วมด้วย ทำให้มีความรอบคอบเพิ่มมากขึ้น คิดวิเคราะห์ก่อนตอบคำถามและยังไม่ด่วนสรุปหรือหลงเชื่ออะไรง่าย ๆ” (นักเรียน เลขที่ 10, 17, 18, และ 40)

จากกระบวนการหรือขั้นตอนที่ผู้วิจัยได้ออกแบบในรูปแบบการสอนฯ ร่วมกับตัวอย่างความคิดเห็นของผู้เรียนหลังจากเรียนโดยใช้กระบวนการที่ผู้วิจัยออกแบบแล้วนั้น พบว่า สอดคล้องกับแนวคิดของ ทิศนา แคมมณี (2557) ที่ได้กล่าวถึงข้อดีของการสอนโดยใช้การอภิปรายกลุ่มย่อยไว้ว่าเป็นวิธีการที่จะช่วยให้ผู้เรียนกลุ่มใหญ่มีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างทั่วถึง ทำให้ผู้เรียนและผู้สอนได้ข้อมูลและความคิดเห็นที่หลากหลาย ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่กว้างขึ้น ทั้งยังเป็นวิธีที่ช่วยส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะต่าง ๆ จำนวนมาก เช่น ทักษะการพูด การแสดงความคิดเห็น การโต้แย้ง การวิพากษ์วิจารณ์ และทักษะการคิด จึงส่งผลให้ผู้เรียนมีพัฒนาการ ด้านการเขียนให้เหตุผลเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Dodge (1997) ที่ได้กล่าวถึงลักษณะของกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเว็บเควสต์ไว้ว่า เว็บเควสต์มักจะเป็นกิจกรรมกลุ่ม แม้ว่าใคร ๆ จะนึกถึงการทำกิจกรรมแบบเดี่ยวที่อาจจะใช้ในการศึกษาทางไกลหรือในการใช้ห้องสมุด และสอดคล้องกับแนวคิดของ Zook (2018) ที่ได้แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ว่า เป็นกระบวนการที่แบ่งนักเรียนในห้องเรียนออกเป็นกลุ่มเล็ก ๆ เพื่อให้พวกเขาสามารถค้นพบแนวคิดใหม่ร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการเรียนรู้ การเรียนรู้แบบร่วมมือนั้นอาศัยการทำงานเป็นกลุ่ม องค์ประกอบหลัก คือ การแสดงผลในเชิงบวกของการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน พร้อมเน้นย้ำถึงความสำคัญของความรับผิดชอบส่วนบุคคล อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้เข้าสังคมในขณะที่พวกเขากำลังทำงานในการเรียนรู้แบบร่วมมืออีกด้วย นอกจากนี้ หัวใจสำคัญของการเรียนรู้แบบร่วมมือ ก็คือการทำให้นักเรียนมีงานทำ วิธีการนี้อาจจะทำให้ครูผู้สอนไม่ได้ "สอน" โดยตรง แต่ครูจะทำให้กลุ่มนักเรียนสามารถทำงานต่อไปได้และเกิดกระบวนการเรียนรู้ขึ้น ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Mitsikopoulou (2014) ที่กล่าวว่า การเรียนการสอนด้วยเว็บเควสต์ เป็นการรวมคุณลักษณะที่สำคัญทั้งหมดของการเรียนรู้แบบร่วมมือได้แก่ การพึ่งพากันในเชิงบวกในการทำภาระงาน ปฏิสัมพันธ์แบบตัวต่อตัว ความรับผิดชอบรายบุคคลในการทำภาระงาน ทักษะกลุ่มเล็กและมนุษย์สัมพันธ์ และกระประเมินกลุ่มตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภารักษ์ ทิพย์สงเคราะห์ (2555) ที่พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้เว็บเควสต์ 2.0 ที่มีการเสริมศักยภาพด้านกระบวนการ มีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ในรายวิชาภาษาไทยหลังเรียนเพิ่มสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

แม้ว่าจะมีพัฒนาการด้านการเขียนให้เหตุผลเป็นไปตามสมมติฐาน แต่มีผู้เรียนที่ค่าพัฒนาการคงที่ จำนวน 3 คน เนื่องจากช่วงการทดลองอยู่นอกเวลาเรียน จึงส่งผลทำให้ผู้เรียนล่า เนื่องจากเรียนหนักมาตลอดทั้งวันและยังต้องรีบกลับบ้านไปเรียนพิเศษ ทำงานหรือช่วยงานที่บ้าน จึงส่งผลต่อประสิทธิภาพของผู้เรียน แต่ในภาพรวมแล้ว พบว่า รูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมที่ได้พัฒนาขึ้นนั้น ช่วยให้ผู้เรียนเขียนให้เหตุผลได้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากการสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. เนื่องจากการทดลองในครั้งนี้ทดลองนอกเวลาเรียน ทำให้ผู้เรียนค่อนข้างกังวลกับเวลากลับบ้าน หากครูผู้สอนต้องการนำรูปแบบการสอนฯ ไปใช้ สามารถปรับเปลี่ยนเวลาการทดลองให้อยู่ในเวลาเรียน เพื่อช่วยลดความกังวลของผู้เรียน และทำให้ผู้เรียนเต็มใจในการเรียนมากขึ้น นอกจากนี้ หากผู้เรียนทำกิจกรรมในชั้นตอนต่าง ๆ ล่าช้ากว่ากำหนด ครูผู้สอนสามารถมอบหมายให้ผู้เรียนไปทำเพิ่มเติมที่บ้านหรือนอกเวลาได้

2. ในระหว่างการทดลองนั้น ชั้นตอนของรูปแบบการสอนฯ ในขั้นที่ 3 พิชิตด้วยการอ่าน และขั้นที่ 4 เชี่ยวชาญการค้นหาค้นหาข้ออ้างนานกว่ากำหนด ครูผู้สอนสามารถเพิ่มระยะเวลาในขั้นตอนนี้ได้ หรือจะเลือกบทอ่านให้เหมาะสมกับเวลา เพื่อให้กระบวนการเรียนเป็นไปอย่างราบรื่น

3. ในการทดลองนี้ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 6 แผน โดยเลือกเนื้อหาหรือบทความ โดยอ้างอิงเรื่องราวที่เป็นกระแสสังคม เรื่องราวที่น่าติดตามน่าค้นหาหรือมีปมปริศนาในเรื่อง เพื่อจะได้นำมาออกแบบคำถามนำและผนวกเข้ากับ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมได้ ดังนั้น หากครูผู้สอนต้องการนำรูปแบบการสอนฯ ไปใช้ จึงควรเลือกเนื้อหาที่จะใช้ในรูปแบบการสอนฯ ที่ทันสมัย น่าติดตาม เหมาะสมกับวัยผู้เรียน ไม่ยาวและยากจนเกินไป อีกทั้งเนื้อหาต้องสามารถนำมาตั้งคำถามนำและประยุกต์ 5 คำถามหลักข้อของการรู้เท่าทันสื่อในเนื้อเรื่องได้อีกด้วย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาผลการใช้รูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมที่ส่งผลต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล ในการศึกษาครั้งต่อไปอาจศึกษาผลการใช้รูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมที่ส่งผลต่อตัวแปรอื่น ๆ เช่น ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ และทักษะกระบวนการตัดสินใจ เป็นต้น

2. การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในการศึกษาครั้งต่อไป อาจศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างออกไป เช่น ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือระดับอุดมศึกษา

บรรณานุกรม

- Battelle for Kids. (2019). *Frameworks & Resources*. Retrived from <http://battelleforkids.org/networks/p21/frameworks-resources>
- Battelle for Kids. (2019). *21st Century Learning Exemplar Program*. Retrieved from <http://battelleforkids.org/networks/p21/21st-century-learning-exemplar-program>
- British Council. (2004). *Webquests*. Retrieved from <https://www.teachingenglish.org.uk/article/webquests>
- Center for Media Literacy. (2005). *Five Key Questions of Media Literacy*. Retrieved from www.medialit.org
- Chu, S. K. W., Reynolds, R. B., Tavares, N. J., Notari, M., & Lee, C. W. Y. (2017). *21st Century Skills Development Through Inquiry-Based Learning*. Retrieved from <https://www.springer.com/gp/book/9789811024795>
- Diergarten, A. K. (2017). The impact of media literacy on children’s learning from films and hypermedia. *Journal of Applied Developmental Psychology, 48*, 33 – 41.
- Dodge, B. (1997). *Some Thoughts About WebQuests*. Retrieved from http://webquest.org/sdsu/about_webquests.html.
- Doulgeri, M., & Antoniou, L. (2018). The effectiveness of a parallel syllabus that uses WebQuests to enhance the New Literacies of 6th grade primary school EFL learners. *Research Papers in Language Teaching and Learning, 9*(1), 56 – 76.
- Irafahmi, D. T. (2016). Creating a ‘real’ WebQuest: Instructional design point of view. *International Journal of Education and Research, 4*(2), 427 – 438.
- Llewellyn, D. (2005). *Teaching High School Science through Inquiry*. California: Corwin Press and National Science Teachers Association Press.
- Mingoia, J. (2019). The impact of social media literacy intervention on positive attitudes to tanning: A pilot study. *Computers in Human Behavior, 90*, 188 – 195.
- Mitsikopoulou, B. (2014). *“Webquests in Foreign Language Teaching”*. Edition: 1.0. Retrieved from <http://opencourses.uoa.gr/courses/ENL10/>

- NSW Government. (2019). *INTRODUCTION TO SOCIAL MEDIA*. Retrieved from <https://www.telstra.com.au/content/dam/tcom/seniors/pdf/beginners-social-media-part1.pdf>
- Oulousidou, C. (2018). WebQuests: Can they contribute towards the understanding of stories?. *Research Papers in Language Teaching and Learning*, 9(1), 77 – 95.
- Pacific Policy Research Center. (2010). *21st Century Skills for Students and Teachers*. Retrieved from http://www.ksbe.edu/_assets/spi/pdfs/21_century_skills_full.pdf
- Pirozzi, R., Starks-Martin, G., & Dziwiesz, J. (2008). *Critical Reading, Critical Thinking: Focusing on Contemporary Issues* (3rd ed.). University of Pennsylvania: Pearson/Longman.
- Renau, M. L., & Pesudo, M. (2016). Analysis of the implementation of a WebQuest for learning English in a secondary school in Spain. *International Journal of Education and Development using Information and Communication Technology (IJEDICT)*, 12(2), 26 – 49.
- Sen, S., & Oskay, O. O. (2017). The Effects of 5E Inquiry Learning Activities on Achievement and Attitude toward Chemistry. *Journal of Education and Learning*; 6(1), 1 – 9.
- Tamplina, N. C., Mcleanb, S. A., & Paxtona, S. J. (2018). Social media literacy protects against the negative impact of exposure to appearance ideal social media images in young adult women but not men. *Body Image*, 26, 29 – 37.
- The University of MELBOURNE. (2012). *Reading Critically: Ways to develop your critical reading skills*. Retrieved from https://services.unimelb.edu.au/__data/assets/pdf_file/0003/470244/Reading_critically_Update_051112.pdf
- Tufts University. (2019). *Social Media Overview*. Retrieved from <https://communications.tufts.edu/marketing-and-branding/social-media-overview/>
- Wilson, K. (2016). Critical reading, critical thinking: Delicate scaffolding in English for Academic Purposes (EAP). *Thinking Skills and Creativity*, 22, 256 – 265.
- Wolf, M., Sims, J., & Yang, H. (2018). *Social Media? What Social Media?*. Annual

- Conference of the UK Academy for Information Systems, Oxford. Retrieved from https://www.ukais.org/resources/Documents/ukais%202018%20proceedings%20papers/paper_4.pdf
- Zook, C. (2018). What Is Cooperative Learning and How Does It Work?. Retrieved from <https://www.aeseducation.com/blog/what-is-cooperative-learning-and-how-does-it-work>
- กนิษฐ ศรีเคลือบ. (2560). การออกแบบวิธีการได้มาซึ่งตัวอย่าง. เอกสารประกอบการเรียนรายวิชา 2756640 วิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา, กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กมลพัทธ์ โพธิ์ทอง. (2554). ผลของการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยโดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนเรียงความของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- กมลวรรณ กัญญาประสิทธิ์. (2558). 5 คุณลักษณะสำคัญของการสืบเสาะหาความรู้ (5 Essential features of inquiry). เอกสารประกอบการสอน ศูนย์วิทยาศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ PDF. สืบค้นจากhttp://sciedcenter.swu.ac.th/Portals/25/Documents/News/5 Essential features of inquiry_Kamonwan.pdf?timestamp=1434440007462
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). ภาษาเพื่อพัฒนาการคิด หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ สกสศ. ลาดพร้าว.
- กองทัพ เคลือบพนิกุล. (2542). การใช้ภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- กิตติกาญจน์ อินทเกตุ. (2557). การพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWLH – PLUS (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- ขวัญชนก นัยจรรย์. (2551). ผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนด้วยวิธีวิจัยที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย และความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิทยาลัยนาฏศิลป์ สังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.

- โครงการ PISA ประเทศไทย สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2555). ตัวอย่าง
ข้อสอบการประเมินผลนานาชาติ PISA: การอ่าน (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สถาบัน
ส่งเสริมการสอน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.).
- จันทร์ฉายา ชุก. (2560). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยบูรณาการบทเรียนแสงความรู้นับ
เกี่ยวกับการสะท้อนคิดเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณ
ของนักศึกษาปริญญาบัณฑิตในประเทศกัมพูชา (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์). ภาควิชา
หลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- จิตต์นิภา ศรีไสย์, ประนอม วิบูลย์พันธุ์, และอินทร์วุธ เกษตรระชนม์. (ม.ป.ป.). หนังสือเรียนรายวิชา
พื้นฐาน หลักภาษาและการใช้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
บริษัทพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) จำกัด.
- จิรวัดณ์ เพชรรัตน์, และอัมพร ทองใบ. (2556). การอ่านเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต (Reading for
Improving Life Quality). กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- จุฬามาศ รักความสุข. ครู ค.ศ.1. โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม ในพระบรมราชินูปถัมภ์
(จ.กรุงเทพมหานคร). สัมภาษณ์.
- จุลลดา จุลเสวก. (2549). ผลการเรียนรู้แบบสืบสอบร่วมกับการใช้เว็บเควสท์ต่อความสามารถในการ
วิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีความสามารถในการเรียนทางวิทยาศาสตร์
ต่างกัน (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์). ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยี
การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- ชนิซดา ชนะกิจจานุกิจ. (2550). ผลของการเรียนแบบสืบสอบบนเว็บด้วยวิธีการเรียนแบบร่วมมือที่
แตกต่างกัน ที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเรียน
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์). ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชาญชัย หมั่นประสงค์. (2556). การศึกษาผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีวิทยาศาสตร์ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์).
ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- ณัชชา ปกิจเฟื่องฟู. (2559). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้โดยใช้การคิดเป็นฐานด้วยสื่อเครือข่าย
สังคมเพื่อส่งเสริมการรู้เท่าทันสื่อของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต (วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทศึกษาศาสตร์). ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- ณัฐญา ศรีรินยา. ครู ค.ศ.2. โรงเรียนสตรีศรีน่าน (จ.น่าน). (3 ธันวาคม 2561). สัมภาษณ์.

- ณัฐพงษ์ กอสวัสดิ์พัฒน์. (2560). ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยใช้วงจรการเรียนรู้ตามการสืบสอบแบบแนะแนวทางร่วมกับการเขียนบันทึกการเรียนรู้ที่มีต่อความรู้และความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย. *An Online Journal of Education*, 12(2), 123 – 140.
- ณัฐพล ม่วงท่า. (2564). สรุปรูป Digital Stat Thai 2021 จากรายงาน We Are Social ตอนที่ 1. สืบค้นเมื่อวันที่ 23 เมษายน 2564, จาก <https://www.everydaymarketing.co/knowledge/digital-stat-thai-2021-from-we-are-social-report/>
- ณิชชาพัฒน์ ไชยเสนบดินทร์. (2557). การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- เทอดศักดิ์ ไม้เท้าทอง. (2557). การรู้เท่าทันสื่อ: ทักษะสำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Media Literacy: Skill for 21th Century Learning). *วารสารสารสนเทศศาสตร์*, 32(3), 74 – 91.
- นฤนันท์ สิ้นฝาด. ครู ค.ศ.1. โรงเรียนย่านตาขาวรัฐชนูปถัมภ์ (จ.ตรัง). (2 ธันวาคม 2561). สัมภาษณ์.
- นिरชา อุ่นทรัพย์. ครู ค.ศ.1. โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย (จ.อยุธยา). (3 ธันวาคม 2561). สัมภาษณ์.
- บรรจง อมรชีวิน. (2556). *Critical Thinking การคิดอย่างมีวิจารณญาณ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ บรรจง อมรชีวิน.
- บังอร พรพิรุณโรจน์. ครู ค.ศ.1. โรงเรียนโยธินบูรณะ (จ.กรุงเทพมหานคร). (3 ธันวาคม 2561). สัมภาษณ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประภารัช ทิพย์สงเคราะห์. (2555). ผลของการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้เว็บควอสท์ 2.0 และการเสริมศักยภาพทางการเรียนที่เน้นกระบวนการที่มีต่อความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- ประวีณา พลเขตต์. (2560). *เทคนิคการนำเสนอรายการ “ซัวร์ก่อนแชร์” และการรับรู้ของผู้ชม* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- ประเสริฐศักดิ์ เหมินไธสง. (2547). การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. *วารสารวิจัย มข. (บค.)* 4, ฉบับพิเศษ (2547), 136 – 144.

ปราวีณยา สุวรรณณัฐโชติ. (2551). *สืบสอบความรู้และพัฒนาการคิดด้วยเว็บเคสวท์*.

ใน พิมพันธ์ เดชะคุปต์ รัชนิกร หงส์พนัส และปราวีณยา สุวรรณณัฐโชติ (บรรณาธิการ).

ประมวลบทความกลยุทธ์พัฒนาการคิด: ภูมิคุ้มกันในตนเอง. กรุงเทพฯ: พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.).

ปวรรัตน์ ระเวง. (2560). *การรู้เท่าทันสื่อดิจิทัลของผู้ฟังรายการพ็อดคาสท์*

(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). สาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.

พรทิพย์ เย็นจะบก. (2546). การรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy). *วารสารมนุษยศาสตร์*, (11),

111 – 121.

พารัฐ กันทาสุวรรณ. ครู ค.ศ.2. โรงเรียนสามัคคีวิทยาคม (จ.เชียงราย). (1 ธันวาคม 2561).

สัมภาษณ์.

พิชิต วิจิตรบุญรักษ์. (2554). สื่อสังคมออนไลน์: สื่อแห่งอนาคต (Social Media: Future Media).

วารสารนักบริหาร, 31(4), 99 – 103.

พีพีทีวีออนไลน์. (2564). ประกาศจำนวนราษฎรไทย 66,186,727 คน ลดลงกว่าปีก่อน หญิงมากกว่า

ชายเพิ่มขึ้น เฉียด 1.5 ล้าน. สืบค้นเมื่อวันที่ 23 เมษายน 2564, จาก

<https://www.pptvhd36.com/news/สังคม/143600>

โพสต์ทูเดย์. (2560). *ไทยที่ 1 คอมเมนต์โลก*. สืบค้นจาก

<https://www.posttoday.com/it/481316>

พองจันทร์ สุขยิ่ง, กัลยา สหชาติโกสีย์, ภาสกร เกิดอ่อน, ระวีวรรณ อินทรประพันธ์, ศานติ ภัคดีคำ,

และพอพล สุกใส. (2562). *หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย หลักภาษาและการใช้ภาษา*

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ (พิมพ์ครั้งที่ 16). กรุงเทพมหานคร: บริษัท อักษรเจริญทัศน์

อจท.จำกัด.

มนรัตน์ แก้วเกิด. ครู ค.ศ.1. โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย (จ.กรุงเทพมหานคร). (4 ธันวาคม 2561).

สัมภาษณ์.

มารศรี เมืองโคตร. (2554). *การพัฒนาความสามารถในการคิดและการอ่านภาษาไทยอย่างมี*

วิจรรย์ญาณของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้วิธีการคิดแบบหมวกหกใบ (วิทยานิพนธ์

ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น,

ขอนแก่น.

มาร์เก็ตเทียร์. (2564). *โลกโซเชียลมีเดียของคนไทยในปี 2564 ที่น่าสนใจสำหรับนักการตลาด*.

สืบค้นจาก <https://marketeeronline.co/archives/209273>

มูลนิธิชัยพัฒนา. (2560). *เศรษฐกิจพอเพียง*. สืบค้นจาก

https://www.chaipat.or.th/site_content/item/3579-2010-10-08-05-24-39.html

ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554* (พิมพ์ครั้งที่ 2).

กรุงเทพฯ : บริษัท นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น จำกัด.

วรรณิ แกมเกตุ. (2555). *วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ภาควิชา

วิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิจารณ์ พานิช. (2556). *การสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพมหานคร: ส.เจริญการพิมพ์.

วิลาสินี ขวโธธา. (2551). การพัฒนาทักษะการอ่าน การคิด และการเขียน ด้วยการใช้คำถามหมวก

ความคิด 6 สี และการเขียนแผนภาพความคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. *วารสารวิจัย มช.*, 8(4), 152 – 160.

ศานติ ภัทติคำ, พิมพ์ภรณ์ บุญประเสริฐ, และพอล สุกใส. (2551). *หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม :*

การเขียนในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร:

อักษรเจริญทัศน์.

ศิริพร ศรีสุวรรณ. (2557). *การศึกษาความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษา*

ปริญญาบัณฑิตที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคหมวกหกใบ (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต).

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.

ศุภวรรณ เล็กวิไล. (2539). *การพัฒนารูปแบบการสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยกลวิธีการเรียน*

ภาษาโดยใช้หลักการเรียนรู้แบบร่วมมือสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

(วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต). สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.

ศุภวัจน์ พรหมตัน. ครู ค.ศ.2. โรงเรียนนครวิทยาคม (จ.เชียงราย). (2 ธันวาคม 2561). สัมภาษณ์.

ศุภิสรา ทองโพธิ์. (2550). *การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณของ*

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ยุทธศาสตร์เมตาคอกนิชัน (วิทยานิพนธ์ปริญญา

มหาบัณฑิต). สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น,

ขอนแก่น.

ศูนย์ประสานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบคอมพิวเตอร์ประเทศไทย (ไทยเซิร์ต). (2563).

สถิติภัยคุกคาม 2563. สืบค้นเมื่อวันที่ 23 เมษายน 2564 ,

จาก <https://www.thaicert.or.th/statistics/statistics2020.html>

ศูนย์ประสานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบคอมพิวเตอร์ประเทศไทย (ไทยเซิร์ต). (2564).

สถิติภัยคุกคาม 2564. สืบค้นเมื่อวันที่ 23 เมษายน 2564,

จาก <https://www.thaicert.or.th/statistics/statistics.html>

- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *สรุปผลการประเมิน PISA 2015 วิทยาศาสตร์ การอ่าน และคณิตศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.).
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). *ผลการประเมิน PISA 2018 การอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ (ฉบับสมบูรณ์)*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.).
- สถาพร รุ่งสว่าง. (2556). *ประสิทธิภาพของกิจกรรมเว็บควอสท์ที่เน้นสาระการท่องเที่ยวในประชาคมอาเซียนที่มีผลต่อความสามารถในการอ่าน-เขียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- สนิท สัตโยภาส. (2526). *การสอนภาษาไทย (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ทิพย์อักษร.
- สมจิต บุญคงเสน. (2549). *ผลของการสอนภาษาไทยด้วยกลวิธีสืบสอบที่มีต่อความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณและความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- สมบัติ จำปาเงิน, และสำเนียง มณีกาญจน์. (2548). *กลเม็ดการอ่านให้เก่ง (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพมหานคร: สถาพรบุ๊คส์.
- สรคม ดิสสะมาน. (2557). *การพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้แบบสืบสอบเสมือนเพื่อเสริมสร้างความสามารถด้านการอ่านเชิงวิชาการของนิสิตปริญญาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต)*. ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ONDE) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2560). *แผนปฏิบัติการด้านดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมระยะ 5 ปี (พ.ศ.2561 - 2565)*. สืบค้นเมื่อวันที่ 23 เมษายน 2564, จาก <https://www.onde.go.th/view/1/แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม1/TH-TH>
- สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ONDE) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2562). *Digital Literacy Thailand*. สืบค้นจาก <http://www.dlthailand.org>
- สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ONDE) กระทรวงดิจิทัลเพื่อ

- เศรษฐกิจและสังคม. (2563). *ผลการศึกษาและจัดทำดัชนีตัวชี้วัด (Thailand Digital Outlook 2020) ภายใต้โครงการศึกษาวิจัย Thailand Digital Outlook ระยะที่ 2 การพัฒนาดิจิทัลของประเทศไทย ปี 2563*. สืบค้นเมื่อวันที่ 23 เมษายน 2564,
- สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2561). *รายงานผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี 2561 Thailand Internet User Profile 2018*. กรุงเทพมหานคร: สำนักยุทธศาสตร์ สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม.
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2556). *สื่อสังคม*. สืบค้นจาก www.royin.go.th/?knowledges=สื่อสังคม-๔-ตุลาคม-๒๕๕๖
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2561). *สรุปผลที่สำคัญ การสำรวจการมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน พ.ศ. 2561 (ไตรมาส 1)*. กรุงเทพมหานคร: กองสถิติพยากรณ์ สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
จาก <https://drive.google.com/file/d/1HeES8w1TfYRhl6Sas8nU9vndiVFxiJN/view>
- สิริวิจนา แก้วพณี. (2560). *รูปแบบการพัฒนามรดกดิจิทัลด้วยกระบวนการเล่าเรื่องดิจิทัลแบบสืบสอบอย่างมีวิจารณ์ญาณบนเว็บ 3.0 เพื่อส่งเสริมการรู้ดิจิทัลของนิสิตนิกศึกษาสารสนเทศศาสตร์ปริญญาบัณฑิต (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์บัณฑิต)*. ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- สุกัญญา สันติเจริญเลิศ. (2561). *QUICK THAI สรุปภาษาไทย ม.ปลาย*. กรุงเทพมหานคร : Life Balance. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุขุมมาลย์ อนุเวช. ครุ ค.ศ.3. *โรงเรียนจตุรพักตรพิมานรัชดาภิเษก (จ.ร้อยเอ็ด)*. (1 ธันวาคม 2561). สัมภาษณ์.
- สุชาติ บุษย์ชญาณนท์. (2564). *แนวคิดตรรกศาสตร์และการให้เหตุผล*. สืบค้นจาก https://cms.pblthai.com/admin/files/atth/62302901110401/3311100031121_20200523101317.pdf
- สุนันท์ ประสานสอน. (2544). *ผลของการใช้กลวิธีชี้นำการอ่านและการคิดระดับสูง ที่มีต่อความสามารถในการอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณ์ญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์บัณฑิต)*. ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- สุภาณี ชินวงศ์. (2543). *สมิทธิภาพทางภาษาและความสามารถในการเขียน*. *วารสารจุฬารวิจัย*, 7(2543), 9 – 11.

- สุภิกา มินิล. (2558). *ความรู้เท่าทันสื่อและพฤติกรรมการรู้เท่าทันสื่อเฟซบุ๊ก* (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต). สาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
กรุงเทพมหานคร.
- สุรจิจ ปรางสรร, และอรุพงศ์ แพทย์คชา. (2556). กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเว็บเควสท์กับทักษะการคิดขั้น
สูง Learning with a WebQuest on Higher Order Thinking Skills. *วารสารนักบริหาร*
Executive Journal, 33(3), 82 – 93.
- สุริภรณ์ ผดุงโกชน. ครู ค.ศ.2. โรงเรียนแม่สายประสิทธิ์ศาสตร์ (จ.เชียงราย). (5 ธันวาคม 2561).
สัมภาษณ์.
- สุริรัตน์ ไชยสุริยา. (2543). *ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณและ
ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร* (วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต). ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
กรุงเทพมหานคร.
- อนุสรรา เสนไสย. (2550). *ผลของการเรียนการสอนแบบสืบสอบร่วมกับกับการใช้บทเรียนเว็บเควสท์ที่
มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฟิสิกส์และทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาตอนปลาย* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). ภาควิชาหลักสูตร การสอนและ
เทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- อุลีชชา ครุฑะเสน. (2556). *แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เท่าทันสื่อของแกนนำเยาวชน.*
วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, 6(3), 276 – 285.
- เอษรา วสุพันธ์จิต. (2557). *เวลาคุณภาพในครอบครัวและการติดสื่อสังคมออนไลน์ของนักเรียน
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร* (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต). ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
กรุงเทพมหานคร.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

รายนามผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพและความต้องการจำเป็นในการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณและการเขียนให้เหตุผลของครูผู้สอนในรายวิชาภาษาไทย

1. ดร.สุขุมลย์ อนุเวช ครูชำนาญการพิเศษ (คศ.3)
โรงเรียนจตุรพักตรพิมาน รัชดาภิเษก
จังหวัดร้อยเอ็ด
2. นางพารัฐ กันทาสุวรรณ ครูชำนาญการ (คศ.2)
โรงเรียนสามัคคีวิทยาคม จังหวัดเชียงราย
3. นางสาวสุริภรณ์ ผดุงโภชน์ ครูชำนาญการ (คศ.2)
โรงเรียนแม่สายประสิทธิ์ศาสตร์ จังหวัดเชียงราย
4. นายศุภวัจน์ พรหมตัน ครูชำนาญการ (คศ.2)
โรงเรียนนครวิทยาคม จังหวัดเชียงราย
5. นางสาวณัฐญา ศรีรินยา ครูชำนาญการ (คศ.2)
โรงเรียนสตรีศรีน่าน จังหวัดน่าน
6. นางสาวมนรัตน์ แก้วเกิด ครูชำนาญการ (คศ.2)
โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย
จังหวัดกรุงเทพมหานคร
7. นางสาวบังอร พรพิรุณโรจน์ ครูชำนาญการ (คศ.2)
โรงเรียนโยธินบูรณะ จังหวัดกรุงเทพมหานคร
8. นางสาวนิรชา อุ่นทรัพย์ ครูชำนาญการ (คศ.2)
โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย จังหวัดอยุธยา
9. นายณัฏฐ์ สีนฝาด ครู (คศ.1)
โรงเรียนย่านตาขาวรัฐชนูปถัมภ์ จังหวัดตรัง
10. นางสาวจุฑามาศ รักความสุข ครู (คศ.1)
โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม
ในพระบรมราชินูปถัมภ์ จังหวัดกรุงเทพมหานคร

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและการใช้ภาษาของ
แบบสอบถามพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

1. นางมาลาตรี วรรณอุต ข้าราชการบำนาญ ครูชำนาญการพิเศษ (คศ.3)
2. นายชรินทร์ ณ พิกุล รองผู้อำนวยการโรงเรียน
ชำนาญการพิเศษ (คศ.3)
โรงเรียนบ้านเมืองกาญจน์ จังหวัดเชียงราย
3. นางสาววิมลรัตน์ ชัยปรากฏ นักจิตวิทยาคลินิกชำนาญการ
กลุ่มงานจิตเวช
โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์

รายนามผู้เชี่ยวชาญให้สัมภาษณ์ในการพัฒนา (ร่าง) รูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บ
ควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการ
อ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา

1. ดร.สุขุมาลัย อนุเวช ครูชำนาญการพิเศษ (คศ.3)
โรงเรียนจตุรพักตรพิมาน รัชดาภิเษก
จังหวัดร้อยเอ็ด
2. นางพารัฐ กันทาสุวรรณ ครูชำนาญการ (คศ.2)
โรงเรียนสามัคคีวิทยาคม จังหวัดเชียงราย
3. นางสาวสุริภรณ์ ผดุงโภชน์ ครูชำนาญการ (คศ.2)
โรงเรียนแม่สายประสิทธิ์ศาสตร์ จังหวัดเชียงราย
4. นายศุภวัฒน์ พรหมตัน ครูชำนาญการ (คศ.2)
โรงเรียนนครวิทยาคม จังหวัดเชียงราย
5. นางสาวณัฐญา ศรีรินยา ครูชำนาญการ (คศ.2)
โรงเรียนสตรีศรีน่าน จังหวัดน่าน
6. นางสาวมนรัตน์ แก้วเกิด ครูชำนาญการ (คศ.2)
โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย
จังหวัดกรุงเทพมหานคร
7. นางสาวบังอร พรพิรุณโรจน์ ครูชำนาญการ (คศ.2)
โรงเรียนโยธินบูรณะ จังหวัดกรุงเทพมหานคร
8. นางสาวนिरชา อุ้นทรัพย์ ครูชำนาญการ (คศ.2)
โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย จังหวัดอยุธยา

9. นายณนันทน์ สิ้นฝาด ครู (คศ.1)
โรงเรียนย่านตาขาวรัฐชนูปถัมภ์ จังหวัดตรัง
10. นางสาวจุฑามาศ รักความสุข ครู (คศ.1)
โรงเรียนสตรีวัดมหาพฤฒาราม
ในพระบรมราชินูปถัมภ์ จังหวัดกรุงเทพมหานคร

รายนามผู้เชี่ยวชาญประเมินการรับรองรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับ
การใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมี
วิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ประกอบ กรณีกิจ
ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปฏิพันธ์ อุทยานกุล
รองคณบดีคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทัศน์ คล้ายสุวรรณ
รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
4. อาจารย์ ดร.อดิสรณ์ ประทุมถิ่น
ผู้อำนวยการสถาบันภาษาและวัฒนธรรมนานาชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
5. อาจารย์ ดร.นรินธน์ นนทมาลย์
สาขาเทคโนโลยีทางการศึกษา วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

รายนามผู้เชี่ยวชาญประเมินเว็บแควสต์ตามรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์
ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่าง
มีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา

1. อาจารย์ ดร.นรินธน์ นนทมาลย์
สาขาเทคโนโลยีทางการศึกษา วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา
2. อาจารย์ ดร.รัตตมา รัตน์วงศา
สาขาวิชานิติศาสตร์เกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
3. อาจารย์ ดร.วิจิต เทพประสิทธิ์
ผู้ช่วยคณบดีและอาจารย์ประจำสาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

รายนามผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการ
สอนโดยบูรณาการเว็บเควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริม
ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับชั้น
มัธยมศึกษา

1. นางเอื้อง สิริธิประเสริฐ ครูชำนาญการพิเศษ (คศ.3)
โรงเรียนแม่จันวิทยาคม จังหวัดเชียงราย
2. นายรุ่งโรจน์ กันทาเขียว หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย
ครูชำนาญการพิเศษ (คศ.3)
โรงเรียนแม่สายประสิทธิ์ศาสตร์ จังหวัดเชียงราย
3. นางสาววรรณวิษา ศีลาวงษ์ ครูชำนาญการพิเศษ (คศ.3)
โรงเรียนแม่สายประสิทธิ์ศาสตร์ จังหวัดเชียงราย

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและการใช้ภาษา ของ
แบบทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล

1. นางสุวัฒนา ทัดเทียม
ข้าราชการบำนาญ กระทรวงศึกษาธิการ
ออกข้อสอบให้กับทางสพฐ./สทศ. ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรตี ปรีชาปัญญากุล
รองคณบดีคณะมนุษยศาสตร์ ฝ่ายนโยบายและแผน
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ออกข้อสอบให้กับทางสพฐ./สทศ. ตั้งแต่ปี 2562
3. นายไชยวัฒน์ อารีโรจน์
ครูชำนาญการ (คศ.2)
โรงเรียนวิสุทธิรังษี จังหวัดกาญจนบุรี
ออกข้อสอบให้กับทางสพฐ./สทศ. ตั้งแต่ปี 2558

ภาคผนวก ข

เครื่องมือการวิจัย

- แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพและความต้องการจำเป็นในการสอนการอ่านอย่างมี
 วิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย
- แบบสอบถามพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์และการสอนการอ่านอย่างมี
 วิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
- แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับ (ร่าง) รูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้
 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมี
 วิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
- แบบประเมินรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลัก
 ของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
 และการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาโดยผู้เชี่ยวชาญ
- แบบประเมินเว็บแควสต์ตามรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้
 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมี
 วิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
- แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้
 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมี
 วิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
- แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์
 ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถใน
 การอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับ มัธยมศึกษา
- แบบทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล
- แบบตรวจสอบคุณภาพโดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบ
 ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล

**แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพและความต้องการจำเป็นในการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
และการเขียนให้เหตุผลของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย**

คำชี้แจง

การศึกษาความคิดเห็นครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ ความต้องการพัฒนาและ
ประสพการณ์ในการเรียนการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง การอ่านขั้นสูง ที่ต้องใช้สติปัญญาในการอ่านประกอบ
เพื่อแยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นออกจากกัน รวมถึงต้องใช้ทักษะการอ่านจับใจความ ดีความ
และแปลความร่วมกันในการอ่าน ทั้งยังต้องใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า เพื่อบอก
วัตถุประสงค์และน้ำเสียงของผู้เขียน นอกจากนี้ยังต้องใช้อารมณ์ในการสรุป เพื่อให้ได้มาซึ่งการ
สรุปผลเชิงตรรกะ

จึงขอความร่วมมือจากครูผู้สอนวิชาภาษาไทยทุกท่าน ในการตอบแบบสอบถาม/แบบ
สัมภาษณ์ฉบับนี้ตามความเป็นจริง โดยคำตอบและข้อมูลของท่านจะถือเป็นความลับ และจะรายงาน
ข้อมูลในภาพรวมเท่านั้น ซึ่งแบบสอบถามชุดนี้ประกอบด้วย 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ชื่อนามสกุลผู้ตอบแบบสอบถาม/สัมภาษณ์
2. ตำแหน่งปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถาม/สัมภาษณ์
3. ประสพการณ์ในการสอน

ตอนที่ 2 สภาพและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

1. หลักสูตรสถานศึกษาของท่านมีการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมี
วิจารณญาณหรือไม่ ถ้ามี หลักสูตรฯ กำหนดไว้อย่างไร (บรรจุไว้ในระดับชั้นไหน เพราะอะไร)
2. ท่านมีวิธีการสอนให้เด็กเกิดการอ่านอย่างมีวิจารณญาณอย่างไร
3. นักเรียนจะเกิดการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้ ควรต้องมีทักษะอะไรเป็นพื้นฐานหรือไม่
4. ท่านได้มีการใช้สื่อในการช่วยสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณบ้างหรือไม่ อย่างไร
5. ท่านคิดว่าปัญหาใดเป็นอุปสรรคต่อการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
6. ท่านคิดว่า จะแก้ปัญหาการสอนให้เกิดการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้อย่างไร

7. หลักสูตรสถานศึกษาของท่านมีการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนให้เหตุผลหรือไม่ ถ้ามี หลักสูตรสถานศึกษาของท่านกำหนดไว้อย่างไร
8. ท่านมีวิธีการสอนให้เด็กเกิดความสามารถในการเขียนให้เหตุผลอย่างไร
9. นักเรียนจะเกิดความสามารถในการเขียนให้เหตุผลได้ ต้องมีทักษะอะไรเป็นพื้นฐาน
10. ท่านได้มีการใช้สื่อในการช่วยสอนการเขียนให้เหตุผลบ้างหรือไม่ อย่างไร
11. ท่านคิดว่าปัญหาใดเป็นอุปสรรคต่อการสอนการเขียนให้เหตุผล
12. ท่านคิดว่าจะแก้ปัญหการสอนการเขียนให้เหตุผลได้อย่างไร

**ขอขอบคุณในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เพื่อการพัฒนาการสอนการอ่านอย่างมี
วิจรรณญาณต่อไป**

นางสาวภาชิตา ชัยศิลป์
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
โทร. 083-0250765

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

**แบบสอบถามพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์และการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
และการเขียนให้เหตุผลของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น**

คำชี้แจง

การสำรวจครั้งนี้มุ่งศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นทั่วประเทศ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาและออกแบบรูปแบบการสอน

พฤติกรรมการใช้สื่อสังคม หมายถึง พฤติกรรมการเข้าใช้สื่อสังคมของผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในประเด็นการโพสต์ข้อความ การแสดงความคิดเห็น การกดถูกใจสื่อต่าง ๆ ไปจนถึงการกดแบ่งปันบนหน้าบัญชีผู้ใช้สื่อสังคมของตนเอง

จึงขอความร่วมมือจากนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในการตอบแบบสำรวจพฤติกรรมฉบับนี้ตามความเป็นจริง โดยคำตอบและข้อมูลของท่านจะถือเป็นความลับ และจะรายงานข้อมูลในภาพรวมเท่านั้น ซึ่งแบบสำรวจฯ ชุดนี้ประกอบด้วย 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามพฤติกรรมการใช้สื่อสังคม

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการเรียนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลในชั้นเรียน

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาอ่านข้อคำถามต่อไปนี้ โดยกรอกข้อมูลลงในช่องว่างและทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับข้อมูลของท่านมากที่สุด

1. เพศ ชาย หญิง

2. อายุ.....ปี

3. ขณะนี้กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 1 มัธยมศึกษาปีที่ 2 มัธยมศึกษาปีที่ 3

4. ระดับผลการเรียน (เกรดเฉลี่ย)

4.00 – 3.50 3.49 – 2.50 ต่ำกว่า 2.50

5. โรงเรียน.....

6. โรงเรียนอยู่ในภูมิภาค เหนือ กลาง อีสาน ใต้

7. สื่อสังคมที่ใช้มากที่สุดเป็นประจำ

- Facebook Twitter LINE
 Instagram YouTube อื่น ๆ (ระบุ):

8. อุปกรณ์ที่ใช้ในการเข้าถึงสื่อสังคม (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ โดยใส่ ✓ ลงใน)

- โทรศัพท์มือถือ (Smartphone) ไอแพด (iPad)/ แท็บเล็ต (Tablet)
 โน้ตบุ๊ก (Notebook) คอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ (PC)
 อื่น ๆ (ระบุ):

9. ระยะเวลาในการใช้งานสื่อสังคม (ไม่รวมการเล่นเกม)

วันธรรมดา.....ชั่วโมง/วัน

วันหยุด.....ชั่วโมง/วัน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามพฤติกรรมการใช้สื่อสังคม

คำชี้แจง กรุณาอ่านข้อคำถามต่อไปนี้โดยละเอียด และเลือกคำตอบที่ใกล้เคียงกับพฤติกรรม
 ของตนเองมากที่สุดในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่
 กำหนด

ข้อคำถาม	ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	เป็นบางครั้ง	ไม่เคย
การโพสต์ข้อความ (Post)				
1. การโพสต์ข้อความของฉันเป็นไปในทิศทางบวก (สร้างสรรค์, ให้แง่คิด, ชื่นชม, จรรโลงใจ, ผ่อนคลายความเครียด เป็นต้น)				
2. การโพสต์ข้อความของฉันเป็นไปในทิศทางลบ (การวิจารณ์ผู้อื่นในทางเสียหาย, การระบายความแค้น, ออห้ก, เสียดสีเหน็บแนม, การด่าทอ เป็นต้น)				
3. เมื่อฉันมีเรื่องในใจหรือพบเจอสิ่งใดในชีวิตประจำวัน ฉันมักจะโพสต์ข้อความลงในสื่อสังคม (เช่น Facebook, Twitter, Instagram ฯลฯ)				

ข้อความ	ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	เป็นบางครั้ง	ไม่เคย
4. ฉันคิดก่อนจะโพสต์ข้อความลงในหน้าบัญชี (Wall) สื่อสังคมของตนเอง (เช่น Facebook, Twitter, Instagram ฯลฯ)				
5. ฉันมีความสุขเมื่อเห็นข้อความของฉันได้รับการตอบสนองจากเพื่อนหรือคนอื่น ๆ ในสื่อสังคม (เช่น การกด Like/Love/Haha/Wow/Sad/Angry, การแสดงความคิดเห็นโดยข้อความ, ภาพ, ภาพเคลื่อนไหว เป็นต้น)				
เรื่องราวที่สนใจทางสื่อสังคม (Interested)				
6. ข้อความ/เรื่องราวที่ฉันสนใจอ่านทางสื่อสังคม มักเป็นเรื่องราวเชิงบวก สร้างสรรค์ และเพิ่มพูนความรู้				
7. ข้อความ/เรื่องราวที่ฉันสนใจอ่านทางสื่อสังคม มักเป็นเรื่องราวทางด้านลบ การนินทา การวิจารณ์ผู้อื่นในทางที่ไม่เหมาะสม การแฉ ข่าวฉาวเสียหาย เนื้อหาเต็มไปด้วยการโจมตีและการกล่าวโทษ				
การแสดงความคิดเห็น (Comment)				
8. ฉันมักแสดงความคิดเห็นต่อสิ่งที่อ่านผ่านสื่อสังคมที่ฉันสนใจ				
9. ฉันมักแสดงความคิดเห็นโดยการเขียนเมื่อพบข้อความ/เรื่องราวที่ฉันสนใจ				
10. ฉันเขียนแสดงความคิดเห็นตามความรู้สึกในขณะนั้น				
11. ฉันแสดงความคิดเห็นโดยการเขียนในเชิงโต้แย้งเมื่อพบข้อความ/เรื่องราวที่มีความคิดเห็นไม่ตรงกัน				

ข้อคำถาม	ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	เป็นบางครั้ง	ไม่เคย
12. ฉันแสดงความคิดเห็นโดยการเขียนเชิงสนับสนุนข้อความ/เรื่องราวที่ฉันสนใจ				
13. ฉันแสดงความคิดเห็นโดยการถ่ายภาพหรือภาพเคลื่อนไหวสั้น ๆ ในข้อความ/เรื่องราวทางสื่อสังคมที่ฉันสนใจ				
14. ฉันแสดงความคิดเห็นต่อข้อความ/เรื่องราวทางสื่อสังคมที่ฉันสนใจ โดยการใช้ Emoticon เช่น การกด Like/Love/Haha/Wow/Sad/Angry เป็นต้น				
การแบ่งปันข้อมูลหน้าบัญชีผู้ใช้สื่อสังคม (Share)				
15. เมื่อฉันเจอข้อความ/เรื่องราวที่ถูกต้อง ฉันมักแบ่งปันไว้หน้าบัญชีผู้ใช้สื่อสังคมของตนเอง				
16. เรื่องราว/ข้อความที่ฉันแบ่งปันหน้าบัญชีผู้ใช้สื่อสังคมมักเป็นเรื่องราวเชิงบวก สร้างสรรค์ จรรโลงใจ ไม่ทำผู้อื่นเดือดร้อน หรือเสียหาย (เช่น ข้อมูลความรู้, สัตว์โลกน่ารัก, คำคม, การให้กำลังใจ เป็นต้น)				
17. เรื่องราว/ข้อความที่ฉันแบ่งปันหน้าบัญชีผู้ใช้สื่อสังคมมักเป็นเรื่องราวเชิงลบ การด่าทอ หรือวิจารณ์ด้านลบ การเหน็บแนมเสียดสี มีการพาดพิงถึงผู้อื่นเมื่อรู้สึกไม่พึงพอใจ ความเศร้าจากการสูญเสีย เป็นต้น				
การวิเคราะห์สื่อที่อ่านทางสื่อสังคม (Critical)				
18. เมื่อฉันได้อ่านเรื่องราวที่สนใจทางสื่อสังคม ฉันมักจะเชื่อว่าเป็นเรื่องราวที่เป็นจริง โดยไม่มีข้อสงสัย				

ข้อคำถาม	ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	เป็นบางครั้ง	ไม่เคย
19. เมื่อฉันได้อ่านเรื่องราวที่สนใจทางสื่อสังคม ฉันมักจะคิดวิเคราะห์ก่อนจะตัดสินใจตัดสินใจว่า ข้อมูลที่ได้รับเป็นจริง				
20. เมื่อฉันได้อ่านเรื่องราวที่สนใจทางสื่อสังคม ฉันมักจะวิเคราะห์ว่าข้อมูลที่ได้รับเป็นจริงหรือไม่ ด้วยการค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งอื่น ๆ เพิ่มเติม เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนในการตัดสินใจข้อมูล				

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลในชั้นเรียน

คำชี้แจง กรุณาอ่านข้อคำถามต่อไปนี้โดยละเอียด และเลือกคำตอบที่ใกล้เคียงกับพฤติกรรมของตนเองมากที่สุดในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนด

ข้อคำถาม	ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	เป็นบางครั้ง	ไม่เคย
การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ				
21. ฉันได้รับการฝึกการสรุปสาระสำคัญของเรื่อง เช่น จับใจความสำคัญ ลำดับเรื่องราว ตีความ แปลความ				
22. ฉันได้รับการฝึกการวิเคราะห์ข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นจากบทความ หรือจากสื่อต่าง ๆ				
23. ฉันได้รับการฝึกการวิเคราะห์/ตีความ จุดมุ่งหมายของผู้เขียน				
24. ฉันได้รับการฝึกให้เข้าใจกลอุบายในโฆษณา หรือ จุดประสงค์ในการโฆษณา				
25. ฉันได้รับการฝึกการประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูล ก่อนการตัดสินใจข้อมูลนั้น ๆ โดยพิจารณาจากรีวิว, ความ				

ข้อความ	ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	เป็นบางครั้ง	ไม่เคย
นำเชื่อถือของผู้เขียน, กลวิธีการเขียน, และแหล่งที่มาของข้อมูล				
26. ฉันได้รับการฝึกการอนุมานความ หรือฝึกทำนายเหตุการณ์ หรือคาดการณ์ความเป็นไปได้จากเรื่องทีอ่าน หรือสามารถสรุปอิงความ				
27. ฉันได้รับการฝึกการแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดของตนต่อสิ่งที่อ่านอย่างมีเหตุผล				
28. ฉันได้รับการฝึกการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณ โดยใช้เนื้อหาจากสื่อสังคม (เช่น บทความ/ข้อความ จาก facebook, Line, twitter, Instagram ฯลฯ)				
29. ผู้สอนให้คำแนะนำ/ตอบคำถาม/อำนวยความสะดวกให้ฉันเสมอ ระหว่างที่ทำกิจกรรมการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณ				
30. ฉันคิดว่าสามารถอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณได้ดีขึ้น เมื่อได้รับการฝึกการอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณ				
การเขียนให้เหตุผล				
31. ฉันได้รับการฝึกการเขียนแสดงความคิดเห็น				
32. ฉันได้รับการฝึกการเขียนแสดงความคิดเห็น โดยให้เหตุผลประกอบ				
33. ฉันได้รับการฝึกการเขียนสนับสนุน				
34. ฉันได้รับการฝึกการเขียนสนับสนุน โดยให้เหตุผลประกอบ				
35. ฉันได้รับการฝึกการเขียนโต้แย้ง				

ข้อความ	ทุกครั้ง	บ่อยครั้ง	เป็นบางครั้ง	ไม่เคย
36. ฉันได้รับการฝึกการเขียนโต้แย้ง โดยให้เหตุผลประกอบ				
37. ฉันได้รับการฝึกการเขียนที่อิงข้อสนับสนุน จากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ				
38. ฉันได้รับการฝึกการเขียนแสดงความคิดเห็น โดยสังเคราะห์จากข้อมูลที่อ่าน ซึ่งมีหลักฐาน เหตุผลประกอบที่เป็นที่ยอมรับเชื่อถือ				
39. ผู้สอนให้ผลป้อนกลับ (Feedback) ฉันเสมอ เมื่อส่งงานการเขียนแสดงความคิดเห็น				
40. ฉันคิดว่าสามารถเขียนให้เหตุผลได้ดีขึ้น เมื่อได้รับการฝึกการเขียนให้เหตุผล				

41. ในชั้นเรียนของนักเรียน มีการจัดการเรียนการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหรือไม่

มี ไม่มี

42. นักเรียนคิดว่า อุปสรรคใดที่ทำให้นักเรียนไม่สามารถอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้

.....

43. ในชั้นเรียนของนักเรียน มีการจัดการเรียนการสอนการเขียนให้เหตุผลหรือไม่

มี ไม่มี

44. นักเรียนคิดว่า อุปสรรคใดที่ทำให้นักเรียนไม่สามารถเขียนให้เหตุผลได้

.....

ขอขอบคุณในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เพื่อการพัฒนาารูปแบบการสอนต่อไป

นางสาวภาชิตา ชัยศิลป์
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
โทร. 083-0250765

**แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับ (ร่าง) รูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้
5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
และการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา**

1. องค์ประกอบของรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา มีทั้งหมด 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1.1 แนวคิดของรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการสืบสอบ (Inquiry) กระบวนการกลุ่ม (Cooperative Learning) การเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem – Based Learning) และการเรียนการสอนแบบ Scaffolding โดยสร้างความท้าทาย จูงใจ สร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้เรียน นอกจากนี้ยังสามารถให้ผู้เรียนได้สวมบทบาทและมีอิสระในการแก้ปัญหาที่ได้รับมอบหมายในแต่ละกิจกรรม ซึ่งในท้ายที่สุด ผู้เรียนจะสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ จากการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

1.2 แหล่งเรียนรู้และสื่อสังคม หมายถึง แหล่งข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการทำภาระงานให้เสร็จสมบูรณ์ โดยอาจจะเป็นแหล่งข้อมูลแบบออนไลน์หรือแบบออฟไลน์ ซึ่งแหล่งข้อมูลจำนวนมากจะถูกฝังอยู่ในเว็บแควสท์ และเชื่อมโยงไปยังข้อมูลอื่น ๆ ในโลกอินเทอร์เน็ต รวมไปถึงวรรณกรรมต่าง ๆ ทางสื่อสังคม (Social Media) อาทิ บทความ, ข่าว, นวนิยาย, เรื่องสั้น, โฆษณา เป็นต้น การค้นหาข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ต การค้นหาหนังสือหรือข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ หรือการอ่านวรรณกรรมผ่านสื่อสังคม ที่มีอยู่ในแหล่งที่ผู้สอนได้จัดเตรียมไว้ จะทำให้ผู้เรียนค้นข้อมูล ท่องอินเทอร์เน็ต และรับข้อมูลข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 กระบวนการฝึกแสวงหาความรู้ หมายถึง ขั้นตอนหรือกิจกรรมที่มีการนำทางผู้เรียนด้วยคำถาม ทำให้ผู้เรียนต้องค้นหาคำตอบในแหล่งเรียนรู้ที่ได้จัดเตรียมไว้ให้ และนำไปสู่การสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเองในท้ายที่สุด

1.4 กระบวนการกลุ่ม หมายถึง กิจกรรมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแบ่งปันข้อมูลข่าวสารที่ได้รับ เพื่อร่วมกันวิเคราะห์หรือสรุปสาระสำคัญ เป็นการฝึกผู้เรียนให้กล้าแสดงออก รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารอย่างรอบด้าน

1.5 การประเมินผล หมายถึง ขั้นตอนการประเมินผลโดยผู้เรียนประเมินตนเอง และถูกประเมินโดยผู้สอน สามารถสะท้อนคิด ประเมินชิ้นงาน หรือทดสอบด้วยแบบทดสอบ หลังเรียนรู้ด้วยรูปแบบฯ

2. ขั้นตอนของรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บควีสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา แบ่งเป็น 6 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นที่ 1 เริ่มต้นเร้าความสนใจ ผู้สอนจัดกิจกรรมหรือสถานการณ์กระตุ้นหรือท้าทายให้ผู้เรียนสนใจ สงสัยใคร่รู้ อยากรู้ อยากเห็นหรือขัดแย้งเกิดปัญหา ทำให้ผู้เรียนต้องการศึกษาค้นคว้า ทดลอง หรือ แก้ปัญหา (สำรวจ ตรวจสอบ) ด้วยตัวของนักเรียนเอง นอกจากนี้ยังสามารถเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นผู้เลือกประเด็นปัญหาที่สนใจ มาเป็นตัวอย่งภารกิจให้กับเพื่อนร่วมชั้นเรียน

ขั้นที่ 2 ภารกิจในรับผิดชอบ ผู้สอน/ผู้เรียนกำหนดภาระงานและให้ความรู้พื้นฐานทั่วไปของสารสนเทศ ทำให้ผู้เรียน/เพื่อนร่วมชั้นเรียนทราบว่าต้องทำอะไรในการเรียนแต่ละครั้ง และทราบว่าต้องได้ชิ้นงานอะไรเมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรม ทั้งนี้ภาระงาน จะต้องเป็นสิ่งที่ผู้เรียน/เพื่อนร่วมชั้นเรียนสามารถทำได้ น่าสนใจ เป็นประเด็นที่ต้องการหาคำตอบ เป็นต้น

ขั้นที่ 3 อ่านที่มอบให้ได้เรื่อง ผู้สอน/ผู้เรียนมอบหมายคู่มือในการทำภารกิจหรือแก้ปัญหาที่ได้รับแก่ผู้เรียน/เพื่อนร่วมชั้นเรียน ซึ่งเป็นลำดับขั้นตอนที่มีการอธิบายไว้อย่างชัดเจน ในขั้นนี้ผู้เรียน/เพื่อนร่วมชั้นเรียนจะได้อ่านสาร จับใจความสำคัญ ลำดับเรื่องราว ดีความ แปลความ และเข้าใจสาระสำคัญของเรื่อง

ขั้นที่ 4 ปราดเปรื่องเรื่องค้นคว้า ผู้เรียนสำรวจ/ค้นหาคำตอบตามคำถามหลัก 5 ข้อของการรู้เท่าทันสื่อ โดยค้นหาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลและผู้สอน/ผู้เรียนได้จัดเตรียมไว้ เมื่อค้นหาคำตอบได้แล้ว ผู้เรียนรวมกลุ่มเพื่ออภิปรายและร่วมแบ่งปันข้อมูลที่ได้ ก่อนจะทำชิ้นงาน (เขียนให้เหตุผล) ที่ได้รับมอบหมายในช่วงต้นให้แล้วเสร็จ

ขั้นที่ 5 ประเมินค่าผลงานตน ผู้สอนประเมินผลชิ้นงานของผู้เรียนโดยใช้ Rubric เป็นเกณฑ์ในการตรวจ

ขั้นที่ 6 เปลี่ยนเป็นคนมีวิจารณญาณ ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้ในการทำกิจกรรมแต่ละครั้ง และร่วมกันแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็น ก่อนผู้สอนจะกระตุ้นให้ผู้เรียนตระหนักว่าได้เรียนรู้อะไร พร้อมทั้งสนับสนุนพวกเขาให้ขยายประสบการณ์หรือองค์ความรู้ไปใช้ในอนาคตต่อไป

จากการศึกษา วิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในงานวิจัย ผู้วิจัยจึงร่างรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บควีสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ดังแสดงในแผนภาพต่อไปนี้

(ร่าง) รูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลัก
ของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
และการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

องค์ประกอบของรูปแบบฯ

1. แนวคิดของรูปแบบฯ
2. แหล่งเรียนรู้และสื่อสังคม
3. กระบวนการฝึกแสวงหาความรู้
4. กระบวนการกลุ่ม
5. การประเมินผล

ขั้นตอนของรูปแบบฯ

- ? เริ่มต้นเร้าความสนใจ
- 📄 ภารกิจในรับผิดชอบ
- 📖 อ่านที่มอบให้ได้เรื่อง
- 🔍 ปราดเปรื่องเรื่องค้นคว้า
- 🎯 ประเมินค่าผลงานตน
- ✅ เปลี่ยนเป็นคนมีวิจารณญาณ

แบบประเมินรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลัก
ของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

และการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาโดยผู้เชี่ยวชาญ

ชื่อหัวข้อวิทยานิพนธ์ การพัฒนารูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเควสต์ร่วมกับการใช้
5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถ
ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของ
นักเรียนระดับมัธยมศึกษา

DEVELOPMENT OF AN INSTRUCTIONAL MODEL
INTEGRATING WEBQUEST AND FIVE KEY QUESTIONS OF
SOCIAL MEDIA LITERACY TO ENHANCE SECONDARY

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ผู้วิจัย

รองศาสตราจารย์ ดร.ปราวีณา สุวรรณณัฐโชติ

นางสาวภาษิตา ชัยศิลป์

นิสิตระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสาร
การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชื่อผู้ประเมินรูปแบบ.....

ตำแหน่งปัจจุบัน.....

สถานที่ทำงาน.....

ข้อมูลเบื้องต้น

1) การประเมินรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของ
การรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้
เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีข้อคำถามจำนวน 6 ข้อ เป็นการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญต่อ
รูปแบบการสอนฯ ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาจากกระบวนการวิจัย โดยการศึกษาปัญหาและวรรณกรรมที่
เกี่ยวข้อง ศึกษาและสัมภาษณ์สภาพการจัดหลักสูตรและการสอน และสัมภาษณ์ครูผู้สอน รวมถึงการ
วิเคราะห์นักเรียน

2) การประเมินรูปแบบการสอนฯ นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบฯ ที่
พัฒนาขึ้นตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปทดลองใช้จริง

โปรดอ่านรายละเอียดแต่ละรายการและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “ระดับความ
เหมาะสม” ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน หากมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมกรุณาลงรายละเอียดท้าย
รายการประเมิน ซึ่งเป็นแบบประเมินแบบอันดับคุณภาพมาตราส่วนประมาณค่า โดยแบ่งเป็น 5
ระดับได้แก่

ระดับ 5	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	เหมาะสมมาก
ระดับ 3	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	เหมาะสมน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	เหมาะสมมากที่สุด	เหมาะสมมาก	เหมาะสมปานกลาง	เหมาะสมน้อย	เหมาะสมน้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
1. หลักการและเหตุผล					
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ					
3. แผนภาพแสดงองค์ประกอบและขั้นตอนของรูปแบบฯ					
4. องค์ประกอบของรูปแบบฯ					
4.1 แนวคิดของรูปแบบฯ					
4.2 แหล่งเรียนรู้และสื่อสังคม					
4.3 กระบวนการฝึกแสวงหาความรู้					
4.4 กระบวนการกลุ่ม					
4.5 การประเมินผล					
5. ขั้นตอนของรูปแบบฯ					
5.1 สนใจใฝ่รู้					
5.2 สำนวจดูภารกิจ					
5.3 พิชิตด้วยการอ่าน					
5.4 เชี่ยวชาญการค้นหา					
5.5 ประเมินค่าผลงานตน					
5.6 เปลี่ยนเป็นคนมี วิจารณ์ญาณ					

ข้อความถาม	ระดับความคิดเห็น				
	เหมาะสมมากที่สุด	เหมาะสมมาก	เหมาะสมปานกลาง	เหมาะสมน้อย	เหมาะสมน้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
6. รูปแบบการสอนฯ มีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้ส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อการพัฒนาารูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา และการนำรูปแบบการสอนฯ ไปใช้ในสถานการณ์จริง

.....

.....

.....

.....

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ลงชื่อ.....

(.....)

วันที่.....

ผู้วิจัยขอกราบขอบคุณท่านเป็นอย่างสูงที่กรุณาประเมินรูปแบบฯ อันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างมาก

นางสาวภาชิตา ชัยศิลป์
ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
โทร. 083-0250765

**แบบประเมินเว็บเควสต์ตามรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเควสต์ร่วมกับการใช้
5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
และการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา**

ชื่อหัวข้อวิทยานิพนธ์ การพัฒนารูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

DEVELOPMENT OF AN INSTRUCTIONAL MODEL
INTEGRATING WEBQUEST AND FIVE KEY QUESTIONS OF
SOCIAL MEDIA LITERACY TO ENHANCE SECONDARY

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ปราวีณา สุวรรณณัฐโชติ

ผู้วิจัย

นางสาวภาษิตา ชัยศิลป์
นิสิตระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและ
สื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชื่อผู้ประเมินรูปแบบ.....

ตำแหน่งปัจจุบัน.....

สถานที่ทำงาน.....

ข้อมูลเบื้องต้น

1) แบบประเมินเว็บเควสต์นี้ พัฒนาโดยมหาวิทยาลัยซานดิเอโก ซึ่งเป็นฉบับแปลจากงานวิทยานิพนธ์ของนางสาวจุลลดา จุลเสวก ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศึกษา ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2549 เรื่อง ผลของการเรียนแบบสืบสอบร่วมกับการใช้เว็บเควสต์ต่อความสามารถในการวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีความสามารถในการเรียนทางวิทยาศาสตร์ต่างกัน

2) แบบประเมินฯ แบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ ความสวยงามในภาพรวม การนำเข้าสู่บทเรียนงานที่มอบหมาย กระบวนการทำงาน แหล่งการเรียนรู้ และการประเมินผล

3) การประเมินนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความเหมาะสมของเว็บเควสต์ตามรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ผลที่ได้จากการประเมินจะนำไปปรับปรุงแก้ไขเว็บเควสต์ตามรูปแบบการสอนฯ ให้มีความสมบูรณ์ก่อนนำไปใช้ในการเรียนการสอนจริง

โปรดอ่านรายละเอียดแต่ละรายการและใส่คะแนนลงในช่องคะแนนด้านขวามือสุด ซึ่งจะ
แปลผลคะแนน ดังนี้

0	คะแนน	หมายถึง	ควรปรับปรุง
1, 2, 3	คะแนน	หมายถึง	พอใช้
2, 4, 6	คะแนน	หมายถึง	สมบูรณ์

แบบประเมินเว็บเควสต์ของมหาวิทยาลัยซานดิเอโก มีคะแนนเต็มทั้งหมด 50 คะแนน

อ้างอิง :

จูลดา จุลเสวก. (2549). ผลการเรียนรู้แบบสืบสอบร่วมกับการใช้เว็บเควสต์ต่อความสามารถในการ
วิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีความสามารถในการเรียนทางวิทยาศาสตร์
ต่างกัน (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต). ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยี
การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.

ดอดจ์, เบอร์นี่ และคณะ. (2544). แบบประเมินเว็บเควสต์ของมหาวิทยาลัยซานดิเอโก. แปลจาก
A Rubric for Evaluating WebQuests. แปลโดย จูลดา จุลเสวก. กรุงเทพมหานคร:
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

แบบประเมินเว็บเควสต์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น

	ควรปรับปรุง	พอใช้	สมบูรณ์	คะแนน
ความสวยงามในภาพรวม (เฉพาะในส่วนของเว็บเควสต์ ไม่รวมถึงแหล่งการเรียนรู้อื่นที่เชื่อมโยงไปถึง)				
ความน่าสนใจ ในภาพรวม	0 คะแนน ไม่มีรูปภาพประกอบหรือมีน้อย ไม่มีความหลากหลายในการจัดวางรูปแบบและการพิมพ์ หรือ ใช้สีสันดูตึงเกินไป และ/หรือรูปแบบการพิมพ์หลากหลายมากเกินไป ทำให้อ่านยาก ฟันหลังไม่เหมาะสม ทำให้รบกวนการอ่าน	2 คะแนน มีการใช้ภาพประกอบบ้าง แต่ยังมีภาพบางส่วนที่ไม่ช่วยให้เข้าใจเนื้อหา ความคิด และความสัมพันธ์ มีการใช้ตัวอักษร สี และรูปแบบที่หลากหลาย	4 คะแนน มีความเหมาะสมในการเลือกใช้ภาพประกอบเพื่อช่วยในการจินตนาการให้เกิดความเข้าใจในแนวความคิดและความสัมพันธ์ มีการใช้ขนาดอักษร หรือสี ได้เหมาะสมและคงที่สม่ำเสมอ	
การนำทาง ของบทเรียน	0 คะแนน การเข้าถึงบทเรียนทำได้ยาก และสับสน การค้นหาบทเรียนหน้าต่าง ทำได้ยาก และ/หรือ เส้นทางย้อนกลับไม่ชัดเจน	2 คะแนน มีบางครั้งที่ผู้เรียนไปตามเส้นทางและไม่ทราบว่าจะไปที่ไหนต่อไป	4 คะแนน เส้นทางที่เชื่อมต่อกันมีความชัดเจนต่อผู้เรียน ผู้เรียนทราบว่าจะไปที่ไหนได้อย่างไร	
ความสมบูรณ์เชิงเทคนิค	0 คะแนน พบจุดเชื่อมโยงเสียหายมากกว่า 5 แห่ง หรือภาพไม่ปรากฏ ตารางไม่ได้ขนาด มีการสะกด	1 คะแนน พบจุดเชื่อมโยงเสียหายอยู่บ้าง หรือภาพไม่ปรากฏ ตารางไม่ได้ขนาด มีการ	2 คะแนน ไม่พบข้อบกพร่อง	

	ควรปรับปรุง	พอใช้	สมบูรณ์	คะแนน
	คำผิด และ/หรือ ผิดหลักไวยากรณ์	สะกตคำผิด และ/หรือ ผิดหลักไวยากรณ์		
การนำเข้าสู่บทเรียน				
สิ่งจูงใจมีผลต่อการนำเข้าสู่บทเรียน	0 คะแนน การนำเข้าสู่บทเรียนบอกข้อเท็จจริงเพียงอย่างเดียว ไม่มีความเกี่ยวเนื่อง หรือสิ่งที่บ่งบอกความสำคัญ หรือเรื่องที่เสนอมีความกำกวม และไม่ทันสมัยต่อผู้เรียนในปัจจุบัน	1 คะแนน การนำเข้าสู่บทเรียนบอกเนื้อหาบางส่วนให้ผู้เรียนสนใจ และ/หรือ อธิบายคำถามหรือปัญหาที่มีได้	2 คะแนน การนำเข้าสู่บทเรียน ชักนำให้ผู้เรียนเข้าสู่บทเรียนตามความสนใจหรือจุดมุ่งหมาย และ/หรือ อธิบายคำถามหรือปัญหาที่มีได้ดี	
ความรู้ความเข้าใจมีผลต่อการนำเข้าสู่บทเรียน	0 คะแนน การนำเข้าสู่บทเรียนไม่แจ้งแก่ผู้อ่านว่ากำลังเข้าสู่สิ่งใด หรือมีสิ่งที่ผู้เรียนรู้อยู่แล้ว	1 คะแนน การนำเข้าสู่บทเรียนมีการอ้างถึงสิ่งที่ผู้เรียนมีภูมิความรู้มาก่อนแล้ว และเกริ่นนำเพิ่มเติมเกี่ยวกับสิ่งนี้	2 คะแนน การนำเข้าสู่บทเรียนได้ สร้างโดยอิงจากพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนและมีการอธิบายสิ่งที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนนี้เป็นอย่างดี	
งานที่มอบหมาย (เป็นผลที่เกิดจากความพยายามของนักเรียน ไม่รวมถึงขั้นตอนที่บอกให้ทำ)				
การเชื่อมต่องานที่มอบหมายกับ	0 คะแนน งานที่มอบหมายไม่สัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ปลายทาง	2 คะแนน งานที่มอบหมายสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ปลายทางแต่การ	4 คะแนน งานที่มอบหมายสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ปลายทางและมี	

	ควรปรับปรุง	พอใช้	สมบูรณ์	คะแนน
วัตถุประสงค์ ปลายทาง		เชื่อมต่อยังไม่ชัดเจน ว่าผู้เรียนจะต้องรู้และ ทำอะไรจึงจะบรรลุ วัตถุประสงค์อย่างมี ประสิทธิภาพ	ความชัดเจนใน การเชื่อมต่อว่า ผู้เรียนจะต้องรู้ และทำอะไรจึงจะ บรรลุ วัตถุประสงค์อย่าง มีประสิทธิภาพ	
ระดับพุทธิ ปัญญาของ งานที่ มอบหมาย	0 คะแนน งานที่มอบหมายถูก กำหนดอย่างเรียบง่าย หรือซ้ำกับสารสนเทศที่ พบบนเว็บเพจ และ เป็นการตอบคำถามที่ เป็นข้อเท็จจริงที่มีอยู่ แล้ว	3 คะแนน งานที่มอบหมาย สามารถปฏิบัติได้แต่มี ข้อจำกัดงานต้องมีการ วิเคราะห์สารสนเทศ และ / หรือ นำ สารสนเทศมาจาก แหล่งที่หลากหลาย	6 คะแนน งานที่มอบหมาย สามารถปฏิบัติได้ และนำไปสู่ ความคิดที่สูงกว่า การเข้าใจงาน ต้องมีการ สังเคราะห์ สารสนเทศที่มาจาก แหล่งที่ หลากหลาย และ สร้างความรู้ที่ อ้างอิงได้ หรือ ชิ้นงานที่ สร้างสรรค์	
กระบวนการทำงาน (อธิบายที่ละขั้นตอนว่านักเรียนต้องทำอะไรจึงจะทำงานที่มอบหมายได้สำเร็จ)				
ความชัดเจน ของ กระบวนการ	0 คะแนน กระบวนการไม่มีการ กำหนดขั้นตอนที่ ชัดเจน ผู้เรียนไม่มีทาง รู้อย่างแน่นอนว่าต้อง	2 คะแนน มีการชี้ทางให้ แต่ สารสนเทศมีการ ผิดพลาด ผู้เรียนอาจ เกิดการสับสน	4 คะแนน ทุก ๆ ขั้นตอนมี ความชัดเจน ผู้เรียนสามารถ ปฏิบัติไปที่ละ	

	ควรปรับปรุง	พอใช้	สมบูรณ์	คะแนน
	ทำอะไร นอกจากคาดเดาจากสิ่งที่อ่าน		ขั้นตอนและรู้ว่าในขั้นตอนต่อไปจะต้องทำอะไร	
การจัดโครงสร้างเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้วิธีการทำงาน	0 คะแนน กระบวนการขาดกลยุทธและการรวบรวมเครื่องมือในการค้นหาความรู้เพื่อให้งานสำเร็จ กิจกรรมมีความสำคัญเพียงเล็กน้อยที่จะช่วยให้งานสำเร็จ	3 คะแนน กลยุทธ์ และการรวบรวมเครื่องมือในกระบวนการไม่เพียงพอที่จะมั่นใจได้ว่าผู้เรียนจะได้มาซึ่งความรู้เพื่อให้งานสำเร็จ กิจกรรมบางอย่างยังไม่เกี่ยวข้องกับการทำงานให้สำเร็จ	6 คะแนน กระบวนการทำให้ผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันใช้กลยุทธและเครื่องมือเพื่อหาความรู้ที่ต้องการช่วยให้งานสำเร็จ กิจกรรมมีความชัดเจน และออกแบบให้ผู้เรียนได้รับความรู้จนถึงการคิดขั้นสูง	
ความสมบูรณ์ของกระบวนการ	0 คะแนน มีขั้นตอนน้อยเกินไป ไม่มีการแยกการกำหนดบทบาท	1 คะแนน มีการแยกงานหรือหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายบ้าง กิจกรรมมีความซับซ้อน	2 คะแนน บทบาทที่แตกต่างกันถูกกำหนดให้ช่วยเหลือผู้เรียนให้เข้าใจมุมมองต่างๆ และ/หรือแบ่งความรับผิดชอบในการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย	
แหล่งการเรียนรู้ (ควรจะประเมินแหล่งการเรียนรู้ทั้งหมดที่มีการเชื่อมโยงถึง)				

	ควรปรับปรุง	พอใช้	สมบูรณ์	คะแนน
ความสัมพันธ์ และปริมาณ ของแหล่ง การเรียนรู้	0 คะแนน แหล่งการเรียนรู้ที่จัด ให้ไม่เพียงพอให้ผู้เรียน ทำงานที่มอบหมายได้ สำเร็จ หรือ มี แหล่งข้อมูลมากเกินไป กว่าที่ผู้เรียนจะนำมาใช้ ในช่วงเวลาที่เหมาะสม	2 คะแนน มีการเชื่อมโยงระหว่าง แหล่งการเรียนรู้และ สารสนเทศที่ต้องการ สำหรับผู้เรียนที่ ต้องการทำงานให้ สำเร็จ บางแหล่งการ เรียนรู้ยังไม่มีข้อมูล ใหม่	4 คะแนน มีความชัดเจน และเชื่อมโยง อย่างมีความหมาย ระหว่างแหล่งการ เรียนรู้ทั้งหมด และมีสารสนเทศ ที่ผู้เรียนต้องการ ครบถ้วน เพื่อให้ ผู้เรียนทำงานที่ มอบหมายได้ สำเร็จ	
คุณภาพของ แหล่ง การเรียนรู้	0 คะแนน การเชื่อมโยงแหล่งการ เรียนรู้ นำไปสู่อะไร สารสนเทศปกติที่ สามารถพบได้ใน ห้องเรียนทั่วไป	2 คะแนน แหล่งการเรียนรู้บาง แห่งเสนอสารสนเทศที่ นอกเหนือจากเนื้อหา ในห้องเรียน	4 คะแนน แหล่งการเรียนรู้ เหมาะสมกับการ ใช้ประกอบในเว็บ เควสต์ มีแหล่งการเรียนรู้ ที่หลากหลายและ เพียงพอสำหรับ ให้ผู้เรียนคิดได้ อย่างลึกซึ้ง	
การประเมินผล				
ความชัดเจน ของเกณฑ์ การประเมิน	0 คะแนน เกณฑ์ที่ใช้ไม่มีการบอก รายละเอียด	3 คะแนน เกณฑ์ที่ใช้มีการบอก รายละเอียดไว้ บางส่วน	6 คะแนน เกณฑ์ที่ใช้ มี ขั้นตอนที่ชัดเจน ในรูปแบบของ	

	ควรปรับปรุง	พอใช้	สมบูรณ์	คะแนน
			การประเมินเชิง มิติ (rubric) เจื่อนไขประเมินมี การอธิบายทั้ง ด้านเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ ประเมินมีความ ชัดเจนในการวัด ความสำเร็จใน การทำงานของ ผู้เรียน	
คะแนนรวม (50 คะแนน)				

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 CHULALONGKORN UNIVERSITY

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้เชี่ยวชาญ

วันที่.....

ผู้วิจัยขอกราบขอบคุณท่านเป็นอย่างสูงที่กรุณาประเมินเว็บเควสต์ฯ อันเป็นประโยชน์ต่อ
 งานวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างมาก

นางสาวภาชิตา ชัยศิลป์
 ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 โทร. 083-0250765

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนแม่สายประสิทธิ์ศาสตร์

วิชา การอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล

เรื่อง สิ่งลึกลับในหอผู้ป่วย 1

เวลา 3 คาบ (150 นาที)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ผู้สอน นางสาวภาชิตา ชัยศิลป์

สาระสำคัญ

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นการอ่านขั้นสูง ที่ต้องใช้สติปัญญาในการอ่านประกอบเพื่อแยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นออกจากกัน รวมถึงต้องใช้ทักษะการอ่านจับใจความ ดีความ และแปลความร่วมกันในการอ่าน ทั้งยังต้องใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า เพื่อบอกวัตถุประสงค์และน้ำเสียงของผู้เขียน นอกจากนี้ยังต้องใช้การอนุมานในการสรุป เพื่อให้ได้มาซึ่งการสรุปผลเชิงตรรกะ โดยใช้ความรู้และประสบการณ์เดิมของตนเองเป็นพื้นฐานในการอ่าน

การเขียนให้เหตุผล เป็นการเขียนที่ประยุกต์ใช้โครงสร้างของการแสดงทรรศนะ ซึ่งประกอบด้วยที่มาของเรื่องราว ข้อเสนอสนับสนุน และข้อสรุป

ผลการเรียนรู้

ผู้เรียนสามารถ

1. สรุปสาระสำคัญของเรื่องได้
2. จำแนกข้อเท็จจริงและความคิดเห็นได้
3. ประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลและตัดสินข้อมูลโดยใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อได้
4. แสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดของตนต่อสิ่งที่อ่านได้
5. แสวงหาความรู้โดยสืบค้นจากแหล่งเรียนรู้และสื่อสังคมที่มอบหมายไว้ให้ได้
6. แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแบ่งปันข้อมูลข่าวสารที่ได้รับเพื่อร่วมกันวิเคราะห์หรือสรุปสาระสำคัญได้
7. ประเมินผลงานตนเอง และประเมินผลงานของเพื่อนได้

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

สมรรถนะของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

สาระการเรียนรู้

1. การอ่าน
2. การสรุปสาระสำคัญของเรื่อง
3. การจำแนกข้อเท็จจริงและความคิดเห็น
4. การประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลและการตัดสินใจ
5. การแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดของตนต่อสิ่งที่อ่าน

แหล่งอ้างอิง

ครูโอ๊ (นามแฝง). (2561). การแยกข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน.

สืบค้นเมื่อ 18 มิถุนายน 2563, จาก

<https://www.youtube.com/watch?v=nM3SmcS8qyl&feature=youtu.be>

ซัชพล เกียรติขจรธาดา. (2561). สงครามที่ไม่มีวันชนะ ประวัติศาสตร์การต่อสู้ระหว่างมนุษย์และเชื้อโรค. นนทบุรี : บริษัท ภาพพิมพ์ จำกัด.

ทรูปลูกปัญญา. (2559). ข้อเท็จจริง ข้อมูลสนับสนุน และข้อคิดเห็น. สืบค้นเมื่อ 18 มิถุนายน 2563,

จาก <http://www.truelookpanya.com/learning/detail/31107-043672>

ภาชิตา ชัยศิลป์. (2563). เอกสารประกอบการเรียน เรื่อง ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น.

สืบค้นเมื่อ 18 มิถุนายน 2563, จาก

<https://drive.google.com/file/d/108qGeKlocXxpwrSeenPOvVoxbC4Yyvfa/view>

ภาชิตา ชัยศิลป์. (2563). เอกสารประกอบการเรียน เรื่อง การเขียนให้เหตุผล.

สืบค้นเมื่อ 18 มิถุนายน 2563, จาก [https://drive.google.com/file/d/1RwN_P-](https://drive.google.com/file/d/1RwN_P-ypGKTah6SFbfeFFmivLaWo3TvU/view)

[ypGKTah6SFbfeFFmivLaWo3TvU/view](https://drive.google.com/file/d/1RwN_P-ypGKTah6SFbfeFFmivLaWo3TvU/view)

Siamchemi.com. (2563). คลอริน คลอไรด์ และประโยชน์คลอริน. สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2563,

จาก <https://www.siamchemi.com/คลอริน/>

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบฝึกหัดที่ 4 เรื่อง สิ่งลึกลับในหอผู้ป่วย 1
2. เว็บบอร์ด เรื่อง สิ่งลึกลับในหอผู้ป่วย 1
3. Padlet (แอปพลิเคชันในการแสดงความคิดเห็น)

กิจกรรมการเรียนรู้			
คำชี้แจง	ครู	รับทเป็น	อาจารย์แพทย์
	นักเรียน	รับทเป็น	นักศึกษาแพทย์

คาบที่ 1

ขั้นที่ 1 สงสัยใฝ่รู้

อาจารย์แพทย์ยืนอยู่หน้าชั้นเรียน เปิดภาพเหตุการณ์ที่หมออิกนาซ เซมเมลไวส์ (Ignaz Semmelweis) ได้พบเจอในคำคืนอันหนาวเหน็บคืนหนึ่ง

อาจารย์แพทย์กล่าวว่า “ภาพที่ปรากฏเป็นภาพคืนอันหนาวเหน็บในปี ค.ศ. 1846 หมอหนุ่มชาวฮังการีวัย 28 ปี ชื่ออิกนาซ เซมเมลไวส์ (Ignaz Semmelweis) ต้องประหลาดใจกับภาพที่เห็นเมื่อเขาเดินมาถึงประตูโรงพยาบาลเวียนนาในกลางดึก หญิงสาวท้องแก่ที่เริ่มเจ็บท้องแล้วคนหนึ่งกำลังนั่งขัดตัวหนาวสั่นอยู่ที่พื้นหน้าประตูโรงพยาบาล เขาจึงบอกให้หญิงสาวคนนี้เข้าไปในโรงพยาบาล แต่ไม่ว่าจะพูดอย่างไรก็ตาม เธอก็ไม่ยอมจะเดินเข้าไปในโรงพยาบาล”

“ต่อมาภายหลังหมอเชมเมลไวส์จึงได้เรียนรู้ว่า หญิงสาวท้องแก่คนนี้กำลังนั่งรอเพื่อให้เข้มนานาฬิกาบอกเวลาว่าเลยเที่ยงคืนไปก่อน แล้วเธอก็จะยอมเข้าไปในโรงพยาบาล หมอเชมเมลไวส์เข้าใจได้ในทันทีว่าทำไมเธอจึงทำเช่นนั้น เพราะตัวเธอก็เคยได้ยืมข้าวลือนั้นมาก่อนเช่นกัน ข้าวลือนั้นว่ามีบางสิ่งบางอย่างซ่อนตัวอยู่ในห่อผู้ป่วย 1 และคอยฆ่าหญิงที่จะมาคลอด!”

“เพราะเหตุใดจึงมีข้าวลือนั้น แล้วอะไรคือบางสิ่งที่ยังซ่อนตัวอยู่ในห่อผู้ป่วย 1 กันแน่?”

ขั้นที่ 2 สํารวจตุการกิจ

อาจารย์แพทย์มอบหมายภารกิจให้กับคุณซึ่งเป็นนักศึกษาแพทย์ 3 ภารกิจ ดังนี้

1. จากเรื่องราวในปี ค.ศ. 1846 คุณต้องหาข้อเท็จจริงให้ได้ว่า เกิดอะไรขึ้นในห่อผู้ป่วย 1? มีอะไรซ่อนอยู่หรือไม่ และเพราะเหตุใดแม่ที่มาคลอดลูกในห่อผู้ป่วย 1 จึงมีอัตราการเสียชีวิตสูงกว่าคลอดในห่อผู้ป่วย 2

2. เมื่อข้อเท็จจริงในเรื่องดังกล่าวปรากฏ หมอเชมเมลไวส์ได้คิดวิธีการแก้ไขปัญหามาได้วิธีหนึ่ง แต่เขาไม่สามารถอธิบายได้ว่าเพราะเหตุใดจึงต้องแก้ปัญหาดังกล่าวนี้ ทำให้วิธีการแก้ปัญหามาได้เพียงชั่วคราวเท่านั้น หลังจากนั้นไม่นานอัตราการตายของแม่ที่มาคลอดลูกก็เพิ่มขึ้นไปอีก เนื่องจากไม่มีคำอธิบายดี ๆ ในการแก้ปัญหาดังกล่าวของหมอเชมเมลไวส์ ทำให้ทุกคนหย่อนยานและไม่เชื่อวิธีการของเขา คุณจงใช้ความรู้ในยุคปัจจุบันเขียนอธิบายว่าเพราะเหตุใดจึงต้องแก้ปัญหาดังกล่าวด้วยวิธีการของหมอเชมเมลไวส์ และหาเหตุผลที่น่าเชื่อถือมาสนับสนุนวิธีการดังกล่าว

3. จากนั้นเข้าร่วมสัมมนา กับนักศึกษาแพทย์คนอื่น ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการในการรักษาและการแก้ปัญหาดังกล่าวของคุณแม่ที่มาคลอดลูกในห่อผู้ป่วย 1 ที่ได้ค้นคว้ามาเพื่อสนับสนุนหมอเชมเมลไวส์ โดยคุณจำเป็นต้องอ่านงานของนักศึกษาแพทย์คนอื่น ๆ อย่างน้อย 3 คน สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างหลากหลาย แล้วกลับมาดูวิธีการของตนเองอีกครั้ง ก่อนจะส่งรายงานให้กับอาจารย์แพทย์

ขั้นที่ 3 พิชิตด้วยการอ่าน, ขั้นที่ 4 เชี่ยวชาญการค้นหา

สิ่งลึกลับในห่อผู้ป่วย 1

1. ข้าวลือน

โรงพยาบาลประจำเมืองเวียนนาที่ชื่อ Vienna General Hospital ในวันนั้นถือได้ว่าเป็นโรงเรียนแพทย์ที่มีการเรียนการสอนที่ดีที่สุดแห่งหนึ่งในยุโรป ในวันที่โรงพยาบาลแห่งนี้เปิดทำการครั้งแรกนั้นถือได้ว่าเป็นโรงพยาบาลที่ใหญ่และทันสมัยที่สุดในยุโรป การแพทย์ของเวียนนากำลังอยู่ในยุคทอง ใครที่อยากได้รับการรักษาที่ดีที่สุดในยุโรปต้องเดินทางมาที่โรงพยาบาลแห่งนี้ แผนกทำคลอด

ของโรงพยาบาลก็เพิ่งจะขยายพื้นที่เพิ่มขึ้นเพื่อให้พอเพียงสำหรับผู้หญิงที่จะมารับบริการ หอพักของผู้ป่วยแบ่งเป็น 2 ส่วน มีชื่อว่า หอผู้ป่วย 1 และหอผู้ป่วย 2 โดยจะแบ่งรับแม่ที่จะมาคลอดเข้าหอผู้ป่วย สลับวันกัน

ประมาณช่วงกลางของศตวรรษที่ 19 ชาวลือก็เริ่มต้นขึ้น เป็นชาวลือที่เล่ากันปากต่อปากในหมู่หญิงตั้งครรภ์ ว่ากันว่า มีบางสิ่งบางอย่างที่ลึกลับซ่อนอยู่ในหอผู้ป่วยเบอร์ 1 สิ่งนั้นเป็นอะไรไม่มีใครรู้ แต่มันกำลังฆ่าแม่ที่ไปคลอดลูกจำนวนมาก ถ้าใครเกิดเจ็บท้องแล้วจะไปคลอดลูกที่โรงพยาบาลจงทำทุกอย่างเท่าที่ทำได้เพื่อให้ได้ไปคลอดในหอผู้ป่วย 2 ถ้าใครถูกจัดให้ไปนอนที่หอผู้ป่วย 1 เธอนั้นจะไม่ได้กลับบ้านพร้อมกับลูก!!

หลังจากเหตุการณ์ในวันคืนนั้น หมอเซมเมลไวส์ก็อดสงสัยไม่ได้ว่า ชาวลือที่ว่านั้นเป็นเรื่องจริงหรือไม่? ด้วยความสงสัย หมอเซมเมลไวส์จึงได้ไปสอบถามพยาบาลในแผนกและผู้ป่วยที่เข้ามารับการรักษา พบว่า มีเรื่องเล่าลือเกี่ยวกับสิ่งลึกลับในหอผู้ป่วย 1 บางคนก็คิดว่าเป็นลามาซูด ปีศาจในตำนานสุเมเรียนและเมโสโปเตเมีย ที่มักคุกคามข่มขู่สตรีในระหว่างตั้งครรภ์ มักขโมยเด็กทารกจากอ้อมแขนแม่มายามป้อนนมลูกเพื่อกินกระดูกอ่อน ๆ อีกทั้งชอบดูด

เลือดมนุษย์ อีกด้วย แต่ท้ายที่สุดแล้ว ก็ไม่มีใครรู้ว่าเกิดอะไรขึ้น รู้แค่เพียงถ้าแม่ได้มาคลอดในหอผู้ป่วย 1 เธอนั้นก็ต้องตายเพียงสถานเดียว ทุกคนจึงหวาดกลัวและไม่กล้ามาคลอดที่หอผู้ป่วย 1

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำถามข้อที่ 1 หากคุณเป็นคุณหมอเซมเมลไวส์ คุณจะเชื่อชาวลือที่ได้ไปสอบถามมาหรือไม่?

เชื่อ

ไม่เชื่อ

คุณอาจจะพบข้อกังขาในความเชื่อของตัวเอง คุณจึงต้องมาวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของข้อมูลอีกครั้ง โดยตั้งประเด็นคำถาม ดังนี้

1. ใครเป็นผู้ให้ข้อมูลนี้แก่เรา เขามีอาชีพอะไร

เพื่อนร่วมงาน อาชีพ หมอ/พยาบาล

ผู้ป่วย/คนไข้ อาชีพ ไม่ทราบแน่ชัดต้องค้นข้อมูลเพิ่มเติม

2. เรื่องราวจากผู้ให้ข้อมูลนี้ถูกบอกเล่าอย่างไร

เป็นการเล่าปากต่อปาก เป็นไปในลักษณะของชาวลือ

3. แล้วคุณได้เรียนรู้อะไรจากข้อมูลชุดนี้

เป็นข้อมูลที่ถูกล่าต่อ ๆ กันมา โดยไม่มีใครรู้ว่าเกิดอะไรขึ้นกันแน่ เป็นความเชื่อ

ไม่มีใครพิสูจน์

4. เกิดคำถามอะไรขึ้นในใจหรือไม่ เมื่อได้ฟังข้อมูลชุดนี้

เกิดคำถามขึ้นในใจ ตกลงแล้วอะไรกันแน่ที่ฆ่าแม่ในหอผู้ป่วย 1

5. ข้อมูลที่ได้กำลังชักจูงหรือไม่

ชักจูงให้เห็นว่าเป็นสิ่งลึกลับ/ สิ่งลึกลับ/ เป็นความเชื่อทางศาสนา

ตัวชี้วัด : 3. ประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลและตัดสินข้อมูลโดยใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อได้

เมื่อหมอเซมเมลไวส์วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับมาแล้ว เขาจึงไปค้นข้อมูลเพิ่มเติมโดยไปรื้อข้อมูลเก่า ๆ ของโรงพยาบาลที่บันทึกไว้หลายปีมาศึกษา สิ่งแรกที่เขาพบคือข่าวลือนั้นเป็นจริง แม่ที่มาคลอดลูกในหอผู้ป่วย 1 มีโอกาสเสียชีวิตสูงกว่าแม่ที่มาคลอดลูกในหอผู้ป่วย 2 และไม่ใช่มากกว่าจำนวนนิด ๆ หน่อย ๆ แต่มากกว่าเกือบถึง 10 เท่า การตายที่สูงกว่านี้ยังมีจุดเริ่มต้นที่ค่อนข้างแน่นอน นั่นคือเริ่มเกิดขึ้นในปี ค.ศ. 1841 ก่อนหน้านั้นอัตราการตายของแม่ที่มาคลอดที่โรงพยาบาลจะอยู่ประมาณ 2 ใน 100 คน ตัวเลขนี้จะพอ ๆ กันทั้งในหอผู้ป่วย 1 และ 2 แต่หลังจากปี ค.ศ. 1841 เป็นต้นมา จู๊ ๆ อัตราการตายของแม่ที่มาคลอดในหอผู้ป่วย 1 ก็ทะยานสูงขึ้นอย่างน่ากลัว จนบางเดือนอัตราการตายของแม่สูงขึ้นไปถึง 32 เปอร์เซ็นต์!! นั่นหมายถึงมีแม่ตายมากถึง 32 คนใน 100 คน หรือพูดง่าย ๆ คือ แม่ 3 คนที่เดินเข้าไปหอผู้ป่วย 1 เพื่อมาคลอดลูก จะมี 1 คนที่สุดท้ายต้องกลายเป็นศพนอนรอการชันสูตรอยู่ในห้องดับจิต อัตราการตายที่สูงขนาดนี้ ถือว่ามากกว่าการตายของแม่ที่คลอดลูกข้างถนนเสียอีก นั่นแสดงว่ามีบางอย่างในโรงพยาบาล โดยเฉพาะในหอผู้ป่วย 1 ที่กำลังแอบฆ่าแม่ที่มาคลอดจริง ๆ หมอเซมเมลไวส์พบว่าสิ่งนั้นคือสิ่งที่เรียกว่า **ภาวะไข้หลังคลอด (Childbed fever)**

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

2. ภาวะไข้หลังคลอด (Childbed fever)

ภาวะไข้หลังคลอดนี้ไม่ใช่โรคใหม่ แต่เป็นอาการป่วยที่มีการบันทึกไว้นานนับเป็นพัน ๆ ปีแล้ว ลักษณะที่น่าสนใจอย่างหนึ่งของภาวะไข้หลังคลอดนี้คือ มันจะระบาดเป็นพัก ๆ จู๊ ๆ ก็จะมีแม่ตายหลังคลอดอย่างมากโดยไม่รู้สาเหตุ แล้วจู๊ ๆ ก็จะไม่ตายไปเองโดยไม่รู้สาเหตุเช่นกัน โดยส่วนมากมักจะกล่าวว่าเป็นการลงโทษจากพระเจ้า หรือมีใครบางคนในสังคมทำสิ่งที่เป็นเรื่องอุบาทว์เอาไว้เทพเจ้าจึงลงโทษ หรือเป็นการกระทำของมารร้าย ผีสิง ฯลฯ

ภาวะไข้หลังคลอดที่รู้จักกันมาในประวัติศาสตร์อันยาวนาน มักจะบรรยายภาวะนี้ไว้ว่า ผู้ป่วยจะมีไข้สูง หนาวสั่น อาการไข่นี้มักเกิดขึ้นประมาณ 2-3 วันหลังคลอด หรืออาจจะเกิดขึ้นทันทีหลังคลอดก็ได้ ผู้ป่วยจะตัวแดง เหงื่อท่วมตัวจนผ้าปูเตียงเปียก ต่อมาท้องจะเริ่มปวดและปองขึ้น อาการปวดจะรุนแรงขึ้นอย่างรวดเร็วจนถึงขนาดว่าแค่แตะโดนหรือแม้แต่ผ้าห่มบาง ๆ คลุมไปบนท้องก็ทำให้

เจ็บได้ นอกจากนี้ผู้ป่วยจะยังมีน้ำสีขุ่น ๆ กลิ่นเหม็นเหมือนอาหารบูดเน่าไหลออกมาจากช่องคลอดตามฝ่ามือฝ่าเท้าอาจจะมีจุดสีม่วง ๆ เป็นจ้ำ ๆ ขึ้นมา อาการป่วยอาจจะมีอาการแสบร้อน ๆ ลง ๆ ได้ แต่ที่น่าแปลกคือ หลายครั้งอาการปวดและไข้จะทุเลาลงจนคุณคิดว่ากำลังจะหายดี ก่อนจะเสียชีวิตในเวลาต่อมา

คำถาม คือ อะไรคือสาเหตุของภาวะไข้หลังคลอด?

คำตอบ คือ “ผู้เชี่ยวชาญ” หลายคนในยุคของหมอเซมเมลไวส์เชื่อว่าตัวเองรู้คำตอบ แต่ “ผู้เชี่ยวชาญทั้งหลาย” กลับมีความเห็นที่ไม่ตรงกันเลย คำอธิบายที่เชื่อว่าเป็นสาเหตุมีมากกว่า 30 คำอธิบายด้วยกัน บ้างก็ว่าเป็นเพราะหอบผู้ป่วยอากาศถ่ายเทไม่ดี บ้างก็ว่าเป็นเพราะผู้ป่วยท้องผูก โภชนาการของแม่ไม่ดี ลำไส้ไม่สะอาด อสุจิของสามีไม่ดี ไปจนถึงแม่ตายเพราะกลัวเสียงกระดิ่งที่พระสันตชนมารับศพคนอื่น แต่คำอธิบายที่ดูเหมือนจะได้รับการยอมรับในวงกว้างมากที่สุดคือ แม่ตายเพราะสิ่งที่เรียกว่า *miasma* หรือ **อากาศเป็นพิษ**

เพื่อที่จะหาว่าอะไรคือคำอธิบายของความแตกต่างระหว่างหอบผู้ป่วยทั้งสองนี้ หมอเซมเมลไวส์จึงศึกษาลงในรายละเอียดต่าง ๆ ของหอบผู้ป่วยทั้งสอง แต่สิ่งที่เขาพบคือ หอบผู้ป่วยทั้งสองแผนกแทบจะไม่มีอะไรแตกต่างกันเลย บรรยากาศก็เหมือนกัน การระบายอากาศก็ไม่ต่างกัน ขนาดห้องก็เท่ากัน จำนวนคนป่วยต่อหมอก็เท่ากัน ลักษณะของคนไข้ที่เข้ามาคลอดก็ไม่ต่างกัน เพราะรับเข้าโรงพยาบาลสลับวันกัน กลิ่นในหอบผู้ป่วยก็เหมือนกัน เสียงกระดิ่งที่ตั้งก็ได้ยินไม่ต่างกัน อาหารที่ผู้ป่วยกินก็เหมือนกันมีเพียงสิ่งเดียวเท่านั้นที่ต่างกันอย่างเห็นได้ชัดคือ หอบผู้ป่วย 1 นั้นทำคลอดโดยหมอและนักเรียนแพทย์ หอบผู้ป่วย 2 ทำคลอดโดยพยาบาล นักเรียนพยาบาล และผดุงครรภ์

คำถามจึงแคบลงเป็นว่า หมอและนักเรียนแพทย์มีวิธีทำคลอดอย่างไรที่แตกต่างไปจากพยาบาลหรือผดุงครรภ์อย่างนั้นหรือ? ทำไมแม่ที่มีหมอและนักเรียนแพทย์ทำคลอดให้จึงเสียชีวิตมากกว่ามาก?

3. ความต่างเดียว

ความต่างเดียวที่เห็นได้ชัดกลับไม่สามารถอธิบายอัตราการตายที่แตกต่างกันอย่างมากมายเช่นนี้ได้ เพราะการทำคลอดของหมอและพยาบาลนั้นเหมือนกันทุกขั้นตอน ถ้าสงสัยว่าทักษะในการทำคลอดของพยาบาลและนักเรียนพยาบาลจะดีกว่าทักษะของหมอหรือเปล่า? ก็ไม่ใช่อีก เพราะเมื่อหมอเซมเมลไวส์เฝ้าดูลงในรายละเอียดก็พบว่าโดยรวมแล้วทักษะการทำคลอดของหมอและนักเรียนแพทย์ดูจะดีกว่าเสียอีก แม้ว่าจะพิจารณาจุดปัจจัยต่าง ๆ ที่น่าจะเป็นไปได้อย่างละเอียด

เขาก็กังมองไม่ออกว่าอะไรกันแน่ที่กำลังฆ่าแม่ที่มาคลอดในหอพักผู้ป่วย 1

หมอเซมเมลไวส์จึงกลับมาทบทวนข้อมูลที่ได้พบเจอมาอีกครั้ง โดยวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็นข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลอย่างละเอียด

คำถามข้อที่ 2 จากการค้นหาข้อมูลของหมอเซมเมลไวส์ ข้อความใดเป็นข้อเท็จจริงให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องข้อเท็จจริง ข้อความใดเป็นความคิดเห็นให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องความคิดเห็น

ข้อ	ข้อความ	ข้อเท็จจริง	ความคิดเห็น
1	มีข่าวลือเกี่ยวกับหอผู้ป่วย 1 เกิดขึ้นในโรงพยาบาลเวียนนา	✓	
2	ผู้คนพากันหวาดกลัว ไม่กล้ามาคลอดที่หอผู้ป่วย 1		✓
3	บางคนคิดว่าสิ่งลึกลับนั้นคือปีศาจลามาชูตที่คอยคุกคามแม่ระหว่างตั้งครรภ์และมักขโมยเด็กทารกไปเพื่อกินกระดูกอ่อน ๆ		✓
4	แม่ที่มาคลอดในหอผู้ป่วย 1 มีโอกาสเสียชีวิตมากกว่าแม่ที่มาคลอดลูกในหอผู้ป่วย 2 เกือบ 10 เท่า	✓	
5	อัตราการเสียชีวิตของแม่ที่มาคลอดลูกในหอผู้ป่วย 1 สูงขึ้นหลังจากปี ค.ศ. 1841	✓	
6	ภาวะไข้หลังคลอด ผู้ป่วยจะมีไข้ หนาวสั่น ตัวแดง เหงื่อท่วมตัว	✓	
7	ผู้เชี่ยวชาญหลายคนลงความเห็น ว่า แม่ตายเพราะอากาศเป็นพิษ	✓	
8	หอผู้ป่วย 1 ทำคลอดโดยหมอและนักเรียนแพทย์ หอผู้ป่วย 2 ทำคลอดโดยพยาบาล นักเรียนพยาบาล และผดุงครรภ์	✓	

ตัวชี้วัด : 1. สรุปสาระสำคัญของเรื่องได้

2. จำแนกข้อเท็จจริงและความคิดเห็น

WEB SEARCH : ความรู้เรื่องข้อเท็จจริงและความคิดเห็นคืออะไร?

แล้ววันหนึ่งคำใบ้ของสาเหตุการตายก็เผยตัวออกมาให้หมอเซมเมลไวส์ได้เห็น แต่มันมาพร้อมกับความตายของเพื่อนสนิทคนหนึ่งของหมอเซมเมลไวส์...

4. คำใบ้จากศพของเพื่อนที่ตายไป

ในฤดูใบไม้ผลิของปี ค.ศ. 1847 หมอเซมเมลไวส์กลับมาทำงานหลังจากลาหยุดไปเป็นเวลาสามสัปดาห์ เขาก็ได้รับข่าวร้ายว่าเพื่อนสนิทที่สุดของเขาคนหนึ่ง ชื่อคอลลิตชกา (Kolletschka) เพิ่งจะเสียชีวิตไปไม่นาน แม้จะเสียใจกับการจากไปของเพื่อนรัก แต่เขาก็อดสงสัยในสาเหตุการตายของเพื่อนไม่ได้ เขาจึงรับอาสาที่จะเป็นคนผ่าศพเพื่อศึกษาสาเหตุการตาย

หลังจากที่หมอเซมเมลไวส์ยื่นทำ

ใจและจ้องมองร่างกายที่ซีดขาวไร้ชีวิตของเพื่อนสนิทอยู่ครู่หนึ่ง เขาก็ตัดสินใจหยิบมีดผ่าตัดขึ้นมาจรดมีดลงไปที่บริเวณลิ้นปี่แล้วกรีดลากยาวลงไปยังจนถึงบริเวณหัวหน้า ทันทันที่เขาแหวกผนังช่องท้องออก ภาพที่เห็นก็สร้างความประหลาดใจเป็นอย่างมาก หลายปีมานี้เขาผ่าศพแม่ที่เสียชีวิตจากภาวะไข้หลังคลอดมานับไม่ถ้วน ภาพที่เขาเห็นจนจินตาคือ อวัยวะภายในต่าง ๆ ล้วนเปราะเปื้อนไปด้วยหนอง ในตอนนี้สิ่งที่เห็นอยู่ตรงหน้าเขาช่างคล้ายกับภาพที่เห็นจนจินตาคือ เหล่านี้ สภาพภายในช่องท้องของเพื่อนเหมือนกับภาพที่พบในช่องท้องของแม่ที่เสียชีวิตจากโรคไข้หลังคลอดเหลือเกิน มันจะเป็นไปได้อย่างไร? เพราะโรคไข้หลังคลอดคือโรคที่เกิดกับผู้หญิงที่เพิ่งคลอดลูกมาได้ไม่นาน โรคนี้มาเกิดกับผู้ชายที่ไม่เคยคลอดลูกได้อย่างไรกัน?

ไม่เพียงแต่สิ่งที่เห็นในช่องท้องเท่านั้น เมื่อหมอเซมเมลไวส์ศึกษาอาการป่วยของเพื่อนก่อนจะเสียชีวิต เขาก็เรียนรู้ว่าอาการป่วย การดำเนินของโรค และระยะเวลาที่ป่วยก่อนจะเสียชีวิต ช่างคล้ายกับอาการของโรคไข้หลังคลอด จะมีแค่อาการปวดท้องเท่านั้นที่ไม่เหมือนกัน **คำถามคือ โรคนี้มาเกิดในผู้ชายได้อย่างไร?**

หมอเซมเมลไวส์มาทราบภายหลังว่าอาการป่วยของเพื่อนเริ่มต้นขึ้นหลังจากอุบัติเหตุระหว่างการผ่าศพ นักเรียนแพทย์ที่เข้าช่วยผ่าศพพลาดทำมีดบาดมือของหมอคอลลิตชกา และที่น่าสนใจไป

กว่านั้นคือ ศพที่ผ่าศึกษานั้นเป็นศพของผู้ป่วยหญิงที่เสียชีวิตจากภาวะไข้หลังคลอด แม้ว่าหมอเซมเมลไวส์จะไม่รู้กลไกที่แท้จริง แต่เขาก็พอจะเดาได้ว่า บางอย่างจากศพต้องถูกถ่ายถอดมาที่หมอคอลเลตชกาผ่านแผลมีดบาด และถ้าสิ่งที่เขาคาดเดาถูกต้อง เขาก็ไขปริศนาได้แล้วว่าทำไมหอผู้ป่วย 1 จึงมีอัตราการตายของแม่ที่มาคลอดสูงกว่าหอผู้ป่วย 2!!! และทำไมการตายของแม่ที่มาคลอดจึงเพิ่มสูงขึ้นหลังจากปี ค.ศ. 1841 เป็นต้นมา

มีอยู่สิ่งหนึ่งที่หมอและนักเรียนแพทย์ต้องทำ แต่พยาบาลและนักเรียนพยาบาลไม่ต้องทำคือ หมอและนักเรียนแพทย์ต้องผ่าศึกษาศพผู้ป่วยที่เสียชีวิต จริงอยู่ว่าการผ่าศึกษาศพเป็นสิ่งที่ไม่ปฏิบัติกันมานานแล้ว แต่ในอดีตก็ไม่ได้มีการตายเกิดขึ้นมากมาย ต่อมาเมื่อหัวหน้าแผนกคนใหม่ที่ชื่อโยฮันน์ ไคลน์ (Johann Klein) มารับตำแหน่ง เขาก็มีนโยบายให้มีการผ่าศึกษาศพผู้ป่วยให้มากขึ้น เพราะเขาเชื่อว่าการผ่าศพและเรียนรู้จากผู้ป่วยที่เสียชีวิตจะทำให้การแพทย์พัฒนาเร็วขึ้น หมอเก่งขึ้น (ซึ่งก็จริง) และเพื่อให้เป็นไปตามนโยบาย หมอที่งานยุ่งอยู่แล้วจึงต้องหาทางแทรกตารางของการผ่าศึกษาศพเข้ามา และเวลาที่ถูกแทรกเข้ามาคือตอนเช้าก่อนที่จะออกตรวจผู้ป่วยปกติ

การตรวจรักษาทุกอย่างของหมอจะทำด้วยมือเปล่า ซึ่งก็รวมไปถึงการผ่าศพและการตรวจภายใน (ช่องคลอด) ด้วย ถ้าระหว่างทำงานมือของหมอเลอะเลือด หนอง หรือน้ำคัดหลังต่าง ๆ หมอก็จะเช็ดมือด้วยผ้าผืนเล็ก ๆ ที่เหน็บไว้ข้างเอว จะคล้าย ๆ กับช่างซ่อมรถหรือพ่อครัว ที่พอมือเปื้อนปุ๊บก็เช็ดมือที่ผ้าผืนนั้นแล้วทำงานต่อทันทีโดยไม่ล้างมือ บางครั้งก็ใช้ผ้าผืนนั้นทั้งสัปดาห์โดยไม่เคยนำไปซัก จะว่าไปแล้วหมอในอดีตส่วนใหญ่ออกจะภูมิใจกับเสื้อกาวน์ที่เลอะเลือดเลอะหนองเสียด้วยซ้ำ เพราะมันทำให้ดูว่าทำงานหนัก ดูแมน ๆ ดูลุย ๆ

และด้วยเหตุนี้เอง สิ่งที่ทำให้เกิดโรคจึงสามารถเดินทางจากศพผ่านมือหมอ แล้วมาสู่แม่ที่รอคลอด เช่นเดียวกับที่เดินทางจากศพผ่านมีดเข้าสู่มือของหมอคอลเลตชกา หรืออาจจะพูดได้ว่าหมอเซมเมลไวส์ค้นพบว่าการตายของแม่ปีละ 800 กว่าคนนั้นเกิดขึ้นจากมือของหมอโดยตรง!!

คำถามถัดไปคือ เขาจะทำให้หมอคนอื่น ๆ ยอมรับได้อย่างไรว่า หมอที่ทำงานหนักและหวังดีกับคนไข้ที่กำลังฆ่าคนไข้ผ่านมือตัวเอง...

5. ความพ่ายแพ้ของหมอเซมเมลไวส์

เมื่อหมอเซมเมลไวส์ได้ข้อสรุปว่าสิ่งที่ฆ่าแม่จำนวนมากนั้นเดินทางผ่านมือหมอ วิธีที่จะหยุดยั้งการสังหารหมู่โดยตรงที่สุดก็ต้องหยุดที่มือของหมอ หมอเซมเมลไวส์จึงประกาศให้มีการ

เปลี่ยนแปลงขั้นตอนการทำงานใหม่ คือ หลังจากผ่าศพแล้ว ก่อนที่หมอจะมาทำคลอดได้นั้น หมอและนักเรียนแพทย์ทุกคนจะต้องล้างมือด้วยน้ำผสมคลอรีนก่อน เท่านั้นไม่พอ เขายังทำป้ายประกาศมาติดไว้ที่ประตูห้องคลอดว่า ใครก็ตามที่จะผ่านเข้าประตูนี้ไปจะต้องล้างมือก่อนเสมอ

สำหรับคนยุคเราคงจะเดาผลของนโยบายใหม่นี้ได้ไม่ยากใช่ไหม? แล้วก็เป็นอย่างนั้นจริง ๆ เพราะเพียงแค่เดือนแรกอัตราการตายของแม่ที่มาคลอดก็มีแนวโน้มว่าเริ่มลดลง แต่เมื่อเข้าเดือนที่สองอัตราการตายก็กลับเพิ่มขึ้นอีกครั้ง หมอเซมเมลไวส์เชื่อว่าน่าจะเป็นจากการหย่อนยานไม่ปฏิบัติตามกฎ เขาจึงลงมาคุมเข้มด้วยตัวเอง เพื่อให้แน่ใจว่าหมอทุกคนล้างมือก่อนเข้าห้องคลอด เขาแปะป้ายใหม่ให้เห็นชัดกว่าเดิม ถ้าเห็นใครไม่ล้างมือก่อนเข้าห้องคลอดก็จะเดินเข้าไปต่อว่าในทันที หลังจากนั้นมาอัตราการตายของแม่ที่มาคลอดก็ลดลงอย่างต่อเนื่อง

แต่ด้วยความที่เป็นทฤษฎีใหม่ขึ้นมา ก็ย่อมต้องมีคนที่ไม่เชื่อเข้ามาค้านและจับผิด กรณีนี้ก็เช่นกัน หมอจำนวนมากชี้ให้เห็นจุดอ่อนเล็ก ๆ น้อย ๆ ในงานวิจัยของหมอเซมเมลไวส์ แต่จุดอ่อนที่ใหญ่ที่สุดที่หมอ เซมเมลไวส์ไม่สามารถตอบคนอื่นได้คือ

ล้างมือด้วยคลอรีนไปเพื่ออะไร?

ต้องการจะล้างอะไรออกไป?

ประกอบกับหัวหน้าแผนกของหมอเซมเมลไวส์ คือ โยฮันน์ ไคลน์ ที่มารับตำแหน่งใหม่ เขามาพร้อมกับนโยบายให้มีการผ่าศพเพื่อเรียนรู้จากผู้ป่วยที่เสียชีวิตให้มากขึ้น ถ้าการผ่าศพทำให้แม่ตายจริง ก็เท่ากับว่านโยบายของหมอไคลน์ทำให้แม่ตายมากขึ้น ด้วยเหตุนี้เล็ก ๆ แล้วเขาคงไม่อยากให้ทฤษฎีของหมอเซมเมลไวส์เป็นเรื่องจริง หมอไคลน์จึงเป็นหัวหน้าคนหนึ่งที่ได้เถียงกับหมอเซมเมลไวส์ในเรื่องนี้มาตลอด แต่ในขณะที่เดียวกันหมอเซมเมลไวส์ก็ไม่ยอมเขียนงานวิจัยหรือโต้แย้งด้วยเหตุผลเหมือนที่คนอื่นทำ แทนที่เขาจะกลับไปทำงานวิจัยใหม่ หรือเก็บข้อมูลเพื่อลบล้างจุดอ่อนนั้น แล้วค่อย ๆ โนม่น้าวหมออื่น ๆ ด้วยหลักฐาน เขากลับเลือกที่จะโต้แย้งด้วยความก้าวร้าว ใช้วิธีการบังคับคนที่อยู่ใต้อำนาจเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เขาตำคนที่ไม่เห็นด้วยว่าเป็นคนโง่ มองว่าคนที่คิดไม่เหมือนตนเองเป็นศัตรู เป็นคนเลว เป็นฆาตกร สู้ตายในเดือนมีนาคม ค.ศ. 1849 หมอเซมเมลไวส์ก็โดนปลดออกจากตำแหน่ง

คำถามข้อที่ 3

เมื่อข้อเท็จจริงในเรื่องดังกล่าวปรากฏ หมอเซมเมลไวส์ได้คิดวิธีการแก้ไขปัญหาดันตอของโรคประหลาดด้วยการประกาศให้มีการเปลี่ยนแปลงขั้นตอนการทำงานใหม่ คือ **หลังจากผ่าศพแล้ว ก่อนที่หมอจะมาทำคลอดได้นั้น หมอและนักเรียนแพทย์ทุกคนจะต้องล้างมือด้วยน้ำผสมคลอรีนก่อน** แต่เขาไม่สามารถอธิบายได้ว่าเพราะเหตุใดจึงต้องแก้ปัญหาดังกล่าวด้วยวิธีนี้ ทำให้วิธีการแก้ปัญหาของเขาแก้ได้เพียงชั่วคราวเท่านั้น หลังจากนั้นไม่นานอัตราการตายของแม่ที่มาคลอดลูกก็เพิ่มขึ้นมาอีก

เนื่องจากไม่มีคำอธิบายดี ๆ ในการแก้ปัญหาด้วยวิธีการของหมอมะเมลไวส์ ทำให้ทุกคนห่อหนยานและไม่เชื่อวิธีการของเขา **คุณจงใช้ความรู้ในยุคปัจจุบันเขียนอธิบายว่าเพราะเหตุใดจึงต้องแก้ปัญหาด้วยวิธีการของหมอ มะเมลไวส์ และหาเหตุผลที่น่าเชื่อถือมาสนับสนุนวิธีการดังกล่าว**

ตัวชี้วัด : 4. แสดงออกซึ่งความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของตนต่อสิ่งที่อ่านได้

5. แสวงหาความรู้โดยสืบค้นจากแหล่งเรียนรู้และสื่อสังคมที่มอบหมายไว้ให้ได้

WEB SEARCH : ความรู้เกี่ยวกับ คลอรีน

WEB SEARCH : เราล้างมือไปเพื่ออะไร?

WEB SEARCH : การเขียนให้เหตุผล

คาบที่ 2

ขั้นที่ 5 ประเมินค่าผลงานตน

คุณ เพื่อนร่วมชั้น และคุณครูร่วมกันวางโครงเรื่องในการเขียนให้เหตุผล ดังนี้

คำถามข้อที่ 4 โครงเรื่องในการเขียนอธิบายว่าเพราะเหตุใดจึงต้องแก้ปัญหาด้วยวิธีการของหมอมะเมลไวส์ และหาเหตุผลที่น่าเชื่อถือมาสนับสนุนวิธีการดังกล่าว ควรมีองค์ประกอบอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

ตัวชี้วัด : 4. แสดงออกซึ่งความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของตนต่อสิ่งที่อ่านได้

5. แสวงหาความรู้โดยสืบค้นจากแหล่งเรียนรู้และสื่อสังคมที่มอบหมายไว้ให้ได้

6. แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแบ่งปันข้อมูลข่าวสารที่ได้รับเพื่อร่วมกันวิเคราะห์หรือสรุปสาระสำคัญได้

เกณฑ์ในการเขียน :

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	2	1	0
1. องค์ประกอบของการเขียนให้เหตุผล 1.1 ที่มา 1.2 ข้อสนับสนุน 1.3 ข้อสรุป	เขียนตอบโดยมีองค์ประกอบ การเขียนให้เหตุผลครบถ้วน	เขียนตอบเพียง 1 – 2 องค์ประกอบของการเขียนให้เหตุผลเท่านั้น	ไม่เขียนตอบคำถาม
2. การเรียบเรียงเนื้อความ	มีการเขียนแสดงลำดับความคิด อย่างต่อเนื่องชัดเจน เป็นเหตุเป็นผล	มีการเขียนแสดงลำดับความคิด แต่ไม่ต่อเนื่องหรือไม่ เป็นเหตุเป็นผล	ไม่เขียนตอบคำถาม
3. การใช้ภาษา 3.1 ใช้คำถูกต้อง 3.2 ใช้คำเชื่อมเหมาะสม 3.3 เว้นวรรคตอนถูกต้องและ ไม่เขียนฉีกคำ 3.4 เขียนอ่านง่าย เรียบร้อย	ใช้ภาษาได้ตามเกณฑ์ครบ 4 ข้อ	ใช้ภาษาได้ตามเกณฑ์ 1-3 ข้อ	ไม่เขียนตอบคำถาม
4. การเขียนสะกดคำ	เขียนถูกต้องทุกคำ	เขียนผิด 1-5 คำขึ้นไป	เขียนผิดมากกว่า 5 คำ หรือไม่เขียนตอบคำถาม

หลังจากคุณเขียนอธิบายเหตุผลว่า **เพราะเหตุใดจึงต้องแก้ปัญหาด้วยวิธีการของหมอ เซมเมลไวส์ และหาเหตุผลที่น่าเชื่อถือมาสนับสนุนวิธีการดังกล่าวแล้ว** คุณต้องเข้าร่วมสัมมนา กับ นักศึกษาแพทย์คนอื่น ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการในการรักษาและการแก้ปัญหาลดอัตราการ เสียชีวิตของคุณแม่ที่มาคลอดลูกในหอผู้ป่วย 1 ที่ได้ค้นคว้ามาเพื่อสนับสนุนหมอเซมเมลไวส์ โดยคุณ จำเป็นต้องอ่านงานของนักศึกษาแพทย์ อย่างน้อย 3 คน สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่าง หลากหลาย แล้วกลับมาดูวิธีการของตนเองอีกครั้ง ก่อนจะปรับแก้และส่งรายงานให้กับอาจารย์แพทย์ ตัวชี้วัด : 6. แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแบ่งปันข้อมูลข่าวสารที่ได้รับเพื่อร่วมกันวิเคราะห์

หรือสรุปสาระสำคัญได้

7. ประเมินผลงานตนเอง และประเมินผลงานของเพื่อนได้

WEB SEARCH : เกณฑ์ในการเขียนให้เหตุผล

WEB SEARCH : Padlet

คาบที่ 3

ขั้นที่ 6 เปลี่ยนเป็นคนมีวิจารณญาณ

ครูตั้งคำถามสร้างพลังคิด ดังนี้

1. จากเนื้อเรื่อง เพราะเหตุใดหญิงที่มาคลอดลูก จึงหลีกเลี่ยงที่เข้าไปคลอดในหอผู้ป่วย 1
2. เพราะเหตุใด คนในยุคสมัยนั้นจึงหลงเชื่อข่าวลือที่เกิดขึ้นได้อย่างง่ายดาย

3. ในชีวิตประจำวัน นักเรียนเคยเจอข่าวลือที่กระทบต่อชีวิตตนเองหรือไม่?
 4. เมื่อเราพบเจอข่าวลือที่อาจส่งผลกระทบต่อตัวเราหรือองค์กร สิ่งที่เราควรทำเป็นอันดับแรกคืออะไร?
 5. นักเรียนได้ขบคิดอะไรบ้างเมื่อเราค้นพบข้อเท็จจริง (ความจริง) ในข่าวลือ
 6. ข่าวลือเป็นเรื่องที่เชื่อถือได้หรือไม่?
 7. จากเรื่องราวที่ได้อ่านมา วิธีการแก้ปัญหาของหมอมะเหมลไวัสส์ มีลักษณะอย่างไร?
- ตัวชี้วัด : 4. แสดงออกซึ่งความรู้สึกรักนึกคิดของตนต่อสิ่งที่อ่านได้

การวัดและประเมินผล

สิ่งที่ประเมิน	วิธีการ	เครื่องมือ
1. สรุปสาระสำคัญของเรื่องได้	การตอบคำถามข้อที่ 2	แบบฝึกหัดที่ 4 เรื่อง สิ่งลึกลับในหอผู้ป่วย 1, คำถามสร้างพลังคิด และ WEB SEARCH
2. จำแนกข้อเท็จจริงและความคิดเห็นได้	การตอบคำถามข้อที่ 2	
3. ประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลและตัดสินข้อมูลโดยใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อได้	การตอบคำถามข้อที่ 1	
4. แสดงออกซึ่งความรู้สึกรักนึกคิดของตนต่อสิ่งที่อ่านได้	การเขียนแสดงความคิดเห็น (คำถามข้อที่ 3) การค้นหาข้อมูล	
5. แสวงหาความรู้โดยสืบค้นจากแหล่งเรียนรู้และสื่อสังคมที่มอบหมายไว้ให้ได้	กิจกรรมกลุ่ม	
6. แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแบ่งปันข้อมูลข่าวสารที่ได้รับเพื่อร่วมกันวิเคราะห์หรือสรุปสาระสำคัญได้	การเขียนแสดงความคิดเห็น, กิจกรรมกลุ่ม	
7. ประเมินผลงานตนเอง และประเมินผลงานของเพื่อนได้		

แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเควสต์ร่วมกับการใช้
5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
และการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

ชื่อหัวข้อวิทยานิพนธ์

การพัฒนาารูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

DEVELOPMENT OF AN INSTRUCTIONAL MODEL
INTEGRATING WEBQUEST AND FIVE KEY QUESTIONS OF
SOCIAL MEDIA LITERACY TO ENHANCE SECONDARY

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร.ปราวีณา สุวรรณณัฐโชติ

ผู้วิจัย

นางสาวภาษิตา ชัยศิลป์

นิสิตระดับปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วัตถุประสงค์การประเมิน

เพื่อประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ผลที่ได้จากการประเมินจะนำไปปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ฯ ให้มีความสมบูรณ์ก่อนนำไปใช้ในการเรียนการสอนจริง

คำชี้แจง

แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเควสต์ฯ มีจำนวน 6 แผน
แผนละ 3 คาบ ใช้เวลาสอนจำนวน 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 คาบ รวม 18 คาบ

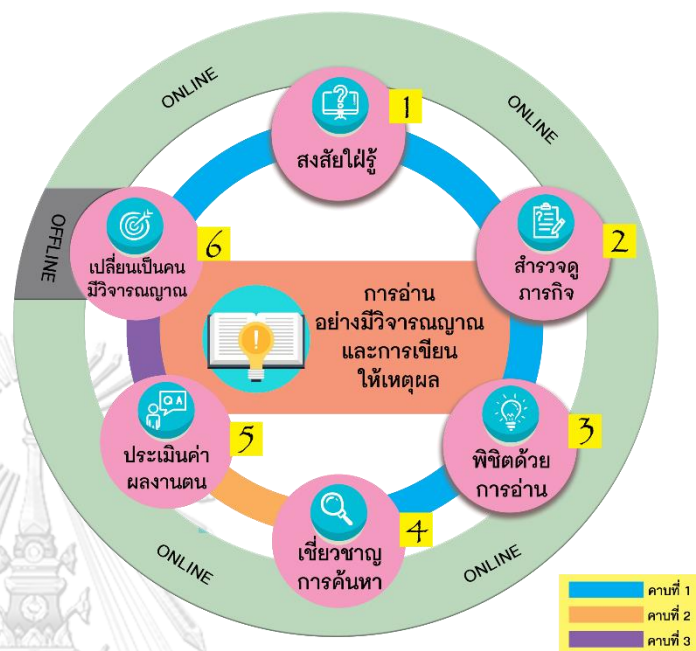
โปรดอ่านรายละเอียดแต่ละรายการและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “ระดับความเหมาะสม” ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน หากมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมกรุณาลงรายละเอียดท้ายรายการประเมิน ซึ่งเป็นแบบประเมินแบบอันดับคุณภาพมาตราส่วนประมาณค่า โดยแบ่งเป็น 5 ระดับได้แก่

ระดับ 5	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	เหมาะสมมาก
ระดับ 3	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	เหมาะสมน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด

รูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

รูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ประกอบด้วยรายละเอียด 2 ส่วน ได้แก่ องค์ประกอบและขั้นตอนของรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา

องค์ประกอบของรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มีทั้งหมด 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. แนวคิดของรูปแบบการสอน
2. แหล่งเรียนรู้และสื่อสังคม
3. กระบวนการฝึกแสวงหาความรู้ด้วยเว็บแควสท์
4. กระบวนการกลุ่ม
5. การประเมินผล

ขั้นตอนของรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสท์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. สงสัยใฝ่รู้
2. สืบหาข้อมูล
3. พิจารณา
4. เชี่ยวชาญการค้นหา
5. ประเมินค่าผลงานตน
6. เปลี่ยนเป็นคนมีวิจารณญาณ

รายละเอียดของขั้นตอนของรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเคสส์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

ขั้นตอนของรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเคสส์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 สงสัยใฝ่รู้ ผู้สอนจัดกิจกรรมหรือสถานการณ์กระตุ้นหรือท้าทายให้ผู้เรียนสนใจสงสัยใคร่รู้ อยากรู้ อยากเห็นหรือขัดแย้งเกิดปัญหา ทำให้ผู้เรียนต้องการศึกษาค้นคว้าทดลอง หรือ แก้ปัญหา (สำรวจ ตรวจสอบ) ด้วยตัวของนักเรียนเอง นอกจากนี้ยังสามารถเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเป็นผู้เลือกประเด็นปัญหาที่สนใจ มาเป็นตัวอย่งภารกิจให้กับเพื่อนร่วมชั้นเรียน

ขั้นที่ 2 สำรวจดูภารกิจ ผู้สอน/ผู้เรียนกำหนดภาระงานและให้ความรู้พื้นฐานทั่วไปของสารสนเทศ ทำให้ผู้เรียน/เพื่อนร่วมชั้นเรียนทราบว่าต้องทำอะไรในการเรียนแต่ละครั้ง และทราบว่าจะต้องได้ชิ้นงานอะไรเมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรม ทั้งนี้ภาระงาน จะต้องเป็นสิ่งที่ผู้เรียน/เพื่อนร่วมชั้นเรียนสามารถทำได้ น่าสนใจ เป็นประเด็นที่ต้องการหาคำตอบ เป็นต้น

ขั้นที่ 3 พินิจด้วยการอ่าน ผู้สอน/ผู้เรียนมอบหมายคู่มือในการทำภารกิจหรือแก้ปัญหาที่ได้รับแก่ผู้เรียน/เพื่อนร่วมชั้นเรียน ซึ่งเป็นลำดับขั้นตอนที่มีการอธิบายไว้อย่างชัดเจน ในขั้นนี้ผู้เรียน/เพื่อนร่วมชั้นเรียนจะได้อ่านสาร จับใจความสำคัญ ลำดับเรื่องราว ติความ แปลความ และเข้าใจสาระสำคัญของเรื่อง

ขั้นที่ 4 เชี่ยวชาญการค้นหา ผู้เรียนสำรวจ/ค้นหาคำตอบตามคำถามนำ และคำถามหลัก 5 ข้อของการรู้เท่าทันสื่อที่ประยุกต์เข้ามาใช้ ดังนี้ 1. ใครคือผู้สร้างข่าวสารหรือข้อความนี้? 2. ใช้เทคนิคอะไรเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้รับสาร? 3. ผู้รับสารที่แตกต่างกันมีความเข้าใจในข่าวสารที่แตกต่างกันอย่างไร? 4. ค่านิยม วิธีการดำเนินชีวิต และทัศนคติแบบใด ที่ถูกนำเสนอหรือไม่ถูกกล่าวถึงในตัวสารหรือข้อความนี้? และ 5. ทำไมจึงมีการเผยแพร่ข่าวสารหรือข้อความนี้? โดยผู้เรียนค้นหาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่ผู้สอน/ผู้เรียนได้จัดเตรียมไว้ เมื่อค้นหาคำตอบได้แล้ว ผู้เรียนรวมกลุ่มเพื่ออภิปรายและร่วมแบ่งปันข้อมูลที่ได้ ก่อนจะทำชิ้นงาน (เขียนให้เหตุผล) ที่ได้รับมอบหมายในช่วงต้นให้แล้วเสร็จ

ขั้นที่ 5 ประเมินค่าผลงานตน ผู้เรียนประเมินชิ้นงานตาม Rubric จากนั้นประเมินงานของเพื่อนร่วมชั้น แสดงความคิดเห็นและกลับมาทบทวนชิ้นงานของตนเอง ผู้สอนจะประเมินผลชิ้นงานในขั้นสุดท้ายโดยใช้ Rubric เป็นเกณฑ์ในการตรวจชิ้นงานของผู้เรียน

ขั้นที่ 6 เปลี่ยนเป็นคนมีวิจารณญาณ ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้ในการทำกิจกรรมแต่ละครั้ง และร่วมกันแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็น ก่อนผู้สอนจะกระตุ้นให้ผู้เรียนตระหนักว่าได้เรียนรู้อะไร พร้อมทั้งสนับสนุนพวกเขาให้ขยายประสบการณ์หรือองค์ความรู้ไปใช้ในอนาคตต่อไป

แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลัก
ของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
และการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 สิวตัวร้ายกับภัยยูทูปเบอร์

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
1. อธิบายสาระสำคัญได้สอดคล้องและตรงประเด็น						
2. กำหนดผลการเรียนรู้เหมาะสมและชัดเจน						
3. กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ได้ครบถ้วน ชัดเจน						
4. กำหนดสมรรถนะของผู้เรียน ได้เหมาะสมและสอดคล้อง						
5. อธิบายสาระการเรียนรู้ได้ชัดเจน ครบถ้วน						
6. กำหนดสื่อการเรียนรู้ได้เหมาะสม สอดคล้อง						
7. กำหนดแหล่งการเรียนรู้ได้เหมาะสม สอดคล้อง						
8. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
ขั้นที่ 1 สงสัยใฝ่รู้						
ขั้นที่ 2 สืบเสาะหาความรู้						
ขั้นที่ 3 พิจารณาการอ่าน						
ขั้นที่ 4 เชี่ยวชาญการค้นหา						
ขั้นที่ 5 ประเมินค่าผลงานตน						
ขั้นที่ 6 เปลี่ยนเป็นคนมีวิจารณญาณ						
9. การออกแบบคำถามนำ (คำถามในใจหทัย) มีความเหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง และนำผู้เรียนไปสู่การอ่านอย่างมี วิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล						
10. การออกแบบคำถามประยุกต์ 5 คำถามหลักของการรู้เท่า ทันสื่อ เหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง และนำผู้เรียนไปสู่การ อ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล						
11. เกณฑ์ในการเขียนแสดงความคิดเห็น เหมาะสม สอดคล้อง กับเนื้อเรื่อง						
รวม						

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ขอบเขตแห่งการรับรู้

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
1. อธิบายสาระสำคัญได้สอดคล้องและตรงประเด็น						
2. กำหนดผลการเรียนรู้เหมาะสมและชัดเจน						
3. กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ได้ครบถ้วน ชัดเจน						
4. กำหนดสมรรถนะของผู้เรียน ได้เหมาะสมและสอดคล้อง						
5. อธิบายสาระการเรียนรู้ได้ชัดเจน ครบถ้วน						
6. กำหนดสื่อการเรียนรู้ได้เหมาะสม สอดคล้อง						
7. กำหนดแหล่งการเรียนรู้ได้เหมาะสม สอดคล้อง						
8. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
ขั้นที่ 1 สงสัยใฝ่รู้						
ขั้นที่ 2 สำรวจดูภารกิจ						
ขั้นที่ 3 พิชิตด้วยการอ่าน						
ขั้นที่ 4 เชี่ยวชาญการค้นหา						
ขั้นที่ 5 ประเมินค่าผลงานตน						
ขั้นที่ 6 เปลี่ยนเป็นคนมีวิจาร์ณญาณ						
9. การออกแบบคำถามนำ (คำถามในใจത്യ) มีความเหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง และนำผู้เรียนไปสู่การอ่านอย่างมี วิจาร์ณญาณและการเขียนให้เหตุผล						
10. การออกแบบคำถามประยุกต์ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทัน สื่อ เหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง และนำผู้เรียนไปสู่การอ่าน อย่างมีวิจาร์ณญาณและการเขียนให้เหตุผล						
11. เกณฑ์ในการเขียนแสดงความคิดเห็น เหมาะสม สอดคล้อง กับเนื้อเรื่อง						
รวม						

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ยาหม้อและการย่นเวลา

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
1. อธิบายสาระสำคัญได้สอดคล้องและตรงประเด็น						
2. กำหนดผลการเรียนรู้ที่เหมาะสมและชัดเจน						
3. กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ได้ครบถ้วน ชัดเจน						
4. กำหนดสมรรถนะของผู้เรียน ได้เหมาะสมและสอดคล้อง						
5. อธิบายสาระการเรียนรู้ได้ชัดเจน ครบถ้วน						
6. กำหนดสื่อการเรียนรู้ได้เหมาะสม สอดคล้อง						
7. กำหนดแหล่งการเรียนรู้ได้เหมาะสม สอดคล้อง						
8. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
ขั้นที่ 1 สงสัยใฝ่รู้						
ขั้นที่ 2 สืบเสาะหาความรู้						
ขั้นที่ 3 พิจารณาด้วยการอ่าน						
ขั้นที่ 4 เชี่ยวชาญการค้นคว้า						
ขั้นที่ 5 ประเมินค่าผลงานตน						
ขั้นที่ 6 เปลี่ยนเป็นคนมีวิจาร์ณญาณ						
9. การออกแบบคำถามนำ (คำถามในใจത്യ) มีความเหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง และนำผู้เรียนไปสู่การอ่านอย่างมี วิจาร์ณญาณและการเขียนให้เหตุผล						
10. การออกแบบคำถามประยุกต์ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทัน สื่อ เหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง และนำผู้เรียนไปสู่การอ่าน อย่างมีวิจาร์ณญาณและการเขียนให้เหตุผล						
11. เกณฑ์ในการเขียนแสดงความคิดเห็น เหมาะสม สอดคล้อง กับเนื้อเรื่อง						
รวม						

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 สิ่งใกล้ๆ ในหอผู้ป่วย 1

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
1. อธิบายสาระสำคัญได้สอดคล้องและตรงประเด็น						
2. กำหนดผลการเรียนรู้ที่เหมาะสมและชัดเจน						
3. กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ได้ครบถ้วน ชัดเจน						
4. กำหนดสมรรถนะของผู้เรียน ได้เหมาะสมและสอดคล้อง						
5. อธิบายสาระการเรียนรู้ได้ชัดเจน ครบถ้วน						
6. กำหนดสื่อการเรียนรู้ได้เหมาะสม สอดคล้อง						
7. กำหนดแหล่งการเรียนรู้ได้เหมาะสม สอดคล้อง						
8. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
ขั้นที่ 1 สงสัยใฝ่รู้						
ขั้นที่ 2 สำรวจดูภารกิจ						
ขั้นที่ 3 พิชิตด้วยการอ่าน						
ขั้นที่ 4 เชี่ยวชาญการค้นหา						
ขั้นที่ 5 ประเมินค่าผลงานตน						
ขั้นที่ 6 เปลี่ยนเป็นคนมีวิจาร์ณญาณ						
9. การออกแบบคำถามนำ (คำถามในใจത്യ) มีความเหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง และนำผู้เรียนไปสู่การอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณและการเขียนให้เหตุผล						
10. การออกแบบคำถามประยุกต์ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อ เหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง และนำผู้เรียนไปสู่การอ่านอย่างมีวิจาร์ณญาณและการเขียนให้เหตุผล						
11. เกณฑ์ในการเขียนแสดงความคิดเห็น เหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง						
รวม						

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 บ่อน้ำผุด

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
1. อธิบายสาระสำคัญได้สอดคล้องและตรงประเด็น						
2. กำหนดผลการเรียนรู้ที่เหมาะสมและชัดเจน						
3. กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ได้ครบถ้วน ชัดเจน						
4. กำหนดสมรรถนะของผู้เรียน ได้เหมาะสมและสอดคล้อง						
5. อธิบายสาระการเรียนรู้ได้ชัดเจน ครบถ้วน						
6. กำหนดสื่อการเรียนรู้ได้เหมาะสม สอดคล้อง						
7. กำหนดแหล่งการเรียนรู้ได้เหมาะสม สอดคล้อง						
8. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
ขั้นที่ 1 สงสัยใฝ่รู้						
ขั้นที่ 2 สืบเสาะหาความรู้						
ขั้นที่ 3 พิจารณาด้วยการอ่าน						
ขั้นที่ 4 เชี่ยวชาญการค้นคว้า						
ขั้นที่ 5 ประเมินค่าผลงานตน						
ขั้นที่ 6 เปลี่ยนเป็นคนมีวิจาร์ณญาณ						
9. การออกแบบคำถามนำ (คำถามในใจത്യ) มีความเหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง และนำผู้เรียนไปสู่การอ่านอย่างมี วิจาร์ณญาณและการเขียนให้เหตุผล						
10. การออกแบบคำถามประยุกต์ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทัน สื่อ เหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง และนำผู้เรียนไปสู่การอ่าน อย่างมีวิจาร์ณญาณและการเขียนให้เหตุผล						
11. เกณฑ์ในการเขียนแสดงความคิดเห็น เหมาะสม สอดคล้อง กับเนื้อเรื่อง						
รวม						

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 100 วันฉันจะผอม!!

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
1. อธิบายสาระสำคัญได้สอดคล้องและตรงประเด็น						
2. กำหนดผลการเรียนรู้ที่เหมาะสมและชัดเจน						
3. กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ได้ครบถ้วน ชัดเจน						
4. กำหนดสมรรถนะของผู้เรียน ได้เหมาะสมและสอดคล้อง						
5. อธิบายสาระการเรียนรู้ได้ชัดเจน ครบถ้วน						
6. กำหนดสื่อการเรียนรู้ได้เหมาะสม สอดคล้อง						
7. กำหนดแหล่งการเรียนรู้ได้เหมาะสม สอดคล้อง						
8. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
ขั้นที่ 1 สงสัยใฝ่รู้						
ขั้นที่ 2 สำรวจดูภารกิจ						
ขั้นที่ 3 พิชิตด้วยการอ่าน						
ขั้นที่ 4 เชี่ยวชาญการค้นหา						
ขั้นที่ 5 ประเมินค่าผลงานตน						
ขั้นที่ 6 เปลี่ยนเป็นคนมีวิจาร์ณญาณ						
9. การออกแบบคำถามนำ (คำถามในใจത്യ) มีความเหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง และนำผู้เรียนไปสู่การอ่านอย่างมี วิจาร์ณญาณและการเขียนให้เหตุผล						
10. การออกแบบคำถามประยุกต์ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทัน สื่อ เหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง และนำผู้เรียนไปสู่การอ่าน อย่างมีวิจาร์ณญาณและการเขียนให้เหตุผล						
11. เกณฑ์ในการเขียนแสดงความคิดเห็น เหมาะสม สอดคล้อง กับเนื้อเรื่อง						
รวม						

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

วันที่.....

ผู้วิจัยขอกราบขอบขอบคุณท่านเป็นอย่างสูงที่กรุณาประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บควেসต์ฯ อันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างมาก

นางสาวภาชิตา ชัยศิลป์
ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
โทร. 083-0250765

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แบบทดสอบความสามารถในการอ่าน อย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้

เหตุผล

(ฉบับนักเรียน)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1**คำชี้แจง**

ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว แล้วฝนคำตอบลงใน
กระดาษคำตอบที่แจกให้ ใช้เวลา 30 นาที

1. ใจความสำคัญของข้อความต่อไปนี้อยู่ที่ส่วนใด

1) เนื่องจากในมดลูกถือว่าเป็นเนื้องอกที่พบได้เยอะที่สุดในผู้หญิงวัยเจริญพันธุ์ / 2) มีตัวเลขสถิติ ถ้าหญิงวัยเจริญพันธุ์คือเริ่มมีประจำเดือน / 3) หรือถ้าอายุ 25-30 ปีมาตรวจ จะเจอเนื้องอกในมดลูกประมาณ 30-50% / 4) ถ้าผู้หญิง 10 คนมาอัลตราซาวนด์ จะเจอ 3 คน 5 คน เป็นเรื่องปกติ

1. ส่วนที่ 1

2. ส่วนที่ 2

3. ส่วนที่ 3

4. ส่วนที่ 4

ใช้ข้อความต่อไปนี้ตอบคำถามข้อ 2.

1. จึงมีบทบัญญัติกำหนดโทษไว้ในกฎหมายเชียรบาล
2. สมัยอยุธยาคงจะมีผู้เล่นดนตรีจำพวกซอขลุ่ยเป็นจำนวนมาก
3. ความรุ่งเรืองของเครื่องดนตรีจำพวกเครื่องสายในสมัยอยุธยาได้มีอยู่แล้วหลายอย่าง
4. และอาจจะเล่นกันแพร่หลายจนความสนุกสนานเพลิดเพลินทำให้เล่นกันเกินขอบเขต เข้าไปจนใกล้

เขตพระราชฐาน

2. จากข้อความ ข้อใดเรียงลำดับได้ถูกต้อง

1. 1 2 3 4

2. 2 3 4 1

3. 3 2 4 1

4. 3 4 1 2

3. ข้อใดเป็นจุดเด่นของสตรอร์เบอร์รี่ในข้อความต่อไปนี้

สตรอร์เบอร์รี่ ผลไม้ที่นิยมทานกันอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน ผลไม้ชนิดนี้นอกจากจะมีหน้าตาที่น่ารับประทานและรสชาติที่อร่อยแล้ว ยังนิยมนำมาแปรรูปเป็นอาหารมากมาย ไม่ว่าจะเป็นแยม เยลลี่ หรือน้ำผลไม้ เป็นผลไม้ที่มีวิตามินซีและเอสูงมาก แต่ใครจะรู้ว่าผลไม้สีแดงผลเล็ก ๆ นี้ มีประโยชน์มากมายแฝงไว้ สตรอร์เบอร์รี่สด 100 กรัม จะมีวิตามินมากถึง 58 มิลลิกรัม อีกทั้งยังมีสารต่อต้านอนุมูลอิสระอีกหลายชนิด ไม่ว่าจะเป็น เคอซีติน เคมเพอรอล หรือแอนโทไซยานิน ซึ่งสารดังกล่าวมีส่วนช่วยในการยับยั้งสารก่อมะเร็งต่าง ๆ ได้ และเมื่อนำสตรอร์เบอร์รี่มาเทียบกับผลไม้ชนิด

อันก็พบว่า มีสารต้านอนุมูลอิสระมากกว่าส้มถึงหนึ่งเท่าครึ่ง ไม่เพียงเท่านี้สตรอเบอร์รี่ยังมีประโยชน์อื่น ๆ อีกมากมาย

1. ความนิยม	2. สารภายในผลไม้
3. ผลิตภัณฑ์แปรรูป	4. ลักษณะของผลไม้

4. ข้อใดไม่ได้กล่าวถึงเกี่ยวกับ “โครงการต้นกล้าศิลปะ” ในข้อความต่อไปนี้

โครงการต้นกล้าศิลปะ (รักสิ่งแวดล้อม) ที่จัดทำขึ้นโดยกลุ่มจิตอาสาชมรมศิลปะสร้างสุข โรงพยาบาลเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ ร่วมกับโรงเรียนธรรมชาติบ้านริมน้ำ อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม เป็นโครงการที่มุ่งสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนผ่านกิจกรรมค่ายศิลปะที่มีการจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง เพื่อให้เด็กเกิดความรู้ ความเข้าใจในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศชุมชนและวิถีชุมชน โดยจะรับสมัครนักเรียนในโรงเรียนสังกัดประถม และมัธยมศึกษาทั่วประเทศทุกภาคของประเทศไทย

1. วัตถุประสงค์ของโครงการ	2. กระบวนการดำเนินงาน
3. กลุ่มเป้าหมาย	4. ผู้รับผิดชอบ

5. พาดหัวข่าวข้อใดไม่มีการแสดงความคิดเห็น

1. วันนี้คนกรุงระทมซ้ำ! ฝนฟ้าคะนองหลายพื้นที่
2. iPhone 11 ดีไซน์เรียบหรู แต่คนเป็นโรคกลัวรูไม่ปลื้ม
3. เปิดชีวิตยายนางและสาวกาฬสินธุ์ แม่บ้านผู้โด่งดังทางยูทิวบ์
4. เตือนใช้น้ำยาบ้วนปากหลังออกกำลังกายกระทบความดันโลหิต

CHULALONGKORN UNIVERSITY

6. ส่วนใดของข่าวต่อไปนี้มีการแสดงความคิดเห็น

1) โครงการกระดูกจากสมัยจักรวรรดิโรมันถูกยกให้เป็นสัญลักษณ์แห่งความรักชั่วนิรันดร์ / 2) เพราะโครงการกระดูกทั้งสองถูกพบอยู่ในลักษณะกุมมือกัน / 3) ตอนที่มีการขุดค้นพบในเมืองโมเดนาของอิตาลี เมื่อปี 2009 ทีมนักวิจัยยังไม่สามารถระบุเพศของโครงการกระดูกทั้งสองได้ / 4) เนื่องจากอยู่ในสภาพที่ไม่สมบูรณ์ โดยคาดว่าโครงการกระดูกมีอายุราว 1,600 ปี

1. ส่วนที่ 1	2. ส่วนที่ 2
3. ส่วนที่ 3	4. ส่วนที่ 4

7. ข้อความต่อไปนี้ส่วนใดเป็นการแสดงพรรณนา

1) ร่างกายจะสูญเสียมวลกล้ามเนื้อตามอายุที่มากขึ้น การออกกำลังกายฝึกกล้ามเนื้อจะช่วยสร้างกล้ามเนื้อที่สูญเสียไปได้ / 2) โดยสามารถใช้อุปกรณ์สำหรับฝึกกล้ามเนื้อ ยางยืดสำหรับออกกำลังกาย หรือของใช้ต่าง ๆ ภายในบ้านมาประยุกต์สำหรับฝึกกล้ามเนื้อ / 3) ทั้งนี้ ควรบริหารกล้ามเนื้อมัดใหญ่ สัปดาห์ละ 2 วัน หรือมากกว่านั้น และฝึกกล้ามเนื้อครั้งละประมาณ 30 นาที / 4) การออกกำลังกายชนิดนี้จะช่วยให้กล้ามเนื้อแข็งแรง กระตุ้นการเจริญเติบโตของกระดูก ลดน้ำตาลในเลือด ช่วยควบคุม น้ำหนัก ช่วยจัดทำทางร่างกายและการทรงตัว

1. ส่วนที่ 1

2. ส่วนที่ 2

3. ส่วนที่ 3

4. ส่วนที่ 4

8. ส่วนใดของข่าวต่อไปนี้ไม่มีการแสดงความคิดเห็น

1) ฮอตไม่หยุดจุดไม่อยู่จริง ๆ สำหรับ 4 สาว เกิร์ลกรุ๊ปชื่อดังวง “BLACKPINK” / 2) อย่าง คิม จีซู, เจนนี คิม, โรเซ่ และ “ลิซ่า มโนบาล” สาวไทยหนึ่งเดียวของวง / 3) ที่ก่อนหน้านี้เคยมาเปิด คอนเสิร์ตที่ประเทศไทย ในคอนเสิร์ต BLACKPINK 2019 World Tour [IN YOUR AREA] BANGKOK เมื่อเดือนมกราคมที่ผ่านมา / 4) แถมยังสร้างปรากฏการณ์ขายบัตรหมดเกลี้ยงจนต้องเพิ่มรอบถึง 3 รอบมาแล้ว

1. ส่วนที่ 1 และส่วนที่ 2

2. ส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3

3. ส่วนที่ 3 และส่วนที่ 4

4. ส่วนที่ 4 และส่วนที่ 1

9. บทความต่อไปนี้ส่วนใดมีการแสดงความคิดเห็น

1) อาการเริ่มแรกของโรคผื่นภูมิแพ้ผิวหนังร้อยละ 50 จะพบในเด็กช่วงขวบปีแรก และร้อยละ 85 จะพบในเด็กช่วง 5 ขวบปีแรก เป็น ๆ หาย ๆ ส่วนใหญ่จะค่อย ๆ ดีขึ้น / 2) เมื่อผู้ป่วยอายุเพิ่มขึ้นพบว่าร้อยละ 40-50 อาการจะดีขึ้น / 3) เมื่ออายุ 10 ปี เด็กบางคนอาจยังคงมีอาการเรื้อรังต่อไปจนถึงวัยผู้ใหญ่ ในขณะที่ผู้ป่วยบางคนอาจเริ่มมีผื่นภูมิแพ้ในช่วงวัยผู้ใหญ่ / 4) ดังนั้นหากสงสัยว่ามีอาการโรคผื่นภูมิแพ้ผิวหนัง ควรมาปรึกษาแพทย์เพื่อการวินิจฉัยและการรักษาที่ถูกต้อง โรคที่เป็นเรื้อรังอาจส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจ คุณภาพชีวิตของผู้ป่วยและครอบครัว เช่น การนอน การเรียน การทำงาน ความมั่นใจ และการเข้าสังคม

1. ส่วนที่ 1

2. ส่วนที่ 2

3. ส่วนที่ 3

4. ส่วนที่ 4

10. ส่วนใดของข่าวต่อไปนี้มีการแสดงความคิดเห็น

1) ทหารกองกำลังรักษาความสงบ จังหวัดลำพูน ร่วมกับเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติแม่ปิง /
 2) ร่วมกันกำจัดผักตบชวาในแหล่งน้ำแก่งก้อ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของอ่างเก็บน้ำเหนือเขื่อนภูมิพล จังหวัด
 ตาก ต่อเนื่องเป็นวันที่ 2 / 3) เจ้าหน้าที่ใช้วิธีนำเรือออกฉีดพ่นสารฮอร์โมนไปยังผักตบชวา เพื่อให้
 ผักตบชวายุบตัวและแห้งเหี่ยวไปตามธรรมชาติ / 4) โดยเจ้าหน้าที่ได้กำจัดผักตบชวาไปแล้วคิดเป็น
 ร้อยละ 60 ของพื้นที่ หรือประมาณ 500 ตัน ส่วนที่เหลือคาดว่าจะแล้วเสร็จภายในวันนี้

1. ส่วนที่ 1

2. ส่วนที่ 2

3. ส่วนที่ 3

4. ส่วนที่ 4

11. ข้อใดเป็นเจตนาของผู้เขียนข้อความต่อไปนี้

ตั้งแต่ต้นปี 2559 เป็นต้นมา สังเกตเห็นได้ว่า สภาพภูมิอากาศแปรปรวนเกิดขึ้นไปทั่วโลก ทั้ง
 การเกิดคลื่นความเย็นเฉียบพลัน อากาศร้อนหนาวสลับไปมาในหลายๆ ประเทศ และปัจจุบันสภาพ
 อากาศที่ร้อนจัด เกิดภัยแล้งยาวนาน และมีแนวโน้มจะเกิดคลื่นความร้อนในประเทศไทยนั้น ก็ดู
 เหมือนจะเป็นสัญญาณเตือนของ “ภาวะโลกร้อน” ได้อย่างชัดเจน และแน่นอนว่าผู้ที่ได้รับผลกระทบ
 ก็คือสิ่งมีชีวิตบนโลกใบนี้ทั้งหมด แต่ในฐานะประชากรโลก เราสามารถช่วยกันปกป้อง พื้นฟูสภาพ
 ภูมิอากาศให้ดีขึ้นได้โดยเริ่มจากตัวเราเองก่อน เราควรเริ่มต้นจากการประหยัดพลังงานลดภาวะโลกร
 ้อนตั้งแต่วันนี้ เพื่อโลกที่สวยงามและมีพลังงานไว้ใช้อย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต

1. แนะนำให้ปฏิบัติ

2. ชี้แจงวิธีแก้ไขปัญหา

3. อธิบายสาเหตุของปัญหา

4. ให้ความรู้เกี่ยวกับภาวะโลกร้อน

12. ข้อใดเป็นจุดประสงค์ของข้อความต่อไปนี้

เพ็ลี่ยกระโดดสีน้ำตาลเป็นแมลงศัตรูข้าวประเภทปากดูด และมีความเฉพาะเจาะจงต่อพืชอาหารเพียงชนิดเดียว คือ ข้าวเท่านั้น โดยปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการแพร่ระบาดมีหลายปัจจัยด้วยกัน คือ การปลูกข้าวตลอดทั้งปีโดยไม่พักดิน มีการปลูกข้าวพันธุ์ไม่ต้านทานเพ็ลี่ยกระโดดสีน้ำตาล และมีการใช้สารเคมีกลุ่มไพรีทรอยด์สังเคราะห์ หรือ กลุ่มออร์กาโนฟอสเฟตบางชนิดกำจัดแมลงอื่น ๆ ซึ่งอาจมีอยู่เพียงเล็กน้อย ซึ่งส่งผลทำให้เกิดการระบาดเพิ่มขึ้นได้

1. อธิบายลักษณะของเพ็ลี่ยกระโดดสีน้ำตาล
2. ให้ความรู้เกี่ยวกับการกำจัดเพ็ลี่ยกระโดดสีน้ำตาล
3. บอกสาเหตุที่ทำให้เกิดการระบาดของเพ็ลี่ยกระโดดสีน้ำตาล
4. เตือนไม่ให้ใช้สารเคมีในกลุ่มไพรีทรอยด์ในการกำจัดแมลงในนาข้าว

13. ข้อใดเป็นจุดประสงค์ของผู้เขียนข้อความต่อไปนี้

การผ่าตัดมะเร็งลำไส้ใหญ่ทันสมัยขึ้น ลดอาการเจ็บแผล และลดโอกาสการเกิดแผลติดเชื้อได้เป็นอย่างดี โดยใช้เทคนิคการผ่าตัดเปิดแผลขนาดเล็กและได้รับความนิยมมากที่สุด คือ “การผ่าตัดส่องกล้อง” เป็นการผ่าตัดโดยใช้กล้องเรียวเล็กที่มีเส้นผ่าศูนย์กลางเพียง 10 มิลลิเมตร, 5 มิลลิเมตร หรือ เพียง 3 มิลลิเมตร ที่สามารถขยายภาพและเห็นภาพได้ชัดกว่าปกติ ส่องเข้าไปในช่องท้องตรงจุดที่เจาะผ่านผนังหน้าท้อง โดยดูภาพผ่านจอทีวีในขณะที่ทำการผ่าตัดแทนการผ่าตัดผ่านแผลใหญ่ ผลการผ่าตัดจึงออกมาดี มีประสิทธิภาพมากขึ้น ช่วยให้แผลผ่าตัดมีขนาดเล็กประมาณ 1 – 2 เซนติเมตรเท่านั้น เนื้อเยื่อจึงได้รับบาดเจ็บน้อย ใช้ระยะเวลาในการพักฟื้นน้อยลง ผู้ป่วยจึงสามารถกลับไปใช้ชีวิตตามปกติได้เร็วขึ้น นับได้ว่าเป็นเทคโนโลยีทางการแพทย์สมัยใหม่ในการรักษามะเร็งลำไส้ใหญ่ที่น่าสนใจวิธีหนึ่ง

1. แนะนำวิธีการผ่าตัดมะเร็งลำไส้ใหญ่
2. คาดคะเนผลของการผ่าตัดส่องกล้อง
3. นำเสนอข้อมูลการผ่าตัดมะเร็งลำไส้ใหญ่
4. เปรียบเทียบนวัตกรรมทางการแพทย์ที่เกิดขึ้นใหม่

14. ข้อใดแสดงจุดมุ่งหมายของผู้เขียน

1. ทุกทางแยกเราต้องตัดสินใจ
2. ทุกวันที่ตื่นขึ้นมา เราพบเจอ 'ทางแยก' เสมอ
3. ชีวิตก็มักเป็นผลลัพธ์จากการตัดสินใจร้อยพันครั้ง ทุกการตัดสินใจจึงสำคัญ
4. เมื่อยืนอยู่ตรงทางแยกที่ต้องเลือก หากมีสติ เราย่อมเลือกทางที่จะทำให้ชีวิตดีขึ้น

15. ข้อใดเป็นเหตุผลยืนยันว่าสินค้านี้ดีควรเลือกใช้

“คอลเกต ผลิตภัณฑ์ที่ทันตแพทย์ส่วนใหญ่แนะนำให้ใช้ ราคาถูกและมีหลายสูตร”

1. ราคาถูก
2. เป็นที่นิยม
3. ผู้เชี่ยวชาญแนะนำ
4. เลือกสูตรได้ตามต้องการ

16. ข้อใดเป็นการโฆษณาที่ไม่ใช้การโน้มน้าวใจ

1. พูจี สั่งเลยอร่อยทุกอย่าง
2. ข้าวมาบุญครอง สะอาดทุกถุง
3. TOA Color World สีไหน สีคุณ
4. เครื่องเล่น Family ทนจัด ชัดจริง

17. ข้อใดเป็นการโต้แย้งข้อความโฆษณา “เม็ดเดียวจบทุกปัญหาฟัน ภายใน 1 สัปดาห์”

1. การมีฟันทำให้เราขาดความมั่นใจในการแต่งตัว
2. การมีหน้าท้องแบนราบช่วยให้เราเป็นที่ดึงดูดใจของผู้พบเห็น
3. ไขมันส่วนเกินที่สะสมบริเวณหน้าท้อง ทำให้ลดลงไปได้ยากในเวลาอันสั้น
4. การมีหุ่นดี ผอม อย่างรวดเร็ว เป็นค่านิยมของหญิงสาวชาวเอเชียในยุคปัจจุบัน

18. ข้อความต่อไปนี้แสดงกลวิธีการโน้มน้าวใจตามข้อใด

“แลนด์มาร์คแห่งใหม่ สวนดอกไม้ I love flower farm จังหวัดเชียงใหม่ เหมือนไปวิ่งเล่นอยู่ในทุ่ง ลาเวนเดอร์ที่ยุโรป ด้วยดอกไม้สีสดสวยเต็มสวน ถ่ายรูปออกมาได้สวยที่สุด โดยดอกไม้จะเป็นดอกไม้ตามฤดูกาล ค่าเข้าชมเพียงแค่ 70 บาทเท่านั้น แลมน้ำสมุนไพรตามฤดูกาลและขนมพื้นบ้านให้ได้ชิมอีกด้วย”

1. แสดงให้เห็นถึงความน่าเชื่อถือ
2. แสดงให้เห็นความหนักแน่นของเหตุผล
3. แสดงให้เห็นทางเลือกทั้งด้านดีและด้านเสีย
4. แสดงให้ประจักษ์ถึงความรู้สึกหรืออารมณ์ร่วมกัน

19. ข้อใดไม่ใช้กลวิธีการโน้มน้าวใจ

1. ดีเอลพี ขาวแน่แค่ทา ไม่ต้องฉีด ทักตอนนี้ส่งฟรี EMS ทันที มีเก็บปลายทาง
2. Le Cellist Skin บริการดูแลความงามเรื่องผิวหนังแบบครบวงจร เปิดให้บริการทุกวัน
3. กินหวานยังไงให้ผอม นี่เลยหมี่ผอมคือคำตอบ อร่อย น้ำหนักลดลง ผอมแบบไม่ต้องอด
4. ฉลองครบรอบ 25 ปี เมเจอร์ซีเนเพล็กซ์ชวนคุณดูหนังเพียง 25 บาท ทุกเรื่องถูกรอบที่เมเจอร์ฯทุกสาขา

20. ข้อใดมีการใช้เหตุผล

1. เดี่ยวค่อยทำ ๆ ผัดวันประกันพรุ่งไปเรื่อย ๆ ไป ๆ มา ๆ ถึงรู้ว่าชีวิตดี ๆ ก็โดนเลื่อนออกไปทุกที
2. หมูเกาะกำ เป็นหมูเกาะที่มีความสวยงาม น้ำทะเลใสและหาดทรายขาว
3. นอนกระโຈມ กินหมูกระทะกับลมหนาว ณ ม่อนแจ่ม
4. Mo cafe' ร้านอาหารฟิวชั่นที่ต้องร้องว่า

21. การใช้ภาษาในข้อใดไม่มีการแสดงเหตุผล

1. การระลึกถึงความตาย ไม่ใช่เพื่อให้หวาดกลัวที่จะตาย แต่เพื่อที่จะให้รู้จักที่จะดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความหมาย
2. อย่างไรก็ตามเมื่อมนุษย์เผชิญหน้ากับความตายเข้าจริง ๆ ก็ยากที่จะตั้งตัวได้ทัน จึงต้องมีการฝึกคิดอย่างต่อเนื่อง
3. การมองความตายเป็นส่วนสำคัญของชีวิต เพราะความตายนั่นช่วยพัฒนารูปแบบการมีชีวิต
4. ร่างกายของมนุษย์ที่ปราศจากลมหายใจยังมีการผจญภัยในอีกหลายบทบาท และเราจะทิ้งอะไรไว้

22. ข้อใดไม่อาจอนุมานได้จากข้อความต่อไปนี้

ความโกรธ เป็นอารมณ์ปลายทาง เป็นผลลัพธ์ที่เกิดจากอารมณ์อื่น ๆ ที่ซ่อนเร้นอยู่ในจิตใจ แต่ความโกรธไม่ได้แค่ซ่อนเร้น ยังแสดงอาการออกมาให้เราารู้สึกได้ทางร่างกาย ทำให้เราหงุดหงิด เลือดสูบฉีดแรงขึ้น หัวใจเต้นเร็วมากขึ้น ม่านตาขยายขึ้น พร้อมกับจังหวะการหายใจที่ระริกเร็วมากขึ้น ความโกรธเลยเปรียบเสมือน “ลาวา” ของภูเขาไฟที่ทะลักล้นปะทุออกมาจากปากปล่องภูเขาไฟ แต่นั่นเป็นแค่สิ่งที่ปะทุออกมา แสดงออกมาให้เห็น สิ่งที่อยู่ภายในอันเป็นที่มาของความโกรธนั้น อยู่ลึกลงไปใต้ปล่องภูเขาไฟยังมีอีกมากมาย เช่น ความเสียใจ ความเจ็บปวด ความกลัว ความรู้สึกไม่มั่นคง ความรู้สึกไม่ได้รับความยุติธรรม ความอิจฉาริษยา ความรู้สึกผิดหรือละอายใจ ความรู้สึกไม่มั่นคง ความผิดหวัง ความอาย ความรู้สึกไม่ถูกเคารพ ความกดดัน ความตื่นตระหนก หรืออาจบานปลายไปถึง ความรู้สึกตัวเองไม่มีค่า ฯลฯ ดังนั้น สรุปได้ว่า ความโกรธเป็นความรู้สึกที่มีผลมาจากสาเหตุอะไรบางอย่าง เพราะทุกความรู้สึกโกรธล้วนที่มีมาเสมอ

1. ความโกรธเกิดจากอารมณ์ที่ซ่อนเร้นอยู่ในจิตใจ
2. ความรู้สึกโกรธของคนเปรียบได้กับ “ลาวา” ใต้ภูเขาไฟ
3. ความเสียใจ ความกลัว ความผิดหวัง เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้รู้สึกโกรธ
4. ความโกรธเป็นอารมณ์ปลายทางที่เกิดจากความรู้สึก ไม่จำเป็นต้องมีที่มา

23. ข้อใดไม่อาจอนุมานได้จากข้อความต่อไปนี้

กลูเตนเป็นโปรตีนชนิดหนึ่งที่พบได้มากในข้าวสาลี ข้าวบาร์เลย์ ข้าวไรย์ หรือเมล็ดธัญพืชชนิดอื่น ๆ ทั้งนี้กลูเตนเป็นโปรตีนที่มีประโยชน์ต่อร่างกายโดยให้พลังงาน ช่วยในการเจริญเติบโต และซ่อมแซมส่วนที่สึกหรอของร่างกาย ไม่ต่างจากโปรตีนชนิดอื่น ๆ อาหารที่มีกลูเตน คือ ขนมปัง เบเกอรี่ชนิดต่าง ๆ ซีเรียล ข้าวโอ๊ต พาสต้า ซอสต่าง ๆ น้ำสลัด ปลากระป๋อง โปรตีนเกษตร หมูนุ่ม ปูอัดเทียม ลูกชิ้น ซุปข้น เบียร์ ผลิตภัณฑ์จากมอลต์ และอาหารชนิดอื่น ๆ ที่มีส่วนผสมของข้าวสาลี ซึ่งสามารถดูได้จากฉลากบนผลิตภัณฑ์ หรือสังเกตจากความข้นหนืดของอาหารชนิดนั้น ๆ เพราะกลูเตนมักจะถูกนำไปใช้เพิ่มความเหนียว นุ่ม ชุ่ม หนืด ของอาหารชนิดต่าง ๆ

1. ข้าวสาลี เป็นพืชที่พบกลูเตนมากที่สุด
2. อาหารที่มีส่วนผสมของข้าวสาลี มักมีกลูเตนเป็นส่วนประกอบ
3. อาหารที่มีความเหนียว นุ่ม ชุ่ม หนืด อาจจะมีกลูเตนเป็นส่วนประกอบ
4. เราสามารถตรวจสอบว่าอาหารที่ซื้อ มีกลูเตนหรือไม่ โดยดูได้จากฉลากบนผลิตภัณฑ์

24. ผู้กล่าวข้อความต่อไปนี้มีลักษณะนิสัยหลายประการ**ยกเว้น**ข้อใด

“ทุกคนมักมีเรื่องราวในใจและแรงกดดันที่คอยบีบบังคับใจ แต่หากคุณข้ามผ่านเรื่องราวเหล่านั้นไปได้ คุณจะกลายเป็นคนที่พร้อมจะสู้กับทุกปัญหา ทุกแรงกดดันที่ทำร้ายกว่าเดิม”

1. อดทน	2. รอบคอบ
3. กล้าหาญ	4. มองโลกในแง่ดี

25. ข้อใดเป็นประเด็นโต้แย้งของข้อความต่อไปนี้

เมื่อเราลองย้อนดูการปฏิรูประบบราชการแล้วพบว่า สิ่งที่ทำให้อาชีพอาจารย์มหาวิทยาลัยเปลี่ยนแปลงจากเดิมไปสิ้นเชิงก็คือ รายละเอียดสัญญาจ้าง จากกรอบเวลาเดิมที่มีการเซ็นสัญญาจ้างด้วยระยะเวลายาวนานถึง 60 ปี แต่หลังจากมีการปฏิรูประบบการจ้างงานในมหาวิทยาลัย สถานะของอาจารย์ก็ถูกลดทอนลงจาก ‘ข้าราชการ’ เป็น ‘พนักงานมหาวิทยาลัย’ ซึ่งนั่นหมายความว่าสวัสดิการที่อาจารย์เคยได้รับภายใต้สถานะข้าราชการจะไม่ถูกถ่ายโอนสู่อาจารย์ในสถานะพนักงานมหาวิทยาลัย ยิ่งไปกว่านั้น รายละเอียดสัญญาจ้าง จากเดิมข้าราชการจะได้รับการจ้างงานจนถึงอายุ 60 ปี แต่ปัจจุบันรายละเอียดตรงนี้ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของแต่ละมหาวิทยาลัย มีตั้งแต่การเซ็นสัญญาปีต่อไป, 5 ปี และ 10 ปี แต่สำหรับอาจารย์รุ่นใหม่แล้วมักจะเป็นการเซ็นสัญญาจ้างแบบรายปีมากกว่า

1. การปฏิรูประบบการจ้างงานในมหาวิทยาลัยเป็นผลดีต่ออาจารย์มหาวิทยาลัยจริงหรือไม่
2. การปฏิรูประบบการจ้างงานในมหาวิทยาลัยส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นหรือไม่
3. รายละเอียดสัญญาจ้าง ควรเปลี่ยนกรอบเวลาจาก 60 ปี เป็นรายปี, 5 ปี และ 10 ปีหรือไม่
4. สถานะของอาจารย์ควรถูกลดทอนจาก “ข้าราชการ” เป็น “พนักงานมหาวิทยาลัย” หรือไม่

26. ข้อใดไม่อาจอนุมานได้จากข้อความต่อไปนี้

“จริง ๆ แล้วสมองเราถูกออกแบบมาให้รักคนได้หลาย ๆ คนพร้อมกัน แต่การให้ความสำคัญ จะให้ได้ทีละคนเท่านั้น ถ้ามีหลาย ๆ คน สมองจะทำงานหนักมาก” เฮเลน พิชเชอร์ นักมานุษยวิทยา และผู้เชี่ยวชาญเรื่องความรัก ได้ทำการศึกษางานวิจัยทางจิตวิทยาตลอด 45 ปี ค้นพบว่า ความรักแบบโรแมนติคไม่ใช่ “ความรู้สึก” เพียงอย่างเดียว แต่มันคือ “ชุดของอารมณ์” ที่ต่อเนื่องกัน ประกอบไปด้วยระบบสมอง 3 อย่าง คือ ความต้องการทางเพศ ความรักโรแมนติค และความผูกพันทางอารมณ์ เรื่องนี้อธิบายได้ด้วยหลักการการทำงานของฮอร์โมนในร่างกาย คือ โดพามีน เป็นฮอร์โมนที่จะเพิ่มขึ้นในช่วงที่เรามีความสัมพันธ์กับใครสักคน ฮอร์โมนนี้ทำงานร่วมกับออกซิโทซิน วาโซเพรสซิน และยังมีเอ็นดอร์ฟิน มันทำให้คนเรารู้สึกถึงความพึงพ่ล่าน ตื่นเต้น รู้สึกดีแล้วก็มีความสุข จริงอยู่ว่าตามหลักศีลธรรมคนเราควรมีคู่ครองเพียงคนเดียว แต่ที่กล่าวมาเห็นได้ว่าระบบสมองทั้งสามระบบไม่ได้เชื่อมต่อกันตลอดเสมอไป เรามักจะรู้สึกถึงความผูกพันทางใจที่ลึกซึ้งกับคู่ที่คบมานาน ในขณะที่สามารถรู้สึกชื่นชอบหรือรักโรแมนติคอย่างรุนแรงกับคนอื่นได้ และในขณะเดียวกันคนเราก็กู้สึกถึงความต้องการทางเพศกับคนที่ไม่ได้เกี่ยวข้องทั้งสองได้ อย่างเช่นไปเที่ยวแล้วเจอกัน สรุปลึ้นๆ คือ เราสามารถรักคนได้มากกว่าหนึ่งคนในเวลาเดียวกัน คนเรாதกหลุมรักคนอื่นไม่ใช่สิ่งผิด แต่ท้ายที่สุดแล้วการไม่มองใจกันก็ยังเป็นสิ่งที่ดีกว่าเสมอ และนอกจากเรื่องนี้แล้ว การทำความเข้าใจหลักของฮอร์โมนและระบบในสมอง ก็จะช่วยให้หลายคนเข้าใจสิ่งที่เป็นไปตามธรรมชาติ แทนที่จะเอาแต่โทษกันไปมาว่าไม่รู้จัักยับยั้งชั่งใจ เพราะความใกล้ชิดมันทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสมองได้เสมอ

1. เราสามารถตกลุมรักใครคนใหม่ ที่เข้ามาในชีวิตได้เสมอ
2. เอ็นดอร์ฟิน เป็นฮอร์โมนที่ทำให้เรารู้สึกตื่นเต้น เมื่อได้ใกล้ชิดกับใครสักคน
3. ความรู้สึกดี ความรู้สึกตื่นเต้น ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการทำงานของระบบสมอง
4. เมื่อฮอร์โมนทั้ง 4 ชนิดทำงานร่วมกัน ทำให้เราสามารถตัดสินใจเลือกคนที่ต้องการในชีวิตได้ตรงตามความต้องการมากที่สุด

27. บุคคลใดมีความคิดเห็นโต้แย้งกับข้อความต่อไปนี้

รายการโทรทัศน์ออกอากาศในช่อง Nippon TV ได้เปิดเผยเรื่องราวของธุรกิจที่บังคับพนักงานหญิงเรื่องการแต่งกาย ผู้หญิงถูกบังคับไม่ให้ใส่แว่นมาทำงาน ซึ่งมีผู้ไม่เห็นด้วยกับเรื่องนี้ต่างออกมาแสดงความคิดเห็นบนโลกออนไลน์ จนกลายเป็นกระแสในทวิตเตอร์ บางคนกล่าวว่ามันเป็นนโยบายที่ล้าสมัย บางคนไม่เห็นด้วยกับการให้เหตุผลของผู้ว่าจ้างเหล่านี้ และยังมีการกล่าวถึงนโยบายดังกล่าวว่าเป็นการเลือกปฏิบัติต่อผู้หญิงอีกด้วย

1. แก้ว คิดว่า ควรบังคับไม่ให้ผู้หญิงใส่แว่นมาทำงาน
2. กล้า คิดว่า นโยบายดังกล่าวเป็นการเลือกปฏิบัติต่อผู้หญิง
3. ก้อย คิดว่า รายการโทรทัศน์ควรออกมาเปิดเผยเรื่องราวทางธุรกิจ
4. กระต๊อบ คิดว่า กฎจากบริษัทที่ห้ามไม่ให้ผู้หญิงใส่แว่นมาทำงานล้าสมัย

28. ข้อใดเป็นประเด็นโต้แย้งของข้อความต่อไปนี้

ผู้บริหารบริษัทท่าอากาศยานไทยจำกัด (มหาชน) (ทอท.) ได้ระบุว่ามิแผนจะยุบท่าอากาศยานแม่ฟ้าหลวง เชียงราย จ.เชียงราย ทำให้ภาคเอกชนเชียงรายออกมาคัดค้าน เนื่องจากปัจจุบันท่าอากาศยานเชียงรายใช้เพื่อการบินภายในประเทศกว่า 12 สายการบิน และบินวันละหลายสิบเที่ยว รวมทั้งยังมีสายการบินแบบเช่าเหมาลำหรือซาเตอร์ไฟท์เป็นครั้งคราว ส่วนจำนวนผู้โดยสารก็ถือว่าไม่น้อย นอกจากนี้ในปี 2562 ยังพบว่า จ.เชียงราย เป็นจังหวัดท่องเที่ยวเมืองรองที่ทำรายได้สูงสุดของประเทศไทย ซึ่งส่วนหนึ่งเกิดจากการที่นักท่องเที่ยวเดินทางโดยสารเครื่องบิน และท่าอากาศยานแห่งนี้ได้รับพระราชทานชื่อเป็นท่าอากาศยานแม่ฟ้าหลวง เชียงราย ซึ่งมีความสำคัญต่อชาวเชียงรายเป็นอย่างมาก

1. นักท่องเที่ยวส่วนมากโดยสารโดยใช้เครื่องบินจริงหรือ
2. การยุบท่าอากาศยานแม่ฟ้าหลวง เชียงราย จ.เชียงราย จำเป็นหรือไม่
3. ท่าอากาศยานแม่ฟ้าหลวง เชียงราย จ.เชียงราย เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นจริงหรือ
4. ผู้บริหารบริษัทท่าอากาศยานไทยจำกัด (มหาชน) (ทอท.) ควรจะยุบท่าอากาศยานแม่ฟ้าหลวง เชียงราย จ.เชียงราย หรือไม่

29. ข้อใดเป็นประเด็นโต้แย้งของข้อความหรือข่าวต่อไปนี้

จากการประกาศแนวคิดเกี่ยวกับการเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม เพื่อนำไปช่วยเหลือประชาชน โดยมีแนวโน้มว่าอาจจะเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ซึ่งจะส่งผลให้รัฐบาลมีรายได้เพิ่มขึ้นอีกกว่า 100,000 ล้านบาท ของรัฐบาลประยุทธ์นั้น ส่งผลให้มีคนไม่เห็นด้วยจำนวนมากไม่น้อย เนื่องจากคาดว่าน่าจะส่งผลและสร้างความเดือดร้อนให้กับประชาชนที่มีรายได้น้อยในสถานะเศรษฐกิจย่ำแย่ โดยจะกระทบต่อผู้บริโภคโดยเฉพาะเกษตรกรโดยตรง

1. การเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม ควรเก็บมากกว่าร้อยละ 1 หรือไม่
2. การเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม สามารถช่วยเหลือประชาชนได้จริงหรือ
3. การเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มร้อยละ 1 จะเพียงพอต่อการแก้ปัญหาจริงหรือ
4. การศึกษาผลกระทบก่อนบังคับใช้แนวคิดเกี่ยวกับการเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจำเป็นหรือไม่

30. การแสดงความคิดเห็นในข้อใด**ไม่**มีความหมายเชิงตำหนิ

1. ถ้าเธอกินตามใจปาก เธออาจจะเสียใจ
2. ร้านอาหารข้างทางใช้ว่าจะสกปรกไปเสียทุกร้าน
3. ผู้ชายคนนี้หน้าตาดีมากเลย เสียตายตัวเล็กไปนิด
4. ชุดนี้จะสวยแก่ทีเดียว ถ้าหากมันพอดีกับตัวมากกว่านี้

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแสดงเหตุผลลงในกระดาษคำตอบแบบเขียนตอบ โดยอ้างอิงจากข้อความที่กำหนดให้ ใช้เวลา 20 นาที

31. “ทรงผมกับการสร้างระเบียบวินัย” ยังคงเป็นประเด็นให้ถกกันไม่รู้จบสำหรับนักเรียนคุณครู และบุคคลทั่วไป เมื่อโลกหมุนเปลี่ยน ความคิดของเด็กรุ่นใหม่ถูกเข้ามาแทนที่พร้อมกับการตั้งคำถาม “ทรงผมของนักเรียนยังจำเป็นต้องตัดไถเกรียนอีกหรือไม่?” เด็กหลายคนอยากไว้ผมยาว ทว่าเมื่อฝ่าฝืนกฎทางโรงเรียน ก็จะถูกกลั่นหรือเล็มผมจนแหงง จนเกิดเป็นประเด็นต่าง ๆ มากมายในโลกออนไลน์ ทั้งนี้ทั้งผู้สนับสนุนกฎระเบียบเดิมและมีความคิดเห็นที่ต่างกันออกไป ดังต่อไปนี้

ความคิดเห็นเชิงสนับสนุนกฎระเบียบเดิม

ผมว่าเขาคงไม่อยากจะให้เด็กดูเป็นสาวมากเกินไป เพราะเดี๋ยวนี้แค่เพียงทรงผมก็ทำให้แยกยากแล้ว จึงส่งผลให้เกิดอาชญากรรมกับผู้เยาว์ได้ง่าย คิดง่าย ๆ ถ้าเราเห็นเด็กไว้ผมยาวกับผมสั้นแค่ตี่งหู เราจะเกิดความรู้สึกทางเพศกับกลุ่มไหนมากกว่ากัน เคยมีฎีกาเรื่องพรากผู้เยาว์ที่จำเลยให้การว่า หลึงไว้ผมยาว เลยทำให้ไม่ทราบว่าเป็นผู้เยาว์ นอกจากนี้ผมมองว่าเราควรมีส่วนร่วมในการอบรมลูกหลานให้เป็นคนดีด้วยตัวเอง เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระให้กับสถาบัน ครูอาจารย์ทั้งหลายบ้าง เพื่อท่านจะได้มีเวลาพัฒนาการศึกษาให้รุดหน้าก็ได้ อีกอย่างการไว้ผมให้กฎระเบียบก็เป็นการฝึกระเบียบวินัยอย่างง่ายในโลกจำลอง ก่อนออกสู่โลกแห่งความเป็นจริงด้วย เพราะเดี๋ยวนี้บรรดาเด็กแว้นเด็กเกรียนเต็มถนนมักจะถามกันว่า มันเรียนโรงเรียนไหนวะ น้อยนักที่จะถามว่า มันเป็นลูกเต้าเหล่าใคร สุดท้ายแล้วช่วงวัยเด็กวัยเยาว์ไม่นานก็ผ่านไป เดี่ยวก็ได้ใช้ชีวิตแบบอิสระ แล้วจะรู้ว่าไม่น่ารีบโตเลย

ความคิดเห็นต่าง

ผมมองว่าผู้ใหญ่พยายามหาเหตุผลเพื่อเบี่ยงเบนประเด็นไปเรื่อย ๆ และนี่แหละคือการปลุกฝังให้เด็กรู้สึกว่าการระเบียบเป็นเรื่องไร้สาระ การบังคับให้มีระเบียบ จะทำให้คนไม่ยอมมีระเบียบมากกว่ามีระเบียบ เพราะเขารู้สึกไม่มีความสุขในการอยู่กับมัน เดิมทีที่ต้องทำให้ต้องมีทรงนักเรียนคือเรื่อง เทา เรายังจำเป็นต้องมาทำตามกฎโบราณคร่ำครึนี้้อีกหรือไม่ ทั้ง ๆ ที่ไม่มีใครมีปัญหาเรื่องเทากันแล้ว และนอกจากนี้ ทรงผมนักเรียนก็ไม่น่าจะเกี่ยวอะไรกับระดับสติปัญญาและวิชาการ เพราะดูต่างประเทศ เช่น อังกฤษ อเมริกา ญี่ปุ่น ก็ให้อิสระแก่นักเรียนให้การไว้ผมทรงใดก็ได้ และยังรวมไปถึงการแต่งกายอย่างอิสระอีกด้วย นอกจากนี้ การตัดผมเด็กนักเรียนให้แหงง ๆ ยิ่งกลับสร้างบาดแผลและความอับอายให้กับเด็ก เราควรเน้นการเรียนการสอนและพัฒนาตรงจุดนั้นดีหรือไม่ ควรมุ่งสร้างโรงเรียนให้เป็นสถานที่อบอุ่น สนุกสนาน เพื่อที่เด็กจะได้อยากไปโรงเรียน และเรียนอย่างมีความสุข

จากประเด็นข้างต้น นักเรียนเห็นด้วยกับความคิดเห็นใด จงให้เหตุผลสนับสนุน

32.

“สิ่งที่ถูกต้องคือถูกต้อง แม้ไม่มีใครทำสิ่งนั้น สิ่งที่ดีคือผิด แม้ทุกคนทำสิ่งนั้น”

ศาสตราจารย์สังเวียน อินทรวิชัย

จากคำกล่าวของศาสตราจารย์สังเวียน อินทรวิชัย นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ จงให้เหตุผลและยกตัวอย่างประกอบ

ชื่อ-สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

กระดาษคำตอบตอนที่ 2

แบบเขียนตอบ

31.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

32.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

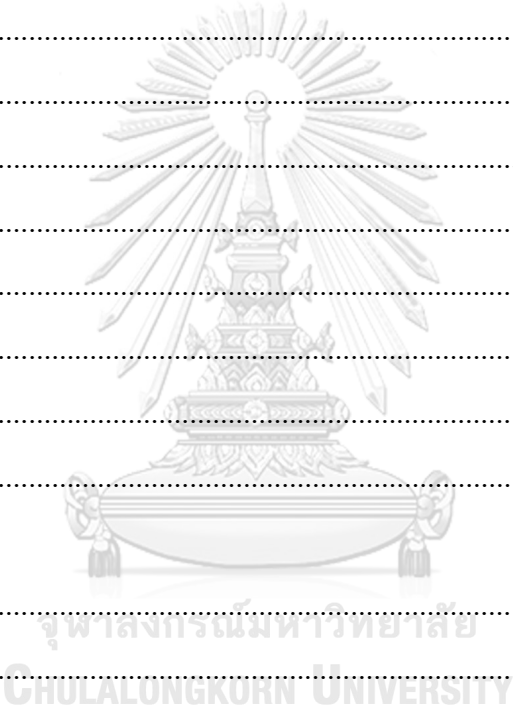
.....

.....

.....

.....

.....

แบบตรวจสอบคุณภาพโดยพิจารณาคำดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
ของแบบทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล

วิทยานิพนธ์ : การพัฒนารูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา

วัตถุประสงค์การวิจัย :

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา

2. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ใน 2 ประเด็น คือ

2.1 เพื่อเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม

2.2 เพื่อศึกษาพัฒนาการด้านการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาที่เรียนด้วยรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม

ตัวอย่าง : นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนแม่สายประสิทธิ์ศาสตร์ อำเภอมะสา จังหวัดเชียงราย จำนวน 40 คน

ติดต่อ :

นางสาวภาชิตา ชัยศิลป์

นิสิตปริญญาโท ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หมายเลขโทรศัพท์ : 083 – 0250765

จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ : phasita@maesai.ac.th

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล : แบบทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมี
 วิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล

คำชี้แจง

ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำไปประเมินประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้และเว็บเควสต์ตามรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โดยอิงหลักการสร้างข้อสอบตามแบบทดสอบการศึกษา ระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) และจากการสังเคราะห์องค์ประกอบของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ และองค์ประกอบของการเขียนให้เหตุผลอีก 3 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและจำนวนข้อในการออกข้อสอบ โดยได้ออกแบบเป็นข้อสอบแบบเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 43 ข้อ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1	การสรุปสาระสำคัญของเรื่อง	จำนวน 6 ข้อ
องค์ประกอบที่ 2	การจำแนกข้อเท็จจริงและความคิดเห็น	จำนวน 6 ข้อ
องค์ประกอบที่ 3	การตระหนักถึงจุดมุ่งหมายของผู้เขียน	จำนวน 6 ข้อ
องค์ประกอบที่ 4	การรู้เท่าทันเทคนิคโฆษณา	จำนวน 6 ข้อ
องค์ประกอบที่ 5	การประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูล และการตัดสินใจ	จำนวน 6 ข้อ
องค์ประกอบที่ 6	การอนุมานความ	จำนวน 6 ข้อ
องค์ประกอบที่ 7	การแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดของตนต่อสิ่งที่อ่าน	จำนวน 7 ข้อ

องค์ประกอบของการเขียนให้เหตุผลและจำนวนข้อในการออกข้อสอบ โดยได้ออกแบบเป็นข้อสอบแบบเขียนตอบ จำนวน 3 ข้อ ดังนี้

- องค์ประกอบที่ 1 ที่มา
- องค์ประกอบที่ 2 ข้อเสนอสนับสนุน
- องค์ประกอบที่ 3 ข้อเสนอสรุป

ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง +1 เมื่อท่านเห็นว่า คำถามนั้นชัดเจนและสอดคล้องกับองค์ประกอบ/ตัวชี้วัดของการวัดและประเมิน

ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง 0 เมื่อท่านเห็นว่า คำถามนั้นไม่อาจตัดสินได้ว่าชัดเจนและสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับองค์ประกอบ/ตัวชี้วัดของการวัดและประเมิน

ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง -1 เมื่อท่านเห็นว่า คำถามนั้นไม่ชัดเจนและไม่สอดคล้องกับองค์ประกอบ/ตัวชี้วัดของการวัดและประเมิน

และในกรณีที่ท่านมีความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โปรดให้ความคิดเห็นนั้นในช่องเสนอแนะ หรือให้ข้อเสนอแนะโดยตรงต่อผู้วิจัย จักเป็นพระคุณยิ่ง

วิธีการประเมิน

1) แบบเลือกตอบ จำนวน 4 ตัวเลือก 30 ข้อ (คะแนนเต็ม 30 คะแนน)

- ตอบถูกต้อง ให้ข้อละ 1 คะแนน ตอบผิด ไม่ได้คะแนน

รายการประเมิน	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
วิธีการวัดประเมินแบบเลือกตอบ			

2) แบบเขียนตอบ จำนวน 1 ข้อ (คะแนนเต็ม 10 คะแนน) ใช้เกณฑ์วัดความสามารถในการเขียน ให้เหตุผลตามระดับคะแนน (Rubric Scores) ดังนี้

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	2	1	0
1. การตอบคำถาม 1.1 ตอบว่า เห็นด้วย 1.2 ตอบว่า ไม่เห็นด้วย	คะแนนเต็ม 2 คะแนน		ไม่เขียนตอบคำถาม
2. องค์ประกอบของการเขียนให้เหตุผล 1.1 ที่มา 1.2 ข้อสนับสนุน 1.3 ข้อสรุป	เขียนตอบโดยมีองค์ประกอบของการเขียนให้เหตุผลครบถ้วน	เขียนตอบเพียง 1 – 2 องค์ประกอบของการเขียนให้เหตุผลเท่านั้น	ไม่เขียนตอบคำถาม
3. การเรียบเรียงเนื้อความ	มีการเขียนแสดงลำดับความคิดอย่างต่อเนื่องชัดเจน เป็นเหตุเป็นผล	มีการเขียนแสดงลำดับความคิด แต่ไม่ต่อเนื่องหรือไม่เป็นเหตุเป็นผล	ไม่เขียนตอบคำถาม
4. การใช้ภาษา 4.1 ใช้คำถูกต้อง 4.2 ใช้คำเชื่อมเหมาะสม 4.3 เว้นวรรคตอนถูกต้องและไม่เขียนฉีกคำ 4.4 เขียนอ่านง่าย เรียบร้อย	ใช้ภาษาได้ตามเกณฑ์ครบ 4 ข้อ	ใช้ภาษาได้ตามเกณฑ์ 1-3 ข้อ	ไม่เขียนตอบคำถาม
5. การเขียนสะกดคำ	เขียนถูกต้องทุกคำ	เขียนผิด 1-5 คำขึ้นไป	เขียนผิดมากกว่า 5 คำหรือไม่เขียนตอบคำถาม

รายการประเมิน	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
วิธีการวัดประเมินแบบเขียนตอบ			

แบบทดสอบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล

ตัวชี้วัด	แบบทดสอบ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+	0	-	
		1	1	1	
แบบเลือกตอบ	การสรุปสาระสำคัญของเรื่อง : ผู้เรียนสามารถอ่านจับใจความสำคัญ ลำดับเรื่องราว ตีความ แปลความ เข้าใจสิ่งที่อ่านอย่างชัดเจน หรือเข้าใจสาระสำคัญของเรื่อง				
1. การสรุปสาระสำคัญของเรื่อง	<p>1. ใจความสำคัญของข้อความต่อไปนี้อยู่ที่ส่วนใด</p> <p>1) เนื้องอกในมดลูกถือว่าเป็นเนื้องอกที่พบได้เยอะที่สุดในผู้หญิงวัยเจริญพันธุ์ / 2) มีตัวเลขสถิติ ถ้าหญิงวัยเจริญพันธุ์คือเริ่มมีประจำเดือน / 3) หรือถ้าอายุ 25-30 ปีมาตรวจ จะเจอเนื้องอกในมดลูกประมาณ 30-50% / 4) ถ้าผู้หญิง 10 คนมาอัลตราซาวนด์ จะเจอ 3 คน 5 คน เป็นเรื่องปกติ</p> <p>1. ส่วนที่ 1</p> <p>2. ส่วนที่ 2</p> <p>3. ส่วนที่ 3</p> <p>4. ส่วนที่ 4</p>				
1. การสรุปสาระสำคัญของเรื่อง	<p>ใช้ข้อความต่อไปนี้ตอบคำถามข้อ 2. และข้อ 3.</p> <p>1. จึงมีบทบัญญัติกำหนดโทษไว้ในกฎหมายเทียร์บาล</p>				

ตัวชี้วัด	แบบทดสอบ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ																				
		+	0	-																					
		1		1																					
	<p>2. สมัยอยุธยาคงจะมีผู้เล่นดนตรีจำพวกซอขลุ่ยเป็นจำนวนมาก</p> <p>3. ความรู้เรื่องของเครื่องดนตรีจำพวกเครื่องสายในสมัยอยุธยาได้มีอยู่แล้วหลายอย่าง</p> <p>4. และอาจจะเล่นกันแพร่หลายจนความสนุกสนานเพลิดเพลินทำให้เล่นกันเกินขอบเขต เข้าไปจนใกล้เขตพระราชฐาน</p> <p>2. ข้อใดเรียงลำดับข้อความต่อไปนี้ได้ถูกต้อง</p> <table border="0"> <tr> <td>1.</td> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>4</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>3</td> <td>2</td> <td>4</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>3</td> <td>4</td> <td>1</td> <td>2</td> </tr> </table>	1.	1	2	3	4	2.	2	3	4	1	3.	3	2	4	1	4.	3	4	1	2				
1.	1	2	3	4																					
2.	2	3	4	1																					
3.	3	2	4	1																					
4.	3	4	1	2																					
1. การสรุปสาระสำคัญของเรื่อง	<p>ใช้ข้อความต่อไปนี้ตอบคำถามข้อ 2. และข้อ 3.</p> <p>1. จึงมีบทบัญญัติกำหนดโทษไว้ในกฎหมายเตี๋ยรบาล</p> <p>2. สมัยอยุธยาคงจะมีผู้เล่นดนตรีจำพวกซอขลุ่ยเป็นจำนวนมาก</p> <p>3. ความรู้เรื่องของเครื่องดนตรีจำพวกเครื่องสายในสมัยอยุธยาได้มีอยู่แล้วหลายอย่าง</p> <p>4. และอาจจะเล่นกันแพร่หลายจนความสนุกสนานเพลิดเพลินทำให้เล่นกันเกินขอบเขต เข้าไปจนใกล้เขตพระราชฐาน</p>																								

ตัวชี้วัด	แบบทดสอบ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+	0	-	
		1		1	
	<p>3. เมื่อเรียงลำดับแล้ว ข้อใดเป็นลำดับที่ 2</p> <p>1. ข้อ 1</p> <p>2. ข้อ 2</p> <p>3. ข้อ 3</p> <p>4. ข้อ 4</p>				
1. การสรุปสาระสำคัญของเรื่อง	<p>4. ข้อใดเป็นจุดเด่นของสตรอว์เบอร์รี่ในข้อความต่อไปนี้</p> <p>สตรอว์เบอร์รี่ ผลไม้ที่นิยมทานกันอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน ผลไม้ชนิดนี้นอกจากจะมีหน้าตาที่น่ารับประทานและรสชาติที่อร่อยแล้ว ยังนิยมนำมาแปรรูปเป็นอาหารมากมาย ไม่ว่าจะเป็นแยม เยลลี่ หรือน้ำผลไม้ เป็นผลไม้ที่มีวิตามินซีและเอสูงมาก แต่ใครจะรู้ว่าผลไม้สีแดงผลเล็ก ๆ นี้ มีประโยชน์มากมายแฝงไว้ สตรอว์เบอร์รี่สด 100 กรัม จะมีวิตามินมากถึง 58 มิลลิกรัม อีกทั้งยังมีสารต่อต้านอนุมูลอิสระอีกหลายชนิด ไม่ว่าจะเป็น เคอซีติน เคมเพอรอล หรือแอนโทไซยานิน ซึ่งสารดังกล่าวมีส่วนช่วยในการยับยั้งสารก่อมะเร็งต่าง ๆ ได้ และเมื่อนำสตรอว์เบอร์รี่มาเทียบกับผลไม้ชนิดอื่นก็พบว่า มีสารต้านอนุมูลอิสระมากกว่าส้มถึงหนึ่งเท่าครึ่ง ไม่เพียงเท่านั้นสตรอว์เบอร์รี่ยังมีประโยชน์อื่น ๆ อีกมากมาย</p> <p>1. ความนิยม</p> <p>2. สารภายในผล</p>				

ตัวชี้วัด	แบบทดสอบ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+	0	-	
	3. ผลิตภัณฑ์แปรรูป 4. ลักษณะของผลไม้				
1. การสรุปสาระสำคัญของเรื่อง	5. ข้อความต่อไปนี้ผู้เขียนต้องการเน้นสาระเรื่องใดเป็นสำคัญ ขณะนี้เรานั่งอยู่ในป่าที่สงบ ที่นี้ไม่มีลม ใบไม้จึงนิ่ง เมื่อใดที่มีลมพัด ใบไม้จึงไหว ปลิว จิตก็ทำนองเดียวกับใบไม้ เมื่อสัมผัสกับอารมณ์มันก็สะท้อนไปตามธรรมชาติของจิต เรายิ่งรู้ธรรมะน้อยเพียงไร ใจก็จะรับความสะท้อนได้มากเพียงนั้น รู้สึกเป็นสุข ก็ตายด้วยความสุข รู้สึกเป็นทุกข์ ก็ตายด้วยความทุกข์ มันจะไหลไปเรื่อย ๆ 1. การรู้ธรรมะ 2. ธรรมชาติของจิต 3. ความสุข ความทุกข์ 4. เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในป่า				
1. การสรุปสาระสำคัญของเรื่อง	6. ข้อใด ไม่ได้ กล่าวถึงในข้อความต่อไปนี้ โครงการต้นกล้าศิลปะ (รักสิ่งแวดล้อม) ที่จัดทำขึ้นโดยกลุ่มจิตอาสาชมรมศิลปะสร้างสุข โรงพยาบาลเขาวงจังหวัดกาฬสินธุ์ ร่วมกับโรงเรียนธรรมชาติบ้านริมน้ำ อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม เป็นโครงการที่มุ่งสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนผ่านกิจกรรมค่ายศิลปะที่มีการจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง เพื่อให้เด็กเกิดความรู้ ความเข้าใจในธรรมชาติ				

ตัวชี้วัด	แบบทดสอบ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+	0	-	
		1		1	
	<p>สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศชุมชนและวิถีชุมชน โดยจะรับสมัครนักเรียนในโรงเรียนสังกัด ประถม และมัธยมศึกษาทั่วประเทศทุกภาคของ ประเทศไทย</p> <ol style="list-style-type: none"> วัตถุประสงค์ของโครงการ กระบวนการดำเนินงาน กลุ่มเป้าหมาย ผู้รับผิดชอบ 				
แบบเลือกตอบ	การจำแนกข้อเท็จจริงและความคิดเห็น				
	: ผู้เรียนสามารถแยกข้อเท็จจริงออกจากข้อคิดเห็น โดยสามารถระบุค่าบ่งชี้ความ คิดเห็นและค่าบ่งชี้ข้อเท็จจริง				
2. การ จำแนก ข้อเท็จจริง และความ คิดเห็น	<p>7. พาดหัวข่าวใดไม่มีการแสดงความคิดเห็น</p> <ol style="list-style-type: none"> วันนี้คนกรุงระทมซ้ำ! ฝนฟ้า คะนองหลายพื้นที่ iPhone 11 ดีไซน์เรียบหรู แต่คน เป็นโรคกลัวรูไม่ปลื้ม เปิดชีวิตยายนางและสาวกาฬสินธุ์ แม่บ้านผู้โด่งดังทางยูทิวบ์ เตือนใช้น้ำยาบ้วนปากหลังออก กำลังกายกระทบความดันโลหิต 				
2. การ จำแนก ข้อเท็จจริง และความ คิดเห็น	<p>8. ส่วนใดของข่าวต่อไปนี้มีการแสดง ความ คิดเห็น</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) โครงกระดุกจากสมัยจักรวรรดิ โรมันถูกยกให้เป็นสัญลักษณ์แห่งความรักชั่วนิรันดร์ / 2) เพราะโครงกระดุกทั้งสองถูกพบอยู่ ในลักษณะกุมมือกัน / 3) ตอนที่มีการขุด 				

ตัวชี้วัด	แบบทดสอบ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+	0	-	
		1		1	
	<p>ค้นพบในเมืองโมเดนา ของอิตาลี เมื่อปี 2009 ทีมนักวิจัยยังไม่สามารถระบุเพศของโครงกระดูกทั้งสองได้ / 4) เนื่องจากอยู่ในสภาพที่ไม่สมบูรณ์ โดยคาดว่าโครงกระดูกมีอายุราว 1,600 ปี</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ส่วนที่ 1 2. ส่วนที่ 2 3. ส่วนที่ 3 4. ส่วนที่ 4 				
2. การจำแนกข้อเท็จจริงและความคิดเห็น	<p>9. ข้อความต่อไปนี้ส่วนใดเป็นการแสดงทรรศนะ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ร่างกายจะสูญเสียมวลกล้ามเนื้อตามอายุที่มากขึ้น การออกกำลังฝึกกล้ามเนื้อจะช่วยสร้างกล้ามเนื้อที่สูญเสียไปได้ / 2) โดยสามารถใช้อุปกรณ์สำหรับฝึกกล้ามเนื้อ ยางยืดสำหรับออกกำลังกาย หรือของใช้ต่าง ๆ ภายในบ้านมาประยุกต์สำหรับฝึกกล้ามเนื้อ / 3) ทั้งนี้ ควรบริหารกล้ามเนื้อมัดใหญ่สัปดาห์ละ 2 วัน หรือมากกว่านั้น และฝึกกล้ามเนื้อครั้งละประมาณ 30 นาที / 4) การออกกำลังชนิดนี้จะช่วยให้กล้ามเนื้อแข็งแรง กระตุ้นการเจริญเติบโตของกระดูก ลดน้ำตาลในเลือด ช่วยควบคุมน้ำหนัก ช่วยจัดทำทางร่างกายและการทรงตัว 1. ส่วนที่ 1 2. ส่วนที่ 2 				

ตัวชี้วัด	แบบทดสอบ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+	0	-	
		1		1	
	<p>3. ส่วนที่ 3</p> <p>4. ส่วนที่ 4</p>				
<p>2. การจำแนกข้อเท็จจริงและความคิดเห็น</p>	<p>10. ส่วนใดของข่าวต่อไปนี้ไม่มีการแสดงความคิดเห็น</p> <p>1) ฮอตไม่หยุดจุดไม่อยู่จริง ๆ สำหรับ 4 สาว เกิร์ลกรุ๊ปชื่อดังวง “BLACKPINK” / 2) อย่าง คิม จีซู, เจนนี่ คิม, โรเซ่ และ “ลิซ่า มโนบาล” สาวไทยหนึ่งเดียวของวง / 3) ที่ก่อนหน้านี้เคยมาเปิดคอนเสิร์ตที่ประเทศไทย ในคอนเสิร์ต BLACKPINK 2019 World Tour [IN YOUR AREA] BANGKOK เมื่อเดือนมกราคมที่ผ่านมา / 4) แถมยังสร้างปรากฏการณ์ขายบัตรหมดเกลี้ยงจนต้องเพิ่มรอบถึง 3 รอบมาแล้ว</p> <p>1. ส่วนที่ 1 และส่วนที่ 2</p> <p>2. ส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3</p> <p>3. ส่วนที่ 3 และส่วนที่ 4</p> <p>4. ส่วนที่ 4 และส่วนที่ 1</p>				
<p>2. การจำแนกข้อเท็จจริงและความคิดเห็น</p>	<p>11. บทความต่อไปนี้ส่วนใดมีการแสดงความคิดเห็น</p> <p>1) อาการเริ่มแรกของโรคพื่นภูมิแพ้ผิวหนังร้อยละ 50 จะพบในเด็กช่วงขวบปีแรก และร้อยละ 85 จะพบในเด็กช่วง 5 ขวบปีแรก เป็น ๆ หาย ๆ ส่วนใหญ่จะค่อย ๆ ดีขึ้น / 2) เมื่อผู้ป่วยอายุเพิ่มขึ้นพบว่าร้อยละ 40-50 อาการจะดีขึ้น / 3) เมื่ออายุ 10 ปี เด็กบางคน</p>				

ตัวชี้วัด	แบบทดสอบ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+	0	-	
		1		1	
	<p>อาจยังคงมีอาการเรื้อรังต่อไปจนถึงวัยผู้ใหญ่ ในขณะที่ผู้ป่วยบางคนอาจเริ่มมีผื่นภูมิแพ้ ในช่วงวัยผู้ใหญ่ / 4) ดังนั้นหากสงสัยว่ามีอาการโรคผื่นภูมิแพ้ผิวหนัง ควรมาปรึกษาแพทย์เพื่อการวินิจฉัยและการรักษาที่ถูกต้อง โรคที่เป็นเรื้อรังอาจส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจ คุณภาพชีวิตของผู้ป่วยและครอบครัว เช่น การนอน การเรียน การทำงาน ความมั่นใจ และการเข้าสังคม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ส่วนที่ 1 2. ส่วนที่ 2 3. ส่วนที่ 3 4. ส่วนที่ 4 				
2. การจำแนกข้อเท็จจริงและความคิดเห็น	<p>12. ส่วนใดของข่าวต่อไปนี้มีการแสดงความคิดเห็น</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ทหารกองกำลังรักษาความสงบจังหวัดลำพูน ร่วมกับเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติแม่ปิง / 2) ร่วมกันกำจัดผักตบชวาในแหล่งน้ำแก่งก้อ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของอ่างเก็บน้ำเหนือเขื่อนภูมิพล จังหวัดตาก ต่อเนื่องเป็นวันที่ 2 / 3) เจ้าหน้าที่ใช้วิธีนำเรือออกฉีดพ่นสารฮอร์โมนไปยังผักตบชวา เพื่อให้ผักตบชวายุบตัวและแห้งเหี่ยวไปตามธรรมชาติ / 4) โดยเจ้าหน้าที่ได้กำจัดผักตบชวาไปแล้วคิดเป็นร้อยละ 60 ของพื้นที่ หรือประมาณ 500 ตัน ส่วนที่เหลือคาดว่าจะแล้วเสร็จภายในวันนี้ 				

ตัวชี้วัด	แบบทดสอบ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+	0	-	
	1. ส่วนที่ 1 2. ส่วนที่ 2 3. ส่วนที่ 3 4. ส่วนที่ 4				
แบบเลือกตอบ	การตระหนักถึงจุดมุ่งหมายของผู้เขียน : ผู้เรียนสามารถบอกได้ว่า ผู้เขียนมีน้ำเสียง อคติ จุดประสงค์ ที่ศกนคติอย่างไร ในการเขียนแต่ละครั้ง				
3. การตระหนักถึงจุดมุ่งหมายของผู้เขียน	13. ข้อใดเป็นเจตนาของผู้เขียนข้อความต่อไปนี้ ตั้งแต่ต้นปี 2559 เป็นต้นมาสังเกตเห็นได้ว่า สภาพภูมิอากาศแปรปรวนเกิดขึ้นไปทั่วโลก ทั้งการเกิดคลื่นความเย็นเฉียบพลัน อากาศร้อนหนาวสลับไปมาในหลายๆ ประเทศ และปัจจุบันสภาพอากาศที่ร้อนจัด เกิดภัยแล้งยาวนาน และมีแนวโน้มจะเกิดคลื่นความร้อนในประเทศไทยนั้น ก็ดูเหมือนจะเป็นสัญญาณเตือนของ ‘ภาวะโลกร้อน’ ได้อย่างชัดเจน และแน่นอนว่าผู้ที่ได้รับผลกระทบก็คือสิ่งมีชีวิตบนโลกใบนี้ทั้งหมด แต่ในฐานะประชากรโลก เราสามารถช่วยกันปกป้อง ฟื้นฟูสภาพภูมิอากาศให้ดีขึ้นได้โดยเริ่มจากตัวเราเองก่อน เราควรเริ่มต้นประหยัดพลังงานลดภาวะโลกร้อนตั้งแต่วันนี้ เพื่อโลกที่สวยงามและมีพลังงานไว้ใช้อย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต 1. แนะนำให้ปฏิบัติ				

ตัวชี้วัด	แบบทดสอบ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+	0	-	
		1		1	
	2. ชี้แจงวิธีแก้ไขปัญหา 3. อธิบายสาเหตุของปัญหา 4. ให้ความรู้เกี่ยวกับภาวะโลกร้อน				
3. การ ตระหนัก ถึงจุดมุ่ง หมายของ ผู้เขียน	14. ข้อใดเป็นจุดประสงค์ของข้อความต่อไปนี้ เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลเป็นแมลงศัตรู ข้าวประเภทปากดูด และมีความเฉพาะเจาะจง ต่อพืชอาหารเพียงชนิดเดียว คือ ข้าวเท่านั้น โดยปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการแพร่ระบาดมี หลายปัจจัยด้วยกัน คือ การปลูกข้าวตลอดทั้ง ปีโดยไม่พักดิน มีการปลูกข้าวพันธุ์ไม่ต้านทาน เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล และมีการใช้สารเคมี กลุ่มไพรีทรอยด์สังเคราะห์ หรือ กลุ่มออร์กา โนฟอสเฟตบางชนิดกำจัดแมลงอื่น ๆ ซึ่งอาจมี อยู่เพียงเล็กน้อย ซึ่งส่งผลทำให้เกิดการระบาด เพิ่มขึ้นได้ 1. อธิบายลักษณะของเพลี้ยกระโดดสี น้ำตาล 2. ให้ความรู้เกี่ยวกับการกำจัดเพลี้ย กระโดดสีน้ำตาล 3. บอกสาเหตุที่ทำให้เกิดการระบาดของ เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล 4. เตือนไม่ให้ใช้สารเคมีในกลุ่มไพรี ทรอยด์ในการกำจัดแมลงในนาข้าว				
3. การ ตระหนัก ถึงจุดมุ่ง	15. ข้อใดเป็นจุดประสงค์ของผู้เขียนข้อความ ต่อไปนี้				

ตัวชี้วัด	แบบทดสอบ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+	0	-	
		1		1	
<p>หมายของ ผู้เขียน</p>	<p>การผ่าตัดมะเร็งลำไส้ใหญ่ทันสมัยขึ้น ลดอาการเจ็บแผล และลดโอกาสการเกิดแผลติดเชื่อได้เป็นอย่างดี โดยใช้เทคนิคการผ่าตัดเปิดแผลขนาดเล็กและได้รับความนิยมมากที่สุด คือ “การผ่าตัดส่องกล้อง” เป็นการผ่าตัดโดยใช้กล้องเรียวเล็กที่มีเส้นผ่าศูนย์กลางขนาดเพียง 10 มิลลิเมตร, 5 มิลลิเมตร หรือ เพียง 3 มิลลิเมตร ที่สามารถขยายภาพและเห็นภาพได้ชัดกว่าปกติ ส่องเข้าไปในช่องท้องตรงจุดที่เจาะผ่านผนังหน้าท้อง โดยดูภาพผ่านจอทีวี ในขณะที่ทำการผ่าตัดแทนการผ่าตัดผ่านแผลใหญ่ ผลการผ่าตัดจึงออกมาดี มีประสิทธิภาพมากขึ้น ช่วยให้แผลผ่าตัดมีขนาดเล็กลงประมาณ 1 – 2 เซนติเมตรเท่านั้น เนื้อเยื่อจึงได้รับบาดเจ็บน้อย ใช้ระยะเวลาในการพักฟื้นน้อยลง ผู้ป่วยจึงสามารถกลับไปใช้ชีวิตตามปกติได้เร็วขึ้น นับได้ว่าเป็นเทคโนโลยีทางการแพทย์สมัยใหม่ในการรักษามะเร็งลำไส้ใหญ่ที่น่าสนใจวิธีหนึ่ง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. แนะนำวิธีการผ่าตัดมะเร็งลำไส้ใหญ่ 2. คาดคะเนผลของการผ่าตัดส่องกล้อง 3. นำเสนอข้อมูลการผ่าตัดมะเร็งลำไส้ใหญ่ 				

ตัวชี้วัด	แบบทดสอบ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+	0	-	
		1		1	
	4. เปรียบเทียบนวัตกรรมทางการแพทย์ที่เกิดขึ้นใหม่				
3. การตระหนักถึงจุดมุ่งหมายของผู้เขียน	<p>16. ข้อใดแสดงจุดมุ่งหมายของผู้เขียนในข้อความต่อไปนี้</p> <p>1. ทุกวันที่ตื่นขึ้นมา เราพบเจอ 'ทางแยก' เสมอ</p> <p>2. ทุกทางแยกเราต้องตัดสินใจ</p> <p>3. และชีวิตก็มักเป็นผลลัพธ์จากการตัดสินใจร้อยพันครั้ง ทุกการตัดสินใจจึงสำคัญ</p> <p>4. เมื่อยืนอยู่ตรงทางแยกที่ต้องเลือก หากมีสติ เราย่อมเลือกทางที่จะทำให้ชีวิตดีขึ้น</p>				
3. การตระหนักถึงจุดมุ่งหมายของผู้เขียน	<p>17. ข้อใดมีน้ำเสียงตำหนิ</p> <p>1. ภาษา ถูกวิวัฒนาการขึ้นมาเพื่อทดแทนการสัมผัสสลับไส้ไขว้</p> <p>2. เพราะเหตุใดเราจึงให้เวลากับการนินทาเรื่องของคนอื่นมากกว่าใส่ใจปัญหาของตัวเอง</p> <p>3. เมื่อมนุษย์เริ่มใช้ภาษาเพื่อคุยกัน เรื่องคนอื่น การซุบซิบนินทาจึงตามมาอย่างเลี่ยงไม่ได้</p> <p>4. การนินทาเป็นการควบคุมพฤติกรรม จัดการกับชื่อเสียง รวมถึงจัดการความสัมพันธ์ของผู้คนในสังคม</p>				
3. การตระหนักถึงจุดมุ่งหมาย	18. จากข้อความต่อไปนี้ ผู้แต่งมีน้ำเสียงอย่างไร				

ตัวชี้วัด	แบบทดสอบ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+	0	-	
		1		1	
หมายของ ผู้เขียน	<p>“เราทุกคนต้องการตอนจบที่มีความสุข แต่มันไม่ได้เป็นแบบนี้เสมอไป”</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ท้อถอย 2. โศกเศร้า 3. หมดหวัง 4. แค้นเคือง 				
แบบ เลือกตอบ	การรู้เท่าทันเทคนิคโฆษณา : ผู้เรียนสามารถพิจารณาเหตุผลที่ชวนให้เชื่อ ล่วงรู้ถึงกลอุบายในการโฆษณา หรือจุดประสงค์ในการโฆษณา				
4. การ รู้เท่าทัน เทคนิค โฆษณา	<p>19. ข้อใดใช้กลวิธีการเขียนโน้มน้าวใจให้น่าเชื่อถือได้มากที่สุด</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. คุ่มค่าทุกนาที่ ดูทีวีสีช่อง 3 2. Ford ทุกอย่างเป็นไปได้ ถ้าใจมุ่งมั่น 3. ธนาคารออมสิน ออมสิ่งดี ๆ ให้คนไทยตลอดมา 4. คอลเกต ผลิตภัณฑ์ที่ทันตแพทย์ส่วนใหญ่แนะนำให้ใช้ 				
4. การ รู้เท่าทัน เทคนิค โฆษณา	<p>20. ข้อใดเป็นการโฆษณาที่ไม่ใช้การโน้มน้าวใจ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ฟุจิ สิ่งเลออร่อยทุกอย่าง 2. ข้าวมาบุญครอง สะอาดทุกถุง 3. TOA Color World สีไหน สีคุณ 4. เครื่องเล่น Family หนจัด ชัดจริง 				
4. การ รู้เท่าทัน	21. ข้อใดเป็นการโฆษณาเชิงสร้างสรรค์				

ตัวชี้วัด	แบบทดสอบ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+	0	-	
		1		1	
เทคนิค โฆษณา	<p>1. La mer ผิวสวย เปล่งปลั่งตั้งราชินีแห่งเหมันต์</p> <p>2. Sponsor การออกกำลังกายทำให้คุณดูดีขึ้น</p> <p>3. ไม่ห่อตัว ไม่ซึมเปื้อน โซฟีแบบกระชับ</p> <p>4. เลย์ อร่อยขึ้นเดียวไม่เคยพอ</p>				
4. การ รู้เท่าทัน เทคนิค โฆษณา	<p>22. ข้อใดเป็นการโต้แย้งข้อความโฆษณา “เมียดเดียวจบทุกปัญหาพุง ภายใน 1 สัปดาห์”</p> <p>1. การมีพุงทำให้เราขาดความมั่นใจในการแต่งตัว</p> <p>2. การมีหน้าท้องแบนราบช่วยให้เราเป็นที่ดึงดูดใจของผู้พบเห็น</p> <p>3. ไขมันส่วนเกินที่สะสมบริเวณหน้าท้อง ทำให้ลดลงไปได้ยากในเวลาอันสั้น</p> <p>4. การมีหุ่นดี ผอม อย่างรวดเร็ว เป็นค่านิยมของหญิงสาวชาวเอเชียในยุคปัจจุบัน</p>				
4. การ รู้เท่าทัน เทคนิค โฆษณา	<p>23. ข้อใดเป็นการโต้แย้งข้อความโฆษณา “The Elf ผิวขาวไว 7 วันเห็นผล”</p> <p>1. ผิวขาวใส จะช่วยให้เรามีความมั่นใจมากขึ้น</p> <p>2. ผิวขาวอย่างไรก็เป็นที่นิยมมากกว่าผิวสีอื่น ๆ</p> <p>3. ผิวขาวจะช่วยให้เลือกสีเสื้อผ้าได้ง่าย สนุก และได้เสื้อผ้าที่ทันสมัย</p>				

ตัวชี้วัด	แบบทดสอบ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+	0	-	
		1		1	
	4. สีผิวเดิมจะถูกเปลี่ยนให้becomeผิวขาว ในระยะเวลาอันสั้นนั้นเป็นไปได้ยาก				
4. การ รู้เท่าทัน เทคนิค โฆษณา	<p>24. ข้อความต่อไปนี้แสดงกลวิธีการโน้มน้าวใจตามข้อใด</p> <p>“แลนด์มาร์คแห่งใหม่ สวนดอกไม้ love flower farm จังหวัดเชียงใหม่ เหมือนไปวิ่งเล่นอยู่ในทุ่ง ลาเวนเดอร์ที่ยุโรป ด้วยดอกไม้สีสดสวยเต็มสวน ถ่ายรูปออกมาได้สวยที่สุด โดยดอกไม้จะเป็นดอกไม้ตามฤดูกาล ค่าเข้าชมเพียงแค่ 70 บาทเท่านั้น แถมมีน้ำสมุนไพรตามฤดูกาลและขนมพื้นบ้านให้ได้กินอีกด้วย”</p> <p>1. แสดงให้เห็นความหนักแน่นของเหตุผล</p> <p>2. แสดงให้เห็นทางเลือกทั้งด้านดีและด้านเสีย</p> <p>3. แสดงให้เห็นถึงความน่าเชื่อถือของผู้โน้มน้าวใจ</p> <p>4. แสดงให้ประจักษ์ถึงความรู้สึกหรืออารมณ์ร่วมกัน</p>				
แบบ เลือกตอบ	<p>การประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลและการตัดสินข้อมูล</p> <p>: ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์เรื่องราวที่อ่าน คุณค่า พิจารณาภูมิหลังของผู้เขียน ความน่าเชื่อถือของผู้เขียน เทคนิคการเขียน การใช้ภาษา ความเหมาะสมของการนำเสนอ งานเขียน ความน่าเชื่อถือของข้อมูล หลักฐาน หรือแหล่งที่มาของข้อมูล การนำเสนอข้อมูลได้อย่างสมเหตุสมผล จนถึงประโยชน์ แง่คิด ว่าให้ประโยชน์ใดแก่ผู้อ่าน และ</p>				

ตัวชี้วัด	แบบทดสอบ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+	0	-	
		1		1	
	<p>สามารถตัดสินงานที่อ่านได้ว่าน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด ซึ่งสามารถสรุปการประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูล และการตัดสินข้อมูลออกเป็น 4 ด้าน คือ</p> <p>5.1) วิเคราะห์เรื่องราวที่อ่าน</p> <p>5.2) วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของผู้เขียน</p> <p>5.3) วิเคราะห์เนื้อหา การใช้ภาษา เทคนิคการเขียน ความเหมาะสมในการนำเสนอ</p> <p>5.4) วิเคราะห์แหล่งที่มาของข้อมูล</p>				
5. การประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูล และการตัดสินข้อมูล	<p>25. ข้อใด ไม่ ใช้กลวิธีการโน้มน้าวใจ</p> <p>3. ดีเอลพี ขาวแน่แค่ทา ไม่ต้องฉีดยาทักตอนนี้ส่งฟรี EMS ทันที มีเก็บปลายทาง</p> <p>4. Le Cellist Skin บริการดูแลความงามเรื่องผิวหนังแบบครบวงจร เปิดให้บริการทุกวัน</p> <p>1. กินหวานยังงี้ให้ผอม นี่เลยหมีผอมคือคำตอบ อร่อย น้ำหนักลดลง ผอมแบบไม่ต้องอด</p> <p>2. ฉลองครบรอบ 25 ปี เมเจอร์ซีนี่เพล็กซ์ชวนคุณดูหนังเพียง 25 บาท ทุกเรื่องถูกรอบ ที่เมเจอร์ฯทุกสาขา</p>				
5. การประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูล และการ	<p>26. การใช้ภาษาโน้มน้าวใจข้อใด ไม่ สมเหตุสมผล</p> <p>1. ย่ำแหลมอน ย้วนน้ำลาย ด้วยเนื้อปลาที่แล่แบบสด ๆ จานต่อจาน คัดสรรวัตถุดิบอย่างพิถีพิถัน</p>				

ตัวชี้วัด	แบบทดสอบ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+	0	-	
		1		1	
ตัดสิน ข้อมูล	<p>2. “นีเวีย” ครีมทาผิวที่ช่วยมอบความชุ่มชื้นให้แก่ผิว ช่วยปรับสภาพผิวแห้งเสียให้กลับมามีสุขภาพดี</p> <p>3. फिल्मโทรศัพท์มือถือ Hishield ช่วยตัดแสงสีฟ้า ไม่ทำให้สีจ่อเพี้ยน ปกป้องเต็มจอแข็งแรงระดับ 9H หมุดปัญหาขอบกะเทาะ</p> <p>4. น้ำพุร้อนฝาง เต็มไปด้วยความสมบูรณ์ทางธรรมชาติ มีบริการบ่อน้ำแร่ที่มีอุณหภูมิอุ่นพอดี ช่วยให้สบายตัว ดีต่อผิวพรรณ ช่วยลดน้ำหนักและไขมันส่วนเกิน</p>				
5. การประเมิน ความน่าเชื่อถือ ของข้อมูล และการตัดสิน ข้อมูล	<p>27. ข้อใดมีการใช้เหตุผล</p> <p>1. เดี่ยวค่อยทำ ๆ ผัดวันประกันพรุ่งไปเรื่อย ๆ ไป ๆ มา ๆ ถึงรู้ว่าชีวิตดี ๆ ก็โดนเลื่อนออกไปทุกที</p> <p>2. หมู่เกาะกำ เป็นหมู่เกาะที่มีความสวยงาม น้ำทะเลใสและหาดทรายขาว</p> <p>3. นอนกระโจม กินหมูกระทะกับลมหนาว ณ ม่อนแจ่ม</p> <p>4. Mo cafe’ ร้านอาหารฟิวชันที่ต้องร้องว้าว</p>				
5. การประเมิน ความน่าเชื่อถือ ของข้อมูล และการ	<p>28. ข้อความต่อไปนี้ให้ประโยชน์หรือแง่คิดใดแก่ผู้อ่าน</p> <p>จากคำสปรมาทจะเปลี่ยนเป็นพลังหรือยังทำให้คนฟังรู้สึกฟังกว่าเดิม? โควตสร้างแรงบันดาลใจที่เห็นกันบ่อย ๆ ว่ามักเอาพูดที่ไม่ดีจากคนอื่นมาเป็นแรงกระตุ้นหรือ</p>				

ตัวชี้วัด	แบบทดสอบ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+	0	-	
		1		1	
ตัดสิน ข้อมูล	<p>แรงผลักดันให้เราพัฒนาตัวเองให้ดียิ่งขึ้น แต่ในชีวิตประจำวันกลับตรงกันข้าม หากใครพอจะนึกออก เด็ก ม.6 ฆ่าตัวตายหลังถูกล้อว่า อ้วน เด็กชายวัย 14 ปี ก็จบชีวิตในสวนหลังบ้านเมื่อถูกญาติต่อว่าเรื่องเรียนไม่เก่ง เด็กชายอเมริกาวัย 12 ปีฆ่าตัวตาย เพราะถูกเพื่อนร่วมห้องล้อเรื่องเป็นเซียร์ลิตเตอร์ และข่าวอีกมากมายเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายที่มีสาเหตุมาจากการน้อยเนื้อต่ำใจ ถูกพูดจาไม่ดีใส่ หรือบางคนอาจจะนึกขึ้นมาได้กลางๆ ว่าตัวเองก็เคยโดนกระทำแบบนี้เช่นเดียวกัน เพียงแต่ว่าเป็นผู้โชคร้ายที่สามารถผ่านมันมาได้ ซึ่งเหตุการณ์เหล่านี้เองที่เป็นผลพวงมาจากการต่อสู้กับเชื้อเพลิงไม่ไหวในที่สุด</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การเลือกจบชีวิตตนเองไม่ใช่ทางออกที่ดีที่สุด เป็นเพียงการหนีปัญหาเท่านั้น 2. เราควรนำคำพูดดูถูกหรือคำสบประมาทมาเป็นเชื้อเพลิงในการผลักดันตนเองให้พัฒนายิ่ง ๆ ขึ้นไป 3. เราควรอดทนต่อคำล้อเลียนหรือคำดูถูกจากผู้อื่น เพราะเมื่อผ่านมาได้เราจะกลายเป็นคนแข็งแกร่ง 4. เราทุกคนควรให้ความสำคัญกับคำพูดที่มีต่อคนรอบข้างเสมอ ว่าสิ่งที่ออกจาก 				

ตัวชี้วัด	แบบทดสอบ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+	0	-	
		1		1	
	ปากของเรานั้น ไปกระทบกระเทือนจิตใจของผู้อื่นหรือไม่				
5. การประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลและการตัดสินใจ	<p>29. ภาษาในข้อใด<u>ไม่มี</u>การแสดงเหตุผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การระลึกถึงความตาย ไม่ใช่เพื่อให้หวาดกลัวที่จะตาย แต่เพื่อที่จะให้รู้จักที่จะดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความหมาย 2. อย่างไรก็ตามเมื่อมนุษย์เผชิญหน้ากับความตายเข้าจริง ๆ ก็ยากที่จะตั้งตัวได้ทันทีจึงต้องมีการฝึกคิดอย่างต่อเนื่อง 3. การมองความตายเป็นส่วนสำคัญของชีวิต เพราะความตายนั่นช่วยพัฒนารูปแบบการมีชีวิต 4. ร่างกายของมนุษย์ที่ปราศจากลมหายใจยังมีการผจญภัยในอีกหลายบทบาทและเราจะทำอะไรได้ 				
5. การประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลและการตัดสินใจ	<p>30. จากข้อความต่อไปนี้ ข้อใด<u>ไม่</u>อาจกล่าวได้ว่าเป็นบุคลิกภาพของผู้เขียน</p> <p>“หนึ่งปีผ่านไป จิตใจดีขึ้นมาก บางครั้งเมื่อบางสิ่งพังทลาย สิ่งที่เราทำได้ที่ดีที่สุดคือ ยอมให้เวลาและให้พื้นที่กับความพังทลายของตัวเอง”</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ยอมรับความเป็นจริง 2. เสียสละความสุขในชีวิต 3. เผชิญและต่อสู้กับปัญหา 4. เข้าใจธรรมชาติของการใช้ชีวิต 				

ตัวชี้วัด	แบบทดสอบ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+	0	-	
แบบเลือกตอบ	การอนุมานความ : ผู้เรียนสามารถทำนายเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นล่วงหน้าได้ คาดการณ์ความเป็นไปได้จากเรื่องี่อ่าน หรือสามารถสรุปอิงความได้				
6. การอนุมานความ	31. ข้อใด ไม่ อาจอนุมานได้จากข้อความต่อไปนี้ ความโกรธ เป็นอารมณ์ปลายทาง เป็นผลลัพธ์ที่เกิดจากอารมณ์อื่น ๆ ที่ซ่อนเร้นอยู่ในจิตใจ แต่ความโกรธไม่ได้แค่ซ่อนเร้น ยังแสดงอาการออกมาให้เราารู้สึกได้ทางร่างกาย ทำให้เราหงุดหงิด เลือดสูบฉีดแรงขึ้น หัวใจเต้นเร็วมากขึ้น ม่านตาขยายขึ้น พร้อมกับจังหวะการหายใจที่ระริกเร็วมากขึ้น ความโกรธเลยเปรียบเสมือน ‘ลาวา’ ของภูเขาไฟที่ทะลักล้นปะทุออกมาจากปากปล่องภูเขาไฟ แต่นั่นเป็นแค่สิ่งที่ปะทุออกมา แสดงออกมาให้เห็นสิ่งที่อยู่ภายในอันเป็นที่มาของความโกรธนั้น อยู่ลึกลงไปใต้ปล่องภูเขาไฟยังมีอีกมากมาย เช่น ความเสียใจ, ความเจ็บปวด, ความกลัว, ความรู้สึกไม่มั่นใจ, ความรู้สึกไม่ได้รับความยุติธรรม, ความอิจฉาริษยา, ความรู้สึกผิดหรือละอายใจ, ความรู้สึกไม่มั่นคง, ความผิดหวัง, ความเคียดแค้นพยาบาท, ความอาย, ความรู้สึกไม่ถูกเคารพ, ความรู้สึกถูกปฏิเสธ, ความกตด้น, ความตื่นตระหนก, ความรู้สึกถูกลดทอนตัวตน โดยการที่ไม่มีคนสนใจ หรืออาจบานปลายไปถึง ความรู้สึกตัวเองไม่มีค่า ฯลฯ				

ตัวชี้วัด	แบบทดสอบ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+	0	-	
		1		1	
	<p>ดังนั้น สรุปได้ว่า ความโกรธเป็นความรู้สึกที่เป็นผลมาจากความรู้สึกที่เป็นเหตุอะไรบางอย่าง เพราะทุกความรู้สึกโกรธล้วนที่มีมาเสมอ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ความอายเป็นสาเหตุหนึ่งของความโกรธ 2. ความโกรธที่แสดงออกมา ก็ไม่ต่างอะไรกับ “ลาวา” ของภูเขาไฟ 3. ความโกรธเป็นสาเหตุของอารมณ์ และมักส่งผลให้รู้สึกหงุดหงิด หัวใจเต้นรัวเร็ว 4. ความโกรธเป็นอารมณ์ที่ซ่อนเร้นอยู่ในจิตใจ และสามารถแสดงออกมาเป็นพฤติกรรม 				
6. การอนุমানความ	<p>32. ข้อใดไม่อาจอนุมานได้จากข้อความต่อไปนี้</p> <p>กลูเตนเป็นโปรตีนชนิดหนึ่งที่พบได้มากในข้าวสาลี ข้าวบาร์เลย์ ข้าวไรย์ หรือเมล็ดธัญพืชชนิดอื่น ๆ ทั้งนี้กลูเตนเป็นโปรตีนที่มีประโยชน์ต่อร่างกายโดยให้พลังงาน ช่วยในการเจริญเติบโต และซ่อมแซมส่วนที่สึกหรอของร่างกาย ไม่ต่างจากโปรตีนชนิดอื่น ๆ อาหารที่มีกลูเตน คือ ขนมปัง เบเกอรี่ชนิดต่าง ๆ ซีเรียล ข้าวโอ๊ต พาสต้า ซอสต่าง ๆ น้ำสลัด ปลากระป๋อง โปรตีนเกษตร หมู่มุ่ม ปูอัดเทียม ลูกชิ้น ซุปข้น เบียร์ ผลิตภัณฑ์จากมอลต์ และอาหารชนิดอื่น ๆ ที่มีส่วนผสมของข้าวสาลี ซึ่ง</p>				

ตัวชี้วัด	แบบทดสอบ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+	0	-	
		1		1	
	<p>สามารถดูได้จากฉลากบนผลิตภัณฑ์ หรือสังเกตจากความข้นหนืดของอาหารชนิดนั้น ๆ เพราะกลูเตนมักจะถูกนำไปใช้เพิ่มความเหนียว นุ่ม ชื่น หนืด ของอาหารชนิดต่าง ๆ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ข้าวสาลี เป็นพืชที่พบกลูเตนมากที่สุด 2. กลูเตนช่วยในการเจริญเติบโต และซ่อมแซมร่างกาย 3. อาหารที่มีส่วนผสมของข้าวสาลี มักมีกลูเตนเป็นส่วนประกอบ 4. อาหารที่มีความเหนียว นุ่ม ชื่น หนืด อาจจะมีกลูเตนเป็นส่วนประกอบ 				
6. การอนุমানความ	<p>33. ผู้กล่าวข้อความต่อไปนี้ มีลักษณะนิสัยหลายประการ ยกเว้นข้อใด</p> <p>“ทุกคนมักมีเรื่องราวในใจและแรงกดดันที่คอยบีบบังคับใจ แต่หากคุณข้ามผ่านเรื่องราวเหล่านั้นไปได้ คุณจะกลายเป็นคนที่พร้อมจะสู้กับทุกปัญหา ทุกแรงกดดันที่ท้าทายกว่าเดิม”</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. อวดทน 2. รอบคอบ 3. กล้าหาญ 4. มองโลกในแง่ดี 				
6. การอนุমানความ	<p>34. ข้อใด <u>ไม่</u> อาจอนุমানได้จากข้อความต่อไปนี้</p>				

ตัวชี้วัด	แบบทดสอบ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+	0	-	
		1		1	
	<p>“จริง ๆ แล้วสมองเราถูกออกแบบมาให้รักคนได้หลาย ๆ คนพร้อมกัน แต่การให้ความสำคัญจะให้ได้ที่ละคนเท่านั้น ถ้ามีหลาย ๆ คน สมองจะทำงานหนักมาก” เฮเลน พิชเชอร์ นักมานุษยวิทยาและผู้เชี่ยวชาญเรื่องความรัก ได้ทำการศึกษางานวิจัยทางจิตวิทยาตลอด 45 ปี ค้นพบว่า ความรักแบบโรแมนติคไม่ใช่ “ความรู้สึก” เพียงอย่างเดียว แต่มันคือ “ชุดของอารมณ์” ที่ต่อเนื่องกัน ประกอบไปด้วยระบบสมอง 3 อย่าง คือ ความต้องการทางเพศ, ความรักโรแมนติค, และความผูกพันทางอารมณ์ เรื่องนี้อธิบายได้ด้วยหลักการทำงานของฮอร์โมนในร่างกาย คือ โดพามีนเป็นฮอร์โมนที่จะเพิ่มขึ้นในช่วงที่เรามีความสัมพันธ์กับใครสักคน ฮอร์โมนนี้ทำงานร่วมกับออกซิโทซิน วาโซเพรสซิน และยังมีเอ็นดอร์ฟิน มันทำให้คนเรารู้สึกถึงความพึงพอใจ ตื่นเต้น รู้สึกดีแล้วก็มีความสุข จริงอยู่ว่าตามหลักศีลธรรมคนเราควรมีคู่ครองเพียงคนเดียว แต่ก็อย่างที่เห็นว่าระบบสมองทั้งสามระบบไม่ได้เชื่อมต่อกันตลอดเสมอไป เรามักจะรู้สึกถึงความผูกพันทางใจที่ลึกซึ้งกับคู่ที่คบมานาน ในขณะที่สามารถรู้สึกชื่นชอบหรือรักโรแมนติคอย่างรุนแรงกับคนอื่นได้ และในขณะเดียวกันคนเราก็รู้สึกถึงความต้องการทางเพศกับคนที่ไม่ได้เกี่ยวข้องทั้งสองได้ อย่างเช่น</p>				

ตัวชี้วัด	แบบทดสอบ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+	0	-	
		1		1	
	<p>ไปเที่ยวแล้วเจอกัน สรุปลึ้นๆ คือ เราสามารถรักคนได้มากกว่าหนึ่งคนในเวลาเดียวกัน คนเรாதกหลุมรักคนอื่นไม่ใช่สิ่งผิด แต่ท้ายที่สุดแล้วการไม่อกใจกันก็ยังเป็นสิ่งที่ดีกว่าเสมอ และนอกจากเรื่องนี้แล้ว การทำความเข้าใจหลักของฮอว์โมนและระบบในสมอง ก็จะช่วยให้หลายคนเข้าใจสิ่งที่เป็นไปตามธรรมชาติ แทนที่จะเอาแต่โทษกันไปมาว่าไม่รู้จักระบบยังชั่งใจ เพราะความใกล้ชิดมันทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสมองได้เสมอ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เราสามารถตกลุมรักใครคนใหม่ที่เข้ามาในชีวิตได้เสมอ 2. เอ็นดอร์ฟิน เป็นฮอว์โมนที่ทำให้เรารู้สึกตื่นเต้น เมื่อได้ใกล้ชิดกับใครสักคน 3. ความรู้สึกดี ความรู้สึกตื่นเต้น ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการทำงานของระบบสมอง 4. เมื่อฮอว์โมนโดพามีน ออกซิโทซิน วาโซเพรสซินและเอ็นดอร์ฟินทำงานร่วมกัน ทำให้เราสามารถตัดสินใจเลือกคนที่ต้องการในชีวิตได้ตรงตามความต้องการมากที่สุด 				
6. การอนุমানความ	35. ข้อใดอนุমানได้จากข้อความต่อไปนี้ กิจกรรมของมนุษย์ ตั้งแต่การทำประมงมากเกินไป ปัญหาขยะพลาสติก และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ล้วนมีส่วนทำให้จำนวนประชากรแมงกะพรุนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในบางพื้นที่ของโลก สอดคล้อง				

ตัวชี้วัด	แบบทดสอบ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+	0	-	
		1		1	
	<p>กับโครงสร้างรายงานขององค์การสหประชาชาติที่เผยแพร่ที่ผ่านมา ฟิลลิปส์ คูรี ผู้เชี่ยวชาญด้านระบบนิเวศทางทะเลจากสถาบันวิจัยแห่งชาติเพื่อการพัฒนาของฝรั่งเศส ระบุว่า มีปัจจัยสามสิ่ง que ส่งผลให้ประชากรแมงกะพรุนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ได้แก่ การประมงมากเกินไป การลากอวนในทะเลลึก และอุณหภูมิของมหาสมุทรที่เพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากการทำประมงที่มากเกินไปจนไปจับสัตว์น้ำล่าชนิดอื่นทำให้แมงกะพรุนมีแพลงก์ตอนเป็นอาหารมากขึ้น นอกจากนี้ขยะพลาสติกความยาวเพียงไม่กี่เซนติเมตรก็สามารถเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของพวกมันได้ และภาวะโลกร้อนอาจจะส่งผลต่อสัตว์บางชนิด แต่แทบจะไม่ส่งผลต่อแมงกะพรุนเลย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ภาวะโลกร้อนไม่มีผลต่อการขยายพันธุ์ของแมงกะพรุน 2. ขยะพลาสติกในทะเลส่งผลต่อการเพิ่มจำนวนประชากรของแมงกะพรุน 3. กิจกรรมของมนุษย์ส่งผลให้จำนวนประชากรแมงกะพรุนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วทั่วทุกพื้นที่ 4. การลากอวนในทะเลลึกทำให้สัตว์น้ำล่าในท้องทะเลหายไปทั้งหมด จึงส่งผลต่อการเพิ่มประชากรอย่างรวดเร็ว 				

ตัวชี้วัด	แบบทดสอบ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+	0	-	
		1		1	
6. การ อนุমান ความ	<p>36. ผู้กล่าวข้อความต่อไปนี้มีลักษณะนิสัย หลายประการยกเว้นข้อใด</p> <p>“ตราบใดที่ยังอยู่ ผมก็จะขอทำงาน และไม่ทำงานเพื่อตัวเอง แต่ทำงานเพื่อเป็น ประโยชน์กับคนอื่น ระหว่างอยู่ อยู่ให้สง่า และตายอย่างสงบ”</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีอุดมการณ์ 2. ยุติธรรม 3. มีเกียรติ 4. มุ่งมั่น 				
แบบ เลือกตอบ	<p>การแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดของตนต่อสิ่งที่อ่าน</p> <p>: ผู้เรียนสามารถสังเคราะห์ข้อความที่อ่าน แล้วเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็นหรือ แนะนำในการนำเสนอความคิดเห็น โดยมีหลักฐาน ข้อมูล เหตุผลประกอบเป็นที่ ยอมรับ เชื่อถือ และเชื่อมโยงเหตุการณ์กับสถานการณ์ใหม่ หรือวิพากษ์วิจารณ์เรื่อง ที่อ่านได้อย่างสมเหตุสมผล</p>				
7. การ แสดงออก ซึ่งความ รู้สึกนึกคิด ของตนต่อ สิ่งที่อ่าน	<p>37. ข้อใดเป็นประเด็นโต้แย้งของข้อความ ต่อไปนี้</p> <p>เมื่อเราลองย้อนดูการปฏิรูประบบ ราชการแล้วพบว่า สิ่งที่ทำให้อาชีพอาจารย์ มหาวิทยาลัยเปลี่ยนแปลงจากเดิมไปสิ้นเชิงก็ คือ รายละเอียดสัญญาจ้าง จากกรอบเวลาเดิม ที่มีการเซ็นสัญญาจ้างด้วยระยะเวลายาวนาน ถึง 60 ปี แต่หลังจากมีการปฏิรูประบบการ จ้างงานในมหาวิทยาลัย สถานะของอาจารย์ก็ ถูกลดทอนลงจาก ‘ข้าราชการ’ เป็น ‘พนักงาน</p>				

ตัวชี้วัด	แบบทดสอบ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+	0	-	
		1		1	
	<p>มหาวิทยาลัย' ซึ่งนั่นหมายความว่า สวัสดิการที่อาจารย์เคยได้รับภายใต้สถานะข้าราชการจะไม่ถูกถ่ายโอนสู่อาจารย์ในสถานะพนักงานมหาวิทยาลัย ยิ่งไปกว่านั้น รายละเอียดสัญญาจ้าง จากเดิมข้าราชการจะได้รับการจ้างงานจนถึงอายุ 60 ปี แต่ปัจจุบันรายละเอียดตรงนี้ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของแต่ละมหาวิทยาลัย มีตั้งแต่การเซ็นสัญญาปีต่อไป, 5 ปี และ 10 ปี แต่สำหรับอาจารย์รุ่นใหม่แล้วมักจะเป็นการเซ็นสัญญาจ้างแบบรายปีมากกว่า</p> <p style="text-align: center;">1. การปฏิรูประบบการจ้างงานในมหาวิทยาลัยเป็นผลดีต่ออาจารย์มหาวิทยาลัยจริงหรือไม่</p> <p style="text-align: center;">2. การปฏิรูประบบการจ้างงานในมหาวิทยาลัยส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นหรือไม่</p> <p style="text-align: center;">3. รายละเอียดสัญญาจ้าง ควรเปลี่ยนกรอบเวลาจาก 60 ปี เป็นรายปี, 5 ปี และ 10 ปี หรือไม่</p> <p style="text-align: center;">4. สถานะของอาจารย์ควรถูกลดทอนจาก “ข้าราชการ” เป็น “พนักงานมหาวิทยาลัย” หรือไม่</p>				
7. การแสดงออกซึ่งความ	<p>38. ข้อใดเป็นประเด็นโต้แย้งของข้อความต่อไปนี้</p> <p style="text-align: center;">ผู้บริหารบริษัทท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) (ทอท.) ได้ระบุว่ามิแผนจะยุบ</p>				

ตัวชี้วัด	แบบทดสอบ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+	0	-	
		1		1	
รู้สึกนึกคิด ของตนเอง สิ่งที่อ่าน	ท่าอากาศยานแม่ฟ้าหลวง เชียงราย จ. เชียงราย และท่าอากาศยานหาดใหญ่ จ. สงขลา ทำให้ภาคเอกชนเชียงรายออกมา คัดค้าน เนื่องจากปัจจุบันท่าอากาศยาน เชียงรายใช้เพื่อทำการบินภายในประเทศกว่า 12 สายการบิน และบินวันละหลายสิบเที่ยว รวมทั้งยังมีสายการบินแบบเช่าเหมาลำหรือชา เตอร์ไฟท์เป็นครั้งคราว ส่วนจำนวนผู้โดยสารก็ ถือว่าไม่น้อย นอกจากนี้ในปี 2562 ยังพบว่า จ.เชียงราย เป็นจังหวัดท่องเที่ยวเมืองรองที่ทำ รายได้สูงสุดของประเทศไทย ซึ่งส่วนหนึ่งเกิด จากการที่นักท่องเที่ยวเดินทางโดยสารโดย เครื่องบิน และท่าอากาศยานแห่งนี้ได้รับ พระราชทานชื่อเป็นท่าอากาศยานแม่ฟ้าหลวง เชียงราย ซึ่งมีความสำคัญต่อชาวเชียงรายเป็น อย่างมาก				
	<p>1. นักท่องเที่ยวส่วนมากโดยสารโดย ใช้เครื่องบินจริงหรือ</p> <p>2. การยุบท่าอากาศยานแม่ฟ้าหลวง เชียงราย จ.เชียงราย จำเป็นหรือไม่</p> <p>3. ท่าอากาศยานแม่ฟ้าหลวง เชียงราย จ.เชียงราย เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นจริงหรือ</p> <p>4. ผู้บริหารบริษัทท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) (ทอท.) ควรจะยุบท่าอากาศ ยานแม่ฟ้าหลวง เชียงราย จ.เชียงราย หรือไม่</p>				

ตัวชี้วัด	แบบทดสอบ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+	0	-	
		1		1	
7. การแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดของตนเองต่อสิ่งที่อ่าน	<p>39. ข้อใดเป็นประเด็นโต้แย้งของข้อความต่อไปนี้</p> <p>พิธีงานศพปลอมในเกาหลีใต้ กำลังเป็นที่นิยม มีผู้เข้าร่วมงานศพกลุ่มแล้วกว่า 25,000 คน ตั้งแต่เด็ก วัยรุ่น และผู้ใหญ่ แต่ละคนจะได้คลุมผ้าห่อศพ ถวายรูปงานศพ เขียนพินัยกรรม และนอนในโลงศพเป็นเวลา 10 นาที ซึ่งผู้เข้าร่วมงานศพหวังว่าการจำลองความตาย จะช่วยให้ชีวิตของพวกเขาดีขึ้น เนื่องจากการร่วมงานศพจะช่วยให้พวกเขาได้ค้นพบและทบทวนตัวเอง นอกจากนี้ยังได้เรียนรู้และเตรียมพร้อมรับมือกับความตายในช่วงอายุอย่างน้อยอีกด้วย</p> <p>1. การนอนในโลงศพควรมากกว่า 10 นาทีหรือไม่</p> <p>2. การเข้าร่วมพิธีงานศพปลอมช่วยให้ชีวิตดีขึ้นจริงหรือไม่</p> <p>3. การเข้าร่วมงานศพช่วยให้ค้นพบและทบทวนตัวเองจริงหรือไม่</p> <p>4. เราควรเรียนรู้และเตรียมพร้อมรับมือกับความตายในช่วงอายุอย่างน้อยหรือไม่</p>				
7. การแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดของตนเองต่อสิ่งที่อ่าน	<p>40. ข้อใดเป็นประเด็นโต้แย้งของข้อความต่อไปนี้</p> <p>รายการโทรทัศน์ออกอากาศในช่อง Nippon TV ได้เปิดเผยเรื่องราวของธุรกิจที่บังคับพนักงานหญิงเรื่องการแต่งกาย ผู้หญิง</p>				

ตัวชี้วัด	แบบทดสอบ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+	0	-	
		1		1	
<p>รู้สึกนึกคิดของตนเองต่อสิ่งที่อ่าน</p>	<p>ถูกบังคับไม่ให้ใส่แว่นมาทำงาน ซึ่งมีผู้ไม่เห็นด้วยกับเรื่องนี้ต่างออกมาแสดงความคิดเห็นบนโลกออนไลน์ จนกลายเป็นกระแสในทวิตเตอร์ บางคนกล่าวว่ามันเป็นนโยบายที่ล้าสมัย บางคนไม่เห็นด้วยกับการให้เหตุผลของผู้ว่าจ้างเหล่านี้ และยังมีกรกล่าวถึงนโยบายดังกล่าวว่าเป็นการเลือกปฏิบัติต่อผู้หญิงอีกด้วย</p> <p style="text-align: center;">1. ควรบังคับไม่ให้ผู้หญิงใส่แว่นมาทำงานหรือไม่</p> <p style="text-align: center;">2. นโยบายดังกล่าวเป็นการเลือกปฏิบัติต่อผู้หญิงหรือไม่</p> <p style="text-align: center;">3. รายการโทรทัศน์ ควรออกมาเปิดเผยเรื่องราวทางธุรกิจหรือไม่</p> <p style="text-align: center;">4. กฎจากบริษัทที่ห้ามไม่ให้ผู้หญิงใส่แว่นมาทำงานล้าสมัยจริงหรือไม่</p>				
<p>7. การแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดของตนเองต่อสิ่งที่อ่าน</p>	<p>41. ข้อใดเป็นประเด็นโต้แย้งของข้อความต่อไปนี้</p> <p>จากการประกาศแนวคิดเกี่ยวกับการเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม เพื่อนำไปช่วยเหลือประชาชน โดยมีแนวโน้มว่าอาจจะเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ซึ่งจะส่งผลให้รัฐบาลมีรายได้เพิ่มขึ้นอีกกว่า 100,000 ล้านบาท ของรัฐบาลประยุทธ์นั้น ส่งผลให้มีคนไม่เห็นด้วยจำนวนไม่น้อย เนื่องจากคาดว่าน่าจะส่งผลและสร้างความเดือดร้อนให้กับ</p>				

ตัวชี้วัด	แบบทดสอบ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+	0	-	
		1		1	
	<p>ประชาชนที่มีรายได้น้อยในสถานะเศรษฐกิจ ย่ำแย่ โดยจะกระทบต่อผู้บริโภคโดยเฉพาะเกษตรกรโดยตรง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม ควรเก็บมากกว่าร้อยละ 1 หรือไม่ 2. การเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม สามารถช่วยเหลือประชาชนได้จริงหรือไม่ 3. การเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มร้อยละ 1 จะเพียงพอต่อการแก้ปัญหาจริงหรือไม่ 4. การศึกษาผลกระทบก่อนบังคับใช้แนวคิดเกี่ยวกับการเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจำเป็นหรือไม่ 				
7. การแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดของตนเองต่อสิ่งที่อ่าน	<p>42. บุคคลใดแสดงความคิดเห็นในที่สาธารณะต่อกรณีพิพช พชร เลิศรากับแพท แพททริเซีย ได้เหมาะสมที่สุด</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. อนุญญากล่าวว่ “เฮ้ะ หรือนี้อยากกลับมา” 2. วนิดตาให้ความเห็นตรง ๆ ว่า “เอาตรง ๆ คือ กูไม่เอามึงแล้ว” 3. ไอลตาให้ความเห็นว่า “ในการสัมภาษณ์ครั้งนี้ พิชหน้าตาสดชื่น สดใสกว่าครั้งแรกมาก เป็นกำลังใจให้คะ” 4. รุจิรากล่าวว่า “ถ้าเราเป็นแพท เราจุกบอกตรง ๆ สัมภาษณ์คราวก่อนยังร้องไห้ อยู่เลย แต่สัมภาษณ์คราวนี้ไ่ก่นยังกับหมูกับหมา” 				

ตัวชี้วัด	แบบทดสอบ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+	0	-	
		1		1	
7. การแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดของตนเองต่อสิ่งที่อ่าน	43. การแสดงความคิดเห็นในข้อใด ไม่มี ความหมายเชิงตำหนิ 1. ถ้าเธอกินตามใจปาก เธออาจจะเสียใจ 2. ร้านอาหารข้างทางใช้ว่าจะสกปรกไปเสียทุกร้าน 3. ผู้ชายคนนี้หน้าตาดีมากเลย เสียตายตัวเล็กไปนิด 4. ชุดนี้จะสวยเก๋ทีเดียว ถ้าหากมันพอดีกับตัวมากกว่านี้				
แบบเขียนตอบ	การแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดของตนเองต่อสิ่งที่อ่าน : ผู้เรียนสามารถสังเคราะห์ข้อความที่อ่าน แล้วเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็นหรือแนะนำในการนำเสนอความคิดเห็น โดยมีหลักฐาน ข้อมูล เหตุผลประกอบเป็นที่ยอมรับ เชื่อถือ และเชื่อมโยงเหตุการณ์กับสถานการณ์ใหม่ หรือวิพากษ์วิจารณ์เรื่อง ที่อ่านได้อย่างสมเหตุสมผล				
7. การแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดของตนเองต่อสิ่งที่อ่าน	44. จากกรณีศึกษามาในโลกออนไลน์ มีการแชร์ภาพวาดผลงานศิลปะ ภาพวาดพระพุทธรูป อุลตราแมน ผลงานภาพวาดของนักศึกษาหญิงคนหนึ่ง ชั้นปีที่ 4 หลักสูตรศิลปศึกษา คณะครูศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ซึ่งจัดแสดงที่ ศูนย์การค้าแห่งหนึ่งใน จ. นครราชสีมา ต่อมานักศึกษาเจ้าของผลงานภาพวาด “พระพุทธรูปอุลตราแมน” เข้ากราบขอขมาเจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา เนื่องจากมีเสียงวิพากษ์วิจารณ์บางส่วนมองว่าไม่เหมาะสม และเป็นการลบหลู่ดูหมิ่น				

ตัวชี้วัด	แบบทดสอบ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+	0	-	
		1		1	
	<p>พระพุทธศาสนา แต่นักศึกษาเจ้าของผลงานยืนยันว่าไม่ได้มีเจตนาลบหลู่ แค่ต้องการสื่อให้เห็นว่าพระพุทธเจ้าคือฮีโร่ ที่ช่วยโลกให้สงบสุขได้</p> <p>จากประเด็นดังกล่าว นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่กับการแสดงออกเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาผ่านผลงานศิลปะ ของนักศึกษาหญิงชั้นปีที่ 4 จงให้เหตุผลประกอบ</p>				
7. การแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดของตนเองต่อสิ่งที่อ่าน	45. “ทรงผมกับการสร้างระเบียบวินัย” ยังคงเป็นประเด็นให้ถกกันไม่รู้จบสำหรับนักเรียนคุณครู และบุคคลทั่วไป เมื่อโลกหมุนเปลี่ยนความคิดของเด็กรุ่นใหม่ถูกเข้ามาแทนที่พร้อมกับการตั้งคำถาม “ทรงผมของนักเรียนยังจำเป็นต้องตัดไถ่เกรียนอีกหรือไม่?” เด็กหลายคนอยากไว้ผมยาว ทว่า เมื่อฝ่าฝืนกฎทางโรงเรียน ก็จะถูกกล้อนหรือเล็มผมจนแหว่งจนเกิดเป็นประเด็นต่าง ๆ มากมายในโลกออนไลน์ ทั้งนี้ทั้งผู้สนับสนุนกฎระเบียบเดิมและมีความคิดเห็นที่ต่างกันออกไป ดังต่อไปนี้				

ตัวชี้วัด	แบบทดสอบ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+	0	-	
		1		1	
	<p>ความคิดเห็นเชิงสนับสนุนภาวะเบียบเต็ม</p> <p>ผมว่าเขาคงไม่อยากให้เด็กดูเป็นสาวมากเกินไป เพราะเดี๋ยวนี้แค่เพียงทรงผมก็ทำให้แย่มากแล้ว จึงส่งผลให้เกิดอาชญากรรมกับผู้เยาว์ได้ง่าย คิดง่าย ๆ ถ้าเราเห็นเด็กไว้ผมยาวกับผมสั้นแค่ต่งหู เราจะเกิดความรู้สึกทางเพศกับกลุ่มไหนมากกว่ากัน เคยมีฎีกาเรื่องพรากผู้เยาว์ที่จำเลยให้การว่า หญิงไว้ผมยาวเลยทำให้ไม่ทราบว่าเป็นผู้เยาว์ นอกจากนี้ผมมองว่าเราควรมีส่วนร่วมในการอบรมลูกหลานให้เป็นคนดีด้วยตัวเอง เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระให้กับสถาบัน ครูอาจารย์ทั้งหลายบ้าง เพื่อท่านจะได้มีเวลาพัฒนาการศึกษาให้รู้ดหน้าก็ได้ อีกอย่างการไว้ผมให้ถูกระเบียบก็เป็นการฝึกระเบียบวินัยอย่างง่ายในโลกจำลอง ก่อนออกสู่โลกแห่งความเป็นจริงด้วย เพราะเดี๋ยวนี้บรรดาเด็กแว้นเด็กเกรียนเต็มถนน มักจะถามกันว่า มันเรียนโรงเรียนไหนวะ น้อยนักที่จะถามว่า มันเป็นลูกเต้าเหล่าใคร สู้สุดท้ายแล้ว ช่วงวัยเด็กวัยเยาว์ไม่นานก็ผ่านไป เดี่ยวก็ได้ชีวิตแบบอิสระแล้วจะรู้ว่าไม่น่ารีบโตเลย</p> <p>ความคิดเห็นต่าง</p> <p>ผมมองว่าผู้ใหญ่พยายามหาเหตุผลเพื่อเบี่ยงเบนประเด็นไปเรื่อย ๆ และนี่แหละ</p>				

ตัวชี้วัด	แบบทดสอบ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+	0	-	
		1		1	
	<p>คือการปลูกฝังให้เด็กรู้สึกว่าการระเบียบเป็นเรื่องไร้สาระ การบังคับให้มีระเบียบ จะทำให้คนไม่อยากมีระเบียบมากกว่ามีระเบียบ เพราะเขารู้สึกไม่มีความสุขในการอยู่กับมัน</p> <p>เดิมทีที่ต้องทำให้ต้องมีทรงนักเรียนคือเรื่องเหา เรายังจำเป็นต้องทำตามกฎโบราณคร่ำครึนี้อีกหรือไม่ ทั้ง ๆ ที่ไม่มีใครมีปัญหาเรื่องเหากันแล้ว และนอกจากนี้ ทรงผมนักเรียนก็น่าจะเกี่ยวอะไรกับระดับสติปัญญาและวิชาการ เพราะดูต่างประเทศ เช่น อังกฤษ อเมริกา ญี่ปุ่น ก็ให้อิสระแก่นักเรียนให้การไว้ผมทรงใดก็ได้ และยังรวมไปถึงการแต่งกายอย่างอิสระอีกด้วย นอกจากนี้ การตัดผมเด็กนักเรียนให้แหวง ๆ ยิ่งกลับสร้างบาดแผลและความอับอายให้กับเด็ก เราควรเน้นการเรียนการสอนและพัฒนาตรงจุดนั้นดีหรือไม่ ควรมุ่งสร้างโรงเรียนให้เป็นสถานที่อบอุ่น สนุกสนาน เพื่อที่เด็กจะได้อยากไปโรงเรียน และเรียนอย่างมีความสุข</p> <p>จากประเด็นข้างต้น นักเรียนเห็นด้วยกับความคิดเห็นใด จงให้เหตุผลสนับสนุน</p>				
7. การแสดงออกซึ่งความ	<p>46. “สิ่งที่ถูกต้องคือถูกต้อง แม้ไม่มีใครทำสิ่งนั้น สิ่งที่ผิดคือผิด แม้ทุกคนทำสิ่งนั้น”</p> <p>ศาสตราจารย์สังเวียน อินทรวิชัย</p>				

ตัวชี้วัด	แบบทดสอบ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+	0	-	
รู้สึกนึกคิด ของตนเองต่อ สิ่งที่อ่าน	จากคำกล่าวของศาสตราจารย์ สังเวียน อินทวิชัย นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ จึงให้เหตุผล	1		1	

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

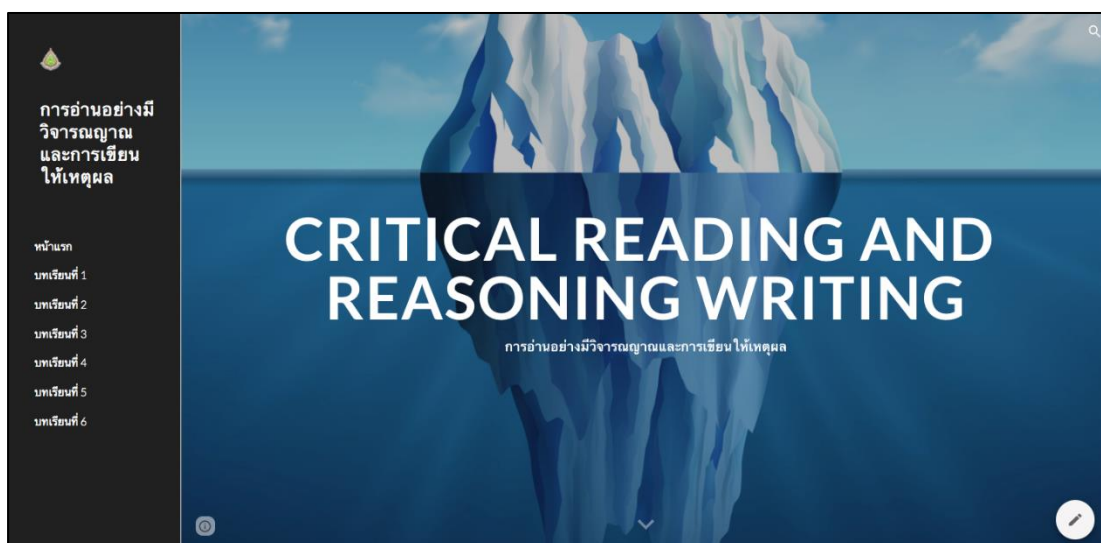
ภาคผนวก ค
ตัวอย่างเว็บแควสต์ตามรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลัก
ของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
และการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพตัวอย่าง ภาพรวมของเว็บไซต์ตามรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บไซต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

หน้าแรก

หน้าแรก - ขั้นตอนในการเรียน

ภาพตัวอย่าง ภาพรวมของเว็บเควสต์ตามรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บเควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

หน้าแรก - ขั้นตอนในการเรียน

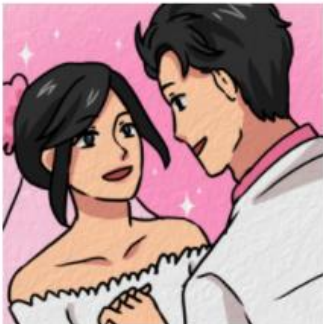
หน้าแรก - แบบทดสอบก่อนเรียน

ภาพตัวอย่าง ภาพรวมของเว็บไซต์ตามรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บไซต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

หน้าแรก - บทเรียนแห่งวิจารณ์ญาณ

บทเรียนแห่งวิจารณ์ญาณ

 <p>เรื่องที่ 1 <u>สัตว์ร้ายกับยัยซูทูปเบอร์</u></p>	 <p>เรื่องที่ 2 <u>ขอบเขตแห่งการรับรู้</u></p>	 <p>เรื่องที่ 3 <u>ยาหม้อและการยื้อเวลา</u></p>
 <p>เรื่องที่ 4 <u>สิ่งลึกลับในหอผู้ป่วย 1</u></p>	 <p>เรื่องที่ 5 <u>บ่อน้ำผุด</u></p>	 <p>เรื่องที่ 6 <u>100 วันฉันจะผอม!!</u></p>

ภาพตัวอย่าง ภาพรวมของเว็บแควสต์ตามรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

หน้าแรก - แบบทดสอบหลังเรียน

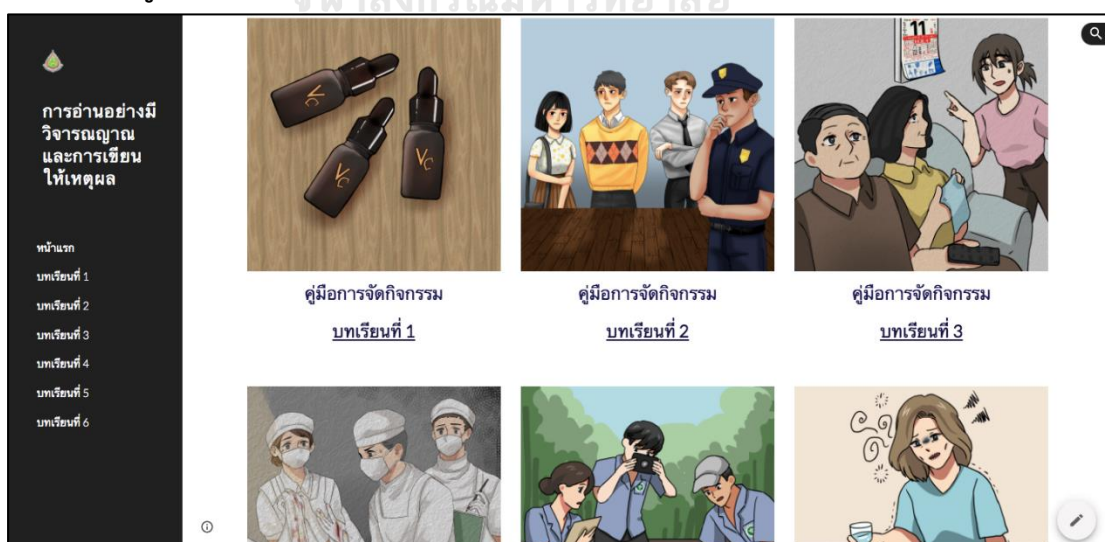
หน้าแรก - องค์ประกอบและขั้นตอนของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผล

ภาพตัวอย่าง ภาพรวมของเว็บแควสต์ตามรูปแบบการสอนโดยบูรณาการเว็บแควสต์ร่วมกับการใช้ 5 คำถามหลักของการรู้เท่าทันสื่อสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

หน้าแรก - คู่มือและแนวทางในการจัดกิจกรรม/การเรียนการสอน

หน้าแรก - คู่มือและแนวทางในการจัดกิจกรรม/การเรียนการสอน

ภาพตัวอย่าง เว็บไซต์ที่ออกแบบตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4
เรื่อง สิ่งลึกลับในหอผู้ป่วย 1

ส่วนที่ 1 - ปกบทเรียนที่ 4 สิ่งลึกลับในหอผู้ป่วย 1

ส่วนที่ 2 - จุดประสงค์การเรียนรู้

เรื่อง สิ่งลึกลับในหอผู้ป่วย 1

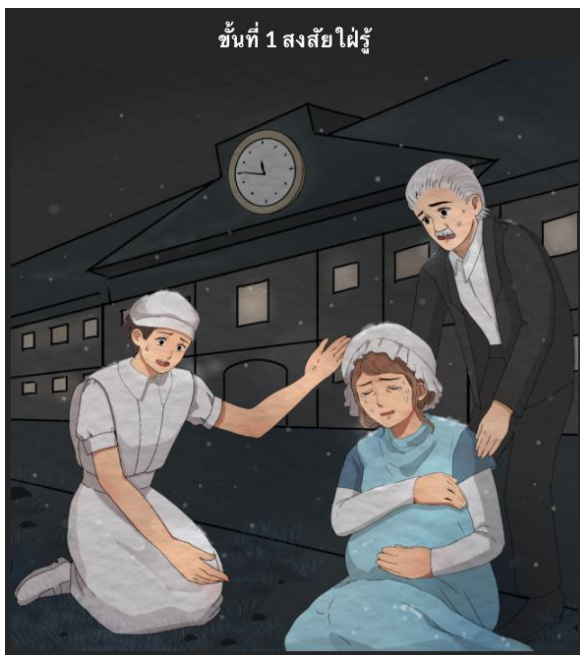
จุดประสงค์การเรียนรู้

ผู้เรียนสามารถ

1. สรุปสาระสำคัญของเรื่องได้
2. จำแนกข้อเท็จจริงและความคิดเห็นได้
3. ประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลและตัดสินใจเลือกข้อมูลโดยใช้ 5 คำถามหลัก
4. แสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดของตนเองต่อสิ่งที่อ่านได้
5. แสวงหาความรู้โดยสืบค้นจากแหล่งเรียนรู้และสื่อสังคมที่มอบหมายไว้ให้
5. ได้
6. แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแบ่งปันข้อมูลข่าวสารที่ได้รับเพื่อร่วมกัน
6. วิเคราะห์หรือสรุปสาระสำคัญได้
7. ประเมินผลงานตนเอง และประเมินผลงานของเพื่อนได้

ภาพตัวอย่าง เว็บไซต์ที่ออกแบบตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4
เรื่อง สิ่งลึกลับในหอผู้ป่วย 1

ส่วนที่ 3 - ชั้นที่ 1 สงสัยใฝ่รู้

ส่วนที่ 4 - ชั้นที่ 2 สำรวจดูภารกิจ

ชั้นที่ 2 สำรวจดูภารกิจ

อาจารย์แพทย์มอบหมายภารกิจให้กับคุณซึ่งเป็นนักศึกษาแพทย์ 3 ภารกิจ ดังนี้

1. จากเรื่องราวในปี ค.ศ. 1846 **คุณต้องหาข้อเท็จจริงให้ได้ว่าเกิดอะไรขึ้นในหอผู้ป่วย 1? มีอะไรซ่อนอยู่หรือไม่ และเพราะเหตุใดแม่ที่มาคลอดลูกในหอผู้ป่วย 1 จึงมีอัตราการเสียชีวิตสูงกว่าคลอดในหอผู้ป่วย 2**
2. เมื่อข้อเท็จจริงในเรื่องดังกล่าวปรากฏ หมอแซมเมลไวส์ได้คิดวิธีการแก้ไขปัญหาขึ้นมาได้วิธีหนึ่ง แต่เขาไม่สามารถอธิบายได้ว่าเพราะเหตุใดจึงต้องแก้ปัญหาด้วยวิธีนี้ ทำให้วิธีการแก้ปัญหาของเขาแก้ได้เพียงชั่วคราวเท่านั้น หลังจากนั้นไม่นานอัตราการตายของแม่ที่มาคลอดลูกก็เพิ่มขึ้นไปอีก เนื่องจากไม่มีคำอธิบายดี ๆ ในการแก้ปัญหาด้วยวิธีการของหมอแซมเมลไวส์ ทำให้ทุกคนห่อหุ้มและไม่เชื่อวิธีการของเขา **คุณจงใช้ความรู้ในยุคปัจจุบันเขียนอธิบายว่าเพราะเหตุใดจึงต้องแก้ปัญหาด้วยวิธีการของหมอแซมเมลไวส์ และหาเหตุผลที่น่าเชื่อถือมาสนับสนุนวิธีการดังกล่าว**
3. จากนั้นเข้าร่วมสัมมนากับนักศึกษาแพทย์คนอื่น ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการในการรักษาและการแก้ปัญหาลดอัตราการเสียชีวิตของคุณแม่ที่มาคลอดลูกในหอผู้ป่วย 1 ที่ได้ค้นคว้ามาเพื่อสนับสนุนหมอแซมเมลไวส์ โดย**คุณจำเป็นต้องอ่านงานของนักศึกษาแพทย์คนอื่น ๆ อย่างน้อย 3 คน** สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างหลากหลาย แล้วกลับมาดูวิธีการของตนเองอีกครั้ง ก่อนจะส่งรายงานให้กับอาจารย์แพทย์

ภาพตัวอย่าง เว็บไซต์ที่ออกแบบตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4
เรื่อง สิ่งลึกลับในหอผู้ป่วย 1

ส่วนที่ 6 - ชั้นที่ 5 ประเมินค่าผลงานตน

ชั้นที่ 5 ประเมินค่าผลงานตน

คุณ เพื่อนร่วมชั้น และคุณครูร่วมกันวางโครงเรื่อง ในการเขียนให้เหตุผล ดังนี้

ตอบคำถามข้อที่ 4 ในแบบฝึกหัด

โครงเรื่องในการเขียนอธิบายว่าเพราะเหตุใดจึงต้องแก้ปัญหาด้วยวิธีการของหมอเซมเมลไวส์ และหาเหตุผลที่น่าเชื่อถือมาสนับสนุนวิธีการดังกล่าว ควรเรียงลำดับประกอบอะไรบ้าง

บทเรียนที่ 4 : สิ่งลึกลับในหอผู้ป่วย 1
ภาณุภา ชัยศิลป์ + 38
about 20 hours ago

คำชี้แจง

หลังจากคุณเขียนอธิบายเหตุผลว่าเพราะเหตุใดจึงต้องแก้ปัญหาด้วยวิธีการของหมอเซมเมลไวส์และหาเหตุผลที่น่าเชื่อถือมาสนับสนุนวิธีการดังกล่าวแล้ว ให้คุณเข้าร่วมสัมมนากับนักศึกษาแพทย์คนอื่น ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการในการรักษาและการแก้ปัญหาลดอัตราการเสียชีวิตของคุณแม่ที่คลอดลูกในหอผู้ป่วย 1 ที่ได้ค้นคว้ามาเพื่อสนับสนุนหมอเซมเมลไวส์ โดย

- คุณจำเป็นต้องอ่านงานของนักศึกษาแพทย์คนอื่น ๆ ในโปรแกรม padlet อย่างน้อย 3 คน
- ให้คะแนนงานเขียนนักศึกษาแพทย์คนอื่น ๆ โดยการกดดาว และเขียนแสดงความคิดเห็น (Comment) ได้อย่างหลากหลายในงานของเพื่อน
- กลับมาดูวิธีการของตนเองอีกครั้ง ปรับปรุงตามความต้องการ ก่อนจะส่งรายงานให้กับอาจารย์แพทย์

ส่วนที่ 7 - ชั้นที่ 6 เปลี่ยนเป็นคนมีวิจารณญาณ

ชั้นที่ 6 เปลี่ยนเป็นคนมีวิจารณญาณ

อ้างอิง :
ซุซันน์ เกียรติชัชจรชาดา. (2561). สงครามที่ไม่มีวันชนะ ประวัติศาสตร์การต่อสู้ระหว่างมนุษย์และเชื้อโรค. นนทบุรี : บริษัท ภาพพิมพ์ จำกัด.

ภาคผนวก ง

ตัวอย่างผลงานการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนแบบออนไลน์ โดยใช้ th.padlet.com

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพตัวอย่าง ผลงานการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนแบบออนไลน์ โดยใช้ th.padlet.com

ควรใช้วิธีการของหมอมเมลไวส์ เพราะ การที่หมอและนักศึกษาแพทย์นั้นผ่าศพก่อนที่จะทำการทำคลอดนั้น ทำให้มีเชื้อ โรคหรือแบคทีเรียติดอยู่ที่มือของหมอ เมื่อไปทำคลอดจึงทำให้เชื้อ โรคหรือแบคทีเรียต่างๆเข้าไปในร่างกายของแม่ได้ คลอดนั้น จัดอยู่ในกลุ่มแฮโลเจน มัก ใช้ในอุตสาหกรรมอาหาร เพื่อลดปริมาณจุลินทรีย์เช่น แบคทีเรีย ยีสต์ รารวมทั้งจุลินทรีย์ก่อโรค ดังนั้นจึงควรล้างมือด้วยคลอรีนเพื่อฆ่าเชื้อ โรคที่ติดมากับมือหมอหรือนักศึกษาแพทย์

★★★★ (7) RATE

วีรยา ชัยมณี

ควรใช้วิธีการของหมอมเมลไวส์ เนื่องจากมีนโยบายที่ให้มีการผ่าศึกษาศพผู้ป่วยก่อนที่จะออกตรวจผู้ป่วยปกติ ซึ่งการตรวจรักษาทุกอย่างของหมอจะทำด้วยมือเปล่าโดยไม่มีการล้างมือ ด้วยเหตุนี้เองทำให้โรคจึงสามารถเดินทางจากศพผ่านมือหมอ แล้วมาสู่แม่ที่รอคลอดได้ ดังนั้นหลังจากผ่าศพแล้ว ก่อนที่หมอจะทำคลอดได้นั้น จะต้องล้างมือด้วยน้ำผสมคลอรีนก่อน เพราะคลอรีนสามารถฆ่าเชื้อเพื่อทำลายเชื้อ โรค โดยจะทำปฏิกิริยาเพื่อทำลายจุลินทรีย์ ทำให้จุลินทรีย์หยุดการเจริญเติบโตและตายอย่างรวดเร็ว เพราะฉะนั้นหมอมจึงควรล้างมือด้วยน้ำผสมคลอรีนก่อนที่จะไปทำคลอด เพื่อลด โอกาสการติด โรคจากมือหมอผ่านสู่แม่ที่มาทำคลอด

ขโมยเจลล้างมือ

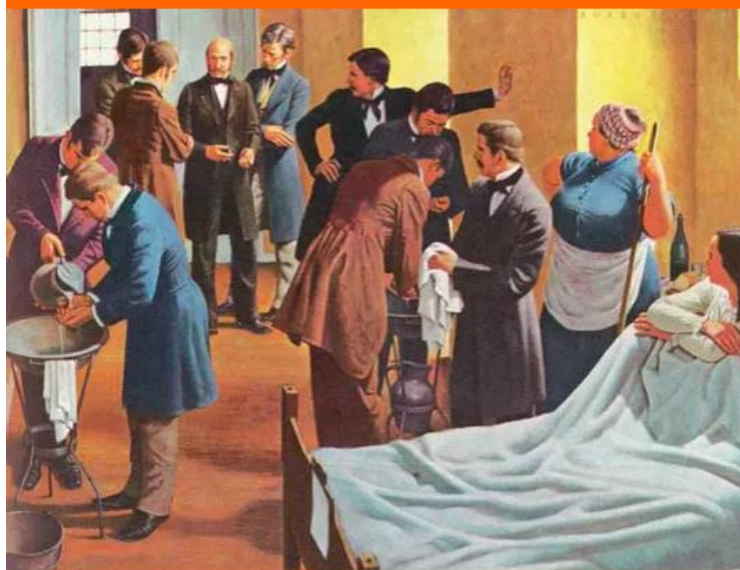
★★★★ (12) RATE

ภาพตัวอย่าง ผลงานการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนแบบออนไลน์ โดยใช้ th.padlet.com

ควรใช้วิธีการของหมอมเมลไวส์ เพราะโรคสามารถเดินทางจากศพผ่านมือหมอ แล้วมาสู่มแม่ที่รอคลอด ดังนั้นเราจึงต้องล้างมือให้สะอาดหลังจากเสร็จกิจกรรมที่ทำให้มือสกปรก โดยใช้คลอรีน เพราะคลอรีนสามารถฆ่าเชื้อเพื่อทำลายเชื้อโรค และจุลินทรีย์ คลอรีนจะไปทำปฏิกิริยาเพื่อทำลายเอนไซม์ และผนังเซลล์ของจุลินทรีย์ ทำให้จุลินทรีย์หยุดการเจริญเติบโต และตายอย่างรวดเร็ว และเป็นสารที่มีราคาถูก คงทน ในน้ำได้นาน ประสิทธิภาพในการฆ่าเชื้อได้สูง และมีการตกค้างน้อยด้วย จึงสรุปได้ว่าไม่ว่าจะทำอะไรที่แล้วแต่ที่ทำให้มือเราสกปรก เราควรล้างมือให้สะอาด เช่น ก่อนทานอาหารหรือสัมผัสผู้ป่วยทั้งก่อนและหลัง เพราะเราไม่รู้ว่าจะมีสิ่งสกปรกเข้าไป อาจส่งผลกระทบต่อผู้อื่นและตัวเรา ดังนั้นเราจึงควรปลอดภัยไว้ก่อน

ควรใช้ยาสีฟัน เพราะยาสีฟันของหมอมเมลไวส์ เป็นวิธีที่สามารถทำให้มือสะอาด ด้วยคลอรีน คลอรีนมีประโยชน์หลายอย่าง เช่น ฆ่าแบคทีเรีย และฆ่าเชื้อโรค และเราควรใช้คลอรีนหลังทำอย่างใดอย่างหนึ่งที่มีเชื้อแบคทีเรีย หรือ การติดต่อกับโรคได้ วิธีของหมอมเมลไวส์ เลยเป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุดที่จะรักษาค้นห้องได้ เพราะ หมอ และ แพทย์ ไม่ล้างมือก่อนปฏิบัติ และยังไปสัมผัสกับช่องคลอดทำให้เกิดการติดเชื้อ เพื่อป้องกัน การสูญเสียของแม่ แพทย์และ หมอควรล้างมือก่อนปฏิบัติอย่างยิ่ง

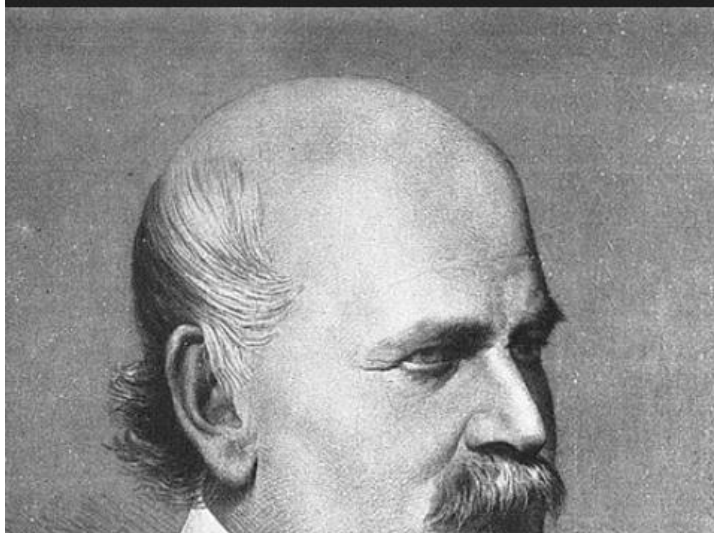
★★★★ (8) RATE

ภาพตัวอย่าง ผลงานการเขียนให้เหตุผลของนักเรียนแบบออนไลน์ โดยใช้ th.padlet.com

ควรใช้วิธีการของหมอเชมเมลไวส์ เพราะการที่หมอทำการผ่าตัด และตรวจภายใน ทำให้มีเลือด หนอง หรือน้ำคั่งหลังเลาะมือ หมอก็จะเช็ดมือด้วยผ้าที่เห็นใบไม้โดยไม่ล้างมือ บางครั้งก็ใช้ผ้าผืนนั้นทั้งสัปดาห์โดยไม่ซัก ทำให้เกิดการหมักหมมของเชื้อโรค และส่งต่อไปยังผู้ป่วยผ่านการผ่าตัดต่างๆ ผู้ป่วยจึงเกิดการติดเชื้อ ทำให้ก่อนทำการคลอดหรือผ่าตัดจึงต้องล้างมือด้วยคลอรีน เพราะมีความสามารถในการฆ่าเชื้อโรค และจุลินทรีย์ได้มาก อีกทั้งการล้างมืออย่างถูกวิธียังสามารถลดเชื้อโรคได้ถึง 90% และช่วยลดอัตราการติดเชื้อในโรงพยาบาลอีกด้วย ดังนั้นเราจึงต้องล้างมือด้วยคลอรีนทุกครั้งเพื่อเป็นการฆ่าเชื้อโรค และป้องกันการติดเชื้อของผู้ป่วย

ควรใช้วิธีการของหมอเชมเมลไวส์ เนื่องจากหมอได้ทำผ่าตัดเป็นจำนวนมากด้วยมือเปล่า ข้อมือมีเชื้อโรคจากศพติดมากับมือด้วย ทำให้ในการตรวจรักษาหมออาจจะนำเอาเชื้อโรคที่ติดมากับมือเข้าสู่คนไข้โดยตรง เพราะเมื่อก่อนการตรวจรักษาของหมอมักจะทำด้วยมือเปล่า เมื่อมือเปื้อนเลือดหรือหนอง หมอก็จะเช็ดด้วยผ้าที่อยู่ข้างเาเพื่อทำความสะอาดมือแทน ทำให้วิธีการของหมอเชมเมลไวส์เป็นเหตุผลที่น่าเชื่อถือว่าคลอรีนสามารถทำความสะอาดเชื้อโรคได้จริง เพราะคลอรีนคือสารเคมีที่มีประสิทธิภาพสูง ถูกนำมาใช้สำหรับการฆ่าเชื้อโรค แบคทีเรีย จุลินทรีย์ และนำไปใช้ในด้านต่างๆ มากมาย ดังนั้นเราควรใช้วิธีการของหมอเชมเมลไวส์ ในการฆ่าเชื้อโรคที่มองไม่เห็นที่ติดมาพร้อมกับมือ และการล้างมือยังมีประโยชน์มากมาย

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวภาชิตา ชัยศิลป์
วัน เดือน ปี เกิด	30 มกราคม 2533
สถานที่เกิด	จังหวัดพะเยา
วุฒิการศึกษา	สำเร็จการศึกษาปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ 1) สาขามัธยมศึกษา มนุษยศาสตร์ - สังคมศาสตร์ วิชาเอกภาษาไทย - เทคโนโลยีการศึกษา จากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2555 และเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2560